J.R.R. TOLKIEN

SILMARILLION

ithaki

2. BASIM

J. R. R. Tolkien
Silmarillion
Özgün Adı: *Silmarillion*

İthaki Yayınları - 577
Edebiyat - 468
ISBN 978-975-273-394-7

2. Baskı Şubat, 2010, İstanbul

© Türkçe Çeviri: Berna Akkıyal, 2007
© İthaki, 2007
© The **Silmarillion**, The J. R. R. Tolkien Copyright Trust ve C.R. Tolkien 1977
© Büyük Britanya'da ilk olarak 1977'de George Allen ve Unwin Ltd. tarafından yayımlanmıştır.

®© Bu monogramın hakları The J. R. R. Tolkien Estate Limited'e aittir.

Sanat Yönetmeni: Murat Özgül
Kapak Uygulama: Cemile Öz
Kitap Danışmanı: Bora Öngürer
Düzelti: Esin Coşkun
Kapak, İç Baskı: İdil Matbaacılık
Davutpaşa Cad. No: 123 Kat: 1
Topkapı-İstanbul Tel: (0212) 482 36 01
Sertifika No: 11410

İthakiTM Penguen Kitap-Kaset Bas. Yay. Paz. Tic. Ltd. Şti.'nin yan kuruluşudur.
Mühürdar Cad. İlter Ertüzün Sok. 4/6 34710 Kadıköy İstanbul
Tel: (0216) 330 93 08 - 348 36 97 Faks: (0216) 449 98 34
ithaki@ithaki.com.tr - www.ithaki.com.tr – www.ilknokta.com

J. R. R. TOLKİEN
SILMARILLION

Çeviren: Berna Akkıyal

ithaki

Önsöz

Yazarının ölümünden dört yıl sonra yayımlanan *Silmarillion,* Kadim Günlerin, bir başka deyişle Dünya'nın İlk Çağı'nın anlatısı niteliğinde. *Yüzüklerin Efendisi*'nde, Üçüncü Çağ'da yaşanan müthiş olaylar konu ediliyordu, buna karşın *Silmarillion,* ilk Kara Efendi olan Morgoth'un Ortadünya'da yaşadığı, Ulu Elflerin Silmarilleri kurtarmak için ona savaş açtıkları çok daha eski bir zamana dayanan efsanelerden oluşuyor.

Fakat *Silmarillion, Yüzüklerin Efendisinde* bahsi geçen olaylardan daha kadim bir dönemde yaşananları konu alan eski bir çalışma olmaktan öte, sonradan gerçekleşen olayların tasarımına dair tüm temel noktaları içeriyor. O zamanlar adı *Silmarillion* olarak geçmese de, neredeyse yarım yüzyıl önce yazılmaya başlanmış bir öykü bu; yaratılan mitolojinin belkemiğini oluşturan hikâyelerin en eski halleri ta 1917'den başlayarak, kurşunkalemle, telaşla düşülmüş notlar olarak duruyor defterlerde. Ve bu çalışma asla basılmadıysa da (yine de, dikkatli okuyucular, *Silmarillion'da* anlatılanların bazı ipuçlarını *Yüzüklerin Efendisi*'nden bulup çıkarmışlardır) babam uzun yaşamı boyunca bu hikâye üzerine bıkmadan usanmadan çalıştı; son yıllarında bile eklemeler yaptı. Basitçe söylersek, geniş bir anlatısal yapısı olması öngörülen *Silmarillion* onca zaman boyunca neredeyse hiçbir ciddi değişikliğe uğramamıştır; hattâ uzun zaman önce babam için bir alışkanlığa dönüştüğünü ve sonraki eserlerine arkaplan oluşturduğunu dahi söyleyebiliriz. Öte yandan, aynı efsanelerin uzun ve kısa versiyonlarıyla çeşitli tarzlarda tekrar tekrar anlatıldığı böylesi bir metnin sınırlarının belirlenmiş olduğunu söylemek zor; tasvir ettiği dünyanın doğasına dair belli başlı fikirler noktasında dahi bazı değişimler geçiriyor. Yıllar geçtikçe hem ayrıntılardaki, hem de hikâyenin kapsamlı bakış açısındaki değişiklikler ve yenilikler öylesine karmaşık bir hal almış, genişledikçe genişlemiş ve çok-katmanlı bir yapıya ulaşmıştı ki, artık metnin bir sona ulaşması mümkün değilmiş gibi görünüyordu. Dahası, eski efsaneler ("eski" oluşları yalnızca uzak İlk Çağ'a dair oluşlarından değil, aynı zamanda, babamın hayatında da çok eskiye dayanmalarından kaynaklanıyor) onun en derin düşüncelerinin aracı ve toplandıkları hazine

sandığı haline gelmişlerdi. Sonraki çalışmalarında ortaya çıkan teolojik ve felsefi kaygılarının altında mitoloji ve şiir gömülüydü.

Babamın ölümünün ardından çalışma notlarını basılacak hale getirmem gerektiğini hissettim. Elimdeki malzemeyi, bütün çeşitliliğine karşın tek bir ciltte toplayıp sunmaya kalkışmak –*Silmarillion'u,* yarım yüzyıldan fazladır süren ve değişim geçiren bir yaratıymış gibi göstermek– aslında yalnızca kafa karışıklığına ve anlatının özünün gizlenmesine yol açacaktı, bunu anladım. Bu yüzden en uygun ve kendi içinde en tutarlı anlatıyı üreteceğimi düşündüğüm bir yöntemle, tek bir metin yazmak üzere işe koyuldum. Túrin Turambar'ın ölümünden itibaren, üzerinde çalıştığım bölümler büyük zorluklar çıkardı, çünkü yıllardır hiçbir müdahaleye uğramamışlardı ve kitabın diğer kısımlarında yer alan kurgunun sonraki haliyle hiç de uyumlu değillerdi.

İster *Silmarillion*'un kendi sınırları içinde, ister babamın diğer çalışmaları ile *Silmarillion* arasında olsun, tam bir tutarlılık aramamak gerekir; bir bütünlüğe ulaşmak için çaba harcayacak olanları da oldukça zorlu bir uğraş beklemektedir. Bunun ötesinde, babam *Silmarillion*'u, çok eskilere dayanan bir geleneğe ait çeşit çeşit kaynağın (şiirler, tarihsel olaylar ve sözlü hikâyeler) üzerine sonradan inşa edilmiş tamamlayıcı ya da özet diyebileceğimiz bir metin olarak düşünmüştü. Kitabın kendi hikâyesi içinde bu tahayyül de vardı, çünkü altında müthiş bir düzyazı ve şiir birikimi yatıyordu ve yalnızca kuramsal olarak değil, gerçekten de bir özet niteliği taşıyordu. Metnin sürekli hızlanıp yavaşlayan seyrini ve bazı kısımların detaylarla dolu oluşunu, Morgoth'un alt edilip Thangorodrim'in yıkılışıyla sona eren İlk Çağ'ın yüce ve uzak hikâyesinin yanında, (örneğin) Túrin Turambar'ın efsanesinde, mekâna ve uğruna savaşılan amaca dair apaçık hatırlayışların oluşturduğu zıtlığı; ayrıca anlatış ve betimlemedeki bazı farklılıkları, yer yer görülen muğlaklıkları ve uyumsuzlukları bu özet çabasına bağlamak mümkündür. Örneğin *Valaquenta* bölümünde, Eldar'ın Valinor'da geçirdiği en eski günlere dair olması gereken bunca fazla şey anlatılsa da, hikâyenin çok daha sonraki bir zamanda yeniden yazıldığını varsaymak zorundayız; böylece, sürekli değişen zaman ve bakış açısı açıklık kazanıyor ve yalnızca hafızalarda yer etmiş olan uzak, kaybolmuş bir yaşayışın sürdüğü bu dünyada, ilahi güçler yeniden varlık kazanıp canlanıyorlar.

Bu kitap, olması gerektiği gibi *Silmarillion* adını taşısa da, yalnızca *Quenta Silmarillion* ve *Silmarillion* hikâyesini değil, dört kısa parçayı da içeriyor. Kitabın başında yer alan *Ainulindalë* ve *Valaquenta, Silmarillion* başlıklı kısımla yakından alakalı, ama kitabın sonunda yer alan *Akallabêth* ve *Güç Yüzüklerine Dair* adlı iki bölüm (bunu vurgulamak gerekiyor) bütünüyle ayrı ve bağımsız. Bu bölümlerin kitapta yer almasının nedeni, babamın isteği ve Üçüncü Çağ'ın sonunda Yüzük taşıyıcılarının Mithlond semalarından geçişine dek olup bitenlerin yaşandığı dünyanın başlangıcını konu alan Ainur'un Müziğiyle birlikte tüm hikâyenin parçası olmalarıdır.

Hikâyede yer alanların sayısı gerçekten çok fazla; bunların adları için bir dizin hazırladım, ama İlk Çağ'a dair bölümde önemli bir rol oynayan kişilerin (Elfler ve İnsanlar) sayısı ise çok daha az; bu isimlerin hepsini soyağaçlarında bulabilirsiniz. Doğuda boydan boya yayılan yüksek dağın, yani Ered Luin ya da Ered Lindon'un, yani Mavi Dağların, *Yüzüklerin Efendisinde* tam tersine, en batı uçta göründüğünü belirtmek gerekiyor. Kitabın içerisinde daha küçük bir harita var: Bunun amacı, Noldor'un Ortadünya'ya dönüşünün ardından Elf krallıklarının nerelerde bulunduğu hakkında bir fikir vermek. Bunun dışında, herhangi bir yorum yazarak ya da not düşerek kitaba müdahalede bulunmadım.

1974-1975 yılları boyunca, bu kitabın zorlu hazırlığı sırasında Guy Kay bana mükemmel bir yardım sundu.

Christopher Tolkien, 1977

İkinci Basıma Giriş

Muhtemelen 1951 yılının sonlarına doğru, *Yüzüklerin Efendisinin* tamamlandığı, fakat basımıyla ilgili sorunların çıktığı bir dönemde, babam, o zamanlar Collins yayınevinde editörlük yapan Milton Waldman'a upuzun bir mektup yazmıştı. Bu mektubun yazılma sebebi ve konusu, babamın *Silmarillion* ile *Yüzüklerin Efendisinin* "Mücevherlere ve Yüzüklere dair uzun bir Efsane" olarak "birbirine bağlı ya da birbiriyle bağlantılı" olarak basılması konusundaki ısrarından ileri gelen zorlu farklılıklardan ibaret. Yine de, burada bu konuya girmenin gereği yok. Babamın, iddiasını açıklama ve ispat etme amacıyla yazdığı mektup, eski çağlara dair yaptığı tasarımı mükemmel bir biçimde yansıtıyor (kendisinin de belirttiği gibi, mektubun ikinci kısmı, *Yüzüklerin Efendisi'*nin "uzun ama yalın bir özet"inden başka bir şey değil) ve bundan ötürü, elinizdeki basımda yaptığımız gibi, *Silmarillion* cildine dâhil olmayı hak ettiğine inanıyorum.

Babamın yazdığı metnin orijinal kopyası kayıp, ama Milton Waldman'ın elinde, daktilo ettiği bir kopyası vardı; onu babama gönderdi: Bir parçası *Letters of J. R. R. Tolkien* (J. R. R. Tolkien'in Mektupları, 1981) adlı kitapta yayımlanan mektup da bu kopyadan alınmıştır (no. 131). Burada, küçük düzeltmeler yaparak ve son notların bazılarını kaldırarak 143-157. sayfalar arasında yer alan metne yer verdik. Metnin daktilo edilmiş halinde, özellikle isimlerde pek çok yazım hatası vardı; bunların pek çoğunu babam düzeltti, ama şu hatayı gözden kaçırdı: "Esasında, tembihlere rağmen, kahramanca işler yaptıkları ölümlü topraklarda *hâlâ boynu bükük bir halde* avarelik etmelerinin bir sakıncası yoktu." Bu cümlede vurgulanmış olan kelimeler daktilo eden kişi tarafından atılmış, belki de yanlış okunmuş.

Silmarillion'un ciltli kopyasında metinde ve dizinde yer alan, şimdiye dek gözden kaçmış olan birkaç tane hatayı bulup düzelttim. Bunların en göze batanları, Númenor krallarının belli başlılarının sırasıyla sayıldığı bahistekilerdi (bu hatalar ve nasıl ortaya çıktıkları hakkında bilgiyi

Unfinished Tales'in (1980) 226. sayfasındaki 11. notta ve *The Peoples of Middle-earth*'ün (1996) 154. sayfasındaki § 31'de bulabilirsiniz).

Christopher Tolkien, 1999

J. R. R. TOLKİEN'İN MİLTON WALDMAN'A YAZDIĞI BİR MEKTUPTAN, 1951

Sevgili Milton,

Hayali dünyamdan yola çıkarak yazdıklarım hakkında kısa bir özet istemişsin. Uzun uzun anlatmadan bir fikir verebilmem zor: Birkaç kelime etmeye çalışmak, bir coşku selinin önündeki engeli kaldırır; bencil sanatçı eserinin nasıl geliştiğini, neye benzediğini ve (ona göre) ne anlatmak istediğini veya tüm bunlarla ne anlatmaya çalıştığını gösterme arzusuna kapılır. Ben de buna benzer bir iş açacağım başına, ama içeriğe dair kısa bir özet vereceğim; herhalde senin de tüm istediğin ve işine yarayacak olan ya da zaman ayırabileceğin şey ancak bu kadarı.

Zaman, gelişim ve içerik bakımından, yazdıklarım benimle başladı; gerçi benden başkasının ilgilenmesini de ummuyordum. Aslına bakarsan, şimdi yazdıklarımı kafamda evirip çevirmediğim bir zamanı hatırlamıyorum. Pek çok çocuk hayali bir dil yaratır ya da en azından buna girişir. Ben yazmaya başladığım günden beri bununla uğraşıyorum. Ama ben asla bundan vazgeçmedim ve elbette, bu konuda uzman biri olarak (özellikle dil estetiğiyle ilgilenen) dil konusundaki beğenim zamanla değişti, kuramsal bilgim ve muhtemelen becerim oldukça gelişti. Hikâyelerimin gerisinde bir diller örüntüsü var (en çok yapısal olarak karalamalar yaptığım). Fakat benim İngilizcede yanıltıcı bir biçimde Elfler adını verdiğim yaratıklar için, birbiriyle bağlantılı, neredeyse tamamlanmış olan iki dil yarattım; bu dillerin tarihsel kökenleri yazıya dökülmüş vaziyette ve biçimsel niteliklerinin (benim dil anlayışımın iki farklı tarafını temsil ediyorlar) ortak bir kökenden türedikleri bilimsel olarak gösteriliyor. Efsanelerimde anılan *isimlerin* hemen hepsi bu diller içinde icat edildi. Bu, yarattığım adlandırma sistemini kendisine has (bir bütünlük, dilsel tarz açısından tutarlılık ve anlatılanların tarihsel kökenleri

olduğuna dair bir yanılsama) kılıyor, ya da bana öyle geliyor; benimkiyle karşılaştırılabilecek diğer çalışmalarda kesinlikle olmayan bir nitelik bu. Herkes aynı şekilde önemsemeyecek bunu, çünkü ben başkalarından farklı olarak, böylesi konularda müthiş bir hassasiyet duyarım daima.

Ama başlangıçta yine çok temel meraklarımdan biri, mit (alegori değil!), masal ve hepsinden çok, masalla tarihin kıyısında duran bir kahramanlık hikâyesi yazmaktı, ki bu türde eserlerden benim beğenime uygun olanı (ulaşabildiklerim arasında) yok denecek kadar azdır. Öğrencilik günlerimde henüz bilimin ve hikâye anlatımının zıt kutuplarının ayrı meraklar değil, birbirinin ayrılmaz parçası olduklarını öğrenip tecrübe etmemiştim. Mit ve masal konularında bilgili[1] *değildim*, böyle şeylerde (bana öğretildiği kadarıyla) yalnızca bilgi değil, her zaman belli bir tarza ve türe ait nitelikler aradım. Ayrıca, -kulağa çok saçma gelmediğini umut ediyorum- çocukluğumdan beri, sevgili ülkemin bu konudaki yoksulluğunun acısını duydum: Kendi hikâyesi yoktu (kendi dili ve kökenleriyle bağlantılı); olanlar da benim aradığım ve başka diyarların efsanelerinde (bir parça da olsa) bulduğum nitelikte değildi. Bu türde bir tat Yunan, Kelt, Roma, Germen, İskandinav ve Fin (beni yürekten etkilemiştir) efsanelerinde vardı, ama mütevazı destan kitapları dışında İngilizcede hiçbir şey yoktu. Tabii Arthur dönemine dair hikâyeler vardı ve güçlü olmasına güçlüydü, ama eksik gedik anlatılarak, dile öyle yerleşmişlerdi ve İngiliz değil, Britanya topraklarına mâl edilmişlerdi, ayrıca benim aradığım şeyin yerini tutmuyorlardı. Bir kere "peri" hikâyeleri sayıca fazla, çok fantastik, uyumsuz ve tekrara dayalıydı. Daha da önemlisi, fazlasıyla Hıristiyan öğeler barındırıyorlardı ve dinsel bir nitelik kazanmışlardı.

Tam anlamlandıramadığım sebeplerden ötürü, bu bana çok tehlikeli görünüyor. Mit ve masal, tüm diğer sanatlar gibi, çözümleri noktasında ahlaki ve dinsel gerçekleri (ya da hataları) içermeli ve yansıtmalıdır, ama "gerçek" dünyada karşımıza çıkan bilindik anlamıyla ve açık bir şekilde değil. (Elbette Hıristiyanlık öncesi pagan dönemden değil, bugünden bahsediyorum. Ve senin okuduğun makalemdeki ifadelerimi tekrar etmeyeceğim burada.)

Gülme lütfen! Ama bir zamanlar (o burnu büyüklüğümden eser yok şimdi) geniş ve evrenin yaratılışına ilişkin olanla, romantik masalı birleştiren -dıştaki çerçevenin, dünyaya dair daha basit bir hikâye üzerine

kurulduğu, basit hikâyenin geniş mi geniş bir arkaplan sayesinde görkemli bir hale geldiği- destansı bir hikâye kurmayı kafama koymuştum; bu hikâyeyi de sadece vatanıma, İngiltere'ye ithaf edecektim. Tam da benim arayıp durduğum tarzı ve niteliği taşıyan bir anlatı olacaktı; biraz mesafeli ve açık, bizim "havamızı" anımsatan (kuzeybatının havası ve toprağı, yani Britanya ve Avrupa'nın o kısımları: İtalya ya da Ege değil; tabii biraz da doğu) ve hikâye akıp giderken (eğer becerebilseydim) bazılarının Kelt olarak nitelediği zarif, kolay bulunmaz güzelliğe (esasında bunlar ancak esaslı kadim Kelt hikâyelerinde vardır) sahip, "yüksek" bir tınıda olacaktı; kalabalıkların sıradanlığından sıyrılmış ve uzun zamandır şiirlerde yaşatılan bir ülkenin insanlarına hitap eden bir tat verecekti. Bu müthiş hikâyelerden bazılarını bitirecek, bazılarını karalama halinde taslak olarak bırakacaktım. Hikâyelerin oluşturduğu her bir çember, görkemli bir bütüne bağlı olacaktı, yine de ressamlara, müzisyenlere ve tiyatroculara hünerlerini gösterecekleri bir alan açacaktı. Saçma.

Tabii böylesine kibirli bir amaç, kendiliğinden gelivermedi. Önce tek tek hikâyeler oluştu. Sanki "vahiyle gönderilmiş" şeyler gibi zihnimde belirdiler; onlar birbirinden bağımsız olarak gelirken, bağlantılar da yavaş yavaş oluştu. Sürükleyici ve durmadan bölünen bir çalışma (özellikle zihnim, hayatın gereklerini bile bir yana bırakıp, diğer tarafa kaydığından ve dilbilime adandığından beri): Yine de daima, bir şey "keşfetmekten" çok, zaten "orada" bir yerde duran şeyleri kaydediyormuşum gibi bir hisse kapılırdım.

Tabii, bir sürü başka şey de kurguladım ve yazdım (özellikle çocuklarım için). Bu dallanıp budaklanan açgözlü konunun sınırları dışına çıkmış, tamamen alakasız bazı şeyler de var: Örneğin, yayımlanmış olan *Leaf by Niggle* (Niggle'ın Yaprağı) ve *Farmer Giles* (Çiftçi Giles) bunlardan yalnızca ikisi. İçinde çok daha yaşamsal bir şeyler barındıran *Hobbit,* tamamen bağımsız bir şekilde tasarlanmıştı: Başlarken, hikâyenin bir parçası olacağını hiç düşünmemiştim. Ama bütünün tamamlayıcı unsuru olduğunu, dünyaya ulaşmanın, "hikâyeyle bütünleşmenin yolunun kendisinden geçtiğini gösterdi. Başlangıçtaki yüksek Efsaneler, Elflerin yaşayışına dair unsurların peşindeyken, arada yer alan Hobbit'in hikâyesi bir anlamda insani bakış açısını getiriyor ve sonuncu öykü de zaten bunları birbirine katıyor.

Alegoriden -bilinçli olarak ve amaçlanarak yapılanından- hiç hazzetmiyorum, yine de, mitin ya da masalın anlamına ilişkin bir açıklama yaparken alegorik dilden kaçış yok. (Ve elbette, bir hikâyenin içinde ne kadar "hayat" varsa, hikâye alegorik yorumlara karşı o kadar hassasiyet kazanıyor: İhtiyatlı bir alegorik ifade de, söylenen sözün yalnızca bir hikâye olarak yorumlanmasına yol açıyor.) Neyse, bütün bu yazdıklarımda[2] esas olarak Düşüş, Ölümlülük ve Makineler ilişkilendiriliyor. Kaçınılmaz olarak Düşüş'le ilişkilendiriliyor ve bu motif çok farklı biçimlerde ortaya çıkıyor. Ölümlülükle ilişkilendirildiği nokta özellikle bu kavramın, sıradan, düz biyolojik hayatın doyumlarından kopuk gibi görünen, sanata ve biyolojik işleve dair hiçbir tarafı yokmuş izlenimi veren, hattâ onunla sürekli mücadele halinde olan yaratıcı (aslında alt-yaratıcı demeliyim) arzuyu etkilediği noktalar. Bu arzu, gerçek birincil dünya ile bir kez tutkulu bir izdivaç yapıyor ve işte o anda ölümlü oluveriyor; elbette bu evliliğin onu doyurmasının imkânı yok. Kaçınılmaz olarak, pek çok "Düşüş" olasılığı meydana çıkıyor. Üçüncüsüne gelirsek: Kendisi gibi yaratılmış şeye sıkı sıkıya tutunup kalan alt-yaratıcı, tahakkümcü bir hale gelebilir; kendi yaratısının Efendisi ve Tanrısı olmayı diler. Yaratıcının kurallarına isyan edecektir, özellikle de ölümlü olmaya. Her iki durum da (ikisinden biri olabilir) Güç arzusuna, iradenin daha hızlı bir biçimde etkili kılınması isteğine ve böylece Makineye (ya da Sihre) yol açacaktır. Sonuncusunda ben, dışsal kurguların ve araçların, doğuştan sahip olduğum içsel güçlerin ve yeteneklerin gelişimi yerine geçmesi ve hattâ sahip olduğum becerileri hâkimiyet kurmak gibi uygunsuz bir amaç uğruna kullanmak niyetindeyim: Zor kullanarak dünyayı biçimlendirmek ya da başkalarının iradesini baskı altında tutmak. Makineler, genelde fark edilmese de, giderek Sihre daha çok yaklaştığımızı belli eden modern halimiz.

"Sihri" tutarlı bir biçimde kullanmadım; Elf kraliçesi Galadriel hikâyede, bu sözcüğü, Düşman'ın da Elflerin de hem araçları hem de harekâtı hakkında kullanan kafası karışık Hobbit'lere serzenişte bulunmakta haklı. Bu benim için geçerli değil, çünkü ikincisinin karşılığı olan bir sözcük yok (çünkü insana dair tüm hikâyelerin sorunu bu kafa karışıklığı). Fakat Elfler burada (benim öykülerimde) farkı ortaya koyuyorlar. Onların "sihri" insanın sınırlılıklarından kurtardıkları Sanat: çok daha az çabayla, daha hızlı, daha karmaşık (ürünle görüntüsünün kusursuz bütünlüğü). Ve bu edimlerinin nesnesi Güç değil Sanat,

Yaratının tahakküm altına alınması değil, alt-yaratıcıdır. "Elfler", en azından dünya sürdüğü müddetçe "ölümsüz"dürler: Bu yüzdendir ki, ölümden çok, zamana ve değişime rağmen taşıdıkları ölümsüzlüğün kederleriyle boğuşur dururlar. Birbiri ardına gelen "Düşmanlar" daima, "doğal olarak" keskin bir Tahakkümle ve bu yüzden sihrin ve makinelerin Efendisi ile ilişkilendirilir, ama esas sorun şudur: Aslında apaçık iyiliğe sahip bir kökten, dünya ve ötekilerin[3] menfaati için duyulan arzudan türeyen bu ürkütücü kötülük, -hızla ve iyiliği yapanın tasarılarına bağlı olarak- sık sık tekrar eden bir motiftir.

Döngü evrenin yaratılışına dair bir mitle başlıyor: *Ainur'un Müziği*. Tanrı ve Valar (ya da güçler: İngilizce haliyle tanrılar) burada tanıtılıyor. Valar'ın, "kendilerine verilen görevi bulundukları dünyada yerine getiren melekler" türünde güçler olduklarını söyleyebiliriz (bu görevler yaratmayı, yapmayı ya da yeniden biçimlendirmeyi *değil*, yönetmeyi ve düzenlemeyi kapsıyor). "İlahi"ler, yani varoluşları dünyanın yaratılışından "önce"ye ve "dış"ına dayanıyor. Güçleri ve bilgelikleri, önce kurgusal bir görüntü gibi izledikleri, ancak sonradan "gerçeklik"inin ayırdına vardıkları evrenin yaratılışına dair olaylar örgüsünün (başka bir kişinin tasarladığı bir hikâyeyi izler gibi) Bilgisinden ileri geliyor. Salt anlatısal araç yönünden baktığımızda ise, bu elbette daha yüksek bir mitolojinin "tanrıları" olarak aynı güzellik, güç ve görkemin var olduğu bir düzene denk gelir; bahsettiğim bu düzen, yalın bir dille söylersek, Kutsal Üçlemeye inanan bir zihin tarafından kabul görebilir.

Valar'ın tanıtımından sonra hikâye hızla *Elflerin Tarihi*'ne ya da *Silmarillion*'a, dünyanın, yarı-mitsel bir şekle bürünmüş olsa da, algıladığımız biçimde sunuluşuna geçiyor: Yani insan olarak sahip olduğumuz biçimimizle az çok karşılaştırabileceğimiz, akla yatkın biçimde vücut bulmuş yaratıklardan söz ediliyor. Bu arada, Yaratılış Oyunu'na ilişkin Bilgi eksik kalmıştır: Her bir "tanrı" hakkındaki bilgi ve tüm tanrıların yaşadıkları kutsal yerin bilgisi bir araya getirildiğinde, ortaya eksik bir şey çıkıyor. Çünkü (bir bakıma asi Melkor'un kötülüğünün tescillenmesi, bir bakıma da ayrıntıların ulaşacağı en üstün inceliğin bütünlenişi bakımından) Yaratıcı her şeyi göstermemiştir. Tanrı'nın Çocuklarının yaratılışı ve doğası, iki önemli sırdır. Tanrıların tüm bildiği, çocukların önceden belirlenen zamanlarda gelecekleridir. Böylece Tanrı'nın Çocukları ilk olarak benzer ve yakın, öte yandan, en baştan

farklıdırlar. Bir yandan da tanrılar için bütünüyle "öteki"dirler, çünkü yaratılışlarında tanrıların hiçbir payı olmamasına karşın, onlar için özel bir arzu ve sevgi nesnesi olurlar. İşte bu çocuklar, yani *İlkdoğanlar* Elflerdir; İnsanlar ise *Sonradan Gelenler*dir. Elflerin kaderi ölümsüzlük, güzelliğe karşı duydukları sevgi, sahip oldukları zarafet ve mükemmellik ayrıcalığıyla dünyayı en parlak haline getirmek, var olduğu sürece onu terk edememek, "katledilseler" bile bu dünyayı bütünüyle bırakıp gidememek, mutlaka dönmektir; Elfler bir de, Sonradan Gelenler geldiğinde onlara ihtiyaç duyduklarını öğretecek olanlardır; onlar büyüyüp geliştikçe Elfler yavaşça yok olacaklar, birlikte sürdürdükleri yaşam İnsanlar tarafından soğurulacaktır. İnsanların Kaderi (ya da Armağanı) ise ölümlü oluşları, dünyanın sınırları dışına çıkabilme özgürlükleridir. Döngünün bütününde yansıtılan bakış açısı Elflerinki olduğundan, ölümlülük mitik bir dille anlatılmaz: "Tanrı'nın İnsanlar için amaçladıkları gizliydi" ifadesinden başka bir şey söylenmez bu konuda.

Söylediğim gibi, *Silmarillion* kendine has ve "insan merkezli olmaması" hususunda bildiğim hiçbir metne benzemiyor. Anlatının odağında İnsanlar değil, "Elfler" bulunuyor. İnsanlar kaçınılmaz bir biçimde hikâyeye dâhil oluyorlar: Yani hikâyenin yazarı bir insan ve okuyucuları insanlar olacağına göre, İnsanların öykülerimize dâhil olması kaçınılmaz; bu yüzden de, Elfler, Cüceler, Hobbitler, vb. gibi farklı şekillerde tarif ya da temsil edilmiyorlar. Ama burada en azından Sonradan Gelenler olarak hikâyenin çeperinde kalıyorlar, giderek önem kazansalar da esas öğe haline gelmiyorlar.

Evrenin yaratılışı hikâyesinde bir düşüşten söz ediliyor: Buna meleklerin düşüşü diyebiliriz herhalde. Elbette biçim olarak bildiğimiz Hıristiyan mitinden bütünüyle farklı bir şeyden söz ediyorum. Bu öyküler "yeni" ve diğer mitlerle ya da efsanelerle doğrudan bir bağlantıları yok, yine de kaçınılmaz olarak eski hikâyelerde yer alan bildik motiflerden ve öğelerden pek çoğunu barındırıyor. Üstelik ben, efsanelerin ve mitlerin büyük ölçüde "gerçeklik"e dayandığına ve ancak bu biçimde anlaşılacak bazı meseleleri ortaya koyduğuna da inanıyorum; çok uzun zaman evvel bu türde gerçekler ve biçimler keşfedildi ve tekrar tekrar da karşımıza çıkıyor. Örneğin, düşüşten bahsetmeyen herhangi bir "öykü" olamaz -tüm öyküler nihai olarak düşüş hakkındadır- en azından biz bu düşüşleri gördüğümüz ve yaşadığımız müddetçe.

Devam edelim: "Tarihleri" bir hikâyeye dönüşmeden önce, Elfler bir düşüş yaşıyorlar. (İnsanın ilk düşüşü, açıkladığım sebepten dolayı, hiçbir yerde anlatılmıyor; İnsanlar, uzunca bir zaman geçmeden ortaya çıkmıyorlar ve bir süre için Düşman'ın boyunduruğu altına girdiklerine, bazılarının pişman olduğuna dair bir söylenti dolaşıyor ortalıkta sadece.) Hikâyenin ana gövdesi, yani *Silmarillion*, Elflerin en kıymetli soylarının düşüşü, en Batı'da bulunan Valinor'dan (bir çeşit Cennet, Tanrıların yurdu) sürgüne gidişleri, yeniden doğdukları ama uzunca bir süre Düşman'ın hükmü altında kaldıkları Ortadünya'ya gelişleri, orada Düşman'la savaşları ve Kötülüğün gücünün gözle görülür bir biçime girmesi hakkında. Bu bölümün adı, olayların *Silmariller* ("saf ışığın parıltısı") ya da İlksel Mücevherlerin kaderi ve önemi üzerinde gelişmesinden geliyordu. Elflerin Silmarilleri cevherden yapmaları alt-yaratıcı yönlerini ortaya koyuyordu, ama bu cevherlerin esas nitelikleri güzellikleri değil. İçlerinde Işık'ı taşıyorlar. İçlerindeki ışık, Gümüşten ve Altından İki Ağaç'ın gövdelerinde parıldayan Valinor'un Işığı.[4] Bu ağaçlar Düşman tarafından katledildi ve Valinor karanlığa gömüldü, ama ağaçlar henüz can vermemişken Güneş'in ve Ay'ın ışıkları içlerinden çekilip alındı. (Bu hikâyeyle, anlatılagelen pek çok efsanenin farklarından biri, Güneş'in ilahi bir sembol değil, sonradan yaratılan güçlü bir varlık olmasıdır; "Güneş'in ışığı" (güneş altındaki dünya) düşmüş bir dünyaya aittir ve alt-üst olmuş, eksilmiş bir kurgudur.)

Fakat Elflerin en maharetli sanatçısı (Fëanor), Ağaçlar katledilmeden evvel Valinor'un Işığını üç müthiş mücevherde, Silmarillerde hapsetmişti. Böylece Işık sonradan yalnızca bu cevherlerin içinde yaşadı. Elflerin düşüşü de, Fëanor ile yedi oğlunun bu cevherleri elde etme çabaları yüzünden gerçekleşti. Silmariller Düşman tarafından ele geçirilip Demir Taca hapsedilmişti ve ulaşılması imkânsız kalesine kapatılmıştı. Fëanor'un oğulları tanrılara başkaldırarak, Silmarillerin bir tekine bile sahip olmaya cüret edecek her kim olursa olsun savaş açıp intikamlarını alacaklarını bildirerek korkunç bir yemin ettiler. Kendi soylarından Tanrılara başkaldıranları yanlarına katıp yoldan çıkardılar, cennetten ayrıldılar ve Düşman'ın üzerine yürüyüp umutsuz bir savaşa atıldılar. Çöküşlerinin ilk sonucu Cennet'teki savaş oldu; Elfler başka Elflerin katili oldu, bu olay ve yaptıkları kötülükler, sonraki tüm kahramanlıklarında yaşadıkları ihanetlerle ve zaferlerini hiç ederek peşlerinden geldi. *Silmarillion*, Sürgün Elflerin Düşman'a karşı Savaşlarının tarihidir; bütün bu savaşlar dünyanın

kuzeybatısında gerçekleşir (Ortadünya'da). Burada pek çok zafer de, trajedi de yaşanır, ama bu olaylar uzun *İlk Çağ*ın, Kadim Dünya'nın bitişiyle, yani bir felaketle son bulur. Mücevherlerin yeri (tanrıların son müdahalesiyle) meydana çıkarılır; biri denize, biri toprağın derinliklerine gönderilir ve biri göklerdeki yıldızlardan birine dönüşüp sonsuza dek Elflerin elinden alınmış olur. Bu efsane, dünyanın sonuna, yıkılıp yeniden şekillendirilmesine dair bir hayalle kapanır; bu sonda Silmarillerin ve "Güneş'ten önceki ışık"ın yeniden keşfedildiği savaş, çok fazla benzemese de, sanıyorum ki kaynağını en çok Ragnarök adlı İskandinav mitinden alıyor.

Hikâyeler mitik niteliklerinden sıyrılıp da duygusal öykülere ya da maceralara dönüştükçe İnsanlar da devreye giriyor. Bunlar büyük ölçüde "iyi İnsanlar"; Kötülük'ün hizmetine girmeyi reddeden aileler ve bunların reisleri, Batı'nın Tanrıları ve Ulu Elfler hakkında bir şeyler duyarak batıya kaçıyorlar ve savaşmakta olan Sürgün Elflerle irtibata geçiyorlar. Burada gördüğümüz İnsanlar çoğunlukla, reisleri Elf efendilerinin müttefiki olan İnsanların Atalarının soyundan Üç Hanedan'a mensup. İnsanlarla Elflerin ilişkisi, sonraki Çağlara dair bir göndermede bulunuyor aslında, ayrıca, İnsanların içinde (şimdi olduğu gibi) Elflerle bir soy ve "kan" bağı olduğuna ve İnsanların sanatlarıyla şiir geleneklerinin büyük ölçüde bu ilişkiye dayandığına dair sıkça tekrarlanan bir temadan da söz etmeliyiz.[5] Böylece, insanlar ve elfler arasında iki evlilik gerçekleşiyor; bu iki evlilik, sonradan tüm hikâyelerde, hattâ *Hobbit*'te bile karşımıza çıkan Yarı-elf Elrond'un temsil ettiği Eärendil soyunda birleşiyor. *Silmarillion*'un merkezindeki ve en ayrıntılı biçimde konu edilen hikâye, *Beren ile Elf bakiresi Lúthien'in Hikâyesi'dir*. Burada, "dünyanın çarkları"nın genellikle ne Efendiler, ne hükümdarlar ve hattâ ne de tanrılar tarafından döndürüldüğüne, dünyada olup bitenlere adı duyulmadık sıradan kişiler arasından çıkan kahramanların yön verdiğine dair ilk motifle karşılaşıyoruz (bu motif Hobbitlerin öyküsünde çok güçleniyor). Bahsi geçen o kahramanlık, hiçbir ordunun ve savaşçının yapamadığını yapan ölümlü Beren'in (soylu bir Elf olan Lúthien'in yardımıyla) başardığı zorlu görev: Beren Düşman'ın kalesine girip Silmarillerden birini Demir Taçtan çekip alıyor. Böylece Lúthien'le evlenme hakkını kazanıyor ve ölümlü ile ölümsüz arasındaki ilk izdivaç da gerçekleşiyor.

Burada anlatılan hikâye, arkaplana dair muğlak bir bilgiyle de kendi içinde anlaşılır olan (bence güzel ve güçlü) kahramanca ve romantik bir masal niteliğinde. Öte yandan, bu hikâyenin bütünden çıkarıldığında tüm önemini yitireceğini düşünürsek, döngüyle temel bir bağlantısı olduğunu da görüyoruz. Çünkü Silmaril'in ele geçirilmesi, yani büyük zafer bir felakete yol açıyor. Bu noktada Fëanor'un oğullarının ettikleri yemin devreye giriyor ve Silmarillere duyulan şiddetli arzu tüm Elf hükümdarlıklarının mahvına yol açıyor.

Bunun gibi, ayrıntılı biçimde işlenen, hem bağımsız bir nitelikte olan, hem de hikâyenin bütününe bağlı başka hikâyeler de var. Örneğin *Húrin'in Çocukları*'nda, Túrin Turambar ile kız kardeşi Níniel'in trajik hikâyesiyle karşılaşıyoruz: Bu hikâyenin kahramanı Túrin'in (tamamıyla uymasa da bu türde mit kahramanları içinde) Volsung Sigurd, Oedipus ve Finli Kullervo'ya benzer bir yazgısı olur. Bundan başka bir de *Gondolin'in Çöküşü* var (Elflerin en büyük ve önemli kalesi). Tabii bir de *Gezgin Eärendil*'in. Öyküsü ya da öyküleri. Eärendil, *Silmarillion'un* öyküsünü sonuna erdiren ve soyunu sonraki Çağlara bağlayan kişi olarak önemlidir. Onun görevi her iki soyun, hem İnsanların hem de İnsanların temsilcisi olarak Tanrıların Diyarına giden denizyolunu bulmak ve elçi sıfatıyla tanrılardan Sürgünleri düşünmelerini, onlara acıyıp Düşman'dan kurtarmalarını dilemektir. Karısı Elwing, Lúthien'in soyundan gelir ve Silmarillerden birine sahiptir. Ama lanet etkisini yitirmemiştir ve Eärendil'in evi Fëanor'un oğulları tarafından yakılıp yıkılır. Ama çözümü getiren de bu olur: Silmaril'i kurtarmak için kendisini denize atan Elwing, Eärendil'in yanına ulaşır ve müthiş Cevherin gücüyle sonunda Valinor'a ulaşıp görevlerini yerine getirirler; karşılığında, Elfler ve İnsanlarla yaşamak üzere asla geri dönmeme bedelini de öderler. Onların çağrıları üzerine tanrılar yeniden harekete geçer ve Batı'dan büyük bir güç çıkıp Düşman'ın kalesini yıkar; Düşman'ın kendisi de Dünya sınırlarının dışına, Hiçlik'e atılır, farklı bir şekle bürünerek yeniden ortaya da çıkamaz. Geriye kalan iki Silmaril kaybolup gitmek üzere Demir Taçtan geri alınır. Fëanor'un ettikleri yeminden dönemeyen iki oğlu onları çalar ve kendilerini denize ve toprağın derin çukurlarına atarak Cevherlerin kurbanı olurlar. Geriye kalan son Silmaril'in süslediği Eärendil'in gemisi ise en parlak yıldız olarak göğe yükselir. *Silmarillion* ve İlk Çağ'ın öyküleri de böylece sona erer.

Sonraki döngüde konu edilen İkinci Çağ'dır. Ama bu, yeryüzünde geçen karanlık bir devirdir ve uzun uzadıya anlatılmaz (ya da anlatılmasına gerek yoktur). İlk Düşmanla yapılan muharebelerde yeryüzü darmadağın olmuş ve Ortadünya'nın batısı ıssız kalmıştır. Bu hikâyede, Sürgün Elflerin doğrudan emir almasalar da Batıya dönüp orada barış içinde yaşamak üzere sıkı sıkıya tembihlendiklerini öğreniyoruz. Artık Valinor'da yerleşip kalmayacaklar, Kutlu Toprakları gören Yalnız Ada Eressëa'ya gideceklerdi. Üç Hanedan'dan gelen İnsanlar yiğitlikleri ve bağlılıkları için ödüllendirilmişlerdi ve büyük "Atlantis" *Númenóre*'ye, "tüm ölümlülerin en batısına" yerleşmelerine izin verilmişti. Tanrıların verdiği ödül ya da ceza olan ölümlülük ortadan kaldırılmasa da, hepsine uzun bir hayat bahşedilmişti. Gemileriyle Ortadünya'dan ayrılıp Eressëa'nın en uzak noktasında (Valinor'da değil) büyük bir hükümdarlık kurdular. Ulu Elflerin büyük bir bölümü de Batı'ya döndü. Ama hepsi değil. Númenóreanlara yakın olanların bazıları deniz kıyısına uzak olmayan bir bölgede kaldılar. Sürgünlerin bir kısmı ya dönmeyecek, ya da dönüşünü geciktirecekti (çünkü batı yolu daima ölümlülere açık ve Gri Liman'daki gemiler her zaman demir almaya hazırdı). Bunun yanında, İlk Düşman'ın besleyip hayatta tuttuğu Orklar (goblinler) ve diğer canavarlar bütünüyle yok edilememişti. Ayrıca bir de *Sauron* vardı. *Silmarillion*'da ve İlk Çağ'a dair Öykülerde Sauron, Düşman'ın hizmetine giren ve onun en kıdemli uşağı, komutanı olan Valinor ahalisinden biri. İlk Düşman ezici bir mağlubiyete uğratılınca o da nedamet getiriyor, ama nihayetinde tanrıların verdikleri yargıya uygun olarak emredileni yapmıyor. Ortadünya'da bir başına dolanıp duruyor. Çok yavaş bir biçimde hoşluklarla başlıyor: "Tanrıların yüz çevirdikleri" Ortadünya'dan geriye kalanları yeniden inşa edip ayağa kaldırıyor; kendisi de Kötülüğün yeniden vücut bulduğu ve Tüm Gücü arzulayan bir yaratığa dönüşüyor; nefreti (özellikle tanrılara ve Elflere duyduğu nefret) onu ele geçirip daha da korkunç bir hale getiriyor. İkinci Çağ'ın alacakaranlığı boyunca, Ortadünya'nın doğusundaki Gölge karardıkça kararıyor, Elfler yavaş yavaş silinip giderken, sayıları artan İnsanlar üzerindeki etkisini arttırdıkça arttırıyor. İşlenen üç esas konu, Ortadünya'da avarelik ederek Kaybolan Elfler; Sauron'un, İnsanların efendisi ve tanrısı olan Kara Efendi'ye dönüşmesi ve Númenor-Atlantis. Bu temalar, tarihsel bir yaklaşımla iki Öykü ya da Rivayette, *Güç Yüzüklerinde* ve *Númenor'un Yıkılışında* ele

alınıyor. Her iki hikâye de, *Hobbit*'in ve ondan sonra gelen hikâyelerin arkaplanını oluşturuyor.

İlk hikâyede, bir bakıma ikinci çöküşü ya da en azından Elflerin "hata"sını görüyoruz. Esasında, verilen öğütlere karşı gelerek, eskiden kahramanlıklarıyla yaşadıkları ölümlü topraklarda kederli bir biçimde başıboş gezmelerinin dikkat çeker bir yönü yok. Ama yemedikleri pastayı açgözlülükle kendilerine saklamak istemişlerdi. Hem barış, saadet ve "Batı"nın mükemmel anılarını istemişler; hem de Valinor'da bulundukları en alt seviyelerinden kurtulup, vahşi Elflerin, Cücelerin, İnsanların üzerinde bir yerde durdukları alelade dünyada kalmayı arzulamışlardı. Böylece "silinip" gitmeyi fikri sabit haline getirmişler, zamanın getirdiği değişimleri (güneşin altında uzanan dünyanın yasaları) hep bu gözle izlemişlerdi. Mutsuz olmuşlar ve eskiye dayanan (diyelim) sanatlarıyla tüm o emekleri zamanın bir yerinde sıkışıp kalmıştı, oysa eski yaşam amaçlarını kaybetmiş değillerdi; hâlâ dünyayı süslüyorlar, yaralarını iyi ediyorlardı. *Silmarillion*'da bahsi geçen eski diyarlarda, kuzeybatının en uçlarındaki Gil-galad'ın hükmü altında yaşayan başıboş bir hükümdarlığa; Elrond'un yanındaki Imladris (Rivendell) gibilere; batıda Sisli Dağların eteklerindeki Eregion'da bir başkasına; İkinci Çağ'da Cücelerin esas ülkeleri olan Moria Madenlerinin bitişiğinde bir başkasına dair haberler geliyor kulağımıza. Madenlerin orada, ilk ve son kez, iki düşman halk arasında (Elfler ve Cüceler) bir dostluk meydana geldi ve demircilik zanaatı en üst noktasına vardı. Öte yandan Elflerin pek çoğu kulaklarını Sauron'a açtılar. O erken vakitlerde henüz hoş maskesini indirmemişti; onun yüreğindekiyle Elflerinki yan yana düşmüş gibiydi: ıssız kalmış olan diyarları yeniden canlandırmak. Sauron, yardımlaşarak Ortadünya'nın batısını Valinor kadar asude bir diyara dönüştürebilecekleri önerisini yapmış ve Elfleri zayıf noktalarından yakalamıştı. Bu aslında tanrılara karşı giriştiği gizli kapaklı bir saldırıydı, bağımsız ve ayrı bir cennet yaratmaya ve kurmaya yönelik bir tahrikti. Gil-galad da, Elrond da bu barış önerisini savuşturdu. Ama Eregion'da müthiş bir uğraş başladı ve Elfler "sihir" ile makinenin ağına düşme raddesine geldiler. Sauron'un zanaattaki üstünlüğünün yardımıyla *Güç Yüzüklerini* şekillendirdiler (bu öykülerin hepsinde "güç" sözcüğü, tanrılarınki hariç, meşum ve tekinsiz bir anlam taşıyor).

Esas güç (birbirine benzeyen yüzüklerin her birinin gücü), *çürüme*nin (yani "değişim" üzücü bir şey gibi görülüyordu) engellenmesi ya da yavaşlatılması, arzulanan, sevilen ya da bunlar gibi görünenin korunmasıydı; bu da az çok Elflere özgü bir amaç. Öte yandan, Elfler tahakküm altında tutanın güçlerini daha da arttırıyorlardı, böylece "sihre" yaklaştıkça yaşamsal bir amaç kolayca kötülüğe ve tahakküm arzusuna doğru evrilebiliyor. Ve nihayet doğrudan Sauron'un kendilerine sunduğu başka güçleri de olmuştu ("Ölü çağıran": *Hobbit*'in sayfaları üzerine kehanetini ve kayıp giden gölgesini yayarken bu adla anılıyor): bedeni görünmez kılma ve görünmeyen dünyaya ait şeyleri görünür kılma gibi.

Eregionlu Elfler, neredeyse yalnızca kendi hayal güçlerinden yola çıkarak müthiş güzellikte ve güçte Üç Yüzük'ü yaptılar ve güzelliğin korunmasına adadılar: Onlar görünmezliği bahşetmediler bunlara. Ama Sauron yerin altındaki gizli Ateşinin başında, Kara Diyar'da, diğerlerinin güçlerini de taşıyan ve onları yöneten Hüküm Yüzüğü'nü, Tek Yüzük'ü yaptı; böylece onu takan, diğerlerini taşıyanların zihinlerini okuyabilecek, yaptıkları her şeyi yönetebilecek ve sonunda onları kölesi haline getirebilecekti. Ancak, Elflerin bilgeliğini ve ince sezgilerini hesaba katmamıştı. Tek olanı eline aldığında Elfler bunun farkına vardılar, gizli amacını anladılar ve korkuya kapıldılar. Sauron yerlerini keşfedip de onları kirletemesin diye Üç Yüzük'ü sakladılar. Diğerlerini ise yok etmeye çalıştılar.

Sonunda Sauron ile Ortadünya'nın Elfleri arasında çıkan savaşta, özellikle batıdakinde daha büyük bir yıkım yaşandı. Eregion düştü ve yerle bir edildi; Sauron Güç Yüzüklerinin pek çoğunu ele geçirdi. Bu yüzükleri kabul edenlere (hırsları ya da açgözlülükleri yüzünden) verip onları bütünüyle yoldan çıkardı ve kölesi yaptı. İşte bu yüzden şu "kadim şiir" *Yüzüklerin Efendisi*'nde defalarca karşımıza çıkar:

> Göğün altındaki Elf Kralları için Üç Yüzük
> Taştan salonlarında oturan Cüce efendiler için yedi
> Ölüme yazgılı Fani İnsanlara dokuz
> Kara tahtına kurulmuş Kara Efendi için tek
> Gölgeler altındaki Mordor Diyarında

Sauron böylece Ortadünya'nın neredeyse hâkimi olmuştu. Elfler teslim olmayıp gizli köşelere çekilmişlerdi (henüz ortaya çıkmamışlardı). Son Elf

hükümdarlığı olan Gil-galad'ınki, limanların bulunduğu en uçtaki batı sahillerinde tehlikelere açık bir haldeydi. Eärendil'in oğlu Yarı-elf Elrond, batı diyarlarının en doğu ucundaki *Imladris*'teki (İngilizcede *Rivendell*) tılsımlı tapınağı koruma altına almıştı.[6] Ama Sauron, Elflerle, gerçek ve yıkılmaz Valar ve tanrılarla hiçbir irtibatları bulunmayan İnsanların gittikçe kalabalıklaşan tüm kavimlerini hâkimiyeti altına aldı. Yüzüğünü parmağına geçirip, gittikçe büyüyen imparatorluğunu, Mordor'daki Ateş Dağı'nın yakınlarında bulunan karanlık yüksek kulesi Barad-dûr'dan yönetti.

Fakat bunu yapabilmek için sahip olduğu gücün büyük bir kısmını Tek Yüzük'e aktarmak (mitlerde ve masallarda sıklıkla kullanılan önemli bir motif) mecburiyetindeydi. Bu yüzüğü taktığında dünya yüzündeki gücü gerçek anlamda artıyordu. Fakat yüzüğü parmağında taşımazken de, bu güç varlığını sürdürüyor ve onunla "rabıtası"nı koruyordu: Yüzük parmağında değilken "mahvolmuyordu". Elbette bir başkası yüzüğü ele geçirip sahip olmadığı sürece. Böyle bir şey gerçekleştiği takdirde, yüzüğün yeni sahibi Sauron'a meydan okuyabilecek bir güce erişir (eğer doğuştan güçlü ve kahraman bir kişiyse), Tek Yüzük'ün yapılışından beri onun yaptığı ve öğrendiği her şeyi de sahiplenir, onu bir kenara fırlatıp, yerine geçebilirdi. Elfleri köleleştirip, kölelerinin zihinleri ve iradelerine hükmetme arzusu yüzünden, böylesine bir zayıf noktaya sahip olmayı göze almıştı. Bir zayıf noktası daha vardı: Eğer Tek Yüzük gerçekten *yok kılınırsa,* ortadan kaldırılırsa, gücü de kaybolup gidecek, Sauron'un kendi varlığı da yokluğa sürüklenecek ve kendisi bir gölgeye dönüşecek, kötücüllüğe dair bir anı olacaktı. Fakat o, ne bunu aklına getirdi, ne de böyle bir korkuya kapıldı. Kendisi dışında hiç kimsenin demircilik zanaatı Yüzük'ü yok etmeye yetmezdi. Yüzük'ün yok edilebileceği tek ateş, yapılmış olduğu mahal, yani yeraltındaki ölmez ateşti ve Mordor'daki bu ateşe ulaşmanın imkânı yoktu. Ayrıca, Yüzük'ün ihtirasının gücü öylesine büyüktü ki onu kullanan kişiyi hemen esir alırdı; ona zarar vermeye, onu bir kenara atmaya veya görmezden gelmeye kalkışacak herkesten daha güçlü bir iradeye. (Sauron'dan bile) sahipti. Sauron böyle düşünüyordu. Zaten Yüzük onun parmağındaydı.

Böylece, İkinci Çağ boyunca Ortadünya'da büyük bir Hükümdarlık kuruldu ve kötücül bir tanrısal iktidar (çünkü Sauron, kölelerinin tanrısıydı da) gelişip yerleşti. Batıda -aslında açıkça öngörülen

kuzeybatıydı- olup bitenden habersiz İnsanlar henüz yoldan çıkmamış bir halde yaşayıp giderken, Elflerin güvenilmez sığınmacıları da oradaydı. Daha üstün ve soylu olan İnsanlar, Númenor'a giden güruhun akrabalarıydı, ama "Homeros tarzı" ataerkil ve kabilemsi yaşam düzeni içinde kalmışlardı.

Aynı dönemde, Eärendil'in oğlu, Elrond'un kardeşi Elros'un soyundan gelen uzun ömürlü müthiş kralların hükmü altında yaşayan *Númenor*'un serveti, bilgeliği ve ihtişamı artıyordu. *Númenor*'un *Yıkılışı,* yani İnsanın İkinci Düşüşü (daha güçlü kılınmış ama hâlâ ölümlü olan İnsanın da diyebiliriz) yalnızca İkinci Çağ'ı değil, efsanevi ilksel dünyayı, Kadim Dünya'yı (yıkık ve sınırlı olacağı öngörülmüştü) bir felakete sürükleyerek mahvına yol açtı. Bundan sonra, yıkılmış ve değişmiş dünyanın ilk devri olan Alacakaranlık Çağı, Orta Çağ yani Üçüncü Çağ başladı; bu çağ başıboş gezen Elf ırkının hüküm sürdüğü ve Kötülüğün bir bedene bürünüp iktidarını kurduğu son devir olacaktı.

Yıkılış, bir bakıma İnsanların içlerindeki zayıflığın bir neticesi olarak yaşandı; pişman olunan ama asla yaraları bütünüyle sarılmamış olan ilk Düşüş'ün (bu öykülerde bahsi geçmez) peşi sıra geldi. Dünya üzerindeki insanlar için ödül, cezadan daha tehlikelidir! Sauron bu zayıflığı fark edip kurnazca onu kullanarak Düşüş'ü başardı. Bu bölümün esas konusu (bence İnsanlara dair bir hikâyede kaçınılmaz olarak) bir Men ya da Yasak'tır.

Númenóreanlar "ölümsüz" diyarın en doğu noktasında yaşıyorlardı; bir Elf dilini konuşan (ittifaklarının sürdüğü devirde öğrenmişlerdi) tek insan kavmi olarak, Eressëa'nın saadetinde de, Ortadünya kıyılarındaki Gil-galad'ın ülkesinde de, kadim dostları ve müttefikleri ile daima irtibattaydılar. Böylece, görünüşleri bakımından ve hattâ zihinlerinin kuvvetinde de Elflerden ayırt edilmez olmuşlardı, ama iki hattâ üç katı uzunlukta bir hayat sürseler de hâlâ ölümlüydüler. Yoldan çıkmalarına, mahvolmalarına yol açan da bu ödül oldu. Bahşedilen uzun yaşam, sanat ve bilgelik yolunda daha çok adım atmalarına izin verdi, ama öte yandan, bunlara karşı bir bağımlılık geliştirmelerine ve aldıkları zevki uzatmak için daha çok *zamanı* arzulamalarına yol açtı. Bunu bir anlamda öngören tanrılar, en başından itibaren Númenóreanları tek bir şeyden men etmişlerdi: Asla Eressëa'ya ya da kendi diyarlarının görüş alanından çıkıp batı tarafında bir yere gitmeyeceklerdi. Diğer tüm yönlerde istedikleri kadar uzaklara yolculuk edebilirlerdi. Asla "ölümsüz" topraklara adımlarını

atmayacaklar ve böylece, Ilúvatar'ın (Tanrı) bahşettiği kadere ya da ödüle, yani onlara dair yasaya karşı gelip, doğalarının kaldıramayacağı ölümsüzlüğün (dünya üzerinde ölümsüz olmak) büyüsüne kapılmayacaklardı.[7]

İhtişamdan düşüşe üç aşamada ilerlediler. Birincisi, tam olarak kavramadıkları bir şeye özgür iradeleriyle boyun eğip rıza göstermeleri oldu. Sonrasında, uzunca bir süre isteksizce, söylene söylene itaati sürdürdüler. Sonunda isyan ettiler ve kralın adamları, isyancılar ve vefakârlar arasında bir ayrılık baş gösterdi.

İlk safhada, barışçıl insanlar olarak cesaretlerini deniz yolculuklarında sergilediler. Eärendil'in soyundan geldikleri için en maharetli denizcilere dönüştüler ve yasaklı batıdan uzak durup kuzey, güney ve doğu yönlerinde en uzak noktalara kadar gittiler. En çok Ortadünya'nın batı kıyılarına gidip, Sauron'a karşı Elflere ve İnsanlara yardım ettiler, böylece onun bitmek tükenmek bilmez kinine hedef oldular. O günlerde Vahşi İnsanların hamisi oldular, onlara sanatlarını ortaya koydukları hediyeler verdiler, bilgilerini paylaştılar ve günbatımında çıkıp gelen krallar, tanrılar olarak arkalarında pek çok efsane bırakarak oradan ayrıldılar.

İkinci safhada, yani Gurur ve İhtişam devrinde, kendilerine getirilen yasağa hınç duyarak, artık saadetin değil, zenginliğin peşinden gitmeye başladılar. Ölümden kaçma arzuları, ölüme dair büyük bir ilgi duymalarına yol açtı; mezarlar ve tapınaklara büyük bir servet dökerek sanatlarıyla bezediler. Batı kıyılarında evler kurmaya başladılar, ama bunlar zamanla kalelere ve servet hırsıyla dolmuş efendilerin "fabrikalarına dönüştü; Númenóreanlar böylece denizler üzerinde gezinen vergi toplayıcılarına dönüşüp, gemilerinde giderek daha çok mal mülk taşır oldular. Silah ve alet yapma işine de giriştiler.

Bu aşama sona erdi ve son aşama, Elros soyundan gelen on üçüncü kral olan, kralların en güçlü ve kibirlisi Altın Tar-Calion'un tahta çıkışıyla başladı. Tar-Calion, Sauron'un Kralların Kralı, Dünya'nın Efendisi sıfatlarını aldığını öğrendiğinde, tahtına göz koymuş olan bu "düzenbaz"ı alt etmeyi kafasına koydu. Tüm gücü ve ihtişamıyla Ortadünya'ya gitti; silahları öylesine çok ve o görkemli dönemlerini yaşayan Númenóreanlar öylesine ürkütücüydü ki, Sauron'un hizmetkârları onların karşısına çıkamadı bile. Sauron kibrini bir yana bırakıp Tar-Calion'a bağlılığını

sundu ve Númenor'a bir esir, bir mahkum olarak getirildi. Fakat orada, kurnazlığı ve bilgisiyle, hizmetkarlıktan hükümdarın başdanışmanlığına yükseldi ve yalanları sayesinde, efendilerle halkın büyük bölümünü ve kralı baştan çıkardı. Tek Olan'ın (Tanrı'nın), yalnızca Batı'daki kıskanç Valar'ın bir uydurması olduğunu, kendi dileklerine dayanan bir hile olduğunu söyleyerek Tanrı'nın varlığını inkar etti. Esas tanrının Hiçlik'te olduğunu, orada hizmetkarları için uçsuz bucaksız bir ülke kurduğunu ve sonunda onun galip geleceğini anlattı. Söylediğine göre Yasak da, İnsanların Krallarını sonsuz yaşama sahip olmaktan ve Valar'a rakip çıkmaktan alıkoymak için öne sürdükleri asılsız bir yalandı.

Sauron'un himayesinde yeni bir din ve inanış doğdu. Vefakarlar idam edilip kurban verildiler. Númenóreanlar kötülüklerini Ortadünya'ya da taşıdılar ve orada, insanları katledip onlara işkenceler yaparak, acımasız ve korkunç efendiler haline geldiler; eski efsanelerin yerini dehşetli öyküler aldı. Oysa kuzeybatıda bunlar olmadı, çünkü oraya Elfler yüzünden, yalnızca Elflerin dostu olarak kalanlar gidiyorlardı. Númenóreanların en büyük limanı, büyük Anduin Nehri'nin ağzına yakın bir yerdeydi. Númenor'un faydalı etkisi hâlâ oradan nehrin yukarılarına yayılıyor ve Gil-galad'ın diyarına dek en kuzey noktalara kadar ilerleyip bir Ortak Söz olarak dağılıyordu.

Ama sonunda Sauron'un oyunu tamamlandı; Tar-Calion gittikçe yaşlandı ve ölümünün yaklaştığını hissetti; Sauron'un son tahrikine de kulak verdi, görülmemiş bir teçhizat hazırlatıp Yasak'ı delerek, tanrılardan "dünyanın sınırları içinde sonsuz yaşam"ı zorla almak için Batı'ya doğru yelken açtı. Bu saygısızlık, delilik ve gerçek kötülükle (çünkü başlarında Sauron'un bulunduğu Númenóreanlar, Valinor'u da mahva sürükleyebilecek haldeydiler) afallayarak isyanla yüz yüze kalan Valar, onlara verilen gücü bir yana bırakıp Tanrı'dan yardım istediler ve durumu düzeltmek üzere güç ve izin aldılar; bu noktada dünya yerle bir oldu ve değişime uğradı. Denizin ortasında derin bir yarık açıldı ve Tar-Calion ile donanması buraya sürüklendi. Yarığın yanı başındaki Númenor da o yarığa devrilip, tüm ihtişamıyla birlikte uçurumda gözden kayboldu. Valinor (ya da Cennet) ve hattâ Eresseä dahi ortadan kalktı ve dünyanın anıları arasına karıştı. İnsanlar artık isterlerse batıya yelken açabilirler, gidebildikleri kadar ilerleyip Valinor'a ya da Kutlu Topraklara varabilirler ama yalnızca doğuya doğru geri dönüp yeniden batıya gidebilirlerdi,

çünkü dünya yuvarlak ve sonsuzdu; ölüm dışında, o döngüden çıkmanın imkânı yoktu. Yalnızca "ölümsüzler", dünyanın döngüsünden usanan başıboş Elfler, diledikleri takdirde gemilerine binip "dümdüz yol"u bulabilir ve kadim ya da Gerçek Batı'ya varıp, orada huzur içinde yaşayabilirlerdi.

Böylece İkinci Çağ'ın sonlarında bir felakete doğru gidildi, ama devir böylece kapanmadı. Tufandan kurtulanlar da oldu: Vefakarların reisi güzel *Elendil* (adının anlamı *Elfdostu*'dur) ve oğulları *Isildur* ve *Anarion.* Elendil, Nuh'un hikâyesine göndermede bulunan bir figür; isyancıları başından defetti, gemileri mürettebatı ve teçhizatıyla Númenor açıklarında tuttu ve Batı'nın gazabıyla kabaran fırtına gelmeden önce kaçtı; Ortadünya'nın batısına yıkım getiren koca koca dalgaların üzerinde yükseldi. O ve halkı sürgünler olarak kıyılara vurdular. Kuzeyde, Gil-galad'ın diyarına yakın bir yerde Arnor ve güney ucundaki Anduin Nehri'nin ağzı civarında Gondor krallıklarını kurdular. Ölümsüz Sauron, Númenor'un yıkımından zar zor canını kurtarıp Mordor'a döndü ve bir süre sonra Númenóreanlara kafa tutacak kadar güçlendi.

İkinci Çağ, *Son Anlaşma* (Elfler ve İnsanlar arasında) ve Mordor kuşatması ile sona erdi. Bu kuşatmada Sauron alt edildi ve kötülüğün beden bulmuş ikinci hali ortadan kaldırıldı. Fakat bu sırada yıkım getirecek olan bir hata yapıldı ve bir bedel ödendi. Sauron'un katli için çarpışan Gil-galad ve Elendil can verdi. Elendil'in oğlu Isildur, Sauron'un Yüzük'ü taşıdığı parmağını kesip attı; böylece gücünü yitiren Sauron'un ruhu bedeninden ayrılıp gölgelere karıştı. Ama kötülük yeniden devreye girdi. Isildur, "babasının diyeti" olduğunu söyleyerek Yüzük'ü kendisinin ilan etti ve yakınına kadar geldikleri Ateşe atmayı reddetti. Yüzük'ü de alarak çekip gitti, ama Ulu Nehre düşüp boğuldu; Yüzük ise kayboldu, kimseler bir daha ondan haber alamadı. Tamamıyla yok edilememişti, onun yardımıyla inşa edilen Kara Kule de hâlâ ayaktaydı; bomboş kalmış, ama yıkılmamıştı. İkinci Çağ, işte böyle Númenóreanların diyarlarının kuruluşuyla ve Ulu Elflerin son krallığının çöküşüyle sona erdi.

AINULINDALË

AİNULİNDALË
AİNUR'UN MÜZİĞİ

Eru vardı, Tek Olan; Ilúvatar derlerdi adına Arda'da. Ve o önce Ainur'u yaptı, Kutsal Olanları, bunlar zihninin evlatları idiler, ve sair hiçbir şey yaratılmadan evvel onunla birlikteydiler. Ve konuştu onlarla, ezgiler sundu; ve onlar önünde şarkılar söylediler, ve o memnun oldu. Lakin uzunca bir müddet her biri bir başına söyledi şarkısını, ya da birkaçı birlikte belki, kulak verip dinlerken diğerleri; her biri sadece Ilúvatar'ın zihninin geldikleri parçasına vakıf oldular, ve kardeşlerini anlarken olgunlaştılar, lakin yavaşça. Her halükarda, dinledikçe derinleşti kavilleri ve yükseldiler uyum ve ahenkte.

Gelip çatınca vakti, çağırdı Ilúvatar, Ainur'un hepsini ve o vakte dek bahşettiklerinden de ulu ve harikulade ahvali sererek gözlerinin önüne, muazzam bir ezgi duyurdu dinleyenlere. İlk tınının ihtişamı ve sonuncunun şaşaası büyüledi Ainur'u; öyle ki, secde ettiler Ilúvatar'ın önünde ve kalakaldılar asude.

Ve buyurdu Ilúvatar onlara: "Sunduğum bu ezgiden sizler şimdi ahenk içinde bir Ulu Müzik yaratacaksınız. Ve sizi Ölümsüz Alevle yakıp tutuşturduğum için, her biriniz ezgiyi kudretince efkar ve maharetle bezeyip zenginleştirecek, eğer vakıfsa. Lakin ben, durup dinleyeceğim ve kıvançlanacağım, Ulu Güzellik, sizlerle şarkının içinden uyandıkça."

Ve sesleri Ainur'un, arplar ve utlar ve kavallar ve davullar ve yaylılar ve orglar misali, bir ağızdan şarkı söyleyen hadsiz hesapsız bir koro misali, biçimlendirip Ilúvatar'ın ezgisini bir Ulu Musikiye dönüştürdü. Ve bir ses yükseldi, ahenk içinde örüldü, nihayetsiz salınan ezgiler içinden, yükseldi de delip geçti fani kulakları, ulaştı derinlere ve zirvelere, Ilúvatar'ın diyarındaki her bir haneye, öyle ki taştı duvarlardan, yayıldı hiçliğe; ve hiçlik kalmadı. O vakitten beridir asla terennüm etmedi bu emsalde bir Müzik; derler ki Ilúvatar'ın huzurunda, günlerin sonundan da sonra bir zamanda, Ainur'un ve Ilúvatar'ın Çocuklarının korosu yapacaklardır daha da görkemlisini. Ardından, Ilúvatar ezgileri çalınacak eksiksiz noksansız ve seslendirildikleri an Varlık'a bürünüş anları olacak ve her biri varacak

sırrına kendince O'nun niyetinin ve her biri kavrayacak diğerini ve Ilúvatar, ziyadesiyle hoşnut bir biçimde, gizli ateşi koyacak zihinlerine.

Lakin şimdi oturmuş kulak kabartıyordu Ilúvatar, Musikinin ne bir kusuru, ne hatası olmadığı için evla görünüyordu ona. Salındıkça fakat ezgi, can evine işliyordu Melkor'un, işleyip de karmakarışık ediyordu dimağındaki meseleleri. Bu meseleler ahengi tutturamıyordu ezgisiyle Ilúvatar'ın; burada işte kendisi icrasının kudretini ve görkemini daha da arttırmanın peşine düştü. Ainur arasında Melkor'a bahşedildi en yüce kudret ve bilgi hünerleri, üstelik tüm kardeşlerinin yeteneklerinden bir pay sunuldu kendisine. Ekseriyetle çıkıp gezerdi bir başına, arayarak Ölümsüz Alevi hiçliklerde; var olmuşları kendi kudretine getirme arzuları büyüyüp kızgınlaştıkça, Ilúvatar hiçliğe aldırmıyormuş gibi geliyordu ona, ve sabrı kalmamıştı boşluğa. Ama bulamadı Ateşi, o ki Ilúvatar'ladır. Lakin kalınca bir başına, kendiyle ilgili düşüncelere daldı, kardeşlerinin aksine.

Bu düşüncelerin bazıları örüyordu müziğini; bir patırtı kopuyordu o saat. Şarkıları söyleyenlerin çoğu karamsarlığa sürükleyiveriyordu onu, diğerlerinin düşünceleri karmakarışıktı ve müzikleri bocalar gibiydi, fakat bazıları da vardı ki müziklerini ilk tasarladıkları şekil yerine onunkine göre akort etmeye başladılar. Ve öyle bir başını alıp gitti ki Melkor'un yarattığı bu ihtilaf, evvel zamanda kulağa hoş gelen Müzik kaybolup gitti azgın bir sesler denizinde. Lakin bekledi ve kulak verdi Ilúvatar, ta ki tahtının üzerine azgın bir fırtına misali, dindirilmez nihayetsiz bir gazapla birbirinin üzerine yürüyen karanlık sular cenk edercesine çöreklenınceye dek.

Derken doğruldu yerinden Ilúvatar ve Ainur onun gülümsediğini gördü ve kaldırdı sol elini yukarı ve yükseldi yepyeni bir ezgi, andıran eskisini bir yandan ve bambaşka olan ondan ve kudreti kavrayıp toparladı yeniden bu ezgi, yeni bir güzelliğe büründü. Fakat Melkor'un patırtısı yükseldi yeniden başkaldırarak bu yeni ezgiye ve eskisinden de şiddetli bir savaş koptu sesler arasında, ta ki Ainur'un büyük bir kısmı derin bir yılgınlıkla kesene kadar şarkılarını orta yerinde. Melkor'un hakimiyetini duyuruyordu bu sessizlik. Doğruldu yeniden Ilúvatar, kaskatı kesildi yüzü, bu kez sağ eli kalktı havaya ve işte! O karmaşanın orta yerinden yükseldi üçüncü ezgi, bambaşkaydı bu seferki, hepsinden başka. Yumuşacık ve sıcacıktı çünkü başta, zarif seslerin incecik ezgiler içinde çağıldaması misali, söndürülemezdi lakin kıvılcımı, toplayıverdi kudreti ve hikmeti

özüne doğru. Nihayet iki ayrı ezgi akıyor ilerliyordu Ilúvatar'ın huzurunda, tutmayan birbirini, uyuşmayan, hem de hiç. Biri, nasıl demeli, derin ve engin ve latif fakat ağır ve güzelliğinin kaynağında çöreklendi tarifsiz bir kederle karışık. Diğeri, ah diğeri, buldu içkin bütünlüğünü, bağır çağır bir ses, anlamsız, bitimsiz bir tekerrür, bir küçücük ahenk belki var belki yok; duyulan sadece birkaç notaya takılıp kaldı tamtamların patırtılı birliği. Üstelik boğmaya niyetliydi sesinin şiddetiyle diğerini, fakat öyle görünüyor ki en parlak notaları yutuldu diğer ezgi tarafından, hünerle işlendi kendi görkemli dokusuna her biri.

Sarsıldı Ilúvatar'ın dehlizleri ve sükunete varan bir sessizliğe doğru tükendi titreme; Ilúvatar doğruldu, üçüncü kezdi bu ve yüzüne bakmak cesaret isterdi. Her iki kolunu da kaldırdı ve Cehennem Kuyusundan derin, Gök Kubbeden yüksek tek ama bir tek tınıda, Ilúvatar'ın gözündeki ışık kadar keskin bir tınıda, Müzik sustu.

Konuştu Ilúvatar sonra ve dedi ki: "Kudretlidir Ainur ve içlerinde en kudretlisidir Melkor, ama malumudur herhalde onun ve bütün Ainur'un, Ilúvatar'ım ben, söylediğiniz tüm bu ezgileri izah edeceğim sizlere, yalnız onları mı, görebileceğiniz her şeyi ve tüm yapıp ettiklerinizi. Ve sen Melkor, göreceksin ki biricik mesnedi olmadığım hiçbir ezgi çalınıp söylenemez, başka kılınamaz müzik bana rağmen. Ve onun teşebbüsü kanıtlayacak, tüm şeyler ve biçimler düzeninde benim çalgımın galibiyetini, onun aklına hayaline gelmeyecek mükemmeliyetini."

Korku girdi içlerine Ainur'un, kendilerine edilen kelamı idrak etmeden evvel ve utançla doluydu Melkor; deli bir öfkenin kaynağı olacaktı bu utanç. Lakin azametle doğruldu Ilúvatar ve yürüdü, Ainur için yarattığı bayındır ve bahtiyar topraklardan, peşi sıra dizildi Ainur ardından.

Ne zaman ki vardılar Hiçliğe, şöyle buyurdu Ilúvatar onlara: 'İşte sizin Müziğiniz!' Ve bir hayalle donattı gözlerini, duyduklarının ardına koyup getirdi gördüklerini; gördüler yeni bir Dünya sunuluyordu gözlerine ve yükseliyordu Hiçliğin orta yerinde; evet Hiçliğin üzerindeydi temelleri, ama taşımıyordu ondan bir parça bile. Baktıkça ve düştükçe hayrete giderek daha da fazla, başladı Dünya, tarihini yaşamaya; öyle geldi ki Ainur'a, yaşıyor ve büyüyordu Dünya oracıkta. Bir müddet bıraktı, baksınlar ve dursunlar suskunca; sonra yeniden söyledi Ilúvatar: "Farkına varın Müziğinizin! Budur ozanlığınız sizin ve her biriniz duracaksınız

burada sakin ve dingin; gözleriniz önünde var ettiğim bu yerin ortasında ve arasında her birini kendi kurup kondurdu gibi görünen tüm bu şeylerin. Ve sen Melkor, dimağındaki tüm sırlı fikirleri keşfe dalacaksın burada ve kavrayacaksın onların esas bütünün parçalarından ibaret olduklarını ve onun ihtişamından pay aldıklarını."

Ve başkaca çok şey söyledi Ilúvatar Ainur'a bu defa; kelamının anısıyla ve onun bizzat yarattığı müziğin irfanıyla, Ainur öğrendi, olmuş olanları ve olmakta olanları ve olacak olanları; birkaç şey kaldı onlara görünmemiş olan. Yine de bazı şeyler vardı elbet göremeyecekleri, ne bir başlarına ne de birlikte; Ilúvatar kendinden başka kimselere ifşa etmiyordu biriktirdiğini külliyen ve her devirde, ortaya çıkacak yeni ve önceden söylenmesi mümkün olmayan şeyler vardı, çünkü sürüp gitmiyordu geçmişten beri bir yerde. Ve böylece Dünya'nın hayali görünüp saçıldıkça gözlerinin önünde, Ainur düşünmemiş oldukları şeylerin de varlığını fark etti bu hayalin içinde. Ve seyrettiler hayranlıkla, Ilúvatar Çocuklarının gelişini ve onlar için hazır edilen ikametgahı ve fark ettiler ki, bu meskenin inşaasının emeği kendi müziklerinden geliyordu, göremedi ama onlar ezgilerinin kendi güzelliğinin ötesindeki amacını. Ilúvatar, Çocuklarına ithaf edileni ise bir başına tasarladı ve geldiler üçüncü ezgi ile, ve benzemiyordu bu ezgi Ilúvatar'ın başta söylediğine ve Ainur'un hiçbiri kendilerini yapanın bir parçası olmadılar. Bundan dolayı işte, gördükleri vakit daha da bir sevdiler onları, kendilerinden başka, tuhaf ve özgür varlıkları; onlarda Ilúvatar'ın zihnini gördüler, taptaze bir biçimde yansıyan ve bir parçacık nail oldular hikmetine, Ainur'a hep gizli tutulan.

Şimdi Ilúvatar'ın Çocukları, Elfler ve İnsanlardı, İlkdoğan ve de Takipçiler. Ve tüm o debdebeleri arasında Dünya'nın, geniş dehlizleri ve meydanları ve dönüp duran alevleri arasında, Ilúvatar sayısız yıldızların orta yerindeki Zamanın Derinliklerindeki bu yeri seçti onlara yurt diye. Ve bu yurt sadece Ainur'un ihtişamını göz önünde tutanlar için küçük bir şey gibi görünebilirdi, ve o dehşet verici keskinliği değil; eğer ki tüm Arda diyarı tek bir sütunun dikileceği alan olacaksa, o sütun ki bir iğneden daha sivri tepesi olan koniye kadar uzanacaksa, yahut aklındaki o kişinin, ölçülüp biçilemez genişliğiyse Dünya'nın, ki hâlâ bir köşesinden öbürüne emek harcıyor Ainur onun için, bir saniye sektirmeden, o saniye ki yaratmalarına yeter her şeyi ama her şeyi. Lakin gördüklerinde Ainur bu meskeni bir hayal içinde ve yükselişini Ilúvatar Çocuklarının bu yerde, en

kudretlilerinin pek çoğu vakfetti tüm fikrini ve dahi arzusunu bu ülkeye. Ve Melkor'du en önde gidenleri, başta Müziğin piri iken Ainur arasında. Ve hile yaptı, kendine bile en başta, varıp oraya, kendi elinden çıkan soğuğun ve sıcağın karmaşasını dindirerek, bu diyar Ilúvatar Çocuklarına cennet bahçesi olsun diye. Ah ama aslında, Ilúvatar'ın Çocuklarına bahşetmeye yeminler ettiği armağanların hasetiyle yanarak kul köle etmekti arzusu Elfleri ve İnsanları kendine ve dileğiydi biricik, Efendi diye seslenilsin kendisine ve hükmetsin her birinin benliğine.

Ama diğerleri Ainur'un, baktılar Dünya'nın uçsuz bucaksız topraklarında kurulu bu yurda, Elfler Arda der adına, Yeryüzü manasında ve ışıkla doldu, sevince boğuldu gönülleri, kıvançla parıldadı binlerce rengi gören gözleri. Mamafih, gürüldeyişi denizin nasıl da tedirgin ediyordu içlerini. Ve gözlediler rüzgarları ve havayı, ve Arda'nın yapıldığı maddeleri, demiri ve taşı ve altını ve gümüşü ve daha nicelerini, ama gördüler ki en kıymetlisi, en övüleni aralarında, su idi. Ve dedi ki Eldar, Yeryüzünde hiçbir mahal ve hiçbir madde yaşatamaz içinde su kadar, Ainur'un Müziğinin aksini. Ve öyle çoğu Ilúvatar Çocuklarının kulak veriyordu ki Denizin seslerine bıkmak usanmak bilmeden, üstelik nedenini bile ayrımsamadan dinleyişlerinin.

Derken, Ainu, Elfler Ulmo derler adına, tüm düşüncesini yoğunlaştırdı suya, Ilúvatar'ın müziğinde öğrettiklerinin en derininin bu olduğunu düşünerek. Ama en asili Ainur'un, Manwë yani, zihninden çıkarmıyordu rüzgârları ve gökleri. Dünya'nın düzenindeydi aklı Aulë'nin, Melkor'dan daha az korku duyma bilgisini ve maharet bahşetti Ilúvatar ona, ama Aulë'nin zevki sefası yaptıklarının üzerindeydi ve ortaya çıkan şeylerin, ve ne kendi hükmünde, ne de kendi ustalığındaydı; bu yüzden işte ne verir, ne biriktirirdi ve kaygıdan azade, bir uğraştan diğerine geçer dururdu.

Ve seslendi Ilúvatar Ulmo'ya ve dedi: "Görmez misin, Zamanın Derinliklerindeki bu küçük diyarda nasıl da saldırdı Melkor sana ait olana. Ona ölçüsüz acıtan soğuğu anımsattı ve lakin dokunmadı güzelliğine senin pınarlarının veyahut berrak havuzlarının. Kara bak ve buzun ustaca işine! Hadsiz hudutsuz kullandı Melkor harı ve ateşi, lakin ne kuruttu sendeki arzuyu, ne de susturdu denizin müziğini tamamıyla. Bir de şu yükseklere, bulutların ihtişamına bak ve her an değişen şu sislere ve dinle Yeryüzüne dökülüşünü yağmurun! Ve bu bulutlarda senin sanatın, en yakın düşüyor dostun Manwë'ye, ki en sevdiğindir senin."

Ulmo cevap verdi buna: "Öyledir gerçekten, Su benim kalbimden geçenden de güzelleşti, ne de aklım sırrım erer kar tanesine, ne de anlarım yağmurun düşüşünde gizli tüm o müziği. Alacağım Manwë'yi yanıma, ben ve o, birlikte koyulacağız, size daima zevk verecek ezgiler yapmaya." Ve Manwë ile Ulmo vardılar en başından ittifaka ve hizmet ettiler en yüksek sadakatle Ilúvatar'ın amacına.

Fakat Ulmo konuşurken tam ve Ainur bu hayali seyre dalmışken henüz, kayboluverdi o, gizlendi gözlerinden ve tam da o anda yepyeni bir şey belirdi gözleri önünde; Karanlık, bilmedikleri, tanımadıkları bir şeydi bu, düşünceleri haricinde. Ama öyle büyülendilerdi ki hayalin güzelliği ile ve oracıkta varlık alanında beliren Dünya'nın ortaya çıkışına öylesine kapılıp gitmişlerdi ki dopdoluydu bununla zihinleri; çünkü yarım kalıverdi tarih ve tamamlanmadı henüz feleğin çemberleri. Ve bazıları dediler, İnsanların Hakimiyetinden ve İlkdoğan'ın kaybolup gidişinden evvel kesilip bitti gözlerine görünen hayal; bu yüzden işte, duruverse de Müzik bütün bütüne, Valar göremedi Sonraki Zamanları ya da nihayetini Dünya'nın.

Huzursuzluk yayıldı Ainur'a ardından, lakin Ilúvatar seslendi onlara ve dedi: "Zihinlerinizdeki arzuyu biliyorum, gördüklerinizin yalnızca hayallerinizde değil, gerçekte olmasını diliyorsunuz, lakin sizler tamamıyla kendiniz olansınız, ve yine de diğerlerisiniz. Bundan diyorum işte: *Eä!* Bırakın Olsun olacaklar! Ve ben göndereceğim Ölmeyen Ateşi, Issıza doğru ve olacak orada, can evinde Dünya'nın ve Olacak Dünya ve sizlerden birileri inebilir oraya." Ve birden Ainur ta uzakta bir ışık gördüler, alevden yapılmış canlı bir kalp taşıyan bir bulut gibi ve doğdu içlerine bilgisi, bir hayal değil bu sadece, yepyeni bir şey yarattı Ilúvatar: Eä, var olan Dünya.

Ve böylece yaşandı yaşanacaklar, bazısı Ainur'un kaldı Ilúvatar ile ötesinde Dünya'nın hudutlarının, ötekiler ise, üstelik en büyükleri, en önemlileri arasından pek çoğu idi bunlar, bırakıp arkalarında Ilúvatar'ı, indiler o diyara birbiri peşi sıra. Ilúvatar'ın yarattığı vaziyet yahut onların sevgisinin mecburiyetidir, o vakitten itibaren onların kudreti yerleşip oraya, hudutlarını çizecektir Dünya'nın, ebediyete dek orada olmak üzere, tamam olana dek o; bu sebeple onun hayatı onların, onlarınki ise onundur. Ve bundan dolayı işte, adları Valar oldu: Dünya'nın Erkleri.

Ama ne vakit ki girdi Valar Eä'ya, şaşıp kaldılar, çaresizliğe kapıldılar o anda, hayalde gözlerine görünenlerin hiçbiri yaratılmış değil gibiydi henüz ve her şey daha başlangıç noktasında, şekilsiz bir haldeydi ve karanlıktı ortalık. Zamansız Dehlizlerde düşüncenin gelişip serpilmesinden ibaretti Ulu Müzik ve gördükleri Hayal, geleceğin resmi olmaktan öteye geçmiyordu oysaki, ama şimdi, Dünya'ya ayak bastıkları şu an, başıydı Zamanın henüz ve Valar, Dünya'nın ezgisinin kendilerine önceden dinletildiğini, gelecekte var olacak olanlarınsa gözleri önüne serildiğini anladılar, onların ödevi görüp duydukları bu hayale ulaşmaktı. Böylece başladı boş ve çorak arazilerde, ıssız yerlerde ve sayısız ve bilinmedik çağlar boyunca sürecek olan emekleri ve çileleri, ta ki Zamanın Derinliklerinde ve Eä'nın uçsuz bucaksız genişliğinin orta yerinde, geldiğinde Ilúvatar Çocuklarına ait olacak yurdun inşa zamanı ve mekânı. İşin başında Manwë, Aulë ve Ulmo bulunuyordu, ama Melkor da oradaydı, hem de en başından beri, yapılan her işe karıyordu, kendi arzularına ve emellerine söz geçirebildiğince çeviriyordu onu ve koskoca ateşler yakıyordu. Bu yüzden işte, hâlâ gencecikken Yeryüzü, ve alevler içindeyken gıptayla bakıp ona, şöyle dedi diğer Valar'a: "Burası benim krallığım olacak ve kendi adımı vereceğim ona!"

Fakat Manwë, Melkor'un kardeşiydi Ilúvatar'ın zihninde ve Melkor'un yarattığı kargaşaya karşı yarattığı ikinci ezginin de esas sesiydi. Manwë kendisine hem daha üstün hem daha mütevazı, çeşit çeşit huylar seçip çağırdı vaktiyle ve indi her biri Arda diyarına, katılmak üzere Manwë'nin benliğine, taş koymasın diye Melkor emeklerinin zaferine ezelden ebede ve solmaması için Yeryüzünün, çiçeklenip canlanamadan daha. Ve şöyle dedi Melkor'a Manwë: "Alamayacaksın bu krallığı kendi buyruğun altına insafsızca, bu topraklara senin emeğince emek döktü nicesi var daha." Ve bir kavga koptu Melkor'la diğer Valar arasında; o vakit çekildi Melkor, sürüp gitti başka topraklara ve yapıp ettikleriyle tüketti vaktini oralarda, ama çıkarıp atamadı Arda Krallığı'nı gönlünden bir tarafa.

Şimdi Valar bir renk bir biçim verdiler kendilerine ve onları Dünya'ya getiren Ilúvatar Çocuklarına duydukları sevgi olduğu için ve umutlarını onlara bağladıklarından, Ilúvatar'ın sunduğu Hayal'de görmüş olduklarına benzettiler kendilerini, bir ihtişamlarını bir de şaşaalarını tutup benliklerinde. Ve üstelik aldıkları biçim görünür zahiri Dünya'ya dair bilgilerinden geliyordu, kendisinden çok Dünya'nın. Ve yoktu ihtiyaçları

ona, çulu çaputu geçiririz ya üzerimize ve çıplak olsak da, yine de varlığımızdan eksilen olmaz, işte öyle saklıyorlardı onu içlerinde. Bu yüzden işte Valar yürüdüğü zaman, çırılçıplak ve Eldar bile fark edemez onları bir çırpıda, dikilseler de karşısına. Lakin giysilere bürünmeyi arzuladıklarında Valar, bazısı erkek olur bazısı kadın, mutlaka bir şekil alırlar; sadece başlangıçlarından beridir mizaçlarında olan farklılıklar şekle şemale gelir tercihlerinde her birinin, tercihler değildir yani onları yapan, bizde bile olduğu gibi, giysidir evet belki bizi erkek yahut kadın kılığına sokan, ama onlardan yapılmadı ne kadın ne de adam. Fakat Yücelerin kendilerini soktukları biçimler, benzemez her zaman Ilúvatar Çocuklarının krallarına yahut kraliçelerine; kendi hikmetlerince giydirebilirler kendilerini, çünkü vakitten vakte, görünür kılarlar kâh görkemle, kâh dehşetle endamlarını.

Ve Valar pek çok yoldaş edindi bu işte, bazısı daha bir kendi halinde, bazısı neredeyse denk kendilerine ve hep birlikte emek koydular hale yola getirilmesine Yeryüzünün ve kargaşaya gem vurulmasına. Gördü Melkor da yapılıp edileni ve Valar'ı, göze görünür güçleriyle Yeryüzünde dolanıp duran, Dünya'nın giysilerini geçirmiş üzerine. Öyle güzel ve parlak ve keyifli görünüyorlardı ki ve Yeryüzü, tüm kargaşanın zapturapt altına alındığı, onlara zevkler vaat eden bir cennet bahçesine dönüşüyordu. Büyüdükçe büyüyordu Melkor'un hasedi kalbinde, benliğinde ve zahiri bir biçime de bürünüyordu kendisi evet, ama kalbindeki karanlık ve içinde büyüdükçe yanıp tutuşan garez, o aldığı dünyevi biçimi karanlık ve korkunç kılıyordu çaresizce. Oysa Melkor tüm Valar'dan üstün bir kudret ve ihtişamla varmıştı Arda diyarına, denizin sığlıklarında yavaşça süzülen bir dağ gibi ve başı bulutlardan da yukarda ve çırılçıplak buzlar içinde ve ateş ve dumanla taçlanmış olarak. Ve Melkor'un gözlerindeki ışık, hiddetinden sönüp gitmiş, ölümcül bir soğukla delinmiş bir alev gibiydi.

Ve bu vaziyette başladı ilk muharebe Melkor'la Valar arasında, Arda'nın hâkimiyeti üzerine ve bu kargaşa hakkında çok az şey öğrenebildi Elfler. Bizzat Valar'dan geldi, buna dair açık edilenler, çünkü Eldalië ile konuştular Valinor diyarında. Onlardan öğrendiler olan biteni; ama Valar Elflerin gelişinden evvel yaşanmış olan savaşa dair pek azını anlatmıştı. Anlatılan Valar'ın bitmek tükenmek bilmez gayreti oldu, Melkor'a karşı hâkimiyetini kazanmak için Yeryüzünün ve İlkdoğan için hazırlama telaşı bu diyarı. Ülkeler inşa ettiklerini anlattılar ve Melkor'un onları yıktığını;

vadiler kazdıklarını, ama Melkor'un onları kapattığını; dağları oyup biçimlendirdiklerini, ama Melkor'un o kıvrımları dümdüz ettiğini; denizlere yataklar oyduklarını, ama boşalttığını Melkor'un o enginleri ve hiçbir şeyin huzur içinde yerleşip gelişemeyeceğini bu diyarda, çünkü Melkor'un her birini yıkıp yok edeceğini. Yine de emekleri boşa gitmiyordu ve hiçbir yerde ve el attıkları hiçbir işte içlerine sinmese de ortaya çıkan ya da kafalarındakini vardıramasalar da gerçekliğe bütünüyle, her şeyin rengi ve biçimi farklı olsa da Valar'ın niyet ettiklerinden en başta, yine de ağır ağır biçimlenip oturuyordu Yeryüzü dedikleri yerli yerine. Ve böylece kuruldu Ilúvatar Çocuklarının yurdu sonunda, Zamanın Derinliklerinde ve sayısız yıldızın orta yerinde.

VALAQUENTA

VALAQUENTA

ELDAR İLMİNE GÖRE
VALAR VE MAIAR'IN HİKAYELERİ

Başlangıçta Eru, Tek Olan, Elf dilinde Ilúvatar derler adına, Ainur'u yarattı düşüncesinden ve onun huzurunda ulu bir Müzik icra ettiler. Ilúvatar, Ainur'un şarkısını izlenir görülür bir hayale çevirdi ve onlar da seyrine daldılar, karanlıkta parlayan bir ışık gibi; işte bu Müzikte can verildi Dünya'ya. Ve içlerinden pek çoğu hayran kaldı güzelliğine ve gözleri önünde başlayarak sürüp giden hikâyesine. Bu yüzden, Ilúvatar onların gözüne gösterdiği hayale Varlık bahşetti ve yerleştirdi onu Hiçliğin orta yerine ve Gizli Ateşi yolladı Dünya'nın kalbinde yansın diye. Ve bu dünya Eä diye adlandırıldı.

Ainur'dan, bu diyarın vücut bulmasını arzulayanlar geldiler Dünya'ya Zamanın başlangıcında ve ödevleri, emek verip, gördükleri hayali var etmekti. Elflerin ve İnsanların tahayyüllerinden de geniş Eä ellerinde uzun uzun çalıştılar, Yeryüzü Krallığı'nın, Arda'nın yani, tamamlandığı zaman gelinceye dek. Giydiler o vakit Yeryüzü giysilerini, varıp gittiler oraya ve yerleştiler topluca.

VALAR'A DAİR

Bu özler arasında bulunan Yücelere Valar der Elfler, Arda'nın Güçleri ve İnsanlar, tanrı diye anarlar onları. Yedi tanedir Valar'ın Efendileri ve Valar'ın Kraliçeleri Valierler yani, onlar da yedi tanedir. Bunlar Elf lisanındaki adlarıdır; Valinor'dur konuşulduğu yer bu dilin. Elbette, Ortadünya'daki Elflerin dilinde başka adları vardır ve İnsanlar arasındaki adları çeşit çeşittir. Efendilerin adları sırasıyla şöyledir: Manwë, Ulmo, Aulë, Oromë, Mandos, Lórien ve Tulkas. Kraliçelerin adları da şunlardır:

Varda, Yavana, Nienna, Estë, Vairë, Vána ve Nessa. Melkor sayılmıyor artık Valar arasında ve anılmıyor adı Yeryüzünde.

Manwë ve Melkor kardeş idiler Ilúvatar'ın zihninde. Başlangıçta Dünya'ya gelen Ainur içinde en kudretlisiydi Melkor, ama Ilúvatar'ın kıymetlisiydi Manwë ve emellerini olduğu gibi kavrayandı. Zamanı geldiğinde, Kralların ilki tayin edildi: Arda diyarının efendisi ve bu diyarın sakinlerinin hükümdarı. Arda'daki zevkleri rüzgarlar ve bulutlardı; zirvelerden derinlere kadar, Arda'nın Peçesinin en uç sınırlarından, çayırlarda gezinen esintiye kadar havanın varlığını duyurduğu tüm yerler. Súlimo oldu soyadı, Arda'nın Nefesinin Efendisi. Düşkündü kanatları kuvvetli, atik kuşlara, onlar da koşuyorlardı her çağrısına.

Manwë ile birlikte yaşar Varda, Yıldızların Hanımı; bilirdi Eä'daki tüm bölgeleri. Güzelliği öylesine ihtişamlıydı ki, tarifi yoktur ne Elflerin ne de İnsanların sözcükleriyle, Ilúvatar'ın ışığı parlar çünkü hâlâ gözlerinde. Gücü de, neşesi de o ışıktadır. Eä'nın derinliklerinden çıkıp geldi Manwë'nin yardımına. Müzikten önceki vakitten beri tanıyordu Melkor'u da ve reddetti onu; Melkor nefret eder ve Eru'nun yarattıklarının hiçbirinden korkmadığı kadar korkar ondan. Manwë ile Varda hemen hiç ayrılmazlar, Valinor'da yaşarlar beraberce. Evleri, sonsuz kardan, Oiolossë'den yani ve Yeryüzü üzerindeki dağların en yücesi olan Taniquetil Kulesi'nden de yukarıdadır. Manwë çıkıp da tahtına ve gözlerini çevirdiği vakit uzaklara, yanındaysa eğer Varda, öteki tüm gözlerden daha keskin olur gözleri; sislerin ve karanlığın ötesini ve denizlerde fersahlarca ötedekileri görür. Ve eğer Manwë yanındaysa Varda'nın, bütün kulaklardan daha iyi duyar kulakları doğudan ya da batıdan, tepelerden, vadilerden ya da Melkor'un dünya üzerinde yarattığı karanlık uğursuz yerlerden yükselen bir ağlayışı. Bu dünyaya yerleşen Yüceler arasında en çok Varda'ya hürmet ve sevgi sunardı Elfler. Elbereth derler ona Elfler ve Ortadünya'nın gölgeleri içinden onun adını seslenirler ve yıldızların gökteki yerlerini aldıkları saatlerde söyledikleri şarkıyla kutsarlardı adını.

Ulmo, Suların Efendisi'ydi. Bir başınaydı. Hiçbir yerde uzun süreli bir düzen kurmaz, canı istedikçe Yeryüzü üzerindeki derin sularla Yeryüzü altındakiler arasında taşınıp dururdu. Kudreti yakındı Manwë'ninkine ve Valinor inşa edilmezden önce can dostuydu onun, fakat sonradan, hayati

meseleler görüşülmedikçe, pek az gelir oldu Valar divanlarına. Aklında hep Arda vardı ve çekilip dinlenecek bir yere ihtiyacı yoktu çünkü. Sevmiyordu üstelik dolaşmayı yer üstünde ve pek de istemiyordu bürünmek giysilere, diğerleri gibi. Eru'nun Çocukları görselerdi eğer onu ödleri kopardı mutlaka, çünkü korkunçtu Denizlerin Efendisi'nin yerinden doğruluşu, köpükler içinde kara bir miğfer ve rengi gümüşten yeşil gölgelere doğru değişen bir zırhla, karaya yürüyen yükselmiş dalgalar gibi. Gürültülüydü Manwë'nin davulları da elbet, ama Ulmo'nun sesi, yalnızca kendisinin gördüğü okyanusların derinlikleri kadar derindi.

Yine de severdi Ulmo hem Elfleri hem de İnsanları ve asla yüzüstü bırakmazdı onları, Valar'ın hiddetine bile uğrasalar. Zaman zaman yaklaşacak Ortadünya'nın kıyılarına görünmeden ya da memleketin uzağındaki körfezlerden geçecek ve müziğini çalacak, beyaz denizkabuklarından işlenip de yapılmış muhteşem borusuyla, Ulumúri ile yani. Ve bu müziği denk gelip de duymuş olanlar, artık daima hatırlayacaklardı onu kalplerinde ve peşlerini asla bırakmayan denize duydukları özlemle geçecekti ömürleri. Ama Ulmo, Ortadünya'nın sakinleriyle pek çok zaman, ancak suyun müziği olarak duyulan seslerle konuşurdu. Tüm denizler, göller, nehirler, pınarlar ve kaynaklar ona tabiydi; bu yüzden işte Elflere göre dünyanın bütün damarlarında dolaşıyordu Ulmo'nun ruhu. Bu yüzden geliyordu Arda'nın ihtiyaçlarına ve kederlerine dair bütün haberler ona, en derinlerdeyken bile; aksi takdirde Manwë'den de saklanırdı herhalde.

Aulë'nin kudreti bir parçacık eksikti Ulmo'dan. Onun hakimiyeti, Arda'nın hamurundaki her şeyi, her maddeyi kapsıyordu. Başlangıçta Manwë ile Ulmo'nun yanı başında yer aldı çokça ve tüm toprakların şekillendirilmesi ödevi ona düştü. Bir demirciydi kendisi ve tüm zanaatların ustası; beceri gerektiren işlerdi zevki, küçük olanından ama eskilerin çetin ceviz dediklerinden. Dağların yamaçları, denizlerin havzaları kadar diye anlatmak lazım, Yeryüzünün derinlerinde yatan cevherler ve elde pek hoş duran altın onundu. Noldor çok şey bilirdi hakkında, oysa asla onların dostları olmadı. Melkor kıskandı onu, çünkü Aulë'nin kudreti ve fikirleri ona denkti; uzun süren bir kavga koptu aralarında, bozdu, dağıttı Melkor ömrü boyunca ve Aulë'nin yarattıklarını yok etmeye adadı kendisini, yorgun düştü Aulë, Melkor'un sebep olduğu karmaşayı ve kargaşayı telafi etmekten. Her ikisinin de arzusu aynıydı bir

de: Kimselerin aklına gelmemiş olanı, görülmemiş duyulmamış olanı yapmak ve en büyük zevkleriydi maharetlerine yağan övgü. Fakat Eru'ya sadık kaldı Aulë ve ona sundu her becerisini, her eserini ve kıskanmadı asla diğerlerinin işlerini; hem öğüt verdi, hem dinledi öğütleri. Melkor ise ziyan etti maharetini haset ve nefretle, diğerlerinin fikirleriyle alay edip, elinden geldiğince yaptıklarını yıkıp geçmekten başka hiçbir şey beceremedi neticede.

Aulë'nin eşi, Doğurgan Olan, yani Yavanna'dır. Toprakta yetişen her şeyin sevgilisiydi, onların sayısız biçimlerini tutardı aklında, asırlardır ormanları var eden yüksek kuleler misali ağaçlardan, kayaları sarmış olan yosunlara ve toprakta saklı şeylere kadar. Valar'ın Hanımları arasında Yavanna, saygınlık bakımından Varda ile yan yana dururdu. Kadın biçimi aldığında görünümü şöyleydi: Uzun boyluydu ve yeşil giysiler içinde gezinirdi. Bazen de başka biçimlere bürünürdü. Örneğin bazıları onu cennetin altında bir ağaç olarak görmüşlerdi; Güneş taçlandırıyordu başını, her bir dalından altın bir çiğ tanesi dökülüyordu çorak toprağa ve ürün veriyordu toprak, Ulmo'nun sularına uzanıyordu bu ağacın kökleri ve Manwë'nin rüzgârları fısıldıyordu yapraklarında. Eldar'ın dilinde adı Kementári, Yeryüzünün Hanımı'ydı.

Ruhların Efendileri, Fëanturi yani, kardeştiler ve genellikle Mandos ve Lórien diye anılırdı isimleri. Aslında bunlar yerleştikleri diyarların isimleriydi; onların gerçek adları ise Námo ve Irmo'ydu.

Ağabey Námo, Valinor'un batı tarafına düşen Mandos'ta yaşardı. Ölümün Evi'nin bekçisiydi kendisi ve katledilenlerin ruhunu bir araya getirendi. Hiçbir şeyi unutmazdı ve sadece Ilúvatar'ın iradesinde bulunanlar dışında, olup olacak her şeyi bilirdi. Yargıcıydı Valar'ın, fakat hükümlerini ancak Manwë'nin çağrısı üzerine bildirirdi. Vairë, yani Dokumacı'ydı eşi, Zaman boyunca olup bitmiş her şeyi dokurdu, hikayelerden örülü ağlarına; bunlarla kaplıydı Mandos'un salonları ve odaları, çağlar akıp geçtikçe genişledi onlar da.

Genç olan, yani Irmo ise hayallerle rüyaların efendisiydi. Valar'ın diyarı içinde Lórien'deydi onun bahçeleri. Dünya üzerindeki en güzel yerlerdi buraları, pek çok ruhla doluydu her yanları. Eşi ise, yaraların ve yorgunluğun şifacısı olan Estë'ydi. Griydi giysileri Estë'nin ve huzurdu kendisine bahşedilmiş olan hüneri. Dolaşmazdı gündüzleri; Lórellin

Gölü'nde ağaçların gölgelediği bir ada üzerinde dalmış olurdu uykusuna. Valinor'un tüm sakinleri Irmo ile Estë'nin pınarlarından içtikleri sularla canlandırırlardı bitkin bedenlerini ve sık sık Valar bizzat ziyaret ederdi Lórien'i, burada istirahat eder, kurtulurlardı bir nebze olsun Arda'nın ağır yükünden.

Estë'den kudretliydi Nienna, Feänturi'nin kız kardeşi; yalnız yaşardı kendisi. Aşinaydı o kedere ve Arda'nın Melkor'dan aldığı her darbe ve yara için yas tutardı yine ve yine. Müziğin ortaya çıktığı o zaman var ya, öyle büyüktü ki kederi şarkısı ağıda dönüştü uzun upuzun bir ezgi boyunca ve mateminin sesi karıştı Dünya'nın ezgilerine, bu diyar var olmamışken daha. Ama gözyaşı dökmezdi kendisi için ve durup dinleyenler onu, varırlardı şefkatin ve umut ederek direnme kuvvetinin sırrına. Onun evi batının da batısındaydı, dünyanın sınırları boyunca; herkesin gönül hoşluğu ile yaşayıp gittiği Valimar şehrine pek seyrek olarak teşrif ederdi. Daha çok Mandos'un evine giderdi; kendi evinin hemen yanındaydı onunki; Mandos'ta yolunu gözleyenler kapanıp ayaklarına ağlayıp yalvarırlardı, ruhlarını kuvvetli kılsın ve acılarını hikmete dönüştürsün diye.

Kuvvetçe en üstün ve özü cesaret olan aralarında, Tulkas'tı, Astaldo, yani Yiğit'ti. En son o vardı Arda'ya, Valar'ın Melkor'la ilk kavgasında imdatlarına koşmaya. Bir güreşmeyi severdi, bir de kuvvet müsabakalarını ve ata binmez, yorulmazdı da, çünkü ayaklarının koşabildiği her işte üstün gelirdi diğerlerine. Saçları ve sakalı altındandı, parlardı; bedeninden sağlık fışkırırdı, silahı ise elleriydi yalnızca. Ne geçmişe ne de geleceğe yormazdı pek kafasını, bu yüzden akıl danışmak için doğru adres değildi, ama sağlam bir dosttu her daim. Nessa'ydı eşi, Oromë'nin kardeşi. Kıvrak ve ayağına çabuktu kendisi. Geyikleri severdi Nessa, onlar da bırakmazlar peşini araziye çıktığında, ama isterse gerisinde bırakırdı onları bir ok gibi kaçarak hızla, saçlarında rüzgarla. Dans etmekti keyfi bir de, Valimar'ın ebediyete dek yemyeşil kalacak çayırlarında raks ederdi zevkle.

Kudretli bir efendiydi Oromë. Tulkas'tan geri kalsa da kuvveti, çok daha korkunçtu öfkesi. Oysa Tulkas daima gülerdi, müsabakalarda da savaşta da, hattâ Elflerin ortaya çıkışlarından evvelki muharebelerde, Melkor'un yüzüne bile gülmüştü kendisi. Oromë severdi Ortadünya topraklarını; oraları kolay kolay ardında bırakıp isteyerek gelmedi Valinor'a. Eskiden çok vakit geri gitmişliği vardı dağlar üzerinden doğuya ve ordusuyla

dönmüştü tepelere ve ovalara. Bir canavar avcısıydı o ve yere indirirdi koskoca hayvanları; atları ve tazıları severdi ama. Ağaçlardı bir de sevdiği, bu yüzden Aldaron denmişti adına ve Sindar Tauronlar tarafından Ormanların Efendisi ilan edilmişti. Atının adı Nahar'dı, gündüzleri beyaz, geceleri gümüşi bir ışıkla parlardı. Valaróma'ydı devasa borusunun adı, sesi Güneş'in kızıllıklar içinde yükselişi gibiydi ya da bulutları yarıp geçen bir yıldırım gibi. Yavanna'nın Valinor toprakları üzerinde yeşerttiği korularda, ordusunun bütün borularını bastırırdı onunkinin sesi, çünkü Oromë halkını ve hayvanlarını bu korularda eğitecekti, Melkor'un uğursuz yaratıklarının peşlerine düşmeleri için. Oromë'nin eşiydi Vána, Ebedi-taze; Yavanna'nın küçük kardeşi. O geçerken tüm çiçekler sürgün verir, çiçeklenirlerdi gözü değerse onlara eğer ve tüm kuşlar şakırdı onun gelişiyle.

Valar'la Valier'in adları bunlardı ve Eldar onları Aman'da gördükleri vakit, böyle anlatılmıştı benzerlikleri kısaca. Ama kendilerini Ilúvatar Çocuklarına sundukları bu biçimler hoş ve asil olsa da, esas güzelliklerinin ve taşıdıkları kudretin üzerine örtülmüş bir perdeden ibaretti. Ve anlatılan bu kısacık, yetersiz bilgi, Eldar'ın bilip bileceklerinin tümüydü ve bizim bilgimizden çağlar ötesine ulaşan ve diyarlarca geriye giden gerçek varlıklarıyla karşılaştırılınca bir hiçti halbuki. Aralarından dokuzu en büyük kuvvete ve saygınlığa sahipti, ama silinmişti biri aralarından ve Aratar, yani Arda'nın Yüceleri sekiz tane kalmıştı: Manwë ve Varda, Ulmo, Yavanna ve Aulë, Mandos, Nienna ve Oromë. Eru'nun maiyetinde, ona duydukları sadakatin efendisi ve kralları Manwë olsa da, haşmetleri eşti birbirine; onların gücü Valar, Maiar yahut Ilúvatar'ın Eä'ya gönderdiği diğer ırklardan hiçbiri ile karşılaştırılamayacak derecede yüksekti.

MAIAR'A DAİR

Dünya'nın varoluşundan evvel, Valar'la birlikte, Valar'la aynı ırktan ama onlardan aşağı bir mertebede başka ruhlar da can bulmuştu. Bunlar Maiar'dı, Valar'ın tebaası, hizmetkârları ve yardımcılarıydılar. Onların sayılarını bilmezdi Elfler ve Ilúvatar Çocuklarının dillerinin belki birkaçında bazısının adı geçerdi sadece, çünkü Aman'da bunun tersi olduğu halde, Ortadünya'da Maiar pek nadir olarak görünürlerdi Elflerin ve İnsanların gözlerinin göreceği biçimde.

Valinorlu Maiar'ın kudretli olanları Ilmarë ve Eönwë idi, böyle geçerdi Kadim Günlere dair anlatımlarda. Varda'nın odalığıydı Ilmarë ve Manwë'nin sancaktarı ve habercisiydi Eönwë; kollarındaki kudreti alt edecek çıkmamıştı Arda'da. Lakin Ilúvatar Çocuklarının aşina oldukları Maiar, Ossë ve Uinen'di.

Ossë, Ulmo'nun tebaasındandı ve Ortadünya'nın kıyılarına vurup yıkayan denizlerin efendisiydi. Derinlerde gitmezdi pek, gönlü kıyılar ve adacıklardaydı ve Manwë'nin rüzgârlarıyla tazelenirdi, zevk alırdı fırtınalardan ve gürleyen dalgaların ortasında kahkahalar atardı. Uinen'di eşi, Denizlerin Hanımı; gökyüzünün altında uçsuz bucaksız serilen denizler boyunca uzanır, dağılırdı saçları. Tuzlu sularda yaşayan tüm canlıları ve otları severdi; ona yalvarırdı denizciler, Ossë'nin hiddetini dindirip dalgaları yatıştırsın diye. Númenor İnsanları uzunca bir vakit onun himayesinde yaşadılar ve Valar'a sundukları saygıyı ona da gösterdiler.

Melkor nefret ederdi Deniz'den, alamadığı için boyunduruğu altına. Derler ki Arda'nın inşası sırasında Ossë'yi müttefiki kılmak için ne diller dökmüş; kendisine hizmet etmesi karşılığında Ulmo'nun bütün gücünü ve krallığını vaat etmiş hattâ ona. Bu hadiseler, denizde müthiş kargaşanın koptuğu, kıyıların dalgalarla dövülüp harap olduğu o vakitler kadar eskidir. Neyse ki Uinen dinleyip Aulë'nin yakarışını geçti Ossë'nin hatasının önüne ve tutup onu getirdi Ulmo'nun huzuruna. Affedildi Ossë ve asla hataya düşüp de vazgeçmediği sadakatini sundu yine. Yapıp ettiklerinin pek çoğu

için, şiddet arzusunu içinden bütünüyle söküp atamadığı için. Bazen, efendisi Ulmo'nun buyruğu olmaksızın inadından kasıp kavururdu Ossë. Bundan dolayı işte, deniz kıyısını mesken tutanlar ile gemilerde seyahat edenler, onu sevseler bile, asla ama asla güvenemezler.

Melian, hem Vána'nın hem de Estë'nin hizmetinde bulunan bir Maia'dır, Lórien'dir yuvası, Ortadünya'ya gelmezden evvel, Irmo'nun bahçelerinde çiçek açan ağaçlara bakardı. Gittiği her yerde bülbüller cıvıldardı Melian'ın etrafında.

Maiar'ın en bilgesiydi Olórin. O da Lórien'de yaşardı, fakat yolu sıkça, kendisine merhamet ve sabrı öğretmiş olan Nienna'nın evine düşerdi.

Quenta Silmarillion'da çokça söz edilir Melian'dan. Lakin bu hikâyede Olórin'in adı dahi geçmez, çünkü Olórin sevmişse de Elfleri, onların yanı başında gözlerine görünmeden ilerlemişti yol boyunca, bazen de onlardan biri kılığında; bilmezlerdi Elfler de, Olórin'in kalplerine doldurduğu bilgelik çağrısının nedenini, yahut hoş hayallerin kaynağını. İleriki zamanlarda dostu oldu tüm Ilúvatar Çocuklarının ve merhametini esirgemedi acılarından; onu dinleyenler sıyrılıp arındılar kederden ve içlerindeki karanlığın yarattığı kuruntulardan.

DÜŞMANLARA DAİR

En son verildi, Yaratıcı'nın saf Kudretten husule getirdiği Melkor'un adı. Ama yitirdi bu adın şanını ve Elfler içinde onun kötülüğünden en çok canı yanan, Noldor, yeni bir isim verdi ona, Dünyanın Karanlık Düşmanı, Morgoth dedi adına. Ilúvatar, müthiş bir kudret bahşetmişti ona ve akranı, eşitiydi Manwë'nin. Diğer tüm Valar'ın kudretinden ve bilgisinden bir pay almıştı, lakin her birini kötücül emellerine kullandı ve gücünü şiddet ve zulüm yolunda harcayıp tüketti. Manwë'nin hükümdarlığı ile Valar kardeşlerinin topraklar üzerindeki hâkimiyetini delice arzulayarak, Arda'ya ve bu topraklarda var olan her şeye gözünü dikmişti çünkü.

Kendinden başka her şeyi küçük gören kibri, ihtişamını alıp elinden, acımasız ve eziyetkar bir ruh haline getirdi onu. Sahip olduğu iradesini doğru yolundan çıkartıp, aklını fikrini hileye yorar oldu ve utanmaz bir yalancı sıfatı kazandı nihayet. Işığa duyduğu arzuydu onu başta yola çıkaran, ama kendi başına sahip çıkamayınca ona, ateş ve gazaptan geçip ağır ağır, müthiş bir yangına, Karanlığın içine girdi. Arda üzerine çöken kötülüğünde en çok işte bu karanlığı kullanıyor ve bu dünyada yaşayan tüm canlıları titretecek bir korkuyla dolduruyordu o karanlığı.

Artık unutulup gitmiş olan asırlarda Manwë ve diğer Valar'la çarpıştığı zamanlarda ve Yeryüzündeki diyarların pek çoğunu hâkimiyeti altında tuttuğu uzun yıllardaki isyanının gücü öylesine büyüktü ki. Yalnız değildi ama; Maiar'ın pek çoğu, o zamanlarda kapılmıştı ihtişamına ve onun karanlığına sadık kalmışlardı; diğerlerini ise, sonradan yalanlar ve hileli armağanlarla yoldan çıkardı. Bunlar arasında en korkuncu Valaraukar'dı; bu ateşten kırbaçlar Ortadünya'da dehşet saçan zebaniler, yani Balroglar diye anılırlar.

Hizmetkârları arasında en müthiş isimlerle anılanı, Eldar'ın Sauron dediği Zalim Gorthaur'du. Başta, Aulë'nin Maia'larındandı ve bu halkın ilminde irfanında kudretliydi. Morgoth Melkor'un Arda üzerinde giriştiği her eylemde, en büyük işlerinde ve şeytanca hilelerinde, Sauron da yanı başındaydı ve efendisinden belki bir parça daha az kötü olmasının tek

nedeni, bu kötülükleri kendi adına tertiplemeyip, başkasının hizmetinde yapıp etmesiydi. Ama sonraki yıllarda, Morgoth'un bir gölgesi ve onun şerrinin hayaleti gibi güçlenip kuvvetlendi ve onun tam arkasında, mahvedip kahrederek açtığı yolda Hiçliğe doğru yürüyüp gitti.

İŞTE BURADA BİTİYOR VALAQUENTA

QUENTA SILMARILLION

Silmarillerin Tarihi

1
GÜNLERİN BAŞLANGICINA DAİR

Bilgeler anlatırlar, İlk Savaş, Arda'nın bugünkü halini alışından, dünya üzerindeki varlıkların doğumundan ve bu diyarlarda gezinmeye başlamalarından önce koptu; uzun süre de Melkor baskın çıktı düşmanlarına. Neyse ki savaşın ortasında, güçlü mü güçlü, cesur mu cesur bir ruh koşup geldi Valar'ın imdadına, duyup ta uzak cennette, Küçük Krallık'ta bir muharebenin sürüp gittiğini ve Arda çınladı onun kahkahalarıyla. Böylece işte, öfkesi, göğü bulutlarla kaplayıp karartan güçlü bir rüzgâr gibi esip geçen Sağlam Tulkas geldi ve Melkor onun gazabından ve kahkahasından kaçıp terk etti Arda'yı; böyle başladı huzur dolu uzun bir devir. Ve kaldı Tulkas, Arda Krallığı'nın Valar'ından biri olarak, ama Melkor, Arda'yı çevreleyen karanlıklar içinde oturup düşüncelere daldı ve Tulkas'a duyduğu nefret ezelden ebede uzandı.

Bu devirde derleyip düzenledi Valar denizi ve toprakları ve dağları ve Yavanna sonunda ekti nicedir tasarlayıp da toprağa kavuşturamadığı tohumları. Ve ateşler soğutulduğundan ya da ilk yaratılan tepelerin altına gömüldüğünden itibaren ışığa hasret kaldı Arda. Aulë, Yavanna'nın yakarışına kulak verip, Ortadünya'yı ışıklandırsın diye iki kuvvetli lamba inşa etti dünyayı kuşatan denizlerin orta yerine. Varda yaktı bu lambaları, Manwë ise kutsadı onları ve Valar da alıp uzun uzun sütunların üzerlerine yerleştirdiler, sonraki devirlerde ortaya çıkan bütün dağlardan katbekat yükseklere. Ortadünya'nın kuzeyine yakın bir yere kurulan lambanın adı Illuin oldu ve diğeri kuruldu güneye, Ormal dendi bunun adına ve Valar'ın lambalarının ışığı taştı gitti Yeryüzünün üzerinden, her köşe ve her canlı bitimsiz bir günün aydınlığında yaşasın diye.

Ardından, Yavanna'nın ektiği tohumlar hızla sürgün vermeye ve tomurcuklanmaya başladı ve irili ufaklı bitkilerin cümbüşü etrafı sardı; yosunlarla çimenler ve koca koca eğreltiotları ve ulu ağaçların başları canlı dağlar misali bulutlarla harelendi, fakat ayakları yeşil bir alacakaranlıkla sarılıp sarmalandı. Ve hayvanlar çıktılar ortaya, yayıldılar çayır çimenli ovalara ya da yerleştiler nehirlere, göllere, yahut süzüldüler ormanların

kuytularında. Yavanna'nın koynunda beklediler zamanları gelene dek, filizlenmedi çiçekler ve şakımadı bir tek kuş bile, lakin onun zihnindeki zenginlik ve refaha uyan bir bolluk vardı, ama hiçbir yer, Yeryüzünün tam ortasına denk gelen diyarlar kadar zengin değildi; tam bu noktaydı işte iki lambanın ışıklarının buluşup birbirine karıştığı yer. Ve dünyanın canını ilk bulduğu o zamanlarda, Valar'ın bu dünya üzerindeki ilk meskenleri, Ulu Göl'deki Almaren adacığıydı, ve tabiata rengini verdi bu taptaze yeşil; bu, dünyayı yapıp kotaranların gözlerindeki mucizeydi, öyle bir hoşnutlukla da yaşayıp gittiler çağlar boyunca.

Şimdi, Valar'ın emeklerine ara vermesinin zamanı gelmişti; oturup, tasarladıkları ve başlattıkları tüm o yaşamların seyrine daldılar ve dünyanın parçalarının büyüyüp serpilişini izlediler. Manwë büyük bir şölen tertip etti ve Valar'la halkları onun çağrısı üzerine toplandılar. Fakat Aulë ve Tulkas bitkindi; Aulë zanaatı, Tulkas ise gücü ile günler boyunca dur durak bilmeden, yaratılan dünyaya emek dökmüştü çünkü. Melkor'un da yapılanların tümünden haberi vardı, bütün kavgalardan sonra bile, kendi yoluna soktuğu Maiar arasında hâlâ gizli dostları ve casusları vardı. O uzak karanlıkta garezle ve kendisine kul köle etmeyi arzuladığı diğer Valar'ın yarattıkları güzelliğe karşı kıskançlıkla doluydu içi. Bu duygularla, kendi işi için çekip çevirdiği, Eä surları dışındaki alanda topladı ruhları etrafına ve güçlü kudretli kıldı kendi kendisini. Ve yine Arda'ya yakın bir yerde geçirdiği zaman boyunca izledi ve yukarıdan baktı; Arda'nın Baharı daha büyük bir nefretle dolduruyordu içini.

Şimdi bu yüzden Almaren üzerinde toplandı Valar, hiçbir kötülükten korkmadan ve Illuin'in ışığı yüzünden, Melkor'un kuzeye yarattığı gölgeyi görmediler. Bu gölge, Hiçliğin Gecesi olarak gittikçe kararan ve büyüyen Melkor'un ta kendisiydi. Ve kadim ezgilerde söylenir ki, o Arda Baharı şöleninde Tulkas, Oromë'nin kardeşi Nessa'nın elini aldı, evlendi onunla ve Almaren çayırları üzerinde, Valar'ın huzurunda dans etti Nessa.

Ardından, uykuya daldı Tulkas, bitkin ve hoşnut ve Melkor kendi saatinin geldiğine hükmetti bu sırada. Böylece, ordusunu da katıp ardına, geldi Ortadünya'nın kuzeyde uzak bir ucuna; Valar ise fark etmedi varlığını.

İşte böylece, Melkor Yeryüzünün derinliklerinde, Illuin'in ışığının soğuk ve donuk olduğu karanlık dağların altında temelini kazıp,

koskocaman bir kale inşa etmeye başladı. Bu kaleye ve etrafına Utumno dendi. Gerçi Valar'ın haberleri yoktu kaleden, ama yine de Melkor'un şerri ve garezinin illeti dışarı taşıp o delikten, Arda Baharı'nı kuşattı ve bozdu dirliğini. Yeşillikler hastalanıp çürüdü, yabani otlar ve balçık içinde boğuldu; ırmaklar ve bataklıklar çıktı ortaya, çirkin ve zehirli; ancak sineklerin üredikleri yerler oldular ve ormanların rengi karardı, korkunun kol gezdiği tekinsiz köşeler haline geldi; hayvanlar, boynuzdan ve fildişinden canavarlara dönüştüler ve kana buladılar toprağı. Anladı Valar o vakit gerçekten Melkor'un yeniden kötülüklerine giriştiğini ve yuvalandığı deliğin peşine düştüler. Ama Melkor çok güveniyordu Utumno'nun gücüne ve hizmetkârlarının kuvvetine. Bu kibirle saldırıverdi aniden, Valar hazır değilken hiçbir şeye ve ilk darbeyi indirmeyi başardı. Saldırıp Illuin ile Ormal'ın kaidelerini parçaladı ve lambalarını kırdı. Dağılan sütunların döküldüğü topraklar parçalandı ve denizler karıştı ve lambalardan kavurucu bir ateş sızıp Yeryüzünün dört bir yayına yayıldı. İşte bu felaketle Arda'nın biçimi, denizlerin topraklarla olan o uyumu bozuldu ve hiçbir zaman, Valar'ın emek döküp verdikleri o şekiller yeniden yapılamadı.

Melkor, yarattığı karmaşa ve karanlıktan istifade edip kaçtı, ama bir korku kapladı içini, gürüldeyen denizlerin üzerinde Manwë'nin sesini duyuyordu kuvvetli bir rüzgâr gibi ve Tulkas'ın ayaklarının altındaki toprak zangırdıyordu. Yine de, Tulkas'ın eline düşmeden Utumno'ya varmayı başardı ve girip saklandı bir güzel. O vakitte alt edemedi Valar onu, çünkü güçlerini kuvvetlerini Melkor'un Yeryüzünde başlarına açtığı karmaşayı sona erdirip, onca emek döktükleri şeylerden hiç değilse geriye kalanları yok olmaktan kurtarmak için kullandılar. Sonradan da çekindiler Ilúvatar Çocuklarının nereye yerleştiklerini öğrenmeden Yeryüzünü yeniden bölüp parçalamaya. Valar, onların dünyaya ne zaman geleceklerini bilmiyordu çünkü.

Böylece sona erdi Arda Baharı. Valar'ın Almaren üstündeki yurtları taşa toprağa döndü; Yeryüzünde başlarını sokacakları bir yerleri yoktu artık. Bu yüzden işte alıp başlarını gittiler Ortadünya'dan ve dünyanın en batısında, sınır boyundaki Aman Diyarı'na vardılar, çünkü Dış Deniz'e, Elflerin dilinde söylersek Ekkaia'ya bakıyordu bu toprakların kıyısı, Arda Krallığı'nı çepeçevre saran denize. Valar'dan başka kimseler bilmez ne kadar geniştir bu deniz ve onun ardında Gecenin Duvarlarının olduğu da bilinmez. Lakin

Aman'ın doğu kıyıları Batı'nın Engin Denizi Beleager'in en ucuna denk gelir ve Melkor Ortadünya'ya döndüğü için ve onu alt edemediklerinden, Valar bu kez surlarla çevreledi yurdunu ve denizin kıyısında dünya üzerindeki en yüce noktayı, Aman'ın dağları Pelóri'yi yükseltti. Pelóri'nin en ulu dağlarının zirvelerinin de üstüne kurdu Manwë tahtını. Elfler bu kutsal dağa Taniquetil dediler, Oiolossë yani Sonsuz Beyazlık ve Elerrína ya da Yıldızlarla Taçlanmış ve bunun gibi pek çok isim daha, ama Sindar sonradan yarattıkları dillerinde ondan Amon Uilos diye söz ederler. Manwë ve Varda, Taniquetil üzerindeki evlerinde Yeryüzünün dört bir yanını gözlediler, en doğuyu bile.

Valar, Pelóri'nin yalçın kayalıkları ardında, Valinor denen bölgede yeni meskenlerini kurdular; buradaydı evleri, bahçeleri ve kuleleri. Bu korunaklı diyarda epeyce bir ışığı ve mahvolmaktan kurtardıkları en güzel şeyleri istiflediler; bir yandan da bunlardan güzellerini yaptılar yeni baştan ve Arda Baharı'ndaki Ortadünya'dan da güzel kıldılar Valinor'u. Kutsanmıştı bu yurt, Ölümsüzler mesken tutmuşlardı çünkü onu ve burada hiçbir şey ne solar ne de sararırdı, tek bir leke görülmezdi tek bir çiçekte, bir yaprakta dahi, ne illetler bulaşabilirdi buradaki herhangi bir canlıya, ne de yok oluş; taşlar ve sular dahi kutsanmıştı çünkü.

Ve Valinor iyice bir yerleşip toparlanıp da Valar'ın hanları hamamları dikilince yerli yerine, dağların ardında kalan ovanın ortasında kurdular şehri, çanlarla bezeli Valmar. Batı kapısının önünde yeşil bir tümsek yükselirdi, Ezellohar diye, gerçi Corollairë de derlerdi; Yavanna'nın kutsadığı yerlerdendi burası; uzun uzun otururdu burada, yemyeşil çayırlar üzerinde ve güce kudrete dair bir şarkı söylerdi, dünyada var olup da can bulan şeylere dair tüm düşünceleri vardı bu şarkıda. Nienna ise suskun durur, ıslatırdı tepeciği gözyaşları ile. O vakitte toplanıp bir araya gelirdi Valar, Yavanna'nın şarkısına kulak vermek için; Máhanaxar'daki divanlarında otururlardı tahtları üzerinde. Bu divan, yani Hüküm Çemberi, Valmar'ın altın kapılarının yanındaydı. Kementári Yavanna işte burada çıkıp şarkısını söyler ve diğerleri de onu izlerdi.

Onlar izlerken tepeciğin üzerinde incecik bir filiz belirdi ve sessizlik dünyanın dört bir yanına yerleşti; Yavanna'nın şarkısından başka çıt çıkmıyordu adeta. Bu ezginin eşliğinde fidanlar boy verdi, uzayıp letafet kazandılar ve çiçeklendiler; işte dünya yüzünde böylece belirdi Valinor'un İki Ağacı. Yavanna'nın eseri olan tüm şeyler içinde en çok nam salmış

olanlar onlardır ve Kadim Günlere dair tüm hikâyelerde onların kaderi de anlatılır.

Birinin koyu yeşil yaprakları vardı, bu yaprakların altları parlak gümüşiydi ve sayısız çiçeklerinin her birinden her daim gümüş ışıklar saçan çiğ taneleri dökülürdü; altındaki toprak onun titreşip duran yapraklarının gölgeleriyle alacalanırdı. Diğerinin dallarından, tıpkı yeni açmış bir kayın ağacınınkiler gibi taptaze yeşil yapraklar filizlendi, uzandı; kenarları parıltılı altından. Sarı sarı alevler saçan salkımlar halinde sallanıyordu çiçekleri her bir dalından; taşıdıkları çiçekler bu dalları, toprağa altın bir yağmur boşaltan akkordan birer boynuza dönüştürüyordu ve bu ağacın pıtrak çiçeklerinden müthiş bir ışıkla sıcaklık yayılıyordu ortalığa. Valinor'da bunlardan birine Telperion ismini verdiler, Silpion ve Ninquelótë ve pek çok isim daha; diğer ağaç, yani Laurelin'in de isimlerinden biri Malinalda, diğeri Culúrien'di ve şarkılarda söylenen birçok isim de cabası.

Yedi saat içinde bütün ihtişamları ile olabilecekleri son noktaya dek gelişip serpiliyor sonra da sararıp soluyor, hiçliğe karışıyorlardı ve her biri, diğerinin parıltısını noktaladığı andan bir saat önce gözlerini açıyordu hayata bir kez daha. Bundan ötürü, Valinor'da her gün iki kez her iki ağacın ışığının da solduğu, gümüş ve altın ışıklarının yavaşça eriyip gittiği o yumuşacık saat yaşanıyordu. Telperion daha yaşlı olandı ve boyu posu tam kıvamına ilk gelen, çiçekleri ilk açan oydu ve gümüş rengi bir şafağın beyaz parıltısının her yanı sardığı o ışıltılı saati Valar bir zaman birimiyle ölçüp biçmez, Açılış Saati diye anarlardı, ta Valinor'daki devirlerinden beri. Ondan dolayı, İlk Günün ve Valinor'un Kararışına kadar geçip giden bütün neşe dolu günlerinin altıncı saatinde soldurdu Telperion çiçek vaktini ve Laurelin ise on ikinci saatte son verdi çiçeklenip serpilmesine. Ve Valar'ın Aman'daki her bir günü on iki saate bölündü ve Laurelin'in solup söndüğü, Telperion'un ise büyümekte olduğu o saatte, ışıkların ikinci kez titreyişiyle sona erdi her bir gün. Ama ağaçlardan dökülüp duran ışıklar, havaya karışıp gitmeden, ya da toprağın içine çekilip yutulmadan evvel uzunca bir vakit korurlardı varlıklarını. Telperion'un yapraklarından damlayan çiğ taneleri ve Laurelin'in dallarından dökülen yağmur, pırıltılı göller misali kocaman fıçılarda birikir, tüm Valar diyarına hem su pınarı hem de ışık olurdu. Ve böylece başladı Valinor Saadetinin Günleri ve Zaman Hesabı aynı anda.

Fakat, Ilúvatar tarafından, İlkdoğanlar'ın gelişi diye duyurulan vakte doğru devirler birbirini kovalarken, Ortadünya bir alacakaranlığa gömüldü; Varda'nın Eä için emek döktüğü o unutulup gitmiş devirlerde biçimlendirip göğe dizdiği yıldızların altında bir loşluk yayıldı tüm diyara. Melkor yaşayıp gidiyordu bu karanlıkta ve gücün ve korkunun farklı biçimlerini kuşanıp hâlâ sıkça gezip dolaşıyordu etrafta. Dağların doruklarından, o dağların altında yanan dev fırınlara dek, hâlâ soğuk ve ateşti kudretinin silahları. Ve o vakitler boyunca, zalim ve dehşetengiz ve ölümcül olan her ne varsa onun boyunduruğu altında idi.

Valar, Valinor'un her yanına sinmiş olan güzellik ve saadeti bırakıp da Ortadünya'nın dağlarına pek uğramaz oldu, ama Pelóri'nin ötesindeki diyardan sevgilerini ve himayelerini sakınmadılar. Kutsanmış Diyar'ın orta yerinde idi Aulë'nin malikânesi ve orada çok vakitler ter döktü kendisi. Çünkü bu diyarda ortaya çıkmış her şeyde ama her şeyde en büyük emeği o koydu ortaya ve pek çok endamı güzel, kendi güzel şey yarattı, hem gizlice hem de açıktan açığa. Yeryüzünün ve üzerindeki bütün varlıkların ilmi, irfanı ve bilgisi ondan geldi: Yapmaya değil de ne olduğunu kavramaya yarayan bilgi de, tüm zanaatkârların ilmi de: dokumacı, ağaç oymacısı ve metalleri işleyen zanaatkârlar da, toprağı işleyen emektarla çiftçinin bilgisi de ondan geldi. Yalnız, bu son ikisi ile büyüyen ve meyve veren canlılarla alakalı emek harcayan zanaatkârlar Aulë'nin eşine de başvurmalıydılar, Yavanna, Kementári'ye yani. Noldor'un Dostu diye anıldı Aulë, çünkü çok şey öğrendiler ondan, sonraki günlerde ve en maharetlileridir bu Noldor, tüm Elfler içinde. Ilúvatar'ın kendilerine bahşettiği yeteneklerden gelen eski yöntemleriyle pek çok şey kattılar onun öğrettiklerine, zevk alarak dillerden ve alfabelerden yeni yeni, el nakışlarına dökülen örneklerden, desenlerden ve oymacılıktan. Bir de Noldor, ilk kez cevherleri işleyebilmiş olanlardır; tüm cevherlerin en güzeli Silmariller'dir ve bugün kayıp bu cevherler.

Ama Valar'ın en yücesi ve kutlusu olan Súlimo Manwë otururdu Aman diyarının sınırları üstünde ve çıkmazdı aklından Öte Topraklar. Tahtı tüm ihtişamıyla Taniquetil'in, denizin hududunda yükselen dünyanın en yüksek dağlarının zirvesinde kuruluydu çünkü. Şahin yahut kartal şekillerine bürünmüş ruhlar birbiri ardına konup kalkarlardı onun salonlarından; bu varlıkların gözleri denizin derinliklerini görür, bakışı toprakların altında uzanan büyük mağaraların içine işlerdi. Bu kudretleri

sayesinde Arda'da olan biten hemen her şeyi iletirlerdi ona, yine de, Manwë'nin ve hizmetkârlarının gözlerinden bile saklı kalan bir şeyler olurdu. Burası, Melkor'un nüfuz edilmez gölgeler içinde oturup durduğu kapkaranlık zihniydi.

Manwë'nin gözünde ne kendi haysiyeti vardı, ne de hasetle sarılmıştı gücüne; tek yaptığı barış içinde yaşatmaktı dünyayı. Vanyar, Elflerin arasında en sevdiğiydi; ondan dinlerdi şarkılarla şiirleri; bilhassa zevk alırdı Manwë şiirden ve sözcüklerin şarkısı onun müziği idi. Maviydi Vanyar'ın giysisi ve maviydi yine gözlerinin alevi; Manwë'nin onun için elleriyle yaptığı asası ise safirden. Ilúvatar vekil atamıştı onu, Valar'ın ve Elflerin ve İnsanların diyarının Kralı ve Melkor'un kötülüğüne karşı savunmalarının önderi. Manwë ile birlikte yerleşip yaşadı Varda, güzellerin güzeli, Sindar dilinde Elbereth'ti adı, Valar'ın Hanımı, yıldızlara can veren. Kutsanmış ruhların yüce ev sahibesiydi.

Ama Ulmo yalnızdı; ne Valinor'da kurdu evini, ne de büyük divan için lüzum görülmedikçe uğradı o taraflara; ta Arda'nın ilk zamanlarında Öte Okyanus'ta bir yerlere evini kurmuştu ve orada yaşayıp gidiyordu. Oradan yönetirdi tüm suların akışını, denizlerin çekilişini, tüm nehirlerin istikametini ve baharların yeniden yeniden gelişini ve gökyüzünün altında uzanan diyarlar boyunca her bir çiğ tanesinin ve yağmur damlasının süzülüp de düşüşünü. Dünyanın derinlerindeki yerlerde durup, muazzam ve ürkütücü bir müzik bestelerdi; bu müziğin yankısı acı ve zevk içinde dolaşırdı dünyanın tüm damarlarında baştan aşağı, çünkü güneşte doğup da fışkıran kaynak neşe dolu olsa da, Yeryüzünün temellerinde aşağılara uzanan dibi görünmez keder kuyularındaydı onun kaynakları. Teleri pek çok şey öğrendi Ulmo'dan, ondandı işte şarkılarında kol kola giren hüzün ve keyif. Salmar da Ulmo'nun peşi sıra geldi Arda'ya, Ulmo'nun bir duyanın bir daha aklından atamayacağı borularını o yaptı. Ossë ve Uinen vardı bir de Ulmo'nun yanında gelenler arasında; Ulmo, içdenizlerin dalgaları ile hareketlerinin, bir de pek çok başka ruhun boyunduruğunu verdi ellerine. Zaten Ulmo'nun gücü kuvveti sayesinde, birçok gizli damarda yolunu bulup aktı gitti hayat, Melkor'un karanlığı altında bile. Ve bu karanlıkta kaybolup gidenlerin, yahut yolunu şaşırıp da Valar'ın ışığından ırak düşenlerin hepsine açıktı Ulmo'nun kulakları. Öte yandan, bir an olsun vazgeçmedi Ortadünya'dan; yıkımın ya da değişimin meydana getirdiği

hiçbir şeyi bir an olsun çıkarmadı aklından ve çıkarmayacak da günlerin sonuna dek.

İşte o karanlık vakitte, Yavanna'nın gönlünden de Öte Toprakları terk etmek geçmiyordu; çünkü can bulup da yetişen her şey onun kıymetlisiydi ve oturup yas tuttu, Ortadünya'da temellerini attığı ama Melkor'un yerlebir ettiği işleri için. Bu kederle Aulë'nin ocağını ve Valinor'un çiçekler açan çayırlarını ardında bırakıp, zaman zaman gelir Melkor'un açtığı yaralara deva olurdu. Her dönüşünde de Valar'ı, onun o belalı hâkimiyetine karşı, İlkdoğanların gelişinden evvel bir gün mutlaka girişmek zorunda kalacakları o savaş için kışkırtırdı. Ve hayvanların terbiyecisi olan Oromë de ara sıra ışıksız ormanların karanlığında atını sürer, kuvvetli bir avcı olarak mızrağıyla yayını kuşanıp Melkor krallığının canavarlarını kovalar, iğrenç yaratıkları birer birer düşürürdü. Atı Nahar gümüş gibi parlardı. Nahar'ın altın toynaklarının yere her çarpışında titrerdi uykudaki topraklar ve dünyanın alacakaranlık vakitlerinde ses verirdi Oromë, muazzam borusu Valaröma ile Arda'nın düzlüklerinde; dağlar bu sesi yankılardı ve şerrin gölgeleri kaçışırdı dört bir yöne; Melkor bile sinerdi Utumno'daki ininde, uğrayacağı gazabı hissederek. Ama Oromë geçer geçmez yeniden toplaşırdı Melkor'un kulları bir araya ve topraklar yeniden gölgeler ve hilelerle kaplanırdı.

* * *

İşte böylece, günlerin başlangıcında Yeryüzünün aldığı hale ve hükümdarlarına ve Ilúvatar Çocuklarının görüp bildikleri dünyanın öncesine dair söylenecek sözler tükendi, bitti. Elfler ve İnsanlar, Ilúvatar Çocukları olduklarından ve Ainur'un hiçbiri Çocukların Müziğe ekledikleri ezgiyi anlamadığı için, onların usûllerine yeni bir şey katmaya kalkışmadılar. Bundan dolayıdır ki Ainur bu soyların efendileri değil de daha çok ataları ve reisleri oldular; Elfler ve İnsanlarla alakalarında, yol göstermeyip de onları bir şeylere zorlamaya kalkıştıklarında ise, kalpleri ne kadar temiz olursa olsun, netice hemen hiçbir zaman hayra varmadı. Ekseriyetle de Elflerle muhatap olurlardı; Ilúvatar onları, kudret ve endam bakımından daha zayıf kalsalar da, Ainur'un suretine yakın yaratmıştı; İnsanlara ise acayip hünerler bahşetmişti.

Zira derler ki, Valar'ın başlarını alıp gidişinin ardından bir sessizlik çöktü ve bir vakit tek başına oturup düşüncelere daldı Ilúvatar. Sonra konuştu ve şöyle buyurdu: "Quendi ile Atani'nin malikânesi olacak Yeryüzünü seviyorum! Lakin Quendi tüm dünya yaratıkları içinde en latifleri olacaklar ve güzelliğe hem sahip olup, hem de onu anlayacaklar ve tüm Çocuklarımdan daha fazla güzellik koyacaklar ortaya ve gerçek saadeti yaşayacaklar bu dünyada. Atani'ye ise başka türlü bir ihsanda bulunacağım!" Bu amaçla, İnsanların kalplerinin dünyada bir an bile huzur bulamayıp hep onun ötesine yönelmesini, yine de dünyanın güçleri ve talihleri arasında ve diğer bütün şeylerin kaderi olan Ainur'un Müziğinin ötesinde bir yerde, kendi yaşamlarını biçimlendirecekleri bir erdemleri olmasını buyurdu. Ve buyurdu ki her şey ama her şey onların elinden çıksın, biçimlerini de onlar versin, emeğini de onlar döksün ve dünya en uç, en ücra köşesine dek yerli yerine otursun.

Yalnız, Ilúvatar dünyanın güçlerinin kargaşasının orta yerinde kalan İnsanların ekseriyetle delalete düşeceklerini ve maharetlerini dirlik içinde kullanmayacaklarını biliyordu. Ve şöyle dedi: "Zamanı geldiğinde görecekler, yapıp ettikleri her şeyin, en sonunda benim görkemimi parlatıp yükselteceğini." Oysa Elfler onların, yani İnsanların, Ilúvatar'ın zihnindekilerin pek çoğunu bilen Manwë'nin kalbini kedere boğduğunu düşünürler, çünkü Elfler için, Ainur arasında İnsanlara en çok benzeyen Melkor'dur; onlardan, hattâ kendisine hizmet edenlerinden bile daima korkup çekinmiş ve nefret etmiş olsa bile.

Ilúvatar'ın bahşettiği özgürlüğün neticesinde, İnsanlar pek kalıcı olmadılar dünya üzerinde, bağlanıp kök salmadılar ve bir süre sonra, Elflerin bilmediği bir diyara alıp başlarını gittiler. Oysa Elfler bu diyarın sakinleri olarak kalacaklar günlerin en sonuna dek ve Yeryüzüne, tüm dünyaya duydukları sevgi daha saf, daha keskin ve yıllar uzadıkça daha da kederli bir hal alacaktır. Çünkü bu dünya yıkılmadıkça onların da ölüm saati gelmez, katledilmedikçe yahut kedere boğulup, eriyip gitmedikçe elbet (gerçi her iki ölüm de gelir başlarına). Ya da bir Elf on binlerce yılın yorgunluğuna düşmedikçe, yıllar ve çağlar alt edemez gücünü ve öldüklerinde de Valinor'un Mandos salonlarında bir araya gelirler, geri de dönebilirler buradan çıkıp zamanla. Oysa İnsanlar ölmeye ve dünyayı terk etmeye mahkumdur, bu yüzden Misafirler ve Yabancılar denir onlara. Kaderleri ölümdür onların, Ilúvatar'ın ihsanı, öyle bir hediye ki Zaman

geçip de yıprandıkça Güçler bile imrenir. Ancak Melkor gölgesiyle üstüne çöktü ve karanlığa boğdu, karıştırdı onu ve hayırdan şer, umuttan korku doğurdu. Nihayet, Valar'ın kocamışları, Valinor'daki Elflere İnsanların Ainur'un İkinci Müziğine katılacağını bildirdiler; halbuki Ilúvatar, Dünya'nın ömrü dolduktan sonra Elflere ne olacağını açıklamadı, Melkor da bir türlü keşfedemedi bunu.

2

AULË VE YAVANNA'YA DAİR

Derler ki, Cüceleri Ortadünya'nın karanlığında yaratıp ortaya çıkaran Aulë idi. Öyle bir arzuyla bekliyordu ki Çocukların gelişini, ilmini ve zanaatlarını öğretip göstereceği için onlara, Ilúvatar'ın tasarılarının tamamlamasını bekleyemedi. Ve Cüceleri yapmaya girişti, tıpkı bugün göründükleri gibilerdi ilk yaratıldıklarında da, çünkü kestiremedi Aulë Çocukların boyutlarını ve şekillerini, üstelik Melkor'un gücü de kasıp kavuruyordu o vakitler Yeryüzünü hâlâ; işte bu yüzden, onların önce güçlü ve direngen olmalarını diledi. Fakat, öteki Valar'ın yaptığı işi kınamalarından korkup, gizli tuttu bu meseleyi ve Ortadünya'daki dağların altındaki bir yerde yarattı Cücelerin Yedi Atası'nı.

Ilúvatar biliyordu olup bitenleri ve Aulë'nin yaratısı tamamlandığı anda da haberi oldu. Memnundu Aulë ortaya çıkandan; Cüceler için icat ettiği dille başladı hemen eğitime; derken, Ilúvatar konuştu onunla, Aulë onun sesini duyunca sessizliğe gömüldü. Ve Ilúvatar'ın sesi şöyle buyurdu kendisine: "Neden yaptın bu işi? Neden teşebbüs ettin böylesi bir işe; bilirsin ki aşar bu iş kuvvetini de, salahiyetini de katbekat. Sunduğum ihsan yalnız kendi nefsin içindir, ötesi yok; öyleyse elinin ve zihninin can verdiği bu yaratıklar ancak senin varlığınla hayatta kalabilir, aklından hareket ettiklerini geçirirsen adım atar, aklın başka yere kaydığı anda öylece kalakalırlar; bu mudur arzun, bu mudur dileğin?"

Şöyle yanıt verdi Aulë: "Arzum değildi böylesi bir hakimiyet. Benden başka şeylerin varlığını arzuladım, onları sevmeyi ve öğretmeyi, benimle birlikte onlar da görebilsinler diye Eä'nın güzelliğini, o Eä ki varlığının sebebi sizsiniz. Arda'da dirlik ve neşe içinde bulunacak pek çokları için bol bol yer var gibi geliyor bana, lakin pek çok yeri hâlâ ıssız ve sessiz. Sabırsızlığım sürükledi beni deliliğe. Fakat söylemem lazım ki kendi yaratılışımdan beri kalbimdedir yaratma hevesi ve aklı kıt bir çocuk babasının işlerini kendisine oyun ederken, babası ile alay etmeyi bir an dahi düşünmez, yalnızca babasının oğlu olduğu için yapar tüm bu şeyleri. Peki, ne yapıp da önleyeyim kalbinde sonsuza dek bana karşı bir öfke

beslemeni? Bir evlat olarak, senin bana verdiğin bu ellerle yaptığım bu şeyleri sunuyorum sana, kabul edersen. Dilediğince senindir onlar, her ne yapmak istersen. Yoksa uygun olan, haddimi aşıp da becerdiğim bu işi kendi ellerimle yok etmem midir?"

Aulë bu sözlerinin ardından eline koca bir tokmak alıp Cücelerin tepesine indirmeye davrandı, fakat gözünden de yaş aktı. Lakin Ilúvatar, alçakgönüllü davranan Aulë'ye ve arzusuna merhamet gösterdi. Cüceler tokmaktan korkup kaçtılar ve başlarını eğip Ilúvatar'dan aman dilediler. Ilúvatar'ın sesi şöyle buyurdu Aulë'ye: "Daha ağzından çıkarken önerin kabulümdü zaten. Görmüyor musun, artık kendi hayatlarına sahip olduklarını ve kendi sesleri ile konuştuklarını? Korkarlar mıydı yoksa senin darbenden, yahut vereceğin bir emirden?" Aulë memnuniyetle indirdi tokmağını ve; "Eru bu yaptığımı kutsasın ve onarsın gediklerini!" diyerek şükranlarını sundu Ilúvatar'a.

Buna karşılık bir kez daha konuştu Ilúvatar ve şöyle dedi: "Dünya'nın başlangıcında Ainur'un düşüncelerine varlık bahşettiğim gibi, şimdi de senin arzunu kabul edip bir yer sunuyorum ona orada; bir çivi bile çakmıyorum ellerinle yaptığın bu işlere, senin yarattığın gibi kalacaklar bundan böyle de. Ama onların benim tasarım olan İIkdoğanlardan önce gelmelerine müsaade edecek değilim, zira bu, senin sabırsızlığının ödüllendirilmesi anlamına gelir. Şimdilik, taşların altında karanlıkta uyuyacaklar ve İlkdoğanlar Dünya üzerinde gözlerini açmadan da peydah olmayacaklar, o vakte dek sen de onlarla birlikte bekleyeceksin, ne kadar uzun gelirse gelsin. Fakat zamanı geldiğinde uyandıracağım onları ve onlar senin çocukların gibi olacaklar ve sık sık husumet doğacak seninkiler ve benimkiler arasında, kabullenişimin çocuklarıyla ve seçimlerimin çocuklarıyla."

Bundan sonra Aulë Cücelerin Yedi Atası'nı aldı ve dinlenmeleri için uzakta onlara ayrılmış yerlerine yatırdı. Sonra Valinor'a dönüp, uzun yıllar boyunca bekledi.

Melkor'un hüküm sürdüğü devirlere denk geldikleri için, Aulë onları dayanacak güçte yaratmıştı. Bu yüzden kaya kadar sert, inatçı, arkadaşlıkta da hasımlıkta da aceleciydiler ve bütün diğer konuşan halklara göre, her türlü zahmete, açlığa ve yaraya daha fazla mukavemetleri vardı ve sonsuza dek olmasa bile, İnsanlara biçilmiş

ömürden çok çok daha uzun yaşarlardı. Evvel zamanda, Ortadünya'nın Elfleri, Cücelerin öldükten sonra hamurlarında olan toprağa ve taşa dönüşeceklerine inanırlardı, ama Cüceler yüz vermezlerdi bu inanışa. Çünkü onlara göre, Yapıcıları Aulë, onların söyleyişiyle Mahal, onları gözetir ve öldükten sonra onlar için ayrılmış bir salonda, Mandos'ta toplardı hepsini; çünkü Aulë, onların kadim Atalarına, Son geldiğinde, Ilúvatar'ın Cüceleri de kutsayıp Çocuklar arasında bir yer vereceğini bildirmişti. Sonradan onların ödevi Aulë'ye hizmet etmek ve Son Muharebe'nin ardından Arda'nın yeniden bayındır kılınmasında ona yardım sunmak olacaktı. Ve bir de derler ki, Cücelerin Yedi Atası yeniden soydaşları arasında yaşamak ve bir kez daha kadim adlarını taşımak üzere geri döneceklerdi: Akıp giden çağlarda Cüceler arasında şanı sürüp giden Durin'di, Elflere dostça muamele eden, malikanesi Khazad-dûm'da olan bu soyun babası Durin.

Aulë Cüceleri yaratmaya giriştiği sırada yaptıklarını diğer Valar'dan sır gibi sakladı, fakat sonunda zihnini Yavanna'ya açıp olup biten ne varsa hepsini anlattı ona. Yavanna öğrendiğinde şunu söyledi: "Eru affedicidir. Şimdi görüyorum ki kalbin neşeyle doldu, varsın dolsun, çünkü yalnız bağışlanma değil, cömertlik de sunuldu sana. Ancak bütün bu işler bir yere varıp da tatlıya bağlanmadan evvel bana haber etmediğin için, senin çocukların benim sevgimle yarattığım şeylere pek az sevgi duyacaklar. En evvel kendi ellerinin yarattığını sevecekler, tıpkı babaları gibi. Dünyayı kazıp, altını üstüne getirecekler, dünya üzerinde yetişip yaşayan şeylerin iyiliği umurlarında olmayacak. Pek çok ağaç tadacak onların acımasız demirinin darbesini."

Fakat şöyle yanıt verdi Aulë: "Aynısı Ilúvatar Çocukları için de geçerli olacaktır; çünkü onlar da yiyip içecek, onlar da barınacak bir yer inşa edecekler. Senin krallığın zaten kendi başına da kıymetli ve tek bir Çocuk gelmese de kıymetli olacak, yine de geldikleri vakit Eru hâkimiyeti onlara verecek ve onlar da, Arda üzerinde buldukları her şeyi kullanıp tüketecekler, Eru'nun tasarladığı biçimde, saygılı ve kadir kıymet bilir olsalar bile."

"Melkor kalplerini bulandırıp karartmadıkça, evet," dedi Yavanna, ama gönlü hafiflemedi; Ortadünya'nın başına gelebileceklerden duyduğu korku ile kederlendi kalbi. Bu kederle kalkıp Manwë'nin huzuruna çıktı ve Aulë'nin fikirlerini ağzına almadan hiç şunları söyledi: "Arda Kralı, doğru

mudur Aulë'nin söyledikleri, geldikleri vakit Çocukların benim yarattığım her şeye hâkim olacakları yani ve diledikleri gibi eyleyecekleri onlar üzerinde?"

"Doğrudur," dedi Manwë. "Lakin neden bu merak, senin Aulë'nin telkinine niçin ihtiyacın olsun ki?"

Yavanna sessizliğe gömüldü ve bakışını içine, kendi düşüncelerine döndürdü. Bir vakit sonra şu yanıtı verdi: "Çünkü gelecek günlerin fikri gama kasavete boğuyor kalbimi. Yarattığım her şey kıymetlimdir benim. Melkor'un bunca şeyi yakıp yıkması yetmedi mi? Benim yarattığım tek bir şey bile kurtulamayacak mı diğerlerinin hükmünden?"

"Olsaydı senin elinde, neyi saklardın?" dedi Manwë. "Bütün bu krallığın içinde kalbine en yakın duranı hangisidir?"

"Hepsinin de kıymeti kendine hastır," dedi Yavanna, "ve her biri ötekinin kıymetine kıymet katar. Lakin *kelvar* kaçıp kurtarabilirken, savunabilirken canını, toprakta büyüyen *olvar*'ın elinden gelmez bunlar. Ve sorarsanız, bunlar içinde kalbimin kıymetlisi ağaçlardır. Büyüyüp boy atmaları bir ömür alır, yıkılıp devrilmeleri ise bir an ve dallarını meyvelerle bezeyip ödemedikçe diyetlerini, arkalarından ağlayan pek azdır. Düşüncelerimde beliren budur. Ama ağaçlar kökleri toprağa uzanan her şey adına konuşsa ve onlara yanlış yapanı affetmese!"

"Tuhaf bir fikir bu," dedi Manwë.

"Ama Şarkıda yeri var bunun," dedi Yavanna, "Sen Ulmo'yu yanına alıp göklerde bulutları yaratıp da içlerinden yağmuru çekip çıkartırken, ben uzattım ulu ağaçların dallarını yükseklere, ağırlamak için yağmurları; o ağaçların bazısı, Ilúvatar'a şarkı söyledi yağmurla rüzgarın ortasında."

Bu sözlere suskun kaldı Manwë ve Yavanna'nın kalbine yerleştirdiği düşünce büyüdü, serpildi; Ilúvatar ise seyretti bu gelişimi. Ve sonra Manwë Şarkının sesinin bir kez daha ona doğru geldiğini hissetti ve daha evvel duyup da geçtiği pek çok şeyi bu kez can kulağıyla dinledi. Ve sonunda yenilendi Hayal, ama şimdiki gibi değildi uzaklığı, Manwë bu kez Hayal'in içindeydi ve izledi Ilúvatar'ın elinin her şeyi tutup kaldırışını ve Hayal'in içine girişini. Bu el, o vakte kadar Ainur'un kalplerinde kendisinden gizlenmiş olan bin bir çeşit mucizeyi yarattı.

Böylece uyandı Manwë ve Ezellohar'ın üzerindeki Yavanna'nın yanına gitti, oturdu İki Ağacın altında, onun yanına. Ve şöyle söyledi Manwë: "Ey Kementári, Eru konuştu ve dedi ki: 'Valar'dan biri benim Şarkının tümünü duymadığımı, yahut en küçük sesten çıkan en küçük tınıyı dahi duymadığımı mı sanıyor? Bakın bakalım! Çocukların uyanışıyla birlikte Yavanna'nın fikri de uyanacak ve kudreti ile uzaklardaki ruhları çağıracak. Bu ruhlar *kelvarların* ve *olvarların* arasına karışacaklar ve bazısı oracıkta yerleşecek ve saygı görecekler ve korkulacak onların adaletli öfkesinden. Bir vakit gidecek bu böyle; İlkdoğanlar onların kudretinin himayesinde olduğu ve İkincidoğanlar daha erişkinliğe varmadıkları müddetçe. Fakat unuttun mu Kementári, sen daima tek başına söylemedin şarkını. Senin fikrin benimki ile buluşmadı mı ve böylece biz, bulutların üzerinde süzülen devasa kuşlar gibi kanatlanmadık mı? Buna da işte kulak verecek Ilúvatar ve Çocuklar açmadan gözlerini, Batı'nın Efendilerinin Kartalları rüzgâr gibi kanatlarla çıkacaklar ortaya."

Böylece hoş oldu Yavanna'nın gönlü, ayağa kalkıp uzattı göklere kollarını ve şöyle söyledi: "Yükseklere uzanacak Kementári'nin ağaçları, uzanacaklar ki Kral'ın Kartallarına yuva olsunlar!"

Manwë de kalktı yerinden ve göründüğü kadarıyla, öyle bir yükseğe erişti ki boyu, sesi sanki Yavanna'ya, rüzgârlarla esip de geliyordu.

"Hayır," dedi, "yalnızca Aulë'nin ağaçları bu denli uzun olacak. Kartallar ise dağlarda yuvalanacak ve bize seslenenleri duyacaklar. Ormanlarda Ağaçların Çobanları yürüyecek."

Sonra yollarına gitti Manwë ile Yavanna. Ve Yavanna Aulë'ye döndü. Aulë demirci dükkânında idi, erimiş metali bir kalıba boşaltıyordu. "Eru'nun eli açık," dedi Yavanna, "şimdi söyle de sakınsın çocukların kendilerini! Çünkü öyle bir kudret dolaşacak ki ormanlarda, onun gazabını uyandırmaları hayrına olmayacaktır hiçbirinin."

"Yine de, oduna ihtiyaç duyacaklar," dedi Aulë ve uğraştığı işin başına döndü.

3

Elflerin Gelişine Ve Melkor'un Esaretine Dair

Valar, çağlar boyunca Aman Dağlarının ötesindeki Ağaçların ışığında mesut bahtiyar yaşadılar yaşamasına, ama Ortadünya boydan boya, yıldızlar altında bir alacakaranlığa bulanmıştı. Lambaların parıldadığı zamanlarda, gelişme, serpilme de başlamıştı, ama şimdi bunun önü kesilmişti, çünkü her yer karanlıktı yeniden. Ama çoktan belirip kök salmıştı tüm canlıların en eskileri, en yaşlıları: Yabani otlar denizlerin içini sardı ve toprağın üzerinde de muazzam ağaçların gölgeleri uzadıkça uzadı; her yere gece sindi; yaşlı ve güçlü kötücül yaratıklar tepelerin vadilerinde cirit atıyordu. Yavanna ve Oromë'den başka hemen hiçbir Valar pek bu diyarlara ve ormanlara uğramazdı. Bir başına dolaşırdı burada Yavanna gölgeler içinde, kalbinde derin bir kederle, çünkü Arda Baharı'nın mahsulü de vaadi de öylece kesilmişti. Yaşlanıp yıpranmasınlar diye, bir türlü gelmeyen uyanış saatlerini beklesinler diye bir de, Baharda can bulmuş olan pek çok şeyi derin bir uykuya yatırdı Yavanna.

Ama kuzeyde gücünü kuvvetini bulan Melkor uyumadı, oturup izledi ve çalıştı; kötülüğünün yoluna soktuğu bin bir çeşit yaratık dolanıyordu etrafta ve karanlık, uykulu ormanlar canavarlarla korkunç suretlerin meskeni oldu. En ihtişamlı günlerinde kendisine bağladığı ve çürüyüp gittiği günlerde giderek ona benzeyen tüm ruhları, tüm iblislerini topladı etrafına Utumno'da: Ateştendi kalpleri ama karanlığa sarınıp sarmalandılardı ve ellerindeki ateşten kırbaçlarla dehşet salıyorlardı önlerinde uzanan yollara. Sonradan sonraya Ortadünya'daki isimleri Balrog olacaktı. Ve bu karanlık devirde Melkor envai çeşit canavar peydahladı, bunların her biri de dünyanın başına uzunca bir vakit bela oldu. Artık toprakları, Ortadünya'nın ilerisinde güneye doğru yayıldıkça yayılıyordu.

Bir yandan da, denizin kuzeybatı sahili yakınlarında, Aman'dan gelecek bir saldırıyı göğüslemek için bir kale ve silah deposu kurdu Melkor. Bu kale Melkor'un vekili Sauron tarafından yönetiliyordu, adına Angband demişti.

* * *

Valar, Yavanna ile Oromë'nin Öte Topraklardan getirdikleri havadislerin sıkıntısı ile divanlarını topladılar ve Yavanna huzurlarına çıkıp şunları iletti: "Ey Arda'nın kudretlileri, Ilúvatar'ın Hayali pek kısaydı ve yakında sönüp gidecek, günlerin naçizane sayılarıyla biz tahmin edemiyoruz diye tayin edilmiş saat gelmeyecek değil. Yine emin olunuz ki: O saat yaklaşıyor giderek ve bu çağı geçmeyecek umudumuzun hakikate dönüşmesi, yakındır Çocukların uyanışı yani. Peki, onlara yurt olacak toprakları harap viran mı bırakacağız, şer yuvası olmasına izin mi vereceğiz? Biz nurlar içinde yaşarken, karanlıklar içinde mi dolaşacak onlar? Manwë Taniquetil'de otururken, Melkor'u mu efendileri diye bilecek Çocuklar?"

Tulkas atılıp bağırdı: "Asla! Bırakın tez zamanda girişelim savaşa! Haddinden fazla durmadık mı bir kenarda savaşmadan ve artık gücümüz kuvvetimiz yerine gelmedi mi? Ebediyete kadar mı mücadele edecek bizimle tek başına?"

Ancak, Manwë'nin buyruğu üzerine öne çıktı Mandos ve şöyle söyledi: "Esasında Ilúvatar Çocuklarının geliş vakti tam da bu çağ idi, ama ortalarda görünmediler henüz. Unutmayın bir de, İlkdoğan'ın kaderinde yazılı olan karanlıkta gelmek ve ilk olarak yıldızların seyrine varmaktır. Ulu ışık solduracak onları. Başları her sıkıştığında çağıracaklar Varda'yı imdada."

Bu sözlerden sonra Varda ilerledi divanın ötesine, kaldırıp başını baktı Taniquetil'in tepesinden uzaklara ve hadsiz hesapsız yıldızların altında uzanan, bitik ve uzak karanlığı seyretti. Ardından muazzam bir işe girişti; Valar'ın Arda'ya ayak basışlarından beri yapıp ettikleri arasında en müthiş işe. Telperion'un dallarından süzülüp de biriken gümüş şebnemi alıp, İlkdoğanların geleceği gün için daha da parlak, yeni yeni yıldızlar yarattı; bundan ötürü işte, zamanın derinlerinden beri ve Eä'daki emekleri nedeniyle adı Tintallë, yani Tutuşturan oldu; sonraki devirlerde ise, Elfler tarafından Elentári adını aldı, Yıldızların Hanımı. Bu devirde Carnil ile Luinil'i, Nénar ile Lumbar'ı, Alcarinquë ile Elemmírë'yi yarattı ve kadim yıldızların pek çoğunu bir araya getirip Arda göklerinde onlara burçlar olarak yer verdi: Wilwarin, Telumendil, Soronúmë ve Anarríma ve günlerin

sonunda patlayacak Son Muharebe'nin karanlık haberini verecek olan parlak çemberi ile Menelmacar. Ve Melkor'a meydan okumalarının bir delili olarak yedi kudretli yıldızla bezedi tacı, yani Valar'ın Orağı ve hüküm nişanı Valacirca'yı yerleştirdi kuzeydeki zirvelere, salınıp dursun diye.

Derler ki Varda tam da uzun upuzun süren işinin sonuna ulaştığında, Menelmacar'ın göğe yükseldiği ve Helluin'in mavi ateşi dünyanın hudutlarının üzerindeki sislerin içinde titreştiği sırada, işte tam o saatte, Yeryüzünün Çocukları uyandılar, yani Ilúvatar'ın İlkdoğanları. Yıldızlarla aydınlanmış Cuiviénen Gölü'nün, Uyanış Suyu'nun yanı başında Ilúvatar'ın uykusundan uyandılar ve oracıkta Cuiviénen kıyısında sessiz sedasız yaşayıp giderlerken, dünya yüzündeki her şeyden evvel göklerdeki yıldızları gördü gözleri. Böylece işte gönül verdiler yıldız ışığına ve Elentári Varda'yı tüm Valar'ın üzerinde bir yere koydular hürmetleriyle.

Dünyanın değiştiği devirlerde, toprakların ve denizlerin biçimleri bozulup bozulup yeniden verildi, nehirler yataklarında öylece akıp gidemediler, dağlar bile durdukları yerde kalamadılar ve Cuiviénen'e dönüş bir daha mümkün olmadı. Ama Elfler arasında kulaktan kulağa, bu diyarın Ortadünya'nın uzak doğu uçlarında bir yere düştüğü söylendi, kuzeye doğru uzandığı ve Helcar içdenizinde bir koy olduğu anlatıldı; Melkor yerlebir etmeden evvel, şimdi Illuin Dağı'nın yükseldiği topraklarda bulunuyordu. Doğudaki zirvelerden buraya doğru bin çeşit su akar dururdu ve Elflerin de işittikleri ilk ses yükseklerden dökülen suyun sesi ile taşların üzerine inen suyun sesi oldu.

Yıldızlar altında, suyun yanı başına kurulu ilk yuvalarında uzunca bir müddet yaşadı Çocuklar ve Yeryüzünde gezinip durdular merak içinde; kendi aralarında bir dil yaratıp, gözlerine kulaklarına takılan her şeye birer birer isimler koydular. Kendilerine Quendi dediler, seslerle konuşanlar manasında, henüz konuşan yahut şarkı söyleyen başka hiçbir canlıya rastlamadılar.

Bir seferinde Oromë avlanırken doğuya doğru sürdü atını şans eseri; Helcar kıyılarında kuzeye dönüp ilerledi biraz ve Doğu'nun Dağlarının yani Orocarni'nin gölgelerinin altından geçti. Ve birdenbire, Nahar felaket bir kişneme ile kalakaldı yerinde. Oromë meraklandı, ama sessizce durup dinledi; yıldızların altında uzanan bu toprakların sessizliği içinde uzak, çok uzak bir yerden, şarkılar söyleyen pek çok ses çalındı sanki kulağına.

Ve nihayet, Valar onca vakit bekledikleri şeyi, şans eseri buldular. Ve yukarılarda bir yerde durup bakan Oromë'ye öylesine umulmadık, harikulade ve beklenmedik göründü ki Elfler, içi hayranlıkla doldu ve daima böyle hissetti Valar. Dünya yaratılmadan evvel, her şey müzikle düşünülüp hayalin içinde sergilenmiş olsa da, uzaklardan gelip Eä'ya girenler, karşılarına çıkan her şeyde, adı anılmadık yepyeni şeylermişçesine gafil avlandılar.

Başlangıçta Ilúvatar'ın Büyük Çocukları, sonradan geldikleri hallerinden daha güçlü ve büyüktüler, ama daha hoş sayılmazlardı, çünkü güzel olmasına güzeldi Quendi gençliklerinde, Ilúvatar'ın can verdiği tüm varlıklardan çok daha güzellerdi ve bu güzellik solup gitmedi elbette, ama onları esas zenginleştiren Batı'daki yaşamları, yaşadıkları kederler ve bilgelik oldu. Oromë sevdi Quendi'yi ve kendi dillerinde bir isim verdi onlara, Eldar, yıldızların halkı yani; fakat bu isim sadece onun peşinden batıya gidenlerce anıldı.

Fakat Oromë'nin gelişi dehşete düşürdü Quendi'nin pek çoğunu, Melkor'un işiydi elbette bu korku. Sonradan, bilgelerin anlatılarında, Quendi'nin uyanışını ilk fark edenin, daima etrafı yoklayan Melkor olduğu ortaya çıkacaktı; onları izleyip yollarını kesecek gölgeler ve kötü ruhlar salmıştı üstlerine. Oromë'nin gelişinden birkaç yıl önce, tek başlarına yahut küçük gruplar halinde topluluktan uzaklaşan Elflerden genellikle bir daha haber alınamadı; Elfler Avcı'nın onları yakaladığını söyleyip korkarlardı bu akıbetten. Ve hattâ yankıları Batı diyarında dolaşıp duran şarkılarında da sözü geçerdi, Cuiviénen'in üzerindeki tepelerde dolanan ya da aniden yıldızların üzerinden geçen uğursuz şekillerin ve ortalarda dolananların izini sürüp parçalayan karanlık Süvari'nin. Artık iyice nefret ediyor ve korkuyordu Melkor Oromë'nin at binmesinden; bu yüzden ya hizmetkârlarını süvari kılığında gönderiyordu gerçekten, ya da etrafa yalancı fısıltılar salıyordu, günün birinde Oromë ile karşılaştıkları takdirde Quendi ondan ürküp saklansınlar diye.

Öyle de oldu; Nahar kişneyip de Oromë gerçekten belirdiğinde bazısı saklandı, bazısı kaçıp gözden kayboldu. Ama cesur davranıp da yerlerinden ayrılmayanlar bu Müthiş Süvari'nin ne karanlıklara büründüğünü, ne de gölgelerden yapıldığını hemen fark etti, üstelik Aman'ın ışığını taşıyordu yüzü, Elflerin en soylu olanları da zaten buna kapıldı hemen.

Fakat Melkor'un tuzağına düşüp de bedbaht olanlara dair pek bir şey bilinmiyor. Canlılar içinde kimler Utumno'nun cehennem çukurlarından aşağıya inmiş, ya da Melkor'un verdiği akılların karanlığını keşfetmiştir ki? Yine de Eressëa'nın bilgeleri şunu bilir şunu söylerler: Melkor'un eline düşmüş olan Quendi, yıkılmadan evvel Utumno'da hapsedildiler ve zulmün yavaş yavaş içe işleyen hüneriyle ayartılıp kul köle edildiler; işte Melkor, Elflere hem haset duyup, hem de onlarla alay eden ve sonradan en azılı düşmanları kesilen iğrenç Ork ırkını bu şekilde yetiştirdi. Orkların da canı vardı ve onlar da Ilúvatar Çocukları gibi yaratıldılar, ama Melkor, Başlangıçtan evvelki bir zamanda Ainulindalë'de çıkardığı isyandan beri ne bir tek varlığa can verebildi, ne de hayata benzer bir bağışta bulunabildi: böyle anlatırlar işte bilgeler. Ve Orklar da karanlık kalplerinin derinlerinde, hizmet ettikleri efendilerinden tiksindiler, ne de olsa o, aslında sadece uğradıkları kötü kaderin yaratıcısıydı. Belki de Melkor'un en aşağılık ve Ilúvatar'a nefretini en fazla açığa vurduğu işi buydu.

* * *

Oromë bir süre Quendi'nin arasında oyalandıktan sonra hızla geri sürdü atını karadan ve denizden geçerek Valinor'a doğru; haberi Valar'a iletti ve Cuiviénen'e musallat olan gölgelerden söz etti. Bu haberle neşelendi Valar, yine de tüm o sevinçlerinin orta yerine bir şüphe çöreklendi; Quendi'yi Melkor'un gölgesinden korumak için ne yapabileceklerini tartıştılar uzun uzun. Oromë ise derhal Ortadünya'ya döndü ve Elflerin yanına yerleşti.

Manwë, Taniquetil'in üzerindeki tahtında epey bir zaman oturup düşüncelere daldı ve Ilúvatar'dan öğüt istedi. Ve ardından Valmar'a inip, Valar'ı Hüküm Çemberi'nde topladı; işte o divana Ulmo bile Öte Deniz'den kalkıp geldi.

Manwë şöyle seslendi Valar'a: "Bu kalbimdeki Ilúvatar'ın öğütüdür: Ne pahasına olursa olsun Arda'nın hakimiyetini yeniden kazanıp, Quendi'yi Melkor'un gölgesinden çıkarmalıyız." Pek hoşnut oldu Tulkas buna, fakat bu savaşın dünyadan alıp götüreceklerini gayet iyi bilen Aulë'nin kalbi kederle doldu. Neticede Valar hazırlıklarını tamamlayıp çıktı Aman'dan; Melkor'un kalesine saldırıp sona erdireceklerdi bu olup biteni. Melkor asla unutmadı bu savaşın Elfler uğruna yapıldığını ve kendi çöküşünün

sorumlusunun Elfler olduğunu. Esasında onların hemen hiçbir şeyden haberleri olmadı, dünyadaki ilk dönemlerinde Batı'nın kudretli varlıklarının Kuzey'e saldırışına dair çok az şey biliyorlardı.

Melkor Valar'ın hücumuna Ortadünya'nın kuzeybatısında karşılık verdi ve bu bölgenin büyükçe bir kısmı toza toprağa dönüştü. Ama Batı'nın ordularının ilk zaferi hızlıca geldi ve Melkor'un hizmetkârları onları peşlerine takıp Utumno'ya doğru kaçıştılar. Bundan sonra Valar, Ortadünya tarafına dönüp, Cuiviénen üzerinde bir kalkan yarattı; işte bundan sonrası hakkında hiçbir şey öğrenemedi Quendi, muazzam Güçler Muharebesi hakkında yani; tek bildikleri ayaklarının altındaki Yeryüzünün sarsılıp inildediği, suların durmadan hareket ettiği ve kuzey tarafından kudretli ateşlerden yayılan bir ışığın yükseldiğiydi. Utumno kuşatması uzun ve çok ızdıraplı oldu; kapılarının önünde pek çok muharebeler yapıldı; bunlara dair de Elflerin kulağına giden, birkaç dedikodudan fazlası olmadı. O vakitte değişti Ortadünya'nın şekli şemali ve burayı Aman'dan ayıran Ulu Deniz genişledikçe genişledi, derinleştikçe derinleşti ve kıyılarına vura vura güney tarafında büyük bir körfez yarattı. Kuzeyin uç bölgelerindeki Ulu Körfez ve Helcaraxë arasında, Ortadünya ile Aman'ın bir parça yaklaştığı bölgede küçük küçük bir sürü koy ortaya çıktı. Bunlar arasında en önemlisi Balar Koyu'ydu; kuzey taraflarında yeni yükselen dağlık bölgelerden, Dorthonion ve Hithlium civarındaki dağlardan gelen kudretli Sirion Nehri buraya dökülürdü. O vakitlerde, kuzey uçlarındaki bölgeler ıssız ve çorak haldeydi, çünkü burasıydı Utumno'nun alabildiğine derinlere oyulduğu topraklar, cehennem kuyuları, ateşler ve Melkor'un hizmetkârları ile doluydu.

Lakin nihayetinde kırıldı Utumno'nun kapıları ve yapıları baştan aşağı yıkıldı, Melkor ise kendisini en derindeki kuyuya atıp, oraya sığındı. Tulkas, Valar'ın en kuvvetlisi sıfatıyla öne çıkıp güreşti onunla ve yüzüstü yere çaldı. Melkor, Aulë'nin yaptığı zincirle, Angainor'la kıskıvrak bağlanıp esir edildi ve dünya böylece uzun sürecek bir huzura kavuştu.

Yalnız, Angband ile Utumno kalelerinin metrelerce altında, bin bir hile ile gizlenmiş o koca koca mahzenler ve mağaralar arasında Valar'ın gözünden kaçmış olanlar da vardı. İşte buralarda pek çok kötücül yaratık hâlâ bekleşiyordu, bazısı buradan çıkıp dağıldı; karanlıkta bir yerler bulup, dünyanın en ıssız ve harap bölgelerinde dolanmaya başladı. Hepsi de

kötülük saatinin gelmesini bekleyerek gözlerini dört açmışlardı, ama Sauron'u bulamadılar.

Öte yandan, Muharebe sona erip de, kuzeydeki harabeler üzerinden yükselen bulutlar yıldızları örttüğünde, Valar, Melkor'u, elleri, ayakları ve gözleri bağlı biçimde Valinor'a geri getirdi ve Hüküm Çemberi'ne taşıdı. Orada Melkor, Manwë'nin ayaklarına kapanarak af diledi, fakat dileği kabul olmadı ve ne bir Vala'nın, ne Elf, ne de ölümlü bir İnsan'ın kaçamayacağı Mandos Kalesi'nde hapsedildi. Aman topraklarının batısında inşa edilmiş olan bu kalenin salonları geniş ve sağlamdı. Melkor, üç çağ boyunca burada kalmaya mahkûm edildi; sonrasında davası yeniden görülecek, yahut bir kez daha affı için yalvaracaktı.

Melkor'un zapt edilişinin ardından bir kez daha Valar divanı toplandı ve tartışmalar sırasında görüşler ikiye ayrıldı. Ulmo ve onun yanında yer alan bazı Valar'a göre, Quendi Ortadünya'da diledikleri biçimde hareket etmeleri için özgür bırakılmalıydılar ve tüm diyarları kendi maharetleri ile bildikleri gibi hale yola sokup yaralarını da kendileri sarmalıydılar. Fakat pek çoğu, yıldız ışığından nasiplenen akşam alacasının hileleri altında uzanan tehlikeli dünyada bir başlarına kalan Quendi için endişe duyuyordu; üstüne üstlük, hepsinin de kalbi Elflerin güzelliklerine duydukları sevgi ile doluydu ve onları yanı başlarında görmeyi diliyorlardı. İşte bu tartışma, Ağaçların ışığı altında sonsuza dek Güçlerin dizlerinin dibinde yaşayıp gitsinler diye Quendi'yi davet etme kararı almalarıyla sonuçlandı. Mandos sessizliğini bozdu ve, "Hüküm böyle verildi," diye konuştu. Sonradan bu davetten bin çeşit melanet doğacaktı.

Fakat ilk başta Elfler bu davete kulaklarını tıkadılar, ne de olsa Oromë hariç, Valar'ı sadece savaşa giderkenki o gazap dolu hallerinde görmüşlerdi ve yürekleri ağızlarına gelmişti. Bu yüzden Oromë'ye yine yol göründü; gidip Elflerin arasından, halkları adına konuşmak için Valinor'a gelecek elçiler seçti. Bunlar ileride kral olacak Ingwë, Finwë ve Elwë idi. Valinor'a geldiklerinde, Valar'ın azameti ve görkemi hepsinin başını döndürdü ve Ağaçların ışığı ile ihtişamına oracıkta kapılıp gittiler. Oromë onları alıp yeniden Cuiviénen'e getirdiğinde, halklarının huzuruna çıkıp konuştular ve Valar'ın davetine icabet edip Batı'ya taşınmalarını salık verdiler.

Ardından Elfler ilk yol ayrımına geldiler. Ingwë'nin kanından gelenler ile Finwë ve Elwë'nin akrabalarının pek çoğu efendilerinin sözlerinin

tesirinde kalarak yurtlarını bırakıp Oromë'nin peşine takılmaya heveslendiler; işte bunlar, Oromë'nin ilk karşılaşmalarında tüm Elflere bahşettiği kendi dillerindeki Eldar adını daima taşımış olanlardır. Bunların dışındakiler ise, Ortadünya'nın geniş düzlüklerini ve yıldız ışığını, Ağaçlara dair anlatılanlara yeğ tutarak, Valar'ın davetine ayak diredi. Bunlara da Gönülsüzler, yani Avari adı layık bulundu. Avariler bu vakitte yollarını Eldar'dan ayırdılar ve çağlar boyunca da bir daha karşı karşıya gelmediler.

Eldar şimdi doğudaki ilk yurtlarından çıkıp gitmek üzere uzun bir yürüyüşe hazırlanıyorlardı ve yürüyüş düzeninde üç safa ayrılmışlardı. En önde ilerleyecek olan en küçük gruba, Elf ırkının en yüce efendisi Ingwë komuta ediyordu. Ingwë, Valinor'a girip Güçlerin ayakları dibine çöktü, Elfler onun adını hâlâ hayırla anar. Kendisi bir daha ne geri döndü, ne de Ortadünya'ya dönüp baktı. Vanyar onun halkıydı, onlar güzel Elflerdi; Manwë ve Varda'nın en sevdikleriydiler ve İnsanlar arasında pek azı onlarla konuşmuştur.

Onların ardından Finwë'nin halkı olan Noldor çıkageldi, isimleri bilgelikle özdeştir. Derin Elflerdi onlar, Aulë'nin dostlarıdırlar ve adları şarkıda da geçer, çünkü eskilerin kuzeydeki topraklarında savaşmış ve uzun vakitler ızdırap çekerek ter dökmüşlerdi.

En büyük grup Teleri, en arkaya kalmıştı; çünkü hem yollarda oyalandılardı, hem de yurtlarının alacakaranlığından Valinor'un ışığına geçme hususunda kesin bir karar alamadılardı. Sudan büyük bir haz duyuyorlardı ve nihayet batı kıyılarına vardıklarında deniz akıllarını başlarından aldı elbette. Bu sebeple Aman diyarında Deniz Elflerine, Falmari'ye çıktı adları, bir de tabii kıyıya vuran dalgaların yanı başında müzik yaptıkları için. İki efendileri vardı, sayıları o denli fazla olduğu için: Elwë Singollo (Gri Pelerin manasında) ve Olwë, erkek kardeşi.

İşte bunlar, Ağaçların devrinde nihayet Batı'nın da batısına kadar varan üç Eldalië soyudur ve adları Işığın Elfleri, Calaquendi diye geçer. Bir de diğerleri vardır, aslında batıya doğru yola çıkan, fakat uzayıp giden yolun bir yerlerinde kaybolan, başka yöne dönen ya da Ortadünya'nın kıyılarında avarelik eden Eldar; bunların da hemen hepsi, sonradan anlatıldığına göre Teleri soyundandır. Denizin kıyısına da yerleşseler, dünyanın dağlarında yahut ormanlarında da dolansalar, kalpleri daima Batı'ya dönüktü.

Calaquendiler bu Elflere, Aman topraklarına ve Kutlu Ülke'ye bir türlü ayak basamadıkları için Úmanyar dediler; öte yandan, Úmanyar ve Avari halkları birlikte, Karanlığın Elfleri, Moriquendiler olarak anıldılar, çünkü Güneş'ten ve Ay'dan önce gelen Işığı asla görmemişlerdi.

Anlatılanlara göre, Eldalië'nin Cuiviénen'i ardında bıraktığı sırada, altın nallı beyaz atı üzerinde salınan Oromë onların başındaydı; hep birlikte Helcar Denizi dolaylarında kuzeye doğru geçip yüzlerini batıya verdiler. Kuzey tarafında, savaştan geriye kalan harabenin üzerinde hâlâ kapkara bulutlar asılı duruyordu önlerinde. Bu manzarayı gören pek çokları korkuya kapılıp pişman oldu yaptığından ve geri döndü geldiği yere ve unutulup gitti böylece.

Eldar'ın batıya yolculukları uzun ve ağır oldu, Ortadünya'nın yolları sınırsız bir uzunluktaydı, usandırıyordu yolcuları ve üstelik doğru dürüst bir yol da yoktu ortada. Eh tabii Eldar da acele etmiyorlardı pek, çünkü gördükleri her şey hayrete düşürüyordu onları; geçtikleri toprakların ve nehirlerin pek çoğunda kalıp yerleşmeyi geçirdiler içlerinden ve hepsi de yollarına devam etmek istese bile, pek çoğu yolculuklarının sonuna umut bağlamak yerine, varacakları noktadan korkuyorlardı. Bu yüzden, Oromë başka meseleleri halletmek için yanlarından her ayrıldığında çakılıp kaldılar oldukları yere ve o gelip de kendilerine rehberlik edene dek ayrılmadılar oradan. Ve bu şekilde az gidip uz gittikten, seneleri böyle geçirdikten sonra bir ormana düştü Eldar'ın yolu ve o zamana kadar gördükleri en geniş nehrin yanına vardılar; bu nehrin ötesinde, keskin tepeleri yıldızlar ülkesini delip geçiyormuş gibi görünen dağlar uzanıyordu. Derler ki bu nehir, sonraları Ulu Anduin olarak anılan ve ezelden ebede Ortadünya'nın batı sınır çizgisi diye geçen nehrin ta kendisiydi. Dağlar ise, Eriador sınırı üzerinde yükselen Sis Kuleleri, yani Hithaeglir idi, o vakitlerde ise olduklarından da yüksek ve ürkütücüydüler, çünkü Melkor onlara el atıp, Oromë'nin yürüyüşünü engelleyebilmek için yükseltmişti. Teleri uzun bir müddet bu nehrin doğu tarafında yaşadı, üstelik buraya yerleşmeye de heveslendiler, ancak Vanyar ve Noldor öte yana geçti ve Oromë onlara, dağların geçitlerine uzanan yolu gösterdi. Oromë ilerleyip gittiğinde Teleri başlarını kaldırıp gölgeli dağlara baktılar ve içleri korkuyla doldu.

Bu yolda, Olwë'nin grubundan biri, yol boyunca en arkada ilerlemiş olan Lenwë ortaya çıkıp, yolunu batıya gidenlerden ayırdı. Halktan epeyce

bir kişiyi peşine takıp, ulu nehir boyunca güneye doğru gitti ve yıllar boyunca akrabalarından haber almadan yaşadı. Bunlar Nandor'du; suyu sevmeleri, genellikle şelalelerin ve akarsuların yanında ev kurmaları dışında akrabaları ile benzerliği bulunmayan, ayrı bir halk oldular kendi içlerinde. Ağaçlar ve bitkiler, kuşlar ve hayvanlar gibi canlı varlıklar hakkında, diğer Elflerden çok daha geniş bir bilgiye sahiplerdi. Sonraki bir zamanda, Lenwë'nin oğlu Denethor sonunda batıya döndü ve Ay yükselmeden evvel, halkının bir bölümünü dağlardan aşırıp Beleriand'a doğru götürdü.

Vanyar ve Noldor sonunda, Ered Luin'e, Eriador ile Ortadünya'nın batı ucundaki toprakların arasındaki Mavi Dağlara, yani Elflerin sonraları Beleriand adını koyduğu yere vardılar ve en öndeki gruplar Sirion Vadisi'ni geçerek, Ulu Deniz'in Drengist ve Balar Koyu arasında uzanan kıyılarına indiler. Fakat gelip de manzarayı gördüklerinde kalplerine bir korku salındı; pek çoğu Beleriand'ın ormanlarına yahut yükseklerine doğru çekildi. Ardından Oromë, Manwë'ye danışmak üzere onları bırakıp Valinor'a döndü.

Ve Teleri grubu, Valinor'a ve gördüğü Işığa dönmek için sabırsızlanan Singollo Elwë'nin zorlamasıyla, Sisli Dağları aşıp Eriador'un geniş topraklarına erişti; Elwë Noldor'dan da ayrılmak istemiyordu, çünkü onların efendisi Finwë onun can dostu idi. Böylece, yıllar sonra nihayet Teleri de, Ered Luin üzerinden Beleriand'ın doğu bölgesine girdiler. Burada durup bir müddet Gelion Irmağı ötesinde bir yerlerde yaşadılar.

4

THİNGOL VE MELİAN'A DAİR

Melian, Valar ırkından bir Maia idi. Lórien bahçelerinde yaşardı ve halkı içinde ne Melian'dan güzeli, ne bilgesi, ne de büyülü şarkılar söylemekte daha maharetlisi bulunurdu. Işıkların birbirine karıştığı vakitte Melian'ın tüm Lórien'i dolduran şarkısı başladığında, derler ki Valar ellerindeki işi bırakırlar, Valinor'un kuşları cümbüşlerini keserler, Valmar'ın çanları tıp diye susarlardı, eh tabii pınarlar da akmayı bırakıverirlerdi. Bülbüller daima onunla gezer, şarkılarını ondan öğrenirlerdi ve Melian ulu ağaçların koyu gölgelerini severdi. Yavanna Dünyayı kendi eseri haline getirmeden evvel Melian onun bir benzeriydi ve Quendi Cuiviénen sularının kenarında gözlerini açtıklarında, Valinor'dan ayrılıp Beri Topraklara gitti; şafak sökerken kendi şarkısı ve kuşların cıvıltılarıyla bozdu Ortadünya'nın sessizliğini.

Derler ki, yolculuklarının artık sonuna gelen Teleri Doğu Beleriand'da, Gelion Nehri'nin öte tarafında uzunca bir süre konakladılar; tam da bu vakitlerde Noldor'un pek çoğu batıya doğru, sonraları adları Neldoreth ve Region olan ormanlara vurdular kendilerini. Teleri'nin efendisi Elwë yolunu sık sık ulu ormanlara düşürüp, dostu Finwë'yi arardı Noldor'un yaşadıkları yerlerde; işte bu gezintilerinden birinde yıldız ışığı ile aydınlanmış Nan Elmoth Ormanı'na rast gelip, yalnız başına girdi ve birdenbire kulağına bülbüllerin ötüşü çalındı. Bir büyü kavrayıverdi varlığını ve öylece kalakaldı; Melian'ın sesini *lómelindi* seslerinin ta ötelerinde bir yerden duydu ve işte o ses hayret ve tutkuyla doldurdu tüm yüreğini. Uçup gidiverdi halkı da, amaçları da aklından ve ağaçların gölgelerinde cıvıldaşan kuşların sesine takılıp ilerledi Nan Elmoth'un derinlerine ve kayboldu. Sonunda yıldızların ışığı ile aydınlanmış bir açıklığa geldi; Melian orada duruyordu. Elwë karanlığın içinde baktı ona; yüzünde Aman'ın ışığı parlıyordu.

Tek bir kelime etmedi, fakat aşkla dolan Elwë, yanına gidip elini tuttu Melian'ın, tam o anda bir büyü yayıldı bedenine ve tepelerinde dönüp duran yıldızlara bakılırsa yıllar boyunca oracıkta öylece durdular ve onların

ağızlarından tek bir kelime çıkana kadar Nan Elmoth'un ağaçları uzayıp karardı.

Bu yüzden, Elwë'nin halkı onu bir türlü bulamadı ve Olwë krallığı devralıp halkını o diyardan götürdü, ki bu öykünün de vakti gelecek ileride. Ne Singollo Elwë dönüp gitti bir daha denizin ötesindeki Valinor'a, ne de Melian döndü oraya; fakat ülkeleri baki kaldıkça Melian, Eä'dan evvel Ilúvatar'ın yanı başında olan Ainur'un, Elfler ve İnsanlarla karıştığı bir soya can verdi. Gel zaman git zaman Elwë şanlı bir kral oldu, halkı ise Beleriandlı Eldar'dı; Sindar denildi adlarına, Gri-Elfler, Alacakaranlığın Elfleri, ve Kral Gri Pelerin'di, o toprakların diliyle Elu Thingol. Ortadünya'nın çocuklarının hepsinden bilge Melian da Hanımı oldu onun; gizli yurtları Doriath'taki Menegroth, yani Bin Mağaralardı. Melian, Eldar arasında yücelerden sayılan Thingol'e büyük bir güç verdi, ne de olsa o, Ağaçların çiçeklenişini gözleriyle gören biricik Sindar'dı ve Úmanyar'ın kralı olmasına rağmen Moriquendi'den değil, Ortadünya üzerinde kudretli olan Işığın Elfleri arasında sayılırdı adı. Ve Thingol ile Melian'ın aşkının meyveleri, Ilúvatar Çocuklarının gelmiş geçmiş en güzelleri oldu.

5

Eldamar'a Ve Eldaliё Prenslerine Dair

Zaman içinde Vanyar ile Noldor halkları Beri Toprakların en batı kıyılarına vardılar. Bu kıyılar kuzeyde, Güçlerin Muharebesi'nin geçtiği kadim günlerde batıya doğru kıvrılırdı ve bu kıvrım, Arda'nın en kuzeyindeki küçücük bir denizin, Valinor'un kurulduğu Aman topraklarını, Beri Topraklardan ayırdığı noktaya dek sürerdi; yalnız, bu daracık deniz Melkor'un ayazlarının şiddeti yüzünden gıcırdayan buzlarla doluydu. Bundan ötürü Oromë, Eldaliё halklarını kuzeyin uzak uçlarına kadar götürmeyip Sirion Nehri dolaylarındaki, sonradan adına Beleriand denen asude topraklara yerleştirdi. İşte bu kıyılardan ilk kez korku ve hayretle baktı Eldar, kendileri ile Aman Dağlan arasında karanlık ve derin bir okyanus olarak alabildiğine uzanan Denize.

Ulmo Valar'ın öğüdünü dinleyip Ortadünya'nın kıyılarına geldi ve karanlık dalgalara gözlerini dikti, orada bekleşen Eldar ile konuştu; sözleri ve denizkabuğundan yapılmış borularıyla onlar için yaptığı müzik, Eldar'ın kalbinde denize karşı yerleşmiş bulunan korkuyu tutkuya çevirdi. Ulmo, Illuin'in yıkıldığı dönemde patlak veren kargaşadan beri iki kıyıdan da uzakta bir yerde denizin ortasında yapayalnız duran bir adayı köklerinden söktü ve hizmetkârlarının da yardımıyla koskoca bir gemi gibi yüzdürüp, Sirion'un sularını akıttığı Balar Koyu'na demirledi. Ardından Vanyar ve Noldor bir gemiye biner gibi bu adaya doluşup, denizin üzerinde çekilerek sonunda Aman Dağlarının eteklerinde boylu boyunca uzanan kıyılara geldiler ve Valinor'a girdiklerinde buranın saadeti onları kucakladı. Fakat adanın, Sirion'un denize karıştığı koyun ilerisindeki sığlıklarda iyice derinlere yerleştirilmiş olan doğu uzantısı kopup geride kaldı; derler ki Ossë'nin sonraları sık sık gittiği Balar Adası işte burasıydı.

Fakat denizden uzakta Doğu Belariand'da yerleşen ve Ulmo'nun çağrılarını ancak iş işten geçince duyan Teleri, Ortadünya'da kaldılar. Pek çoğu hâlâ efendileri Elwë'yi aramaktaydı ve onsuz çekip gitmeye yanaşmıyorlardı. Fakat Ingwë ile Finwë'nin halklarını da yanlarına katıp

gittiklerini öğrendikleri vakit, Teleri'nin pek çoğu Beleriand kıyılarına koşup Sirion Deltası'nın yakınına yerleştiler ve çekip giden dostlarına özlemlerini hiç yitirmediler. Başlarına da Elwë'nin kardeşi Olwë'yi getirdiler. Batı denizinin kıyılarında epeyce bir vakit kaldılar ve Ossë ile Uinen gelip onlara yarenlik etti; Ossë o diyarın sınırı yanındaki kayalardan birine çöküp onlara ders verdi; onlar da deniz ilminin ve deniz müziğinin her çeşidini öğrendiler. Ve böylece, başından beri gönülleri suya yakın duran ve tüm Elfler içinde en iyi şarkı söyleyen Teleri, denizlerin tutkunu oldular, söyledikleri şarkılar kıyılara vuran dalgaların sesleri ile doldu.

Aradan yıllar geçti ve Ulmo, Teleri'den epey bir zamandır ayrı düşmüş olmalarına kederlenen Noldor'la kralları Finwë'nin dualarına kulak verdi; ondan, eğer gelmek isterlerse, dostlarını da Aman'a getirmesini dilediler. Teleri bu kez seve seve kabul etti, fakat Ulmo onları alıp Valinor'a götürmek üzere Beleriand'a döndüğünde, Ossë'yi çok kederli buldu, çünkü Ortadünya'nın denizleri ile Beri Toprakların kıyılarının başında bulunan Ossë kendi topraklarında artık Teleri'nin seslerinin duyulmayacak olmasından hoşnutsuzdu. Bazılarını kalmaları için ikna etmeyi başardı; ve bunlar Falathrim'di, Falas'ın Elfleri, sonraki günlerde Brithombar ve Eglarest limanlarında yaşayacak olan, Ortadünya'nın ilk denizcileri ve gemileri ilk inşa edenlerdi. Gemi yapımcısı Círdan onların efendileriydi.

Singollo Elwë'nin akrabaları ve arkadaşları da Beri Topraklarda kalıp onu aramayı sürdürdüler, oysa Ulmo ve Olwë oldukları yerde biraz daha oyalansalardı, memnuniyetle Valinor'a ve Ağaçların ışığına doğru yola düşmüş olacaklardı. Ama Olwë yerinden ayrılıp gitmişti ve Teleri'nin esas büyük grubu sonunda adanın üzerine geçmiş, Ulmo da çekip götürmüştü onları. Ve böylece Elwë'nin dostları geride kaldılar; kendilerine Terk Edilmiş Halk, Eglath dediler. Yüreklerine keder salan kıyılardan kopup, Beleriand'ın ormanlarına ve tepelerine yerleştiler, fakat Aman'a duydukları tutku kalplerinden asla silinmedi.

Elwë uzun süren esrikliğinden uyandığında Melian'ı da yanına alıp Nan Elmoth'tan çıktı ve bu toprakların ortasındaki ormanlıkta kendilerine bir ev kurdular. Ağaçların ışığını yeniden görmeyi yürekten arzulayan Elwë, Aman'ın ışığını Melian'ın yüzünde berrak bir aynada yansır gibi izliyor ve çok mutlu oluyordu. Halkı neşe içinde çevresini sardı, ama bir yandan da şaşkınlardı, çünkü eskiden olduğu gibi hoş ve soylu görünse de,

Ilúvatar Çocuklarının en uzun boylusu Elwë, gümüşi saçları ile şimdi bir Maiar efendisini andırıyordu ve kendisini çok yüce bir yazgı bekliyordu.

* * *

Ossë, Olwë'nin kafilesinin peşine düştü ve Eldamar Koyu'na (Elfyurdu'na yani) geldiklerinde onlara seslendi; sesini tanıyıp, seyirlerini durdursun diye Ulmo'ya yalvardılar. Ve Ulmo dileklerini yerine getirdi; Ossë'yi buyurdu, o da adayı hızla durdurup denizin dibine sıkıca tutturdu. Ulmo bunu yapmaya dünden razıydı, çünkü Teleri'nin kalplerinden geçenleri biliyordu ve Quendi'nin Ortadünya'da kalmalarının daha hayırlı olacağına hükmettiğinden, Valar divanında kalkıp onlara yapılan çağrıların aleyhine konuştu. Valar, Ulmo'nun yaptığını öğrendiklerinde, hiç de hoş karşılamadılar. Finwë ise Teleri gelmeyince kedere boğuldu, hele Elwë'nin terk edildiğini öğrendiğinde bin beter oldu, çünkü Mandos'ta karşılaşacakları vakte dek onu göremeyecekti. Yine de bir daha hareket etmedi ada, Eldamar Koyu'nda tek başına kaldı; o yüzden de Tol Eresseä dediler adına, Yalnız Ada. Teleri burada, gökteki yıldızların altında, Aman'a ve ölümsüz kıyının seyrine baka baka diledikleri gibi yaşadılar. Yalnız Ada'da uzun süren misafirlikleri sırasında yalnız başlarına kaldıkları için, dilleri Vanyar'ın ve Noldor'un dillerinden farklılaştı.

Valar onlara bir yurt ve yerleşecekleri bir yer verdi. Ağaçların aydınlattığı Valinor bahçelerinin pırıl pırıl çiçekleri arasında dahi yıldızları görmeyi arzuluyorlardı bazen; bu yüzden, Pelóri'nin yalçın yamaçlarında bir gedik açıldı ve oradan denize uzanan derin bir vadi içinde yemyeşil bir tepe yükseltildi: Túna dendi bu tepeye. Ağaçların ışığı onun üzerine batı tarafından düştüğü için, gölgesi de daima doğu tarafına uzandı, ve doğuda Elfyurdu Koyu'na bakar, ve Yalnız Ada, ve Gölgeli Denizler uzanırdı. Kutlu Ülke'nin parıltısı, işte bu Işık Geçidi'nden, Calacirya'dan yani, sular seller gibi aktı ve karanlık dalgaları gümüşi ve altın ışıklarla alevlendirerek Yalnız Ada'ya erişti; bu ışıkla yeşillenip güzelleşti adanın batı sahilleri. İlk çiçekler daima, Aman Dağlarının doğusuna düşen o yerde açtı.

Elflerin şehri, Túna'nın en yükseklerinde inşa edildi, Tirion'un beyaz duvarları ve taraçaları vardı, şehrin kulelerinin en yükseği Ingwë Kulesi, Mindon Eldaliéva, tepesindeki gümüş lambasıyla denizin sislerinin uzak noktalarına kadar parıldardı. Fani İnsanların gemilerinden pek azı fark

etmiştir onun incecik pırıltısını. Vanyar ve Noldor, Túna üzerindeki Tirion'da uzunca bir süre dostluk kardeşlik içinde yaşayıp gittiler. Ve Valinor diyarında en çok sevdikleri Beyaz Ağaç olduğu için, Yavanna onlara Telperion'un biraz küçük bir kopyasını yaptı, tek fark bu ağacın kendi ışığını saçamıyor oluşuydu; Sindar dilinde bu ağaca Galathilion adını layık buldular. Bu ağaç Mindon'un dibindeki avluda yetiştirildi, fideleri ise Eldamar'ın her yanında bulunurdu. Bunlardan bir tanesi sonradan Tol Eressëa'da dikildi ve toprağını sevdi; onun adına Celeborn dediler; gel zaman git zaman Númenor'un Beyaz Ağacı Nimloth çıktı ortaya; bir vakit anlatılacak bu da.

Manwë ile Varda en çok Vanyar'ı sevdi, güzel Elfleri; Noldor ise Aulë tarafından sevilirlerdi ve kendisi de tebaası da sık sık onların yanına giderlerdi. Bilgi ve maharetleri ne denli artsa da bilgiye olan açlıkları doymak bilmezdi; çok geçmeden bir sürü konuda baskın çıktılar öğretmenlerine. Dilleri her saniye değişiyordu, çünkü sözcüklere duydukları derin sevgi yüzünden bildikleri yahut düşledikleri her şeye daha uygun, daha âlâ isimler bulmaya çabalıyorlardı. Finwë'nin cemaatinden duvar ustaları tepeleri kazıp taş çıkarırlarken (yüksek kuleler inşa etmekti zevkleri) toprakta cevhere rast geldiler ve ölçülemeyecek kadar büyük bir yığın çıkardılar ortaya; bunları kesip biçimlendirmek için aletler icat edip, onları bin bir biçimde oydular. Onları istif etmek yerine dağıttılar ve onların emeği tüm Valinor'u zengin kıldı.

Noldor sonradan Ortadünya'ya döndüler; bu hikâye de esasında onları konu ediyor; bu sebeple prenslerinin adları ve soyları, Beleriand Elflerinin söylediği biçimleriyle burada anlatılabilir.

Noldor'un kralı Finwë idi. Finwë'nin oğulları ise Fëanor ve Fingolfin ve Finarfin; yalnız, Fëanor'un annesi Serindë Míriel iken, Fingolfin ile Finarfin'in anaları Vanyar soyundan indis idi.

Fëanor, dilinde de elinin becerisinde de en kudretli olandı ve kardeşlerinden üstündü; ruhu tutuşmuş, alev alev yanıyordu. Fingolfin en güçlü, en sebatkâr ve gözü pek olanlarıydı. Finarfin ise en adil, yüreği en bilge olandı; sonraları Olwë'nin oğulları, yani Teleri'nin efendileri ile dost oldu ve Olwë'nin kızı, Alqualondë'nin kuğu-bakiresi Eärwen'in eş olarak aldı.

Fëanor'un yedi oğlu Uzun Maedhros olarak anılırlardı; sesi ülkenin ve denizin ötesinden işitilen büyük şarkıcı Maglor; sarışın Celegorm ve esmer Caranthir; babasının el maharetini miras almış olan Curufin ve hem yüzü hem huyu birbirine benzeyen en küçükleri Amrod ve Amras ikizleri. Bu ikisi sonradan Ortadünya ormanlarında namlı birer avcı oldular; bir diğer avcı da Valinor'da iken Oromë'nin dostu olan ve genellikle onun borusunun peşinde seğirten Celegorm'du.

Fingolfin'in oğulları ise, sonradan dünyanın kuzeyinde Noldor'un başına geçen Fingon, Gondolin'in efendisi Turgon idi; kız kardeşleri Ak Aredhel'di. Eldar'da geçen yıllarında henüz ağabeylerinden küçüktü, fakat sonradan serpilip güzelleşti ve uzayıp güçlendi; ormanlarda ata binip avlanmayı çok sevdi. Genellikle akrabaları Fëanor'un oğulları ile birlikteydi, fakat hiçbirine kaptırmadı yüreğini. Saçları koyu, teni solgun olduğu ve gümüş rengi ile beyazdan başka renkte kıyafet giymediği için Ar-Feinel, yani Noldor'un Ak Hanımı derlerdi ona.

Finarfin'in oğulları sadık Finrod (sonradan adı Mağaraların Efendisi, Felagund olacaktı), Orodreth, Angrod ve Aegnor idi; bunlar Fingolfin'in oğulları ile kardeşlik mertebesinde bir yakınlık duyarlardı birbirlerine. Tek bir kız kardeşleri vardı, adı Galadriel'di; Finwë cemaatinin güzeller güzeli; saçları, Laurelin'in parıltısını bir ağ atıp da yakalamışçasına altından bir ışık saçıyordu.

Artık, Teleri'nin en sonunda Aman topraklarına nasıl vardıklarını anlatmanın vakti geldi. Tol Eressëa'da uzunca bir zaman yaşadılar, ama zaman geçtikçe kalplerindekiler değişti ve Yalnız Ada'ya doğru seller gibi akan o ışığa doğru çekildiler. Kıyılarına vuran dalgaların müziğine besledikleri sevgi ile kendi soylarından gelenleri yeniden görüp Valinor'un ihtişamını seyre dalma tutkusu arasında parçalandılar; sonunda ışığa duydukları tutku galip geldi. Böylece Ulmo, Valar'ın arzusuna teslim olup, dostları Ossë'yi Teleri'ye gönderdi, o da, kalbi kan ağlasa da onlara gemi yapımını öğretti ve gemileri hazırlandığında veda armağanı olarak, kanatları güçlü bir sürü kuğu kattı yanlarına. Bu kuğular, Teleri'nin beyaz gemilerini rüzgârsız deniz üzerinde sürükleyip taşıdılar ve böylece Teleri de sonunda ve geç de olsa Aman'a ve Eldamar kıyılarına ulaştılar.

Oraya yerleştiler ve istedikleri zaman Ağaçların ışığını görüp Valmar'ın altın sokakları ile yeşil tepe yani Túna üzerindeki Tirion'un kristal

merdivenlerini arşınlayabildiler, oysa vakitlerinin çoğunu Elfyurdu Koyu'nun suları üzerinde hızlı gemileriyle yelken açarak ya da tepelerin ötesindeki ışığın pırıl pırıl parlattığı saçlarıyla sahillere vuran dalgaların içinde yürüyerek geçirdiler. Noldor çeşit çeşit mücevher verdi onlara; opaller, elmaslar ve mat kristaller; hepsini de saçtılar sahillere ya da havuzlara; o vakitler Elendë kumsalları şahaneydi. Denizden ise inciler çıkarıyorlardı kendileri için; odaları incidendi ve Olwë'nin pek çok lamba ile aydınlatılan Alqualondë'deki, yani Kuğuların Limanı'ndaki konaklarının dört yanı incilerle bezeliydi. Çünkü burası onların şehri ve gemilerinin limanı idi ve o gemiler, gagaları altından ve gözleri altınla kara kehribardan yapılmış birer kuğu biçiminde inşa edilmişlerdi. Bu limanın girişi denizin oyduğu yekpare bir kaya kemeriydi ve bu kemer, yıldızların parlak ve aydınlık göründükleri Calacirya'nın kuzeyinde, tam da Eldamar'ın hudutları üzerinde yükseliyordu.

Çağlar akıp geçtikçe Vanyar'ın içi Valar topraklarına ve Ağaçların parlak ışığına daha da ısındı ve sonra, Túna üzerindeki Tirion kentini terk edip, Manwë'nin dağı üzerinde, Valinor'un ormanlarıyla ovaları etrafında yerleştiler ve böylece Noldor'dan ayrı düştüler. Ama yıldızlar altında uzanan Ortadünya'nın anısı silinmedi Noldor'un kalplerinden ve Calacirya topraklarında, batıdaki denizin sesleri içinde çınlayan vadilerle tepelerde ev kurdular; pek çoğu, toprağın ve suyun ve yaşayan tüm varlıkların sırrına ermek için uzun yolculuklara çıkıp, sık sık Valar toprakları civarına gelseler de, Túna ve Alqualondë halkları birbirlerine yakınlaştılar bu devirde. Finwë Tirion'da ve Olwë de Alqualondë'de kraldı, fakat Ingwë daima tüm Elflerin Yüce Kralı addedildi. Ondan sonra Taniquetil üzerinde Manwë'nin yanında yaşadı.

Fëanor ve oğulları bir yerde uzun uzadıya yerleşmezlerdi, Karanlığın sınırlarına ve Öte Deniz'in soğuk kıyılarına varana kadar Valinor'un hudutları üzerinde bilinmeyenin peşinden giderek uzaklara ve ötelere uzanan bir yol izlerlerdi. Sık sık Aulë'nin salonlarında konuk olurlardı; bir tek Celegorm, Oromë'nin evini tercih eder, ona giderdi ve onun yanında kuşlar ve hayvanlara dair müthiş bilgiler alırdı; hepsinin dillerini bilirdi. Çünkü Melkor'un zalim ve kötü yaratıkları dışında, Arda Krallığı'nda yaşayan ve yaşamış olan tüm varlıklar, o vakitler Aman diyarında yaşarlardı ve orada, dünyanın şekli şemali değiştikten sonra, belki de Ortadünya'da hiç görülmeyecek bazı başka varlıklar da bulunurdu.

6

Fëanor'a Ve Melkor'un Serbest Bırakılmasına Dair

Nihayet artık üç Eldar soyu da Valinor'daydı ve Melkor kilit altına alınmıştı. Bu vakitler, yılların hikâyesinde uzun uzun bahsi geçen, hafızalarda ise kısacık hatırlanan, ihtişamı ve saadeti ile Kutlu Ülke'nin Parlak Devri idi. Bu günlerde Eldar hem bedenen, hem de zihnen olgunluğa eriştiler, yıllar boyunca Noldor zevkli çalışmaları ile yeni yeni güzel ve muhteşem şeyler ortaya çıkarıp, beceri ve bilgi bakımından durmaksızın ileriye gittiler. Ve harfleri ilk akıl edenler de Noldor oldu; ilim üstadı Tirionlu Rúmil, sözcüklerle şarkıların, kâh metal ya da taş üzerine kazınarak, kâh fırça veya kalem ile kâğıt üzerine çizilerek kaydedilmesi için lazım olan imleri uydurup yerli yerine oturttu.

Tam bu zamanda, Túna'nın zirvesindeki Tirion'un Kralı Finwë'nin en büyük oğlu doğdu Eldamar'da. Adı Curufinwë olsa da, annesi ona Ateşin Tini, Fëanor dedi ve Noldor'un bütün hikâyelerinde ondan böyle bahsedildi.

Annesinin adı Míriel'di; dokuma ve iğne işindeki üstün mahareti Serinde adını eklemişti şanına, çünkü Noldor arasında dahi elleri onun kadar zarafete yatkın olan yoktu. Finwë ile Míriel'in aşkı yüce ve pırıltılıydı, çünkü Mutluluk Devri'ni yaşayan Kutlu Ülke'de başladı. Ama Míriel oğlunu dünyaya getirirken hem bedenen hem de ruhen tükenip gitti ve hattâ yaşamın yükünden azat edilmeyi diledi. Ve oğluna isim verdiği vakit Finwë'ye şunu söyledi: "Başka çocuk doğurmayacağım asla, çünkü pek çok çocuğun yaşamına yetecek denli güç ve kuvvet Fëanor'a gitti."

Finwë çok kederlendi bu karardan dolayı, çünkü Noldor daha gencecikti ve saadet dolu Aman'a pek çok çocuk getirme arzusundaydı ve şöyle buyurdu: "Bunun şifası Aman'da bulunmaz mı hiç? Burada tüm bezginlik ve yorgunluklar geçip gider." Fakat Míriel daha da eriyip gidince, Manwë'den öğüt istedi; Manwë de Míriel'i, bakması için Lórien'deki Irmo'ya teslim etti. Ayrılırlarken Finwë (ayrılığın kısa süreceğini

düşünüyordu henüz) üzgündü, çünkü annenin oğlundan ayrılıp, en azından çocukluk günlerini kaçırması kötü talih getirecek gibiydi.

"Bu gerçekten üzücü," dedi Míriel, "eğer halim olsa ağlardım. Ama ne bunun için, ne de bundan sonra olacaklar için suçlama beni sakın."

Ve sonra Lórien bahçelerine gidip uykuya yattı, ama uyur gibi görünse de aslında ruhu bedenini terk edip sessiz sedasız Mandos'un salonlarına yol almıştı. Estë'nin bakireleri koruyup kolladılar Míriel'in bedenini, solup çürümeden kaldı böylece, ama ruhu asla geri dönmedi. Finwë kederli bir hayata gömüldü, sık sık Lórien bahçelerine gidip, gümüşi söğütler altında sevdiğinin yanına oturarak, adlarıyla seslendi ona birer birer. Ama beyhudeydi bütün bunlar; Kutlu Ülke'de bir başına, neşeden sevinçten uzak kaldı. Bir vakit sonra da Lórien'e gitmeyi hepten bıraktı.

Ondan sonra tüm sevgisini oğluna adadı ve Fëanor sanki içini yakıp tutuşturan gizli bir ateş varmışçasına hızla büyüyüp serpildi. Uzun boylu, güzel yüzlü idi, lafı sözü dinlenir idi, delici parlak bakışlı, kuzguni siyah saçlıydı; tüm emellerinin peşinden hırs ve inançla giderdi. Nasihatle yolundan döndüren pek az ise de, bunu zorla becerebilen hiç olmadı. Noldor'un en zekisi ve en maharetlisi oldu büyüdükçe. Gençliğinde, Rúmil'in yarattığı sistemi genişleterek, sonradan Eldar'ın ilelebet kullanacakları ve kendi adıyla anılan bir alfabe yarattı. Kendisi ayrıca, Noldor içinde, maharetini kullanıp, cevherleri Yeryüzünün yarattığından daha muhteşem ve parlak kılmanın yolunu da keşfedendi. Fëanor'un işlediği ilk cevherler beyaz ve renksizdi, ama yıldız ışığının altına tutulduklarında, Helluin'den bile parlak mavi ve gümüşi alevler saçmaya başlıyorlardı ve başka kristallerle de uğraştı aynı zamanda, öyle ki, Manwë'nin kartallarının gözlerine sahipmişçesine uzaktaki şeyleri küçük ama berrak bir şekilde gösterebiliyorlardı. Pek nadir olurdu Fëanor'un ellerinin ve zihninin dinlenmeye çekilmesi.

Daha çok gençken, Aulë'nin gözdesi olan büyük demir ustası Mahtan'ın kızı Nerdanel ile evlendi ve Mahtan'dan, metali ve taşı işlemeye dair çeşit çeşit şey öğrendi. Nerdanel de gayet kendinden emindi tıpkı Fëanor gibi, fakat o daha sabırlıydı ve zihinlere hükmetmek yerine onları kavramayı arzulardı. İlk başta Fëanor'un yüreğinin ateşi arttığında bu tutkuyu zorla bastırdı, fakat sonradan Fëanor'un yaptıkları Nerdanel'i kederlendirdi ve

birbirlerinden uzaklaştılar. Yedi oğul doğurdu Fëanor'dan, bazısına mizacı bir parça miras kaldı, hepsine değil ama.

Ve vakti saati gelince, Güzel Indis'i aldı Finwë ikinci eşi olarak. Yüce Kral Ingwë'nin yakınlarından biri, bir Vanya'ydı indis, altın saçlı ve uzun boylu ve her bakımdan farklıydı Míriel'den. Finwë büyük bir aşkla sevdi onu ve yeniden hoş oldu yüreği. Fakat Míriel'in gölgesi terk etmedi asla Finwë'nin evini de kalbini de, sevdiği herkesin arasında en fazla Fëanor yer aldı düşüncelerinde.

Babasının düğününü hiç de hoş karşılamadı Fëanor ve ne Indis'e, ne de oğulları Fingolfin ile Finarfin'e içten bir sevgi besledi. Aman'ın topraklarını arşınlayarak onlardan ayrı yaşadı; zevk aldığı işler ve bilgilerle uğraşarak kendisini meşgul etti. Sonradan meydana gelen ve Fëanor'un başını çektiği o kötü olaylarda, Finwë'nin hanesindeki o kırılmanın etkisini görüyor ve eğer Finwë yaşadığı kayıp karşısında dayanıklı olsa ve oğluna babalık etmekle yetinse, Fëanor'un başka bir yol izleyeceği ve bütün bu felaketlerin de önlenmiş olacağını düşünüyorlardı. Çünkü Finwë'nin evindeki keder ve kargaşa bütün Noldor Elflerinin hafızalarına kazınacak derecede mühimdi. Fakat Indis'in çocukları güçlü ve ihtişamlıydılar; onların çocukları da. Ve eğer onlar yaşamamış olsalardı Eldar tarihi daha kısa sürerdi.

Şimdi Fëanor ve Noldor'un zanaatkârları hep birlikte, işlerinin ve emeklerinin bir sonu olduğunu düşünmeksizin çalışırlarken ve Indis'in oğulları büyüyüp serpilirlerken bile, Valinor'un Parlak Devri sonuna doğru yaklaşıyordu. Çünkü Melkor, Valar'ın hükmü gereğince, üç çağ boyunca bir başına Mandos'ta hapis kaldı ve cezasını tamamladı. Manwë'nin söz verdiği gibi, bir kez daha Valar'ın tahtlarının önüne getirildi. Onların ihtişamına ve saadetine baktı, baktı ve kıskançlık kalbinde yer etti; Kudretlilerin ayakları dibinde oturan Ilúvatar Çocuklarına baktı bu kez ve içi nefretle doldu; parlak mücevherlere kaydı gözü ve onlara sahip olma hırsı doğdu yüreğinde, ama düşüncelerini gizledi ve intikamını başka bahara bıraktı.

Valmar kapıları önünde Manwë'nin ayaklarına kapanıp alçaldıkça alçaldı ve Valinor'daki özgür halkın en zavallısı ve değersizi bile olmasına izin verilirse eğer, Valar'ın bütün işlerine koşacağına, en çok da dünyaya

vermiş olduğu zararları iyileştirmek için uğraşacağına yeminler ederek af diledi. Nienna da onun duasına destek çıktı; yalnız Mandos sessizdi.

Ardından Manwë özrünü kabul buyurdu, ama Valar henüz onun gözlerinin önünden ve ellerinin altından ayrılmasına müsaade edemezlerdi, o yüzden Valmar sınırları içinde yaşamasına hükmedildi. O vakitler Melkor'un bütün yapıp ettikleri gayet hoş görünüyordu göze ve Valar da Eldar da ona başvurduklarında yardımından ve öğütlerinden yarar gördüler ve bu yüzden bir süre sonra özgürce bütün ülkeyi dolaşmasına izin verildi. Manwë, Melkor'un içindeki kötülüğün iyileştirildiği kanaatine varıyordu, çünkü Manwë'nin içinde hiç kötülük yoktu ve kötülük nedir bilmiyordu; başlangıçta Ilúvatar'ın düşüncelerinde Melkor'un kendisiyle eşit olduğunu hatırlıyordu ve Melkor'un yüreğinin derinlerini göremiyordu; sevgi denen şeyin onun yüreğinden ilelebet çıkıp gittiğini fark etmemişti. Ama Ulmo kanmadı bu hallere; Tulkas da düşmanı Melkor'u her görüşünde yumruklarını sıkıyordu, çünkü tıpkı öfkelenmesi gibi, unutması da uzun zaman alırdı. Yine de, Manwë'nin hükmüne itaat ettiler, çünkü isyana karşı düzeni müdafaa edenlerin isyan etmeleri söz konusu olamazdı.

Melkor en çok Eldar'dan nefret ediyordu şimdi, çünkü onlar hem güzel ve neşelilerdi, hem de Melkor onlarda Valar'ın yükselişi ile kendi çöküşünün sebebini görüyordu. Bu hislerle, onlara daha da sahte bir sevgi oyunu sergiledi ve dostluklarını kazanmaya çabaladı; giriştikleri bütün işlerde ilmini ve emeğini önlerine serdi. Esas Vanyar şüphelendiriyordu onu, çünkü Ağaçların ışığında yaşıyorlardı ve hallerinden pek memnunlardı; öte yandan Teleri'nin kıymetsiz olduklarını ve tasarılarında işine yaramayacaklarını düşündüğü için onlara pek de önem vermiyordu. Fakat Noldor onun ortaya dökebileceği saklı bilgiden keyif alıyorlardı ve bazıları, aslında hiç duymamaları gereken bazı sözlere kulak verip dinlediler. Melkor sonradan, Fëanor'un kendisinden gizlice pek çok şey öğrendiğini yaydı etrafa, ama aslında hırsı ve hasedi yalan söyletiyordu ona, çünkü Eldalië içinde hiçbiri ona Morgoth adını vermiş olan Finwë'nin oğlu Fëanor kadar nefret etmemişti ondan. Fëanor, Melkor'un, Valar'ın başına ördüğü kötülük ağlarına tutulmuş olmasına rağmen, ne onunla yarenlik etti, ne de bir kez bile öğüdünü aldı. Çünkü Fëanor'a yol gösteren yalnızca kalbinde yanıp duran ateşti; daima hızla ve yalnız başına çalışırdı ve Aman ahalisi içinde yalnızca kısa bir süre için karısı bilge Nerdanel'in

öğüdünü almıştı; başka ne büyük, ne de küçük hiç kimsenin sözünü dinlememişti.

7
SİLMARİLLERE VE NOLDOR'UN HUZURSUZLUĞUNA DAİR

Elflerin sonraları en çok şan şöhret kazanmış olan eserleri bu dönemde yapılmıştı. Çünkü bu dönemde kudretinin zirvesine varan Fëanor'un zihnini yepyeni bir fikir dolduruyordu; belki de yaklaşan feci akıbete dair bir önbilginin gölgesi vurmuştu üzerine; kafasında döndürüp durduğu şey, Kutlu Ülke'nin ihtişamının, yani Ağaçların ışığının sonsuza dek sönmez tükenmez bir şekilde nasıl korunabileceğiydi. Ardından uzun ve gizli bir uğraşa girişti ve ilmini, kuvvetini ve zekâ dolu maharetini bir araya getirip nihayetinde Silmarilleri çıkardı ortaya.

Üç büyük mücevher biçimindeydiler. Fakat Güneş yaratılmadan evvel ölüp, şimdilerde Bekleyiş Salonlarında oturan ve kendi soyundan olanların arasına artık karışmayan Fëanor'un döneceği Son gelip çatmadan ve Güneş geçip Ay batmadan, bunların hangi maddeden yapıldıkları bilinmeyecek. Elmas kristalleri gibi görünüyorlardı ama aslında adamanttan sağlamdılar; Arda Krallığı'nda onları kıracak yahut zarar verebilecek darbeyi vuracak bir güç yoktu. Ilúvatar Çocukları için beden ne demekse, Silmariller için de bu kristaller aynı önemdeydi, içlerinde yanan ateşin evi, onların bir parçası, ama bir yandan parçalarının hepsi birden ve yaşamının ta kendisiydi. Ve Fëanor, Silmarillerin içlerinde yanan ateşi Ağaçların ışıklarını birbirine harmanlayarak yarattı; onların ışığını yaşatıyorlardı içlerinde, Ağaçlar artık sönüp gitmiş olsalar ve artık parlamasalar da. İşte bu yüzden, en derinlerdeki hazinenin karanlığında dahi Silmariller, Varda yıldızları misali kendi ışıkları ile parlıyorlardı ve aslında canlı varlıklar oldukları için ışıktan haz alıyor ve üzerlerine vuran ışığı, eskisinden daha müthiş renklere bulayarak yansıtıyorlardı.

Aman'ın tüm sakinleri Fëanor'un ortaya çıkardığı bu eser karşısında hayret ve zevke boğuldu. Varda Silmarilleri kutsadı, ebediyete kadar onlara ne bir ölümlü beden, ne kirli eller, ne de kötücül varlıklar dokunamasın ve dokunan da kavrulup solsun diye; ve Mandos, Arda'nın, toprağın, suyun ve havanın yazgısının onların içinde kilitli kalacağı haberini verdi gaipten.

Fëanor'un yüreği, kendi elleriyle yarattığı bu şeylere bir çırpıda bağlanıverdi.

Melkor, Silmarillere sahip olma tutkusuna kapıldı, zihninde canlanan parıltıları kalbini yakıp kavuran bir ateşe dönüştü. İşte o vakitten itibaren, ihtirasının ateşiyle kavrulmuş bir halde, öncekinden de büyük bir hırsla Fëanor'u yok etmenin ve Valar ile Elfler arasındaki dostluğu bitirmenin derdine düştü; fakat emellerini sinsice örtüp gizledi, taktığı maske yüzünden yaratacağı belanın esamesi okunmuyordu henüz. Uzun vakitler ter döktü; işler başta yavaş gitti, emeğini ise karşılıksız sundu. Ama yalan eken sonunda ürünsüz kalmaz ve harcadığı emeklerin ardından dinlenirken, belki de başkaları onun için hem ekip hem de biçmeye girişir. Melkor daima kendisini dinleyen kulaklar ve bire bin katarak lafı çoğaltan diller buldu ve yalanları dostlar arasında, bilgisi, anlatanın bilgeliğini kanıtlayan sırlar olarak kulaktan kulağa yayıldı. Noldor, kulaklarını bu yalanlara açık tutma ahmaklıklarının kefaretini çok acı bir biçimde ödediler ilerleyen günlerde.

Pek çoklarının kendisine meylettiğini gördükçe aralarında daha sık dolanmaya başladı ve hoş sözlerinin arasına diğer fikirleri öyle kurnazca katıp karıştırdı ki, bunları hatırlayanlar, dinlediklerini kendi fikirleri zannediyorlardı. Yüreklerine, Doğu'da güçlü ve özgürce kendi iradeleri ile yönetebilecekleri kudretli ülkelere dair hayaller gösterdi. Ve Elflerin çoğalıp dünyanın geniş topraklarına yayıldıkları sırada, Valar'ın Eldar'ı sırf kıskandıkları için, Quendi'nin güzelliğinden ve Ilúvatar'dan onlara miras olan yaratıcılık gücünün Valar'ın baş edemeyecekleri kadar ileri gideceğinden korkup Aman'a getirdiklerine dair dedikodular yaydı.

Dahası o günlerde Valar, İnsanların yakında geleceklerinden haberdarlardı ve Manwë açık etmediği için Elflerin buna dair hiçbir fikri yoktu. Ama Melkor, Valar'ın suskunluğunun nasıl da şerre yorulabileceğini görüp, Elfleri karşısına aldı ve onlara Ölümlü İnsanlardan bahsetti. Melkor, Müzikte kendi düşüncelerine öyle bir dalıp gitmişti ki, Ilúvatar'ın Üçüncü Ezgisi'ne ancak üstünkörü kulak verebilmişti, bu yüzden henüz İnsanlara dair pek bir şey bilmiyordu; yine de şimdi, Valar'ın, bu ömürleri kısacık, zayıf ırka daha kolay hükmedebileceklerini gördükleri için Elfleri Ilúvatar'ın mirasından mahrum ettiklerini ve İnsanları Ortadünya krallıklarının başına geçirmek hırsıyla, Manwë'nin kendilerini esir tuttuğu dedikodusu kulaktan kulağa yayılıyordu. Bu sözlerde çok az bir gerçeklik

payı olabilirdi; Valar, İnsanların iradesine hükmetmeye neredeyse hiç kalkışmamışlardı, ama yine de Noldor arasında pek çoğu bu kötü sözlere inandı, yahut inanmaya meyletti.

Böylece daha Valar farkına varmadan Valinor'un huzuru zehre bulandı. Noldor, sahip oldukları ve öğrendikleri şeylerin pek çoğunun Valar'ın hediyesi olduğunu unutarak onlardan yakınmaya ve kibirli davranmaya başladılar. Fëanor'un sabırsız kalbinde özgürlük ve daha geniş topraklara dair yeni bir tutku alevi her zamankinden büyük bir şiddetle parıldadı; Melkor bunlara gizlice gülüp seviniyordu, çünkü her şeyden çok Fëanor'dan nefret ediyor ve Silmarillere sahip olmak için durmak bilmez bir arzu duyuyordu, ve yalanlarının esas hedefi buydu. Fakat bunlara erişmesine izin verilmemişti, çünkü büyük şölenlerde Fëanor bunları alnına takıp da parıldatsa bile, diğer zamanlarda, Tirion'daki hazinesinin derin bölmelerinde kilitli tutularak sıkı bir koruma altına almıştı. Fëanor, Silmarilleri hasislikle sevmeye başladığı ve babası ile oğulları dışında herkesten esirgediği için, içlerindeki ışığın esasında kendisine ait olmadığını iyiden iyiye unutmuştu.

Aman'da herkesin saygı ile önlerinde eğildiği Finwë'nin büyük oğulları Fëanor ve Fingolfin yüce prenslerdi, fakat şimdi sahip oldukları haklar ve mal mülk yüzünden kibre ve kıskançlığa kapılıp gitmişlerdi. Ardından Melkor, Eldamar'da ortalığa yeni yeni yalanlar yaydı ve Fëanor'un kulağına şu dedikodu ulaştı: Güya Fingolfin ve oğulları, Finwë'nin ve büyük oğul Fëanor'un hâkimiyetine el koymak ve onların yerine geçmek için entrikalar hazırlıyorlardı; Valar'ın da izniyle oluyordu tüm bunlar, çünkü Silmariller kendi korumalarına bırakılmayıp da Tirion'da tutuldukları için onlar da hoşnutsuzlardı. Fingolfin ve Finarfin'e ise şu sözler söylendi: "Aman dikkat! Míriel'in kibirli oğlunun, Indis'in oğullarına karşı sevgisi daima kıt olmuştur. Şimdi büyüyüp güçlendi ve babasını kendi tarafına çekti. Çok sürmez, en yakın zamanda sizi Túna'dan ötelere sürecektir!"

Ve Melkor, bu yalanların için için yandığını, Noldor arasında kibrin ve kızgınlığın kol gezdiğini görünce bu kez silahlar hakkında konuştu; Noldor ise bu kez demirhanelere girip kılıçlar, baltalar ve mızraklar yapmaya başladılar. Kalkanlarda, birbirleriyle çekişip rekabet eden pek çok ailenin ve soyun armaları sergileniyordu ve dışarıda gösterilenler bundan ibaretti, diğer silahların ise adı bile anılmıyordu, çünkü bu ailelerin her biri, uyarıdan sadece kendilerinin haberli olduğunu zannediyordu. Fëanor,

Melkor'un bile gözüne ilişmemiş olan bir demirhane yaptı ve burada demiri tavlayıp kendisi ile oğulları için korkunç kılıçlar ve kırmızı sorguçlu yüksek miğferler hazırladı. Mahtan ise, Nerdanel'in kocasına, Aulë'den öğrendiği metal işlemeye dair tüm ilmini aktardığı güne lanetler okudu.

İşte böylece Melkor yalanlar ve çirkin dedikodular ve yanlış öğütlerle Noldor'un yüreklerinde bir çatışma ateşi yaktı ve onların kavgası sonunda Valinor'un parlak günleri sona erdi; eski ihtişamın akşamı gelip çattı. Çünkü Fëanor, Valinor'dan ayrılıp dünyaya yeniden dönebileceğini ve onun peşinden gittikleri takdirde Noldor'u esaretten kurtarabileceğini haykırarak, Valar'a karşı alenen isyankar sözler etmeye başladı.

Ardından Tirion'da müthiş bir huzursuzluk baş gösterdi ve Finwë sıkıntıya düşüp tüm reislerini divana çağırdı. Fakat Fingolfin hışımla evine gelerek karşısında dikildi ve şunu söyledi: "Kralım ve babam, pek yerinde bir biçimde Ateşin Ruhu adını almış bulunan kardeşimiz Curufinwë'nin kibrini zapt etmeyecek misiniz? O kim oluyor da, kral kendisiymiş gibi öne çıkıp bütün halkımız adına konuşuyor? Uzun süre evvel, Quendi'nin karşısına geçip, Valar'ın Aman'a gelmemiz için yaptığı çağrıyı kabul etmelerini emreden sizdiniz. Ortadünya'nın tehlikeleri içinden Eldamar'ın ışığına doğru uzanan zorlu yol boyunca Noldor'u sürükleyen sizdiniz. Şimdi eğer bundan pişmanlık duymuyorsanız, en azından iki oğlunuzu sözlerinizle ödüllendirmeniz lazım geliyor."

Ama daha Fingolfin sözlerini tamamlamadan Fëanor koca koca adımlarla odaya girdi; tepeden tırnağa silahlıydı: "İşte böyle, tam da tahmin ettiğim gibi," dedi. "Üvey kardeşim, her meselede olduğu gibi bunda da babamı yanına alıp, benim önüme geçecektir." Sonra Fingolfin'e dönüp kılıcını çekti ve bağırdı: "Çekil git karşımdan ve ait olduğun yerine dön!"

Fingolfin, Finwë'nin önünde eğildi ve Fëanor'a bir laf yahut tek bir bakış bile atmadan, odadan çıkıp gitti. Ama Fëanor peşi sıra çıktı ve kralın evinin kapısında yolunu kesip parlak kılıcının ucunu Fingolfin'in göğsüne dayayıverdi. "Bak üvey kardeşim!" dedi. "Bu kılıcın ucu senin dilinden keskindir. Yerimi ve babamın sevgisini de zorla elimden almayı hele bir daha dene; o vakit belki Noldor halkı, esirlerin efendisi olmaya hevesli birinden kurtulur."

Finwë'nin evi Mindon'un dibindeki büyük meydanda bulunduğu için, bu sözler pek çok kişinin kulağına gitti, fakat Fingolfin yine cevap vermedi ve kalabalığın içinden sessizce geçip kardeşi Finarfin'i aramaya gitti.

Esasında Noldor arasındaki huzursuzluk Valar'dan gizlenmemişti, ama bu huzursuzluğun tohumları karanlıkta ekilmişti; bu yüzden, tüm Noldor kibre bulandıkları halde, inadı ve küstahlığıyla meşhur Fëanor, onlar aleyhinde ilk sözü söylediği için hoşnutsuzluğun elebaşı diye bellendi. Ve Manwë kederlense bile yalnızca olanları izledi ve tek söz söylemedi. Valar, Eldar'ı topraklarına, kalmakta ve gitmekte hür olmaları şartıyla getirmişlerdi; ayrılışlarını çılgınlık olarak görseler bile onları yollarından döndüremezlerdi. Fakat artık Fëanor'un yaptıklarının göz yumulur hali kalmamıştı; Valar öfkelenmiş ve yılmışlardı; ettiği lafların ve giriştiği işlerin hesabını versin diye Valmar'ın kapısında huzurlarına çıkmaya çağırdılar onu. Bu meseleye karışan ya da bir şeyler bilen diğer herkes de çağrıldı ve Hüküm Çemberi'nde Mandos'un huzurunda duran Fëanor'a, sorulan tüm soruları cevaplaması emredildi. Nihayet meselenin ötesi berisi açıklığa kavuştu ve Melkor'un başlarına açtığı bela ortaya döküldü; bunun üzerine Tulkas derhal divanı terk etti ve onu yeniden yargılanması için getirmeye gitti. Fakat Fëanor suçsuz günahsız bulunmadı, çünkü Valinor'un huzurunu bozup, soyundan gelene kılıç çekmişti ve Mandos ona hitaben şöyle söyledi: "Esaretten bahsediyordun. Eğer esaretse bu, kaçıp gidemezsin, çünkü Manwë yalnız Aman'ın değil, tüm Arda diyarının Kralı'dır. Ve senin bu yaptıkların ister Aman'da olsun, ister başka yerde, meşru değildir. Bu yüzden işte bu hükme uğradın: On iki yıl boyunca, tehdidinin ağzından çıktığı yerden, Tirion'dan ayrı kalacaksın. Bu süre zarfında düşün taşın, kim olduğunu, ne olduğunu hatırla. Diğerleri de seni affederler ise, o vakitten sonra bu mesele kapanıp nihayete kavuşmuş olacak."

Sonra Fingolfin söz aldı ve, "Ağabeyimi affedeceğim," dedi. Fakat Fëanor tek bir söz söylemedi; Valar'ın huzurunda öylece dikildi. Ardından dönüp çıktı divandan ve sonra da Valmar'ı terk etti.

Onunla birlikte yedi oğlu da gitti sürgüne; kuzey taraflarındaki tepelerde sağlam bir yurt ve hazine edindiler ve Formenos'ta bin bir çeşit cevher ile silah istiflediler; Silmariller ise demirden bir bölmeye kaldırıldı. Kral Finwë de, oğlu Fëanor'a duyduğu sevgi yüzünden çıkıp buraya geldi ve Tirion'da Noldor'un başına Fingolfin geçti. Fëanor kendi yapıp ettikleri ile

bütün bu olaylara çanak tuttuysa da, neticede Melkor'un yalanları görünüşte aydınlığa kavuşturuldu, ancak Melkor'un tohumlarını ektiği husumet sürüp gitti ve uzun bir müddet boyunca Fingolfin'in ve Fëanor'un oğulları arasında baki kaldı.

Şimdi tüm düzenlerinin ortaya çıktığını bilen Melkor gizlendi ve tepelerdeki bir bulut misali bir yerden diğerine süzüldü; Tulkas boş yere düştü peşine. O vakitlerde, Valinor halkının gözüne Ağaçların ışığı solmuş ve ayakta duran her şeyin gölgesi uzayıp kararmış gibi göründü.

Anlatılanlara bakılırsa, bir süre Melkor ne Valinor'da görüldü, ne de ona dair bir söylenti çalındı kulaklara, ta ki aniden çıkıp Formenos'a gelene ve kapısı önünde Fëanor'la konuşana kadar. Kurnazca sözlerle, Fëanor'u yeniden Valar'ın sınırlarından kaçıp gitme fikrine kışkırtarak, sahte bir dostluk gösterisinde bulundu ve şunları dedi: "Bak bütün sözlerim nasıl da doğru çıktı ve sen nasıl adaletsizce sürüldün diyarından. Fakat Fëanor'un yüreği özgür ve Tirion'da söylediği kadar cesursa hâlâ, yardım edeceğim ona ve bu daracık topraklardan çıkarıp uzaklara götüreceğim. Ben de bir Vala değil miyim? Elbette öyleyim, hattâ o Valiamar'da kibirle oturup duranlardan daha bile fazla ve Arda halklarının en maharetlisi ve yüreklisi olan Noldor'un daima dostu oldum."

Fëanor'un yüreği ise, Mandos'un huzurundaki o aşağılanmadan dolayı hâlâ kapkaraydı; kaçışında kendisine gerçekten yardım edeceğine güvenip güvenemeyeceğini zihninde tartarak Melkor'a bakıyordu sessizce. Silmarillerin Fëanor'un yüreğini esir ettiğini bilen Melkor, onun tereddütte kaldığını görünce şöyle dedi sonunda: "Burası sağlam bir yer, iyi de korunuyor, ama Valar ülkesinin hiçbir köşesindeki hiçbir hazinede Silmarillerin güvende olacaklarını zannetme!"

Ama işte hilesi amacını aşmıştı bu kez; sözleri fazlasıyla derine dokundu ve tasarladığından daha harlı bir yangını ateşledi; Fëanor, Melkor'un Silmarillere sahip olma hırsının farkına vararak, ateş saçan gözleriyle iyilik maskesini yakıp kavurdu ve zihnindeki giz perdesini delip geçti. Ardından nefreti korkusuna galip geldi Fëanor'un; Melkor'a lanetler savurarak şu sözlerle gitmesini söyledi ona: "Defol git kapımdan, seni Mandos'un hapisane kargası seni!" Ve Eä'da yaşayanların en kudretlisinin yüzüne çarptı evinin kapılarını.

Melkor utanç içinde çekip gitti, çünkü kendi başı da beladaydı ve henüz intikam saatinin geldiği falan da yoktu, ama kalbi öfkeyle kararmıştı. Finwë de müthiş bir korkuya kapıldı ve Valmar'daki Manwë'ye ulaklar gönderdi.

Formenos'tan gönderilen ulaklar şehrin kapılarına vardıkları sırada, Valar gölgelerin daha da uzamasından duydukları kaygı ile divanda oturuyorlardı. Oromë ve Tulkas birden fırlayıverdiler, fakat daha onlar takibe başlayamadan yeni ulaklar geldi Eldamar'dan; Melkor Calacirya'dan kaçtı ve Elfler onu Tuna tepesi üzerinden bir fırtına bulutu gibi geçip giderken gördüler. Ve söylenenlere bakılırsa, oradan kuzeye gitti, çünkü Alqualondë'deki Teleri, Melkor'un gölgesinin limanlarının yanından Araman'a doğru yöneldiğini gördüler.

Böylece Melkor, Valinor'dan ayrıldı ve bir süre için İki Ağaç gölgelerle solmadan yeniden parladı; Aman diyarı ışığa doydu. Ama Valar boş yere düşmanından haber almayı umdu; yavaş ve soğuk bir rüzgârın önünde sürüklenen ve durmadan daha da yükseklerde, uzaklarda beliren bir buluta benzeyen şüphe, başlarına daha ne belalar geleceğini bilmemenin verdiği korkuyla boğuşan tüm Aman sakinlerinin keyfini kaçırıyordu.

8

VALİNOR'UN KARARIŞINA DAİR

Manwë, Melkor'un geçtiği yolları duyduğunda, Ortadünya'nın kuzeyindeki eski kalesine kaçmayı planladığını derhal anladı; Oromë ve Tulkas ise bir hışımla onu aramak ve becerebilirlerse de yakalamak için kuzeye doğru hareket ettiler, fakat Teleri sahillerinin ötesindeki, buzun yakınına düşen ıssız topraklarda ona dair ne bir ize rast geldiler, ne de tek bir söz duydular. Sonrasında, kuzey sınır boyundaki gözcülerin sayısı katbekat arttırıldı ama ne fayda, daha takibin başlamasından evvel Melkor dönüp gizlice güneyin uzak bir ucuna geçmişti. Ve hâlâ Valar'dan biri olduğu için biçim değiştirebiliyor, kardeşleri gibi bedenden sıyrılıp görünmeden gezinebiliyordu; gerçi yakın bir vakitte bu gücünü ebediyen kaybedecekti.

Böylece görünmeden karanlık Avathar diyarına geldi sonunda. Bu dar topraklar Eldamar Koyu'nun güneyinde, Pelóri'nin güney eteklerinin altında bulunuyor, uzun ve kederli kıyıları, ışıktan uzakta ve keşfedilmemiş bir halde güneye uzanıyordu. Orada, dağların dik yamaçlarının ve soğuk, karanlık denizin eteklerinde gölgeler dünyanın başka her yerinden daha derin ve koyuydu ve Ungoliant işte burada kurmuştu gizli ve gözden uzak yurdunu. Eldar bilmezdi onun nereden geldiğini, fakat bazıları onun çağlar önce Arda'nın üzerinde uzanan karanlıktan aşağıya indiğini anlatırdı, tam da Melkor'un ilk kez Manwë'nin Krallığı'na hasetle gözlerini diktiği devirde; derlerdi ki o da başlangıçta Melkor'un aklını çelip, hizmetine soktuklarından biriydi. Fakat o kendi hırsına ve şehvetine kendisi hükmetmeyi arzuladı ve her şeyi kendi boşluğunu doyurup doldurmak için alıp efendisinden yüz çevirdi; Valar'ın hücumundan ve Oromë'nin avcılarından kaçarak güneye sığındı, çünkü Valar'ın gözü de eli de daima kuzeyin üzerindeydi, uzun bir müddettir güney gözden uzak kalmıştı. Oradan, Kutlu Ülke'nin ışığına doğru sokuldu, çünkü ışığa hem büyük bir açlık duyuyor, hem de ondan iğreniyordu.

Dar ve derin bir vadide yaşadı ve dağların gövdelerindeki yarıklara kara ağlarını örerek canavar bir örümcek suretine büründü. Burada erişebildiği tüm ışığı emdi, inine bir ışık huzmesi dahi sızamaz oluncaya dek eğdi büktü bu ışığı; o boğucu kasvetin karanlık ağlarında tekrar ve açlıktan ölecek.

Şimdi Melkor, Avathar'a gelip onu buldu ve Utumno'nun zalim efendisi iken sahip olduğu surete yeniden büründü: Uzun boylu ve korkutucu karanlık bir efendi. Ebediyen de bu biçimde kaldı. Manwë'nin en yükseklerdeki salonlarından bile görünmeyen kara gölgeler içinde Ungoliant'la kafa kafaya verip intikam planını yaptı Melkor. Ancak, Melkor'un niyetini anladığında Ungoliant ihtiras ve müthiş bir korku arasında apışıp kaldı, çünkü Aman'ın belalarına ve korkunç efendilerin güçlerine karşı meydan okumaya gönülsüzdü, saklandığı yerden kıpırdayamadı. Bunun üzerine Melkor ona şöyle dedi: "Buyurduğum gibi yap; eğer her şey bittiğinde hâlâ aç olursan, o vakit sana canının çektiği her şeyi veririm. Hem de iki elimle." Her zaman yaptığı gibi, öylesine verdi bu sözü de ve içinden kahkahalarla güldü. Böyle kurdu büyük hırsız, küçük hırsız için tuzağını.

Melkor'la birlikte yola çıkarlarken, Ungoliant üzerlerine örtmek için karanlıktan bir pelerin ördü; altındaki şeylerin yok olmuşçasına gözden kaybolduğu, hiçlik, boşluk nevinde bir şey olduğu için bakışların nüfuz edemediği bir Işıksızlık. Ardından, bir yarıktan diğerine iplik iplik ördü ağlarını acele etmeden, çıkıntılar halindeki kayalardan, taşların zirvelerine doğru sürünerek ve tutunarak tırmandılar durmaksızın; nihayet ulu Taniquetil'in güneyinde uzak bir noktada yükselen ve bu diyarın en yüce dağı olan Hyarmentir'in zirvesine erişti Ungoliant. Burası Valar'ın gözünden ırak düşmüş bir yerdi, çünkü Pelóri'nin batısı alacakaranlıkta ıssız bir diyardan ibaretti ve unutulup gitmiş Avathar hariç, dağlar doğuya doğru yalnızca geçit vermeyen denizin boz bulanık sularına bakardı.

Ama artık dağın zirvesinde karanlık Ungoliant yatıyordu; ördüğü iplerden bir merdiven yapıp aşağıya sarkıttı ve Melkor da yukarıya tırmanıp bu yüksek yere çıktı; aşağıdaki Korunaklı Ülke'ye bakarak Ungoliant'ın yanında durdu. Aşağıda Oromë'nin ormanları uzanıyordu ve batıya doğru Yavanna'nın tarlaları ile çayırları, tanrıların uzun buğdaylarının dibinde altın gibi parlıyordu. Ama Melkor kuzeye döndürdü yüzünü ve uzaklarda parlayan düzlükleri ve birbirlerine katılıp karışmış

Telperion ile Laurelin ışıklarında parıldayan Valmar'ın gümüşi kubbelerini gördü. Sonra bir kahkaha kopardı Melkor ve batı tarafındaki uzun yamaçlardan atlaya sıçraya hızlı hızlı indi; Ungoliant da yanındaydı ve onun karanlığı örtüyordu üstlerini.

Melkor'un da gayet iyi bildiği gibi, bayram zamanıydı o vakitler. Met cezirler de mevsimler de Valar'ın hükmüne tabi idi ve Valinor'a uğramazdı soğuk kış, ama o vakitler, ömrü Eru'nun ilk notasından son akorduna doğru akıp giden Zaman'la biçilmiş olan ve Eä'nın salonlarında küçücük bir ülkeden ibaret Arda Krallığı'nda yaşıyorlardı. Ve gayet zevkle (*Ainulindalë*'de bahsedildiği gibi) Ilúvatar Çocukları kılığına bürünüyor, yiyip içiyor ve Eru'nun himayesinde yarattıkları Yeryüzünden Yavanna'nın ürünü olan meyveleri topluyorlardı.

Bu yüzden Yavanna, Valinor'da büyüyüp yetişen her şeyin çiçeklenip olgunlaşacağı zamanları belirlemişti ve meyvelerin toplandığı ilk hasat dönemlerinde, Valinor'un tüm halklarının Taniquetil üzerinde neşelerini müziğe ve şarkılara kattıkları o vakitlerde, Eru'ya şükretmek, onu övmek için büyük bir şölen düzenlerdi. İşte bu şölenin vakti geldi çattı ve Manwë bu seferki şölenin, Eldar'ın Aman'a gelişinden bu yana görülmemiş derecede ihtişamlı olmasını buyurdu. Gerçi Melkor'un kaçışı yeni zahmetlerin ve kederlerin habercisiydi ve kimse, Melkor yeniden yakalanana dek başlarına daha nelerin geleceğini kestiremiyordu, ama Manwë, Noldor arasında baş göstermiş olan kötülüğe şifa bulmayı kafasına koymuştu ve prensler arasındaki derdin kederin bir kenara bırakılıp Düşman'ın yalanlarının hafızalardan silinmesi için herkes Manwë'nin Taniquetil üzerindeki evine davet edilmişti.

Vanyar çıkıp geldiler şölene, Tirionlu Noldor'la Maiar da toplandılar bir araya; Valar da tüm güzellikleri ve ihtişamları ile dizildiler yan yana ve Manwë ile Varda'nın muazzam salonlarında, çıkıp karşılarına şarkılar söylediler, batıda kalan Ağaçlara dönük yemyeşil yamaçlarda dans ettiler. O gün bomboş kaldı Valmar sokakları ve Tirion'un merdivenlerinde çıt çıkmadı ve tüm diyar huzur içinde uykuya yattı. Sadece dağların öte tarafındaki Teleri hâlâ şarkılar söylüyordu denizin kıyısında, çünkü ne mevsimler ne de zaman pek umurlarında değildi onların ve Arda hükümdarlarının meselelerine ya da henüz onlara dokunmamış olan Valinor üzerindeki gölgeye hiç akıllarını yormuyorlardı.

Manwë'nin tasarladığı şölenin tadını kaçıran tek bir şey oldu. Manwë sadece Fëanor'a gelmesini emrettiği için, o da yalnız başına geldi; Finwë onunla birlikte gelmedi, Formenoslu diğer Noldor da. Şöyle söylemişti çünkü Finwë: "Oğlum Fëanor'un Tirion'a gidememe cezası sürdükçe, ben de el çekiyorum krallıktan ve görüşmüyorum kendi halkımla." Ve Fëanor geldi, ama ne şölen giysileri içindeydi, ne de takılarla bezenmişti, gümüş, altın yahut başka bir değerli taş yoktu üzerinde; Valar ile Eldar'ı Silmarillerin görüntüsünden mahrum etti ve onları Formenos'taki demir bölmede kilitli bıraktı. Yine de Manwë'nin tahtı önünde karşı karşıya geldi Fingolfin'le ve barıştı, sözde; Fingolfin ise kılıcın kınından çıkarılmış olmasının lafını bile etmedi. Fingolfin elini uzatıp şunları dedi: "Söz verdiğimi şimdi yapıyorum. Affediyorum seni ve yaşadığımız tatsızlığı unutuyorum."

Fëanor sessizce uzanıp tuttu elini, ama Fingolfin sözlerini sürdürdü: "Kan bağıyla üvey, yürek bağımla öz kardeşin olacağım. Sen rehberim olacaksın, ben peşin sıra geleceğim. Hiçbir keder ayırmasın bizi."

"Duydum sözlerini," dedi Fëanor. "Öyle olsun." Fakat ikisi de sözlerinin taşıyabileceği anlamdan habersizdi.

Derler ki Fëanor ve Fingolfin henüz Manwë'nin huzurunda iken, her iki Ağacın da ışıldadığı bir anda birbirine karıştı ışıklar ve sessiz Valmar şehri gümüş ve altın rengi bir parıltıya boğuldu. Tam o saatte işte, Melkor ve Ungoliant, Valinor'un tarlaları üzerinden, rüzgârın tepesine binip de güneşin işittiği toprağı yalayıp geçen kara bir bulutun gölgesi gibi hızla geçtiler ve Ezellohar tepesinin önüne geldiler. Ardından Ungoliant'ın Işıksızlığı yükselip ta Ağaçların köklerine kadar vardı ve Melkor tepeciğin üzerine zıplayıp, kara mızrağı ile her birinin yüreğine darbeler indirdi ve ikisinde de derin yaralar açtı; usareleri kan misali akıp toprağın üzerine döküldü. Ama Ungoliant bunları emdi sonuna kadar; sonra da bir o Ağaca, bir diğerine gidip gelerek, kara gagasıyla yaralarını kurutana kadar dadandı ve içindeki Ölüm zehri, dokularına kadar işleyip köklerini, dallarını ve yapraklarını soldurdu; ve ölüp gittiler. Susuzluğunu gideremedi ama, Varda Pınarlarının başına gidip kurutana kadar içti; içerken kara buharlar çıkardı ve Melkor'u bile korkutacak derecede korkunç ve devasa bir şekle büründü.

İşte büyük karanlık böyle çöktü Valinor'un üzerine. O gün yaşananlara dair pek çok şey, Vanyar'dan Elemmírë'nin yarattığı ve Eldar'ın gayet iyi bildikleri *Aldudénië* de anlatılır. Lakin o gün orada çöken kederi ve dehşeti olduğu gibi anlatabilecek ne bir öykü olabilir, ne de şarkı. Işık yenildi ve soldu, fakat arkasından gelen Karanlık, kaybolan ışıktan daha çoktu. Öyle bir Karanlık oluştu ki o saatte, tek bir eksiği yok gibi görünüyordu, kendisine ait tek bir şey dışında: Çünkü Işığın içinden çıkan kötülükten yoğrulmuştu esasında ve gözü delip geçecek, kalbe de zihne de girecek ve esaslı iradeleri bile alt edecek güçteydi.

Varda, Taniquetil'den aşağıya baktı ve göz açıp kapayana kadar kasvet kuleleri gibi yükseliveren Gölge'yi gördü; Valmar, derin mi derin bir gecenin denizinde batmıştı. Kutsal Dağ çok geçmeden, sular altında kalıp yok olmuş bir dünyada geriye kalan son ada gibi bir başına kalakaldı. Tüm şarkılar kesildi. Valinor sessizliğe büründü; uzaklardan, dağların geçitlerinden rüzgârla sürüklenerek gelen, Teleri'nin feryat figanı dışında tek bir ses duyulmuyordu, onların sesleri ise martıların donuk çığlıkları misali çalınıyordu kulaklara. Çünkü o esnada üşüten bir rüzgâr esiyordu doğudan ve denizin koca koca gölgeleri sahilin setlerine gürüldeyerek vuruyordu.

Fakat Manwë yüce tahtından etrafı kolaçan etti, sadece gözleri ile delip geçti gecenin örtüsünü ve karanlığın ötesinde, bir türlü erişemediği, çözemediği, uzakta ama kocaman, korkunç bir hızla kuzeye doğru ilerleyen bir Karanlık gördü sonunda; böylece Melkor'un çoktan gelip gitmiş olduğunu anladı.

Ardından takip başladı, toprak Oromë'nin ordularının atları altında titredi ve Valinor'a dönen ilk ışık Nahar'ın toynağının çıkardığı ateşti. Ama Ungoliant'ın Bulutuna yetişip yanına varan Valar atlılarının hepsi birden kör olup yıldılar ve yollarını izlerini şaşırıp dağıldılar; Valaroma'nın sesi önce duraksayıp tekledi, sonra da hepten kesildi. Tulkas ise gece vakti kurulmuş kara bir ağa yakalanmış gibiydi, takati kalmamıştı ve boş yere dövüp durdu havayı. Karanlık geçip gittiğinde ise artık çok geçti: Melkor intikamını bir güzel alıp, gideceği yere gitmişti.

9
NOLDOR'UN KAÇIŞINA DAİR

Bir süre sonra Hüküm Çemberi yakınında müthiş bir kalabalık toplandı; Valar ise gölgeler içinde oturuyordu; geceydi ne de olsa. Fakat şimdi üzerlerinde Varda yıldızları parıldıyordu ve hava açıktı, çünkü Manwë'nin yelleri ölüm dumanlarını dağıtmış ve denizin gölgelerini gerisingeri göndermişti. Sonra Yavanna doğruldu ve Yeşil Tepeciğin, Ezellohar'ın üzerinde durdu, fakat artık çıplak ve karaydı tepecik; ellerini Ağaçların üzerine koydu bu kez; onlar ise ölü ve karanlıktılar ve dokunduğu her bir dal tek tek kırılıp, cansız vaziyette ayaklarının dibine düştü. Ardından feryat figan eden türlü türlü ses yükseldi; yas tutanlar sanki Melkor'un saki olup onlar için doldurduğu elem kadehinin tortusunu süzer gibiydiler. Ama hayır, öyle değildi.

Yavanna, Valar'ın huzurunda söz alıp şunları söyledi: "Ağaçların Işığı sönüp gitti ve artık sadece Fëanor'un Silmarillerinde yaşıyor. O ne kadar da uzgörülü imiş! Ilúvatar'ın maiyetindekiler arasında en kudretli olanların bile bir kez, tek bir kez başarıp tamamlayabildikleri işler vardır. İşte ben de, Ağaçların Işığını yarattım ve Eä içinde bir kez daha yapamam aynısını. Yine de o ışığın bir huzmesi bile yeter bana, kökleri çürüyüp yok olmadan evvel Ağaçlara yaşamlarını geri vermem için; sonra da aldığımız yarayı iyileştirip Melkor belasını defederiz."

Onun ardından Manwë konuştu ve dedi ki: "Duyuyor musun, Finwë'nin oğlu Fëanor, Yavanna'nın kelamını? İstediği şeyi verecek misin?"

Uzun bir sessizlik oldu; Fëanor ağzını açıp da tek laf etmedi. Tulkas sonunda bağırdı: "Konuşsana, hey Noldo, evet ya da hayır! Üstelik kim esirgeyecek ki Yavanna'dan ışığı? Silmariller zaten onun yarattığı ışıktan bir parça değiller mi?"

Fakat Yapıcı Aulë lafa karıştı: "Dur acele etme! Senin sandığından daha büyük bir şey istiyoruz ondan. Rahat bırakalım onu bir süre."

Fakat sonunda Fëanor konuştu ve acı acı haykırdı: "İster sıradan küçük bir varlık, ister kudretli bir varlık olsun, her ikisi için de tek bir kez

başarılabilecek bazı fiiller vardır ve yürekleri bu işle huzur bulacaktır. Evet, çıkarabilirim mücevherlerimi ortaya ama asla benzerlerini yapmayacağım ve eğer kırmam icap ederse onları, kalbimi de kıracağım ve Eldar içinde ilk katledilen olacağım."

"İlk değil," dedi Mandos ama sözlerini anlamadılar ve Fëanor karanlıklar içinde düşüncelere dalıp gitmişken, yeniden sessizlik çöktü etrafa. Etrafı düşmanlarla çevrilmiş gibi hissediyordu ve Melkor'un sözleri çınladı kulağında; Valar, Silmarilleri ele geçirdikleri takdirde başlarına her şey gelebilir demişti ona. "Ama o da bir Vala değil mi," diye geçti aklından, "anlamaz mı yüreklerinden geçeni? Evet, ancak bir hırsız foyasını meydana çıkarır diğer hırsızların!" Sonra da bağırıp çağırarak şunları söyledi: "Kendi kararım ve irademe kulak verdim ve yapmayacağım bunu. Ama eğer Valar zorla yaptırırsa bunu bana, Melkor'un da onların soyundan geldiğini görmüş olacağım."

Sonra Mandos dedi ki: "Konuştun." Ve Nienna kalkıp Ezellohar'a tırmandı ve gri başlığını arkaya attı; gözyaşları ile boydan boya yıkadı Ungoliant'ın yarattığı kiri çirkefi ve dünyanın açılarıyla Arda'nın Bozuluşuna yas tutarak şarkılar söyledi.

Ama daha Nienna'nın yası sırasında Formenos'tan ulaklar geldi; kötülüğün yeni haberlerini getirmişlerdi. Kör bir Karanlığın nasıl kuzey tarafından geldiğini, tam orta yerinde ne idüğü belirsiz bir gücün yürüdüğünü ve Karanlığın da bunun içinden çıktığını anlattılar. Ve Melkor da oradaymış, Fëanor'un evine gelmiş ve Noldor'un Kralı Finwë tek başına Kara'nın dehşetinden kaçıp kurtulamadığı için, onu, kendi evinin kapısında katledip Kutlu Ülke'de ilk kanı akıtmış. Ve ulaklar bir de, Melkor'un Formenos Kalesi'ni yıkıp Noldor'un burada biriktirdikleri tüm mücevherleri çaldığını ve Silmarillerin de gittiğini anlattılar.

Bunun üzerine Fëanor fırladı ve elini Manwë'nin önünde kaldırıp Melkor'u lanetledi, ona *Morgoth* dedi, Dünya'nın Kara Düşmanı; o vakitten sonra da Eldar sadece bu ismi bilip, bu ismi zikrettiler onun için. Ve Manwë'nin çağrılarını da, kalkıp Taniquetil'e geldiği saati de lanetledi, çünkü öfkesinin ve kederinin yarattığı o delilikle, eğer Formenos'ta kalmış olsaydı, katledilse bile, gücünün daha faydalı olacağı fikrine kapıldı; Melkor'un istediği de buydu. Lanetlerini savuran Fëanor, Hüküm Çemberi'nden koştura koştura ayrıldı ve geceye karıştı, çünkü babası

Valinor Işığı'ndan da, elleriyle yarattığı emsalsiz işlerden de daha kıymetliydi onun için; İnsanların ya da Elflerin evlatları arasında kim bundan daha büyük bir değer vermiştir babasına?

Pek çokları Fëanor'un ızdırabını yürekten paylaşıp kederlenmişti, ama Fëanor'un kaybı yalnız kendi kaybı değildi; Yavanna, Karanlığın Valinor Işığı'nın son huzmesini de yutup yok edeceği korkusu ile tepecikte oturmuş ağlıyordu. Valar başlarına neler geldiğini enine boyuna anlamamışlardı henüz, fakat Melkor'un Arda dışından birilerinden yardım aldığını sezdiler. Silmariller kaybolup gitmişti işte ve Fëanor'un Yavanna'ya evet yahut hayır demiş olması farksızdı artık; yine de, en başında evet demiş olsaydı, Formenos'tan o haber gelmeden evvel yani, sonradan yaptığı her şey farklı olabilirdi. Ama şimdi Noldor için hüküm saati geliyordu.

Bu esnada, Valar'ın takibinden kaçan Melkor, Araman'ın ıssız topraklarına vardı. Avathar güneye doğru uzanırken, bu topraklar Pelóri Dağları ile Ulu Deniz'in arasında kuzeydeydi, ama Araman toprakları daha genişti ve kıyılarıyla dağları arasında kalan bölümleri, buzula yaklaştıkça daha da soğuyan çorak topraklardı. Melkor ve Ungoliant, bu bölgeden süratle geçip gittiler; Oiomúrë'nin müthiş sisi içinden süzülüp, gıcırdayan buzlarla dolu Araman ve Ortadünya arasındaki geçide, Helcaraxë'ye vardılar; buradan karşıya geçip sonunda Öte Diyarların kuzeyine geri döndüler. Yola birlikte devam ettiler, çünkü Melkor bir türlü Ungoliant'tan paçasını kurtaramıyordu; bulutu hâlâ tepesindeydi ve gözlerinin hepsini birden üzerine dikmişti. Neyse, Drengist Körfezi'nin kuzeyinde uzanan topraklara vardılar. Melkor artık, batıdaki büyük kalesinin bulunduğu Angband harabelerine daha yakındı; Ungoliant onun aklından geçenleri sezdi ve kendisinden kaçmanın bir yolunu aradığını anladı; Melkor'u durdurup verdiği sözü yerine getirmesini istedi.

"Karayürek!" dedi Ungoliant, "Emirlerini bir bir yerine getirdim ve açım hâlâ."

"Daha ne istiyorsun?" dedi Morgoth. "Tüm dünyayı midene indirip göbeğine katmak derdinde misin? Sana dünyayı vaat etmedim. Ben onun efendisiyim."

"O kadar da değil," dedi Ungoliant. "Lakin Formenos'tan aldığın o büyük hazinenin tamamı benim olacak. Hem de sen vereceksin onu bana,

kendi ellerinle."

Ve Morgoth'u, gönülsüzce de olsa, yanında taşıdığı bütün mücevherleri teker teker kendisine vermek zorunda bıraktı, sonra da onların hepsini midesine indirdi ve güzelliklerini dünya yüzünden sildi. Ungoliant böylece daha da devasa ve karanlık bir hale geldi, ama hırsı ve iştahı doymak bilmedi. "Bir elinle verdin verdiklerini," dedi, "sol elinle yalnızca. Sağ elini de aç."

Morgoth'un sağ elinde Silmariller vardı ve kristal bir kutunun içinde durmalarına rağmen elini yakmaya başlamışlardı; acılar içinde de olsa sımsıkı kapalıydı eli ve açmaya da niyetli değildi. "Hayır!" dedi. "Sen aldın alacağını. Çünkü senin işin, benim sana verdiğim güçle tamamlandı. İhtiyacım kalmadı artık sana. Bunları almayı da, görmeyi de aklına bile getirme. Kendime alıyorum onları, hem de ebediyen."

Ama Ungoliant büyüdükçe büyüdü ve Morgoth, kendisinden çıkmış olan gücün karşısında küçüldükçe küçüldü; Ungoliant onun karşısında yükseldi ve bulutu Morgoth'un üzerini örttü ve sımsıkı iplerden örülü bir ağın içine sarıp sarmaladı. Morgoth yankısı dağlardan dönen korkunç bir çığlık koyuverdi. Morgoth'un sesinin yankısı sonsuza dek yerleşip kaldığı için buralara Lemmoth dendi; bu topraklarda yüksek sesle ağlayanları uyandırırdı ve tepelerle deniz arasında kalan ıssız arazi ızdıraplı seslerin feryadı ile dolardı. O an Morgoth'un çıkardığı o çığlık, kuzey diyarında duyulan gelmiş geçmiş en müthiş ve ürkütücü ses oldu; dağlar sallandı, toprak titredi ve kayalar yarılıp parça parça dağıldılar. Unutulmuş diyarların derinlerinde duyuldu bu çığlık. Angband'ın harabeye dönmüş duvarlarının fersah fersah altında, Valar'ın bir hışımla yaptıkları saldırı sırasında fırsat bulup da inmedikleri mahzenlerde Balroglar hâlâ pusuya yatmış, efendilerinin dönüşünü bekliyorlardı ve bu sesin üzerine hızla fırladılar, Hithlum'dan geçerek bir ateş fırtınası halinde vardılar Lammoth'a. Alevden kamçılarıyla paramparça ettiler Ungoliant'ın ağlarını ve o korkudan sinerek dönüp kaçmaya başladı, üzerini örten kara dumanlar yayarak kuzeyden aşağılara, Beleriand'a girdi; Ered Gorgoroth'un eteklerindeki o karanlık vadiye yerleşti; burası, Ungoliant'ın doğurduğu dehşet nedeniyle sonradan Korkunç Ölüm Vadisi, Nan Dungortheb adını alacaktı. Ta Angband'ın kazıldığı günlerden beri örümcek biçiminde olan diğer iğrenç yaratıklar da burayı mesken tutmuşlardı; Ungoliant bunlarla çiftleşti ve hepsini midesine indirdi. Hattâ

buradan çıkıp da dünyanın unutulmuş güney topraklarına doğru yol aldıktan sonra dahi, ardında bıraktığı dölleri orada yurtlandılar ve dört bir yana çirkin, iğrenç ağlarını ördüler. Ungoliant'ın kaderine dair anlatılan tek bir hikâye dahi yoktur. Yine de bazıları, uzun bir müddet evvel, yaşadığı müthiş kıtlıkta nihayet kendi kendisini yiyerek sonunu getirdiğini söyler.

Böylece, Yavanna'nın korktuğu gibi yutularak yokluğa karışıp gitmedi Silmariller, fakat Morgoth'un elinde kaldılar. Ve özgür kalır kalmaz, bulabildiği tüm hizmetkârlarını yanına toplayıp Angband harabelerine geldi. Burada geniş geniş mahzenleriyle zindanlarını yeniden deldirip kazdırdı ve Thangorodrim'in üç parçalı demir uçlarını diktirdi; o günden beri berbat kokulu kara bir duman dalgalanıp durdu bunların tepesinde. Toprağın çirkin ve karanlık kuytularında çok evvelden beri döllenen ve çoğalıp büyüyen sayısız canavar ve ifrit ve Ork ırkı orada Morgoth'un ordusunu oluşturdu. Sonraları anlatıldığı gibi, karanlık bir gölge misali çöktü Beleriand'ın üzerine, ancak Morgoth, Angband'da kendisi için demirden müthiş bir taç yapıp kendisini Dünya'nın Kralı ilan etti. Krallığının nişanı olarak da Silmarilleri dizdi tacın üzerine. Bu kutlu mücevherlere dokunduğunda yanıp karardı elleri ve ne ellerinin karası ağardı, ne de yanığın acısından ve acının yarattığı öfkeden kurtarabildi kendisini. Tacın ağırlığı onu yorgunluktan mahvetse de asla çıkarmadı başından. Sadece bir kez, kuzeydeki yurdundan gizlice ayrılırken çıkardı tacını; esasında kalesinin derinlerindeki odalarından kırk yılda bir ayrılır, ordularını kuzeydeki tahtından yönetirdi. Ve yine sadece bir kez, ülkesi daha baki iken, silah kuşandı.

Artık Utumno'daki günlerine göre daha acizdi, nefreti onu yiyip bitirdi ve hizmetkârlarına hükmedip onları şer hırsına teşvik etme yolunda harcayıp tüketti ruhunu. Her şeye rağmen, bir Vala olduğu için, artık dehşete dönüşmüş olan görkemini uzun bir müddet korudu ve en kudretlileri dışında tümü gözlerinin önünde korkunun kara cehenneminde battı.

Artık Morgoth'un Valinor'dan kaçtığı haberi geldiği için takibin manası kalmamıştı; Valar bunun üzerine uzun bir müddet Hüküm Çemberi'nde çöküp kaldılar ve Maiar'la Vanyar da onların yanı başında kalıp ağladılar, fakat Noldor'un büyük bir bölümü Tirion'a döndü ve güzeller güzeli şehirlerinin karanlıklar içinde kalışının yasını tuttular. Gölgeli denizlerden

yükselen sisler Calacirya'nın loş geçitleri boyunca sürüklenip kulelerini sarmaladı; Mindon'un lambası gamın kasavetin içinde solgun silik yandı durdu.

Ardından Fëanor birdenbire beliriverdi şehirde ve herkesi Túna'nın zirvesindeki Kral'ın yüksek konseyine çağırdı, fakat hakkında verilmiş olan sürgün cezası hükmü henüz kalkmamıştı ve bu hareketiyle Valar'a başkaldırmış oluyordu. Koskoca bir kalabalık Fëanor'un söyleyeceklerini duymak üzere hızla konseye toplandı; tepenin üzeri, merdivenin tüm basamakları ve yukarıya kıvrılan bütün sokaklar, kalabalığı oluşturanların ellerinde tuttukları çeşit çeşit meşale ile aydınlanmıştı. Fëanor sözcüklerin hakimiydi ve dilini kullandığında yüreklere ulaşmayı becerirdi; o gece de Noldor'un huzurunda asla unutmayacakları bir konuşma yaptı. Hiddetli ve hırslıydı sözleri; öfke ve kibir yüklüydü; Noldor duydukça tahrik oluyor, çılgınlığa sürükleniyorlardı. Nefreti de gazabı da en çok Morgoth'un üzerineydi; yine de sözlerinin neredeyse tamamı Morgoth'un kendi yalanlarından geliyordu, ama babasının katlinin ve Silmarillerin çalınmasının acısı aklını başından almıştı. Finwë öldüğü için şimdi tüm Noldor krallığı üzerinde hak iddia ediyor ve Valar hükümlerini hor görüyordu.

"Neden, ey Noldor'un halkı," diye bağırdı, "neden bizi ve hattâ kendi ülkesini bile düşmandan koruyamayan garezli Valar'a hizmet etmeliymişiz? Hem, şimdi düşmanları olan, onlarla aynı soydan gelmiyor mu? Bundan böyle intikam saatidir benim için, ama öyle olmasaydı da babamın katilinin ve hazinemin hırsızının sülalesiyle aynı topraklar üzerinde yaşamazdım. Zaten bu yiğit halkın tek yiğidi de ben değilim. Hepiniz birden Kralınızı kaybetmediniz mi? Dağlarla deniz arasındaki bu daracık topraklarda hapsolmuşken, kaybetmediğiniz ne kaldı geride?"

"Bir vakitler buralarda, Valar'ın Ortadünya'ya çok gördüğü ışık parıldıyordu, oysa artık karanlık her şeyi örtmüş vaziyette. Nankör denize beyhude yaşlar döken, sisler altında kalıp gölgelere boğulmuş bir halk olup, elimiz kolumuz bağlı yas mı tutacağız ebediyen? Yoksa kalkıp dönecek miyiz yurdumuza? Özgür bir halkın gezinip dolaşabileceği Cuiviénen'de, apaçık gökyüzündeki yıldızların altında tatlı tatlı akıyor sular ve geniş topraklar yayılıyor alabildiğine. Orada duruyorlar hâlâ; bir çılgınlığa kapılıp terk ettiğimiz her şey bekliyor bizi. Kalkın gidelim! Bırakalım bu şehir ödleklerin olsun!"

Uzun uzun konuştu Fëanor ve Noldor'u kendisinin peşinden gidip kendi cesaretleri ile özgürlüklerini ve çok geç olmadan Doğu'nun topraklarındaki muazzam ülkeleri ele geçirmek için kışkırttıkça kışkırttı; Ortadünya'nın hakimiyetini İnsanlara verebilmek için Valar'ın onları kandırıp hapsettiğini söyledi, yani işin aslı, ağzından çıkanlar Melkor'un yalanlarının yankısıydı. Eldar'ın pek çoğu Sonradangelenlerin bahsini ilk kez duyuyordu. "Uzun ve zorlu bir yol olsa da," diye bağırdı, "sonu hayırlı olacak! Tutsaklığa veda edin! Lakin huzura da veda edin! Acizlere veda edin! Hazinelerinize veda edin! Daha çok şey yapacağız! Yolculuk rahat geçecek, fakat kılıçlarınızı da takın belinize! Çünkü Oromë'nin ayak bastığından ötesine gideceğiz ve Tulkas'tan çok dayanacağız: Takibi bırakmayacağız asla. Dünya'nın sonuna kadar kovalayacağız Morgoth'u! Savaş ve ölümsüz bir nefret olacak onun için. Ama fetihlerimizi yapıp Silmarilleri geri aldığımızda, pirupak Işığın efendileri ve Arda'nın güzelliği ile saadetinin hakimleri biz, ama yalnız biz olacağız. Başka hiçbir ırk kovamayacak bizi oradan!"

Sonra Fëanor korkunç bir ant içti. Yedi oğlu da hep birden onun etrafına atılıp aynı yemini ettiler ve kılıçları, meşalelerin göz kamaştıran ışığında kan kırmızı parıldadı. Yeminlerini bozmayacaklarına Ilúvatar adına söz verdiler ve bozarsak eğer kavlimizi, Ebedi Karanlığa gömülelim dediler. Manwë'yi, Varda'yı ve kutlu Taniquetil Dağı'nı şahit gösterip, ister Vala, ister İblis, Elf yahut da henüz doğmamış İnsan olsun, küçük büyük, hayırlı veya belalı, günlerin sonuna dek, zamanın doğuracağı her cinsten varlığı, Silmarillerin tekini bile ellerine almaları, çalmaları, yahut da saklamaları durumunda, Dünya'nın sonuna dek intikam ve nefret hisleriyle takip edeceklerine ant içtiler.

Bu biçimde seslendiler Noldor prensleri Maedhros ve Maglor ve Celegorm, Curufin ve Caranthir, Amrod ve Amras ve dehşet veren o sözleri duyan pek çokları ürküp sindi olduğu yerde. Öyle bir yemin etmişlerdi ki, iyi veya kötü, asla bozulamazdı ve bir yemin, o yemine sadık olanın da, yeminini bozanın da dünyanın sonuna dek peşini bırakmazdı. Bu yüzden Fingolfin ve oğlu Turgon çıkıp, Fëanor'un aleyhine konuştular ve hiddet dolu sözler yükseldi ve onlarla birlikte bir kez daha kılıçların ucuna kadar yürüdü gazap. Ama âdeti olduğu üzere, sakin sakin konuştu Finarfin ve Noldor'u bir an durup, geri dönüşü olmayan işlere girişmeden evvel düşünmeye ikna ederek yatıştırmanın bir yolunu aradı; bir tek

oğullarından Orodeth babasıyla ağız birliği etti. Finrod ise "safını dostu Turgon'un yanında belirlemişti, ama Noldor içindeki biricik kadın, Galadriel, o gün selvi boyu ve heybeti ile çatışıp çekişen prensler arasında dikilirken, gitmeye dünden hevesliydi. Yemin falan etmedi, ama Fëanor'un Ortadünya'ya dair sözleri onun da kalbinde yanan ateşti, çünkü uçsuz bucaksız, sahipsiz toprakları görmeye ve orada kendi ülkesinin başına geçmeye can atıyordu. Fingolfin'in oğlu Fingon da tıpkı Galadriel gibi düşünüyordu, her ne kadar kalbinde bir sıcaklık duymasa da ona karşı, Fëanor'un sözleri onu da harekete geçirmişti ve Finarfin'in oğulları Angrod ile Aegnor da daima olduğu gibi yine onun yanında yer aldılar. Ama sükunetlerini bozup da babaları aleyhinde tek söz söylemediler.

Uzun uzadıya bir tartışmanın neticesinde Fëanor'un sözleri baskın çıktı ve orada toplanan Noldor'un büyükçe bir kısmının kalbinde, yepyeni şeyler ve yabancı ülkeler görme arzusunu alevlendirdi. Bu yüzden de, Finarfin bir kez daha çıkıp gaflete düşmemeleri, yolculuğu bir süre ertelemeleri için konuşmaya kalktığında şu sesler yükseldi: "Hayır, toplanın gidelim!" Ve Fëanor'la oğulları, derhal uzak diyara yapacakları yürüyüşün hazırlıklarına giriştiler.

Böylesi karanlık bir yola düşmeye cesaret edenlerin basireti pek azdır. Ancak her şey oldubittiye getirilmişti, çünkü Fëanor, Noldor'un yürekleri soğudukça sözlerinin etkisi azalır da kendisine muhalif olanların öğütleri baskın çıkar korkusuyla onları itivermişti arkalarından ve elbette bütün cesur sözlerine karşılık, Valar'ın gücünü kudretini bir an bile aklından çıkarmıyordu. Ancak Valmar'dan tek bir haber gelmedi, Manwë ise sessizdi. Henüz Fëanor'un amacını ne men edecek, ne de engelleyecekti, çünkü Eldar'a kötü maksatla muamele ettiklerine ve onları esir tuttuklarına dair suçlamalar Valar'ı yürekten yaralamıştı. Şimdilik durup izliyorlardı, çünkü Fëanor'un, Noldor halkını peşine takıp dilediği yere sürükleyebileceğine inanmıyorlardı.

Ve sahiden, Fëanor'un yürüyüş düzenini yapmaya başladığı esnada ihtilaf patlak verdi. Noldor ahalisinden toplantıda bulunanları yola çıkma fikrine ikna etmiş olmasına rağmen, Fëanor'un kral ilan edileceğine dair ne bir karar, ne bir uzlaşma vardı ortada. Fingolfin ve oğullarına daha büyük bir muhabbet duyuluyordu ve onların maiyeti ile Tirion sakinlerinin çok büyük bölümü, Fingolfin de kendileriyle geldiği takdirde ondan vazgeçmeyeceklerini bildirdiler ve bu nedenle, en sonunda Noldor halkı bu

zorlu yola ikiye bölünmüş vaziyette koyuldu. Fëanor ve onun takipçileri önden gidecekler, fakat Fingolfin daha kalabalık bir grupla onların peşi sıra ilerleyecekti. Fingolfin ise kendi aklı istemediği şekilde hareket ediyordu, ama oğlu Fingon onu çok zorlamıştı ve gitmeye can atan halkından ne ayrılabilir, ne de onları Fëanor'un ihtiyatsız ellerine emanet edebilirdi. Üstelik bir de Manwë'nin huzurunda etmiş olduğu sözler vardı. Finarfin de az çok aynı düşüncelerle yer aldı Fingolfin'in yanında, ama gitmeye en gönülsüz olan oydu. Valinor'daki Noldor kalabalık bir halktı, ama bunların onda biri yola çıkmayı reddetmişti. Bazısı Valar'a (ve bir o kadar da Aulë'ye) beslediği büyük sevgiden, bazısı Tirion'a duydukları bağlılıktan ve pek çoğu da kendi elleri ile yapıp kotardıkları şeylere duydukları sevgiden dolayı kaldılar, ama hiçbiri yolda karşılarına çıkacak belalardan korkup da geri durmadı.

Fakat tam borular çalınıp da Fëanor Tirion kapılarından geçtiği sırada, nihayet Manwë'nin ulağı geldi ve şunları iletti: "Fëanor'un çılgınlığına karşılık tek bir sözüm var! Çıkmayın yola! Zaman kötülük zamanı ve bu yol sizi, tahmin dahi etmediğiniz acılara sürükleyecek. Valar, bu macerada size asla yardımda bulunmayacak, ama engel de olmayacak, çünkü biliniz ki tıpkı serbestçe geldiğiniz gibi serbestçe çekip gideceksiniz. Ama Finwë'nin oğlu Fëanor, seni kendi yeminin sürgün etti. Melkor'un yalanlarını acılar çekerek çıkarıp atacaksın aklından. O bir Vala, sen değilsin. Çıkıp da beyhude yere yeminler ettin, çünkü Eru diye hitap ettiğin yaratıcı, seni şimdikinden katbekat güçlü kılmış olsaydı bile, Eä'nın sınırları içinde, ne şimdi ne de hiçbir zaman Valar'ın birini bile alt edemezsin sen."

Buna karşılık güldü Fëanor ve haberciye değil, Noldor'a dönerek konuştu: "Demek öyle! O halde, bu yiğit halk, Krallarının vârisini, yanında oğullarından başka kimsesi olmaksızın sürgüne gönderecek ve kendi köleliğine geri dönecek. Ama benimle gelecek olan varsa eğer, soruyorum ona: İçine doğuyor mu keder ve elem? Zaten Aman'da gördük biz keder dediğini. Aman'da saadet içinde iken acılara gömüldük. Tam tersini deneyeceğiz şimdi: Kederden geçireceğiz yolumuzu neşeye kavuşmak için, en azından özgürlüğe ulaşacağız."

Ve haberciye dönüp bağırdı: "Arda'nın Yüce Kralı Súlimo Manwë'ye şöyle söyle: Fëanor, Morgoth'u alt edemeyecek dahi olsa, ona saldırmak için daha fazla beklemeyecek ve acılar içinde kıvranarak boş yere

harcamayacak ömrünü. Ve belki de Eru senin bildiğinden daha büyük bir ateş yakmıştır benim gönlümde. Valar'ın düşmanına en azından böylesi bir darbe indirdiğimi, Hüküm Çemberi'ndeki en kudretliler bile duymak isteyecektir. Evet, nihayetinde onlar da peşimden gelecekler benim. Elveda!"

Bu sözleri söylerken öyle bir yükseldi ve kuvvetlendi ki Fëanor'un sesi, Valar'ın habercisi bile yanıtını aldığında eğildi ve öyle ayrıldı Noldor'un yanından; Noldor üzerinde ise müthiş etkili olmuştu bu sözler. Bu yüzden devam ettiler yürüyüşlerine ve Fëanor Hanedanı Elende kıyıları boyunca, onların önünde hız ve telaşla yürüdü; tek bir kez olsun dönüp de bakmadılar yemyeşil Túna tepesinin üzerindeki Tirion'a. Fingolfin'in halkı ise daha yavaş ve aynı şevki göstermeden onların peşi sıra geliyordu. Fingon'un cemaati en önde ilerliyordu, Finarfin ile Finrod ve Noldor'un en asilleri ile alimleri ise kafilenin en arkasındaydılar ve ta ki Mindon Eldalieva'nın ışıltısı gecenin karanlığında kaybolup gidene dek sık sık dönüp artlarında kalan güzel şehirlerine baktılar. Terk ettikleri saadetin anılarını, yola düşen Sürgünlerin hepsinden daha çok taşıyorlardı içlerinde ve hattâ kendi elleriyle yaptıkları şeylerin bazılarını yanlarına almışlardı: bir teselli ve yol boyunca içlerinde bir sıkıntı.

Fëanor Noldor'u kuzeye doğru yürüttü, çünkü ilk amacı Morgoth'un peşine düşmekti. Bir de, Taniquetil'in bulunduğu Túna tepesi Arda kuşağına yakın bir yerde idi ve burada Ulu Deniz uçsuz bucaksız bir engindi, oysa kuzeye doğru gittikçe, Araman'ın ıssız toprakları ile Ortadünya'nın kıyıları birleşirken, ayrılan denizler daraldıkça daralıyordu. Fakat Fëanor'un aklı başına gelip de kulakları öğütleri duymaya başladıkça, çok geç de olsa anladı bu kadar büyük kafilelerin kuzeye uzanan o yolları asla aşamayacağını ve gemileri olmaksızın denizin öte yanına geçemeyeceklerini; bu kadar büyük bir topluluğu taşıyacak filoyu inşa etmek hem çok zaman hem de büyük bir emek isterdi, üstelik bu zanaatta beceri gösteren tek bir Noldor bile yoktu. Bu yüzden, Noldor'a daima dostluk etmiş olan Teleri'yi aralarına katılmaları için ikna etmeye karar verdi; çıkardığı isyanla Valinor'un saadetini daha da bozacağını ve Morgoth'a açtığı savaşta gücünün böylece artacağını kuruyordu aklında. Bu yüzden telaşla Alqualondë'ye doğru ilerledi ve daha evvel Tirion'da konuşmuş olduğu gibi seslendi Teleri'ye.

Ama Fëanor'un söyleyebileceği hiçbir şey onları harekete geçirmiyordu. Akrabaları olan halkın ve kadim dostlarının gidişi gerçekten kederle doldurmuştu yüreklerini, fakat onlara yardım etmek yerine, onları bu yaptıklarından vazgeçirmek isterlerdi, üstelik Valar'ın hükmüne karşı çıkarak onlara gemilerini ödünç vermeye de, yapımına yardımda bulunmaya da niyetleri yoktu. Onlara gelince, ne Eldamar kıyılarından başka bir yurt, ne de Alqualondë Prensi Olwë'den başka bir efendiyi arzuluyorlardı. Olwë ise, bir an olsun Morgoth'a kulak vermemiş, buyur etmemişti topraklarına ve hâlâ Ulmo ile Valar içinde kudretli olanlarının Morgoth'un yarattığı acılara çare bulacaklarına ve her gecenin bir sabahı olduğuna inanıyordu.

İşte o zaman, gecikmekten korkan Fëanor büyük bir öfkeye kapıldı ve hararetli bir konuşmaya girişti Olwë ile. "Tam da ihtiyaç duyduğumuz anda dostluğumuzu tanımaz oldun," dedi. "Ama siz korkak zavallılar, elleriniz neredeyse bomboş bir halde sonunda bu kıyılara çıktığınızda bizim size sunduğumuz yardımdan pek memnun olmuştunuz. Noldor limanınızı yapıp da duvarlarınıza emek dökmeselerdi, hâlâ kumsaldaki kulübelerde oturuyor olurdunuz."

Ama Olwë şu cevabı verdi: "Dostluğunuzu reddettiğimiz yok bizim. Lakin, bir dostu çılgınlığından ötürü azarlamak da bir dostun ödevidir. Ve Noldor bize kucak açıp da yardımlarını sunduklarında başka türlü konuşmuştun sen: Aman topraklarında sonsuza dek yaşayacaktık birlikte, evleri yan yana dizili kardeşler olarak. Ama beyaz gemilerimize gelince: Onları bize siz vermediniz. Bu zanaatı Noldor'dan değil, Denizlerin Efendilerinden öğrendik; gemilerimizin beyaz gövdelerini ellerimizle işledik, beyaz yelkenlerimizi ise eşlerimiz ve kızlarımız elleriyle dokudular. Bu yüzden hiçbir yol ya da hiçbir dostluk için onları vermeyiz de, satmayız da. Çünkü, bak, sana söylüyorum Finwë'nin oğlu Fëanor, mücevherler Noldor için ne demekse, bizim gözümüzde bu gemilerin yeri aynıdır: Kalplerimizin mahsulüdür onlar, yeniden yapamayız yani onların benzerlerini."

Fëanor, Olwë'yi orada bırakıp, maiyeti toplanana dek Alqualondë surlarının ötesinde karanlık düşüncelere dalarak oturdu. Gücünün yeterli olduğuna kanaat getirince, Kuğuların Limanı'na gitti ve orada demirlenmiş duran gemilere adamlarını gönderip zorla onları karadan uzaklaştırmaya başladı. Fakat Teleri karşı koydular ve pek çok Noldor'u

denize döktüler. Ardından kılıçlar çekildi ve gemilerin güvertelerinde ve limanın ışıklarla aydınlatılmış rıhtımları ve payandalarında ve hattâ yüksek girişin kemerinin üzerinde bile şiddetli bir dövüş yapıldı. Teleri, Fëanor'un halkını üç kez püskürttüler ve her iki taraf da çok kayıp verdi, ama Noldor'un öncü kolunun imdadına Fingolfin'in öncü topluluğu ile Fingon yetişti. Bir çarpışmanın gerçekleştiğini ve akrabalarının yenildiğini görüp, kargaşanın nedenini falan öğrenmeden öne atıldılar; bazıları ise Teleri'nin, Valar'ın emri üzerine, Noldor'un yollarını kesmeye çabaladıklarını düşünmüşlerdi.

Sonunda Teleri yenilgiye uğratıldı ve Alqualondë'de yaşayan denizcilerinin büyük bir bölümü haince katledildi. Çünkü hem Noldor halkı öfkeye ve umutsuzluğa kapılmış, hem de, büyük çoğunluğu incecik yaylardan başka bir şey taşımayan Teleri halkı güçsüz kalmışlardı. Çatışmanın ardından Noldor beyaz gemileri alıp uzaklaştılar ve küreklerini becerebildiklerince uygun biçimde yerleştirip kıyı boyundan kuzeye kürek çektiler. Olwë ise Ossë'yi yardıma çağırdı, fakat Ossë gelemedi, çünkü Valar, Noldor'un kaçışının kaba güçle engellenmesine izin vermemişlerdi. Fakat Uinen, Teleri'nin denizcileri için gözyaşı döktü ve deniz katillerin karşısında öyle bir gazapla kabardı ki gemilerin pek çoğu harap oldu ve içlerindekiler de boğuldu. Alqualondë'deki Akraba Kıyımı daha çok, Maglor'un ortadan kaybolmadan evvel yaptığı Noldor'un Çöküşü, *Noldolantë* adlı ağıtta hikaye edilir.

Her şeye rağmen, Noldor'un büyük kısmı kaçtı ve fırtına dindiğinde bazıları gemilerle, bazıları ise karadan yollarına devam ettiler, fakat onlar ilerledikçe yol daha da uzuyor, daha da korkunç bir hale geliyordu. Hadsiz hesapsız karanlık içinde upuzun bir zaman yürüdükten sonra, dağlık ve soğuk Araman çölleri üzerinden geçip nihayet Korunaklı Ülke'nin kuzey sınırlarına vardılar. Burada aniden, bir kayanın üzerinde dikilmiş duran ve aşağıdaki sahile doğru bakan bir karaltı gördüler. Bazıları bunun, Manwë'nin gönderdiği sıradan bir haberci değil, Mandos'un ta kendisi olduğunu söyler. Neyse, Noldor yüksek bir ses duydular, yüksek olduğu kadar da tumturaklı ve ürkütücü bir ses; onlara durup dinlemelerini emrediyordu. Ardından hepsi birden durdu, put kesildiler ve Noldor halkı bir baştan öbür başa dek, hep birlikte, Kuzey'in Kehaneti ve Noldor'un Hükmü diye anılan laneti ve kehaneti bildiren bu sesi duydu. Söylenenlerin pek çoğu, Noldor'un başlarına gelene dek anlamadıkları

acıları, karanlık bir dille haber veriyordu; ne kalabilecek, ne Valar'ın affını yahut hükmünü isteyebileceklerdi; anladıkları kadarıyla lanet buydu.

"Sayısız gözyaşı dökeceksiniz ve Valar size karşı öyle bir duvar örecek ve sizi öyle bir dışarıda bırakacak ki, ağıtlarınızın yankısı bile aşamayacak dağların üzerinden. Batıdan doğunun en uç noktasına dek, Valar'ın gazabı Fëanor Hanedanı'nın üzerine çökecek ve onların takipçisi olan herkes de uğrayacak bu akıbete. Ettikleri Yemin önüne katacak onları ve yanlış yola sürükleyecek ve onları daima peşinden gitmeye ant içtikleri hazinelerinden ayrı koyacak. İyi başlayan her şey felakete dönüşecek ve akrabanın akrabaya ihaneti ve ihanet korkusu yol açacak tüm bunlara. Bundan böyle ebediyen Yoksun Bırakılanlar olacaklar."

"Kendi soyunuzdan gelenlerin kanını haksızca döküp Aman topraklarını lekelediniz. Kanın karşılığında kan vereceksiniz ve Aman'ın ötesinde Ölüm'ün gölgesine yerleşeceksiniz. Eru kaderinize Eä'da ölmeyi yazmadıysa ve hiçbir hastalık kılınıza bile dokunamasa da, katledilerek alınabilir canınız ve canınız katledilerek alınacaktır: Silahla, azapla yahut da kederle; sonra da yersiz yurtsuz ruhlarınız Mandos'a gelecek. Uzun bir müddet kalacaksınız orada ve bedenlerinizin hasretini çekeceksiniz ve katlettiğiniz bütün o canlar sizin adınıza yalvarsalar da pek az merhamet göreceksiniz. Ve dünya büyük bir yüke dönüşerek, Ortadünya'da kalıp Mandos'a dönmeyenleri bezdirecek ve bunlar tükendikçe tükenecekler ve artlarından gelen genç ırkın önünde pişmanlık gölgeleri olacaklar. Valar konuştu."

Pek çoğu korku ile sindi, ama Fëanor kalbini daha da katılaştırdı ve konuştu: "Biz bir yemin ettik ve basit bir yemin değildi bu. Bu yemine sadık kalınacak. Pek çok kötülüğün ve bir o kadar da ihanetin tehdidiyle yüzleştik ama söylenmeyen tek bir şey kaldı bize: Korkaklıktan, namertlerden veya namertlerin korkusundan zarar gelmeyecek bize. Bu yüzden diyorum ki, biz yolumuza devam edeceğiz ve şu hükmü de ben ekliyorum: Yapacağımız her şey, Arda'nın son günlerine kadar şarkılara konu olacak."

Fakat Finarfin o dakikada ayrıldı yürüyüşten ve Alqualondë'li Olwë ile olan akrabalığından ötürü keder ve Fëanor Hanedanı'na karşı korkunç bir öfke ile dolarak geri döndü ve halkından pek çok kişi de peşi sıra izledi onu; gece vakti Mindon'un uzaktaki ışığının Túna üzerinde parıldadığını

bir kez daha görene, yani nihayet Valinor'a dönene dek acı içinde yürüdüler aynı yoldan geriye. Döndüklerinde Valar tarafından affedildiler ve Finarfin, Kutlu Ülke'de kalmış olan Noldor'un hükümdarı seçildi. Ama oğulları, Fingolfin'in oğullarını terk edemedikleri için onunla birlikte dönemediler. Fingolfin'in halkı, akrabalık ilişkileri, Fëanor'un baskısı ve Valar'ın hükmü ile yüzleşmekten korktukları için yola devam etmişlerdi, çünkü Alqualondë'deki Akraba Katlinde suçsuz günahsız değillerdi. Üstelik Fingon ve Turgon cesur ve fena halde ateşlilerdi; ellerini attıkları işi bırakmayı istemezlerdi ve sonu acı bitecek dahi olsa, sonuna kadar giderlerdi. İşte böylece esas grup yolundan dönmedi ve kehanette bulunulan kötülük hızla işe koyuldu.

Nihayet Noldor, Arda'nın kuzey uçlarına ulaştılar ve denizde süzülen ilk buz parçalarını görünce Helcaraxë'ye pek bir yolları kalmadığını anladılar. Doğuya kıvrılan Aman toprakları ile Endor'un batıya uzanan doğu kıyıları (işte Ortadünya burasıydı) arasından Kuşatan Deniz'in buz gibi suları ile Belegaer'in dalgalarının bir olup aktığı daracık bir boğaz uzanıyordu; burası nefes kesen soğuğun uçsuz bucaksız sisi ve pusuyla, bir de denizin akıntıları, buz tepelerinin çarpışmaları ve derinlere gömülmüş buzların gıcırtıları ile doluydu. Böylesi bir yerdi Helcaraxë ve o zamana dek Valar ile Ungoliant dışında hiç kimse buraya ayak basacak kadar gözü pek çıkmamıştı.

Fëanor bu nedenle durdu ve Noldor bundan sonra hangi yöne gideceklerini enine boyuna tartıştılar. Ama soğuk ve tek bir yıldız pırıltısının bile delip de geçemediği kesif sis mahvetmeye başlamıştı Noldor'u; pek çoğu yollara düştüğüne bin pişman olmuş ve şikayet etmeye başlamıştı; bilhassa Fingolfin'in peşinden gelen güruh Fëanor'u lanetliyor, onu Eldar'ın başına gelen her belanın müsebbibi sayıyordu. Hakkında edilen tüm sözlerden haberi olan Fëanor ise, oğullarıyla kafa kafaya verdi; Araman'dan kaçıp da Endor'a varmak için yalnızca iki yol olduğunu görüyorlardı: ya boğazlar, yahut gemiler. Helcaraxë'nin geçit vermez olduğunu farz ediyorlardı, üstelik gemileri de o kadar azdı ki. Gemilerin pek çoğunu buraya kadarki uzun yolculukları esnasında yitirmişlerdi, geriye kalanlar ise herkesi birden karşıya taşımaya yetmezdi, ama kimse de geride kalıp, diğerleri karşıya taşınırken batı kıyısında konaklamak istemiyordu: Yani, şimdiden bir hıyanet korkusu kol gezmeye başlamıştı Noldor arasında. Bu yüzden Fëanor'la oğullarının kalbine, gemilere el

koyup aniden yol alma fikri çörekleniverdi; çünkü limandaki muharebeden beri filonun hâkimiyeti onların elindeydi ve gemilerde bulunanlar orada savaşanlardan oluşuyordu, bu grubun tamamı da Fëanor'a bağlı idi. Ve sanki Fëanor'un çağrısına icazet eder gibi, bir rüzgâr çıkıverdi kuzeybatıdan ve Fëanor kendisine sadık olduğuna hükmettiği kişileri yanına katıp gizlice gemilere atladı ve denize açıldı; Fingolfin'i ise Araman'da bıraktı. Bu kısımda deniz dar bir alanda bulunduğu için, dümeni önce doğuya ve sonra da biraz batıya kırıp zarar ziyan görmeden karşıya geçti ve evvela Noldor ayak basmış oldu Ortadünya'ya bir kez daha. Fëanor'un karaya çıktığı yer Dor-lómin'e karışan körfezinin ağzıydı, buraya Drengist dendi.

Fakat karaya çıkar çıkmaz, Morgoth'un yalanları aralarına girmeden evvel Fingon'un dostu olan büyük oğul Maedhros, Fëanor'a şöyle söyledi: "Peki, şimdi hangi gemilerle kürekçileri geri gönderip, ilk kimleri getirteceksin buraya? Yiğit Fingon'u mu yoksa?"

Fëanor çıldırmış gibi kahkaha attı ve bağırdı: "Hiçbirini ve hiç kimseyi! Arkamda bıraktıklarımı artık kayıptan saymıyorum; zaten gereksiz yük olduklarını gördük işte yol boyu. Adıma lanetler okuyanları ve hâlâ da lanetleyenleri bırakalım gitsinler, ahlaya vahlaya dönsünler Valar'ın kafeslerine! Yakın şu gemileri!" Bu sözlerin üzerine Maedhros sadece kenara çekildi, ama Fëanor Teleri'nin ak gemilerini ateşe verdirdi. Ve böylece, Drengist Körfezi'nin ağzında, Losgar denen o yerde, denizler üzerinde süzülmüş olan en güzel gemiler, parlak ve ürkütücü alevler tarafından yutularak küle döndü. Fingolfin'le halkı bulutların altında kızıl kızıl parlayan ışığı ta uzaktan gördü ve ihanete uğradıklarını anladı. Bu, Akraba Kıyımı'nın ve Noldor'un Hükmü'nün ilk meyvesiydi.

Bunun üzerine Fingolfin, Fëanor'un kendisini Araman'da ölüme terk ettiğini ya da utanç içinde Valinor'a geri dönmek zorunda bıraktığını fark edip kedere boğuldu, ama artık, o ana dek olmadığı kadar çok istiyordu Ortadünya'ya gidip Fëanor'la yeniden karşılaşmayı. Ve Fingolfin'le halkı uzun bir müddet sefalet çekerek yürüdü, ama karşılarına çıkan zorluklar kahramanlıklarını ve metanetlerini arttırdı, çünkü onlar kudretli bir halktı; Ilúvatar Eru'nun ilk ölümsüz çocuklarıydılar; Kutlu Ülke'den yeni gelmişlerdi ve yeryüzünün bezginliği işlememişti içlerine henüz. Kalplerinde yanıp duran ateş tazecikti; başlarında Fingolfin'le oğulları ve Finrod ve Galadriel ile kuzeyin en zorlu taraflarına doğru ilerleme

cesaretini gösterdiler ve sonunda Helcaraxë'nin dehşetine ve zalim buzdağlarına dayanmanın başka bir yolunu bulamadılar. Bu umutsuz yolculuk, cesaret ve keder hususunda Noldor'un giriştikleri belki de en zorlu işti. Bu yol üzerinde Turgon'un eşi Elenwë kayboldu ve başka pek çok Noldor ölüp gitti; Fingolfin tüm bu badireleri atlatıp sayıca azalan topluluğunu nihayet Öte Topraklara çıkardı. Kalplerinde Fëanor'a ve oğullarına duydukları bir sevgi kırıntısıyla, sonunda peşine düştüler ve ayın ilk yükselişinde borularını üflediler.

10

SİNDAR'A DAİR

Anlatıldığı gibi, Elwë ile Melian'ın Ortadünya'da güçleri artık iyice artmış ve Círdanlı denizcilerden Gelion Nehri'nin öte tarafındaki Mavi Dağların gezgin avcılarına kadar Beleriand'ın bütün Elfleri Elwë'yi efendileri bellemişlerdi. Elu Thingol diyorlardı ona, kendi halkının dilinde Kral Gri Pelerin anlamına geliyordu bu. Bu halkın adı ise Sindar'dı, yıldızların aydınlattığı Beleriand'ın Gri Elfleri ve esasında Moriquendi olmalarına rağmen, Thingol'ün hâkimiyetinde ve Melian'ın öğretisiyle, Ortadünya'daki Elfler içinde en hoş, en bilge ve en maharetli halk oluverdiler. Melkor'un Zincire Vuruluşu üzerinden geçen ilk çağın sonunda, yeryüzünün dört bir yanı huzura ermiş ve Valinor'un ihtişamının doruklarına ulaşmış iken, Thingol ile Melian'ın biricik evlatları Lúthien dünyaya geldi. Ortadünya'nın büyükçe bir kısmı Yavanna'nın Uykusuna dalmış yatarken, Melian'ın hüküm sürdüğü Beleriand'da yaşam ve neşe ve gümüş ateşler gibi yanıp duran parlak yıldızlar vardı; Lúthien Neldoreth Ormanı'nda doğdu ve bu kızın varlığını selamlayıp kutlamak için, toprakta yetişen yıldızlar gibi beliriverdi beyaz *niphredil* çiçekleri.

Melkor'un esaretinin ikinci çağında ise Cüceler, Ered Luin'in Mavi Dağlarını aşıp Beleriand'a girdiler. Kendilerine Khazâd diyorlardı, ama Sindar onları Kavruk İnsanlar yani Naugrim diye, bir de Taşın Efendileri manasında, Gonnhirrim adıyla çağırıyordu. Naugrim'in kadim yurdu doğunun uzak bir noktasında idi, ama onlar Ered Luin'in doğu tarafında gönüllerine ve zevklerine göre kocaman salonlar ve malikaneler oydular ve bu şehirler onların dilinde Gabilgathol ve Tumunzahar diye anıldı. Dolmed Dağı'nın kuzeyine düşüyordu Gabilgathol; Elfler bu ismi kendi dillerine Kocakent manasında, Belegost diye çevirdiler. Tumunzahar ise güney tarafına oyuldu; Elflerin dilinde buranın adı ise Nogrod yani Oyuk-kent idi. Cücelerin malikaneleri içinde en büyüğü Khazad-dûm'du, Dwarrowdelf, Elflerin dilinde ise Hadrodrond; sonraları karanlığın çöktüğü günlerde buraya Moria adı verildi, ama bu malikane Eriador'un uzun uzun yollarının ötesinde kalan çok uzaktaki Puslu Dağlardaydı ve

sanki Mavi Dağlardaki Cücelerin sözlerinden türemiş bir söz ya da bir dedikodudan ibaret gibi geliyordu Eldar'a.

Naugrim, Nogrod ve Belegost'tan çıkıp geldiler Beleriand'a; onları gören Elfler hayretler içinde kaldılar, çünkü kendilerinin Ortadünya sınırları içinde sözcüklerle konuşup elleriyle iş gören tek canlılar olduklarını zannediyorlardı; onlara göre, geri kalan ahali de kuşlarla çeşit çeşit hayvandan ibaretti. Ama kulaklarına pek çirkin ve sıkıcı gelen Naugrim dilinin tek bir kelimesini bile anlamıyorlardı ve bu dili anlama işini de ancak birkaç Eldar başardı. Cüceler ise hızla öğreniyorlardı ve esasında kendi dillerini bu yabancı ırka öğretmektense, Elflerin dilini öğrenmeyi yeğliyorlardı. Zaten, Nan Elmothlu Eöl ve onun oğlu Maeglin dışında, Eldar'ın pek azı gitti Nogrod ile Belegost'a; Cüceler ise komşu kapısı yaptılar Beleriand'ı; Domed Dağı'nın yamaçlarının altından geçip Ascar Nehri'ni izleyen, daha sonraları bir savaşın yapıldığı Sarn Athrad'da yani Taşlar Sığlığı'nda Gelion'u geçen kocaman bir yol inşa ettiler. Naugrim ile Eldar arasındaki dostluk daima mesafeli oldu, ama birbirlerinden çok fayda gördüler ve o vakitler daha henüz aralarına acılar ve kederler girmemiş olduğu için Kral Thingol hoş karşıladı onları. Fakat Aulë'ye duydukları sevgi ve saygı nedeniyle, Naugrim dostluklarını en içten şekilde, tüm diğer Elflerden ve İnsanlardan ziyade, Noldor'a sundular ve onların değerli taşlarını var olan tüm zenginliklerin üzerinde görüp övdüler. Arda'nın karanlık günlerinden beri Cüceler müthiş işler yapmışlardı, çünkü daha ilk atalarından itibaren metal ve taş işçiliği hususunda büyük hüner sahibi oldular, ama o kadim zamanlarda gümüş ve altın yerine demir ve bakır işlemeyi tercih ediyorlardı.

Maiar ırkına özgü bir nitelik olarak, Melian'ın basireti çok güçlüydü ve Melkor'un tutsaklığının ikinci çağı da geçip gittiğinde, Thingol'e, Arda Barışı'nın ilelebet sürmeyeceğini hatırlattı. Bu yüzden, Thingol, kötülük Ortadünya'da yeniden baş gösterdiği takdirde güçlü bir şekilde ayakta kalacak bir yer ve krallığına yaraşır bir hane inşa ettirmenin derdine düştü ve Belegostlu Cücelerin yardımına ve öğüdüne başvurdu. İstediği yardımı seve seve sundular ona, çünkü o günlerde henüz bezginliğe kapılmamışlardı ve yeni işler yapmak için de gayet heveslilerdi; üstelik, ister keyifle, ister eziyet çekerek yapsınlar, her türlü emeklerinin karşılığının ödenmesini isteyen Cüceler bu kez bir şey istemediler. Çünkü Melian onlara, öğrenmeye heves ettikleri şeylerin bilgisini verdi ve Thingol

onları bir sürü inciyle ödüllendirdi. Bunları Thingol'e Círdan vermişti; onlar da bu incilerden binlercesini belki de fazlasını, Balar adacığının etrafındaki sığ sulardan toplamışlardı. Ama Naugrimler daha evvel inci falan görmedikleri için onların gözünde pek kıymetli oldu inciler. Bunlardan biri güvercin yumurtası büyüklüğünde idi ve dalga köpüğünün üzerine düşen yıldız ışığı misali parlıyordu; adını Nimphelos koydular, Belegostlu Cücelerin efendisi ise ona dağ kadar servetten ve hazineden daha fazla değer biçti.

Bu yüzden Naugrim, uzun bir süre boyunca Thingol için şevkle çalıştılar ve toprağın derinlerini kazıp oyarak kendi meşreplerince bir malikane inşa ettiler ona. Esgalduin'in aşağıya akıp da Neldoreth'i Region'dan ayırdığı yerde, ormanın tam ortasında kayalık bir tepe yükseliyordu ve nehir de bunun eteklerinde akıyordu. İşte buraya Thingol'ün hanesinin kapılarını yaptılar ve nehrin üzerine, tek giriş yolu olarak taştan bir köprü inşa ettiler. Kapıların ardında, kayalara oyulmuş bulunan yüksek salonlara ve çok aşağılarda yer alan odalara doğru uzanan geniş dehlizler bulunuyordu; bu odalarla geçitler öylesine çok ve öylesine büyüktü ki, malikanenin adına Bin Mağara manasına gelen Menegroth adı verildi.

Ama Elfler de bu işte ortaya emeklerini koydular ve Elflerle Cüceler, kendi maharetleri ölçüsünde, Melian'ın, Deniz'in ötesindeki Valinor'a ait görüntülerden ve harikalardan oluşan hayallerini nakşettiler oraya. Menegroth'un sütunları, Oromë'nin kayın ağaçları model alınarak, o ağaçların gövdelerine, dallarına ve yapraklarına benzer biçimde oyulup işlendi; dallarına da altından fenerler asıldı. Tıpkı Lórien'in bahçelerinde olduğu gibi, bülbüller o ağaçlara çıkıp şakıdılar; bunların yanında gümüşten pınarlar ve mermer havuzlar ve rengarenk taşlardan yer döşemeleri de yapıldı Menegroth'a. Duvarların üzerlerinde koşan, sütunların tepesine tırmanan ve bir sürü çiçekle bezenmiş dallar arasında belli belirsiz seçilen hayvan ve kuş figürleri oyuldu her tarafa. Ve yıllar akıp geçtikçe, Melian ile bakirelerinin dokudukları süslerle doldurdular duvarları; bu dokumaların her birinde Valar'ın yapıp ettiği işler, ilk zamanından itibaren Arda'da olup bitmiş şeyler ve gelecekte gerçekleşeceklerin gölgesi okunabiliyordu. Denizin doğusunda yaşamış olan kralların yurtları içinde gelmiş geçmiş en güzel yerdi Menegroth.

Menegroth'un inşası bitip de Thingol ve Melian'ın ülkesi huzur bulduğunda bile ara sıra kalabalık kafilelerle dağlardan buralara gelmeyi sürdürdü Naugrim, fakat hemen hiç uğramadılar Falas tarafina, çünkü denizin sesinden nefret ediyorlardı ve bakmaya da ürküyorlardı. Beleriand'a başka haber, yahut söylenti de gelmedi dış dünyadan.

Ama Melkor'un tutsaklığının üçüncü çağı yaklaştıkça, Cüceler bin türlü derde düştüler ve Kral Thingol'e açtılar dertlerini. Valar'ın kuzeydeki iblislerinin kökünü kazımadığını ve karanlıkta çoğaldıkça çoğalan bu artıkların bir kez daha ortalığa döküldüklerini ve her tarafta bağırıp böğürdüklerini anlattılar. "Dağların doğusuna düşen topraklarda," dediler, "korkunç canavarlar var ve sizin oralarda yerleşmiş bulunan kadim soydaşlarınız düzlüklerden kalkıp tepelere kaçıyorlar."

Ve çok geçmeden, o uğursuz yaratıklar dağlardaki geçitler üzerinden ya da güneydeki karanlık ormanlardan çıkıp doğruca Beleriand'a geldiler. Aralarında kurtlar, kurt suretine bürünmüş yaratıklar vardı; gölgeler içindeki başka başka korkunç varlıklar ve sonradan Beleriand'ı yakıp yıkan Orklar da onlarlaydı: Yalnız, henüz sayıca az ve ihtiyatlılardı, efendilerinin dönüşünü bekleyerek etrafı koklamakla yetiniyorlardı. O zamanlar, Elfler nerden geldiklerini yahut ne olduklarını daha bilmiyordu; yabanda kötü ve vahşi varlıklara dönüşen Avariler olabileceklerini düşünüyorlardı; yapabildikleri en yakın tahmin de buydu, anlatıldığına göre.

Bu yüzden Thingol oturup halkının daha evvel hiç ama hiç ihtiyaç duymadığı silahlar konusuna kafa yordu; onun için ilk silahlarını Naugrim yaptılar, çünkü aralarında en ünlüsü demirci Telchar olan Nogrodlu zanaatkârlardan daha becerikli olmasalar da, onların elleri de bu işe gayet yatkındı. Evvelden beri savaşçı bir ırktı Naugrim, kendilerini incitip kıran her kim olursa olsun kıyasıya savaşırlardı: Melkor'un hizmetkârları yahut Eldar'la, Avariler veya vahşi hayvanlarla; sık sık da kendi akrabalarıyla, yani diğer hükümdarlıklarda veya malikanelerde yaşayan Cücelerle. Sindar gerçekten de demirciliği kısa zamanda onlardan öğrendiler; yine de tüm zanaatlar içinde demirin tavlanması hususunda kimse, hattâ Noldor bile, Cücelerin eline su dökemezdi ve ilk kez Belegostlu demircilerin tasarlayıp uyguladıkları zincir zırhlarda da rakip tanımazlardı.

Bu yüzden o vakitler, Sindar'ın silahları pek kuvvetliydi ve tüm uğursuz yaratıkları topraklarından attılar ve topraklarını yeniden huzura

kavuşturdular, ama Thingol'ün cephanelikleri baltalarla, mızraklar ve kılıçlarla ve yüksek miğferler ve parlak uzun kaplamalı zırhlarla doluydu, çünkü Cücelerin zırh yelekleri paslanmasın ve sanki daha yeni parlatılmış gibi ışıldasın diye böyle yapılırdı.

Ve bu gelecek günlerde gayet açık bir şekilde kanıtlandı Thingol açısından.

Daha önce anlatıldığı gibi, Teleri, Ortadünya'nın çorak bölgelerinin sınırı üzerindeki Büyük Nehir'in kıyılarında durduruldukları vakit, Olwë'nin halkından Lenwë kafileden ayrıldı, yürüyüşü terk etti. Onun alıp aşağılara, Anduin'e doğru götürdüğü Nandor'un göçebe hayatı hakkında pek az şey bilinir: derler ki bazısı Büyük Nehir'in vadisindeki ormanlarda bir çağ boyunca yerlenip yurtlandı, bazısı da sonunda bu vadinin ağzına varıp Deniz'in kenarına yerleşti, diğerleri ise Ered Nimrais'i yani Beyaz Dağları aşıp yeniden kuzeye geldi ve Ered Luin ile uzaktaki Puslu Dağlar arasında kalan Eriador'un el değmemiş topraklarına girdiler. Bunlar artık orman insanları olmuşlardı; demirden yapılmış tek bir silahları dahi yoktu ve Naugrim'in Menegroth'ta Kral Thingol'e haber verdikleri gibi, korkunç hayvanların gelişi korkudan kanlarını dondurdu. Bu yüzden Thingol'ün haşmeti ile kudretine ve ülkesinde barışın hüküm sürdüğüne dair söylentileri duyan Lenwë'nin oğlu Denethor, dağılmış olan halkından toplayabildiği kadarını toplayıp dağların üzerinden aşarak Beleriand'a getirdi. Burada, uzun zamandır kayıp olan ve şimdi geri dönen akrabalar olarak Thingol tarafından hoşça buyur edildiler ve Ossiriand'a, yani Yedi Nehir Diyarı'na yerleştiler.

Denethor'un bu diyara gelişini kovalayan huzur ve barış dolu yıllara dair pek az hikaye vardır. Derler ki, Thingol hükümdarlığının yüce alimi Ozan Daeron da rünlerini o günlerde meydana çıkarmıştır. Thingol'e gelen Naugrim işte bu rünleri bir güzel bellediler ve Daeron'un kendi halkı Sindar'dan daha bir sahiplenip itibar gösterdiler. Zaten *Cirth* adı verilen bu rünleri dağların ötesine taşıyıp da türlü türlü halkların ezberine katan Naugrim oldu; yoksa Sindar ta Savaş vaktine kadar zahmet edip bu rünlerle pek bir şeyin kaydını düşmediler ve bu yüzden de akıllarında hapsettikleri pek çok şey Doriath'ın yıkıntıları arasında yok olup gitti. Avuçlardan kayıp gidene dek öyle az şey söylenir ki mutlu ve esen bir hayata dair; işler iyi hoş gittikçe ve azametiyle gözlerden ırak düşmedikçe

kendi kendilerinin hatırasıdır nasıl olsa; öyle ya, ancak sallantıya düştüklerinde yahut da yıkılıp giderlerken şarkılara dökülüverirler.

O günlerde Beleriand'da Elfler salınıyor ve nehirler çağıldıyor ve yıldızlar parıldıyor ve gece çiçekleri rayihalarını yayıyorlardı etrafa; Melian'ın güzelliği öğle vaktini andırıyor, Lúthien'inki ise baharda şafak vaktine benziyordu. Beleriand'da tahtına kurulmuş oturan Thingol tam bir Maiar efendisiydi; gücü artık kemale ermişti, neşesi halkının aldığı her nefese sirayet etmişti ve düşünceleri yükseklerden derinlere bir çırpıda süzülüveriyordu. Oromë zaman zaman dağların üzerinden esip geçen bir rüzgar gibi Beleriand'a geliyor, atının üzerinde seğirtiyordu; borusunun sesi ise ta yıldızların ışıkları kadar uzak bir mesafeden ulaşıyordu onlara; Elfler yüzünün ihtişamından ve Nahar'ın ileriye doğru atılırken çıkardığı sesten ürküyorlar, fakat Valaroma'nın tepelerde yankılanan sesini duyduklarında bütün uğursuz şeylerin savuşup uzaklara kaçtığını anlıyorlardı.

Fakat sonunda mutlu mesut geçirdikleri devrin sonu geldi ve Valinor'un pırıl pırıl ışığı bir alacakaranlığa gömülmeye başladı. Kadim kitaplarda yazılıp pek çok şarkıda söylendi ve öyle çok anlatıldı ki herkes öğrendi: Melkor, Ungoliant'ın yardımıyla Ağaçları katledip kaçtı ve Ortadünya'ya döndü. Morgoth'la Ungoliant'ın kavgaya tutuştukları yer ta uzağa, kuzeyde bir yerlere düşüyordu, ama Morgoth'un korkunç çığlığı Beleriand'da yankılandı ve nelerin habercisi olduğunu bilmeseler de, şehrin insanları korkudan titredi, ardından da Morgoth'un ölüm müjdesi geldi. Aradan pek zaman geçmeden, Ungoliant kuzeyden kaçıp Kral Thingol'ün ülkesine girdi, karanlığın dehşetiyle çepeçevre sarılmış halde elbette; neyse ki Melian'ın gücü onu durdurdu, Neldoreth'e girmesine mani oldu, ama Ungoliant epey bir vakit Dorthonion'un güneyindeki sarp kayalıkların gölgesinin altında sinip oturdu. İşte buraların adı Dehşet Dağlarına, Ered Gorgoroth'a çıktı bu yüzden; kimseler o tarafa gitmeye, bu dağların yakınından geçmeye cesaret edemezdi; orada yaşam da ışık da söndü, kayboldu ve orada bütün sular zehre bulandı. Ancak Morgoth, tam da anlatıldığı gibi Angband'a döndü ve yeni baştan inşa etti burayı; kapılarının tepesine ise pis kokulu dumanlar tüten Thangorodrim kulelerini dikti; Morgoth'un kapıları Menegroth Köprüsü'ne hepi topu yüz elli fersah mesafedeydi; uzak ama yine de çok yakın.

Artık toprağın karanlığında çoğaldıkça çoğalan Orklar güçlendi ve insafsız, merhametsiz oldular; karanlık efendileri onları yıkım ve ölüm iştahıyla terbiye etti; Morgoth'un üstlerini örtmesi için salıverdiği bulutların altında gizli saklı ilerlediler ve sessiz sedasız kuzeyin dağlık bölgelerine geçtiler. Ondan sonra işte ansızın koskoca bir ordu saldırdı Kral Thingol'e. Thingol'ün ülkesinin dört bir yanında pek çok Elf ormanlarda özgürce geziniyor ya da uzak köşelerde küçük topluluklar halinde yaşayıp gidiyorlardı. Ve sırf ülkenin ortasındaki Menegroth'la denizcilerin diyarındaki Falas boyunca bile sayısı belirsiz halklar yaşıyordu. Fakat Orklar, doğuda Celon ile Gelion arasındaki arazilere ve batıda Sirion ile Narog arasına denk gelen ovalara kurulu kamplarından çıkıp, Menegroth'un dört bir yanından sökün ederek, önlerine çıkan her şeyi yağmaladılar. Thingol'ün, Eglarest'teki Círdan'a ulaşmaması için yolu kesildi. Bunun üzerine o da Denethor'a haber saldı; Elfler Aros'un ötesindeki Region'dan ve Ossiriand'dan yollara düşüp akın akın geldiler ve Beleriand Savaşlarının ilki böyle patladı. Ork ordusunun doğu kanadı, Andram'ın kuzeyinde Aros'la Gelion arasındaki yolun ortasında bir yerde Eldar'ın birliklerince çepeçevre sarıldı ve bozguna uğratıldı; katliamdan kaçıp kuzeye doğru sapanların yolunu ise Dolmed Dağı'ndan çıkan Naugrim'in baltaları kesti: çok azı Angband'a dönebildi.

Ama Elflerin zaferi pahalıya patladı. Çünkü hafif silahlar taşıyan Ossiriandlılar demire büründüler; demir kalkanları kuşanmış koca koca mızraklarla kılıçlar taşıyan Orkların dengi değillerdi elbette; Denethor ise Amon Ereb tepesinde çepeçevre kıstırıldı. Thingol koşup da yardımına yetişemeden, en yakın akrabalarıyla beraber orada can verdi. Thingol, Ork birliklerinin arkasından yaklaşıp onları yığınlar halinde kılıçtan geçirdi ve öcünü aldı almasına, ama Denethor'un halkı onun ardından tuttuğu yası sonsuza dek sürdürdü ve başka kral tanımadı. Bazıları Ossiriand'a döndü ve götürdükleri haberler hayatta kalmış olanları dehşete düşürdü, bu yüzdendir ki bir daha asla öne atılıp da göğüs göğse savaşmadılar; hep ihtimamla koruyup, gözden ırak tuttular kendilerini; rengini yapraklardan alan kıyafetlerinden ötürü adlarına Laiquendi yani Yeşil Elfler dendi. Ama pek çoğu kuzeye yürüyüp Thingol'ün korunaklı ülkesine yerleşti ve onun halkıyla karışıp gitti.

Ve Thingol yeniden Menegroth'a geldiğinde batıdaki Ork birliklerinin Elfleri alt ettiğini ve Círdan'ı deniz kıyısına doğru sürdüğünü öğrendi.

Bunun üzerine, çağrılarının erişebildiği insanlarının tümüne, Neldoreth ve Region içindeki korunaklı bölgeye doğru çekilmeleri emrini verdi; Melian tüm ülkenin etrafını gölgeler ve sanrılardan ördüğü bir duvarla çevirdi; Melian Kuşağı dedikleri bu duvarın ardına Kral Thingol'ün ya da kendisinin izni olmaksızın kimseler adımını atamazdı; girmeye çalışanın Maia soyundan gelen Melian'ınkinden büyük bir güce sahip olması lazımdı. Uzunca bir vakittir Eglador denilen bu topraklara sonradan sonraya korunaklı hükümdarlık, Kuşak Ülkesi, Doriath denir oldu. Kuşağın içinde hâlâ bin bir gayretle ayakta tutulan bir huzur vardı, ama dışarısı tehlike ve dehşetli bir korku ile doluydu; Falas'ın surlarla çevrili limanlarının ötesinde Morgoth'un hizmetkârları adeta cirit atıyorlardı.

Fakat, Ağaçların ölümünün ardından Aman dışına tek bir ulak çıkarılmadığı, tek bir ruhla yahut basit bir rüya ile dahi haber iletilmediği için, Ortadünya'dan hiç kimseye, hattâ ne cehennem çukurlarındaki Morgoth'a ne de Menegroth'taki Melian'a malum olabilen yeni haberler yoldaydı. İşte tam bu vakitlerde Fëanor, Teleri'nin beyaz gemileriyle Deniz'i aşıp Drengist Körfezi'nde karaya çıktı ve Losgar'da gemileri ateşe verdi.

11

GÜNEŞ'E VE AY'A VE VALINOR'UN GİZLENİŞİNE DAİR

Melkor'un kaçışının ardından Valar'ın uzunca bir süre kıpırdamaksızın Hüküm Çemberi'ndeki tahtlarında oturup kaldıkları anlatılır, ama elbette kalbinin ahmaklığına kapılıp gitmiş olan Fëanor'un söylediği gibi vakitlerini boşa harcıyor değillerdi. Çünkü Valar pek çok işi ellerinden ziyade düşünceleri ile idare edebilir, ağızlarını açmaksızın sessizlik içinde oturup birbirlerine danışabilirlerdi. Bu yüzden Valinor'un karanlığa gömüldüğü bu vakitte uyanık kalıp nöbete durdular; düşüncelerinde hem en geriye yani Eä'ya, hem de ötelere yani Son'a kadar gidip geldiler, fakat ne güç ne de bilgelik acılarını dindirmeye yetmedi ve artık biliyorlardı ki kötülüğün hüküm süreceği vakit gelmişti. Melkor'un Fëanor'u yoldan çıkarması öylesine büyük bir kötülüktü ki onların gözünde, Ağaçların ölümüne bile bu kadar yas tutmadılar. Çünkü Fëanor yiğitlik, dayanıklılık, güzellik, kavrayış, beceri, güç ve zekâsıyla ve bedeniyle zihninin her bir parçasıyla Ilúvatar Çocukları içinde en güçlüsüydü, gözbebeğiydi ve içinde parlak bir alev titrerdi. Kendisine bahşedilmiş olanlarla Arda'nın şanına şan katacak o mucizevi işleri yapmış olsaydı eğer, belki sadece Manwë'nin, ancak bazı bakımlardan, akıl sır erdirebileceği neticeler çıkacaktı ortaya. Ve Valar'la beraber uyanık kalıp karanlıkta nöbete duran Vanyar'ın dediğine bakılırsa, Fëanor'un habercilere verdiği cevapları duyan Manwë ağladı ve başını öne eğdi. Fakat Fëanor son sözünde, Noldor'un şarkıda sonsuza dek yaşamak için hiç olmazsa üstüne düşeni yapması gerektiğini bildirmişti ki işte bu noktada Manwë uzaktan gelen bir sesi dinler gibi başını kaldırdı ve şöyle dedi: "Öyle olacak! Bedeli ne olursa olsun bu şarkılar için ödemeye değer. Bedel de başka türlü olamazdı zaten. Bu yüzden, daha Eru bize anlatırken daha önce akla hayale gelmedik bir güzellik getirilip sunulacak Eä'ya ve kötülük de iyiliğe dönüşecek."

Ama Mandos dedi ki: "Yine de kötülük baki olacak. Çok geçmeden Fëanor bana gelecek."

* * *

Ama nihayet Valar, Noldor'un sahiden Aman'ın dışına çıkıp da Ortadünya'ya geri geldiğini öğrendiğinde, hep birlikte harekete geçip Melkor'un verdiği zararları toparlamak için aldıkları kararları uygulamaya giriştiler. Sonra Manwë, Yavanna ve Nienna'dan, tüm ürün verme ve sağaltma güçlerini ortaya koymalarını istedi; onlar da ürün verme ve sağaltma güçlerinin tümünü Ağaçlara vakfettiler. Ama Nienna'nın gözyaşları onların ölümcül yaralarına kâr etmedi, bunun üzerine Yavanna uzun bir vakit gölgeler içinde oturup tek başına şarkısını söyledi. Tam umutlar suya düşüp de Yavanna'nın şarkısı teklemeye başladığında nihayet Telperion yapraksız bir dalın üzerinde tek bir tane, muhteşem gümüşten bir çiçek açtı; Laurelin ise altından bir meyve verdi.

Yavanna bunları aldı ve ardından Ağaçlar öldüler; onların cansız gövdeleri, yok olup gitmiş neşenin yadigarı sıfatıyla hâlâ Valinor'da duruyor. Bu kez Yavanna çiçekle meyveyi Aulë'ye verdi; Manwë ikisini de kutsadı ve Aulë ile halkı, meyveyle çiçeğin içine konulup parlaklıklarını yitirmeyecekleri korunaklı taşıyıcılar yaptılar; tıpkı Güneş'in ve Ay'ın Şarkısı'nda yani *Narsilion*'da anlatıldığı gibi. Valar bu kapları, kadim yıldızları gölgede bırakırcasına parlayarak Arda'ya daha yakın bir yerde dursunlar ve göklerin lambaları olabilsinler diye Varda'ya iletti. Varda onlara Ilmen'in daha aşağı bölgelerini geçecek gücü verdi ve onları Dünya'nın batısından doğusuna uzanan kuşağın üzerinde saptanmış istikametlere gidip dönecekleri bir yolculuğa çıkardı.

Valar bütün bunları alacakaranlıkta durup, Arda topraklarının karanlığını hatırlayarak yaptılar ve bu kez Ortadünya'yı aydınlatıp, Melkor'un yaptıklarının önünü ışıkla kesmeyi kararlaştırdılar. Çünkü uyandıkları o devirde nehir kenarında kalmış olan Avari'yi hatırlıyorlardı; sürgündeki Noldor'dan da bütünüyle vazgeçmemişlerdi henüz ve Manwë, İnsanların geleceği saatin yaklaştığını biliyordu. Ve denir ki, Valar, Quendi'nin dirliği için Melkor'la savaşa giriştiğinde dahi, Hildor'un, Sonradangelenlerin ve Ilúvatar'ın Genç Çocukları'nın iyiliği için sakınmışlardı. Çünkü, Utumno'daki savaşta Ortadünya'nın aldığı yaralar öylesine ızdıraplı olmuştu ki, Valar bu kez beterinin olacağından korkuyordu; ne de olsa Hildor ölümlüydü ve korkuyla, kargaşayla başa çıkmakta Quendi'den daha zayıf kalacaktı şüphesiz. Bir de üstüne üstlük

İnsanların neslinin kuzeyde mi, güneyde mi, yoksa doğuda mı can bulacağı Manwë'ye haber edilmemişti. İşte bu yüzden Valar ışığı ta ötelere dek ilettiler, ama bir yandan yaşadıkları toprakları da güçlendirdiler.

Eskilerin Vanyar'ı, Valinor'daki Telperion çiçeğine, yani Ay'a Parıltı, Isil dediler; Laurelin'in meyvesine, yani Güneş'e ise Altın-ateş, Anar. Noldor ise Ay'a Rána, yani Serseri; Güneş'e Vása, yani Ateşin Kalbi adlarını yakıştırdı; birinin uyandırmasından, diğerinin ise tüketmesinden geliyordu bu isimler, çünkü Güneş İnsanların uyanışına karşılık Elflerin azalıp gidişinin alameti iken, Ay Elflerin hatıralarını ayakta tutuyordu.

Valar'ın, güneşin taşıyıcısına yol göstersin diye Maiar arasından seçtiği kızın adı Arien'di, Ayın dümencisi ise Tillion olmuştu. Ağaçların devrinde Arien Vana bahçelerinde altın çiçeklere bakar, onları Laurelin'in pırıltılı çiğ taneleri ile sulardı; Tillion ise Oromë'ye refakat eden avcılardan biriydi ve gümüş bir yay taşırdı. Tillion gümüşe tapardı ve dinleneceği zaman Oromë'nin ormanından çıkıp Lórien'e gider ve Estë göllerinin kıyısında, Telperion'un yanıp sönen ışıkları altında rüyaya dalardı; son Gümüş Çiçeğin sonsuza dek bahçıvanı olmayı geçirirdi gönlünden. Arien, Tillion'dan daha güçlü kuvvetliydi, onun seçilmesinin nedeni Laurelin'in harının da alevinin de onu yakmaması, korkutmamasıydı; ateşin özünü taşıyordu içinde ve Melkor'un yolundan çıkarıp da kendi hizmetine katamadıklarından biriydi. Öylesine parlaktı ki Arien'in gözleri, Eldar bile güçlükle bakardı; Valinor'dan ayrılırken Valar gibi orada almış olduğu formu ve giysiyi çıkarıp attı üzerinden ve bütün ihtişamıyla parıldayan çırılçıplak bir alev oldu.

Ağaçlar arasında Telperion'a ilk önce can verildiği gibi, ilk yapılıp hazır edilen Isil oldu; yıldızların diyarına ilk yükselen, yeni ışıkların yaşlısı da oydu. Böylece bir vakit ay ışığı aydınlattı dünyayı ve Yavanna'nın uykusunda nicedir bekleşen pek çok şey canlanıp uyandı. Morgoth'un hizmetkârları şaşkınlıkla donakaldılar, ama Öte Toprakların Elfleri ona bakarken adeta zevkten eridiler ve Ay batıda karanlığın üzerinde yükselirken daha, Fingolfin gümüş trompetlerini üfletip Ortadünya'ya doğru yola koyuldu ve askerlerinin koyu gölgeleri önlerinde uzadıkça uzadı.

Tillion göklerde o yandan bu yana tam yedi kez döndü; Arien'in taşıyıcısı yola çıkmaya hazır olduğunda doğunun en uç sınırındaydı. O

anda bütün ihtişamıyla yükseldi Anar ve Güneş'in ilk şafak vakti, Pelóri kuleleri üzerinde beliren müthiş bir yangına benzedi: Ortadünya'nın bulutları alev aldı ve şıkır şıkır şelalelerin sesi duyuldu oracıkta. Morgoth bile çekinip sindi ve Angband'ın en derinlerine doğru indi, Günyıldızı'nın ışığından topraklarını sakınabilmek için karanlık ve kokuşuk bir bulut salıp ortalara, hizmetkârlarını da geriye çekti.

Varda'nın niyeti bu iki taşıyıcının Ilmen'de ve daima yükseklerde ama ayrı ayrı yolculuklarını sürdürmeleriydi; her birinin Valinor'dan doğuya gidip geri gelmesi, biri doğudan dönerken, diğerinin de batıdan yola çıkması gerekiyordu. Böylece, bu yeni günlerin ilki öyle bir hesaplandı ki, tıpkı Ağaçların zamanında olduğu gibi, ışıklar, Arien ile Tillion'un izledikleri yol üzerinde Dünya'nın tam orta yerine denk gelecek bir noktada birbirine karışıyordu. Ah ama serserinin tekiydi Tillion ve hiç belli olmazdı hızı, o belirlenen yola falan da sadık kalmadı; Arien'in ihtişamına, ışığına kapılıp, Anar'ın alevi onu kavursa da yaklaşmaya kalkıştı ve Ay'ın yüzü karardı.

İşte bir bakıma Tillion'un bu serseriliği, ama daha çok, dünyada uyku ve dinginlik namına bir şey kalmadığını, yıldızların gözden saklandığını söyleyen Lórien ile Estë'nin yakarışları hatırına, Varda aldığı kararı değiştirdi ve dünyanın belli bir zaman için gölgeli, yarı aydınlık kalmasına izin verdi. Bu sayede Anar da Valinor'da Öte Deniz'in serin bağrına sokulup yatarak dinlenebildi ve Güneş'in alçalıp da soluk aldığı Akşam vakitleri, Aman'ın en müthiş ışık ve neşe saatleri oldu. Fakat çok geçmeden Güneş, Ulmo'nun hizmetkârlarınca aşağıya çekildi ve akşamları hızla Dünya'nın altına indi. Böylece kimselere görünmeden doğuya gelip, gece haddinden fazla sürmesin ve kötülük Ay'ın altında etrafta gezinmeye başlamasın diye yeniden göğe yükselirdi. Lakin bu kez de Anar yüzünden Öte Deniz'in suları ısınır, ateş kızılına boyanırdı ve Valinor, Arien'in geçişinin ardından bir vakit daha ışıklar içinde kalırdı. Ama o Dünya'nın altına doğru yolculuğunu sürdürdükçe ve doğuya doğru çekildikçe, kızıl renk solar, Valinor karanlığa gömülürdü. Gün ağarırken Savunma Dağlarının gölgeleri kopkoyu serilmiş olurdu Kutlu Ülke'nin üzerine.

Varda, Ay'ın da aynı şekilde dönmesini ve Dünya'nın altından geçerek, Güneş'in batışından sonra doğuda yükselmesini buyurdu. Fakat Tillion gitse dahi yine belirsiz bir hızda seyrediyor, daima olduğu gibi Arien'in peşi sıra sürükleniyordu; bu yüzden işte sıkça Dünya'nın üzerinde birlikte

görülürler; Hattâ bazen o kadar yaklaşır ki Arien'e, onun gölgesi diğerinin ışığını kapatır ve gün ortasında karanlık çöküverir üzerimize.

Bu nedenle Valar, Anar'ın geliş gidişine bakarak Dünya'nın Değişimi'ne kadarki bütün günleri hesap ettiler. Çünkü Tillion, Valinor'da pek oyalanmaz, ekseriyetle batı toprakları, Avathar yahut Araman veya Valinor üzerinden hızlıca geçip, Öte Deniz'deki derin yarığa dalar, Arda'nın derinliklerindeki oyuklarda ve karanlık mağaralarda bir başına yolunu aradı. Bu gezintileri uzun sürdüğü için de genellikle geç saatte dönerdi.

Güneş burada istirahate çekildiği ve yıldızlar burada Dünya'ya daha bir yanaştıkları için olsa gerek, Uzun Gece'den sonra hâlâ Valinor ışığı Ortadünya üzerindekinden daha parlak ve büyüleyiciydi. Ama ne Güneş ne de Ay, Ungoliant'ın zehrinin akmasından önce Ağaçlardan yayılan o eski ışığın yerini tutamaz. O ışık artık yalnızca Silmarillerde yaşıyor.

Fakat Morgoth yeni ışıklardan iğrendi ve Valar'ın bu ummadığı darbesi onu olduğu yerde hapsetti. Sonra karanlık ruhlarını Tillion'un üstüne salıp ona saldırdı, yıldızların patikalarının altında, Ilmen'de bir kavga koptu, neticede Tillion galip geldi. Morgoth'un Arien'den ödü kopuyordu, çünkü belayı büyüttükçe ve yalanlarla şer yaratıklarını meydana getiren özündeki kötülüğü etrafına yaydıkça, gücü kudreti bunlara geçmiş ve dağılmıştı; şimdi her zamankinden çok toprağa bağlı hale gelmişti ve karanlık kalelerinden çıkmaya iyice üşenir olmuştu, bu yüzden artık gerçekten gücünü yitirmişti ve Arien'e yaklaşacak cesareti bulamıyordu. Hizmetkârlarını ve kendisini, gözlerine bakamadığı Arien'den gölgeler yardımıyla gizledi ve yaşadığı yerin etrafındaki topraklar, dumanla ve devasa bulutlarla kaplandı.

Ama Tillion'a yapılan saldırıyı gören Valar, Morgoth'un hâlâ şerri ve kurnazlığı ile onlara karşı türlü planlar yapabileceğinden şüphelendiler. Ona karşı Ortadünya'da savaş açmaya gönüllü olmasalar da, Almaren'deki bozgunu hatırladılar ve aynısının Valinor'da meydana gelmemesi gerektiğine karar verdiler. Bu yüzden o dönemde ülkelerini yeniden güçlendirdiler ve Pelóri'nin yamaçlarını o kadar yükselttiler ki bu duvarlar doğuda, kuzeyde ve güneyde dimdik ve korkunç bir görünüme büründü. Bu duvarların dış yüzeyi karanlık ve pürüzsüzdü, tırmanmak için ayak basacak, tutunacak tek bir çıkıntı dahi yoktu; cam kadar sert yüzeyleriyle korkunç uçurumları aşağılara uzanıyor; buzlarla taçlanmış kulelere doğru

da yükseliyordu. Bunların üzerine kurulan gözetleme noktaları bir saniye boş bırakılmıyordu; Calacirya dışında tek bir geçit bırakılmadı içeriye açılan: Valar'ın geçidinin bırakılmasının nedeni ise sadık Eldar'ı ve dağların derin vadilerindeki Noldor'dan geriye kalanları yeşil tepenin üzerindeki Tirion şehrinde yönetmeyi sürdüren Finarfin idi. Çünkü bütün bu Elf ırkları, hattâ Vanyar ve onların hükümdarı Ingwë dahi zaman zaman dışarıya çıkıp hava almaya ve doğdukları yerden çıkıp denizden esen rüzgârı içlerine çekmeye muhtaçlardı; ayrıca Valar, Teleri'yi akrabalarından bütünüyle ayırmadılar. Ama Calacirya'ya da güçlü kuleler dikip bir sürü nöbetçi bıraktılar ve Valmar düzlüklerindeki yol üzerinden kurdu kuşu, insanı hayvanı, Ortadünya sakinleri haricinde hiçbir canlıyı kuşatılan araziden geçirmeyecek bir ordu kamp kurdu.

Ayrıca, şarkıların *Nurtalë Valinóreva*, yani Valinor'un Saklanışı olarak andığı bu devirde Büyülü Adalar inşa edildi ve etraflarını çeviren denizler gölgeler ve sanrılarla dolduruldu. Kuzeyden güneye doğru Gölgeli Denizlerde bir ağ gibi dizili olan bu adalar, Tol Eresseä, Issız Ada'ya uzanan yolu kapatıyorlardı. Pusla kaplı karanlık kayaların üzerinde daima korkunç sesler çıkararak uğuldayan dalgalar yüzünden bu adaların arasında gemilerin yol alması çok güçtü. O alacakaranlıkta denizciler canlarından bezer, denizden ürker hale gelirlerdi; bu adalara ayak basan her kim olursa olsun buralarda tutsak düşer, Dünya'nın Değişimi'ne dek ayılmayacağı upuzun bir uykuya dalardı. İşte böylece, tam Mandos'un haber verdiği şekilde, Kutlu Ülke'nin kapıları Araman'da Noldor'a kapandı ve sonradan Batı'ya yelken açan habercilerin biri hariç hiçbiri Valinor'a ayak basamadı; o tek haberci ise şarkıda bahsi geçen en güçlü denizci idi.

12
İNSANLARA DAİR

Valar artık dağların ardında barış içinde oturuyorlardı, ama ışığı sunup, Ortadünya'yı uzun bir vakit başıboş bıraktılar, öte yanda, Noldor'un cesareti dışında tek bir ses, tek bir itiraz yükselmiyordu Morgoth'un hükümranlığına karşı. Dört bir yandaki sular üzerinden Dünya'da olup bitenlerin haberlerini toplayan Ulmo'nun aklında en çok sürgünler vardı.

Bundan sonraki zamanın hesabı Güneş'in Yılları esasıyla yapıldı. Bu hesaba göre yıllar, Valinor'daki uzun Ağaçların Yıllarından daha hızlı akar ve daha kısadır. Bu devirde Ortadünya'nın havası* gelişip büyümenin ve faniliğin nefesi ile ağırlaştı; etraftaki her şey inanılmaz bir hızla değişip yaşlanıyordu; Arda'nın İkinci Baharı'nda topraktan ve sudan yaşam fışkırıyor, Eldar çoğalıyor ve yeni Güneş'in altında Beleriand yemyeşil, asude bir diyara dönüşüyordu.

Güneş'in ilk yükselişiyle birlikte, Ortadünya'nın doğu taraflarındaki Hildórien'de uykularından uyandı Ilúvatar'ın Genç Çocukları; lakin ilk Güneş batıda doğmuş olduğu için İnsanların açılan gözleri o tarafa döndü ve Dünya üzerinde ayakları çoğu zaman onları o tarafa götürdü. Eldar onlara İkinci Halk manasında Atani adını uygun gördü; ama Hildor da dendi adlarına, Takipçiler ve pek çok başka adla da anıldılar: Apanónar yani Sonradandoğanlar, Engwar yani Hastalıklılar ve Fírimar yani Ölümlüler; diğer isimleri örneğin Talancılar, Yabancılar ve Gizemliler, Özülanetliler, Sakarlar, Geceden-korkanlar, Güneşin Çocukları idi. Ölümlülerin çoğalmasından ve Elflerin sonlarının yaklaşmasından önceki Kadim Günleri konu alan öykülerde insana dair pek az şey anlatıldı. Tabii insanların atalarını saymazsak, Atanatári'yi, yani Güneş'in ve Ay'ın ilk yıllarında dünyanın kuzeyinde gezinip duranları. İnsanların yol göstericisi olmak ya da onları yerleşmeleri için Valinor'a çağırmak üzere tek bir Vala dahi gelmedi Hildórien'e ve İnsanlar Valar'ı sevmekten ziyade onlardan korktular; dünyayla kavgaya tutuştukları ve Güçlerle ihtilafa düştükleri için Güçlerin amaçlarını kavrayamadılar. Ulmo, Manwë'nin öğüdü ve iradesinin yardımıyla her şeye rağmen onları aklından çıkarmadı ve

mesajlarını sık sık akan sular ve sellerle gönderdi. Ama onların bu tür mevzularda pek bir kabiliyetleri yoktu, hele ki Elflerle karışıp kaynaşmalarından evvel. Bu yüzden, su kalplerini titretti, gönülden bağlandılar suya, ama mesajların birini bile anlayamadılar. Bir de derler ki, İnsanlar çok zaman evvel Karanlık Elflerle tanışıp dostluk kurdular ve daha çocukluk çağlarında, Valinor topraklarına adımını atmamış olan bu kadim Elf ırkının yoldaşı, çömezi oldular; Valar'ı da yalnızca bir söylenti ve kulaklarına yabancı gelen bir isim olarak tanıdılar.

O dönemde Morgoth da Ortadünya'ya uzun süre adımını atmadı, gücü kendi topraklarının pek ötesine geçemedi ve hattâ aniden beliren o kuvvetli ışık onu durdurdu. Ortadünya'nın toprakları ve tepeleri tehlikelerden neredeyse tamamen kurtulmuş gibiydi; çağlar önce Yavanna'nın zihninde tasarladığı ve birer tohum gibi karanlığa gömdüğü yepyeni şeyler sonunda tomurcuklanıp çiçeklendi. İnsan çocukları batıya, kuzeye ve güneye doğru dağılıp yola düştüler ve yaşadıkları neşe, her bir yaprağın yemyeşil olduğu, çiğ damlalarının henüz kurumadığı sabahın neşesiydi adeta.

Ama şafak vakti hızla gelir geçer ve günün sonrasında olup biten onca şey bütün vaatleri yalanlar; şimdi, kuzeyin güçlerinin büyük savaşlarının, Noldor'un, Sindar'ın ve İnsanların, Bauglir Morgoth'un ordularıyla savaşa tutuşup bozguna uğradıkları günler yaklaşıyordu. Bu sona sebep olan, Morgoth'un evvel ezelden tohumlarını ektiği ve düşmanları arasında durmadan yenilerini fısıldadığı kurnazca yalanlar; Alqualondë'deki katliamın laneti ve Fëanor'un yeminiydi. O günlerde olup bitene dair sadece Noldor, Silmaril ve yaşamlarına girip kaderlerini altüst eden ölümlüler hakkında bir şeyler anlatılır. O günlerde Elflerle İnsanların boyu posu, gücü kuvveti birbirinin eşiydi, ama Elfler daha bilge, daha becerikli ve daha güzellerdi; Valinor'a yerleşip Güçlerin yakınında bulunanlar, yalnızca ölümlüler sınıfından halkları değil, Karanlık Elfleri de fersah fersah aşmışlardı. Yalnızca Valar soyundan gelen Kraliçe Melian'ın hüküm sürdüğü Doriath ülkesinde Sindar bir parça yaklaştı Kutlu Ülke'nin Calaquendi'sine.

Elfler ölümsüzlerdi ve yaş aldıkça artıyordu bilgelikleri; ne hastalık ne salgın alamazdı canlarını. Esasında bedenleri yeryüzünün harcındandı ve yıkılıp yok edilebilirdi; zaman akıp geçtikçe onları için için yakıp tüketen ateş o günlerde henüz içlerine iyice yerleşmediğinden, bedenleri

İnsanlarınkine daha fazla benziyordu. Ama İnsanlar çelimsizdi, bedenleri silahlar yahut talihsizlikler nedeniyle kolayca yaralanabilir, bir o kadar da zor iyileşirdi; bir sürü hastalığa yakalanıp yataklara düşerler, yaşlanır ve ölürlerdi. Öldükten sonra ruhlarına neler olabileceğini Elfler bilmez. Bazı İnsanlar kendilerinin de Mandos'taki salonlara gittiklerini söyler, ama onların bekledikleri salon Elflerinkinden farklıdır ve Ilúvatar'ın himayesindekiler içinde Manwë'den başka yalnızca Mandos bilir, Öte Deniz'in kıyısında bulunan sessiz salonlardaki hatırlama zamanının ardından nereye gittiklerini. Eli Silmarillerden birine değmiş olan Barahir'in oğlu Beren haricinde tek bir kişi bile dönmedi ölülerin kâşanesinden dünyaya; o da zaten tek söz konuşmadı ölümlü İnsanlarla. İnsanların ölümden sonraki kaderi belki ne Valar'ın ellerindedir, ne de Ainur'un Müziğinde bahsi geçmiştir.

Morgoth'a karşı kaybedilen savaşın ardından, tam da onun gönlünden geçirdiği gibi, İnsanlarla Elflerin araları açıldığında, Ortadünya'nın Elf ırkından gelen sakinleri gözden silinmeye başladı; İnsanlar ise Güneş'i gasp ettiler adeta. Böyle olunca, zaman zaman Batı'ya yelken açıp Ortadünya'dan gidenler dışında bütün Quendi yollara düşüp uçsuz bucaksız topraklarda ve adalardaki ıssız yerlerde dolanır oldular; gölgelere ve hatıralara dönüşerek ay ışığı ile yıldız ışığına, ormanlara ve inlere sığındılar. Aslında o yılların başlarında Elflerle İnsanlar yakınlaşmış, birbirlerini akraba bilmişlerdi ve İnsanlardan bazıları Eldar ilmine vakıf olup Noldor'un büyük ve yiğit liderleri sınıfına girmişti. Ve hem Elf hem ölümlü kanı taşıyan Eärendil, Elwing ve onların çocukları Elrond da, Elflerin görkeminden, güzelliğinden ve yazgılarından paylarını almışlardı.

13
NOLDOR'UN DÖNÜŞÜNE DAİR

Sürgünler içinde Ortadünya'ya ilk dönenlerin Fëanor ile oğulları olduğu söylenir; gelip Drengist Körfezi'nin dışındaki koylar üzerinde bulunan Lammoth, yani Büyük Yankı ıssızlığında karaya çıktılar. Ve daha kıyıya ayak basar basmaz Noldor'un çığlıkları tepeleri tuttu, yükseldikçe yükseldi sesleri, öyle ki kuzeyin bütün kıyıları haddi hududu belirsiz, güçlü mü güçlü seslerle doldu; bir de tabii, Losgar'da ateşe verilen gemilerin yakılışının sesi korkunç bir gazabın cehennemi gibi bastırdı denizin rüzgârlarını ve ta uzaklarda bu sesi duyanlar merak içinde kaldılar.

Şimdi o yangının alevleri yalnızca Fëanor'un Araman'da terk edip gittiği Fingolfin tarafından görülmemişti; ama aynı zamanda Orklar ve Morgoth'un gözcüleri de izlemekteydiler. Can düşmanı Fëanor'un Batı'dan kalkıp da bir ordu ile oralara kadar geldiği haberini aldığında, Morgoth'un yüreğinden geçenleri hiçbir öykü anlatmaz. Noldor'un kılıçlarının tadına bakmadığından, herhalde pek fazla da korkmamıştı; zaten kısa bir zaman içinde onları denize dökmeye niyetlendiği anlaşıldı.

Ay'ın henüz doğmadığı saatlerde soğuk yıldızlar altında Fëanor'un ordusu Ered Lómin'in Yankılı Tepelerinin içinden geçen uzun Drengist Körfezi'ne çıktı ve böylece kıyıdan geniş Hithlum topraklarına geçti; buradan da nihayet uzun Mithrim Gölü'ne vardılar; bu gölün kuzey kıyısında bulunan ve aynı adı taşıyan bölgede ordugahlarını kurdular. Ama Lammoth'ta çıkan o kargaşanın sesi ve Losgar'da yanan gemilerden yükselen ışık yüzünden ayaklanan Morgoth'un ordusu Ered Wethrin'in, Gölgeli Dağların geçitlerinden gelip, Fëanor kampını doğru düzgün kurmaya ya da savunmaya fırsat bulamadan aniden saldırdı; işte Beleriand Savaşlarındaki İkinci Muharebe orada, Mithrim'in gri toprakları üzerinde yapıldı. O sırada Ay henüz doğmamış olduğu için Dagor-nuin-Giliath dendi bu muharebeye, Yıldızlar Altında Savaş; ve şarkılar ile pek bir meşhur edildi. Noldor, sayıca az olmalarına ve gafil avlanmalarına rağmen çabuk kazandılar zaferi; çünkü gözlerindeki Aman ışığı henüz sönmemişti; güçlü ve atılgandılar hâlâ; uzun ve korkunç kılıçlarıyla

öfkeden deliye dönmüş halde saldırıyorlardı. Orkları önlerine katıp, beşinin onunun birden canını alarak Mithrim'in dışına kovaladılar; Gölgeli Dağlardan Dorthonion'un kuzey tarafında bulunan büyük Ard-galen'e doğru döktüler. Sirion Vadisi'nden güneye geçip, Círdan'ı Falas Limanlarında kuşatmış olan Morgoth ordusu yardımlarına geldi ve onlarla birlikte hezimete uğradı. Çünkü Fëanor'un oğlu Celegorn'un bu saldırıdan haberi olmuştu; Elf ordusunun bir koluyla pusuya yatıp Eithel Sirion yakınlarındaki tepelerden aniden üstlerine saldırdı ve onları Serech Bataklığı'na kovaladı. Neticede Angband'a ulaşan haberler iç karartıcıydı ve Morgoth fenalıklar geçirdi. Muharebe on gün sürdü ve Beleriand'ın fethi için hazır ettiği ordulardan geri dönebilenler bir avuç yaprağı geçmeyecek kadar azdı.

Biraz geç haberi olsa da, onu çok neşelendirecek bir sebep vardı. Çünkü düşmanına karşı duyduğu öfkeden gözü dönen Fëanor'un durup dinlenmeye niyeti yoktu; Morgoth'a ulaşmak için Ork ordusundan geriye kalan grubun peşine takıldı; kılıcını savururken kahkahalar atıyor, Valar'ın gazabını ve yolun her türlü güçlüğünü göğüslediği için övünç duyuyordu; bir de elbette intikam saatinin yaklaştığını hissetmek sevindirmişti onu. Oysa ne Angband hakkında, ne de Morgoth'un bir çırpıda hazırladığı savunma kuvvetine dair hiçbir şey bilmiyordu; gerçi bilseydi bile yılacak değildi, çünkü aklını kaçırmış gibiydi, öfkesinin esiri olmuştu. Bu vaziyette giderken ordusuyla arasını açtıkça açtı elbette; bunu gören Morgoth'un hizmetkârları uluyup bağrıştılar ve Balroglar Angband'dan çıkıp yardımlarına koştular o anda. Morgoth'un ülkesinin yani Dor Daedeloth'un hudutları üzerinde, Fëanor ve yanındaki birkaç dostu kuşatıldılar böylece. Uzun bir müddet dövüştü ve ateşlerle kıskıvrak sarıldığı ve yara bere içinde kaldığı halde metanetini kaybetmedi, ama sonradan Gondolin'de Ecthelion tarafından katledilecek olan Balrogların Efendisi Gothmog yere çaldı onu sonunda. Eğer oğulları ordularıyla yardımına koşmamış olsalardı, Fëanor oracıkta ölürdü. Balroglar onu bırakıp Angband'a döndüler.

Oğulları onu sırtlayıp Mithrim'e doğru taşımaya başladılar. Ama Eithel Sirion'a yaklaşıp da dağları aşmak üzere yukarıya kıvrılan patikaya saptıkları sırada, Fëanor onlara durmalarını emretti; yaraları ölümcüldü çünkü ve vaktinin geldiğini biliyordu. Ve Ered Wethrin'in yamaçlarından etrafına bakarken, dünya gözüyle gördüğü son şey Ortadünya'nın en

kudretli kuleleri Thangorodrim'in tepeleri oldu ve işte orada, ölüm anında içe dolan o sezgi ile, Noldor gücünün asla onları alaşağı edemeyeceğini bildi. Yine de Morgoth'a üç kez lanet okudu ve oğullarına, yeminlerini tutup babalarının öcünü almalarını vasiyet etti. Ve sonra verdi son nefesini, ama ne bedeni toprağa gömüldü, ne de bir mezarı oldu, çünkü ruhunun aleviyle bedeni küle döndü ve duman olup süzüldü. Onunkine benzer bir ölüm ne görüldü, ne duyuldu Arda'da, ne de ruhu terk etti Mandos'un salonlarını. Ve böylece geldi Noldor'un en güçlüsünün sonu; o ki yapıp ettikleriyle Noldor'un dillere destan işlerini de başardı, en büyük acıları da tattırdı onlara.

Kuzeye yol alıp dağları aşmış olan Beleriand halkı, yani Gri Elfler, Mithrim'e yerleşmişlerdi o dönemde ve Noldor, ayrı düştükleri akrabaları olarak onları sevinçle selamladı, ama başta anlaşmaları pek kolay olmadı, çünkü uzun ayrılıkları süresince Valinor'daki Calaquendi lehçeleri ile Beleriand'daki Moriquendi dilleri birbirinden epeyce farklılaşmıştı. Noldor, Mithrim Elflerinden Doriath Kralı Elu Thingol'ün gücünü; ülkesini çepeçevre saran sanrılar kuşağını dinleyip öğrendiler ve kuzeyde olup biten bütün bu müthiş hadiselerin haberi güneydeki Menegroth'a ve Brithombar'la Eglarest Limalarına dek geldi. Böylece ilk başta bütün Beleriand Elfleri, kendilerini götürmek üzere Valar'ın gönderdiğini düşündükleri güçlü akrabalarının tam da ihtiyaç duydukları anda gelişinden ötürü şaşkınlıkla karışık bir umuda kapıldılar.

Ama daha Fëanor'un başı düşer düşmez, oğullarının yanına Morgoth'un elçileri geldiler; Morgoth yenilgiyi kabul ediyor, hattâ Silmarillerin birinden feragat etmek de dahil, bazı şartlar öneriyordu. Fëanor'un en büyük oğlu uzun Maedhros kardeşlerini buluşma yerine gidip Morgoth'un elçileriyle anlaşmaya varacaklarmış gibi bir oyun oynamaya ikna etti, ama onun sadakati Noldor'unkinden azdı. Bu yüzden bütün elçiler kararlaştırılandan daha güçlü kuvvetlerle geldiler buluşulacak olan yere, fakat Morgoth daha da fazlasını gönderdi, üstelik aralarında Balroglar da vardı. Maedhros pusuya düşürüldü ve yanındakilerin tümü katledildi; Morgoth'un emri üzerine onun canını almadılar ve Angband'a götürdüler.

Bunun üzerine Maedhros'un kardeşleri geri çekilip Hithlum'da büyük bir karargâh kurdular, ama Morgoth Maedhros'u rehin almıştı ve Noldor savaştan vazgeçip Batı'ya dönmedikçe, yahut Beleriand'ı terk edip

dünyanın güneyine gitmedikçe onu serbest bırakmayacağını bildirdi. Ama Fëanor'un oğulları Morgoth'un onları kandırabileceğini, ne yaparlarsa yapsınlar Maedhros'u bırakmayabileceğini biliyorlardı, öte yandan ellerini kollarını bağlayan bir de yemin vardı ve hiçbir sebeple düşmanlarına karşı açtıkları savaştan vazgeçmeleri mümkün değildi. Bunun üzerine Morgoth Maedhros'u çelik bir kelepçeyle sağ bileğinden kayalara bağlayıp Thangorodrim üzerindeki bir uçurumdan sallandırdı.

* * *

Şimdi ise, Gıcırdayan Buzul'u geçmiş olan Fingolfin ile maiyetinin ilerlediğine dair bir dedikodu Hithlum'daki karargaha kadar ulaştı ve Ay'ın doğuşu esnasında herkes hayretten donup kaldı. Fakat Fingolfin'in ordusu Mithrim'e doğru yol alırken Güneş batıda pırıl pırıl doğmuştu ve Fingolfin mavi-gümüş sancaklarını fora edip borularını çaldı; yürüyen ayaklarının altında çiçekler açtı ve yıldızların devri nihayete erdi. Müthiş ışığın yükselişiyle birlikte Morgoth'un hizmetkârları Angband'a kaçtılar ve düşmanları yerin altında saklanırken Fingolfin hiçbir mukavemetle karşılaşmadan Dor Daedeloth Kalesi'nden geçip gitti. Sonra Elfler, Angband kapılarına darbeler indirdiler ve borularının yüksek ve tehditkar sesi Thangorodrim kulelerini titretti; işkencesi süren Maedhros onları duydu ve çığlıklar attı, ama taşların yankısı arasında sesi kaybolup gitti.

Huyu suyu Fëanor'a benzemeyen ve Morgoth'un hilelerine karşı tedbiri elden bırakmayan Fingolfin, Dor Daedeloth'ta fazla oyalanmayıp Mithrim'e döndü, çünkü orada Fëanor'un oğullarını bulması gerektiğine dair haberler geldi kulağına; bir yandan da, halkı dinlenip güçlenirken Gölgeli Dağları siper etmek istiyordu kendisine, ne de olsa Angband'ın dayanıklılığını gözleriyle görmüş ve yalnızca borazanların sesiyle yıkılıp gitmeyeceğini anlamıştı. Böylece nihayet Hithlum'a gelip Mithrim Gölünün kuzey kıyılarında ilk karargâhını ve evini kurdu. Fingolfin'in halkı kalbinde Fëanor hanedanına karşı bir damla sevgi beslemiyordu, çünkü buzu geçerken çektikleri ızdırap çok büyük olmuştu ve Fingolfin, Fëanor'un oğullarını suçun ortağı olarak görüyordu. İşte bu yüzden iki ordu arasında bir çatışma çıkması tehlikesi vardı, ama yolda verdikleri kayıplar ne denli büyük olursa olsun Fingolfin'in halkı ile Finarfin'in oğlu Finrod'un maiyetindekiler, Fëanor'un tebaasından hâlâ sayıca kat kat

üstünlerdi; işte şimdi onlar önlerinden çekiliyorlar, güney sahiline taşınıyorlardı; aralarında artık bir göl uzanıyordu. Gerçi Fëanor'un halkı içinde pek çok kişi pişmandı Losgar'daki yangından ve kuzey buzulunda terk ettikleri dostlarının yiğitliği karşısında hayrete düşmüşlerdi; hattâ onları kucaklamak isterlerdi, ama duydukları utanç buna mani oldu.

Noldor üzerlerindeki bu lanet yüzünden, henüz Morgoth tereddütler içinde sinmişken ve ışığın Orklar üzerinde yarattığı dehşet henüz taze ve güçlü iken, hiçbir şey başaramadılar. Ama gün geldi Morgoth daldığı düşüncelerden uyandı ve düşmanlarının ikiye bölünmüş olmalarından müthiş bir keyif aldı. Angband'ın derin çukurlarında kocaman dumanlar ve buharlar yükseltilmesini sağladı; bu dumanlar, Demir Dağların kokuşmuş tepelerini aşıp, ta uzaklardan Mithrim'den görülecek şekilde yükseliyor, dünyanın ilk sabahlarının pırıl pırıl göğünü lekeliyordu. Doğudan bir rüzgâr gelip bu dumanları Hithlum üzerine sürükledi ve Güneş ışığını kararttı; duman düzlüklere ve oyuklara çöreklendi ve bütün kasveti ve zehriyle Mithrim'in suları üzerine çöktü.

Bunun üzerine Fingolfin'in oğlu yiğit Fingon, düşmanları iyice savaşa hazır hale gelmeden evvel Noldor'u birbirinden ayrı koyan kan davasını çözmeye karar verdi, çünkü kuzey diyarları Morgoth'un yeraltındaki demir ocaklarından yükselen gürültüler ile sarsılıyordu. Çok eskiden, Valinor'da mutluluğun hüküm sürdüğü zamanlarda, Melkor henüz zincirlerinden kurtulmamış, aralarına yalanlar girmemişken, Fingon ile Maedhros yakın arkadaştılar ve henüz, Maedhros'un yangın sırasında onu unutmadığından haberdar olmasa da, kadim dostluklarının anısı kalbini acıtıyordu. Bu yüzden, bugün bile haklı olarak Noldor'un prenslerinin başarıları arasında gösterilen bir işe kalkıştı: Tek başına ve kimselerin öğüdünü almaksızın Maedhros'u aramaya çıktı, Morgoth'un yarattığı o karanlık ise, düşmanlarına görünmeden kaleye kadar gelmesine yardım etti. Thangorodrim'in zirvelerine kadar tırmandı, umutsuzca altında uzanan diyarın ıssızlığına daldı, ama Morgoth'un kalesine ulaşabileceği tek bir geçiş ya da gedik bile bulamadı. Ve sonra, hâlâ yerin altındaki karanlık tünellerde korkuyla sinmiş olan Orklara aldırış etmeden, arpını eline alıp bir Valinor ezgisi söyledi. Bu ezgi, Finwë'nin oğulları arasındaki savaş patlak vermeden önce Noldor tarafından bestelenmiş eski bir parçaydı; sesi, daha evvel asla, gam ve korku çığlıkları dışında bir ses duymamış olan oyuklarda çınladı.

Fingon böylece aradığını buldu. Birdenbire uzaktan gelen, belli belirsiz bir ses şarkısına eşlik etti ve ona cevap verdi. Şarkıyı söyleyen işkence altındaki Maedhros'tu. Fingon, akrabasının asılı olduğu çıkıntıya kadar tırmandı, ama daha fazla ilerleyemedi ve Morgoth'un kurduğu korkunç işkence düzeneğini görünce ağlamaya başladı. Bunun üzerine, umutsuzca acılar içinde kıvranan Maedhros yayıyla kendisini vurması için Fingon'a yalvardı; Fingon bir ok yerleştirip yayı gerdi. Ve umutlarını bütünüyle yitirince Manwë'ye seslenip şöyle söyledi: "Ey bütün kuşların sevgilisi olan Hükümdarım, bu tüylü oka hız ver ve ihtiyacı olan merhameti esirgeme Noldor'dan!"

Yakarışına hızla bir yanıt aldı. Çünkü tüm kuşlara kalbinde yer açan ve bütün kuşların Ortadünya'dan Taniquetil üzerinden haberler taşıdıkları Manwë, kartal ırkını kuzeyin yalçın kayalıklarına konuşlanıp Morgoth'u izlemeleri için göndermişti, çünkü Elflere duyduğu merhamet eksilmemişti kalbinden. Ve kartallar o günlerde olan bitene dair pek çok haber iletmişlerdi Manwë'nin acılı kulaklarına. Fingon tam yayını germişti ki Kartalların Kralı, gelmiş geçmiş en güçlü kuş olan Thorondor, açıldığında otuz kulacı bulan kanatları ile yükseklerden süzülüp geldi ve Fingon'u elinden yakalayarak Maedhros'un asılı olduğu kayaya taşıdı. Ama Fingon, Maedhros'un bileğindeki bu cehennemden çıkma kelepçeyi ne çözebildi, ne kesebildi, ne de kayadan çekip çıkarabildi. Bunun üzerine acıyla kıvranan Maedhros bir kez daha canını alması için yalvarmaya başladı, ama Fingon bunun yerine bilek hizasından eli kesip Maedhros'u kurtardı ve Thorondor ikisini de Mithrim'e geri götürdü.

Maedhros zaman içinde iyileşti, çünkü onun içindeki yaşam ateşi kıvıl kıvıldı ve Valinor'da yetişmiş olanlara özgü bir biçimde, kadim dünyaya yaraşır bir güç taşıyordu. Bedeni yaşadığı işkencenin eziyetinden sıyrılıp sapasağlam olmasına oldu, ama acısının gölgesi kalkmadı kalbinin üzerinden ve artık sol eliyle savurduğu kılıcı, sağ elinde tuttuğu zamanlardakinden çok daha ölümcül bir silahtı. Fingon başardığı bu işle büyük şöhret kazandı; bütün Noldor'un övgüsünü kazandı ve Fingolfin ve Fëanor hanedanı arasındaki nefret yatıştı. Çünkü Maedhros, Araman'da onları terk ettikleri için af diledi; Noldor üzerindeki hükümdarlık iddiasından feragat etti ve Fingolfin'e şöyle seslendi: "Aramıza bir keder gölgesini düşürmedikçe, efendim, Finwë hanedanının hem en yaşlısı, hem

de buna yaraşır biçimde en bilgesi olarak hükümdarlık hakkı sizin olmalıdır." Ama kardeşleri bu sözlerine asla yürekten katılmadılar.

Bu yüzden, aynen Mandos'un önceden haber verdiği biçimde, Elendë ve Beleriand'ın himayesi yaşlı olandan Fingolfin hanedanına geçtiği için ve Silmarilleri kaybettikleri için Fëanor hanedanına, Yoksun Bırakılanlar dendi. Fakat yeniden bir araya gelmiş olan Noldor, Dor Daedeloth sınırları üzerine bir gözcü koyup Angband'ı batı, güney ve doğu cenahından kuşattılar; Beleriand ülkesini keşfetmek ve bu topraklarda yaşayanlarla barış masasına oturmak için uçsuz bucaksız araziler üzerinde en uzak noktalara kadar haberciler gönderdiler.

Kral Thingol, yeni topraklar keşfetmeye bu denli heves etmiş, güçlü kuvvetli bunca prensi elbette tüm kalbiyle buyur etmedi; sanrılar kuşağını da kaldırmadı, çünkü Melian'dan aldığı bilgelikle, Morgoth kuşatmasının sürebileceğine inanmıyordu. Yalnızca Finarfin'in hanedanından olan Noldor'un, Doriath sınırları içinden geçmesine göz yumuldu; bunun nedeni ise, annelerinin Alqualondë'li Eärwen, Olwë'nin kızı ve Thingol'ün akrabası olmasıydı.

Finarfin'in oğlu Angrod, kardeşi Finrod'un habercisi sıfatıyla Menegroth'a gelen Sürgünlerin ilki oldu ve Noldor'un kuzeyde yapıp ettiklerini, sayıları ve güçlerinin düzenini anlatarak Kral'la uzun bir sohbete oturdu, ama samimi ve akıllıca davranıp, artık affedilmiş olan kederleri düşünerek, ne Akraba Kıyımı'ndan, ne Noldor'un sürgüne gönderilişinden, ne de Fëanor'un yemininden bahsetti. Kral Thingol sessizce oturup Angrod'un sözlerini dinledi ve giderken ona şunu söyledi: "Seni buraya göndermiş olanlara, benden şu sözleri ilet: Noldor'un Hithlum'da, Dorthonion'un zirvelerine ve Doriath'ın doğusundaki ıssız topraklara yerleşmelerine itirazım yoktur, ama diğer topraklar benim halkımın yurdudur ve ben onların özgürlüklerini kısıtlamaya yanaşamam, hele ki evlerinden edilmelerine. Bu yüzden siz Batı'nın prensleri, halinize tavrınıza dikkat edin, çünkü Beleriand'ın Efendisi benim ve buralara yerleşmeye niyetlenen herkes benim sözüme uymak mecburiyetindedir. Benim misafir kabul ettiklerim ya da yardımıma ihtiyaç duyanlar dışında hiç kimse Doriath'a yerleşmeyecektir."

Noldor'un efendileri Mithrim'de divanı topladı, Kral Thingol'ün sözlerini onlara iletecek olan Angrod da Doriath'tan döndü. Thingol'ün

karşılaması soğuk geldi Noldor'a, Fëanor'un oğulları ise öfkelendiler bu sözlere, ama Maedhros güldü ve şöyle dedi: "Bir kralı kral yapan elinde tuttuklarıdır; aksi takdirde unvanının kıymeti kalmazdı. Thingol bize hüküm sürmediği toprakları bahşetti. Gerçekten sadece Doriath bugün sadece onun ülkesi olabilir, ama Noldor'un gelişi yüzünden. Bu nedenle, bırakalım Doriath'ta hükmünü sürsün ve bizim bulduğumuz Morgoth'un Orklarıyla değil de, Finwë'nin oğullarıyla komşuluk ettiği için memnuniyet duysun. Başka yerlerde bu bize uygun olduğunca sürüp gidebilir."

Fakat Finarfin'in oğullarından haz etmeyen, kardeşlerin en serti ve fevrisi Caranthir bağırdı: "Daha neler! Finarfin'in oğullarının mağaralarındaki bu Karanlık Elfin hikâyeleriyle etrafta koşturup durmalarına izin vermeyelim. Onunla görüşmek için kim çıkıp da bunları sözcümüz seçti? Ve anneleri diğer ırktan olsa bile, Beleriand'a ayak basar basmaz babalarının bir Noldor beyi olduğunu unutuvermelerine mani olalım."

Bu sözler üzerine Angrod öfkesinden çıldırıp bir hışımla divanı terk etti. Maedhros, Caranthir'i bir güzel azarladı, ama Fëanor'un oğullarının sanki her an ağızlarından çıkacak bir söz ya da kaba kuvvetle patlayıverecek gibi görünen asabiyetinden korkan diğer iki hanedana mensup Noldor, onun sözleriyle can evlerinden vuruldular. Fakat Maedhros kardeşlerini zapt etti ve birlikte divandan ayrılıp, çok geçmeden Mithrim'i arkalarında bırakıp doğuya Aros'un ötesine, Himring Tepesi eteklerindeki geniş araziye geldiler. Buraya sonraları Maedhros Hududu dendi, çünkü o vakte dek Angband'dan gelecek bir saldırıya karşı ne tepede ne de nehirde doğru dürüst bir savunma yoktu. Maedhros ve kardeşleri, yanlarında gelebilecek gibi olanları toplayıp, orada sınır bekçiliği yaptılar ve batı tarafındaki akrabaları ile lüzum olmadıkça pek az görüştüler. Bu planı, çatışma ihtimalini azaltmak isteyen ve saldırı tehlikesinin en büyüğünü göğüslemeye gönüllü olan Maedhros'un bizzat yaptığı anlatılır; kendisi Fingolfin ve Finarfin hanedanları ile daima dost kaldı ve ortak divan görüşmelerine katılmak üzere zaman zaman aralarına karıştı. Ayrıca, bir süredir bahsi geçmese de hâlâ var olan yemine de bağlılığını korudu.

Caranthir'in halkı şimdi Gelion'un yukarısındaki nehirlerin ötesinde, en doğu uçta, Rerir Dağı altındaki Helevorn Gölü çevresine ve güney tarafına yerleştiler ve Ered Luin'in tepelerine tırmanıp doğu tarafına

baktıklarında hayretler içinde kaldılar, çünkü onlara ıssız ve yaban görünen o topraklar Ortadünya idi. Ve bu yüzden Caranthir'in halkı, Morgoth'un saldırısından ve Noldor'un gelişinden sonra Beleriand'a yaptıkları yolculukları kesmiş olan Cücelerle rastlaştı. Ama her iki halk da beceriyi sevmelerine ve öğrenmeye hevesli olmalarına karşın, aralarında büyük sevgi oluşmadı, çünkü Cüceler sır doluydular ve çok alıngan bir yapıları vardı ve Caranthir kibirliydi ve Naugrim'in sevimsizliğine dair hakaretlerini pek de gizleme gereği duymuyordu, tabii halkı da onu taklit ediyordu. Yine de her iki halkın Morgoth'a duydukları nefret ve korku, ittifak yapmalarını ve bu ittifaktan fevkalade kârlı çıkmalarını sağladı; çünkü ö devirde Naugrim zanaata ilişkin bir sürü şey öğrendi, böylece Nogrod ile Belegost'un demircileri ve duvarcıları akrabaları arasında şan şöhret sahibi oldular ve Cüceler, Beleriand'a geliş gidişlerini yeniden başlattıkları vakit, cüce madenlerinin ticareti önce Caranthir'in elinden geçti, bu sayede o da çok büyük bir zenginliğe kavuştu.

Güneşle geçen yirminci yıldönümünde Noldor Kralı Fingolfin büyük bir şölen tertip etti ve bu şölen bahar zamanı, coşkun Narog Nehri'nin doğduğu yerde, Ivrin gölcüklerinin yanında yapıldı, çünkü buralar, kuzeye karşı onlara siper olan Gölge Dağlarının eteklerinde yeşil ve asude topraklardı. Bu şölende yaşanan neşe, sonradan gelen kederli günlerde uzun uzun hatırlandı ve şölene Yeniden Birleşme Şöleni manasında Mereth Aderthad dediler. Şölene Fingolfin ile Finrod'un reisleriyle halklarının pek çoğu; kuzey hududunun savaşçıları ile birlikte Fëanor'un oğullarından Maedhros ve Maglor geldi; Beleriand ormanlarının gezginleri ve limanların ahalisi olan Gri Elflerden de büyük bir kalabalık, efendileri Círdan ile birlikte katıldı şölene. Hattâ, uzaklardaki Mavi Dağların eteklerinde yer alan Yedi Nehir Diyarı'nın yani Ossiriand'ın halkı olan Yeşil Elfler bile geri durmadılar bu şölene katılmaktan; yalnız, Doriath'tan, Kral'ın tebriklerini iletmek için gelen Mablung ve Daeron adındaki iki haberciden başkası gelmedi.

Mereth Adertad'da iyi niyetle pek çok öğüt alındı ve birliğe, dostluğa dair yeminler edildi ve denilir ki bu şölende Gri Elflerin dili, Noldor tarafından bile en çok konuşulan dil oldu, çünkü onlar Beleriand dilini çabucak öğrendiler, oysa Sindar Valinor dilini bir türlü çözemiyordu. Noldor'un yürekleri apaçık ve umut doluydu ve pek çoğu, kendilerine Ortadünya'da özgürlüklerini kazanıp adil krallıklar kurmalarını öğütleyen

Fëanor'un sözlerinin doğrulandığı hissine kapıldı; gerçekten de, kılıçlarıyla Beleriand'ı Morgoth'un bozgunundan korudukları ve onun gücünün kapalı kapılar ardında tutulduğu yıllar boyunca da bu barış sürüp gitti. İşte bu yıllar yeni Güneş ile Ay'ın altında saadetin yaşandığı devirdi ve bütün ülke halinden hoşnuttu hoşnut olmasına, ama yine de Gölge kuzeyde kapkara çöreklenmiş oturuyordu.

Bu şölenin ardından otuz yıl geçmişken, bu kez Fingolfin'in oğlu Turgon memleketi Nevrast'tan çıkıp Tol Sirion Adası üzerinde dostu Finrod'u arayıp buldu ve bir süre için kuzey dağlarından bıkıp, birlikte nehir boyunca güneye doğru yolculuğa çıktılar; yolculukları sürerken Alacakaranlık Göllerinin ötesinde Sirion sularının yakınlarında üzerlerine gece çöktü ve yaz gecesinin yıldızları altında bu suların kıyısında uyudular. Ama nehirden yukarıya çıkan Ulmo üzerlerine derin bir uyku ve kötü kötü rüyalar yolladı; uyandıktan sonra bile o rüyaların uğursuzluğundan kurtaramadılar kendilerini, ama birbirlerine de tek kelime etmediler, çünkü tam da hatırlayamıyorlardı gördüklerini ve her ikisi de, Ulmo'nun yalnızca kendisine bir mesaj verdiğini düşünüyordu. Ama artık rahat huzur yüzü görmez oldular, neler olacağına dair bir şüphe düştü içlerine ve gizli güçlere ait yerleri bulmak için ayak basılmadık topraklarda bir başlarına bir o yana bir bu yana dolaştılar, çünkü her ikisi de gelecek olan bir felaket gününe karşı hazırlanmak ve Morgoth aniden Angband'dan çıkıp da Kuzey ordularını devirmeden evvel bir sığınak kurmak üzere emir aldıklarını düşünüyorlardı.

Finrod ile kız kardeşi Galadriel'in Doriath'ta akrabaları Thingol'ün misafiri olarak kaldıkları bir zamandı. O zamanlar Finrod, Menegroth'un gücü ve ihtişamı, hazineleri ve silahlığı ve taştan inşa edilmiş çok sütunlu salonlarına hayran kaldı ve tepelerin altında, gizli ve derin bir yerde daima korunan kapılar ardında kocaman salonlar inşa ettirme hevesi yüreğine yerleşti. Bu yüzden hayallerinden bahsedip içini Thingol'e açtı; Thingol ona Narog Nehri'nin derin koyağından ve onun dik batı kıyısındaki Yüce Faroth'un altında bulunan mağaralardan söz etti ve yola çıkarken yanına, henüz pek kimsenin bilmediği o yerlere onu götürecek rehberler kattı. Böylece Finrod, Narog Mağaralarına geldi ve bunların derinlerinde Menegroth'un konaklarının tarzına benzer salonlar ve silahlıklar inşa etmeye girişti ve bu kale Nargothrond adını aldı. İnşaatı yaparken Mavi Dağ'ın Cücelerinden yardım gördü Finrod, onlar da karşılığında

ziyadesiyle ödüllendirildiler, çünkü Finrod diğer bütün Noldor prenslerinden daha çok hazine getirmişti Tirion'dan. Ve Kadim Günlerde Cücelerin yapıp ettikleri içinde en şöhretlisi olan Cüce Gerdanlığı yani Nauglamír de işte o günlerde Finrod için yapıldı. Bu, Valinor'dan getirilmiş sayısız değerli taşın kakıldığı altından bir ziynetti, fakat öyle bir özelliği vardı ki takanın boynunda keten ipliği gibi hafif kalır, hangi boynu kavrarsa kavrasın daima zarafet ve letafet verirdi.

Finrod, yanına halkından pek çok kişiyi de alıp işte orada, Nargothrond'da kurdu yuvasını ve Cücelerin dilinde Felagund dendi kendisine, Mağara Yontucusu; Finrod da bu ismi ölene dek taşıdı. Ama Felagund Finrod, Narog Nehri yanındaki mağaralara evini barkını kuran ilk kişi değildi.

Kardeşi Galadriel onunla birlikte Nargothrond'a gitmedi, çünkü Doriath'a yerleşen ve Thingol'ün akrabası olan Celeborn'la aralarında büyük bir aşk vardı. Bu yüzden Saklı Krallık'ta kalıp Melian'ın yanına yerleşti ve ondan Ortadünya'ya dair hem ilim, hem de bilgelik dersi aldı.

Ama Turgon bir tepe üzerine kurulu olan şehri, kulesi ve ağacı ile pek hoş olan Tirion'u anımsadı ve aradığını bulamadı, ama Nevrast'a döndü ve denizin kıyısındaki Vinyamar'da huzur içinde oturdu. Ve bir yıl sonra Ulmo yeniden kendisini gösterdi ona ve gidip Sirion Vadisi'nde bir başına dolaşmasını buyurdu; Turgon yola düşüp Ulmo'nun yol göstericiliğiyle Kuşatan Dağlarda saklı kalmış olan ve ortasında kayadan bir tepenin yükseldiği Tumladen Vadisi'ni keşfetti. Bundan da kimselere söz etmedi yine ve bir kez daha Nevrast'a döndü; orada, sürgün döneminde hasretini çektiği Tuna üzerindeki Tirion şehrine benzer bir şehri gizli gizli tasarlamaya koyuldu.

Morgoth, Noldor'un efendilerinin savaşı düşünmeksizin etrafta dolaştıkları haberini getiren casuslarına inanarak, düşmanlarının gücünü ve uyanıklığını imtihan etti. Bir kez daha, neredeyse en beklenmedik anda Morgoth'un gücü kendini gösterdi ve aniden kuzeyde depremler meydana geldi ve topraktaki yarıklardan alevler fışkırdı ve Demirden Dağlar alev kustular; Ard-galen düzlüğünün dört yanına Orklar aktı. Oradan, batıda Sirion Geçidi'nden aşağıya doğru saldırdılar ve doğuda Maedhros'un tepeleriyle Mavi Dağların uç kısımları arasındaki boşluktan Maglor'un diyarına doğru ileri atıldılar. Ama Fingolfin ile Maedhros uyumuyordu ve

diğerleri Beleriand'da yolunu kaybedip, önlerine çıkana büyük kötülükler yapan dağınık Ork ordularının peşine düşerken, onlar Dorthonion'a saldırmakta olan esas orduyu her iki taraftan gafil avladılar ve Morgoth'un hizmetkârlarını yendiler ve Ard-galen'e kadar kovalayıp, Angband'ın kapıları göründüğünde son Orku da ortadan kaldırana kadar hepsini avlayıp topunun kanını döktüler. Bu da Beleriand Savaşları içinde üçüncü büyük muharebe oldu ve Şanlı Muharebe, yani Dagor Aglareb adıyla anıldı.

Bir zafer kazandılar, evet, ama bir yandan da prenslerin gözlerini kulaklarını açan bir uyarı oldu bu onlara; bu muharebenin ardından kuşatmalarını daha da sıkılaştırıp, muhafızlarını güçlendirerek ve düzenleyerek, neresinden bakılsa dört yüz Güneş yılı süren Angband Kuşatması'nı hazırladılar. Dagor Aglareb'den sonra uzun bir müddet boyunca Morgoth'un tek bir hizmetkârı dahi kapıların ardına geçmeye cesaret edemedi, çünkü Noldor efendilerinden ödleri kopuyordu ve Fingolfin, aralarından biri çıkıp da ihanet etmediği müddetçe artık Morgoth'un ne Eldar'ın kuşatmalarını dağıtabileceğini, ne de onları gafil avlayabileceğini söyleyerek övünüyordu. Ama öte yandan, Noldor ne Angband'ı ele geçirebildi, ne de Silmarilleri geri alabildi ve tüm bu kuşatma dönemi boyunca savaş asla kesin bir nihayete ermedi, çünkü Morgoth yeni yeni belalar icat etti ve düşmanlarını aralıklarla daima sınadı. Ayrıca, Morgoth'un kalesi de dört bir yanından kuşatılamıyordu, çünkü müthiş eğimli yamaçlarından Thangorodrim'in kulelerinin öne doğru sivrildiği Demirden Dağlar kaleyi her iki yönden de bir güzel koruyor ve karıyla, buzuyla Noldor'a geçit vermiyordu. Böylece Morgoth'un arkasına ve kuzeyine hiçbir düşmanı geçemiyordu ve bu sayede casusları da kimi zaman dolambaçlı yollar kullanarak Beleriand'a geliyorlardı. Morgoth her şeyden çok Eldar'ı birbirine düşürmeyi ve kalplerine korku salmayı arzuluyor ve Orklara yakalayabildiklerini canlı olarak alıp Angband'a getirmeleri için emir veriyordu; gerçekten de onun gözlerindeki dehşeti görüp de gözü korkmuş olanları zapt etmek için artık zincire falan lüzum kalmıyordu; bunlar zaten nerede olurlarsa olsunlar onun emirlerini yerine getirerek ve korkusunu içlerinde taşıyarak yaşıyorlardı. Böylece Morgoth, Fëanor'un isyanından evvel olup bitenler hakkında epeyce bir havadis dinledi ve düşmanları arasında türlü türlü nifak olduğunu görüp keyiflendi.

Dagor Aglareb'in üzerinden yaklaşık yüz yıl geçtikten sonra Morgoth, Fingolfin'i gafil avlamak için işler çevirmeye başladı (Maedhros'un tetikte olduğunu biliyordu çünkü) ve karlar altındaki kuzeye bir ordu gönderdi; bu ordu oradan batıya ve yeniden güneye döndü ve Fingolfin'in Gıcırdayan Buzul'dan gelirken takip ettiği yol üzerinde bulunan Drengist Körfezi sahillerine indi. Bu yoldan geçip Hithlum ülkesine batıdan girebileceklerdi, ama kendilerini ele verdiler ve Fingon, körfezin başındaki tepelerden inerek üzerlerine çöreklendi; burada Orkların pek çoğunu denize döktüler. Bu çarpışma büyük muharebeler arasında sayılmadı, çünkü burada Orkların sayısı nispeten azdı ve Hithlum halkının yalnızca bir bölümü orada savaştı. Ama yine de buradaki savaşın ardından uzun seneler barış içinde geçti ve Angband'dan açık bir saldırı gelmedi, çünkü Morgoth, Orkların yardım almaksızın Noldor karşısında şansları olmadığını kavradı, yeni fikirler üretmek için düşüncelere daldı.

Yine bir yüzyıl sonra bu kez Urulókilerin yani kuzey ejderlerinin ilki olan Glaurung Angband'ın kapılarından çıktı. Henüz gençti ve ejderlerin ömrü uzun olur ve yıllar onlara yavaş geçtiği için boyunun posunun ancak yarısına erişmişti, ama Elfleri önüne katıp korku içinde Ered Wethrim'e ve Dorthonion'a kadar kaçırttı ve Ard-galen'in arazilerini kirletip çirkinleştirdi. Hithlum prensi Fingon, at sırtındaki okçularını da yanına alarak dönüp ejderin üzerine at sürdü ve hızlı binicilerle onu ablukaya aldı; Glaurung, zırhı henüz tamamen gelişip sertleşmemiş olduğu için onların küçük küçük oklarına mukavemet edemedi ve Angband'a kaçarak uzun yıllar da orada kaldı. Fingon yere göğe konulamıyor, Noldor bu zaferin keyfini sürüyordu, çünkü pek az kişi bu yeni varlığın gerçek anlamına ve yarattığı tehdide vakıf olabilmişti. Oysa Morgoth, Glaurung'un fazla erken ortalığa çıkıp görülmüş olmasından hoşnutsuzdu ve bu yenilginin ardından bu kez de yaklaşık iki yüzyıl süren Uzun Barış devri geldi. Bu dönem boyunca sınırlarda kopan birkaç kavga gürültüden fazlası yaşanmadı ve tüm Beleriand ülkesi refaha ve zenginliğe kavuştu. Noldor, kuzeydeki ordularının koruması altında, yurtlarını ve kulelerini buralara inşa ettiler ve bu devirde sayısız güzel şey meydana getirdiler, şiirler, öyküler düzdüler ve ilim kitapları yazdılar. Ülkenin pek çok bölgesinde Noldor ile Sindar iyiden iyiye kaynaşıp neredeyse tek bir halk halini aldı ve aynı dili konuşur oldu, ama aralarındaki fark tükenmedi: Noldor bedenen ve zihnen mukayese edilemez bir güce sahipti; en kudretli savaşçılar da bilgeler de onların aralarından çıkıyordu; evlerini taştan inşa ediyorlar ve

tepelerin yamaçları ile açık arazileri beğeniyorlardı. Sindar'ın ise çok hoş sesleri vardı ve Fëanor'un oğlu Maglor hariç, müzik hususunda çok daha kabiliyetliydiler; onların sevdikleri doğa örtüsü ormanlar ve nehir kenarlarıydı ve Gri Elflerin bazıları hâlâ bir noktada yerleşmektense uzaklara seyahatler yapıyor ve yürüdükleri yollar boyunca da şarkılar söylüyorlardı.

14
Beleriand'a Ve Ülkelerine Dair

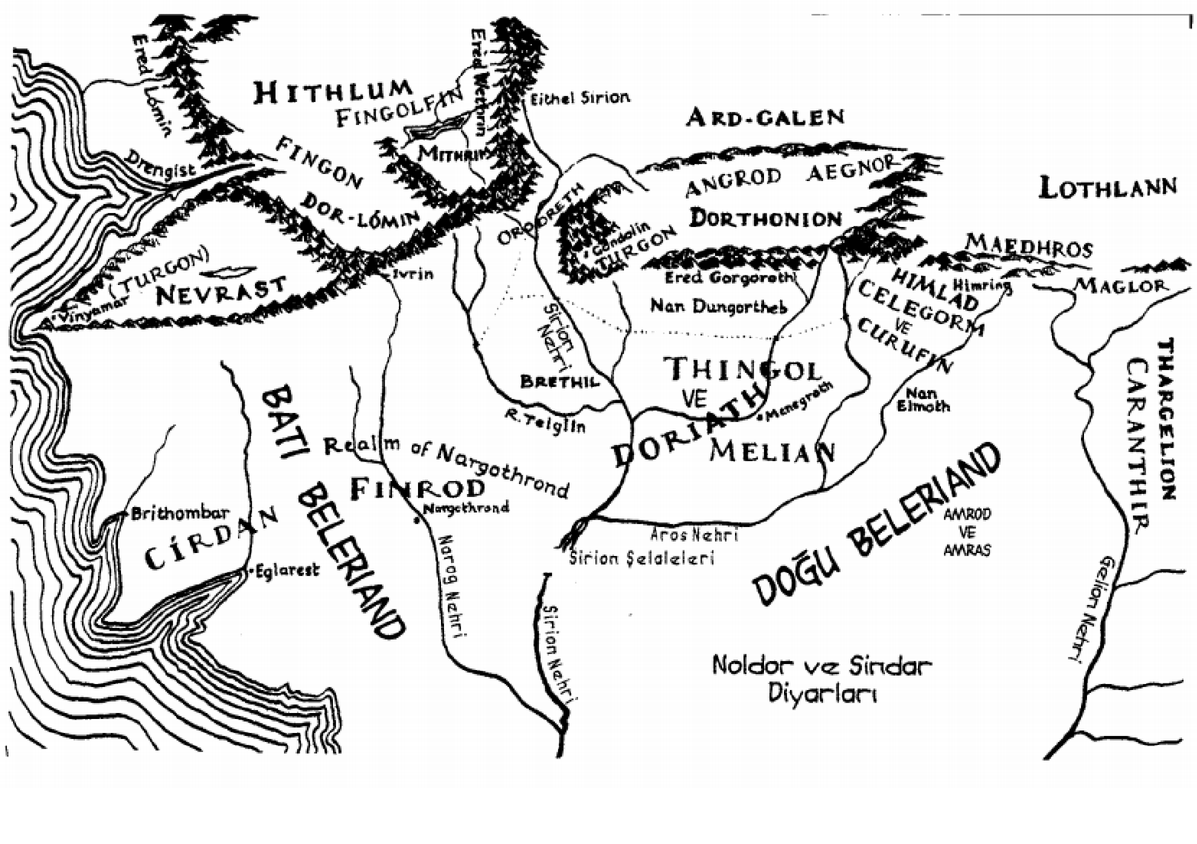
Noldor'un gelip yerleştikleri Ortadünya'nın batı bölgelerinin kuzeyindeki diyarların hali budur ve burada Eldar beylerinin topraklarını hangi yollarla ellerinde tuttukları ve Beleriand Savaşlarının üçüncüsü olan Dagor Aglareb'den sonra Morgoth üzerinde kurulan kuşatma anlatılmaktadır.

Morgoth geçmiş devirlerde, Utumno Kalesi'ni çevirip korusun diye, dünyanın kuzeyinde Ered Engrin'i yani Demir Dağları inşa etmişti ve bu dağlar daima soğuk olan bölgelerin tam sınırında doğudan batıya doğru muazzam bir kıvrım yaparak yükseliyorlardı. Batıda, Ered Engrin'in kuzey tarafına doğru geriye bükülen yamaçlarının ardında, Morgoth Valinor'dan gelebilecek bir saldırıya önlem olarak bir kale daha inşa etmişti ve daha evvel de bahsedildiği gibi, Ortadünya'ya geri geldiğinde, Angband'ın sayısız zindanlarını yani Demirden Cehennemleri mesken tuttu, çünkü Güçlerin Savaşı'nda Valar, onu devasa Utumno Kalesi'nde yenme telaşına kapılıp, ne Angband'ı tamamen yıkmış, ne de dibini bucağını keşfetmişlerdi. Morgoth da Ered Engrin'in altına dağların güneyine çıkan kocaman bir tünel açmış ve bu çıkışa da sağlam bir kapı yapmıştı. Ama bu kapıların üstüne ve hattâ dağların tarafına doğru arkasına, yerin altındaki ocaklarından çıkan kül ve cüruftan, bir de açtığı tünellerden çıkan dağ gibi süprüntüden oluşan devasa Thangorodrim kulelerini dikmişti. Bunlar kapkara, ıssız ve muazzam yükseklikte kulelerdi ve tepelerinden kuzey göğünü kirleten kara bir duman tütüyordu. Angband'ın kapılarının önünden başlayarak Ard-galen düzlükleri üzerinden kilometrelerce ötelere dek pislik ve zehir yayılıyordu, ama Güneş'in doğuşundan sonra buralarda da çimler büyüdü ve Angband kuşatma altındayken, kapıları sımsıkı kapalı tutulurken, cehennemin kapılarının önündeki hendeklerde ve kırılmış kayalarda bile yeşillikler vardı.

Thangorodrim'in batısında Hísilómë yani Sisler Diyarı bulunuyordu; bu diyara Noldor tarafından kendi dillerinde bu adın verilmiş olmasının nedeni, ilk karargâhlarını kurdukları sırada Morgoth'un oraya gönderdiği

bulutlardı; bu bölgeye yerleşen Sindar'ın dilinde ise buranın adı Hithlum'a dönüştü. Havası biraz serin ve kışları sert olsa da, Angband Kuşatması sürerken barınması kolay bir bölge olmuştu. Batıda, denizin yakınındaki sınırları oluşturan Ered Lomin yani Yankılı Dağlar; doğuda ve güneyde ise, Ard-galen'e ve Sirion'a bakan Ered Wethrin'in yani Gölgeli Dağların büyük kavisi bu diyarın sınırlarıydı.

Fingolfin ve oğlu Fingon Hithlum'a yerleşmişlerdi ve Fingolfin'in tebaasının büyükçe bir bölümü büyük gölün kıyılarının civarındaki Mithrim'de evlerini kurmuşlardı; Fingon'a ise Mithrim Dağlarının batısına doğru uzanan Dor-lómin tahsis edilmişti. Fakat esas hisarları, Ard-galen'i gece gündüz gözledikleri Ered Wethrin'in kuzeyindeki Eithel Sirion'daki burçlardı ve atlı birlikleri bu düzlük üzerinde Thangorodrim'in gölgelerine doğru bile gidiyorlardı, çünkü birkaç tane olan atları hızla çoğalmıştı ve Ard-galen'in çimenliği gürbüz ve yemyeşildi. Bu atların pek çoğunun ataları Valinor'dan gelmişti ve Maedhros tarafından, kayıplarının tazminatı olarak Fingolfin'e verilmişti, çünkü bunlar gemiyle Losgar'a taşınmış olan atlardı.

Drengist Körfezi'nin güneyinde ülkenin iç kısımlarının hududu olan Yankılı Dağların ötesinde, Dor-lómin'in batısında Nevrast bulunuyordu, ki bu isim Sindar dilinde Beri Kıyı anlamına geliyordu. Bu isim ilk başta körfezin güneyindeki tüm sahil şeridine verilmişti, ama sonradan sadece kıyıları Drengist ile Taras Dağı arasında yer alan topraklarla sınırlı kaldı. Orası çok uzun yıllar boyunca Fingolfin'in oğlu bilge Turgon'un ülkesi olmuştu; denizle, Ered Lómin ve Ered Wethrin'in yamaçlarının batı yönündeki uzantısı olan tepelerle sınırlıydı; Irvin'den Taras Dağı'na kadar uzanıyordu ve bir çıkıntının üzerinde kuruluydu. Bazılarının gözünde Nevrast, Hithlum'dan çok, Beleriand'ın parçası olarak görülürdü, çünkü burası, denizden yağmur taşıyarak gelen yüklü bulutların ıslattığı, Hithlum üzerinden esen soğuk kuzey rüzgârlarından korunan daha ılıman bir diyardı. Etrafı dağlarla ve arkasındaki düzlüklerden yüksekte kalan sahildeki muazzam yarlarla çevrili bir çanak gibiydi bu topraklar; tek bir nehir akmazdı buradan ve Nevrast'ın ortasında geniş bataklıklarla çevrili, kıyısı olmayan kocaman bir göl bulunurdu. Uzun sazlıkları ve sığ gölcükleri seven çeşit çeşit kuşa yuva olduğu için bu göle Lineawen denirdi. Noldor'un geldiği devirde Gri Elflerin pek çoğu Nevrast'ın kıyılara yakın kısmında ve bilhassa güneydoğudaki Taras Dağı'nda yaşıyorlardı, çünkü Ulmo ve Ossë kadim günlerde buraya gelmeyi âdet edinmişlerdi. Halk ortak rızası ile Turgon'u efendileri olarak tanıdı ve Noldor ile Sindar ilk olarak burada tanışıp kaynaştı ve Turgon denizin yanı başında, Taras Dağı'nın altında, Vinyamar dediği o salonlarda çok uzun bir süre yaşadı.

Ard-galen'in güneyinde, batıdan doğuya doğru altmış fersahlık Dorthonion adındaki devasa dağlık arazi uzanıyordu; bu arazinin üzerinde, özellikle kuzey ve güney taraflarında muazzam çam ağaçları bulunuyordu. Bu diyar, yumuşak eğimlerle rüzgârlı ve yüksek topraklara bağlanıyordu; bu topraklarda, Ered Wethrin'in zirvelerinden de yukarılara uzanan yalçın kayalıkların eteklerinde irili ufaklı dağ gölleri bulunuyordu, ama Doriath'a bakan güney tarafında dehşet verici uçurumlar yükseliveriyordu. Finarfin'in oğulları ve her ikisi de Nargothrond'un efendisi Finrod'un hem kardeşi, hem beylerinden olan Angrod ve Aegnor, Dorthonion'un kuzey yamaçlarında durup Ard-galen düzlüğünü baştan aşağı süzdüler; bölgelerindeki halk pek kalabalık değildi, çünkü arazileri çoraktı ve arkadaki yüksek bölgeler Morgoth'un aklına estiği gibi geçmeye çalışmayacağı bir savunma duvarı görevi görüyorlardı.

Dorthonion ve Gölgeli Dağlar arasında, dimdik yamaçları çam ağaçlarıyla örtülü bir vadi uzanıyordu, ama Sirion Nehri buradan akıp Beleriand'a doğru çağladığından vadinin kendisi de yemyeşildi. Finrod, işte bu Sirion Geçidi'ni aldı ve nehrin ortasındaki adanın üzerine Minas Tirith adında çok güçlü bir gözetleme kulesi yaptırdı, ama Nargothrond'un inşasından sonra bu hisarı esas olarak kardeşi Orodreth'in himayesine bıraktı.

İşte büyük ve güzel Beleriand ülkesi, şarkıda adından söz edilen, Eithel Sirion'da doğan ve boğazda çağlamadan evvel dağlardan akıp gelen sularla daha da coşan koca Sirion Nehri'nin iki yakasında kurulmuştu. Sirion buradan güneye doğru pek çok akarsuyu da toparlayarak yüz otuz fersah kadar gidiyor ve Balar Koyu'ndaki ağızlarına ve kumlu deltasına kuvvetle, adeta sel gibi akıyordu. Ve Sirion'un peşinden kuzey-güney hattı boyunca Batı Beleriand'da sağ yaka üzerinde, Sirion ve Teiglin arasında Brethil Ormanı, Teiglin ve Narog arasında ise Nargothrond ülkesi bulunuyordu. Narog Nehri ise Dor-lómin'in güney yüzündeki Ivrin Şelalelerinde doğup, Nan-tathren'de yani Söğütler Diyarı'nda Sirion'a karışmadan evvel seksen fersah boyunca çağıldıyordu. Nan-tathren'in güneyinde pek az insanın yaşadığı, ama çeşit çeşit çiçeğin yetiştiği bir çayırlık vardı ve bunun ötesinde Sirion'un ağızları dolayında bataklıklar ve sazlık adacıkları bulunuyordu; Sirion deltasında ise kuşlar dışında hiçbir canlı yaşamıyordu.

Fakat Nargothrond bir yandan da Narog'un batısında Nenning Nehri'ne doğru genişliyor, bu nehir ise Eglarest'te denize dökülüyordu; Finrod, Falas'takiler hariç, Sirion ile deniz arasında uzanan tüm Beleriand diyarındaki Elflerin yüce efendisi oldu. Falas'ta yaşayanlar hâlâ gemilere düşkün olan Sindar halkından bir gruptu; onların efendileri Círdan'dı; yine de Círdan ile Finrod'un ittifakı ve dostluğu bakiydi ve Noldor'un yardımlarıyla Brithombar ve Eglarest limanları yeni baştan inşa edildi. Yüksek duvarların arkasında, rıhtımları ve taştan iskeleleriyle güzel şehirler ve limanlar yapıldı. Finrod, hiç gereği olmadığı halde, Eglarest'in batı burnu üzerinde, batı denizini gözlemek üzere Barad Nimras Kulesi'ni dikti; bu işin gereksizliği sonradan kanıtlandı, ne de olsa Morgoth hiçbir seferinde gemiler inşa edip de denizden savaşmayı denemedi. Su onun bütün hizmetkârlarının sakındığı bir şeydi ve gerçekten çok gerekmedikçe hiçbiri deniz kıyısına gitmeye yanaşmazdı. Liman Elflerinin yardımıyla

Nargothrond halkı yeni gemiler inşa etti ve bu gemilerle açılarak, başlarına bir kötülük geldiği takdirde sığınabilecekleri bir yer inşa etmeyi tasarladıkları Balar Adası'nı keşfettiler; ama bu adaya gelip yerleşmek kaderlerine yazılmamıştı.

Böylece, yüce Noldor efendilerinin, yani Fingolfin, Fingon ve Maedhros ve Finrod Felagund arasında en genci olmasına karşın, Finrod'un ülkesi genişliği bakımından en büyükleri oldu. Yine de Fingolfin yüce efendi tayin edildi, onun ardından gelense Fingon'du, oysa onların toprakları Hithlum'un kuzeyindeki arazilerden ibaretti, ama en yiğit ve güçlüler, Orkların gözünü en fazla korkutmuş olanlar ve Morgoth'un en çok nefret ettikleri hep onun tebaası içindeydi.

Sirion'un sol yakasında, Sirion'dan Gelion'a ve Ossiriand sınırlarına kadar en geniş noktasında yüz fersaha ulaşan Batı Beleriand yer alıyordu; ilk olarak Sirion ve Mindeb arasında, kartalların yuvası Crissaegrim'in tepelerinin eteklerinde Dimbar'ın ıssız toprakları uzanıyordu. Mindeb ile Esgalduin Nehri'nin üst kısmı arasındaki topraklar ise Nan Dungortheb'in yok-ülkesiydi; korkuyla doluydu bu bölge, çünkü buranın bir tarafı üzerinde Melian'ın gücü Doriath'ın kuzey hududunu çepeçevre almıştı almasına, ama diğer tarafında, yüksek Dorthonion'dan aşağılara uzanan Dehşet Dağlarının, yani Ered Gorgoroth'un dik yamaçları bulunuyordu. Daha önce anlatılmış olduğu gibi, Balrogların kırbaçlarından kaçan Ungoliant buradan geçmişti ve dar geçitleri ölümcül kasveti ile doldurarak burada bir süre kalmıştı ve onun gidişinden sonra bile bu geçitlerde onun rezil dölleri pusuda kaldılar ve uğursuz ağlarını ördüler; Ered Gorgoroth'tan dökülen o sızıntı gibi sular ise kirliydi ve içilmesi tehlikeliydi, çünkü o sudan içenlerin kalpleri delilik ve keder gölgeleri içinde kalıyordu. Bütün canlılar uzak dururlardı oradan; Noldor da ancak çok acil bir ihtiyaç olduğunda, Doriath sınırlarına yakın ve belalı tepelerden en uzak yolu seçip Nan Dungortheb'den geçerlerdi. Bu yol çok eski devirlerde, Morgoth Ortadünya'ya dönmeden evvel açılmıştı; istikameti kuşatma günlerinde bile yıkılmayan Iant Iaur'un taş köprüsünün bulunduğu doğu tarafındaki Esgalduin'di. Yol sonradan Dor Dínen'den yani Sessiz Diyar'dan geçip Arossiach'ı (Aros Sığlıkları manasına gelir) aşarak, Fëanor'un oğullarının yurt edindikleri Beleriand'ın kuzey sınırlarına ulaşırdı.

Bu arazinin güneyinde ise Saklı Kral Thingol'ün evi olan korunaklı Doriath ormanları bulunur ve bu topraklara onun rızası olmadan kimseler ayak basamazdı. Kuzeydeki daha küçük bölümün adı Neldoreth Ormanı'ydı ve bu ormanı doğuya ve batıya bağlayan karanlık Esgalduin Nehri bu diyarın orta kısımlarında batıya doğru kıvrılır; Aros ve Esgalduin'in arasında ise daha sık ve büyük olan Region ormanları uzanırdı. Esgalduin'in batıya, Sirion'a doğru döndüğü güney kıyısı üzerinde Menegroth Mağaraları bulunurdu ve Teiglin'le Sirion'un birleştiği nokta ile Alacakaranlık Göllerinin arasındaki ormanlık arazi dışında tüm Doriath, Sirion'un doğusuna kuruluydu. Doriath sakinleri bu ormana Nivrim, yani Batı Hududu adını vermişlerdi; burada ulu meşeler yetişirdi ve ayrıca Ulmo'ya hürmetinden dolayı sevdiği Sirion'un bazı kısımları bütünüyle Thingol'ün hakimiyeti altında olsun diye bu orman Melian Kuşağı altında tutuluyordu.

Doriath'ın güneybatısında, Aros'un Sirion'a döküldüğü yerde nehrin iki yakasında büyük büyük gölcükler ve bataklıklar uzanıyor, nehir burada yatağından çıkıp bir sürü kola ayrılıyordu. Tüm bu bölge sislerle kaplı olduğu ve Doriath büyüsü üzerinde boylu boyunca uzandığı için buralara Aelin-uial adı verilmişti, yani Alacakaranlık Gölleri. Beleriand'ın bütün kuzey kısmı buradan güneye doğru bir eğim kazanıyor, sonrasında düzlüğe çıkıp eğimini yitiriyordu; bu bölgede Sirion'un akışı da yavaşlıyordu. Ama Aelin-uial'in güneyinde topraklar aniden dimdik aşağıya uzanıyor ve bu dik yamaç Sirion'un aşağıda kalan arazilerini yukarıdakilerden ayırıyordu. Güneyde bir yerde durup da kuzeye doğru bakan birine bu manzara, Gelion'un göz alabildiğine uzanan toprakları içinde Eglarest'ten başlayıp batıda Narog'un ve doğuda Amon Ereb'in ötelerine ulaşan bitimsiz bir tepeler zinciri biçiminde görünürdü. Narog bu tepelerin arasındaki derin mi derin dar vadiye girer, büyük bir debiyle akar ve onun batı tarafında topraklar Tauren-Faroth'un ağaçlık tepelerine doğru yükselirdi. Finrod Nargothrond'u işte burada, kısa ve köpüklü Ringwil akıntısının Yüce Faroth'ta doğup alelacele Narog'a karıştığı derin vadinin batı tarafında kurmuştu. Nargothrond vadisinin yirmi beş fersah doğusunda Sirion kuvvetli bir çağlayanla kuzeyden göllerin altına dökülüveriyor ve aniden, kendi sularının oyup yarattıkları kocaman tünellerin içine dalıyordu ve müthiş bir gürültü ve duman ile üç fersah kadar güneyde, Sirion Geçitleri denen tepelerin eteklerindeki kayalık kemerlerin arasında yeniden ortaya çıkıyordu.

Bu yamaç, Nargothrond'dan başlayıp Ramdal'a yani Doğu Beleriand'daki Duvarın Sonu'na dek uzanıyor ve Andram, yani Uzun Duvar olarak anılıyordu. Doğuda dik yamaçlar birdenbire gözden kayboluyordu, çünkü Gelion Vadisi tıngır mıngır güneye doğru iniyordu ve Gelion'un akışı ne coşup taşıyor, ne de çağlayan olup dökülüyordu, buna rağmen Sirion'dan katbekat hızlıydı. Ramdal ile Gelion arasında muazzam bir mesafeye yayılan ve küçük küçük yokuşları-inişleri olan bir tepe dikiliyordu, tek başına olduğu için de olduğundan heybetli geliyordu göze; işte bu tepenin adı da Amon Ereb'di. Orkların çıkıp da Beleriand'ın bileğini büktükleri ve pırıltılı huzurunu bozdukları günlerde, Morgoth'a karşı Thingol'ün yardımına koşan, Ossiriand'ı yurtları bellemiş olan Noldor'un efendisi Denethor'un canını verdiği yerdi Amon Ereb ve büyük yenilginin ardından Maedhros'un yerleştiği tepeydi öte yandan. Andram'ın güneyindeki, Sirion'la Delion'un arasında yer alan, orada burada dolanıp duran Karanlık Elfler hariç kimselerin girmediği arapsaçına dönmüş ormanlara ise Taur-im-Duinath diyorlardı, Nehirlerin Arasındaki Orman.

Gelion müthiş bir nehirdi; iki kaynaktan birden doğuyordu ve başlangıçta iki ana kolu bulunuyordu: Himring Tepesi'nden gelen Küçük Gelion ve Rerir Dağı'ndan gelen Büyük Gelion. İki kolunun birleştiği noktadan güneye doğru kırk fersah kadar akıyor ve kendisine karışan küçük nehirlere ulaşıyordu; denize ulaşana dek katettiği mesafe Sirion'un iki katı kadardı, ancak Sirion'un sularının beslendiği Hithlum'a ve Dorthonion topraklarına düşen yağmur doğudakinden çok olduğu için Gelion'un suyu da, genişliği de daha azdı. Gelion'a karışan nehirlerin altısı Ered Luin'de doğuyordu: Ascar (buna sonradan Rathlóriel denmişti), Thalos, Legolin, Brilthor, Duilwen ve Adurant, hızla ve azgın bir şekilde dağlardan dimdik aşağıya akıyorlardı; kuzeyde bulunan Ascar'la güneydeki Adurant arasında ve Gelion'la Ered Luin'in arasına düşen bölgede Ossiriand'ın yemyeşil, uçsuz bucaksız toprakları, adı üstünde, Yedi Nehir Diyarı yer alıyordu. Adurant deresi akıp gittiği yolun orta yerinde ikiye ayrılıp sonra tekrar birleşirdi; işte Adurant'ın sularının çevrelediği bu adacığın adı Tol Galen'di, Yeşil Adacık. Burası da Beren ile Lúthien'in dönüşlerinden sonra evlerini kurdukları yerdi.

Yeşil Elfler Ossiriand'da nehirlerinin koruması altında yerleşmişlerdi, çünkü Ulmo Sirion'dan sonra, batının tüm nehirleri içinde en çok Gelion'u severdi. Ossiriand Elflerinin ağaç oymacılığındaki hüneri öylesine büyüktü

ki, bu topraklara giren bir yabancı bütün diyarı bir baştan bir başa katedip de onlardan birini bile görmeyebilirdi. Bahar ve yaz mevsimlerinde yeşillere bürünürlerdi ve şarkılarının sesleri ta Gelion'un karşısına kadar giderdi; bu yüzden de Noldor bu ülkeye Lindon adını vermişti, müzik ülkesi; bu diyarın ötesindeki dağlara da Ered Lindon demişlerdi, çünkü bunları ilk kez Ossiriand'dan görmüşlerdi.

Beleriand hudutlarının saldırılara karşı en savunmasız kaldığı bölge Dorthonion'un doğuşuydu ve Gelion Vadisi'ni kuzeye karşı yalnızca, pek de yüksek ve heybetli olmayan tepeler savunurdu. Yanlarına birçok halkı da katan Fëanor'un oğulları, Maedhros'un hududunu ve arkasında uzanan toprakları kapsayan bölgeye yerleşmişti; Morgoth Doğu Beleriand'a doğru bir saldırıya kalkışmasın diye, bu toprakların süvarileri sık sık Ard-galen'in doğusundaki büyük ve ıssız Lothlann'da, kuzeyin devasa düzlüğü üzerinde at koştururlardı. Maedhros'un merkez kalesi Himring Tepesi yani Hep-soğuk üzerinde idi; bu ağaçsız tepenin yamaçları geniş ve zirvesi düzdü, daha küçük tepelerle çevrelenmişti. Himring ile Dorthonion arasında, batıya doğru akıl almaz bir eğimle iniveren bir geçit vardı ki adı Aglon Geçidi'ydi; Doriath'a açılan geçitti burası ve burada kuzeyden doğru ısıran bir rüzgâr eser dururdu daima. Ama Celegorm'la Curufin Aglon'u sağlamlaştırıp, burayı ve Dorthonion'da doğan Aros Nehri ile Himring'de doğup ona karışan Celon arasında batıya doğru uzanan Himrad topraklarını müthiş bir güçle zapt ettiler.

Gelion'un kolları arasındaki topraklar Maglor'un mıntıkasıydı ve burada bir yer vardı ki tüm tepeler hepten gözden silinip gidiyordu; Üçüncü Muharebe'den evvel Orkların Doğu Beleriand'a girdikleri yer de burasıydı. Bu sebeple Noldor bu bölgedeki düzlüklerde süvari birliklerini sıkı tutuyor ve Caranthir'in halkı da Maglor'un Gediği'nin doğusuna uzanan dağları takviye ediyorlardı. Batıya doğru, Rerir Dağı ile onun etrafında dizili daha alçak çok sayıda tepe, Ered Lindon'un ana gövdesinden ayrılıyordu; tam Rerir ile Ered Lindon'un dirsek dirseğe yükseldikleri yerde, güney tarafı dışında her yanını dağların gölgelediği bir göl vardı. Bu, derin ve karanlık Helevorn Gölü'ydü ve Caranthir evini barkını bu gölün kenarına kurmuştu, ama Gelion'la dağlar arasındaki ve Rerir ile Ascar Nehri arasındaki devasa toprakların tümü Noldor tarafından Thargelion olarak nitelenmişti; bu isim, Gelion'un ötesindeki toprakları yahut Dor Caranthir'i, yani Caranthir'in topraklarını işaret

ediyordu; Noldor'un Cücelerle ilk karşılaştıkları yer de yine burasıydı. Ama Thargelion daha evvel Gri Elfler tarafından Doğu Ovası anlamında Talath Rhúnen olarak adlandırılmıştı.

Böylece Fëanor'un oğulları Maedhros'un önderliğinde Doğu Beleriand'ın efendileri olarak hüküm sürdüler, ama o zamanlarda halkları en fazla toprakların kuzeyine yerleşmişti ve yalnızca ormanlarda avlanırlarken güneye doğru at sürerlerdi. Güney ise Amrod ile Amras'ın yurduydu ve onlar da kuşatma sırasında pek az defa kuzeye gelmişlerdi ve elbette başka Elf efendileri de ara sıra oraya uğrarlardı, hattâ bu vahşi ama güzel diyarları görmek için daha bile uzaklardan kalkıp gelenler olurdu. Bu efendiler içinde yolunu bu tarafa en sık düşüren Felagund Finrod'du, çünkü onun için gezmek bir tutkuydu, hattâ bu merakı ile Ossiriand'a kadar gelmiş ve Yeşil Elflerin dostluğunu kazanmıştı. Buna karşılık, ülkeleri ayakta kaldığı müddetçe, Noldor'dan bir kişi bile kalkıp Ered Lindon'un öte yanına geçmedi ve doğuda olup bitenlere dair Beleriand'a doğru dürüst haber gelmedi, gelen haberin de hükmü kalmamış olurdu.

15
BELERİAND'DAKİ NOLDOR'A DAİR

Ulmo'nun yardımı ile Nevrastlı Turgon'un gizli Tumladen Vadisi'ni nasıl keşfettiği; (daha sonradan öğrenileceği üzere) bu vadinin Sirion'un üst taraflarının doğusunda, yüksek ve sarp dağların tam ortasında yer aldığı ve Thorondor kartalları hariç hiçbir canlının buraya gelmemiş olduğu anlatılıp durur. Ama dağların altında, Sirion'a karışıp katılmak üzere çağıldayan suların dünyanın karanlığı içinde oydukları derin bir yol vardı; işte Turgon bu yolu bulup dağların orta yerindeki yeşil düzlüğe erişmişti ve orada yükselen, sert pürüzsüz kayadan ada-tepeyi görmüştü; adaydı evet, çünkü bu vadi kadim zamanlarda kocaman bir göldü. Turgon burayı görür görmez kalbindeki yeri bulduğunu anlamış ve Túna üzerindeki Tirion'un anısına, burada bayındır bir şehir kurmaya karar vermiş, ama Nevrast'a geri dönüp, tasarısını nasıl gerçekleştireceğine uzun uzun kafa yormasına rağmen, yine de oradaki huzurlu yaşamını bırakıp da harekete geçmemişti.

Şimdi Dagor Aglareb'in ardından, Ulmo'nun kalbine ektiği huzursuzluk geri dönmüştü; bu kez halkının en güçlü ve zanaatkâr olanlarını çağırıp, onları gizlice saklı vadiye gönderdi; bu zanaatkârlar vadide Turgon'un tasarladığı şehri inşa etmeye koyuldular ve dışarıdan birileri gelip onları gafil avlamasın diye her yana bir nöbetçi diktiler; Ulmo'nun Sirion sularındaki gücü de korudu onları. Ama Turgon, elli iki yıllık saklı gizli emeğin neticesinde şehir tamamıyla meydana çıkana kadar vaktini daha çok Nevrast'ta geçirdi. Turgon'un şehre vermek istediği ismin, Valinor Elflerinin dilinde Suyun Müziğinin Kayası anlamına gelen Ondolindë olduğu söylenir, çünkü tepenin üzerinde pınarlar vardı, ama Sindar dilinde bu isim değişip Gizli Kaya'ya, Gondolin'e dönüşmüştü. Şehrin haberi ile Turgon Nevrast'ı terk edip, Vinyamar'da denizin kıyısında bulunan salonlarını ardında bırakmak üzere hazırlığa girişti; o zaman Ulmo bir kez daha geldi ve onunla konuştu. Şunları söyledi: "Nihayet Gondolin'e gideceksin Turgon ve ben kudretimi Sirion Vadisi'nden ve oradaki nehirlerden, derelerden eksik etmeyeceğim ki kimse gidişinin farkına varmasın yahut senin iznin ve kabulün dışında

kimseler gizli geçidi bulamasın. Tüm Eldalië ülkeleri içinde, Melkor'un karşısında en uzun soluklusu olacak Gondolin. Lakin elinin işine de, yüreğinde tasarladıklarına da kaptırma gönlünü haddinden fazla ve Noldor'un esas umudunun Batı'da olduğunu ve Deniz'den geldiğini unutma."

Ve Ulmo, Turgon'u, Mandos'un Hükmü altında bulunduğu hususunda uyardı; o hükmü kaldırmak Ulmo'ya dahi düşmezdi. "Bu yüzden," dedi, "Noldor'un laneti gerçekleşebilir ve sona ulaşmadan çok evvel seni bulabilir ve ihanet, kendi duvarların arasında uyanabilir. İşte o vakit yanıp kavrulma tehlikesi baş gösterir. Lakin bu tehlike sahiden yaklaşacak olursa, ta Nevrast'tan dahi seni uyarmak üzere biri gelecektir ve işte o kişiden yıkımın ve ateşin ötesinde, Elfler ve İnsanlar için umut doğacaktır. Bu yüzden, gelecek yıllarda onun bulabilmesi için evinde silahlar ve bir kılıç bırak ve böylece sen de onu tanıyasın ve yanılgıya düşmeyesin." Ve Ulmo, Turgon'a bırakacağı miğfer, zırh ve kılıcın ne türde, ne biçimde olacağını bir bir anlattı.

Sonra Ulmo denize döndü ve Turgon halkının tamamını yola çıkardı; Fingolfin'i izleyen Noldor'un üçte birine denk, Sindar'ın ordusundan ise kalabalıktı bu yolcular; küçük küçük gruplar halinde, Ered Wethrin'in gölgesi altında gizlice göçtüler ve kimselere görünmeden Gondolin'e vardılar; nereye gittiklerini de bilen yoktu. Ve en son Turgon da hazırlanıp ev halkıyla birlikte tepelerin arasına doğru yol aldı; dağlardaki geçitleri aştı ve geçitler arkasından kapandı.

Yalnızca Húrin ve Huor dışında, uzun uzun yıllar boyunca tek bir kişi buraya girmedi ve Turgon'un ordusu da üç yüz elli küsur yıl sonra gelen Ağıt Yılı'na dek bir daha dışarı çıkmadı. Ama Turgon'un halkı, dağların çevrelediği topraklarında büyüdü ve muvaffak oldu ve becerilerini bitmek tükenmek bilmez bir emekle ortaya koydular; böylece Amon Gwareth üzerindeki Gondolin, denizin ötesindeki Elflerin Tirion'u ile boy ölçüşecek derecede güzel bir şehre dönüştü. Duvarları yüksek ve beyazdı, merdivenleri ise pürüzsüz ve Kralın Kulesi heybetli ve azametliydi. Orada pırıl pırıl pınarlar oynaşıyorlar ve Turgon'un divan odalarında, Elf zanaatı kullanarak kendi elleriyle yaptığı kadim Ağaçların resimleri bulunuyordu; altından yaptığı ağaca Glingal; çiçeklerini gümüşten işlediğine ise Belthil demişti. Fakat bütün bu harikalardan da üstün olan, Melkor'un gelişinden evvelki Laurelin'in altın gövdesi gibi parlak saçlı, Gümüş-ayak dedikleri

Celebrial; yani Turgon'un kızı Idril'di. Bu güzellikler içinde Turgon uzun zaman mesut yaşadı, ama Nevrast ıssız kalmıştı ve Beleriand'ın yıkılışına kadar hiçbir halka yurt olmadı.

* * *

Gondolin şehri gizlilik içinde inşa edildiği sırada, Felagund Finrod da Nargothrond'un derinlerinde çalışıp didiniyordu, ama kardeşi Galadriel, daha evvel de anlatıldığı gibi, onunla birlikte kalmamış, Thingol'ün Doriath'taki ülkesine yerleşmişti. Ve bazı bazı Melian'la Galadriel karşılıklı oturup Valinor'dan ve eski saadet dolu zamanlardan bahsederlerdi, ama Galadriel, Ağaçların can verdiği o karanlık saatin ötesine bir türlü geçmek istemez, daima sessiz kalırdı. Ve bir gün Melian şöyle dedi: "Senin ve soyunun üzerine bir elem çökmüş. İçine baktığımda görebildiğim yalnızca bu kadarı; geri kalan her şey ise benden gizli; çünkü ne bir görüntü, ne de bir düşünce Batı'da yaşanmış yahut yaşanmakta olan herhangi bir şeyi görebilmemi sağlar: Tüm Aman diyarı üzerine bir gölge çökmüş ve denizin üzerinden çok uzaklara erişiyor. Niçin anlatmıyorsun bana dahasını?"

"Çünkü bu keder geçmişte kaldı," dedi Galadriel, "ve ben anılarla gönlümü karartmadan burada bahşedilmiş olan zevki tatmak istiyorum. Ve bilinmez, umut hâlâ parlak görünse bile, daha görecek kederimiz vardır belki de."

Melian, dosdoğru onun gözlerinin içine baktı ve şöyle dedi: "Noldor'un buraya ilk başta söylendiği gibi Valar'ın habercileri sıfatıyla geldiklerine inanmıyorum; hattâ tam da ihtiyacımız olduğu anda koşup yetişmelerine rağmen. Çünkü bir kez olsun Valar'ın adını ağızlarına almadılar; yüce efendilerinin biri bile ne Manwë'den, ne Ulmo'dan, hattâ ne de Kral'ın kardeşi Olwë'den ve denizin öte yanına giden kendi halkından Thingol'e bir mesaj iletmedi. İşte bu yüzden Galadriel, Noldor'un yüce halkı Aman'dan sürgüne yollanmış olmasın sakın? Ya Fëanor'un oğulları üzerindeki bela ne ola ki, böylesine kendilerini beğenmiş ve böylesine kötüler? Hakikatin bir ucundan yakaladım herhalde, ne dersin?"

"Yakaladın," dedi Galadriel, "ama biz gönderilmedik; Valar'ın hükmüne karşı çıkıp kendi isteğimizle geldik. Ve çok büyük badireler atlatıp, Valar'a

rağmen tek bir amaç için yola koyulduk: Morgoth'tan intikamımızı ve çaldıklarını geri almak."

Sonra Galadriel, Melian'la söyleşmeye başladı; ona Silmarilleri ve Kral Finwë'nin Formenos'ta katledilişini anlattı; ama hâlâ ne Yemin'e, ne Akraba Katli'ne, ne de Losgar'da gemilerin yakılışına dair tek kelime almadı ağzına. Ama Melian ona şöyle dedi: "Şimdi sen bana anlattıkça ben daha fazlası olduğunu seziyorum. Tirion'dan buraya uzanan yolu karanlığa gömmek istedin, ama ben orada, Thingol'ün de öğrenmesi ve bir çıkar yol bulması gereken bir melanet görüyorum."

"Belki," dedi Galadriel, "ama benden değil."

Ve Melian bu konuları bir daha Galadriel ile konuşmadı, ama Silmariller hakkında duyduklarını Kral Thingol'e bir bir anlattı. "Bu müthiş bir şey," dedi, "hattâ Noldor'un zannettiğinden de müthiş; çünkü Aman'ın Işığı ve Arda'nın kaderi, artık burada olmayan Fëanor'un eserinde, yani Silmarillerin içinde kilitli duruyor. Ve geleceğe baktığımda görüyorum ki, Eldar'ın hiçbir kuvveti iyi edemeyecek onları yeniden ve Silmariller Morgoth'un elinden sökülüp almamadan daha, gerçekleşecek olan muharebelerle darmadağın olacaklar. Dinle beni! Bana öyle geliyor ki Fëanor'u da, pek çok başkasını da onlar katlettiler, ama işlemiş oldukları ve işlemeyi sürdürecekleri cinayetlerin ilkinde dostunuz Finwë can verdi. Morgoth, Aman'dan kaçmadan evvel katletti onu."

Thingol bu sözlerin üzerine, kederle ve felaketin geleceğine dair içine çöken kötü hislerle sessizliğe gömüldü, ama sonunda şunları söyledi: "Sonunda anlıyorum, Noldor'un Batı'dan kalkıp buralara gelişinin nedenini; daha önceleri pek hayret etmiştim bu işe. Bizim yardımımıza koşmak için değildi gelişleri (tesadüfi idi), çünkü Valar, Ortadünya'da kalmış olanları başları gerçekten dara düşene kadar kendi hallerine bırakacaktı. Noldor sadece kaybettiklerini yerine koymak ve intikam almak için çıkıp geldi. Ama en azından şimdi, Morgoth'la asla ve katiyen bir anlaşma yapmaları düşünülemeyeceğine göre, ona karşı müttefikimiz olduklarına emin olabiliriz."

Ama Melian şöyle cevap verdi: "Elbette bu sebepten geldiler, ama dahası da vardı. Fëanor'un oğullarından sakın! Valar'ın gazabının gölgesini taşıyorlar üzerlerinde ve bana öyle geliyor ki hem Aman'da, hem de

akrabalarına karşı korkunç kötülükler yaptılar onlar. Noldor prensleri arasında bir keder, ama uykuya yatırılmış bir keder duruyor."

Ve Thingol şu cevabı verdi: "Bu beni neden ilgilendirsin? Fëanor'a dair yalnızca övgü dolu şeyler anlatıldı bana. Gerçi oğulları hakkında duyup da beğendiğim pek az şey oldu, ama düşmanımızın en ölümcül düşmanları olduklarını kanıtlayacak gibi görünüyorlar."

"Onların kılıçlarının da, öğütlerinin de iki yüzü var," dedi Melian ve bir daha bu konu hakkında tek kelime etmediler.

Kısa süre sonra, Noldor'un Beleriand'a gelmeden evvel yapıp ettiklerine dair fısıldanan hikâyeler Sindar'ın kulağına kadar gitti. Bu sözlerin nereden geldiği belliydi ve çirkin gerçek, bire bin katan yalanlarla zehirlenmişti, ama Sindar henüz toydu ve sözlere inanmaya hazırdı ve (hemen akla gelebileceği gibi) Morgoth kötülüğüyle saldıracağı ilk hedef olarak onları seçmişti, çünkü onu tanımıyorlardı. Ve Círdan bu korkunç hikâyeleri dinledikçe dertlendi, çünkü bilgeydi ve derhal, doğru ya da yanlış, bir belaya sürüklenmekte olduklarını anladı, gerçi onun beladan kastı, hanedanlarının kıskançlığı nedeniyle Noldor prenslerinin kalbinde yer eden kötülüktü. Bu yüzden duyduklarını Thingol'e iletmek üzere haberciler gönderdi.

Bu olay, Finarfin'in oğullarının kardeşleri Galadriel'i ziyarete gelip Thingol'ün misafiri oldukları bir zamana rastladı. Haberler üzerine Thingol kızıp köpürerek Finrod'a şunları söyledi: "Akrabam Finrod, böylesi büyük meseleleri benden gizlemeniz benim için çok haince ve kötü bir davranıştı. Artık Noldor'un elinden çıkan bütün kötülükleri tek tek öğrenmiş bulunuyorum."

Ama Finrod ona cevap verdi: "Ben sizi rahatsız edecek ne yaptım efendim? Yahut Noldor sizin ülkeniz toprakları üzerinde sizi kederlendirecek hangi kötülüğe girişti? Ne sizin krallığınıza ne de halkınızdan tek bir kişiye karşı akıllarından tek bir kötülük geçmemiş, ellerinden tek bir kötülük çıkmamıştır."

"Hayret ediyorum sana Eärwen'in oğlu," dedi Thingol, "annenin soyunun katlinde kana bulanmış ellerinle akrabalarının meclisine geliyor ve ne kendini savunacak bir söz ediyorsun, ne de nedamet getiriyorsun!"

Bu sözler Finrod'u kedere boğdu, ama ağzını açıp tek söz etmedi, çünkü diğer Noldor prenslerini suçlamaksızın kendisini savunmasına imkan yoktu ki bunu da Thingol'ün önünde yapmayı aklından dahi geçirmezdi. Ama Caranthir'in sözleri Angrod'un aklına gelip de yüreğinde yeniden acı vererek yankılanınca, dayanamayıp haykırdı: "Efendim ne bu yalanları söyleyenlerin kim olduğunu, ne de size söylenen yalanları biliyorum, ama biz kanlı ellerle gelmedik. Aptallık edip, şarap içip sarhoş olmuşçasına alelacele zalim Fëanor'un sözüne kanmaktan başka suçumuz günahımız yoktu yola çıkarken. Yolda da tek bir şerre bulaşmadık, ama korkunç bir hatanın ceremesini çektik; yine de bu hatayı da affettik. Bu yüzden sizin nezdinizde, hikâye anlatıcılar ve Noldor'a ihanet edenler diye damgalandık; biliyorsunuz ki doğru değil bütün bunlar, çünkü bağlılığımız uğruna karşınızda sessiz kaldığımızdan dolayı düşman ettik sizi kendimize. Ama artık bu suçlamaların önüne geçeceğiz ve gerçeği siz de bileceksiniz."

Ve Angrod, Fëanor'un oğullarından en ağır dille bahsederek, Alqualondë'de akıtılan kanı, Mandos'un Hükmü'nü ve Losgar'da gemilerin yakılışını birer birer anlattı. Ardından da bağırdı: "Gıcırdayan buza bile boyun eğmemiş olan bizler, niçin akraba katilleri yahut da hainler olarak anılalım?"

Melian ise, "Mandos'un gölgesi senin de üzerinde duruyor ama," dedi. Ama Thingol uzun bir müddet sessiz kaldı. "Gidin şimdi!" dedi. "Çünkü kalbim cayır cayır yanıyor. Bir vakit sonra dönecekseniz dönün gene. Çünkü size, yani şahsen karışmadıkları bir kötülüğün tuzağına düşmüş olan akrabalarıma kapılarımı sonsuza dek kapatacak değilim. Fingolfin ve halkıyla da dostluğumu bozmayacağım, çünkü onlar da yaptıkları kötülüğün bedelini katbekat ödediler. Ve duyduğumuz elem, tüm bu felaketi yaratan Güce karşı duyduğumuz nefretin içinde eriyip kaybolacak. Ama şunu iyi dinleyin! Akrabalarımı Alqualondë'de katledenlerin dilini bir daha duymayacak kulaklarım! Ve benim hükmüm sürdükçe bu ülkede, topraklarımın hiçbir köşesinde bu dil orta yerde konuşulmayacak! Tüm Sindar halkına emrediyorum ki, bir daha ne Noldor dilini konuşacaklar, ne de duyduklarında cevap verecekler. Ve bu dili bir daha ağzına alanlar, akraba katilleri ve tövbe bilmez hainler olarak anılacaklar."

Bu sözler üzerine Finarfin'in oğulları, Mandos'un sözlerinin daima doğruluğunu koruyacağını ve Fëanor'un peşinden giden hiçbir Noldor'un

bu hanedan üzerindeki gölgeyi sıyırıp atamayacağını hissederek, acı dolu kalpleriyle Menegroth'tan ayrıldılar. Thingol'ün sözleri daha ağzından çıkarken gerçekleşmeye başladı, çünkü onun sözlerini duyan Sindar, o andan sonra Beleriand'ın her köşesinde silip attılar Noldor lisanını ağızlarından ve yüksek sesle konuşanları da susturdular, ama Sindar dilini Sürgünler evde, sokakta, günlük hayatta kullandılar ve Batı'nın Yüksek Dili yalnızca Noldor efendilerince konuşuldu. Noldor dili, bu insanların yaşadıkları her yerde daima ilim dili olarak yaşadı.

Nargothrond'un inşası tamamlanmıştı (Turgon ise hâlâ Vinyamar'daki salonlarında yaşayıp gidiyordu) ve Finarfin'in oğulları bir şenlik için orada toplandılar; o şenliğe Galadriel de Doriath'tan kalkıp geldi ve bir süre Nargothrond'da kaldı. Kral Felagund Finrod'un bir eşi yoktu ve Galadriel de bunun nedenini sordu; tam o sırada Felagund'un içine geleceğe dair bir his doldu ve şöyle söyledi: "Ben de bir yemin edeceğim ve bu yemini gerçekleştirmek için özgür olmak ve karanlığa dalmak zorundayım. Ayrıca ülkemden geriye, bir oğula miras bırakacağım hiçbir şey de kalmayacak."

Ama derler ki o vakte kadar böylesine ürpertici fikirlerle hareket eden biri değilmiş Felagund, çünkü aklında biri varmış; Vanyar'dan biri olan Amarië'ye âşıkmış, ama kadın onunla birlikte sürgüne gitmeye razı olmamış.

16

MAEGLIN'E DAİR

Noldor'un Ak Hanımı, Fingolfin'in kızı Ar-Feiniel Aredhel kardeşi Turgon ile birlikte Nevrast'ta yaşıyordu ve onunla birlikte Saklı Krallığa taşındı. Ama Valinor'da âdet edindiği gibi yine geniş topraklarda at koşturmayı ve ormanlarda yürüyüş yapmayı her geçen gün daha çok arzuluyordu ve korunaklı Gondolin şehrinde sıkılır olmuştu; nihayet şehrin bütünüyle tamamlanışının iki yüzüncü yılında Turgon'dan şehri terk etmek üzere izin istedi. Turgon izin vermeye yanaşmadı, uzun bir süre de ayak diredi, ama sonunda ikna oldu ve şöyle dedi: "Git bakalım, madem istiyorsun; hoşuma gitmese de ve her ikimizin başına bela açılacağını öngörsem de. Ama bu izin sadece kardeşimiz Fingon'u araman için geçerli ve seninle birlikte yola çıkanlar da hiç oyalanmadan dosdoğru Gondolin'e dönecekler."

Ama Aredhel şöyle dedi: "Ben senin hizmetkârın değil, kardeşinim ve sınırlarından çıktığımda, neresi gözüme iyi görünürse o tarafa giderim. Ama benden refakatçileri esirgiyorsan, o halde ben de yola yalnız çıkarım."

Bunun üzerine Turgon şu cevabı verdi: "Ben sahip olduğum hiçbir şeyi senden sakınmam. Ama yine de buraya geliş yolunu bilen hiç kimsenin çıkıp da dışarıda yaşamasını istemiyorum ve sana ne kadar güvenirsem güveneyim, kardeşim, diğerlerinin dillerini tutup tutmayacaklarını bilemiyorum."

Ve Turgon maiyetindeki üç beyi Aredhel ile birlikte yola çıkmaları için görevlendirdi ve onlara, eğer sözlerini dinletebilirlerse, kardeşini Hithlum'da bulunan Fingon'a götürmelerini emretti. "Ve gözünüzü dört açın," dedi, "Morgoth kuzeyde hâlâ kuşatma altında tutulsa dahi, Ortadünya'da Hanımınızın görüp bilmediği türlü türlü bela var." Böylece Aredhel Gondolin'den çıktı ve onun gidişiyle Turgon'un kalbine bir ağırlık çöktü.

Ama Sirion Nehri'ndeki Brithiach Sığlığı'na geldikleri vakit Aredhel kendisine eşlik eden beylere şöyle dedi: "Buradan kuzeye değil, güneye dönün, çünkü Hithlum'a gitmeyeceğim; içimden eski dostlarımı,

Fëanor'un oğullarını bulmak geliyor." Onu bu fikirden caydıramadıkları için, emrine itaat ederek güneye saptılar ve Doriath kapılarına geldiler. Ama muhafızlar onları içeri almadılar, çünkü Thingol, akrabası olan Finarfin hanedanı dışında hiçbir Noldor'un, hele ki Fëanor'un oğullarının dostu olanların hiçbirinin Kuşak'ı geçmesine izin vermiyordu. Bu yüzden muhafızlar Aredhel'e şunu söylediler: "Hanım, aradığınız Celegorm ülkesine Kral Thingol'ün ülkesinden geçerek gitmenize imkan yok; sizin güneye yahut kuzeye doğru, Melian Kuşağı'nın ötesine yol almanız gerek. En kısa yol da Brithiach'tan başlayıp Dimbar'dan geçerek doğuya doğru, krallığımızın kuzey hududunu takip eden yoldur. Oradan ilerleyip Esgalduin Köprüsü'nü ve Aros Sığlığı'nı geçip, Himring Tepesi'nin arkasındaki topraklara ulaşırsınız. Bildiğimiz kadarıyla Celegorm'la Curufin'in yaşadıkları yer orasıdır; belki orada bulursunuz onları, ama yol tehlikelidir."

Bunun üzerine Aredhel dönüp, Ered Gorgoroth'un tekinsiz vadileri ile Doriath'ın kuzey sınırları arasındaki tehlikeli yolu aradı; Nan Dungortheb'in belalı topraklarına yaklaştıkça, atlılar gölgelerle kıskıvrak sarmalandılar ve Aredhel yol arkadaşlarından ayrılıp kayboldu. Beyler Aredhel'in bir tuzağa düşmesinden ya da bu topraklardaki zehirli derelerden su içmesinden korkup onu uzun süre boş yere aradılar, bu arada, etraftaki geçitlere ve oyuklara yerleşmiş olan Ungoliant'ın korkunç yaratıkları onların peşine düştüler ve beyler bu yaratıkların elinden zor kurtardılar canlarını. Nihayet geri dönüp de yaşadıklarını anlattıklarında Gondolin kedere boğuldu ve kederiyle kızgınlığını kalbine gömen Turgon uzun bir müddet sesini çıkarmadan oturdu.

Öte yandan, yol arkadaşlarını arayıp tarayan Aredhel'in eli de boş kaldı, ama o yoluna devam etti, çünkü Finwë'nin bütün çocukları gibi o da korkusuz ve yürekli idi; yoluna devam edip Esgalduin'le Aros'u aşarak, Angband Kuşatması kırılmadan evvel Celegorm'la Curufin'in yaşadıkları, Aros'la Celon arasındaki Himlad'a vardı. Ama onun vardığı günlerde evlerinden ayrılıp Caranthir ile birlikte doğuda, Thargelion'da at sürmeye gitmişlerdi; yine de Celegorm'un halkı Aredhel'i çok güzel karşıladı ve efendileri dönene dek aralarında kalmasından onur duyacaklarını söylediler. Orada geçirdiği ilk günlerde halinden pek memnundu ve ormanlarda özgürce dolaşmaktan büyük zevk alıyordu, ama zaman uzuyor ve Celegorm dönecek gibi görünmüyordu; Aredhel'in yine huzuru kaçtı; bu

kez atına atlayıp, yeni yollar ve ayak basılmamış orman kuytuları arayarak tek başına daha da uzaklara yol aldı. Böylece Aredhel'in Himlad'ın güneyine varışı yılın sonuna denk geldi ve daha farkına bile varmadan Nan Elmoth'ta tuzağa düştü.

Bu orman, ağaçların henüz körpe oldukları geçmiş devirlerde, Ortadünya'nın alacakaranlığında Melian'ın gezip dolaştığı bir yerdi ve hâlâ onun büyüsünün etkisindeydi. Ama artık Nan Elmoth'un ağaçları Beleriand'daki en yüksek ve karanlık ağaçlara dönüşmüşlerdi, aralarından güneş ışığının sızmasına imkan kalmamıştı ve orman Karanlık Elf olarak anılan Eöl'ün evi olmuştu. Eöl, eskiden Thingol'ün akrabalarındandı, ama Doriath'taki o rahatlık içinde huzursuz ve mutsuzdu; Melian Kuşağı, onun yaşadığı yer olan Region Ormanı'nın üzerine yerleştiği zaman, kalkıp Nan Elmoth'a kaçtı. Burada, gecenin ve yıldızlar altındaki alacakaranlığın ona verdiği keyifle karanlık gölgeler içinde yaşayıp gitti. Morgoth'un geri dönüşünden ve Beleriand'ın huzurunun kaçmasından Noldor'u suçlu tuttuğu için onlardan uzak dururdu, buna karşılık Cüceleri, bütün eski Elf halklarından daha çok severdi. Cüceler, Eldar'ın topraklarında olup bitenlerin çoğunu da ondan öğrendiler.

Mavi Dağ'dan inen Cücelerin Doğu Beleriand'ı geçmek için kullandıkları iki ayrı yol vardı; Aros Sığlığı'na doğru giden kuzeydeki yol Nan Elmoth'un yakınından geçerdi ve Eöl Naugrim ile burada buluşup hoşbeş ederdi. Ve dostlukları yakınlaştıkça birkaç kere de Nogrod'un ya da Belegost'un derin konaklarında misafirleri olarak kalmıştı. Buralarda bulunduğu sırada maden işine dair çok şey öğrendi ve büyük bir zanaatkar oldu; sonra da en az Cücelerin çeliği kadar sert bir maden tasarladı, üstelik onun madeni ince ve esnek bir hale gelene kadar dövüldüğü halde yine de tüm kılıçlara ve oklara karşı koruma sağlıyordu. Buna *galvorn* adını vermişti, çünkü siyahtı ve kara kehribar gibi parlıyordu ve Eöl etrafta dolaşmaya çıktığında sürekli bunu giyiyordu üzerine. Ama Eöl demircilik yaptığı için aşağılansa da Cüce değil, çirkin yüzüne rağmen Teleri'nin yüksek soyundan gelen upuzun boylu bir Elf'ti ve bakışları, gölgelerle karanlık yerlerin ta derinlerine kadar erişebilirdi. Ve bir gün Ar-Feiniel Aredhel'i, Nan Elmoth sınırının yakınlarındaki yüksek ağaçların etrafında yolunu kaybetmiş halde, loş diyarda beyaz bir pırıltı gibi dolaşırken gördü. Aredhel gözüne çok hoş göründü ve onu arzuladı; ormandan çıkmak için bir yol bulamasın, bunun yerine ormanın derinliklerindeki evine yaklaşsın

diye büyüler yaptı. Evi demir atölyesinden ve loş salonlardan oluşuyordu ve tıpkı efendileri gibi sessiz ve esrarlı hizmetkârlarıyla yaşıyordu. Ve Aredhel dolaşıp durmaktan usandığında nihayet kapısına geldi; Eöl karşısına çıkıp onu buyur etti ve evine aldı. Ve Aredhel burada kaldı, çünkü Eöl onunla evlendi; akrabaları da çok uzun bir süre boyunca bir daha Aredhel'den haber alamadılar.

Anlatıldığına göre Aredhel bu evlilik konusunda bütünüyle gönülsüz değildi, üstelik Nan Elmoth'ta yıllar süren hayatı da nefret dolu geçmedi. Çünkü Eöl emrettiği için güneş ışığından sakınsa da, yıldızların ya da hilal ışığının altında uzun uzun dolaşırlardı ya da Aredhel bir başına istediği gibi gidip gezerdi, ama Fëanor'un oğullarını ya da herhangi bir Noldor'u aramaması şartıyla. Ve Aredhel, Nan Elmoth'un gölgeleri içinde Eöl'e bir de oğul verdi ve içinden, ona yasaklanmış olan Noldor dilinde Lómion dedi; bu isim Alacakaranlığın Çocuğu anlamına geliyordu, ama babası oğlu on iki yaşına gelene dek ona isim koymadı. O yaşa geldiğinde de Maeglin yani Keskin Bakış adını uygun gördü, çünkü Eöl, oğlunun gözlerinin kendisininkilerden de delici olduğunu ve düşünceleri ile, sözlerin pusu ardında gizlenen kalbin sırlarını okuyabildiğini sezmişti.

Maeglin büyüyüp de ergenliğe eriştiğinde, yüzü ve duruşu Noldor soyuna, ama ruhu ve aklı tıpkı babasına çekti. Mesele kendisiyle ilgili olmadığı müddetçe ağzından zorla laf çıkardı ve sesi, duyanı etkileyen, kafa tutanı ise dize getiren bir güce sahipti. Uzun ve siyah saçlıydı; gözleri koyu renk olmasına karşın, tıpkı Noldor soyundan gelenlerinki gibi parlak ve keskindi ve teni beyazdı. Sık sık Eöl'ün yanına katılır, Cücelerin Ered Lindon'un doğusundaki şehirlerine giderdi ve orada onlardan öğrenebileceği her şeyi, özellikle de dağlarda maden filizi bulma maharetini hırsla ve hevesle öğrendi.

Yine de, söylenenlere bakılırsa annesini daha çok severdi ve Eöl'ün evden uzak olduğu zamanlarda annesinin yanında oturup, akrabalarına, onların Eldamar'da yapıp ettiklerine, Fingolfin hanedanının prenslerinin kudretlerine ve yiğitliklerine dair anlattıklarını uzun uzun dinlerdi. Bütün bunlar kalbinde yer etmişti etmesine ama, en fazla ilgisini çeken Turgon'a dair duydukları olmuştu, çünkü o yalnızdı, karısı Elenwë, Helcaraxë'yi geçişleri sırasında hayatını kaybetmişti ve kızı Celebrindal Idril tek evladıydı.

Aredhel bunları anlata anlata, akrabalarına özlem duymaya başladı ve onları görme isteği belirdi içinde ve nasıl olup da Gondolin'in ışığından ve güneşli pınarlardan ve rüzgârlı bahar göğü altındaki Tumladen'in yeşil çayırlarından bıktığına akıl sır erdiremedi; bunun yanında, oğlu ve kocası birlikte evden uzaklara gittiklerinde gölgeler içinde yapayalnız kalıyordu. Maeglin ve Eöl arasındaki ilk sürtüşmeler de bu hikâyeler yüzünden yaşandı. Çünkü annesi Turgon'un yaşadığı yer veya oraya gidiş yolu hakkında nuh diyor peygamber demiyordu; Maeglin de bu sırrı tatlı dille annesinin ağzından alacağına ya da onun korumasız aklını okuyacağına güvenerek sabretti, ama bundan evvel, Noldor'u kendi gözüyle görmeyi ve çok da uzakta yaşamayan akrabaları Fëanor oğulları ile konuşmayı kafasına koydu. Ama bu fikir babasını öfkeden çılgına döndürdü. "Sen Eöl hanedanındansın oğlum Maeglin," dedi, "Golodhrim soyundan gelmiyorsun. Bütün bu topraklar Teleri'ye aittir ve ne ben akrabalarımızın katilleriyle ve evimizi istila edip zorla el koyanlarla yüz yüze bakarım, ne de oğlumun bakmasına müsaade ederim. Bu konuda bana itaat edeceksin, yoksa seni burada hapsederim." Maeglin bu sözlere cevap vermedi, ama soğuk ve sessizdi ve ondan sonra bir daha Eöl'ün seyahatlerinde ona eşlik etmedi, Eöl de ona güvenmez oldu.

Cüceler âdetleri olduğu üzere yaz ortasında düzenledikleri şenliğe Eöl'ü de davet etmişler, o da atına binip yola çıkmıştı. Maeglin ve annesi de en azından bir süreliğine diledikleri yere gitme özgürlüğüne kavuşmuşlardı ve güneş ışığının peşinden seğirterek ormanın derinliklerinde at biniyorlardı; işte böyle bir günde Maeglin'in kalbinde Nan Elmoth'u sonsuza dek terk etme arzusu alevleniverdi. Annesine şöyle söyledi: "Hanımım, hâlâ vaktimiz varken, kalkın gidelim buradan! Bu ormanda sizi ya da beni tutan hangi umuttur? Burada tutsağız biz ve benim burada elde edeceğim hiçbir şey kalmadı artık, çünkü babamın öğretebileceği ya da Naugrim'in bana gösterebileceği her şeyi öğrendim. Gondolin'i arayalım mı? Sen benim rehberim olursun, ben de senin koruyucun!"

Aredhel bu sözlere pek sevindi ve oğluna gururla baktı ve Eöl'ün hizmetkârlarına, Fëanor'un oğullarını aramaya gittiklerini söyledi ve evden ayrılıp Nan Elmoth'un kuzey uçlarına doğru yola koyuldular. Celon'un sığ sularını geçip, Himlad topraklarına girdiler ve Aros Sığlıklarına, oradan da Doriath sınırı üzerinden batıya doğru yol aldılar.

Eöl, Maeglin'in tahmin ettiğinden daha kısa sürede döndü doğudan ve karısı ile oğlunun iki gün evvel gittiklerini öğrendi; öyle bir öfkeye kapıldı ki gün ışığına bile aldırmadan peşlerine düştü. Himlad'a girdiğinde öfkesini dizginledi ve tehlikeyi hatırlayarak tedbiri ele aldı, çünkü Celegorm ve Curufin, Eöl'den hiç de haz etmeyen kudretli efendilerdi, dahası Curufin'in tehlikeli bir mizacı vardı; ama Aglon'un gözcüleri Maeglin ile Aredhel'in Aros Sığlıklarına doğru yol aldıklarını haber vermişlerdi ve Curufin garip bazı hadiselerin yolda olduğunu sezip, geçitten güneye gelmiş ve sığlıklarda karargâhını kurmuştu. Ve Eöl, Himlad'ın üzerine doğru çok fazla yol alamadan, Curufin'in süvarileri yolunu kestiler, onu alıp efendilerinin huzuruna götürdüler.

Curufin, Eöl'e şöyle dedi: "Ne koşturup durursun, Karanlık Elf, benim topraklarımda? Güneşten kaçıp duran birini gündüz vakti ortalara çıkaran, önemli bir mesele olmalı."

Eöl, içinde bulunduğu tehlikeyi bildiğinden, aklında beliren acı sözleri susturdu. "Efendi Curufin, öğrendim ki," dedi, "oğlum ve karım, Gondolin'in Ak Hanımı, ben evden uzakta iken, sizi ziyaret etmek üzere yola çıkmışlar; ben de yolculuklarında onlara katılmayı uygun gördüm."

Bu sözler üzerine Curufin güldü ve Eöl'e şöyle dedi: "Buraya seninle birlikte gelselerdi, umduklarından daha soğuk bir biçimde buyur edilirlerdi, ama mesele bu değil, çünkü bu tarafa gelmediler. Onlar Arossiach'ı aşıp, oradan hızla batıya doğru gideli iki gün bile olmadı. Görünüşe bakılırsa beni kandırmaya kalktın; tabii eğer esas kandırılan sen değilsen."

Ve Eöl şöyle cevap verdi: "Öyleyse efendim, gidip bu işin aslını öğrenmem için bana izin verirsiniz."

"İznimi veririm elbet, ama sevgimi değil," dedi Curufin. "Topraklarımdan ne kadar çabuk çıkarsan o kadar memnun olurum."

Eöl atına binip şöyle dedi: "Zor zamanda, Efendi Curufin, nazik akrabalar bulmak güzel şey. Döndüğümde bunu hatırlayacağım." Bu sözleri üzerine Curufin, Eöl'e karanlık bir bakış attı. "Karşıma çıkıp da eşinin unvanıyla böbürlenme. Çünkü Noldor'un kızlarını alıkoyup da, onlarla hediyesiz yahut izinsiz evlenenler, o kızların ailesine girmiş sayılmazlar. Sana gitmen için izin verdim. Al o izni ve git buradan. Eldar

kanunlarına göre bu kez canını alamam. Sana şu öğüdü de vereyim: Nan Elmoth'un karanlıkları içindeki evine dön, çünkü içimden bir ses, seni artık sevmeyen karınla oğlunun peşinden gittiğin takdirde bir daha evini göremeyeceğini söylüyor."

Eöl atını hızla sürdü; tüm Noldor'a karşı öfke kesilmişti, çünkü şimdi, Maeglin ile Aredhel'in Gondolin'e kaçtıklarını anlamıştı. Kızgınlığına ve yaşadığı aşağılamanın utancına kapılmış bir halde Aros Sığlıklarını aştı ve onların geçmiş oldukları yoldan hızla ilerledi, ama Eöl'ün peşlerinden geldiğini bilmemelerine ve en hızlı atıyla yola çıkmış olmasına rağmen, onlar Brithiach'a varana ve atlarını bırakana dek onları göremedi. Orada kötü kader onları ele verdi; atları yüksek sesle kişnediği için Eöl'ün atı onları duydu ve onlara doğru dörtnala koştu ve Eöl o zaman, ta uzaktan Aredhel'in beyaz giysisini gördü, dağların içine uzanan gizli yolu arayarak ne tarafa ilerlediğini anladı.

Aredhel ve Maeglin, Gondolin'in dış kapısına ve dağların altındaki Kara Kapı'ya vardılar; Aredhel orada sevinçle karşılanıp, Yedi Kapı'dan geçerek Maeglin'le birlikte Amon Gwareh üzerindeki Turgon'un yanına çıktı. Kral hayretler içinde Aredhel'in bütün anlattıklarını dinledi ve kardeşinin oğlu Maeglin'e, Noldor prensleri arasına girebilecek kıymette olduğunu düşünerek ilgiyle yaklaştı.

"Ar-Feiniel'in Gondolin'e dönüşüne gerçekten seviniyorum," dedi, "şimdi şehrim, onun kaybolup gittiğine kanaat getirdiğim günlerden çok daha hoş görünecek gözüme. Ve Maeglin benim ülkemde en yüksek onura sahip olacak."

Sonra Maeglin eğildi ve Turgon'un efendisi ve kralı olduğunu bildirdi ve her arzusunu yerine getirme sözü verdi, ama bundan sonraki zamanlarda suskun ve tetikte durdu, çünkü Gondolin'in saadeti ve ihtişamı, annesinin anlattıklarından yola çıkarak aklında yarattığı her şeyi, ama her şeyi fersah fersah aşıyordu; şehrin gücü ve halkın kalabalıklığı ve gördüğü pek çok garip ve güzel şey de gözlerini kamaştırmıştı. Yine de gözleri, Kral'ın kızı Idril'e kaydığı kadar hiçbir şeye yönelmiyordu, çünkü o, annesinin soyu Vanyar kadar altın parlaklığındaydı ve Kral'ın sarayına bütün aydınlığını veren güneş oymuş gibi geliyordu Maeglin'e.

Ama Aredhel'i takip eden Eöl, Kuru Nehir'le gizli yolu buldu ve sürünerek gizlice kapıya kadar vardı ve orada tutulup sorgulandı.

Kapıdakiler onun Aredhel'i karısı olarak aldığını duyduklarında şaşıp kaldılar ve telaşla şehre bir haberci yolladılar; bu haberci Kral'ın huzuruna çıktı.

"Efendim," diye seslendi, "Kapıdakiler, gizlice Kara Kapı'ya kadar gelen birini tutup yakaladılar. Adının Eöl olduğunu söylüyor; uzun boylu bir Elf, karanlık ve zalim, Sindar soyundan; fakat kendisi Aredhel Hanım'ın karısı olduğunu iddia edip huzurunuza getirilmeyi istedi. Öfkesi muazzam ve zapt edilmesi zor, ama emriniz gereği onu katletmedik."

Bu söz üzerine Aredhel atıldı: "Yeter! Eöl bizi takip etmiş, tam da korktuğum gibi. Ama bunu büyük bir gizlilikle yapmış, çünkü biz saklı yola girerken takip edildiğimizi ne duyduk, ne de gördük." Sonra dönüp haberciye şunu söyledi: "Doğruyu söylüyor. Onun adı Eöl ve ben onun karışıyım, o da oğlumun babası. Katletmeyin onu; eğer Kral arzu ederse, onu alıp Kral'ın yargılaması için buraya getirin."

Ve öyle de yapıldı; Eöl, Turgon'un sarayına getirildi ve gururlu ve küskün bir tavırla onun tahtının önünde durdu. Gördükleri en az oğlu kadar onu da hayrete düşürmesine rağmen, kalbi Noldor'a karşı daha da büyük bir öfke ve kin ile doldu. Ama Turgon ona büyük bir saygıyla davrandı; ayağa kalkıp elini tuttu ve şöyle söyledi: "Hoşgeldin, akrabam, çünkü benim için öylesin. Buraya keyfince yerleşip evini kuracaksın, tek şartım burada kalman ve krallığımı terk etmemendir, çünkü benim yasama göre, buraya gelen yolu bulan hiç kimse bir daha dışarı çıkamaz."

Ama Eöl elini çekti. "Ben senin yasanı tanımam," dedi. "Ne sizin, ne de akrabalarınızdan herhangi birinin, bu topraklar üzerinde ülkeler kurup, orada burada sınırlar çizmeye hakkınız yok. Burası sizin daima kibirle ve hakkınız olmaksızın savaşı ve her türde huzursuzluğu getirdiğiniz Teleri topraklarıdır. Sizin sırlarınız umurumda değil ve sizi gözetlemeye de gelmedim; sadece benim olanı almaya geldim: karımı ve oğlumu. Yine de eğer kardeşin Aredhel üzerinde bir hak iddia ediyorsan, bırakalım burada kalsın; bırakalım kuş kafese geri dönsün, nasıl olsa çok geçmeden yine sıkılıp bezecektir, tıpkı daha evvel olduğu gibi. Ama Maeglin öyle değil. Oğlumu benden ayrı koyamazsınız. Gel, Eöl'ün oğlu Maeglin! Baban sana emrediyor. Onun düşmanlarının ve soyunun katillerinin evini terk et hemen ya da lanetlen!" Ama Maeglin babasına hiçbir cevap vermedi.

Ardından Turgon hüküm asasını elinde tutarak tahtına oturdu ve sert bir sesle konuştu: "Seninle münakaşa etmeyeceğim, Karanlık Elf. Senin güneş girmeyen ormanlarını sadece Noldor'un kılıçları koruyor. Orada aklına estiğince dolaşma özgürlüğünü benim halkıma borçlusun; eğer onlar olmasalardı, uzunca bir süredir Angband'ın çukurlarında köle olarak çalışıyor olurdun. Ve burada Kral benim; istesen de istemesen de, benim hükmüm yasadır. Sana sunduğum tek seçenek bu; burada yerleşmek yahut da burada ölmek; aynısı oğlun için de geçerli."

Bu sözlerin üzerine Eöl Kral Turgon'un gözlerinin içine baktı; gözü korkmamıştı, ama salonun üzerine ölüm sessizliği çökerken tek bir söz ya da hareketten bile kaçınarak uzun bir müddet durdu; onun tehlikeli olduğunu bilen Aredhel ise korkuyordu. Aniden, yılan çevikliğiyle, pelerininin altında gizlediği bir kargıyı tuttu ve Maeglin'e attı; bağırarak şöyle dedi: "Kendim için de, oğlum için de ikincisini seçiyorum! Benim olanı alamayacaksın!"

Ama Aredhel kendisini kargının önüne attı ve omzundan yaralandı; orada bulunanların bazısı koşup Aredhel'le ilgilenirken, diğerleri Eöl'ü alt edip uzaklaştırdı. Ama gözlerini dikip babasına bakan Maeglin çıt çıkarmadı.

Eöl'ün ertesi gün Kral'ın huzurunda yargılanmasına karar verildi; Aredhel ve Idril ise Turgon'dan merhamet etmesini dilediler. Lakin aldığı yara küçük görünmesine karşın, Aredhel'in durumu akşamleyin ağırlaştı; karanlığa gömüldü ve gece de vefat etti, çünkü kargının ucu zehirliydi, fakat iş işten geçene kadar kimse bunun farkına varmamıştı.

Böyle olunca, Eöl, Turgon'dan merhamet göremedi; Gondolin tepesinin kuzey tarafı üzerinde kara bir uçurum olan Caragdûr'a götürülmesi ve şehrin dimdik duvarlarından aşağıya atılması hükmü verildi. Maeglin orada öylece durdu, ağzını açıp tek bir söz söylemedi, ama Eöl sonunda feryat etti: "Demek babanı da, soyunu da bir kalemde sildin, hayırsız oğul! Burada bütün ümitlerin birer birer sönsün; sen de benim gibi ölesin buralarda!"

Eöl, Caragdûr'dan aşağıya atıldı ve can verdi; bu ceza Gondolin halkına gayet adil göründü, ama Idril'in içine dert oldu bu olay; o günden sonra da akrabalarına itimadını yitirdi. Öte yandan Maeglin itibar sahibi oldu ve Gondolindrim arasında mühim kişiler sınıfına girdi; herkesin takdirini

kazandı ve Turgon'un gözünde yüksek bir yer edindi, çünkü öğrenebileceği her şeyi iştahla ve hızla kapıyordu; ayrıca öğretecek pek çok şeyi de vardı. Demircilik ve madenciliğe hevesli olanları etrafında topladı; Echoriath'ta (bunlar Kuşatan Dağlardı) araştırmaya girişti ve çeşit çeşit maden filizlerine ait zengin damarlar keşfetti. Onun gözdesi, Echoriath'ın kuzeyindeki Anghabar madeninde bulunan sert demirdi; buradaki yataktan elde edilenlerle öyle bol maden ve çelik dövülüp işlendi ki, Gondolindrim ordusu hiç olmadığı büyük bir güce ve etkiye kavuştu; bu da onları ileriki dönemde dayanıklı kıldı. Maeglin'in öğütleri ihtiyatlı ve bilgeceydi, ama yeri geldiğinde de yiğit ve metanetli. Sonraki günlerde gösterdi bu niteliğini, çünkü Nirnaeth Arnoediad'ın o dehşetli yılında Turgon sınırlarını aralayıp da kuzeydeki Fingon'a yardıma giderken, Gondolin'de Kral'ın naibi olarak kalmadı; savaşa katılıp Turgon'la omuz omuza dövüştü ve dövüşürken ne denli acımasız ve gözü pek olduğunu kanıtladı.

Noldor prensleri arasında güç kudret kazanan ve ülkelerinin en şöhret sahibi prensinin ardından en büyüğü haline gelen Maeglin'in kaderinde hep iyi yazılar yazılmış görünüyordu. Ancak kalbini hâlâ açmamıştı ve her şey gönlünden geçtiği gibi gitmese de, Celebrindal Idril hariç, başkaları aklından geçenleri öğrenemesin diye düşüncelerini gizleyerek sessizliğini korudu. Çünkü Gondolin'e ayak bastığı günden itibaren, günden güne daha da ağırlaşan, tüm neşesini alıp götüren bir elem taşıyordu kalbinde: Idril'in güzelliğini seviyor ve umutsuzca arzuluyordu onu. Eldar'da ise bu kadar yakın akrabaları ile evlenme âdeti yoktu; daha evvel de böylesi bir arzuya kapılan olmamıştı. Öte yandan, neden olduğu bilinmez, Idril, Maeglin'i hiç de sevmiyordu ve kendisi hakkındaki düşüncesini bildiği için ondan daha da soğuyordu. Çünkü bu ona, Maeglin'in içinde taşıdığı garip ve sahte bir şey gibi görünüyordu; aslında Eldar evvelden beri buna yazgılıydılar: Akraba katlinin kötücül meyvesiydi bu ve onunla birlikte Mandos'un laneti, Noldor'un son ümidinin üzerine çökmüştü. Ama yıllar geçse de Maeglin, Idril'i izlemekten vazgeçmedi ve bekledi; sonunda aşkı kalbinde karanlığa dönüştü. Ve güce erişmek için hiçbir zahmetten kaçınmadı, gözünü budaktan sakınmadı; Idril haricindeki bütün meselelerde daha fazla söz hakkı kazanmaya çabaladı.

İşte Gondolin'in hali pür melali bu idi ve ülkenin ihtişamı sürüp giderken, bütün o saadetinin orta yerine kara bir kötülük tohumu

ekilmişti.

17

İNSANLARIN BATI'YA GELİŞİNE DAİR

Noldor'un Beleriand'a gelişlerinin üzerinden üç yüz küsur yıl geçmiş iken, Uzun Barış günlerinde Nargothrond efendisi Felagund Finrod, Sirion'un doğusunda yolculuğa çıktı, yanına Fëanor'un oğulları Maglor ve Maedhros'u da katıp avlanmaya gitti. Ama takipten sıkılıp, uzakta parıldadıklarını gördüğü Ered Lindon Dağlarına doğru bir başına yol aldı; Cüceyolunu takip ederek Sarn Athrad'da Gelion'u geçti ve Ascar'ın yukarı tarafları üzerinden güneye dönerek Ossiriand'ın kuzeyine vardı.

Thalos pınarlarının altında, dağların etekleri arasındaki bir vadide, gece vakti ışıklar gördü ve bir şarkı sesi duydu. Hayrete kapıldı, çünkü bu diyarda yaşayan Yeşil Elfler ne ateş yakarlar, ne de gece vakti şarkı söylerlerdi. İlk başta, bir Ork akınının başladığından, kuzey sınırından içeriye sızdıklarından korktu, ama biraz daha yaklaşınca durumun böyle olmadığını gördü, çünkü şarkı söyleyenlerin, Cücelerinkine de Orklarınkine de hiç benzemeyen, kendisinin hiç duymadığı bir dilleri olduğunu fark etti. Bunun üzerine Felagund ağaçların geceleyin daha da koyulaşan gölgelerinde sessizce oturup kamp yerini seyre koyuldu; orada garip mi garip bir halk gördü.

Bunlar, sonradan Yaşlı Bëor diye anılan İnsan reislerden birinin soyundan gelenlerin takipçileriydiler. Beleriand'a giren İnsan ırkının ilk güruhu, doğunun dışında dolaştıkları birçok yerden sonra nihayet Mavi Dağların ötesine geçmişti ve şimdi keyiflerinden oturmuş şarkı söylüyorlar; tüm tehlikeleri arkalarında bıraktıklarına, en sonunda korkusuzca yaşayacakları bir diyara vardıklarına inanıyorlardı.

Efendi Felagund onları izledi; kalbinde onlara karşı bir sevgi yeşerdi, ama hepsi birden uykuya teslim olana dek ağaçların arasında gizlendi. Sonra uyuyanların arasına geldi ve kimsenin canlı tutmak için uyanık kalmadığı ateşin yanına çöktü; Bëor'un bir kenara bıraktığı çirkin sesli harpı alıp İnsanların kulaklarının o ana dek duymadıkları bir ezgi çaldı, çünkü vahşi topraklardaki Karanlık Elfler dışında onlara sanatı öğretecek kimse çıkmamıştı karşılarına.

Felagund çalıp söylerken insanlar uyanıp dinlediler ve hepsi de, diğerlerinin uyanık olduğunu görene kadar güzel bir rüya gördüğünü zannetti; müziğin güzelliği ve şarkının yarattığı şaşkınlık yüzünden Felagund çaldığı sürece kimseler konuşmadı, hattâ kıpırdamadı bile. Elf kralının sözlerinde hikmet vardı ve onu dinleyenler bilgeliğinden nasiplerini aldılar, çünkü Felagund'un Arda'nın yaratılışı ve Deniz'in gölgelerinin ötesindeki Aman'ın saadetine dair anlattıkları, apaçık görüntüler olarak beliriyordu gözlerinin önünde ve Elf dili her zihnin kendi ölçüşünce çevrildi insan diline.

Bu yüzden İnsanlar, tanıştıkları ilk Eldar olan Kral Felagund'a kendi dillerinde Bilgelik anlamına gelen sözcüğü, Nóm'u ad olarak yakıştırdılar; halkına da Nómin, yani Bilgeler dediler. Gerçekten de ilk başta Felagund'un, Batı'nın uzak köşelerinde yaşadıklarına dair dedikodular duydukları Valar'dan biri olduğunu sanmışlardı ve (bazılarına göre) onların yollara düşmelerinin nedeni de buydu. Ama Felagund onların arasına yerleşip onlarla yaşadı ve onlara hakiki bilgiyi öğretti; onlar da Felagund'u sevdiler ve efendileri olarak gördüler ve Finarfin'in hanedanına ebediyen sadık kaldılar.

Eldar, diller hususunda diğer tüm halklardan çok daha yetenekli idi; bunun yanında, Felagund İnsanların konuşarak anlatmak istedikleri düşüncelerini okumanın yolunu da keşfetti, böylece sözcükleri kolayca Elf diline çevrildi. Bir de anlatılanlara göre, bu İnsanlar dağların doğusunda uzunca bir süre Karanlık Elflerle münasebet içinde bulunmuşlardı ve onların dillerini büyük ölçüde öğrenmişlerdi; Quendi'nin bütün dilleri tek bir kaynaktan geldiği için Bëor'un ve halkının dili de pek çok sözcük ve kullanım bakımından Elf dilini andırıyordu. O yüzden Felagund'un Bëor'la sohbeti koyulaştırması fazla sürmedi ve onlarla birlikte yaşadığı süre boyunca pek çok şey konuştular. Ancak, İnsanların yaratılışına ve çıktıkları yolculuğa dair sorular sorduğunda Bëor pek bir cevap veremiyordu ve kendisi de pek az şey biliyordu, çünkü halkının ataları geçmişlerine dair çok az hikâye anlatmışlardı ve hatıralarının üzerine bir sessizlik çökmüştü. "Bizim arkamızda bir karanlık uzanıyor," demişti Bëor, "ve biz de sırtımızı döndük bu karanlığa; düşüncelerimizde bile o karanlığa dönmek istemiyoruz. Kalplerimizi batıya çevirdik ve Işığı orada bulacağımıza inanıyoruz."

Fakat Eldar arasında sonradan anlatıldığına göre, İnsanlar Güneş'in doğuşu sırasında Hildóren'de uyandıklarında Morgoth'un casusları da iş başındalarmış ve haberleri gecikmeden ona yetiştirmişler; bu olay ona öylesine önemli gelmiş ki, savaştaki ordunun başına Sauron'u atayıp kendisi gölgeler altına gizlene gizlene Ortadünya'ya varmış. Esasında o dönemde Eldar, Morgoth'un İnsanlarla alakasına dair hiçbir şey bilmiyormuş ve sonradan da pek bir şey öğrenmemişler, ama daha ilk tanıştıkları Elf dostu İnsan halklarının bile yüreklerinde bir karanlık (Akraba Kıyımı'nın ve Mandos'un Noldor üzerindeki Hükmü'nün gölgeleri gibi) yattığını hemen hissetmişler. Morgoth'un daima en büyük arzusu yeni ve güzel olan ne varsa yıkmak ve yok etmekti; şüphesiz bu kez de aynı amaçla yola koyulmuştu. Korku ve yalanlar marifetiyle İnsanları Eldar'a düşman etmek ve onları doğudan Beleriand'ın karşısına dikmek. Yalnız, bu tasarının olgunlaşması biraz zaman aldı ve asla bütünüyle gerçekleşmedi, çünkü (anlatıldığı kadarıyla) ilk başta İnsanlar sayıca azdı ve Morgoth da Eldar'ın artan gücünden ve birliğinden korkarak Angband'a dönmüştü; arkasında o zaman yalnızca güçsüz ve pek de parlak olmayan hizmetkârlarının birkaç tanesini bırakmıştı.

Bëor, Felagund'a, kendileriyle aynı şeyleri düşünüp de batıya doğru yolculuğa çıkan başka pek çok İnsan halkı olduğunu anlattı. "Başka akrabalarım dağları geçtiler," dedi, "çok da uzaklarda dolaşmıyorlar ve bizden farklı bir dil konuşan Haladin halkı hâlâ doğu yamaçlarındaki vadilerde daha fazla ilerlemek için haber bekliyor. Dilleri bizimkine benzeyen İnsanlar da var, zaman zaman bunlarla yan yana geldik. Onlar bizden önce batıya doğru yola çıktılar ama biz onları geçtik, çünkü onların sayısı çok fazla ve Marach dedikleri tek bir reisin hükmü altında birbirlerinden ayrılmıyor, yavaş hareket ediyorlar."

İnsanların gelişi Ossiriandlı Yeşil Elfleri sıkıntıya sokmuştu; Deniz'in öte yanından bir Eldar efendisinin onların arasında yaşadığını duyduklarında derhal Felagund'a haberciler gönderdiler. "Efendim," dedi haberciler, "bu yeni gelenlere bir parça sözünüzü geçirebiliyorsanız, onlara geldikleri gibi dönmelerini yahut daha ilerilere yol almalarını emredin. Çünkü huzurumuzu bozacak yabancılar istemiyoruz bu topraklarda. Ve bu halk ağaçları baltalayıp hayvanları boğazlıyor; bu yüzden onların dostu olamayız ve eğer çekip gitmezlerse elimizden gelen her şekilde başlarına bela olacağız."

Bunun üzerine Bëor, Felagund'un tavsiyesiyle, kafilede yer alan bütün aileleri ve halkının üyelerini bir araya getirdi ve Gelion topraklarından çıkıp, Amrod ve Amras'taki ikametgâhlarını, Doriath sınırlarının yakınlarına, Nan Elmoth'un güneyindeki Celon'un doğu yakasının üzerine taşıdılar; bu topraklara sonradan Estolad yani Kampyeri dendi. Aradan bir sene geçti ve Felagund sıla hasreti çeker oldu, ülkesine dönmek istedi; Bëor onunla birlikte gitmek için yalvardı ve ömrü vefa ettiğince Nargothrond Kralı'nın hizmetinde kaldı. Esasında adı eskiden Balan iken, böylece, insan dilinde 'Kul' anlamına gelen Bëor adını aldı. Halkının yönetimini en büyük oğlu Baran'a bıraktı ve bir daha da Estolad'a dönmedi.

Felagund'un yola çıkışından kısa süre sonra, Bëor'un bahsettiği diğer İnsanlar da Beleriand'a geldiler. İlk gelenler Haladin oldu, fakat Yeşil Elflerin hiç de dostça olmayan muameleleriyle karşılaşınca kuzeye dönüp Fëanor'un oğlu Caranthir'in ülkesindeki Thargelon'a yerleştiler. Burada bir süre barış içinde yaşadılar ve Caranthir'in halkının gözüne pek batmadılar. Bir sonraki yıl Marach halkını alıp dağların öte tarafına geçirdi; hepsi de uzun boylu ve savaşçıydılar, düzenli kıtalar halinde yürüyorlardı ve Ossiriandlı Elfler saklandılar ve yollarını kesmediler. Ama Bëor'un halkının yemyeşil ve bereketli topraklar üzerine yerleşmekte olduğunu duyan Marach, Cüceyolundan aşağıya indi ve Bëor'un oğlu Baran'ın yerleştiği toprakların güneyinde ve doğusunda kalan topraklara evini kurdu; bu iki halk arasında büyük bir dostluk vardı.

Felagund sık sık İnsanların ziyaretine geldi; Noldor ve Sindar dışında, batı topraklarında yaşayan pek çok başka Elf de, gelişleri çok önceden haber verilmiş olan Edain'i görme hevesiyle kalkıp Estolad'a kadar geldiler. Valinor'daki insanların gelişini konu alan bir şarkıda onlardan Atani yani İkinci Halk diye söz ediliyordu, ama Beleriand dilinde bu isim Edain'e dönüşmüştü ve ondan sonra yalnızca Elf dostlarının bu üç soyu için kullanıldı.

Fingolfin Noldor Kralı olarak onları selamlamak üzere haberciler yolladı; bunun üzerine pek çok genç ve hevesli Edain erkeği evlerinden ayrılıp Kral'ın ve Eldar efendilerinin hizmetine girdiler. Bunların arasında Marach'ın oğlu Malack da vardı; kendisi on dört yıl boyunca Hithlum'da yaşayıp Elf dilini öğrendi ve Aradan adını aldı.

Edain Estolad'daki hayatından pek de memnun değildi, çünkü aralarında pek çokları hâlâ batıya gitmeyi arzuluyordu ama yolu bilmiyorlardı. Önlerinde Doriath'ın sınırları ve batıya doğru Sirion ile onun geçit vermez bataklıkları uzanıyordu. Bu yüzden İnsanoğullarındaki güç umudunu gören üç Noldor hanedanının kralları, arzu eden her Edain'in kendi halklarının arasına karışıp yaşayabileceğini duyurdular. Böylece Edain göçü başladı: Önce parça parça, ama sonradan aileler ve sülaleler halinde kalkıp Estolad'ı terk ettiler ve yaklaşık elli yıl sonra binlercesi kralların topraklarına girdi. Bunların büyük çoğunluğu, yolları iyice tanıyıp öğrenene kadar, kuzeye doğru giden uzun yolu takip etmişti. Bëor'un halkı Dorthonion'a geldi ve Finarfin'in hanedanının hükmü altındaki topraklarda yerleşti. Aradan'ın halkının (çünkü babası Marach ölümüne dek Estolad'da kalmıştı) büyük bölümü batıya doğru hareket etti ve bir kısmı Hithlum'a geldi, ama Aradan'ın oğlu Magor ve halktan daha pek çok kişi Sirion'u geçip aşağılara, Beleriand'a geldi ve bir süreliğine Ered Wethrin'in güney yamaçlarındaki vadilerde yaşadılar.

Tüm bu meselelerde Felagund Finrod dışında kimse çıkıp da Kral Thingol'e danışmadığı ve hem bu sebepten, hem de ta insanlarla ilgili ilk haberler kulaklarına gelmezden önce, onlarla ilgili gördüğü rüyalar yüzünden Thingol'ün hoşnutsuz olduğu anlatılır. Bu yüzden İnsanların kuzeydeki topraklar dışında hiçbir yere evlerini kurmamalarını emretti ve hizmet edecekleri prenslerin onların her yaptığından mesul tutulacağını söyleyip şöyle dedi: "Benim ülkem ayakta kaldıkça hiçbir İnsan Doriath'a gelmeyecek, hattâ sevgili Finrod'a hizmet eden Bëor'un hanedanından olanlar bile." Melian bu sözler üzerine bir şey söylemedi, ama sonradan Galadriel'e şöyle dedi: "Artık dünya çok müthiş haberlere gebe. Ve İnsanlardan biri, hattâ Bëor'un hanedanından olacak bu kişi, gerçekten gelecek ve Melian Kuşağı onu durduramayacak, çünkü benim gücümden daha büyük bir hüküm gönderecek onu buraya ve bu gelişin anlatılacağı şarkılar bütün Ortadünya değiştiğinde bile söylenip duracak."

Ama birçok İnsan Estolad'da kaldı; Beleriand'ın yıkılışı sırasında dağılmalarına ya da doğuya doğru geri kaçışlarına dek, uzun yıllar boyunca burada karışık bir halk yaşadı. Çünkü, artık yolculuk günlerinin sona erdiğine kanaat getirmiş olan yaşlıların yanı sıra, kendi yollarına gitmeyi arzulayanların sayısı da yabana atılır gibi değildi ve bunlar Eldar'dan ve gözlerindeki ışıktan korkuyorlardı; sonradan Edain arasında çekişmeler

başladı; bunda Morgoth'un gölgesi göze çarpar, çünkü İnsanların Beleriand'a gelişlerinden ve Elflerle kurdukları dostluklardan haberdar olduğu kesindir.

Estolad'daki yaşamdan memnun olmayanların sözcüleri Bëor hanedanından Bereg ve Marach'ın torunlarından biri olan Amlach'tı; çıkıp açıkça şunu söylediler: "Ortadünya'nın tehlikelerini ve orada yaşayan karanlık şeyleri yakamızdan atmak için uzun bir yol katettik, çünkü Işığın batıda olduğunu duymuştuk. Ama şimdi öğreniyoruz ki Işık, Deniz'in ötesinde. Tanrıların mutlu mesut yaşadıkları o yere buradan kalkıp gidemeyiz. Biri dışında; Karanlığın Efendisi burada, önümüzde duruyor ve Eldar, bilge ama yenik, onunla sonu gelmeyen bir savaşa girişmiş. Diyorlar ki, kuzeyde yaşarmış ve bizim kaçtığımız acı ve ölüm de oradaymış. O zaman o yöne gitmeyeceğiz."

Bunun üzerine divan ve İnsan meclisi toplandı ve çok sayıda kişi bu toplantıya katıldı. Ve Elf-dostları olanlar Bereg'e şöyle yanıt verdiler: "Elbette bizim kaçtığımız bütün kötülükler Karanlık Kral'ın ellerinden çıkıyor, ama o bütün Ortadünya üzerinde hâkimiyet kurmak istiyor ve şimdi ne yana dönersek dönelim peşimizden gelmeyecek mi? Tabii burada mağlup edilmediği, yahut kuşatma altında tutulmadığı sürece. Onu durduran tek şey Eldar'ın yiğitliği ve belki de bizim buraya getirilişimizin nedeni de ihtiyaçları olduğunda onlara yardım etmektir."

Bereg bu sözlere yanıt verdi: "Bırakın bu işe Eldar baksın! Bizim hayatımız yeterince kısa zaten." Fakat herkesin Amlach'ın oğlu Imlach'a benzettiği biri ayağa kalktı ve kendisini dinleyen herkesin kalplerini sarsan şu korkunç sözleri söyledi: "Bütün bunlar Elf ilminden ve daha gözü açılmamış yeni gelenleri cezbetmek için uydurulmuş masallardan ibaret. Denizin kıyısı falan yok. Batıdaki Işık da yok. Siz Elflerin yaktığı sahte ışığı izleyip, ta dünyanın sonuna kadar geldiniz! Hanginiz Tanrılardan birini olsun gördü? Kimin karşısına çıktı kuzeydeki Karanlık Kral? Ortadünya'nın hâkimiyetini ele geçirmek için uğraşanlar Eldar'dır. Zenginlik hırsıyla toprağı delip sırlarını ortalara çıkardılar ve altında yaşayanların gazabını uyandırdılar; daima yaptıkları ve gelecekte de yapacakları gibi. Bırakalım Orklar kendilerinin olan ülkeyi alsınlar; biz de bizimkine sahip çıkalım. Eğer Eldar aradan çekilirse dünyada hepimize yer var!"

Dinleyenler bir süre şaşkınlıktan donup kaldılar ve bir korkunun gölgesi gelip kalplerine çöktü ve Eldar ülkesinden çok uzaklara gitme kararı aldılar. Ama daha sonra Amlach yanlarına geldi ve tartışma sırasında orada bulunduğunu ve bahsi geçen sözleri söyleyip o konuşmayı yaptığını reddetti; İnsanlar arasında şüphe ve karmaşa yer etti. Bunun üzerine Elf-dostları şunları söyledi: "Şimdi en azından şuna inanacaksınız: Gerçekten bir Karanlık Efendi var ve onun casuslarıyla elçileri bizim aramızda, çünkü bizden ve bizim onun düşmanlarına katabileceğimiz güçten korkuyor."

Ama çıkıp bazıları da şu cevabı verdi: "Daha çok bizden nefret ediyor ve biz hiçbir kazancımız olmaksızın onun Eldar krallarıyla kavgasına karışıp, burada yaşamaya devam ettikçe nefreti de artacak." Böylece, halen Estolad'da yaşamayı sürdürenlerin pek çoğu ayrılık hazırlığına girişti ve Bereg, Bëor'un halkından bin kişiyi alıp güneye doğru yola çıkardı; bunlar o günlere dair şarkılardan da çıkıp gittiler. Ama Amlach pişman bir halde şöyle dedi: "Artık benim de bu Yalanların Efendisi ile bir kavgam var ve hayatımın sonuna dek sürecek." Bunun ardından Estolad'dan ayrılıp kuzeye gitti ve Maedhros'un hizmetine girdi. Ama onun halkı arasından da Bereg gibi düşünenler çıkmıştı; bunlar kendilerine yeni bir lider seçtiler ve Eriador'a doğru yol alıp, dağların arkasında bir yerlere gidip unutuldular.

* * *

Bu süre boyunca Haladin memnun bir şekilde Thargelion'da yaşamayı sürdürmüştü. Ama yalanlar ve hilelerle Elflerle İnsanların arasını tümden açamayacağını anlayan Morgoth öfkeden çılgına döndü ve İnsanlara verebileceği her türlü zararı yaratmaya girişti. Bunun için bir Ork akını düzenledi ve bu saldırı kolu doğuya geçip sınırdan kaçtı ve Cüceyolunun geçitlerinden ilerleyip Ered Lindon üzerinden yeniden gizlice dönüp, Haladin'e, Caranthir'in topraklarındaki güney ormanlarında hücum ettiler.

Haladin artık efendilerin hükmü altında ya da geniş bir güruh halinde yaşamıyordu; ailelerin evleri ve arazileri birbirinden ayrılmıştı ve her aile kendi kendisini çekip çeviriyordu; birleşme hususunu da ağırdan alıyorlardı. Ama aralarında Haldad adında lider ruhlu ve korkusuz bir adam vardı ve o bulabildiği bütün cesur adamları toplayıp onlarla birlikte

Ascar ve Gelion arasındaki bölgeye çekildi; en uç köşesinde, iki ırmak arasına kazıklardan bir çit yaptılar ve kurtarabildikleri kadınlarla çocukları buraya götürdüler. Yiyecekleri bitene dek burada kuşatma altında kaldılar.

Haldad'ın ikiz çocukları vardı: Kızı Haleth ve oğlu Haldar ve her ikisi de savunmada yiğitlik gösterdiler, çünkü Haleth yüreği de bileği de güçlü bir kadındı. Fakat sonunda Haldad, Orklara yaptıkları bir saldırı esnasında öldü ve babasının bedenini parçalanmaktan kurtarmak için öne atılan Haldar da onun yanına düştü ve baltayla katledildi. Bunun üzerine Haleth, umutlarını yitirmiş olsalar da, halkı bir arada tuttu; bazısı ise nehre atlayıp boğuldu. Ama yedi gün sonra Orklar son saldırılarına girişip çitleri yıkıp geçtiklerinde, aniden bir borazan sesi duyuldu ve Caranthir ordularıyla birlikte kuzeyden aşağıya inip Orkları nehre döktü.

Caranthir İnsanlara müşfik bir tavırla yaklaştı ve Haleth'e büyük onur verdi, ayrıca babası ile kardeşinin kaybını tazmin etmeyi önerdi. Ve geç de olsa Edain'deki yiğitliği görerek ona şöyle dedi: "Eğer buradan ayrılıp daha kuzeye yerleşirseniz Eldar'ın dostluğu ve himayesi emrinize amade olacak, üstelik kendinize ait özgür topraklar da."

Ama Haleth gururluydu ve kendisine ne bir rehber, ne de bir hükümdar aramıyordu; Haladin'in büyük çoğunluğu da böyle hissediyordu. Bu yüzden Caranthir'e teşekkür etti, ama şu cevabı verdi: "Efendim, ben de akrabalarım gibi dağların gölgesinden çıkıp batıya gitmeye karar verdim." Bu kararın üzerine Haladin, Orkların saldırısından kaçıp da ormanda saklanmış olan akrabalarından sağ olanları bir araya getirdi ve yakılıp yıkılmış çiftliklerindeki eşyalarından geriye kalanları topladılar; Haleth'i reisleri olarak kabul ettiler ve Haleth de sonunda onları bir süre yaşayacakları Estolad'a doğru yola çıkardı.

Daima diğerlerinden ayrı bir halk olarak kaldılar; Elfler de İnsanlar da onları Haleth İnsanları olarak tanıdı. Haleth ömrü oldukça onların reisleri olarak kaldı, ama evlenmediği için yönetim ondan sonra kardeşi Haldar'ın oğlu Haldan'a geçti. Estolad'da daha az bir zaman geçirmişlerken Haleth daha da batıya taşınmayı arzular oldu ve halkının büyük kısmı bu hükme karşı gelse de bir kez daha Haleth'in peşinde ilerledi. Eldar'ın yardımı yahut rehberliği olmaksızın Celon ve Aros'u geçerek Dehşet Dağları ile Melian Kuşağı arasındaki tehlikeli topraklarda yolculuk ettiler. Bu topraklar o zamanlarda henüz sonradan olacakları denli tehlikeli

sayılmazlardı gerçi, ama yardım olmadan İnsanların ilerleyebilecekleri bir yol yoktu ortada ve Haleth yalnızca iradesinin gücünü kullanıp halkını ilerlemeye zorlayarak onları bu topraklardan zar zor ve çok kayıp vererek geçirdi. Sonunda Brithiach üzerinden geçtiler; pek çoğu bu yolculuktan fena halde pişman olmuştu, ama artık dönüş yoktu. Bu yüzden yeni topraklarda ellerinden geldiğince eski düzenlerini yeniden kurdular ve Teiglin'in ötesindeki Talath Dirnen ormanlarında birbirinden bağımsız evler yapıp arazilerini de ayırdılar; bazıları ise Nargothrond ülkesine doğru uzun bir yürüyüşe koyuldu. Ama Haleth'in seveni, onun gideceği yere gitmeye hazır olan ve onun idaresinde yaşamak isteyen çoktu; Haleth bu topluluğu Teiglin ve Sirion arasındaki Brethil Ormanı'na götürdü. Sonradan yaşanacak olan kötülük günlerinde dağılmış olan halkının büyük kısmı da oraya geldi.

Kral Thingol, Melian Kuşağı'nın içine girmese de Brethil'in ülkesinin parçası olduğunu iddia ediyordu. O yüzden de Haleth'in buraya yerleşmesine karşı gelecekti, ama Thingol'ün dostu olan Felagund, Haleth halkının başına gelenleri duyunca onlar adına Kral'ın iznini aldı: Haleth ve halkı, Teiglin Geçidi'ni Eldar'ın tüm düşmanlarından korumak ve Orkların ormanlara girmelerine izin vermemek koşuluyla özgürce Brethil'de yaşayabilirdi. Haleth bu şartı duyunca şöyle cevap verdi: "Babam Haldad ve kardeşim Haldar nerede? Eğer Doriath Kralı, Haleth ile onun soyuna kastedenler arasında bir dostluk olmasından endişeleniyorsa, Eldar'ın kafası İnsanların anlayamayacağı şekilde çalışıyor demektir." Ve Haleth ölüp gidene dek Brethil'de yaşadı; halkı onu ormanın yukarı kısımlarına gömüp üzerine yeşil bir tepecik yükseltti; Tûr Haretha dendi buna, Hanım Tümseği, yahut Sindar dilindeki söylenişiyle Haudh-en-Arwen.

İşte Edain'in gelip de Eldar topraklarına yerleşmesi böyle gerçekleşti; bazısı orada, bazısı şurada, bazısı gezgin, bazısı akrabalarıyla, bazısı da küçük topluluklar halinde yaşadılar. Büyük çoğunluğu kısa zamanda Gri Elflerin dilini öğrendi, çünkü hem kendi aralarında bu ortak dili konuşacaklardı, hem de Elf ilmini öğrenmek için sabırsızlanıyorlardı. Ama bir süre sonra Elf kralları, düzen intizam olmaksızın Elflerle İnsanların bir arada yaşamalarının hayırlı olmadığını ve İnsanların kendi soylarından gelen efendilerce yönetilmesi gerektiğini anladılar. Bunun üzerine İnsanların bildikleri gibi yaşayacakları bölgeler tayin edip, buraları özgürce yönetecek reisler atadılar. Bu halklar savaş zamanı Eldar'ın

müttefiki idi, ama kendi liderleri tarafından yönetiliyorlardı. Yine de pek çok Edain Elflerin dostluğundan haz alıyor ve izinleri olduğu müddetçe onların arasında yaşıyorlardı ve genç erkekler genellikle kralların ordularına katılıp bir süreliğine hizmet veriyorlardı.

Aradan Malach'ın oğlu Magor'un oğlu Hathol'un oğlu olan Hador Lórindol gençliğinde Fingolfin'in maiyetine girmiş ve Kral'ın ailesince benimsenmişti. Bu nedenle Fingolfin ona Dor-lómin'in yönetimini verdi; o da kendi soyundan olan çok sayıda kişiyi bu topraklarda bir araya getirdi ve Edain içinde en kudretli reis haline geldi. Hanedanında sadece Elf dili konuşuluyordu, ama kendi dilleri de unutulmuş değildi, Númenor'un ortak dilinin kaynağı olmuştu. Ama Dorthonion'da Bëor'un halkının ve Ladros ülkesinin idaresi Yaşlı Bëor'un torunu olan Boron'un oğlu Boromir'e verilmişti.

Hador'un oğulları Galdor ve Gundor'du; Galdor'un oğullarının adları ise Húrin ve Huor'du; Húrin'in oğlu Glaurung Afeti Túrin'di; Huor'un oğlu ise Kutlu Eärendil'in babası Tuor'du. Boromir'in oğluna Bregor adı verildi, onun oğulları ise Bregolas ve Barahir'di. Baragund'un kızı Túrin'in annesi Morwen oldu, Belegund'un kızının adı ise Tuor'un annesi Rían. Barahir'in oğlu ise Thingol'ün kızı Lúthien'in aşkını kazanan Tek Elli Beren'di ve o Ölüm'den geri dönendi; Eärendil'in karısı Elwing ve sonraki Númenor krallarının tamamı Beren ve Lúthien'den doğdu.

Bu İnsanların tümü de Noldor'un üzerindeki hükmün ağına yakalanıp paylarını aldılar; yapıp ettikleri ise, kadim kralların hikâyelerinde geçer ve hâlâ Eldar tarafından hatırlanır. İşte o günlerde İnsanların gücü Noldor'un kudretine eklenip ona can verdi; umutları ise büyüktü; öte yandan Morgoth kıskıvrak kuşatılmıştı, çünkü Haldor'un soğuğa ve uzun yürüyüşlere gayet dayanıklı olan halkı zaman zaman kuzeye doğru yol alıp, düşmanın hareketlerini gözaltında tutmaktan korkmadılar. Üç hanedana mensup olan İnsanlar hayata tutundular ve çoğaldılar, ama aralarında en müthişi, Elf efendilerin akranı Altınbaş Hador'un hanedanıydı. Onun halkının gücü kuvveti yerinde, bedenleri tam kıvamında, zekaları kıvraktı; hepsi de cesur ve dayanıklıydı; çabuk parlayıp sönerler, çabuk neşelenirlerdi; İnsan türünün gençlik döneminde Ilúvatar Çocukları arasında kudretli olanlar onlardı. Pek çoğu sarı saçlı ve mavi gözlü idi, ama Bëor hanedanından gelen Morwen'in oğlu Túrin bu görünüme sahip değildi. Çünkü Bëor'un hanedanının mensupları ekseriyetle koyu ya da

kahverengi saçlı ve gri gözlü olurlardı ve tüm İnsanlar içinde Noldor'a en çok benzeyen de, onlar tarafından en sevilenler de Bëor hanedanıydı, çünkü keskin zekalı, becerikliydiler, meseleleri çabucak kavrar, hafızalarında uzun süre tutabilirlerdi ve kahkahadan çok merhamete meyleden bir mizaçları vardı. Haleth'in ormanlarda yaşayan halkı da onlara benziyordu, ama onlar bedenen o kadar güçlü değillerdi, ilim öğrenmeye hevesleri de daha az sayılırdı. Az konuşurlar ve İnsanların büyük topluluklar halinde bir araya gelmelerinden hoşlanmazlardı; pek çoğu, Eldar topraklarının büyüsünün onlar için yeni olduğu vakitlerde ormanlarda özgürce dolaşarak yalnızlığın keyfini çıkarırdı. Ama Batı'nın ülkelerindeki ömürleri kısa ve günleri mutsuzdu.

İnsanların yaptıkları hesaba bakılırsa, Beleriand'a gelişlerinden bu yana Edain'in ömrü uzamıştı, ama Kral Felagund'a kırk dört yıl hizmet veren Yaşlı Bëor nihayet öldüğünde üç yüz doksan yaşındaydı. Ve Bëor ne yaradan, ne de kederden değil, sadece yaşlılıktan dolayı ölüm döşeğine yattığında, Eldar ilk kez İnsanların ömürlerinin hızla solduğunu ve kendilerinin hiç tatmadıkları yorgunluktan ölümü ilk kez gördüler ve dostlarının kaybından büyük bir keder duydular. Ama Bëor nihayet hayatından kendi isteği ile vazgeçmiş ve huzur içinde ölüme gitmişti; Eldar, İnsanların garip yazgısına akıl sır erdiremedi, çünkü onların ilminde bundan hiç mi hiç bahsedilmiyordu ve kendi sonları onlardan gizlenmişti.

Yine de Edain yaşlıları ellerinden geldiğince hızlı bir biçimde Eldar'dan sanat ve bilgi öğrendiler ve onların oğulları, hâlâ dağların doğusunda yaşayan ve ne Eldar'ı, ne de onların Valinor Işığını taşıyan yüzlerini görmemiş olan diğer İnsan topluluklarını fersah fersah aşacakları bilgi ve beceriye sahip oldular.

18

Beleriand'ın Yıkılışına Ve Fingolfin'in Ölümüne Dair

Halkının çoğalıp güçlendiğini ve onların müttefiki olan İnsanların sayıca çok ve güçlü kuvvetli olduklarını gören Kuzey'in Kralı ve Noldor'un Yüce Kralı Fingolfin bir kez daha Angband üzerine bir saldırı düzenlemeyi kararlaştırdı, çünkü kuşatma çemberi tamamlanmadığı sürece tehlike altında yaşadıklarını ve Morgoth'un, yeraltındaki madenlerinde özgürce çalışıp, akla hayale gelmeyecek kötülükler tasarlayıp yarattığını biliyordu. Kendi bilgisi ölçüsünde bu düşünce akla yatkındı, çünkü Noldor henüz ne Morgoth'un gerçek gücüne vakıf olmuşlardı, ne de ona karşı tek başlarına giriştikleri savaşta hızlı ya da yavaş davranmalarının durumu değiştirmeyeceğini kavramışlardı. Ama toprakları güzel ve ülkeleri geniş olduğu için Noldor'un çoğu sahip olduklarından memnundu ve her şeyin yerli yerinde kalacağına güveniyordu, bu yüzden de sonu ister zafer, ister hezimet getirsin, mutlaka pek çok şeyin yok olacağı o saldırıyı ağırdan alıyorlardı. Bu yüzden en azından o zamanlar için Fingolfin'e ve Fëanor'un oğullarına kulak vermeye pek de hevesli değillerdi. Noldor reisleri arasında Kral'ın düşüncesini paylaşanlar Angrod ve Aegnor'du, çünkü yaşadıkları bölge Thangorodrim'i gören bir yerdeydi ve Morgoth tehdidi daima karşılarındaydı. Bu yüzden Fingolfin'in tasarıları hiçbir yere varmadı ve topraklarda bir süre daha huzur hakim oldu.

Ama Bëor'dan ve Marach'tan sonra gelen altıncı nesil İnsan soyu henüz erişkinliğe adımını atmadan ve Fingolfin'in gelişinin üzerinden dört yüz elli beş yıl geçmişken, uzun zamandır korktuğu bu felaket, hem de en karanlık korkularından dahi dehşetli ve ani biçimde gerçekleşti. Çünkü Morgoth, bir yandan kalbindeki kötülüğü büyütüp, bir yandan Noldor'a duyduğu nefreti katmerlerken gücünü uzun zaman boyunca gizlice hazır etmişti; tek derdi düşmanlarının sonunu getirmek değil, onların alıp cennete çevirdikleri toprakları da kirletip yok etmekti. Ve dediklerine göre nefreti aklına galip gelmişti; eğer biraz daha beklemeye dayansaydı planları tümüyle başarılı olacak ve Noldor tamamen yeryüzünden

silinecekti. Ama o Elflerin cesaretini fazla hafife aldı, İnsanları ise hesaba dahi katmadı.

Karanlık ve aysız bir kış gecesiydi ve geniş Ard-galen düzlüğü Noldor'un tepelerdeki kalelerinden Thangorodrim'in eteklerine kadar soğuk yıldızların ışığı altında loş bir biçimde uzanıyordu. Gözcü ateşleri sakin sakin yanıyor, ortada pek fazla nöbetçi dolaşmıyordu ve düzlüğün üzerindeki Hithlum süvarilerinin karargâhlarında ancak birkaç kişi uyanıktı. İşte o sırada Morgoth, Thangorodrim'den aşağıya, Balroglardan daha hızlı ilerleyen müthiş ateş nehirleri yolladı ve düzlüğün tamamını bu ateşle kapladı; Demir Dağlar çeşit çeşit zehirler taşıyan ateşler püskürttü; bu ateşlerin havaya yayılıp her yanı kötü kokutan dumanı ölüm saçıyordu. Böylece Ard-galen mahvoldu ve ateş çayırı çimeni yakıp yuttu; bütün düzlük boğucu bir tozla dolu, kavruk, cansız ve terk edilmiş çorak bir çöle döndü. Bu olaydan sonra adı değişip Anfauglith, Nefeskesen Toz oldu. Tepelere sığınıp aşağılara akan ateş nehrinden kaçamayan pek çok Noldor burada yanıp kavrulduğu için Anfauglith kömür haline gelmiş kemiğin de çatısız mezarı olmuştu. Dorthonion'un ve Ered Wethrin'in yüksek kısımları kızgın selleri engelliyordu, ama Angband'a bakan yamaçlardaki ormanlar alev alev yanıyor ve savunma halindeki birlikleri kargaşaya sürüklüyordu. Büyük muharebelerin dördüncüsü, Dagor Bragollach, Ani Alev Muharebesi işte böyle başladı.

Bu ateşin önünde bütün ihtişamıyla ejderlerin atası olan altın Glaurung yanında Balroglarla geldi; onların ardında da Noldor'un daha evvelden görmediği, hayal dahi etmediği kadar geniş Ork orduları, kapkaranlık sökün ettiler. Noldor'un kalesine saldırıp Angband'ın üzerindeki kuşatmayı yıktılar ve Noldor ile onun müttefiki olan Gri Elflerle İnsanları buldukları yerde katlettiler. Morgoth'un en cesur düşmanlarının pek çoğu, sersemlemiş, dağılmış ve güçlerini toparlayamaz bir halde, daha savaşın ilk günlerinde can verdiler. Beleriand'daki savaş asla tamamen sona ermedi, ama Ani Alev Muharebesi, Morgoth'un katli hız kestiğinde, yani baharın gelişiyle birlikte sona ermiş sayıldı.

Böylece Angband Kuşatması bitti ve Morgoth'un düşmanları dağılıp birbirinden ayrıldı. Gri Elflerin pek çoğu kuzeydeki savaşı terk edip güneye doğru kaçtılar; pek çoğu Doriath'a kabul edildi ve Kral Thingol'ün gücü o dönemde bir misli arttı, çünkü Kraliçe Melian'ın gücü sınırları üzerine kalkan olmuştu ve kötülük bu gizli ülkeye giremiyordu. Diğerleri deniz

kenarındaki kalelere sığındılar ve bazıları ülkeden kaçıp kendilerine Ossiriand'da saklanacak yerler buldular, ya da dağların ötesine geçerek vahşi topraklarda başıboş dolanıp durdular. Ve savaşın sonunda kuşatmanın kırıldığına dair söylenti Ortadünya'nın doğusundaki İnsanların kulağına dek ulaştı.

Saldırıda en ağır darbeyi yiyenler Finarfin'in oğulları oldu ve Angrod'la Aegnor katledildi; onların yanında Bëor hanedanının efendisi Bregolas ve bu halkın savaşçılarının büyük bir kısmı da can verdi. Ama Bregolas'ın kardeşi Barahir batı tarafının ilerisinde, Sirion Geçidi'ne yakın bir yerde dövüşüyordu. Güneyden bir aceleyle kalkıp gelen Kral Felagund Finrod halkından ayrı düştü ve az sayıda adamıyla birlikte Serech Bataklığı'nda dört yanından sarıldı; burada katledilebilir ya da esir alınabilirdi, ama Barahir en cesur adamlarını da yanına katıp geldi ve onu kurtardı; onun etrafında mızraklardan bir duvar ördüler ve büyük kayıplar vererek muharebeden sağ çıktılar. Böylece Felagund kaçıp Nargothrond'un derinlerindeki kalesine döndü, ama Barahir'le ve halkıyla dostluğunu daima sürdüreceğine ve her ihtiyacı olduğunda koşup yetişeceğine yemin etti; yeminin nişanı olarak yüzüğünü Barahir'e verdi. Artık Bëor hanedanının efendisi olan Barahir, Dorthonion'a döndü, ama halkının büyük kısmı evini barkını bırakıp kaçmış ve Hithlum'daki kaleye sığınmıştı.

Morgoth'un katliamı öylesine büyük oldu ki, Fingolfin ile Fingon, Finarfin'in oğullarının imdadına yetişemediler ve Hithlum orduları büyük kayıplar vererek Ered Wethrin'deki kalelere püskürtüldüler, Orklara karşı buraları da zar zor müdafaa edebildiler. Altınbaşlı Hador, Eithel Sirion'un duvarları önünde efendisi Fingolfin'i savunurken düşüp öldüğünde altmış altı yaşındaydı ve onunla birlikte küçük oğlu Gundor da bir sürü okla delik deşik olarak can verdi; Elfler onlar için yas tuttu. Babasının yerine Uzun Galdor geçti. Ve ateş selini zapt eden Gölgeli Dağların gücü ve yüksekliği nedeniyle ve Elflerle Kuzey'in İnsanlarının ne Orklara, ne de Balroglara baş eğmeyen yiğitlikleri sayesinde Hithlum işgal edilemedi ve Morgoth'un taarruz kanadı karşısında bir tehdit olarak kaldı, ama düşmanlardan oluşan bir deniz Fingolfin'i akrabalarından koparıp aldı.

Savaş Fëanor'un oğullarının hiç de hayrına olmamıştı ve doğu sınırlarının neredeyse tamamı saldırılar sırasında kaybedilmişti. Morgoth'un ordularına büyük kayıplara mâl olsa da Aglon Geçidi zorlandı

ve Celegorm'la Curufin yenilgiye uğrayarak güneye ve batıya, Doriath sınırları yakınlarına kaçtılar ve sonunda Nargothrond'a gelip Felagund Finrod'a sığındılar. Böylece onların halkı Nargothrond'un gücünü arttırdı, ama sonradan, akrabalarının arasında doğuda kalmış olmalarının daha hayırlı olacağı anlaşıldı. Maedhros müthiş cesaretiyle büyük işler yaptı ve Orkları kaçırmayı başardı, çünkü Thangorodrim üzerindeki azaptan beri ruhu beyaz bir alev olmuş yanıyordu ve hayatta kalmış olan en yiğit savaşçıların büyük kısmı hem Dorthonion'dan, hem de doğu sınırlarından gelip, orada Maedhros'un etrafında toplandılar; böylece bir süreliğine Aglon Geçidi'ni yeniden kapatmayı başardılar ve Orklar Beleriand'a bu yoldan giremediler. Ama Fëanor halkının süvarilerini Lothlann üzerinde darmadağın ettiler, çünkü Glaurung oraya gelip Maglor Boşluğu'ndan geçmiş ve Gelion'un kolları arasındaki bütün toprakları perişan etmişti. Orklar, Rerir Dağı'nın batı yamaçları üzerindeki kaleyi alarak Caranthir'in ülkesini, Thargelion'u yağmaladılar ve Helevorn Gölü'nü kirlettiler. Buradan çıkıp, ateş ve dehşet saçarak Gelion üzerinden geçtiler ve Doğu Beleriand'ın uç noktalarına geldiler. Maglor, Himring üzerinde Maedhros'un kuvvetlerine katıldı, ama Caranthir kaçtı ve halkının geri kalanı avcıların, Amrod ve Amras'ın dağınık halkına katıldı; onlar da geri çekildiler ve güneyde Ramrad'ı geçtiler. Amon Ereb üzerinde bir gözcü ve küçük bir savaş kolu bıraktılar; Yeşil Elflerden de yardım geldi ve Orklar ne Ossiriand'a, ne de Taur-im-Duinath'la güneydeki vahşi topraklara girmediler.

Hithlum'a, Dorthonion'un kaybedildiğine, Finarfin'in oğullarının yenildiğine ve Fëanor'un oğullarının topraklarından sürüldüğüne dair haberler geldi. Bunun üzerine Fingolfin (kendisine göre) bu olayları Noldor'un nihai yıkımı ve tüm hanedanlarının geri dönülmez yenilgisi olarak niteledi; içi öyle büyük bir keder ve hınçla doldu ki müthiş atı Rochallor'a bindi ve tek başına uzaklaştı, kimseler de ona mani olamadı. Tozun ortasında esen bir rüzgâr gibi Dor-nu-Fauglith'in üzerinden geçti; onu bu hızla geçerken görenlerin hepsi de Oromë'nin kalkıp geldiğini zannedip, şaşkınlık içinde kaçıştılar: çünkü Fingolfin tepeden tırnağa öfke kesilmişti, bu yüzden de gözleri tıpkı Valar'ınki gibi parlıyordu. Böylece tek başına Angband kapılarına kadar gelip borusunu çaldı; bir kez daha pirinçten kapılara vurup, Morgoth'a meydan okudu ve teke tek bir dövüş için meydana çıkmasını istedi. Ve Morgoth geldi.

Bu savaşlar içinde Morgoth'un kalesinin kapılarının dışına son kez çıkışı böyle oldu ve söylendiğine göre, aslında dövüşmeye istekli değildi, çünkü bu dünyadaki en güçlü varlık olmasına rağmen, yalnızca Valar ona korkuyu tattırmıştı. Ama reislerinin önünde kendisine yapılan meydan okumayı reddedemezdi, çünkü kayalar Fingolfin'in borusunun keskin sesiyle çınlıyor ve sesi Angband'ın derinliklerine kadar keskin ve apaçık bir şekilde geliyordu; Fingolfin, Morgoth'a alçak ve esirlerin efendisi diye hitap ediyordu. Bu yüzden Morgoth yerin altındaki tahtından yavaş yavaş tırmanıp geldi; ayak sesleri yeraltından yükselen gökgürültüsü gibiydi. Kara zırhlara bürünmüş halde dışarı çıktı ve Kral'ın karşısında demir taçlı bir kule gibi dikildi; armasız, kapkara, kocaman kalkanı da Kral'ı bir fırtına bulutu gibi gölgeledi. Ama Fingolfin gölgenin altında bir yıldız gibi parlıyordu, çünkü zırhı gümüşle kaplanmış ve mavi kalkanı kristallerle bezenmişti ve buz gibi parlayan kılıcı Ringil'i çekti.

Bunun üzerine Morgoth, Ölüler Diyarının Çekici, Grond'u hızla yukarıya kaldırıp bir yıldırım gibi aşağıya savurdu. Ama Fingolfin yana sıçradı ve Grond yerde, içinden duman ve ateş çıkan çok büyük bir çukur açtı. Morgoth ardı ardına sert darbeler indirmeye yeltendi, ama Fingolfin her seferinde, kara bir bulutun altında çakan şimşekler gibi uzağa sıçradı ve Morgoth'u tam yedi kez yaraladı; Morgoth ise tam yedi kez acısından çığlık attı; her birinde de Angband'ın orduları kederden yerlere kapaklandı ve bu çığlıklar kuzey diyarlarında yankılandı.

Ama sonunda Kral bitkin düştü ve Morgoth kalkanıyla üç kez onun üzerine yüklendi. Fingolfin üç kez dizlerinin üzerine çöktü ve üç kez yeniden ayağa kalktı; kırık kalkanı ve paralanmış miğferiyle cesaretini elden bırakmadı. Ama etrafındaki toprağın tamamı yarılmış, çukurlarla dolmuştu; Fingolfin de tökezleyip Morgoth'un ayaklarının dibine düştü ve Morgoth, neredeyse bir tepe kadar ağır olan sol ayağını onun boynunun üzerine dayadı. Fingolfin son ve umutsuz darbesini indirmek üzere Ringil'le ayağı yardı ve dumanlar çıkaran kara bir kan fışkırıp Grond'un açtığı çukurları doldurdu.

Böylece Noldor'un Yüce Kralı, kadim Elf krallarının en gururlu ve yiğit olanı Fingolfin öldü. Orklar kapıda yapılan bu ikili dövüşten kendilerine pay çıkarıp böbürlenmediler; Elflerin acısı ise öylesine derindi ki, bu olaya dair tek bir şarkı söylemediler. Yine de bu hikâye hâlâ hafızalardadır, çünkü Kartalların Kralı Thorondor haberleri Gondolin'e ve çok uzaklardaki

Hithlum'a kadar getirdi. Morgoth dövüşün ardından Elf Kralı'nın bedenini alıp kurtlarına yem olarak atmak için ikiye büktü, ama Thorondor, Crissaegrim'in zirvelerindeki yuvasından hızla gelip, Morgoth'un üzerine avına hücum eder gibi saldırdı ve yüzünü bereledi. Thorondor'un kanatlarının hücum ederkenki sesi Manwë'nin rüzgârlarının sesini andırıyordu; gelip Fingolfin'in bedenini kudretli pençeleriyle yakalayıp aniden Ork kargılarının üzerinde süzülerek Kral'ı oradan götürdü. Ve onu gizli Gondolin Vadisi'ne kuzeyden bakan bir dağın zirvesinde bıraktı; Turgon gelip babasının üzerine taşlardan görkemli bir anıt yaptı. Bundan sonra hiçbir Ork, Fingolfin'in dağını aşmaya ya da mezarına yaklaşmaya cesaret edemedi, ta ki Gondolin'in hükmü gerçekleşip de, soyu arasında ihanet baş gösterene kadar. Morgoth'un ayağı o günden sonra daima aksadı ve yaralarının acısı asla dinmedi; Thorondor'un yüzünde bıraktığı izler de silinmedi.

Fingolfin'in öldüğü haberi geldiğinde Hithlum'a çöken kederi tarif etmek imkansızdı; Fingon acılı haliyle Fingolfin'in hanedanının ve Noldor krallığının başına geçti, ama küçük oğlu Ereinion'u (sonradan Gil-galad adını alacaktı) limanlara yolladı.

Artık Morgoth'un gücü kuzey diyarlarını gölgesi altına almıştı, ama Barahir topraklarından kaçmaya yanaşmadı ve ülkesi için düşmanlarıyla adım adım savaştı. Bunun üzerine Morgoth halkının peşine düşüp, geriye pek azı kalana dek hepsini cansız yere serdi; ülkenin kuzey yamaçlarındaki tüm ormanlar yavaş yavaş, Orkların bile mecbur kalmadan girmedikleri dehşetli ve kara bir büyünün kol gezdiği bir bölgeye dönüştü ve Deldúwath ve Taur-nu-Fuin, yani Gece Karanlığı Altındaki Orman adını aldı. Büyük yangının sonrasında orada yetişen ağaçlar kara ve korkunçtu ve kökleri, karanlıkta etrafı yoklayarak ilerleyen pençeler gibi karmakarışıktı ve yolunu kaybedip de onların arasına düşenler kör kalıp kaybolurlar ya da boğulurlardı, veya peşlerine düşen dehşetli hayaletler onları çıldırtırdı. Sonunda Barahir'in vaziyeti öyle bir noktaya geldi ki, karısı Adamyürekli Emeldir (kaçmak yerine aklı oğlunun ve kocasının yanında savaşmaktaydı) geride kalan bütün kadınları ve çocukları toplayıp, eli silah tutabilecek olanlara silah verdi ve onları arkada uzanan dağlara götürdü; inanılmaz derecede tehlikeli yollardan geçip, kayıplar verip eziyet çekerek sonunda Brethil'e ulaştılar. Bazıları burada Haladin arasına kabul edildi, ama bazıları dağların üzerinden aşıp Dor-lómin'e ve Haldor oğlu Galdor'un

halkının yanına vardılar; bunların arasında Belegund'un kızı Rían ve Baragund'un kızı olan ve Elfpırıltısı anlamında Eledhwen diye anılan Morwen de vardı. Ama hiçbiri bırakıp gittikleri erkekleri bir kez daha görmedi. Çünkü bunlar, Barahir'in yanında yalnızca on iki tanesi kalana dek teker teker katledildiler: Oğlu Beren ve yeğenleri, Bregolas'ın oğulları Baragund'la Belegund ve isimleri Noldor şarkılarında uzunca bir müddet anılacak olan, hanedanının dokuz sadık hizmetkârı: Radhruin ve Dairuin'di bunlar, Dagnir ve Ragnor, Gildor ve mutsuz Gorlim, Arthad ve Urthel ve genç Hathaltir. Ne kaçabilen, ne de teslim bayrağı çeken tehlikeli bir çeteye, umutlarını yitirmiş kaçaklara dönüşmüşlerdi, çünkü evleri yakılıp yıkılmış ve çocuklarıyla karıları yakalanmış, katledilmiş ya da kaçmıştı. Hithlum'dan ne haber, ne de yardım geldi ve Barahir'le adamları vahşi hayvanlar gibi avlandılar; ormanların yukarısındaki çorak yüksek kısımlara doğru çekildiler ve Morgoth'un casuslarından ve büyülerinden en uzak noktada, bu bölgenin küçük gölleri ve bataklıkları arasında dolaştılar. Çimenler yatakları, bulutlu gökyüzü ise çatıları olmuştu.

Dagor Bragollach'tan yaklaşık iki yıl sonra Noldor hâlâ Sirion'un kaynağı etrafındaki batı geçidini savunmayı bırakmamıştı; Ulmo'nun kudreti suda mevcut olduğu için Minas Tirith Orkların eline düşmemişti. Ama sonunda, Fingolfin'in ölümünün ardından, Morgoth'un hizmetkârları içinde en güçlü ve en korkuncu olan ve Sindar dilinde Gorthaur diye anılan Sauron, Tol Sirion üzerindeki kulenin muhafızı Orodreth'in karşısına çıktı. Sauron artık dehşet verici güçte bir büyücü olmuş, gölgelerle hayaletlerin efendisine dönüşmüştü; zihni çürümüş ve gücü zalimdi, dokunduğu her şeyi bozuyor, hükmündeki her şeyi kötülüğe yöneltiyordu; kurtadamların efendisiydi ve en büyük mahareti işkenceydi. Saldırıp Minas Tirith'i aldı, çünkü şehri savunanların üzerine bir korku bulutu çökmüştü ve Orodreth şehirden sürülüp Nargothrond'a kaçtı. Ardından Sauron burayı Morgoth'un gözcü kulesi, kötülüğün kalesi ve tehdit haline getirdi. Böylece güzel Tol Sirion Adası lanetlendi ve adına Tol-in-Gaurhoth, yani Kurtadamların Adası dendi. Hiçbir canlı, Sauron'un kulesinde oturup etrafı gözetlediği bu vadiden onun gözüne ilişmeden geçemezdi. Morgoth artık batı geçidini eline geçirmişti ve dehşeti Beleriand'ın düzlüklerini ve ormanlarını doldurmuştu. Hithlum'un öte tarafında hasımlarını acımasızca izledi; gizlendikleri yerleri arayıp taradı ve kalelerini birer birer ele geçirdi; bu toprakları öylesine yakıp yıktılar ki, ormanlardaki hayvanlarla kuşlar önlerine düşüp kaçıştılar, sessizlik ve ıssızlık kuzeyden

başlayarak muntazaman yayıldı. Orklar çok sayıda Noldor'u ve Sindar'ı esir alıp Angband'a getirmişti; onları zanaatlarını ve bilgilerini Morgoth'un hizmetinde kullanmaya zorlayıp köleleştirdiler. Ve Morgoth casuslarını ortalara saldı; bunlar kılıktan kılığa girip sözleriyle yalan ve hile saçtılar; yalandan ödül vaatlerinde bulundular ve kurnazlıkla seçtikleri sözcüklerle krallarla reisleri açgözlü ilan edip, birbirlerine ihanet etmekle suçlayarak halkın arasında kıskançlık ve korku tohumları ekmeye çalıştılar. Ve Alqualondë'deki Akraba Kıyımı'nın laneti yüzünden bu sözlerin çoğuna kulak verenler oldu ve gerçekten de zaman kötüleştikçe bir parça gerçeklik de kazandı bu sözler, çünkü Beleriandlı Elflerin zihinleri üzerine ümitsizlik ve korku bulutları çökmüştü artık. Fakat Noldor'un ihanetiyle ilgili olarak asıl korkuları Angband'da köle edilmiş olan akrabalarıydı. Çünkü Morgoth bunların bazısına özgürlüğünü verir gibi yapıp kötülüğüne alet etmişti; oysa artık bu kölelerin iradeleri ona bağlıydı ve yine onun yanına dönmek üzere salınmışlardı. O yüzden bunların arasından gerçekten kaçıp kurtulanlar çıksa bile, yurtlarına döndüklerinde halkları tarafından kabul görmüyorlar ve bir başlarına, dışlanmış ve umutsuz bir halde dolaşıp duruyorlardı.

Morgoth İnsanlar arasında belki sözlerini dinleyen olur diye, acılarının yalnızca isyankar Noldor'a hizmet etmelerinden kaynaklandığını, ama asiliği bırakıp Ortadünya'nın dürüst efendisinin maiyetine girdikleri takdirde onurlandırılıp yiğitlikleri için adil bir biçimde ödüllendirileceklerini söyleyerek İnsanlara karşı bir merhamet maskesi takındı. Ama Üç Edain hanedanından gelenler, Angband'da işkenceyi dahi göze alarak, onun sözlerine kulaklarını tıkadılar. Bu yüzden Morgoth onlara kin güdüp peşlerine düştü ve dağların üzerinden habercilerini yolladı.

İşte tam bu zamanda Esmer İnsanların Beleriand'a girdikleri anlatılır. Bazıları zaten gizliden gizliye Morgoth'un egemenliği altındaydı ve onun çağrısı üzerine gelmişlerdi, ama hepsi değil, çünkü Beleriand'a dair söylentiler, bu toprakların havasına suyuna, savaşlarına ve zenginliklerine dair anlatılanlar çok uzaklarda dahi duyulur olmuştu ve başıboş dolaşan İnsanlar o günlerde kendilerini batıya atıveriyorlardı. Bu İnsanlar tıknazdı, kolları uzun ve kuvvetliydi; tenleri koyu ya da soluktu ve saçları da gözleri de koyuydu. Bir sürü hanedanları vardı ve bazılarının gönlü Elflerden çok, dağlarda yaşayan Cücelerden yanaydı. Ama Noldor ile

Edain'in zayıf noktasını iyi bilen Maedhros, Angband çukurlarında her daim yeni ve bitip tükenmez kötülükler üretildiği görülmesine rağmen, bu yeni gelen İnsanlarla ittifak kurdu ve en güçlü reislerinden ikisine, Bór ve Ulfang'a dostluk gösterdi. Ve Morgoth'u mesut etti, çünkü tam da onun tasarladığı şeyi yapmış oldu. Bór'un oğullarının adları Borlad, Borlach ve Borthand'dı ve bunlar Maedhros ile Maglor'un hükmü altına girdiler ve Morgoth'un umutlarını boşa çıkararak efendilerine sadık kaldılar. Kara Ulfang'ın oğulları ise Ulfast, Ulwarth ve Lanetli Uldor'du ve bunlar Caranthir'in avaneleri olup, onunla ittifak yemini ettiler ve sadakatsizliklerini kanıtladılar.

Edain'le Doğulular birbirlerini pek sevmiyorlardı ve nadiren bir araya geliyorlardı, çünkü yeni gelenler uzunca bir süre Doğu Beleriand'da yaşadılar. Hador'un halkı ise Hithlum'da sıkışıp kaldı, hattâ Bëor'un hanedanı neredeyse yıkılıp gitmişti. Haleth'in halkı ilk başta kuzey savaşının dışında kalmıştı, çünkü Brethil Ormanı'nın güneyine uzanan bölgede yaşıyorlardı, ama şimdi topraklarını işgal eden Orklarla dövüşüyorlardı, çünkü cesur yürekli insanlardı ve sevgili ormanlarını öylece bırakıp gidecek değillerdi. Ve tüm o mağlubiyet hikâyeleri içinde Haladin'in yapıp ettikleri iftiharla anılır, çünkü Minas Tirith'in düşmesinin ardından Orklar batı geçidi içinden çıkıp geldiler ve belki de Sirion haliçlerine kadar her yanı harap edeceklerdi, ama Haladin'in efendisi Halmir, Thingol'e acilen haber gönderdi, çünkü Doriath sınırlarını koruyan Elfler onun dostuydu. Bunun üzerine Thingol'ün sınır muhafızlarının reisi olan Güçlüyay Beleg baltalar kuşanmış büyük bir Sindar birliğini Brethil'e getirdi; Halmir ormanının derinliklerinden fırlayarak bir Ork birliğini gafil avlayıp yok etti. O günden sonra kuzeyden kalkıp gelen kara dalganın önüne bu bölgede bir set çekilmiş oldu ve Orklar yıllar boyunca Teiglin'i geçmeye cesaret edemediler. Haleth'in halkı, Brethil Ormanlarında diken üstünde bir barış halini sürdürdü ve onların korudukları sınırların ardındaki Nargothrond Krallığı rahat bir nefes aldı; gücünü yeniden toparladı.

Bu dönemde Dor-Lómin'li Galdor'un oğulları Húrin ve Huor, Haladin'le birlikte yaşıyorlardı, çünkü akrabalardı. Dagor Bragollach'tan önceki günlerde, Altınbaşlı Hador'un evlatları Galdor ve Glóredhel ile Haladin'in efendisi Halmir'in çocukları Hareth ve Haldir'in düğünlerinde, bu iki Edain hanedanının üyeleri birlikte eğlenip kutlama yapmışlardı. Bu

nedenle o zamanki İnsan âdetleri gereği, Galdor'un oğulları amcaları Haldir tarafından Brethil'de büyütüldü ve her ikisi de Orklarla yapılan savaşa katıldılar, hattâ henüz on üç yaşlarında olan Huor'u bile zapt etmek mümkün olmadı. Ama ordunun geri kalanından kopmuş bir grupla birlikte Brithiach Sığlıkları'na kadar takip edildiler; burada esir alınabilir yahut katledilebilirlerdi, ama neyse ki Ulmo'nun kudreti Sirion sularından çekilip gitmemişti. Nehirden bir sis bulutu yükseldi ve onları düşmanlarının gözlerinden gizleyiverdi; Brithiach'ın üzerinden Dimbar'a kaçtılar ve Crissaegrim'in dimdik yamaçlarının altındaki tepeler arasında dolanıp durdular, ama bu yalanlar ve hilelerle dolu topraklarda zihinleri karmakarışık bir halde ne ilerleyebildiler, ne de geri dönebildiler. Onları orada Thorondor gördü ve kartallarından ikisini yardıma gönderdi; kartallar onları sırtlanıp Kuşatan Dağların üzerinden aşırarak, henüz hiçbir İnsanın adım atmadığı sırlı Tumladen vadisine ve saklı Gondolin şehrine taşıdılar.

Kral Turgon akrabalarının kimler olduğunu duyduğu vakit onlara kucak açtı, çünkü Suların Efendisi Ulmo'nun denizden kendisine ilettiği mesajlar ve gösterdiği rüyalar onu başına gelecek büyük bir kedere karşı uyarıyor ve ihtiyaç duyduğunda yardımına koşacak olan Hador hanedanın oğullarına karşı yakınlık göstermesini salık veriyordu. Húrin ile Huor Kral'ın sarayında neredeyse bir yıl ağırlandılar ve söylendiğine göre, bu zaman zarfında Húrin Elf ilmine dair pek çok şey öğrendi ve Kral'ın aldığı önlemlerin amaçlarından da bazılarını anladı. Çünkü Turgon, Galdor'un oğullarını pek sevmiş ve onlarla uzun uzun sohbet etmişti ve krallığın gizli yolunu bulup da şehri gören yabancıların ister Elf ister İnsan olsun, Kral kuşatmayı bizzat kaldırana ve saklı halk dışarı çıkana kadar şehri terk edemeyeceğine ilişkin hükmünden dolayı değil, sadece duyduğu yakınlıktan ötürü gitmelerini gerçekten istemiyordu.

Ama Húrin ve Huor halklarının arasına dönüp onları sarıp sarmalamış olan savaşları ve acıları onlarla paylaşmayı arzu ediyorlardı. Bu düşünceyle Huor, Turgon'a şöyle söyledi: "Efendim, bizler Eldar'a benzemeyiz, fani insanlarız sadece. Eldar uzak bir tarihte düşmanlarıyla yapacakları bir savaşı oturup bekleyebilirler, ama bizim ömrümüz kısa ve umudumuz da, gücümüz de az zamanda solup gider. Üstelik bizler Gondolin'in yolunu bulup da gelmedik ve gerçekten de şehrin ne tarafa düştüğünü bilmiyoruz, çünkü korku ve şaşkınlık içinde havadan buraya kadar taşındık ve şükürler

olsun ki gözlerimiz örtülüydü." Bunun üzerine Turgon dileğini kabul eyledi ve şöyle dedi: "Eğer Thorondor razı gelirse, geldiğiniz yoldan şehri terk edebilirsiniz. Bu ayrılış beni kederlendiriyor, yine de Eldar'ın hesabınca, kısa bir müddet sonra yeniden görüşürüz belki."

Ama Gondolin'de büyük bir güce sahip olan Kral'ın kız kardeşinin oğlu Maeglin onların gidişlerinden keder falan duymuyordu, aksine Kral'ın onlara gösterdiği lütuflara haset etmişti, çünkü İnsan soyundan hiç kimseye karşı sevgi beslemiyordu içinde ve Húrin'e şöyle söylemişti: "Kral'ın merhameti sizin görüp bildiğinizden de büyük ve hüküm eskisine göre yumuşatıldı, yoksa gitmeyi aklınızdan bile geçiremezdiniz ve ömrünüzün sonuna kadar burada kalırdınız."

Húrin ona şöyle cevap verdi: "Kral'ın merhameti gerçekten de büyük, ama eğer sözümüz size kafi gelmediyse yemin de edebiliriz." Ve iki kardeş, Turgon'un tavsiyelerini asla ve katiyen kimselere açık etmeyeceklerine ve onun ülkesinde görmüş oldukları şeylerin sırrını daima saklayacaklarına ant içtiler. Ayrılmaya hazır olduklarında kartallar gelip gece vakti onları aldı ve şafak vaktinden evvel Dor-lómin'e bıraktılar. Halkları gelişlerinden büyük bir sevinç duydu, çünkü Brethil'den gelen haberciler onların kaybolduklarını haber vermişti, tabii onlar da babalarına, kendilerini şimdi geri getiren kartallar tarafından yabani bölgede kurtarıldıkları dışında bir şey açıklayamazlardı. Ama Galdor sordu: "Yani bir yıl boyunca yaban topraklarda mı kaldınız? Yoksa kartallar sizi yükseklerdeki yuvalarına mı götürdüler? Ama siz yiyecek ve güzel güzel giysiler bulmuşsunuz ve ormanda kaybolmuş çocuklar gibi değil, genç prensler gibi döndünüz." Húrin şöyle cevap verdi: "Dönüşümüzden memnun ol, çünkü bir sessizlik yemini karşılığında dönebildik." Bunun üzerine Galdor soru sormadı, ama o ve pek çok başka kişi hakikati tahmin ediyordu ve zaman içinde Húrin'le Huor'un garip talihine dair söylenenler Morgoth'un hizmetkârlarının kulağına kadar gitti.

Şimdi Turgon Angband Kuşatması'nın yarıldığını duymuştu ve kendi halkından kimsenin savaşa gitmesine göz yumacak değildi, çünkü Gondolin'in güçlü olduğu kanaatindeydi ve bunu göstermelerinin vakti henüz gelmemişti. Ama öte yandan, ona göre, kuşatmanın sona ermesi, yardım gelmediği takdirde Noldor'un çöküşünün başlangıcı olacaktı; bu yüzden Gondolindrim birliklerinden bazılarını gizlice Sirion Dağlarına ve Balar Adası'na gönderdi. Bu birlikler gemiler inşa edip, Turgon'un

habercileri olarak Batı'nın en uzak noktasına doğru yelken açtılar ve Valar'dan af dileyip yardım istemek üzere Valinor'un yerini keşfe çıktılar; yolda kendilerine yol göstermeleri için deniz kuşlarına yakardılar. Ama denizler engin ve azgındı ve gölgelerle büyüler her yanlarını sarmıştı, Valinor ise gözlerden gizlenmiş haldeydi. Bu yüzden Turgon'un habercilerinin hiçbiri Batı'ya varamadı, pek çoğu kayboldu; ancak birkaçı geri dönebildi, ama Gondolin'in yazgısı yaklaştı.

Bu olayların söylentileri Morgoth'a aktarıldı, o ise bütün o zaferlerine rağmen huzursuzdu ve Felagund ile Turgon'a dair haberleri almak için yanıp tutuşuyordu. Çünkü ikisi de, ölmemiş olmalarına rağmen, gözünün görüp elinin eriştiği yerden kayboluvermişlerdi ve Morgoth, bir şeyler yapıp kendisini alt edeceklerinden korkuyordu. Nargothrond'un adı dışında ne yerini, ne gücünü, hiçbir şeyini bilmiyordu; Gondolin'e dair ise tek bir bilgi yoktu elinde ve Turgon onu daha çok endişelendiriyordu. Bu yüzden durmadan Beleriand'a casuslar gönderdi, ama en kalabalık Ork ordularını Angband'a geri çağırdı, çünkü gücünü tazelemedikçe zafer kazanmaya, mecbur hissettiği o son muharebeye giremeyeceğini ve Noldor'un yiğitliğini de, onların yanında savaşan İnsanların bileğinin gücünü de küçümsediğini anlıyordu. Gerçi Bragollach'ta müthiş bir zafer kazanmıştı ve zaferinin etkileri yıllarca sürmüş, düşmanlarına altından kalkılması güç bir darbe indirmişti, ama onun kayıplarının da aşağı kalır tarafı yoktu ve Dorthonion'la Sirion Geçidi'ni zapt etmiş olsa da, ilk yılgınlığını üzerinden atan Eldar artık kaybettiklerini birer birer geri almaya başlamıştı. Böylece güneydeki Beleriand birkaç yıllık kısa bir süre boyunca yeniden barış dolu görüntüsüne kavuştu, ama Angband'daki demir ocaklarında hummalı bir çalışma sürüp gidiyordu.

Dördüncü Muharebe'nin üzerinden yedi yıl geçmişti ki Morgoth bir kez daha saldırdı ve bu kez Hithlum üzerine müthiş bir ordu gönderdi. Gölgeli Dağların geçitleri üzerine yapılan saldırı felaketti ve Dor-lómin'in Efendisi Uzun Boylu Galdor, Eithel Sirion'daki kuşatmada bir okla vurularak öldü. Bu kaleyi Yüce Kral Fingon adına koruyordu ve daha kısa bir süre önce babası da burada son nefesini vermişti. Oğlu Húrin daha yeni yeni erkekliğe adım atıyordu, ama hem zihnen, hem de bedenen muazzam derecede kuvvetliydi ve Orkları hezimete uğratarak Ered Wethrin'den çıkarıp Anfauglith kumsalları üzerinde ta uzaklara kadar kovaladı.

Ama Kral Fingon, kuzeyden aşağıya inmiş olan Angband ordusunu püskürtebilecek gibi görünmüyordu ve savaş Hithlum düzlüklerinde patladı. Fingon'un ordusu sayıca Ork ordusundan eksik kalmıştı, ama Círdan'ın gemileri harikulade bir güçle Drengist Halici'ne çıktı ve Falas'ın Elfleri tam zamanında batıdan gelip Morgoth'un ordusunun üzerine atıldılar. Bunun üzerine Ork ordusu dağıldı ve kaçmaya başladı; Eldar zafer kazanmış oldu, ama yine de atlı okçular Orkları Demirden Dağlara kadar takip ettiler.

Bu savaştan sonra Dor-Lómin'deki Hador hanedanının başına Galdor'un oğlu Húrin geçti ve Fingon'a hizmet etti. Húrin babasından da kendi oğlundan da ufak tefekti, ama durup dinlenmek nedir bilmezdi ve bedeni güçlü kuvvetliydi; kıvraklığını ve hızını Haladin soyundan gelen annesi Hareth'ten almıştı. Karısı Eledhwen Morwen, Bëor hanedanından Baragund'un kızıydı ve Beren'in annesi Emeldir ve Belegund'un kızı Rían'la birlikte Dorthonion'dan kaçmıştı.

Bu dönemde, ileride anlatılacağı üzere, Dorthonion kaçaklarının sonu getirildi ve bir tek Barahir'in oğlu Beren kaçıp zar zor Doriath'a ulaştı.

19

BEREN VE LÚTHIEN'E DAİR

O günlerin karanlığı içinden süzülüp bizlere kadar gelen acı ve yıkım hikâyelerinin ortasında yine de, tüm gözyaşlarının ve ölümün gölgesi altında bile ışığın korunduğu birkaç tanesi vardır. Ve Elfler arasında kulaktan kulağa dolaşan bu hikâyelerin en güzeli hâlâ Beren ve Lúthien'i anlatandır. Onların yaşamları, kadim dünyayı anlatan şarkılar içinde biri hariç en uzunu olan Esaretten Kurtuluş, Leithian Destanı'na konu oldu, ama hikâye burada biraz daha kısaca ve ezgisiz anlatılacak.

Derler ki, Barahir Dorthonion'u terk etmeye yanaşmamış ve Morgoth onu öldürmek üzere peşine düşmüş; en sonunda da yanında sadece on iki yoldaşı kalmış. Artık Dorthonion ormanı güneye, dağlık boş arazilere doğru uzanıyordu ve bu yüksek bölgelerin doğusunda etrafı çalılarla çevrili Tam Aeluin adlı bir göl bulunuyordu ve bu topraklar ayak basılmamış, yolsuz izsiz yerlerdi, çünkü Uzun Barış günlerinde buralarda kimseler yaşamamıştı. Ama Tarn Aeluin'in suları kıymetliydi, çünkü gündüzleri tertemiz ve masmavi, geceleri ise yıldızların aynasıydı ve söylendiğine göre kadim günlerde Melian bu suyu bizzat kutsamıştı. Barahir ve onun yanındaki kaçaklar buraya çekilip gizli inlerini burada kurdular ve Morgoth'a da izlerini kaybettirdiler. Ama Barahir'le yoldaşlarının yapıp ettiklerine dair anlatılanlar dört bir yanda duyulmuştu; Morgoth, onları bulup yok etmesi için Sauron'a emir verdi.

Barahir'in yoldaşları arasında Angrim'in oğlu Gorlim vardı. Bu felaketler yaşanmadan evvel karısı Eilinel'le büyük bir aşk yaşıyorlardı. Ama ülkelerinin hududundaki savaştan dönen Gorlim evlerini yağmalanıp terk edilmiş halde buldu; karısı da gitmişti, ama öldürülmüş müydü, yoksa esir mi alınmıştı, Gorlim bilmiyordu. Bunun üzerine Barahir'in yanına sığındı; yoldaşları arasında en öfkeli ve tehlikeli olanı oydu, ama Eilinel'in ölmemiş olabileceği düşüncesi yüreğini kemiriyordu. Bazen tek başına ve gizlice çekip gidiyor, hâlâ eskiden sahibi olduğu tarlalarla ormanların ortasında duran evini geziyordu ve bu alışkanlığı Morgoth'un hizmetkârlarının dikkatini çekmişti.

Sonbaharda bir gün akşam alacasında evine yaklaşırken pencerede bir ışık gördüğünü sandı ve merakla yaklaşıp içeriye baktı. İçeride Eilinel'i gördü; yüzü acı ve açlıktan bitkindi ve sesi Gorlim'in kulağına, kocası kendisini terk ettiği için ağıt yakıyormuş gibi geldi. Ama Gorlim ağzını açıp bağırdığı anda ışık rüzgârdan söndü; kurtlar uludular ve Gorlim aniden omuzlarında Sauron'un güçlü kuvvetli avcılarının ellerini hissetti. Böylece Gorlim tuzağa düşürülmüş oldu; onu alıp kamplarına götürdüler ve Barahir'in gizlendiği yerlerle kullandığı yolları öğrenmek için ona işkence ettiler. Ama Gorlim'in bir şey söyleyeceği yoktu. Bunun üzerine, eğer inadı bırakıp konuşursa, serbest bırakılacağına ve Eilinel'e kavuşacağına dair söz verdiler; sonunda acıdan bitkin düşmüş ve ne zamandır karısına hasret kalmış olan Gorlim'in kafası karıştı. Bunun üzerine onu doğruca Sauron'un ürkütücü huzuruna çıkardılar; Sauron ona şöyle dedi: "Artık benimle bir takas yapmaya hazır olduğunu duydum. Nedir bedelin?"

Gorlim, Eilinel'i yeniden bulmak ve onunla birlikte özgür olmak istediğini söyledi, çünkü Eilinel'in de kendisi gibi esir edildiğini zannediyordu.

Bunun üzerine Sauron gülümseyerek cevap verdi: "Böylesi büyük bir ihanet için ne kadar da küçük bir bedel bu. Kesinlikle yerine getirilecektir. Konuş!"

Gorlim o anda vazgeçecekti, ama Sauron'un gözlerinden korkup sonunda bildiği ne varsa anlattı. Bunun üzerine Sauron güldü ve Gorlim'le alay etti ve kendisinin evde gördüğü şeyin, tuzağa düşmesi için sihirle hazırlanmış bir hayalet olduğunu, çünkü Eilinel'in öldüğünü anlattı. "Yine de dileğini yerine getireceğim," dedi Sauron, "ve Eilinel'in yanına gidecek ve hizmetimden azat edileceksin." Ardından Gorlim'i hunharca katletti.

Bu şekilde Barahir'in gizlendiği yer ortaya çıkarılmış oldu; Morgoth ağını bu yerin etrafına gerdi ve Orklar şafaktan önceki sessiz saatlerde gelip Dorthonionlu İnsanlara sürpriz yaptılar; biri hariç hepsini katlettiler. Çünkü Barahir oğlu Beren'i düşmanın gelebileceği yolları gözetlemek üzere tehlikeli bir göreve göndermişti; böylece gizlendikleri yer Orklar tarafından basıldığında Beren uzakta bir yerdeydi. Ama hiçbir şeyden habersiz ormanda uyurken rüyasında bir sürü leş yiyici kuşun bir bataklığın kenarındaki kuru ağaçların üzerinde yaprak gibi dizildiklerini

ve gagalarından kan damladığını gördü. Sonra Beren rüyasında suyun üzerinden yanına doğru ilerleyen bir şekil fark etti; bu, Gorlim'in hayaletiydi, ona yaptığı ihaneti ve ölümünü anlatıp, derhal babasını uyarmasını söyledi.

Sonra Beren uyandı ve gece boyunca koştu ve kaçakların inine ancak ikinci sabah varabildi. Ama o yaklaşırken leş yiyici kuşlar yerden havalanıp Tarn Aeluin'in kıyısındaki kızılağaçlarla akağaçlara konarak alay eder gibi gakladılar.

Beren babasının kemiklerini oraya gömdü ve taşlardan bir mezar yapıp, onun üzerinde intikam yemini etti. Bu yüzden ilk önce babasıyla akrabalarını katleden Orkların izini sürdü ve Serech Bataklığı yukarısındaki Rivil'in pınarında kurdukları kamp yerini geceleyin buldu, ama orman hayatına dair bilgisi sayesinde onlara görünmeden yanlarına kadar geldi. Orkların reisi yaptığı işle övünüp duruyordu; görevlerini tamamladıklarının bir kanıtı olarak Sauron'a götürmek üzere kestiği Barahir'in elini yukarıya kaldırmıştı ve Barahir'in yüzüğü hâlâ parmağında duruyordu. Bunun üzerine Beren bir kayanın arkasından sıçradı ve reisi katletti; eli ve yüzüğü alıp kaçarken kaderi yardım etti, çünkü Orklar dehşete kapılmışlardı ve arkasından çılgın gibi ok atıyorlardı.

Bu olayın ardından Beren dört yıl daha yapayalnız bir kaçak olarak Dorthonion'da dolanıp durdu, ama ormandaki hayvanlarla ve kuşlarla dost oldu; onlar daima ona yardım ettiler, asla ihanette bulunmadılar; o da o günden sonra bir daha asla et yemedi ve Morgoth'un hizmetinde bulunmayan hiçbir canlıyı katletmedi. Ölümden değil, yalnızca tutsaklıktan korkuyordu; cesareti ve saçtığı dehşetle hem ölümden, hem de esaretten kaçıp durdu ve tek başına kotardığı yiğitçe işlerin ünü Beleriand'ın her tarafına yayıldı ve bu işlerin haberi Doriath'a bile ulaştı. Sonunda Morgoth onun başına, Noldor'un Yüce Kralı Fingon'unkine eşit bir ödül koydu, ama Orklar çıkıp onu aramak bir yana, yaklaştığını duydukları anda kaçışıyorlardı. Bu nedenle, onunla çarpışmak üzere, Sauron'un başında bulunduğu bir ordu yola çıktı ve Sauron, kurtadamları, içlerine korkunç ruhlar hapsettiği iğrenç hayvanları yanına aldı.

Bütün ülke kötülükle dolup taşıyordu ve temiz olan her şey bu toprakları terk ediyordu ve Beren'i öyle kötü sıkıştırdılar ki sonunda Dorthonion'dan kaçmaya mecbur kaldı. Babasının mezarını bırakıp bu

topraklardan ayrılırken mevsim kıştı ve kar yağıyordu; Beren Gorgoroth'un, Dehşet Dağlarının yüksek kısımlarına tırmanarak, ta uzaktaki Doriath ülkesini şöyle bir süzdü. Hiçbir faninin ayak basmadığı Saklı Krallığa gitme arzusu orada kalbine düştü.

Güneye doğru yaptığı yolculuk felaketti. Ered Gorgoroth'un uçurumları dimdikti ve Ay'ın henüz yükselmediği saatlerde çökmüş olan gölgeler ayaklarının altındaydı. Ötede, Sauron'un büyüsüyle Melian'ın kudretinin karşılaştığı ve dehşetle deliliğin kol gezdiği Dungortheb'deki yabani bölge uzanıyordu. Ungoliant'ın korkunç ırkından örümcekler tüm canlıların yakalandıkları görünmez ağlarını örerek burada yaşıyorlardı ve Güneş'ten önceki uzun karanlık devrinde doğmuş olan canavarlar, bir sürü gözleriyle sessizce avlanarak etrafta dolaşıyorlardı. Bu tekinsiz topraklarda Elf veya İnsan olsun hayatta kalmalarını sağlayacak hiçbir şey yoktu, onlar için var olan yalnızca ölümdü. Bu yolculuk pekala Beren'in müthiş kahramanlıkları arasında sayılır, ama o, yaşadığı dehşet yeniden aklına gelmesin diye, bu konuda kimseye tek bir laf etmedi; bu yüzden onun nasıl olup da bir yol bulduğunu ve Doriath sınırlarına ayak basmak için o vakte kadar hiçbir İnsanın yahut Elfin geçmeye cesaret edemediği yollardan geldiğini kimseler öğrenemedi. Buraya ulaşınca, Melian'ın önceden söylediği gibi, kendi elleriyle Thingol'ün krallığı etrafında oluşturduğu labirentleri aştı, çünkü müthiş bir yazgısı vardı.

Leithian Destanı'nda anlatıldığına göre, yolda çektiği cefa öylesine büyüktü ki, azap dolu yılların ardından Doriath'a, saçı başı ağarmış ve beli bükülmüş halde tökezleyerek girdi. Ama yazın, bir akşam vakti ay ışığı altında Neldoreth ormanlarında yürürken, Esgalduin'in yanındaki çimenlikte solmayan çimenler üzerinde dans eden Thingol ile Melian'ın kızı Lúthien'e rast geldi. O anda yaşadığı tüm acıların izleri içinden silinip gitti ve büyüleniverdi, çünkü Lúthien, Ilúvatar Çocuklarının en güzeliydi. Giysisi, bulutsuz gökyüzü gibi masmaviydi, gözleri ise yıldızların aydınlattığı bir akşam vakti gibi gri; pelerinine altın çiçekler işlenmişti, saçları ise alacakaranlıktaki gölgeler kadar siyahtı. Hani ağaçların yaprakları üzerine düşen ışık, berrak suların sesi, dünyanın üzerine çökmüş sisin ötesindeki yıldızlar var ya, işte onun ihtişamı ve güzelliği tıpkı böyleydi ve yüzünde bir ışık parıldıyordu.

Ama gözden kayboluverdi; Beren büyülenmişçesine sersemledi ve vahşi bir hayvan gibi her yana koşturarak uzun süre ormanda onu arayıp durdu.

İçinden ona Tinúviel dedi; bu, Gri Elflerin dilinde Bülbül, yani Alacakaranlığın Kızı anlamına geliyordu; ona verecek başka bir isim de bilmiyordu. Ve onu uzaklarda, güz rüzgârlarında savrulan yapraklar ve kış vakti tepenin üzerinde parlayan bir yıldız olarak gördü, ama bacakları sanki zincirlenmiş gibiydi.

Bahar arifesinde şafağın sökmesine az bir zaman kala Lúthien yeşil bir tepenin üzerinde dans etti ve birdenbire şarkı söylemeye başladı. Şarkısı, gecenin kapılarından yükselen ve dünyanın duvarlarının ötesindeki güneşi görüp, sesini ölen yıldızların arasına akıtan tarlakuşunun şarkısı gibi keskin ve yürek paralayıcıydı ve Lúthien'in şarkısı kışın zincirlerini kopardı; donmuş sular dile geldiler ve onun ayaklarının bastığı ölü topraktan çiçekler fışkırdı.

Bunun üzerine Beren'i sarmış olan sessizlik büyüsü çözüldü ve Tinúviel diye bağırarak ona seslendi; orman ismi yankıladı. Lúthien şaşkınlıktan donup kaldı ve daha fazla kaçmadı ve Beren yanına yaklaştı. Ama kız ona bakar bakmaz hüküm yerine geldi ve Beren'e âşık oldu, yine de kollarının arasından kayıp, gün ağarırken gözden kayboldu. Bunun üzerine Beren, aynı anda hem saadetten hem de kederden öldürülmüş biri gibi bayılıp yere yığıldı; gölge uçurumuna girer gibi uykuya daldı ve uyandığında taş gibi kaskatıydı, bomboş kalbiyle terk edilmişti. Ve aniden körlük felaketine uğrayıp da kaybolup giden ışığı elleriyle yakalamaya çalışan biri gibi zihninin içinde dolaşıp durdu. Böylece yazgısındaki ızdırabı çekmeye başladı ve bu yazgıda Lúthien ele geçiriliyor ve ölümsüzlüğüne karşın onun ölümlülüğünü paylaşıyor, özgür olan kız, Beren'in zincirine vuruluyor ve çektiği acı Eldalië'nin çekip çekeceklerinin en büyüğü oluyordu.

Beren'in umutları tükendiğinde Lúthien onun karanlıkta oturduğu yere geldi ve o zamanların Saklı Krallık'ında elini onunkinin üstüne koydu. Ondan sonra da sık sık yanına gelir oldu ve bahardan yaza kadar birlikte gizlice ormanlarda gezindiler; Ilúvatar Çocuklarının hiçbirinin tatmadığı bir sevinç yaşadılar, ama vakitleri dardı.

Ama ozan Daeron da Lúthien'in aşkına yanmıştı ve onun Beren'le buluşmasını görüp bunu hemen Thingol'e yetiştirdi. Bunun üzerine Thingol öfkesinden çılgına döndü, çünkü Lúthien'i dünyadaki her şeyden çok seviyor ve onu bütün Elf prenslerinden üstün görüyordu, öte yandan, fani İnsanları hizmetine almaya dahi layık görmezdi. Bu yüzden şaşkın ve

kederli bir halde Lúthien'le konuştu, ama Beren'i öldürtmeye de, hapsetmeye de niyetlenmediğine dair yemin edene dek kızın ağzından tek laf alamadı. Ama Beren'i bir suçlu gibi tutup getirmeleri için hizmetkârlarını yolladı; Lúthien ise onlardan önce davranıp Beren'i saygın bir konuk gibi Thingol'ün huzuruna çıkardı.

Bunun üzerine Thingol huzuruna çıkan Beren'i hor görerek ve öfkeyle baktı, ama Melian sükunetini bozmadı. "Buraya bir hırsız gibi gelip, tahtıma izinsizce yaklaşma cüretini gösteren sen de kimsin?" dedi Kral.

Ama Menegroth'un ihtişamı ve Thingol'ün heybeti karşısında dehşete kapılan Beren ağzını açıp da bir cevap veremedi. Bu yüzden Lúthien konuştu ve şöyle dedi: "O, Barahir'in oğlu Beren, İnsanların efendisi, Morgoth'un güçlü kuvvetli düşmanı; yapıp ettikleri Elfler arasında dahi şarkı olmuş dolaşıyor."

"Bırak Beren konuşsun!" dedi Thingol. "Ne arıyorsun burada, mutsuz fani, ne sebeple kendi topraklarını terk edip de senin gibilere yasaklanmış olan bu ülkeye adımını attın? Küstahlığını ve ahmaklığını tüm kudretimle ağır biçimde cezalandırmamam için bir sebep gösterebilir misin?"

Bunun üzerine Beren başını yukarı kaldırıp Lúthien'in gözlerine baktı ve bakışı Melian'ın yüzüne de yöneldi ve sanki sözcüklerin ağzına yerleştirildiğini hissetti. Korku siliniverdi ve en kadim İnsan hanedanının gururu yeniden içine doldu ve şöyle konuştu: "Yazgım, ey Kral, Elfler arasında bile pek az kişinin cesaret edebileceği türlü tehlikelerden geçirerek beni buraya getirdi. Ve burada, aslında aramadığım ama bulduğumda ebediyen sahip olmak istediğim şeyle karşılaştım. Çünkü o tüm altınların da, gümüşlerin de üstünde ve tüm mücevherlerin ötesinde bir şey. Ne kayalar, ne çelik, ne Morgoth'un ateşi ve ne de tüm Elf krallıklarının kudreti beni arzuladığım hazineden mahrum edebilir. Çünkü kızınız Lúthien, Dünya'nın Çocukları içinde en güzeli."

Bu sözler üzerine salona bir sessizlik çöktü, çünkü orada bulunanlar şaşırmış ve korkmuşlardı ve Beren'in oracıkta katledileceğini düşünmüşlerdi. Ama Thingol yavaş yavaş konuştu ve şöyle dedi: "Bu sözlerle ölümü hak ettin ve düşünmeden ettiğim o yemin olmasaydı ölüm seni derhal bulacaktı; bu yüzden pişmanım, Morgoth'un ülkesinde tıpkı onun casusları ve köleleri gibi gizlice sürünmeyi öğrenmiş olan sıradan ölümlü."

Bunun üzerine Beren şu cevabı verdi: "İster hak etmiş, ister etmemiş olayım, beni öldürebilirsiniz, ama ne sıradan lafını, ne de casus ya da köle isimlerini kabul etmiyorum. Felagund'un, Kuzey muharebesinde babam Barahir'e verdiği yüzük de, ister kral ister başkası olsun, hiçbir Elften bu sözleri duymayı hak etmediğimizin göstergesidir."

Sözleri gururluydu ve tüm gözler yüzüğe çevrildi, çünkü yüzüğü havaya kaldırdı ve Noldor'un Valinor'da tasarlayıp işlediği yeşil cevherler parıldadılar. Çünkü bu yüzük, gözleri zümrütten yapılmış iki yılan biçimindeydi; biri savunur, diğeri saldırır vaziyetteki yılan kafaları altın yapraklı bir tacın altında birleşiyordu; bu, Finarfin ile hanedanının nişanıydı. Bunun üzerine Melian Thingol'ün tarafına yanaşıp, öfkesinden vazgeçmesini öğütledi. "Çünkü Beren'in katli," dedi, "senin elinden olmayacak; yazgısı sonunda onu uzaklara götürüp özgür kılıyor, ama onun kaderi de seninkinin yarasını alıyor. Dikkatli ol!"

Ama Thingol sessiz kalıp Lúthien'e baktı ve kalbinden şunları geçirdi: "Mutsuz İnsanlar, küçük efendilerin ve gelip geçici kralların çocukları ellerini senin üzerine koyup da yaşayıp gidecekler mi?" Sonra sessizliğini bozup şöyle dedi: "Yüzüğü gördüm, Barahir'in oğlu; gururlu olduğunu ve kendini kudretli farz ettiğini de sezdim. Ama bir babanın yapıp ettikleri, bana faydası dokunmuş olsa bile, Thingol ile Melian'ın kızını hak etmeye yetmez. Şimdi bak! Ben de alıkonulmuş bir hazineyi arzuluyorum. Çünkü taş, çelik ve Morgoth'un tüm ateşleri, benim tüm Elf krallıklarının güçlerine karşı sahip olacağım mücevheri zapt ediyor. Ama bunlar gibi engellerin gözünü korkutmadığını söylermişsin, duydum. Bu yüzden git yoluna! Bana Morgoth'un tacındaki Silmarillerden birini getir; ondan sonra, eğer o da istiyorsa, Lúthien sana elini verebilir. Ondan sonra sen de benim mücevherimi alabilirsin ve Arda'nın kaderi Silmarillerin içinde olsa bile, benim sana sunduğum mücevherin değerine bakıp yine de beni cömert addedeceksin."

Böylece Thingol, Doriath'ın hükmünü belirlemiş oldu ve Mandos'un lanetinin tuzağına düştü. Ve bu sözleri duyanlar Thingol'ün sözünü tutacağını ama yine de Beren'i ölüme gönderdiğini anladılar, çünkü kuşatma kırılmadan önce Noldor'un tüm kuvveti bir araya gelse, Fëanor'un parlak Silmarillerini uzaktan görmeye dahi yaramadığını biliyorlardı. Çünkü Silmariller, Demir Taç'a yerleştirilmişler ve Angband'daki tüm hazinenin en kıymetlisi olmuşlardı; etrafları Balroglar, sayısız kılıçlar ve

sağlam demir parmaklıklar ve aşılmaz duvarlar ve Morgoth'un karanlık heybetiyle çepeçevre sarılmıştı.

Ama Beren güldü. "Elf kralları," dedi, "kızlarını böylesine ucuza satıyorlar: mücevherler, el becerisiyle yapılmış şeyler karşılığında. Ama eğer arzunuz buysa, Thingol, yerine getireceğim. Ve bir dahaki görüşmemizde, Demir Taç'ın üzerindeki Silmarillerden birini elimde tutuyor olacağım, çünkü Barahir'in oğlu Beren'e son kez bakmıyorsunuz."

Ardından, o ana dek konuşmamış olan Melian'ın gözlerine baktı; Tinúviel Lúthien'e veda etti; Thingol ile Melian'ın önünde eğilip, etrafındaki muhafızları kenara itti ve Menegroth'u tek başına terk etti.

Beren'in gidişinin ardından, Melian sonunda konuştu ve Thingol'e şöyle söyledi: "Ey Kral, fikriniz pek kurnazca. Ama eğer gözümün bir parça görüşü kaldıysa, Beren bu görevi başarsın ya da başarmasın, sizin için hiç de hayırlı olmayacak. Çünkü ya kendinizi, ya da kızınızı yaktınız. Ve şimdi Doriath, kendisinden kudretli bir ülkenin yazgısı içinde sürükleniyor."

Thingol ona şu cevabı verdi: "Ben tüm hazinelerden çok sevdiğim ve kıymet verdiğim Elfleri yahut İnsanları satmıyorum. Ve Beren'in sağ salim Menegroth'a döneceğine dair en ufak bir umut ya da korku varsa da, yemin ederim ki, bir daha asla göğün ışığına bakamayacak."

Ama Lúthien sessizdi ve o andan sonra asla Doriath'ta şarkı söylemedi. Ormanların üzerine kuruntulu bir sessizlik çöktü ve Thingol'ün krallığındaki gölgeler uzadıkça uzadı.

* * *

Leithian Destanı'nda, Beren'in Doriath'ı engellerle karşılaşmaksızın geçtiği ve sonunda Alacakaranlık Gölleri bölgesiyle Sirion bataklıklarına vardığı anlatılır; burada Thingol'ün diyarından ayrılıp, nehrin büyük gürültüyle yeraltına aktığı Sirion çağlayanlarının üzerindeki tepelere tırmandı. Oradan batıya doğru baktı ve o tepelerin üzerine çökmüş olan sisin ve yağmurların arasından, Sirion ile Narog arasında yayılan Talath Dirnen'i yani Korunan Düzlük'ü gördü ve onun ötesinde, uzakta Nargothrond'un üzerinde yükselen Taur-en-Faroth dağlıklarını seçti. Ve

kimsesiz, umutsuz ve ne yapacağını bilmez halde o yöne yürümeye koyuldu.

Nargothrondlu Elfler bu düzlüğün her bir yanını aralıksız gözlüyorlardı ve düzlüğün üzerindeki her bir tepenin zirvesine gizli birer kule kondurulmuş, ormanların ve çayırların her bir yanına becerikli okçular gizlenmişti. Okları isabetli ve ölümcüldü; onlardan izinsiz hiçbir şey bu bölgeye sokulamazdı. Bu yüzden Beren daha yolun başında fark edildi ve az kalsın öldürülecekti. Ama o, tehlikeyi bildiği için Felagund'un yüzüğünü sürekli yukarıda tuttu ve avcılar gizlendikleri için etrafta hiçbir canlı görmemesine rağmen izlendiğini hissederek sık sık şöyle bağırdı: "Ben Felagund'un dostu Barahir'in oğlu Beren. Beni Kral'a götürün!"

Bu yüzden avcılar onu öldürmediler, ama bir araya gelerek yolunu kestiler ve durmasını söylediler. Ama yüzüğü gördüklerinde, yol yorgunu, yabani ve berbat görünüşüne bakmadan önünde eğildiler ve geçtikleri yollar takip edilmesin diye geceleri ilerleyerek Beren'e kuzey ve batı yönlerinde rehberlik ettiler. Çünkü o vakitlerde, Nargothrond kapıları önündeki Narog akıntısı üzerinde ne bir köprü, ne de sığlık bir kısım vardı, ama kuzeye doğru ileride, Ginglith'in Narog'a karıştığı noktada akıntı yavaşlıyordu; Elfler buradan geçip güneye doğru dönerek, ay ışığı altında Beren'i gizli salonlarının karanlık kapılarına kadar götürdüler.

Böylece Beren Kral Felagund Finrod'un huzuruna çıktı ve Bëor'la Barahir'in soyundan geldiğini hatırlatacak yüzüğe gerek kalmadan Felagund onu tanıdı. Kapalı kapılar ardında oturdular ve Beren ona Barahir'in ölümünü ve Doriath'ta başına gelenleri bir bir anlattı; Lúthien'i ve paylaştıkları mutluluğu hatırlayarak yanıp yakıldı. Ama Felagund hikâyesini şaşkınlık ve endişe ile dinledi ve çok evvelden Galadriel'e de söylediği gibi, ettiği yeminin ölümüne yol açacağını anladı. Ve sonra, kalbinde taşıdığı bütün ağırlıkla Beren'e açıldı. "Belli ki Thingol ölmeni istiyor, ama görünen o ki bu hüküm onun amacının ötesine geçiyor ve Fëanor'un Yemini bir kez daha kendini gösteriyor. Çünkü Silmariller bir nefret yemininin laneti altındadır ve onların adını ağzına alan, uyuklayan biri bile olsa bir anda müthiş bir güçle dolar ve Fëanor'un oğulları, başka birinin gidip de Silmarilleri ele geçirmesine asla katlanamazlar ve gerekirse tüm Elf krallıklarını yerlebir etmeyi göze alırlar, çünkü Yemin onları buna mecbur bırakıyor. Ve şu anda Celegorm ile Curufin benim salonlarımda yaşıyorlar ve ben, Finarfin'in oğlu, Kral olmama rağmen,

ülkemde büyük bir güç kazandılar ve kendi halklarının büyük bir topluluğunu yönetiyorlar. Her başım sıkıştığında bana dostluk gösterdiler, ama peşinde olduğun şeyi duydukları takdirde sana ne sevgi ne de merhamet göstermeyeceklerinden korkuyorum. Ancak benim yeminimin hükmü de sürüyor, böylece hepimiz kapana kısılmış oluyoruz."

Ardından Kral Felagund halkının önüne çıkıp, Barahir'in yaptıklarını ve yeminini hatırlatan bir konuşma yaptı ve ihtiyacı olduğunda Barahir'in oğlunun imdadına koşmak durumunda olduğunu, reislerinin de yardımını istediğini açıkladı. Bunun üzerine Celegorm kılıcını çekerek kalabalığın ortasında ayağa kalktı ve bağırdı: "İster dost ister düşman olsun, ister Morgoth'un şeytanı, ister Elf, ister İnsan, yahut Arda üzerindeki başka bir canlı, eğer biri çıkar da Silmarillerin birini bulur ve alıkoyarsa, onu Fëanor'un oğullarının nefretinden ne yasa, ne sevgi, ne cehennem, ne Valar'ın kudreti, ne de sihir gücü, hiçbir şey koruyamaz. Çünkü Silmarillerin tek sahibi bizleriz, dünyanın sonuna dek."

Çok zaman evvel babasının Tirion'da Noldor'u ayaklanmaya sürükleyen sözleri kadar etkili pek çok laf etti. Celegorm'un ardından sözü Curufin aldı ve Elflerin zihinlerinde bir savaş görüntüsü yaratıp Nargothrond yıkımını canlandırarak, daha yumuşak ama aynı derecede güçlü bir konuşma yaptı. Yüreklerine öyle büyük bir korku yerleştirdi ki, Túrin devri bitip de geçene kadar bu ülkeden hiçbir Elf yalınkılıç savaşa girişmeyecek, bunun yerine akrabalık bağlarına falan boş verip, hepsi birden, gizlilik içinde pusular kurup sihirle ve zehirli kargılarla her yabancının peşine düşecekti. Kadim zamanların Elflerinin yiğitliğini ve özgürlüğünü yaşatamamalarının ve ülkelerinin giderek karanlığa boğulmasının nedeni budur.

Ve şimdi de Finarfin'in oğlunun, kendilerini yönetecek bir Vala olmadığını fısıldayıp, yüzlerini ondan çevirdiler. Ama Mandos'un laneti kardeşlerin üzerine çökmüştü; yüreklerinde kara kara düşünceler peydah olmuştu; Felagund'u tek başına ölüme yollayıp, bunu yapabilirlerse, Nargothrond tahtını ele geçirebilirlerdi; ne de olsa Noldor'un prenslerinin en kadim soyundan geliyorlardı.

Ve Felagund halkı tarafından terk edildiğini hissederek başından tacını çıkardı ve ayağının dibine attı ve şunları söyledi: "Bana bağlılık yemininizi bozabilirsiniz, ama ben bağımı korumak zorundayım. Yine de lanetimizin

gölgesinin düşmediği her kim varsa, az kişi de olsa peşimden gelsin ki bu kapılardan bir dilenci gibi çıkıp gitmeyeyim." Yanında on kişi kalmıştı ve onların reisi Edrahil eğilip tacı kaldırarak, Felagund'un dönüşüne kadar bir vekile bırakılmasını istedi. "Çünkü siz benim de, diğerlerinin de kralı olarak kalacaksınız," dedi, "başımıza ne gelirse gelsin."

Bunun üzerine Felagund Nargothrond tacını, kendisi yerine yönetimi devralması için kardeşi Orodreth'e verdi; Celegorm ile Curufin tek söz etmediler, ama gülümsediler ve salondan çıkıp gittiler.

Felagund ve Beren bir güz akşamı, yanlarına on yoldaşlarını da alıp Nargothrond'dan yola çıktılar; Narog'un kıyısı boyunca ilerleyip Ivrin çağlayanlarındaki kaynağına dek geldiler. Gölgeli Dağların eteklerinde bir Ork birliğine rast geldiler ve geceleyin hepsini birden karargâhlarında haklayıp eşyalarıyla silahlarını aldılar. Felagund sahip olduğu beceriyle dış görünüşlerini ve yüzlerini Orklara benzetti ve böylece kılık değiştirmiş halde kuzeye uzanan yolda ilerleyip Ered Wethrin ile Taur-nu-Fuin dağlığı arasındaki batı geçidinden geçmeyi göze aldılar. Ama kulesinde bulunan Sauron geçişlerini fark etmiş, içine bir şüphe düşmüştü, çünkü aceleyle geçip gitmişler, Morgoth'un bu yoldan geçen tüm hizmetkârlarına emredildiği gibi yapıp ettiklerini bildirmek üzere durmamışlardı. Bu yüzden yollarını kesip huzuruna getirmeleri için hizmetkârlarını gönderdi.

Böylece Felagund ile Sauron arasındaki pek meşhur mücadele gerçekleşti. Çünkü Felagund güçlü şarkılarıyla Sauron'la çekişti ve Kral'ın gücü çok müthişti, ama Leithian Destanı'nda anlatıldığı gibi, üstün olan Sauron'du:

Bir türkü tutturdu efsuna dair,
Tesirlere, ifşaata, ihanete dair,
Meydana çıkaran, örtüyü kaldıran, açıkta bırakan.
Sonra birden salınıverdi Felagund
Metanete dair bir türkü oldu cevabı,
Dayanan, güce karşı savaşan,
Korunan sırlara, kale gibi durmaya,
Ve yıkılmaz güvene, hürriyete, kurtuluşa;
Değişime ve biçim değiştirmeye,
Kaçılan tuzaklara, parçalanan kapanlara,

Açılan zindana, çatırdayan zincire.
Şarkıları ileri geri salındı
Döne döne, bata çıka kuvvetlendikçe kuvvetlendi
Şarkı yükseldi, Felagund saldırdı,
Ve tüm sihri ve kudreti topladı
Elf diyarlarından sözcüklerine.
Kuşların yumuşacık, hüzünlü seslerini duydular
Uzakta ötüşen, ta Nargothrond'da,
Ötedeki denizin iç çekişini,
Batı dünyasının ilerisinde, kumsallar üzerinde,
Elfyurdu'nun inci kumsallarında.
Sonra kasvet bürüdü dört yani; karanlık çöktü de çöktü
Valinor'da, kızıl kanların aktığı
Denizin kenarında, Noldor'un katledildiği
Köpükbinenler ve çalınıp sürüklendi
Beyaz gemileri bembeyaz yelkenleriyle
Işıklı limanlardan. Rüzgârlar ağlıyor,
Kurt uluyor. Kuzgunlar kaçışıyor.
Denizin ağızlarında buzlar fısıldaşıyor.
Angband'daki kederli esirler yas tutuyor.
Gök gürlüyor, ateşler yanıyor-
Ve Finrod tahtın önüne yığılıyor.

Bunun üzerine Sauron üzerlerine geçirdikleri kılıklardan onları soydu; onun önünde çıplak ve korkmuş bir halde kalakaldılar. Ama soyları açığa çıkmış olsa da, Sauron isimlerini ve amaçlarını öğrenemedi.

Bu yüzden de onları karanlık ve sessiz, derin bir çukura attı ve içlerinden biri çıkıp da gerçeği açık etmediği takdirde, onları acımasızca öldürmekle tehdit etti. Arada sırada karanlıkta parlayan bir çift göz görüyorlardı ve ardından bir kurtadam çıkıp Felagund'la Beren'in yoldaşlarından birini yutuyordu, ama gene de hiçbiri efendilerine ihanet etmedi.

Sauron Beren'i çukura attığı anda Lúthien'in kalbine büyük bir korku çöreklendi ve akıl almak için Melian'a gittiğinde, Beren'in Tol-in Gaurhoth'ta kaçılması imkansız zindanlarda yattığını öğrendi. Bunun üzerine Lúthien, dünya üzerinde başka kimsenin onun yardımına koşmayacağını anlayarak, Doriath'tan kaçıp Beren'in yanına varmaya

karar verdi, ama gidip yardımını istediği Daeron niyetini derhal Kral'a, yetiştirdi. Bunun üzerine Thingol hayret ve korku içinde kaldı; çünkü göğün ışığının Lúthien'inden mahrum kalamazdı; yıkılıp yok olmasın diye, yine de onu durduracaktı; bunun için kaçamayacağı bir ev inşa ettirdi. Neldoreth Ormanı'ndaki en yüksek ve heybetli ağaç Menegroth kapılarına yakın bir yere düşüyordu; burası bir kayın ormanıydı ve krallığın kuzey yarısıydı. Bu ormanda bulunan ulu kayının adı Hírilorn'du ve eşit kalınlıkta, pürüzsüz gövdeleri olan upuzun üç gövdeden oluşuyordu; yerden çok yüksek kısımlarında bu üç gövdeden de hiçbir dal uzanmıyordu. Çok yüksek bir noktada, Hírilorn'un gövdeleri arasına ağaçtan bir ev inşa edildi ve Lúthien buraya yerleştirildi; merdivenler çekildi ve yalnızca Lúthien'in ihtiyaçlarını getiren hizmetkârların merdivenleri kullanmalarına izin verildi.

Leithian Destanı'nda, Lúthien'in Hírilorn'daki evden nasıl kaçtığı anlatılır; büyü hünerini kullanıp saçlarını uzattıkça uzattı ve saçlarından, güzelliğini bir gölge gibi perdeleyen kara bir kıyafet ördü; bu kıyafetin üzerine bir de uyku büyüsü yaptı. Kalan saç tellerini büküp ip yaptı ve pencereden aşağıya sarkıttı, ipin ucu sallanırken, ağacın altında oturan muhafızlar derin bir uykuya daldılar. Sonra Lúthien hapisanesinden aşağıya inip, gölgeli cüppesinin içine saklanarak tüm gözlerden kaçtı ve Doriath'tan çıkıp gitti.

Celegorm ve Curufin de rastlantı eseri o sırada Korunan Düzlük'te avlanmaya çıkmışlardı, çünkü Sauron şüpheye kapılıp Elf topraklarına bir sürü kurt göndermişti. Bu yüzden av köpeklerini alıp yola çıkmışlar ve dönerken Kral Felagund'dan da haber alabileceklerini düşünmüşlerdi. Celegorm'un yanında gelen kurt köpeğinin adı Huan'dı. Ortadünya'da doğmamış, Kutlu Diyar'dan gelmişti; Oromë uzun zaman önce Valinor'da iken onu Celegorm'a vermişti; Huan orada, kötülüğün ortaya çıkmasından evvel, efendisinin borusuna göre hareket ederdi. Huan, Celegorm'un peşinden sürgüne de geldi ve bu yüzden o da Noldor'un üzerine çöken keder yazgısının hükmüne girdi; ölümle tanışacaktı, ama ancak, dünya üzerinde yürüyen gelmiş geçmiş en güçlü kurtla karşı karşıya geldiğinde.

Celegorm ve Curufin, Doriath'ın batı çıkıntılarının yakınında dinlenirlerken, Huan, ağaçların altındaki gün ışığından şaşırmış bir gölge gibi uçup giden Lúthien'i buldu, çünkü hiçbir şey Huan'ın gözünün ve burnunun keskin duyusundan kaçamazdı; ne büyüler onu etkilerdi, ne de

uykuya teslim olurdu. Huan onu alıp Celegorm'a götürdü; Lúthien, onun bir Noldor prensi, yani Morgoth'un düşmanı olduğunu öğrenince sevindi ve pelerinini üzerinden atıp kendisini tanıttı. Güneşin altında birdenbire ortaya çıkıveren güzelliği öylesine etkileyiciydi ki, Celegorm ona hemen âşık oldu, ama ona nazik davrandı ve konuştu, eğer kendisiyle Nargothrond'a dönerse, ihtiyacı olduğunda ona yardım bulacağına söz verdi. Ama ne Beren'i ve çıktığı yolculuktan haberi olduğunu, ne de bu meselenin onu yakından ilgilendirdiğini Lúthien'e açıklamadı.

Böylece avı yarıda kesip Nargothrond'a döndüler; Lúthien ise kandırılmıştı, çünkü onu aniden tutup pelerinini aldılar ve kapıların dışına çıkmasına ve Celegorm ile Curufin dışında kimseyle konuşmasına izin verilmedi. Çünkü, Beren ile Felagund'un artık hiçbir yardım umudu kalmadığına inanıyorlardı ve Kral'ın ölüp gitmesine izin vermeyi, Lúthien'i ise alıkoyup, Celegorm'la evlenmesi için Thingol'e baskı yapmayı amaçlıyorlardı. Böylece daha da güçlenecekler ve Noldor prenslerinin en kudretlileri olacaklardı. Elf krallıklarının bütün gücüne sahip olana dek Silmarilleri savaşarak aramaya, ya da başkalarının bunu yapmasına izin vermeye niyetleri yoktu. Orodreth onlara karşı koyacak kadar güçlü değildi, çünkü Nargothrond halkını etkilemeyi başarmışlardı ve Celegorm, Thingol'e haberciler gönderip, evlenme isteğini iletti.

Ama Huan'ın yüreği temizdi ve karşılaştıkları andan itibaren Lúthien'in aşkı onu etkilemişti ve tutsak edilmesine kederlenmişti. Bu yüzden sık sık kaldığı odaya geldi; kötülüğün Nargothrond'a ulaştığını hissettiği için geceleri kapısının önünde yatıyordu. Lúthien, bir başına olduğu tüm zaman boyunca Huan'la dertleşti ve Morgoth'a hizmet etmeyen bütün kuşların ve hayvanların dostu olan Beren'den bahsetti; Huan anlattığı her şeyi anlıyordu. Çünkü o, sesleriyle konuşan her şeyin dilini kavrayabilirdi, ama ölümünden önce sözcüklerle konuşmasına sadece üç kez izin verildi.

Huan, Lúthien'e yardım etmek için bir plan yaptı ve bir gece Lúthien'in pelerinini de alıp çıkageldi; öğütlerini vermek için de ilk kez burada konuştu. Sonra onu gizli yollardan geçirerek Nargothrond'dan çıkardı; birlikte kuzeye kaçtılar ve gururundan vazgeçip, Orkların bazen kurtların üzerine bindikleri gibi, Lúthien'in üzerine binmesine izin verdi. Böylece büyük bir hızla ilerlediler, çünkü Huan hızlıydı ve yorulmak nedir bilmezdi.

Beren ve Felagund, Sauron'un çukurlarında esirdiler ve tüm yoldaşlarını kaybetmişlerdi; Sauron'un amacı, Felagund'u sona saklamaktı, çünkü onun büyük bir kudrete ve bilgeliğe sahip Noldo olduğunu anlamıştı ve görevlerinin sırrının onda olduğunu düşünüyordu. Ama kurt Beren için geldiğinde, Felagund bütün gücünü kullanarak aniden zincirlerini kopardı ve kurtadamla boğuşarak onu elleri ve dişleriyle alt etti, ama kendisi de ölümcül yaralar aldı. Sonra Beren'e şöyle söyledi: "Şimdi, denizlerin ve Aman dağlarının ötesindeki zamansız salonlarda uzun bir istirahata çekiliyorum. Yeniden Noldor'un arasına dönene dek çok uzun bir zaman geçecek; soylarımızın kaderleri apayrı olduğu için, belki hayatta veya ölümde bir daha karşılaşamayacağız. Elveda!" Sonra, kendisinin inşa ettirdiği devasa kulede, Tol-in-Gaurhoth'ta, karanlıkta öldü. Finwë hanedanının en zarifi ve gözbebeği, Kral Felagund Finrod böylece yeminini tuttu, ama Beren kederler içinde yanı başında kalıp yasını tuttu.

Tam o anda Lúthien geldi ve Sauron'un adasına çıkan köprüde durup, taştan inşa edilmiş hiçbir duvarın karşı koyamadığı bir şarkı söyledi. Beren onu duydu, ama rüyada olduğunu sandı, çünkü üzerinde yıldızlar parıldıyor ve ağaçlarda bülbüller şakıyordu. O da yanıt olarak, Varda'nın, Morgoth'un ölümünün işareti olarak kuzey göklerine astığı Yedi Yıldız'a, Valar Orağı'na övgü olarak bestelediği bir meydan okuma çağrısını söyledi. O anda bütün gücünü yitirdi ve karanlığın içinde yere yıkıldı.

Ama Lúthien onun sesini duymuştu ve o zaman daha güçlü bir şarkı söyledi. Kurtlar uludu, ada sarsıldı. Sauron kapkara düşüncelere dalarak yüksek kulede dikiliyordu, ama Lúthien'in sesini duyduğunda gülümsedi, çünkü onun Melian'ın kızı olduğunu biliyordu. Lúthien'in güzelliği ve şarkısının mucizesi Doriath sınırlarını aşmış, dört bir yanda ün kazanmıştı; onu yakalayıp Morgoth'un gücüne teslim etmeyi düşündü, çünkü alacağı ödül kesinlikle büyük olurdu.

Bu yüzden köprünün üzerine bir kurt saldı. Ama Huan onu sessizce öldürdü. Sauron yine de teker teker öteki kurtları gönderdi ve Huan her birini boğazladı. Bunun üzerine Sauron, kadim bir kötüyü, Angband'daki kurtadamların efendisi ve atası olan Draugluin'i gönderdi. Onun kudreti müthişti ve Huan'la Draugluin arasındaki dövüş uzun ve zorlu oldu. Ama sonunda Draugluin kaçıp kuleye sığınarak, Sauron'un ayakları dibinde öldü; ölürken de efendisine şunları söyledi: "Huan orada!" Sauron, o topraklarda herkesin bildiği gibi, Valinor'da o köpek için kararlaştırılmış

olan kaderi gayet iyi biliyordu ve bunu kendisinin başarabileceği fikrine kapıldı. Bu yüzden kurtadam suretine bürünerek, dünya üzerinde görülmüş en kudretli kişiye dönüştü ve Huan'ı yenmek üzere gelip, köprünün girişinde belirdi.

Yaklaşırken öyle bir dehşet saçıyordu ki Huan kenara sıçradı. Bunun üzerine Sauron, Lúthien'in üzerine atıldı ve kız, gözlerinden okunan kötü ruhunun ve nefesinin kötü kokusunun etkisiyle kendinden geçti. Ama Lúthien bayılırken, Sauron'un gözlerinin önüne, pelerininden kopardığı bir parçayı fırlattı ve Sauron'u sendeletti, çünkü aniden üzerine bir uyuşukluk çökmüştü. Bunun üzerine Huan fırladı. Huan ile Kurt-Sauron'un kavgası böyle başladı; ulumaları ve havlamaları tepelerde yankılandı; vadinin karşısındaki Ered Wethrin'in duvarlarında duran nöbetçiler bu sesleri ta uzaktan duyup dehşete kapıldılar.

Ama ne büyücülük ne de büyü, ne pençe ne de zehir, ne şeytanın marifeti ne de hayvan kuvveti Valinorlu Huan'ı alt edemezdi; düşmanı boğazından yakalayıp yere çiviledi. Bunun üzerine Sauron kurttan yılana ve canavardan kendi formuna dönüşüp biçim değiştirdi, ama bedeninden tamamen çıkıp gitmeden Huan'ın elinden kurtulamazdı. Kötü ruhu karanlık yuvasını terk etmeden önce Lúthien yanına geldi ve etten giysisini bırakmasını, hayaletinin titreşerek Morgoth'a gönderilmesi gerektiğini söyledi ve şöyle dedi: "Kulenin hâkimiyetini bana terk etmediğin sürece, Morgoth orada çıplak varlığını gözleriyle ebediyen delik deşik edecek ve aşağılamalarıyla sana işkenceler yapıp duracak."

Bunun üzerine Sauron teslim oldu ve Lúthien, ada ile oradaki her şeyin yönetimini aldı ve Huan onu serbest bıraktı. Sauron derhal, ayın önünden geçen kocaman bir bulut gibi vampir suretine bürünüp, boğazından ağaçların üzerine kan damlatarak kaçıp Taur-nu-Fuin'e ulaştı ve bölgeyi dehşete bürüyerek oraya yerleşti.

Sonra Lúthien köprüde durup gücünü bildirdi: ve taşı taşa bağlayan büyü bozuldu ve kapılar devrildi, duvarlar açıldı ve çukurlar açığa çıktı; bir sürü köle ve esir, şaşkınlık ve dehşet içinde ortaya çıktılar ve uzun süre Sauron'un karanlığı içinde kaldıkları için, solgun ay ışığından korunmak için gözlerini örttüler. Ama Beren gelmedi. Huan ile Lúthien adada onu aradılar; Lúthien onu, Felagund'un başında yas tutarken buldu. Acısı öyle büyüktü ki kıpırdayamıyordu ve Lúthien'in ayak sesini duymadı. Beren'in

ölmüş olduğunu düşünerek ona sarıldı ve karanlık bir unutuşa gömüldü. Ama Beren, ümitsizliğin çukurundan ışığa dönerek Lúthien'i kaldırdı ve yeniden birbirlerine baktılar; karanlık tepelerden yükselen gün onların üzerinde parıldadı.

Felagund'u kendi adasındaki tepenin üzerine gömdüler; ada yeniden temizlenmişti ve Elf prenslerinin en güzeli Finarfin oğlu Finrod'un yeşil mezarı, ülke değişip dağılana, yıkılıp denize gömülene dek, bozulmadan öylece kaldı. Ama şimdi Finrod, babası Finarfin ile Eldamar'daki ağaçların altında yürüyor.

* * *

Şimdi Beren ve Tinúviel Lúthien yeniden özgürdüler ve bir zaman için mutluluklarını tazeleyerek ormanda gezindiler; bastıran kış onlara dokunmadı, çünkü Lúthien'in gittiği yerde çiçekler yeşerdi, karla kaplı tepelerin yamaçlarında kuşlar şakıdı. Huan sadakatini gösterip, efendisi Celegorm'un yanına döndü, ama birbirlerine duydukları sevgi azalmıştı.

Nargothrond'da bir kargaşa baş göstermişti. Çünkü Sauron'un adasında esir tutulan birçok Elf geri dönmüştü ve kopan yaygarayı Celegorm'un sözleri bile bastıramadı. Fëanor'un oğullarından hiçbirinin cesaret edemediği şeyi bir kızın başardığını söyleyerek, Felagund'un ölümüne ağıtlar yaktılar; birçok kişi, Celegorm ile Curufin'in hareketlerinin arkasında korkudan ziyade hainlik olduğunu sezdi. Böylece Nargothrond halkının yüreği onların hakimiyetinden kurtulup yeniden Finarfin hanedanına döndü ve yeniden Orodreth'in tabiyetine girdiler. Ama o, bazılarının arzuladığı gibi, kardeşlerin katledilmesine izin vermezdi, çünkü akrabaların birbirlerinin kanını dökmeleri, Mandos'un lanetini üzerlerine daha da yüklerdi. Yine de, ülkesinde Celegorm ile Curufin ne ekmek, ne de yuva bulamazdı ve artık Nargothrond ile Fëanor'un oğulları arasındaki sevginin azalacağına yemin etti.

"Öyle olsun!" dedi Celegorm; gözlerinde bir kötülük pırıltısı vardı, ama Curufin gülümsüyordu. Sonra atlarına atlayıp, doğudaki akrabalarını bulma umuduyla, ok gibi fırlayıp gittiler. Ama hiç kimse, kendi halklarından olanlar bile onlarla gitmeyecekti, çünkü herkes lanetin olanca ağırlığıyla bu kardeşlerin üzerine çöktüğünü ve kötülüğün peşlerinde

olduğunu anlamıştı. Curufin'in oğlu Celebrimbor da o zaman babasının yaptıklarını reddederek Nargothrond'da kaldı, ama Huan yine de efendisi Celegorm'un atının peşine düşüp gitti.

Kuzeye doğru ilerlediler, çünkü o aceleyle Dimbar'dan geçip, Doriath'ın kuzey sınırları boyunca ilerleyerek, kardeşleri Maedhros'un yaşadığı Himring'e giden en kısa yolu bulmaya niyetlenmişlerdi ve hâlâ hızlı olurlarsa orayı geçmeyi umabilirlerdi, çünkü Nan Dungortheb'den ve Dehşet Dağlarının uzaktaki tehdidinden sakınıldığı için yol Doriath sınırlarında ilerliyordu.

Beren ile Lúthien'in, dolaşırlarken Brethil Ormanı'na gelip, sonunda Doriath sınırına yaklaştıkları anlatılır. Beren burada yeminini düşünmeye başladı ve sevgisinin büyüklüğüne rağmen, Lúthien kendi güvenli topraklarına ulaştığında onu bırakıp bir kez daha yola çıkmaya karar verdi. Ama Lúthien'in Beren'den bir kez daha ayrılmaya niyeti yoktu ve şöyle dedi: "İkisinden birini seçmelisin Beren: görevinden ve yemininden vazgeçip dünya üzerinde bir gezgin olarak yaşamak ya da tahtının üzerindeki karanlığın gücüne karşı savaşmak. Ama her iki yolda da ben yanında olacağım ve kaderimiz bir olacak."

Etraflarına bakmadan bunları konuşarak yürüdükleri sırada, Celegorm ve Curufin hızla ormanın içinden geçiyorlardı ve kardeşler onları uzaktan görüp tanıdılar. Bunun üzerine Celegorm atını döndürüp, Beren'i yere sermek için mahmuzladı; Curufin ise, yoldan sapıp Lúthien'i eyerine aldı, çünkü güçlü ve yetenekli bir biniciydi. Beren Celegorm'un atının önünden ileri atılıp, onu geçmiş olan Curufin'in atının üzerine sıçradı; Beren'in sıçrayışı İnsanlar ve Elfler arasında pek meşhurdu. Curufin'in boğazını arkadan kavrayıp, onu geriye doğru savurdu ve ikisi birlikte yere düştüler. At şahlanıp düştü, ama Lúthien kenara savrulup, çimenlerin üzerine kapaklandı.

Beren Curufin'i boğarken aslında kendisi de ölümün eşiğindeydi, çünkü Celegorm mızrağını kavrayıp atını üzerine sürdü. O anda Huan, Celegorm'a sadakatini bir yana bıraktı ve üzerine atladı, böylece at kenara kaydı ve devasa köpeğin yarattığı dehşet yüzünden Beren'e yaklaşamadı. Celegorm köpeğe de, ata da lanetler yağdırdı, ama Huan yerinden kıpırdamadı. Sonra Lúthien kalkıp, Beren'in Curufin'i öldürmesini engelledi, ama Beren, onun eşyalarını ve silahlarını elinden alıp, bıçağı

Angrist'i de alıkoydu. Bu bıçağı Nogrodlu Telchar yapmıştı ve Curufin onu belinde kılıfı olmadan taşırdı; bu bıçak, demiri sanki bir dal parçası gibi yarardı. Sonra Beren, Curufin'i kaldırıp uzağına fırlattı ve ona, yiğitliğini daha kıymetli bir şekilde kullanmayı öğretebilecek olan asil halkının yanına dönmesini emretti. "Atını," dedi, "Lúthien'in binmesi için alıyorum; herhalde böyle bir efendiden kurtulduğu için mutlu sayılır."

Curufin, bulutların ve göğün altında Beren'i lanetledi. "Ölümün," dedi, "hızlı ve acılı olsun." Celegorm onu atının terkisine aldı ve iki kardeş gidiyorlarmış gibi yaptılar; Beren ise arkasına döndü ve sözlerine kulak vermedi. Ama utanca ve kötülüğe bulanmış olan Curufin, Celegorm'un yayını alıp arkasına döndü ve bir ok attı; okun hedefi Lúthien'di. Huan atlayıp oku tuttu; Curufin bir ok daha attı ve bu kez Beren Lúthien'in önüne geçti; ok da göğsüne saplandı.

Huan'ın koşup kardeşlerin peşine düştüğü, onların da korku içinde kaçtıkları anlatılır. Huan dönerken Lúthien'e ormandan şifalı bitkiler getirdi; o da o yapraklarla Beren'in yarasını örttü ve hüneriyle sevgisini birleştirip onu iyileştirdi ve böylece sonunda Doriath'a döndüler. Yeminiyle aşkı arasında kalan Beren, Lúthien'in artık güvende olduğunu bildiği için, bir sabah gün doğmadan kalktı ve onu Huan'a emanet edip, çimenlerin üzerinde uyurken bırakarak, büyük bir kederle çekip gitti.

Yeniden olanca hızıyla kuzeye, Sirion Geçidi'ne yöneldi ve Taur-nu-Fuin'in eteklerine ulaşarak, Anfauglith'in yıkıntılarını seyretti ve uzaklarda Thangorodrim'in zirvelerini gördü. Orada Curufin'in atını serbest bıraktı ve derhal korkuyu ve esareti unutup, Sirion topraklarının yemyeşil çayırlarında özgürce koşmasını söyledi. Sonra, tek başına son tehlikenin eşiğinde dururken, Lúthien'e ve göklerin ışıklarına övgü olarak Ayrılış Şarkısı'nı yazdı, çünkü artık aşka da, ışığa da veda etmek zorunda olduğuna inanıyordu. Bu sözler o şarkının bir kısmıdır:

Elveda tatlı toprak ve kuzeyin göğü,
ebediyen kutsanmıştır, çünkü burada yatmıştı
ve burada koşmuştu kıvrak bacaklarıyla
Ay'ın altında, Güneş'in altında
Tinúviel Lúthien
fani dilin anlatabildiğinden güzel.
Tüm yıkımlar çökse de dünyanın üzerine

ve parçalanmış ve devrilip gitmiş olsa da
bozularak kadim uçurumun içine
yine de yapılması hayırlı oldu, çünkü bu-
günbatımı, şafak vakti, toprak ve deniz-
Lúthien bir zaman var olmalıydı.

Ve sesinin kimin kulağına gideceğine aldırmadan, şarkısını bağıra çağıra söyledi, çünkü umutsuzdu ve çıkar yol bulamıyordu.

Ama Lúthien beklenmedik bir anda ormandan geçerken şarkıyı duydu ve o da yanıt olarak bir şarkı söyledi. Çünkü Huan bir kez daha sırtına binmesine razı olmuş, Beren'in geçtiği yolda hızla ilerlemekteydi. Huan, sevdiği bu kişilerin başlarına gelecek tehlikeleri hafifletmenin bir yolunu bulmak için düşünüp taşınıyordu. Bu yüzden, tekrar kuzeye doğru koşarlarken, Sauron'un adasında Draugluin'in korkunç suretini takındı ve Lúthien de Thuringwethil'in yarasasına dönüştü. Thuringwethil, Sauron'un habercisiydi ve Angband'a vampir suretinde gelme âdeti vardı, kocaman parçalardan oluşan kanatlarının her ekleminde birer demir pençe takılıydı. Bu korkutucu suretlere bürünen Huan ve Lúthien, hızla Taur-nu-Fuin'e ilerlediler ve önlerine çıkan her şey onlardan korkup kaçtı.

Yaklaştıklarını gören Beren dehşete kapıldı; ayrıca, Tinúviel'in sesini duyduğu için şaşkındı; bunun, kendisini tuzağa düşürmek için yaratılan bir hayal olduğunu düşündü. Ama durdular ve üstlerindeki kılıkları fırlatıp attılar; Lúthien ona doğru koştu. Böylece Beren ile Lúthien, çölle ormanın arasında yeniden buluştu. Beren bir süre boyunca sessiz ve mutluydu, ama Lúthien'i yolculuktan vazgeçirmeye çalıştı.

"Şimdi Thingol'e ettiğim yemini üç kez lanetliyorum," dedi, "ve seni Morgoth'un gölgesi altına götürmektense, beni Menegroth'ta öldürmüş olmasını diliyorum."

Huan ikinci kez sözcüklerle konuştu; Beren'e şu öğüdü verdi: "Artık Lúthien'i ölümün gölgesinden kurtarman mümkün değil, çünkü aşkı yüzünden zaten ölümün hükmü altında. Yazgına sırtını çevirip, hayatın boyunca boş yere huzurun peşinden koşarak, onu da yanında sürgüne götürebilirsin. Ama senin için verilmiş hükmü reddetmezsen, Lúthien ya terk edilip kuşkusuz yalnız ölecek, ya da senin önünde uzanan umutsuz ve aynı zamanda belirsiz yazgıya seninle birlikte kafa tutacak. Ne daha fazla öğütte bulunabilir, ne de sizinle yola devam edebilirim. Ama yüreğim, sizin

kapıda bulacağınız, benim kendi gözlerimle göreceğim şeyi bana söylüyor. Başka hiçbir şey göremiyorum, ama üçümüzün yolu da yeniden Doriath'a uzanabilir ve biz, sonumuz gelmeden evvel karşılaşabiliriz."

Beren, ikisini de içine alan o yazgıdan Lúthien'in kopup ayrılamayacağını anladı ve geri dönmesi için çabalamadı. Huan'ın öğüdü ve Lúthien'in maharetiyle Draugluin'in suretine büründü; Lúthien ise Thuringwethil'in kılığındaydı. Beren, gözlerindeki zalim ama bir yandan tertemiz parıldayan ruhu dışında, her bakımdan bir kurtadam görünümündeydi; katlanmış kanatlarıyla yanında duran yarasa gibi yaratığı gördüğünde ise gözlerinde dehşet ifadesi belirdi. Sonra ayın altında uluyarak tepeden, aşağıya doğru atıldı ve yarasa üstünde çırpınıp daireler çizdi.

Angband'ın kapısı önünde uzanan kasvetli vadiye varana kadar, uzun ve zorlu yolun tozuna bulanarak, karşılarına çıkan tehlikeleri birer birer aştılar. Yılan gibi kıvrılan yolun iki yanında karanlık kanyonlar yükseliyordu. İki tarafta sıralanmış uçurumlar, savaş safları gibi dizilmişti ve tepelerine, korkunç sesleriyle çığıran leş yiyici kuşlar tünemişti. Önlerinde, geniş ve karanlık bir kemer gibi dağın eteğinde yükselen aşılmaz kapı vardı; üzerinde ise, bin ayak yüksekliğinde bir uçurum bulunuyordu.

Kapıda, karşılaşmayı hiç beklemedikleri muhafızı görünce umutsuzluğa kapıldılar. Etraftaki Elf prenslerinin neler tasarladığından haberi olmadığı malumatı Morgoth'a ulaşmıştı ve ormandan sürekli koca köpek Huan'ın uluması duyuluyordu. Huan'ın yazgısını hatırlayan Morgoth, Draugluin'in cinsinden bir yavru seçti ve ona kendi eliyle et yedirip, gücünü üzerine yaydı. Kurt öyle büyüdü ki hiçbir deliğe sığmaz oldu; iri cüssesiyle, daima yemeğe hazır vaziyette Morgoth'un ayaklarının dibinde yatıyordu. Orada, cehennemin ateşi ve acıları içine girip yerleşti; işkencelerden geçmiş, güçlü, korkunç bir ruha bürünüp hırsla doldu. O günleri konu alan hikâyelerde, Kızıl Ağız, Carcharoth ve Susuzluğun Ağzı, Anfauglir olarak anılır. Ve Morgoth onu, Huan gelmesin diye, Angband'ın kapıların önüne dikti.

Carcharoth, uzaktan gelişlerini gördüğünde şüphelendi, çünkü uzun bir süre önce Angband'a, Draugluin'in öldüğüne dair haberler gelmişti. Yaklaştıklarında girmelerine izin vermedi ve durmalarını söyledi;

etraflarını saran havada garip bir şey hissedip bütün kötülüğüyle üstlerine yürüdü. Ama aniden, kadim ırklardan bir güç inip Lúthien'i sardı ve çirkin suretinden çıkıp, küçük ama korkunç ve parlak bir şekilde Carcharoth'un kudreti önünde durdu. Elini kaldırıp uyumasını emretti ve şöyle dedi: "Ey kederli ruh, karanlık bir unutuşa düş, bir müddet yaşamın korkunç yazgısını unut." Ve Carcharoth, yıldırım çarpmışçasına yere çakıldı.

Sonra Beren ve Lúthien, labirent gibi karışık merdivenlerden aşağıya indiler; Elflerin ve İnsanların kalkıştıkları en önemli işi yaptılar. Dehşet üzerinde yükselen, ateşle aydınlanan, ölüm ve işkence silahlarıyla dolu en alttaki salona, Morgoth'un huzuruna ulaştılar. Beren kurt kılığında tahtın altına saklandı, ama Morgoth iradesiyle Lúthien'i büründüğü suretten soydu ve gözünü üzerine dikti. Lúthien onun bakışlarından korkmadı; kendi adını söyledi ve bir ozan usûlüyle ona şarkı söylemeyi teklif etti. Morgoth kızın güzelliğine baktı, içinde ölümcül bir şehvet uyandı ve Valinor'dan kaçtığından beri tasarladığı en karanlık planı yaptı. Böylece kendi kötülüğünün tuzağına düştü, onu bir süre serbest bırakıp, düşüncesinden gizli bir zevk alarak izledi. Lúthien aniden gözünün önünden kaybolup, müthiş bir sevimlilikle, muhteşem bir gücü anlatan bir şarkıya başladı, Morgoth çaresizce dinledi; etrafına bakınarak onu ararken gözlerine bir perde indi.

Saraydaki herkes uykuya daldı, ateşler solup söndü, ama Morgoth'un başındaki taca tutturulmuş olan Silmariller aniden bembeyaz alevlerle parladılar; tacın ve mücevherlerin üzerine, arzu, korku ve özenle korumanın ağırlığıyla yüklü bir dünya kurulmuş gibiydi; bu, Morgoth'un gücünün bile kaldıramayacağı bir yüktü ve başını öne düşürdü. Bunun üzerine Lúthien, kanatlı elbisesini kapıp havaya yükseldi; sesi suya düşen yağmur gibi derinden ve gizemli geliyordu. Pelerinini gözlerinin önüne attı ve bir keresinde Öte Boşluk'ta tek başına dolaştığı zamanki kadar karanlık bir rüyayı Morgoth'un üzerine bıraktı. Morgoth birden toprakları kayan bir tepe gibi devrildi; tahtının üzerinden şimşek gibi savrulup cehennemin yerlerine yüzükoyun kapaklandı. Demir tacı başından çıkıp yuvarlandı. Her şey hareketsiz kalmıştı.

Beren ölü bir hayvan gibi yerde yatıyordu, ama Lúthien dokunup onu kaldırdı; Beren kurt suretinden çıktı. Bıçağı Angrist'i çıkardı ve Silmarillerden birini, etrafını saran demir pençelerden koparıp aldı.

Onu avucunun içine alırken vücudundan bir parıltı fışkırdı, eli ışıldayan bir lambaya dönüştü, ama mücevher onu yakmadı ve dokunmasına izin verdi. Sonra Beren, yemininden fazlasını yapıp, Silmarillerin üçünü birden götürmeyi düşündü, ama Silmarillerin yazgısı bu değildi. Angrist kırıldı ve bıçağın bir parçası fırlayıp Morgoth'un yanağına isabet etti. Morgoth inleyerek kıpırdandı, Angband'daki bütün yaratıklar uykularında kıpırdandılar.

Bunun üzerine Beren ile Lúthien korkuya kapıldılar; ışığı bir kez daha görebilmek uğruna, dikkatsizce ve gizlenmeden kaçtılar. Ne karşılarına biri çıktı, ne de peşlerine düşen oldu, ama kapıda kaçamayacakları bir engel vardı; Carcharoth uykusundan uyanmış, Angband'ın girişinde öfkeyle dikiliyordu. Onlar daha Carcharoth'un farkına varmadan, o yaklaştıklarını gördü ve önlerine atladı.

Lúthien bitkin düşmüştü, kurtla boğuşacak gücü de, zamanı da yoktu. Ama Beren kızın önüne geçti ve sağ elinde tuttuğu Silmaril'i yukarı kaldırdı. Carcharoth bir an için korkup durdu. "Hadi defol git," diye bağırdı Beren, "çünkü burada seni ve tüm kötü şeyleri mahvedecek bir ateş var." Ve Silmaril'i kurdun gözlerine doğru tuttu.

Carcharoth kutsal mücevhere baktı, ama korkmadı, yok edici ruhu bir ateş gibi alev aldı; aniden Beren'in elini kapıverdi. Ve o anda ruhu acı aleviyle kavruldu; Silmaril, lanetli etini yaktı. Uluyarak kaçıp gitti, feryadı kapının önündeki vadide yankılandı. Öylesine korkutucu bir deliliğe tutulmuştu ki, o tarafa doğru gelen Morgoth'un tüm yaratıkları kaçıştılar; Carcharoth önüne çıkan her şeyi yok etti ve dünyanın kuzey tarafında bir yıkım yaşandı. Carcharoth'un çıldırması, Angband'ın çöküşünden önceki dönemde Beleriand'ın başına gelen felaketler arasında en korkutucu olanıydı, çünkü içinde Silmarillerden birinin kudreti saklıydı.

Beren bayılmış, kapının önünde yatıyordu ve kurdun dişleri zehirli olduğu için ölmek üzereydi. Lúthien emerek zehri akıttı, azalan gücünü toparlayıp yaranın kanamasını durdurdu. Ama Angband'ın derinliklerinden büyük bir öfkenin patırtısı kopuyordu. Morgoth'un orduları uyanmıştı.

O an için Silmaril macerası yıkım ve çaresizlikle sonuçlanacak gibi görünüyordu, ama birden, vadinin üzerinde, hızla kuzeye kanat çırpan üç tane güçlü kuvvetli kuş belirdi. Beren'in ilerleyişi ve yardıma ihtiyacı

olduğu tüm kuşlarla hayvanlar arasında duyulmuştu ve Huan, ona destek verebilecek tüm canlıların gözlerini üzerinde tutmalarını emretmişti. Thorondor ile diğer kartallar, Morgoth'un toprakları üzerinde dolaşırlarken, tam da Angband'ın güçlerinin uykudan uyandıkları sırada, Carcharoth'un çıldırışını ve Beren'in düştüğünü görüp hızla alçaldılar.

Lúthien ile Beren'i yerden alıp bulutların arasına kadar taşıdılar. Aniden altlarında bir gökgürültüsü patladı, şimşekler yağdı ve dağlar sarsıldı. Thangorodrim'den ateş ve duman fışkırdı; alev alev yanarak toprağa düşen ve ortalığı harap eden yıldırımlar dört bir yana savruldu; Hithlum'daki Noldor halkı korkudan titredi. Ama Thorondor, güneşin parıldadığı, ayın bulutsuz yıldızların arasında yol aldığı gökyüzünün yüce yollarında ilerledi. Böylece hızla Dor-nu-Fauglith ve Taur-nu-Fuin üzerinden geçip, gizli Tumladen vadisine ulaştılar. Vadinin üzerine ne bulut ne de sis çökmüştü; Lúthien aşağıya baktığında, uzakta duran yeşil renkli bir mücevherin beyaz ışığına benzeyen Turgon'un güzel yurdu Gondolin'in ışıltısını gördü. Ama Beren'in ölümden kurtulamayacağını düşünüp ağladı, çünkü ne bir ses çıkarıyor, ne de gözlerini açıyordu; sonrasında da kaçışına dair hiçbir şey bilmedi. Kartallar sonunda onları Doriath'ın sınırlarına ulaştırdılar; Beren'in Lúthien'i uyurken bırakıp, umutsuzca yola çıktığı vadiye geldiler.

Kartallar orada Lúthien'i Beren'in yanına yatırıp, Crissaegrim'in zirvelerine, yüksekteki yuvalarına döndüler; Huan onların yanına geldi ve birlikte, daha önce Curufin'in açtığı yarayı iyileştirdikleri gibi, bu yarayı da kapatmaya çalıştılar. Ama bu kez yara ağırdı ve zehirliydi. Beren uzun süre yattı ve ruhu, onu bir rüyadan diğerine kovalayan bir acı olduğunu bilerek, ölümün sınırlarında dolaştı. Sonra birden Beren, Lúthien'in umutları tükenmeye yüz tuttuğu sırada gözlerini açıp gökyüzüne baktı ve yaprakları gördü; yanında oturan Tinúviel Lúthien'in yumuşak bir sesle şarkı söylediğini duydu. Ve bahar yeniden geldi.

Beren, bu olaydan sonra Tek Elli, Erchamion diye anıldı, acısının izleri ise yüzüne kazınmıştı. Ama Lúthien'e duyduğu aşk onu hayata döndürmüştü; birlikte yeniden ormanda gezindiler. Uzunca bir süre orada kaldılar, çünkü orman hoşlarına gidiyordu. Lúthien yuvasını, halkını ve Elf krallıklarının tüm ihtişamını arkasında bırakarak yabanda kalmaya istekliydi; bir süre için Beren de bu durumdan şikayet etmedi, ama ne Menegroth'a dönme yeminini unutabilir, ne de Thingol'ü kızı Lúthien'den

sonsuza dek ayırabilirdi. Çünkü o, son çare olmadıkça, babanın isteklerini hiçe saymayı tehlikeli kabul eden İnsan yasasına inanırdı; ayrıca, soylu ve güzel Lúthien'in, Eldalië kraliçelerinin sevdikleri hoş şeylerden, evinden ve onurundan yoksun kalıp, kaba saba bir avcı gibi İnsanlar arasında yaşamasını yadırgıyordu. Bu yüzden, bir süre sonra onu da ikna edip, ıssız topraklardan çıkararak Doriath'a götürdü. Zaten yazgıları da buydu.

Doriath'ın günleri karanlıktı. Lúthien ortadan kaybolduğundan beri tüm halk kedere ve sessizliğe gömülmüştü. Onu boş yere arayıp durdular. Anlatıldığına göre, Thingol'ün ozanı Daeron o günlerde ülkeden ayrıldı ve bir daha da dönmedi. Beren ortaya çıkmadan önce o, Lúthien'e şarkı söyleyip dans etmesi için şarkılar yapıyordu ve ona âşıktı; Lúthien'e dair bütün düşüncelerini şarkılarında işliyordu. Hattâ Fëanor'un oğlu Maglor'dan bile büyük bir üne sahip olmuş ve Deniz'in doğusundaki tüm ozanların en büyüğü olmuştu. Ama umutsuzca Lúthien'i arayarak, yollarda gezinip dağları aşarak, canlıların en güzeli için karanlık suların kenarında çağlar boyu ağıtlar yaktığı Ortadünya'nın doğusuna vardı.

Thingol o günlerde Melian'dan yardım istedi, ama o, kendisinin tasarladığı yazgının tamamına ereceğini, Thingol'ün beklemesi gerektiğini söyledi ve öğütte bulunmadı. Ama Celegorm gizlice, Felagund'un ve Beren'in öldüğünü, Lúthien'in Nargothrond'da olduğunu ve kendisinin onunla evleneceğini Thingol'e haber etmişti; Thingol bu sayede, Lúthien'in Doriath'tan çok uzaklarda olduğunu öğrendi. Büyük bir öfkeye kapılıp, Nargothrond ile savaşmayı göze alarak, casuslarını gönderdi; böylece, Lúthien'in oradan da kaçtığını ve Celegorm ile Curufin'in Nargothrond'dan sürüldüklerini öğrendi. O zaman tereddüde düştü; Fëanor'un yedi oğluyla birden savaşacak güçte değildi, ama kızını aramak için onların yardımını istemek üzere Himring'e haberciler gönderdi, çünkü Celegorm ne kızını geri göndermiş, ne de güvenli bir yere saklamıştı.

Ama habercileri kuzeyde aniden bir tehlikeyle karşı karşıya kaldılar; Angband'ın kurdu Carcharoth onlara saldırdı. Çıldırdıktan sonra kuzey sınırları boyuna koştukça koşmuş, sonunda Taur-nu-Fuin'in doğudaki tarafının üzerinden aşıp, kavurucu bir ateş gibi, Esgalduin'in pınarlarından aşağıya inmişti. Önünde hiçbir şey, hattâ ülkenin sınırlarını koruyan Melian'ın kudreti bile duramadı, çünkü yazgısının götürdüğü yolda ilerliyordu ve acısına rağmen içinde taşıdığı Silmaril tarafından

sürükleniyordu. Böylece, Doriath'ın şiddet nedir görmemiş ormanlarına daldı, onu karşısında gören tüm canlılar kaçıştı. Habercilerden sadece biri, Kral'ın baş reisi Mablung kaçıp, korkunç haberi Thingol'e iletti.

Tam o karanlık saatte, Beren ile Lúthien de hızla batıdan dönüyorlardı ve gelişlerinin haberi onlardan önce, halkın kederle oturduğu karanlık evlere rüzgârın taşıdığı bir müzik sesi gibi ulaştı. Sonunda Menegroth'un kapısına geldiler ve büyük bir ordu da peşlerinden ilerledi. Sonra Beren, Lúthien'i babasının huzuruna götürdü; Thingol, Beren'in öldüğünü sandığı için şaşkınlıkla bakakaldı, ama Doriath'ın başına açtığı dertler yüzünden onu sevmiyordu. Ama Beren, önünde eğildi ve şunları söyledi: "Sözüme sadık kalıp döndüm. Benim olanı almak için geldim."

Thingol ona şu yanıtı verdi: "Peki ya görevin ve yeminin?"

Ama Beren şöyle dedi: "Tamamlandı. Silmarillerden biri bende."

O zaman Thingol şöyle dedi: "Göster hadi."

Beren sol elini uzatıp parmaklarını yavaşça açtı, ama elinde bir şey yoktu. Sonra sağ kolunu kaldırdı ve o andan itibaren kendisine Camlost, Boş-elli dedi.

Bunun üzerine Thingol'ün kalbi yumuşadı; Beren tahtın önünde sol tarafa, Lúthien sağ tarafa oturup, dinleyen herkesi hayretler içinde bırakan macerayı anlattılar. Thingol, bu İnsanın diğer İnsanlardan farklı olduğunu gördü ve Lúthien'in sevgisi ona yeni ve tuhaf bir şey gibi geldi; dünyanın hiçbir gücünün onların yazgısının önüne geçemeyeceğini kavradı. Bu yüzden nihayet kızının arzusunu kabullendi ve Beren, babasının huzurunda Lúthien'in elini aldı.

Ama güzel Lúthien'in dönüşüyle sevince boğulan Doriath'ın üzerine bir gölge çöktü, çünkü Carcharoth'un çıldırmasının sebebini öğrenen halk daha da korkmuş, kutsal mücevher yüzünden tehlikenin daha da korkunç bir hal aldığını ve canavarın yenilmesinin çok zor olduğunu anlamıştı. Beren, kurdun saldırısını öğrendiğinde, maceranın daha sona ermediğini fark etti.

Carcharoth günbegün Menegroth'a yaklaşırken, hikâyelerde daima en tehlikeli hayvan takibi olarak geçen Kurdun Avlanışı'na hazırlık yaptılar. Ava gidenler; köpek Huan, Ağır Elli Mablung, Güçlüyay Beleg, Erchamion Beren ve Doriath Kralı Thingol'du. Bir sabah yola düşüp Esgalduin

Nehri'ni aştılar, ama Lúthien Menegroth'un kapıları ardında kalmıştı. Üzerine karanlık bir gölge düşmüştü ve ona güneş hastalanıp da kararmış gibi geliyordu.

Avcılar doğuya ve kuzeye doğru ilerlediler; nehir boyunca yol alıp, sonunda Esgalduin'in dimdik çağlayanlardan çağıldadığı Esgalduin'in kuzeyinin alt taraflarında Carcharoth'a rast geldiler. Carcharoth, çağlayanın dibine gelmiş, kavurucu susuzluğunu gidermeye çalışıyor, bir yandan da uluyordu; avcılar da onu böyle fark ettiler. Gelişlerini görse de hemen üzerlerine saldırmadı. Belki Esgalduin'in tatlı sularının etkisiyle acısı bir nebze hafiflemiş, şeytansı kurnazlığı yeniden canlanmıştı; avcılar bulunduğu yere yaklaşırken, kenardaki bir çalılığın içine gizlendi. Avcılar o civara nöbetçiler yerleştirip beklemeye koyuldular ve ormandaki gölgeler uzadıkça uzadı.

Beren, Thingol'ün yanındaydı; aniden Huan'ın ortadan kaybolduğunu fark ettiler. Ardından sık çalılıktan yükselen ulumaları duydular, çünkü Huan beklemeye tahammül edemeyip kurdu aramaya koyulmuştu. Ama Carcharoth ondan çekinip, çalıların arasından fırladı ve birden Thingol'ün üzerine atladı. Beren mızrağıyla Thingol'ün önüne geçse de, Carcharoth onu kenara itip yere yıktı ve göğsünden ısırdı. Huan çalılıklardan çıkıp Carcharoth'u yakaladı ve şiddetli bir dövüşe başlayıp yere yıkıldılar. Gelmiş geçmiş en dehşetli kurt ve köpek dövüşü gerçekleşti, çünkü Huan'ın ulumasında Oromë'nin borularının ve Valar'ın sesi duyuluyor, Carcharoth'unki ise, Morgoth'un nefretini ve çelik dişlerden daha zalim bir kötülüğü yankılıyordu; haykırışları tepelerdeki kayaları koparıp Esgalduin çağlayanlarına fırlatıyordu. Korkunç bir dövüş sürüp gidiyordu, ama Beren'in ağır yaralandığını gören Thingol gidip onun yanına diz çöktü.

Huan, Carcharoth'u alt etti, ama uzun zaman önce söylenmiş olan yazgısı da orada, Doriath Ormanı'nda sona eriyordu; ölümcül yaralar almış, Morgoth'un zehrine bulanmıştı. Beren'in yanına kadar gelip yığıldı, üçüncü ve son kez sözcüklerle konuştu ve ölmeden evvel Beren'e veda etti. Beren hiçbir şey söylemeden elini Huan'ın başına koydu ve ayrılıkları da böyle oldu.

Mablung ve Beleg telaşla Kral'ın yardımına koştular, ama olup biteni gördüklerinde mızraklarını fırlatıp ağlamaya başladılar. Sonra Mablung bir bıçakla kurdun karnını yardı; ateş içini neredeyse tamamen yakıp

kavurmuştu, ama Beren'in Silmaril'i tutan eli çürümemişti. Mablung mücevheri almak için uzandığında el yok oldu ve Silmaril pırıl pırıl ortaya çıktı, ışığı ormanın gölgelerine sızdı. Sonra Mablung, Silmaril'i kapıp hızla Beren'in eline koydu ve Beren, Silmaril'e dokunur dokunmaz canlanıp, onu yukarıya kaldırarak Thingol'e uzattı. "Görev şimdi tamamlandı," dedi, "yazgım sona erdi." Ve bir daha asla konuşmadı.

Barahir'in oğlu Camlost, Beren'i dallardan yaptığı bir sedyenin üzerine yatırdı ve onunla birlikte Huan'ı da taşıdılar; Menegroth'a varamadan gece çöktü. Yavaş yavaş gelen Lúthien, ulu kayın ağacı Hírilorn'un altında onlarla karşılaştı, birkaçı meşalelerle sedyenin yanında ilerliyordu. Lúthien Beren'e sarılıp, Batı denizinin ötesinde kendisini beklemesini istedi ve öptü, ruhu henüz bedeninden ayrılmamış olan Beren Lúthien'in gözlerine baktı. Ama yıldız ışığı artık sönmüş ve karanlık Tinúviel Lúthien'in bile üzerine çökmüştü. Silmaril macerası işte böyle sona erdi, ama Esaretten Kurtuluş, Leithian Destanı burada bitmiyor.

Çünkü Beren'in ruhu, Lúthien'in isteği üzerine, ölen İnsanların dönmemek üzere gittikleri, Öte Deniz'in loş kıyılarındaki Mandos'un salonlarında sevgilisi gelip son kez veda edene kadar oyalanıp durdu. Lúthien'in ruhu karanlığa düştü ve sonunda çıkıp gitti, bedeniyse birdenbire koparılıp atılan, ama bir süre kurumadan öylece kalan bir çiçek gibi çimlere uzandı.

Bunun üzerine Thingol, tıpkı ölümlü İnsanlarınkine benzeyen bir yaşlılığa tutuldu. Lúthien, Batı'nın konaklarının ötesindeki, dünyanın sınırlarında bulunan Mandos salonlarına, Eldalië için ayrılan yere geldi. Orada bekleyenler, düşüncelerinin kuytularına çekilmiş oturuyorlardı. Ama Lúthien'in güzelliği onlardan üstün, kederi ise daha derindi; Mandos'un huzurunda diz çöküp şarkısını söyledi.

Lúthien'in Mandos'a söylediği şarkı, sözcüklerle bestelenmişlerin en güzeli, dünyada duyulan en kederli şarkıydı. Bu şarkı, dünyada duyulmasa da, tek bir sözüne dokunulmadan hâlâ Valinor'da söylenir ve Valar'ı kedere boğar. Çünkü Lúthien bu şarkıda, Eldar'ın pişmanlığını, İnsanların kederlerini ve sayısız yıldızın ortasında Yeryüzü Krallığı Arda'da yaşamak için Ilúvatar tarafından yaratılan İki Soyu anlatıyordu. Ve Mandos'un huzurunda diz çökmüştü; gözyaşları taşların üzerine dökülen yağmur gibi

ayaklarına düşüyordu; Mandos ona merhamet gösterdi; ne ondan önce, ne de sonra, asla böyle davranmamıştı.

Mandos, Beren'i çağırdı ve Lúthien'in onun ölüm anında söylediği gibi, Batı denizinin ötesinde yeniden karşılaştılar. Ama Mandos'un, ölen İnsanların ruhlarını, bekleyişin ardından dünyada tutma kudreti yoktu; Ilúvatar'ın Çocuklarının yazgısını da değiştiremezdi. Bu yüzden, Ilúvatar'ın hükmü altında dünyayı yöneten Valar Efendisi Manwë'ye gitti ve Manwë, Ilúvatar'ın arzusunun vahiy edildiği en derin yerde, yani zihninde bir çözüm bulmaya çalıştı.

Sonunda Lúthien'e seçenekler sundu. Çabaları ve kederi yüzünden Mandos'tan çıkıp Valimar'a gelecek ve yaşamında tattığı tüm acıları unutarak Valar arasında dünyanın sonuna dek yaşayacaktı. Beren'in oraya gitmesi ise mümkün değildi. Çünkü Valar'ın, Ilúvatar tarafından İnsanlara armağan edilen Ölüm'ü onlardan geri alma kudretleri yoktu. Diğer seçeneği ise şuydu: Beren'i alıp Ortadünya'ya dönebilirdi ve orada yaşamına devam edebilirdi, ama yaşam ya da mutluluk vaadi olmaksızın. Üstelik artık bir ölümlü olacak, Beren gibi ikinci kez ölecekti; kısa bir süre sonra dünyayı sonsuza dek terk edecek, güzelliği ise yalnızca şarkılarda anılacaktı.

Lúthien, Kutlu Diyar'ı terk etmeyi ve orada yaşayanlarla akrabalığını bitirmeyi, yani ikincisini seçti; böylece önlerinde ne kadar zaman olursa olsun, Lúthien ile Beren'in yazgıları birleşebilir ve yolları, dünyanın ötesine doğru birleşerek akabilirdi. Böylece Eldalië arasında gerçekten ölen tek kişi oldu ve uzun zaman önce dünyayı terk edip gitti. Ancak, onun seçimi İki Soyu birleştirdi ve o, bütün dünya değişse bile, Eldar'ın, kaybettikleri sevgili Lúthien'e benzediğini düşündükleri pek çok kişinin atası oldu.

20

Beşinci Muharebe: Nirnaeth Arnoediad'a Dair

Beren ile Lúthien'in Ortadünya'nın kuzey topraklarına döndükleri ve burada kadın ve erkek olarak birlikte yaşadıkları ve Doriath'ta yeniden fani bedenlerine büründükleri anlatılır. Onları görenlerin içi hem mutluluk, hem de korkuyla dolmuş; Lúthien Menegroth'a gidip, elinin dokunuşuyla Thingol'ün içine çöken kışı iyi etmiş. Ama Melian Lúthien'in gözlerine bakıp orada yazılı olan hükmü okumuş ve dönüp gitmiş, çünkü dünyanın sonundan da ötelere giden bir ayrılığın aralarına girdiğini anlamış; kaybedişin hiçbir kederi, Maia Melian'ın o saatte yaşadığı kederden daha büyük olmamıştır. Sonra Beren ve Lúthien, ne susuzluğa ne de açlığa aldırıp, bir başlarına yola koyuldular; Gelion Nehri'nin ötesine geçip Ossiriand'a gelerek, haklarındaki haberlerin ardı arkası kesilene dek, Adurant'ın ortasındaki yeşil ada Tol Galen'e yerleştiler. Sonraları Eldar bu diyara Dor Firn-i-Guinar, yani Yaşayan Ölülerin Diyarı adını verdi; ileride Dior Eluchíl olarak da anılan Thingol'ün vârisi güzel Dior Aranel burada doğdu. Hiçbir fani insanoğlu bir daha Barahir'in oğlu Beren'le konuşmadı ve bir kişi bile Beren'in yahut Lúthien'in dünyayı terk edişlerini göremedi, bedenlerinin nihayet nereye uzanıp kaldığını bilemedi.

O günlerde Fëanor'un oğlu Maedhros, Morgoth'un yenilmez olmadığını anlayarak kalbini bir nebze ferahlattı, çünkü Beren ile Lúthien'in başarıp kotardıkları şeyler Beleriand'ın dört bir yanında söylenen şarkılarla anlatılıyordu. Yine de, birleşmedikleri ve ortak bir divan ve yeni bir ittifak kurmadıkları takdirde, Morgoth hepsini teker teker yok edebilirdi; bu yüzden, Eldar'ın talihini çevirmek için Maedhros'un Birliği olarak anılan tavsiyeleri bildirmeye başladı.

Ancak, Fëanor'un yemini ve yaptığı kötü işler Maedhros'un tasarılarına zarar verdi; ihtiyacından daha zayıf bir yardıma ulaşabildi. Celegorm ve Curufin'in yaptıkları yüzünden Orodreth, Fëanor'un oğullarının hiçbirinin sözüne uyup harekete geçmeye niyetli değildi; Nargothrond Elfleri ise hâlâ gizli kapaklı bir şekilde muhafaza ettikleri kalelerini savunacaklarını

düşünüp buna bel bağlıyorlardı. Oradan yalnızca küçük bir grup Orodreth'e karşı gelip, yiğit prens Gwindor Guilin'in peşi sıra kuzey savaşına katılmaya geldi; Gwindor'un savaşa katılma niyetinin ardında, Dagor Bragollach muharebesinde can veren kardeşi Gelmir'in acısı yatıyordu. Fingolfin'in nişanını alarak Fingon'un sancağı altında yürüdüler; aralarından bir kişi dışında hiçbiri geri dönemedi.

Doriath'tan hemen hiç yardım gelmedi. Çünkü yeminlerinden bir türlü vazgeçmeyen Maedhros ve kardeşleri, daha önceki bir zamanda Thingol'e haberciler gönderip kibirli sözlerle kapısına dayanmışlar, Silmaril'i vermesini istemişler, vermediği takdirde düşmanı olacaklarını bildirmişlerdi. Melian ona söyleneni yapmasını öğütledi, ama Fëanor'un oğullarının sözleri kibirli ve tehditkardı; Lúthien'in çektiği acıyı ve Silmaril'i kazanmak için Beren'in döktüğü kanı düşünen Thingol ise, Celegorm ve Curufin'in başına açacağı derde boş verip, öfkelendikçe öfkelendi. Silmaril'e baktıkça, onu sonsuza dek elinde tutma arzusu her gün daha da büyüyordu, işte mücevherin gücü de buydu. Bu yüzden habercileri hakaret dolu sözlerle geri gönderdi. Maedhros buna cevap vermedi, çünkü Elflerin birliğini ve ittifakını kurmaya başlamıştı, ama Celegorm ile Curufin, savaşta galip gelirler de Thingol kendi rızasıyla mücevheri onlara teslim etmezse, onu da halkını da katletmeye açık açık yemin etmişlerdi. Bunun üzerine Thingol ülkesinin hudutlarını sağlamlaştırıp savaştan uzak durdu; Doriath ahalisi içinden de, bu büyük hadiseden pay almak isteyen Mablung ve Beleg dışında kimse savaşa gitmedi. Thingol onlara, Fëanor'un oğullarının hizmetine girmemeleri şartıyla müsaade etti; onlar da Fingon'un ordusuna katıldılar.

Ama Naugrim hem silahlı birlikler, hem de büyük silah mühimmatı hususunda Maedhros'a destek verdi; Nogrod ve Belegost demircileri o günlerde canla başla çalıştılar. Maedhros tüm kardeşlerini ve peşlerinden gelecek halkı bir araya topladı; Bór ve Ulfanglı İnsanlara savaş talimi yaptırıldı ve doğuda yaşayan akrabalarını da yanlarına çağırdılar. Bunun yanında, daima Maedhros'a dostluk etmiş olan Fingon batıda Himring ile bazı önlemler aldı ve Noldor ile Hador hanedanına mensup İnsanlar Hithlum'da teyakkuza geçtiler. Brethil Ormanı'nda, Haleth halkının efendisi Halmir adamlarını topladı ve baltalarını bilediler, ama Halmir daha savaş başlamadan ölüp gitti, yerine oğlu Haldir geçti. Ve haberler nihayet Gondolin'e, Saklı Kral Turgon'a da ulaştı.

Ama Maedhros, planları daha olgunluğa erişmemişken gücünü denemeye kalktı ve Orkları Beleriand'ın kuzeyinden bütünüyle çıkarıp, hattâ bir süre için Dorthonion'u özgür kılmalarına rağmen, neticede Morgoth'un Eldar ile Elf dostlarının ayaklanmasından haberdar olmasına ve onlara karşı tedbir almasına yol açtılar. Aralarına pek çok casus ve hain saldı, artık bunu daha rahat yapabilir durumdaydı, ne de olsa onunla gizlice ittifak yapan sadakatsiz İnsanlar şimdi Fëanor'un oğullarının sırlarının çok yakınındaydılar.

Sonunda Maedhros, Elflerden, İnsanlardan ve Cücelerden toplayabildiği bütün gücü bir araya getirip Ang-band'a doğudan ve batıdan saldırma kararı aldı ve Anfauglith üzerinden sancaklarla güç gösterisi yaparak yürümeye niyetlendi. Ama umduğu gibi Morgoth'un ordusunu dışarıya çektiğinde, Fingon, Hithlum geçitlerinden fırlayacaktı; işte böylece Morgoth'un kudretini çekiçle örs arasına alır gibi parçalayıp dağıtmayı düşündüler. Bu tasarının işareti ise, Dorthonion'da yakılacak koskocaman bir ateşti.

Kararlaştırılan yaz ortası gününde, Eldar boruları güneşin yükselişini selamladı ve doğuda Fëanor oğullarının, batıda ise Noldor'un Yüce Kralı Fingon'un sancakları yükseldi. Sonra Fingon Eithel Sirion'un duvarlarından uzaklara baktı ve ordusu, düşmanın görüş alanına hiç girmeksizin, vadilere ve Ered Wethrin'in doğusunda bulunan ormanlara sıralandı; Fingon bu kuvvetin ne denli büyük olduğunu biliyordu. Çünkü Hithlum'un bütün Noldor'u, Falaslı Elfler ve Nargothrond'dan gelen Gwindor'un birliğiyle bir aradaydı ve İnsanlardan oluşan müthiş birlik de bunların arasındaydı: Sağda bütün yiğitliğiyle Húrin ve kardeşi Huor'un Dor-lómin ordusu vardı ve ormanlarda yaşayan pek çok adamıyla birlikte Brethilli Haldir onlara katılmıştı.

Ardından Fingon Thangorodrim'e doğru baktı; etrafına karanlık bir bulut çökmüştü ve kara bir duman yükseliyordu, böylece Morgoth'un gazabının uyandığını ve meydan okumalarının kabul gördüğünü anladı. Fingon'un kalbine bir şüphenin gölgesi düştü ve Maedhros'un ordularının ayakları altından yükselen Anfauglith tozunu elf bakışıyla görmeye çalışarak doğuya doğru baktı. Ama lanetlenmiş Uldor'un, Angband'dan bir saldırı geleceğine dair yanlış haberler verip Maedhros'un harekete geçişini engellediğini bilmiyordu.

Ama şimdi, güneyden başlayıp rüzgârla vadiden vadiye taşınan bir çığlık yükseldi ve Elflerle İnsanlar hayret ve sevinçle bağrıştılar. Çünkü çağrılmayan ve gelmesi hiç de beklenmeyen Turgon Gondolin sınırını açmış, parlak zırhları, uzun kılıçları ve bir ormana benzeyen mızrakları ile on bin kişilik ordusunu ardına katmış geliyordu. Bunun üzerine Fingon'un kardeşi Turgon'un büyük borusunun sesini duyar duymaz, içine çöken gölge dağıldı ve içi ferahladı; avazı çıktığı kadar bağırdı: *"Utúlie'n aurë! Aiya Eldaliē ar Atanatári, utúlie'n aurë!* İşte o gün geldi! Bakın, Eldar'ın ve İnsanların Atalarının halkı, o gün geldi!" Ve onun güçlü sesinin tepelerdeki yankısını duyanlar bağırarak şöyle cevap verdiler: *"Auta i lóme!* Gece bitiyor!"

Düşmanlarının neler yaptığını ve neler tasarladığını gayet iyi bilen Morgoth şimdi durup sırasını bekledi ve düzenbaz hizmetkârlarının Maedhros'un harekete geçmesini ve düşmanlarının birleşmesini engelleyeceklerine güvenerek, dışarıdan oldukça büyük görünen bir orduyu (aslında bu, hazırladığı ordunun yalnızca bir kısmıydı) Hithlum'a gönderdi; hepsi kül rengi giyinmişlerdi ve silahlarını bir güzel gizlemişlerdi, böylece hiç fark edilmeden Anfauglith kumluğu üzerinde oldukça ilerilere kadar gelmişlerdi.

Bekledikçe Noldor'un yürekleri tutuşmaya başladı ve reisleri hemen düzlüğün üzerinde düşmana saldırmak istediler, ama Húrin buna karşı geldi ve gücü daima göründüğünden büyük, amacı ise gösterdiğinden farklı olan Morgoth'un kurnazlığına karşı tetikte olmalarını emretti. Ve Maedhros'un yaklaştığına dair herhangi bir işaret gelmemesine ve ordunun giderek sabırsızlanmasına karşın, Húrin beklemeyi sürdürmelerini ve Orkların tepelere saldırırken kendi kendilerini yıpratmalarına izin vermelerini salık verdi.

Ama Morgoth, batıdaki reisine, her ne pahasına olursa olsun, Fingon'u gizlendiği tepelerden hızla aşağıya indirmesini buyurmuştu. Bu yüzden Morgoth'un reisi ordusunu, Eithel Sirion Kalesi'nin surlarından, Rivil'in Serech Bataklığı'na aktığı yere kadar Sirion akıntısının önüne doğru çekip yürüttü; öyle yaklaştılar ki, Fingon'un ordusunun ön saflarındakiler düşmanlarının gözlerini görebiliyorlardı. Ama meydan okumalarına cevap alamadılar; Orklar sessiz surlara ve gizli bir tehditle dolu tepelere baktıkça sataşmaları suskunlukla kesildi. Bunun üzerine Morgoth'un reisi, elçi işaretleri taşıyan atlılar yolladı ve bunlar Barad Eithel'in surlarının önüne

kadar geldiler. Yanlarında Guilin'in oğlu Gelmir'i getirmişlerdi; bu Nargothrond efendisini Bragollach'ta esir almışlar ve kör etmişlerdi. Surların önünde Angband habercileri onu gösterip bağırdılar: "Geldiğimiz yerde onun gibilerden daha çok var, ama onları sağ salim bulmak istiyorsanız acele edin, çünkü döndüğümüzde hepsinin işini aynen böyle bitireceğiz." Ve Elflerin gözleri önünde, Gelmir'in önce ellerini ve ayaklarını, en son da başını kesip, öylece bıraktılar.

Talihin kötü bir oyunuyla, Gelmir'in kardeşi, Nargothrondlu Gwindor tam da surların o kısmında duruyordu. Öfkesinden kudurmuş gibiydi; derhal atına atlayıp, yanına çok sayıda atlıyı da katıp habercilerin peşine düştü ve onları katletti, ardından da esas ordunun ortasına doğru ilerledi. Buna şahit olan Noldor ordusu galeyana gelmişti, böylece Fingon da beyaz miğferini takıp borularını öttürdü ve Hithlum'un bütün ordusu tepelerden aşağıya doğru ani bir saldırıya geçti. Noldor kılıçlarının çekilişiyle ortaya çıkan ışık, kamış tarlasındaki yangın gibiydi; saldırıları öyle korkunç ve hızlı olmuştu ki, az kalsın Morgoth'un planları bozulacaktı. Batı tarafına gönderdiği ordu daha güçlenemeden silinip gitti ve Fingon'un sancakları Anfauglith'ten geçip Angband duvarları önünde göğe yükseldi. Bu savaşın başından beri Gwindor ve Nargothrondlu Elfler en önde gitmişlerdi ve şimdi dahi önlerine geçmenin imkanı yoktu; kapıya doğru fırlayıp, Angband'ın tam içine giren merdivenlerdeki muhafızları yere serdiler ve o an Morgoth, kapılarına indirdikleri darbeleri duyarak yerin altındaki tahtında titredi. Ama işte orada tuzağa düşürüldüler ve Gwindor dışında hepsi birden can verdiler, çünkü Fingon yardımlarına gelemedi. Morgoth, sırasını bekleyen esas ordusunu Thangorodrim'in dört bir yanındaki gizli kapılardan dışarıya çıkardı ve Fingon büyük kayıplar vererek duvarların önünden püskürtüldü.

Savaşın dördüncü gününde, Anfauglith düzlüğü üzerinde Nirnaeth Arnoediad, yani Sayısız Gözyaşı Savaşı başladı; sayısızdı, çünkü hiçbir şarkı ve hiçbir hikâye burada yaşanan kederi bütünüyle anlatamaz, aktaramaz. Fingon'un ordusu kumluğun üzerine geri çekildi ve birliğin gerisini savunan Haladin'in efendisi Haldir bu sırada katledildi; onunla birlikte çok sayıda Brethilli İnsan da öldü ve bir daha asla ormanlarına dönemediler. Ama beşinci gün gece çökerken, hâlâ Ered Wethrin'in oldukça uzağındalarken, Orklar Hithlum ordularını kuşatmışlardı; sabaha kadar savaştılar ve daha da yaklaşıp, sıkıştırdıkça sıkıştırdılar. Sabahleyin,

Gondolin'in büyük ordusuyla birlikte ilerleyen Turgon'un boruları umutları canlandırdı, çünkü Sirion Geçidi'ni korumak üzere güneye doğru konumlandırılmışlardı ve Turgon halkının büyük bir kısmının alelacele saldırıya girişmesini engellemişti. Şimdi kardeşine yardım etmek için koşturuyordu; Gondolindrim güçlüydü ve zırh kuşanmıştı ve orduları çelikten bir nehir gibi güneşte parlıyordu.

Şimdi Kral'ın mızraklı ve kalkanlı askerleri Ork saflarını yarıp geçtiler ve Turgon baltasını savura savura kardeşinin yanına kadar gitti; derler ki Fingon'un yanında duran Húrin ile Turgon'un buluşması savaşın ortasında yaşanan bir sevinç olmuştu. Böylece Elflerin yüreklerindeki umut tazelendi ve işte tam o anda, sabahın üçüncü saatinde, nihayet Maedhros'un borularının sesi doğudan doğru kulaklarına geldi ve Fëanor'un oğullarının bayrakları düşmana arkadan hücum etti. Bazıları, bütün ordularının sadakatlerini kanıtladıkları Elf güçlerinin aslında o günü kazanabileceklerini iddia eder, çünkü Orklar sersemlemiş, saldırılarının önü kesilmişti ve hattâ dönüp kaçmaya başlamışlardı. Ama Maedhros'un öncü kuvveti Orkların üzerine yürümeye başladığı esnada Morgoth elindeki son kozu oynadı ve Angband bomboş kaldı. İşte bu birlik kurtlardan ve kurtbinicilerden, Balroglardan ve ejderlerden ve ejderlerin atası Glaurung'dan oluşuyordu. Koca Solucan'ın gücü ve saçtığı dehşet şimdi gerçekten esaslıydı ve Elflerle İnsanlar onun önünde eriyip gittiler; o da Maedhros'un ordusu ile Fingon'unkinin arasına girerek onları dağıttı.

Ama yine de Morgoth zaferi ne kurtla, ne Balrogla, ne de ejderle kazandı; zaferinin esas sebebi İnsanların ihanetiydi. Zaten o anda lanetlenmiş Ulfang'ın sahtekarlıkları açığa çıktı. Doğuluların pek çoğu, kalpleri yalanlar ve korkuyla dolmuş bir halde dönüp kaçtı, ama Ulfang'ın oğulları aniden Morgoth'un tarafına geçti ve Fëanor'un oğullarına arkadan saldırıp yarattıkları karmaşadan istifade ederek Maedhros'un sancağına iyice yanaştılar. Morgoth'un onlara vaat ettiği ödülün keyfini süremediler, çünkü Maglor ihanetin elebaşı olan lanetli Uldor'u öldürdü; Bór'un oğulları da kendileri düşmeden evvel Ulfast ile Ulwarth'ın hakkından geldiler. Ama bu kez de Uldor'un çağırıp doğudaki tepelerde gizlediği kötü İnsanlardan oluşan yeni birlikler saldırıya geçtiler ve Maedhros'un ordusu bu kez üç taraftan saldırıya uğrayıp birliğini yitirdi; dört bir yana dağıldı. Yine de kader Fëanor'un oğullarını esirgedi ve hepsi de bir yerlerinden yara almalarına rağmen hiçbiri can vermedi, çünkü bir arada kaldılar ve Noldor

ile Naugrim'den geriye kalanları toplayıp muharebe alanında baltalarını savurarak kendilerine bir yol açıp dışarıya sızdılar ve doğudaki Dolmed Dağı'na doğru kaçıp uzaklaştılar.

Tüm doğu gücü içinde sağ salim kalan tek birlik Belegostlu Cüceler oldu; zaten böyle nam saldılar. Çünkü Naugrim ateşe karşı Elflerden yahut İnsanlardan çok mukavemet gösterebilirdi, ayrıca daha korkutucu görünmek için savaşta koca koca maskeler takmak onların âdetiydi, bu da ejderlere karşı daha dayanıklı olmalarını sağladı. Eğer onlar olmasaydı, Glaurung ve onun dölü olan ejderler Noldor'dan geriye kalanları yeryüzünden silerdi. Ama tam kendilerine saldırdığında ejderin etrafını kuşattılar ve onun güçlü kuvvetli zırhı dahi Naugrim'in müthiş baltalarının darbelerine karşı bütünüyle korunaklı değildi; Glaurung öfke içinde dönüp Belegost'un Efendisi Azaghâl'ı yere serip üzerinde sürünürken, Azaghâl son bir gayretle bıçağını ejderin karnına sokuverdi; Glaurung öyle bir yara aldı ki savaş meydanını terk edip kaçtı ve Angband'ın canavarları da dehşete kapılmış bir halde peşinden seğirttiler. Sonra Cüceler Azaghâl'ın bedenini kaldırıp uzağa taşıdılar ve sanki kendi topraklarında düzenledikleri bir cenaze törenindelermişçesine meftanın arkasından pes sesle ağıtlar söyleyip ağır ağır yürüdüler; artık düşmanlarıyla alakalarını kesmişlerdi, zaten kimse de çıkıp onları durdurmaya cesaret etmedi.

Ama o sırada batıdaki savaşta düşman Fingon ile Turgon'un elinde kalan birliğin üç katı bir güçle saldırıyordu. Angband'ın yüce reisi, Balrogların Efendisi Gothmog gelmişti; Kral Fingon'u kuşatıp, Turgon ve Húrin'i Serech Bataklığı'na doğru iterek Elf ordularına kara bir bıçak gibi girdi. Sonra Fingon'un üzerine yürüdü. Bu korkunç bir kapışma oldu. Sonunda Fingon, yanında cansız yatan muhafızıyla tek başına kalakaldı ve başka bir Balrog arkasından yanaşıp da etrafına ateşten bir kamçı atana dek Gothmog'la dövüştü. Sonra Gothmog kara baltasını tepesine indirdi ve Fingon'un yarılan miğferinden beyaz bir alev fışkırdı. Noldor'un Yüce Kralı işte böyle düştü; onu topuzlarıyla beraber tozun içine ittiler ve gümüş-mavi renkli bayrağını, kanının sulandırdığı çamurun içinde çiğnediler.

Savaş meydanı kaybedilmişti ama Húrin, Huor ve Haldor hanedanından geriye kalanlar Gondolinli Turgon'un yanında dimdik ayaktaydılar ve Morgoth'un orduları henüz Sirion Geçidi'ni zapt edememişti. Bu sırada Húrin Turgon'un yanına gidip şöyle dedi: "Gidin şimdi efendim, henüz vakit varken! Çünkü Eldar'ın son umudu sizde

yaşıyor ve Gondolin dayandıkça, Morgoth yüreğinde hâlâ korku nedir bilecektir."

Ama Turgon ona şöyle yanıt verdi: "Artık Gondolin uzun süre saklı kalamaz ve keşfedildiğinde yıkılmak zorunda."

Bunun üzerine Huor konuştu ve şöyle dedi: "Sadece kısa bir süre ayakta kalsa bile, hanedanınız Elflere ve İnsanlara umut dağıtacaktır. Bunu size, efendim, ölümün gözleriyle söylüyorum: Burada sonsuza dek ayrılsak ve beyaz duvarlarınıza bir kez daha bakamasam dahi, sizden ve benden yeni bir yıldız yükselecektir. Uğurlar olsun!"

Ve onların yanında duran Turgon'un kız kardeşinin oğlu Maeglin bu sözleri duydu ve asla unutmadı, ama hiçbir şey de söylemedi.

Bunun üzerine Turgon, Húrin ile Huor düşünüp taşınıp, Gondolin ordusundan ve Fingon'un halkından geriye kalanları çağırıp ellerinden geldiğince toparladılar ve Sirion Geçidi'ne doğru çekildiler; reisleri Ecthelion ve Glorfindel, düşmanın geçişini önlemek üzere sağ ve sol kanatları savundular. Húrin'le Huor'un arzusu üzerine, Dor-lóminli İnsanlar birliğin arka savunmasını devraldılar, çünkü yürekleri Kuzey diyarını terk etmek istemiyordu ve yurtlarını geri kazanamasalar bile sonuna dek dayanacaklardı. Böylece Uldor'un ihanetinin kusuru kapatıldı ve İnsanların atalarının Eldar'ın yararı için savaş meydanlarında yaptıkları içinde, Dor-lóminli İnsanların son direnişi en fazla adı geçen oldu.

Böylece Turgon, Hürin'le Huor'un koruduğu bölgeye ulaşana dek dövüşerek Sirion'un aşağısına geçti ve kaçtı; kendini dağlara vurup Morgoth'un gözünden saklandı. Ama kardeşler Hador hanedanından geriye kalan İnsanları etraflarına topladılar ve adım adım geri çekildiler; bu şekilde Serech Bataklığı'nın arkasına kadar geldiler ve Rivil akıntısını önlerine aldılar. Orada kaldılar ve geçit vermediler.

Bunun üzerine Angband'ın bütün orduları karşılarına yığıldı ve akıntının üzerinden ölüleriyle bir köprü kurup bir kayanın etrafında toplanan bir dalga gibi Hithlum'dan geriye kalanların etrafını çevirdiler. Altıncı günde güneş batıya yönelip Ered Wethrin'in gölgesi koyulurken Huor gözüne giren zehirli bir okla devrildi ve Hador'un bütün yiğit İnsanları katledilerek onun etrafına yığıldılar; Orklar onların başlarını uçurup, günbatımında altın bir tepecik gibi üst üste yığdılar.

Hepsinin ardından Húrin tek başına sağ kaldı. Sonra kalkanını bir kenara fırlatıp baltasını iki eliyle kavradı; baltasının, düşüp gidene kadar Gothmog'un troll muhafızlarının kanıyla tüttüğü ve Húrin'in her can alışında *"Aurë entuluva!* Gün yeniden doğacak!" diye bağırdığı anlatılır şarkılarda. Húrin bu çığlığı tam yetmiş kez atmış, ama Morgoth'un emri üzerine onu canlı olarak yakalamışlar, çünkü Orklar elleriyle onu sımsıkı tutmuşlar, ama ona yapışan ellerini bile kesip atmış ve kesip attığı ellerin sayısı kabardıkça kabarmış, nihayet bu kalabalığın altında kalmış. Bunun üzerine Gothmog onu bağlamış ve alay ederek Angband'a kadar sürüklemiş.

Böylece güneş denizin ötesinde batarken sona erdi Nirnaeth Arnoediad. Hithlum'a gece çöktü ve Batı'dan rüzgârla birlikte müthiş bir fırtına geldi.

Morgoth'un zaferi muhteşem oldu ve tasarısı bir anlamda tam kalbinden geçtiği gibi gerçekleşti, çünkü İnsanlar İnsanların canını aldı ve Eldar'a ihanet etti ve ona karşı birleşip tek yumruk olması gerekenler arasında korku ve nefret yeşerdi. O günden itibaren de Elflerin kalpleri Edain'in Üç Hanedanı dışında, İnsanlardan soğudu.

Fingon'un ülkesi yok olmuştu ve Fëanor'un oğulları rüzgârın önüne katılmış sürüklenen yapraklar gibi başıboş dolaşıyorlardı. Kolları ayrılmış, ittifakları bozulmuştu ve Ossiriandlı Yeşil Elflerle karışarak, eski güçlerinden ve ihtişamlarından uzak bir şekilde Ered Lindon'un eteklerindeki yabanıl bir alanda orman hayatı sürmeye başladılar. Haladin'in bazısı Brethil'deki korunaklı ormanlarında yaşamayı sürdürdüler ve Haldir'in oğlu Handir başlarına geçti, ama Fingon'un ordusundan ya da Hador hanedanı İnsanlarından hiç kimse bir daha Hithlum'a geri dönmedi; muharebeye yahut efendilerinin kaderine dair tek bir haber alınamadı. Ama Morgoth ona hizmette bulunan Doğuluları, göz koydukları zengin Beleriand topraklarına değil de buraya gönderdi ve onları Hithlum'a kapatıp, ayrılmalarını da yasak etti. Maedhros'a ihanetleri karşılığında onlara sunduğu ödül işte buydu: Hador halkının yaşlılarını ve kadınlarıyla çocuklarını yağmalayıp taciz etmek. Ondan paçalarını kurtarıp yaban araziye ya da dağlara kaçanlar dışında, Hithlumlu Eldar'dan geriye kalanlar kuzeydeki madenlere yollandı ve orada köle olarak çalıştırıldılar.

Orklar ve kurtlar tüm Kuzey bölgesi boyunca özgürce gezinip, Beleriand'ın sürekli daha da güneyine, hattâ Nan-tathren'e yani Söğütler Diyarı'na ve Ossiriand'ın sınırına dek geldiler; hiçbir arazi ya da yabanlıkta can güvenliği kalmamıştı. Doriath gerçekten dayandı ve Nargothrond'un salonları saklı tutuldu, ama Morgoth, ya buralar hakkında pek az şey bildiğinden, yahut da kötülüğünün derin amaçları arasında onlara henüz sıra gelmediği için buralara pek yüz vermedi. Şimdi pek çok kişi limanlara kaçışıp Círdan'ın duvarlarının ardına sığınıyordu ve denizciler sahilde bir aşağı bir yukarı dolaşıp, gördükleri düşmanları hızla kıyıya yanaşarak yok ettiler. Fakat bir yıl sonra, henüz kış gelmeden evvel, Morgoth, Hithlum ve Nevrast üzerine çok büyük bir güçle saldırdı; bu birlik Brithon ve Nenning nehirleri boyunca gelip bütün Falas'ı yağmaladı ve Brithombar'la Eglarest'in duvarlarını kuşattı. Yanlarında getirdikleri demirciler, madenciler ve ateş ustaları koca koca makineler kurdular ve şehirdekiler kahramanca direnmelerine rağmen sonunda duvarlar çöktü. Ardından limanlar yıkılıp yok edildi, Barad Nimras Kulesi alaşağı edildi ve Círdan'ın halkının büyük bir bölümü katledildi ya da esir alındı. Ama bazıları gemilere atlayıp denizden kaçtılar; bunların arasında Fingon'un oğlu Gil-galad Ereinion da vardı; babası onu ta Dagor Bragollach'tan sonra limanlara göndermişti. Geriye kalanlardan oluşan bu grup Círdan'la birlikte güneye, Balar Adası'na geldi ve oraya ulaşabilecek herkes için bir sığınak yaptılar, çünkü Sirion deltasında da sağlam bir yer tutabilmişlerdi ve pek çok hafif ve hızlı gemiyi, kamışların orman kadar yoğun olduğu sularda ve derelerde sakladılar.

Ve Turgon bunu duyunca habercilerini yeniden Sirion deltasına gönderdi ve Gemiyapımcısı Círdan'dan yardım rica etti. Turgon'un ricası üzerine Círdan yedi tane hızlı gemi inşa etti ve bu gemiler Batı'ya doğru yelken açtılar, ama içlerinden biri, yani sonuncusu dışında, Balar'a onlardan bir daha haber gelmedi. O gemideki denizciler uzun süre yol aldılar ve sonunda umutlarını yitirip geri dönerlerken Ortadünya kıyılarından görülebilecek bir mesafede fırtınaya yakalanıp battılar, ama içlerinden biri Ulmo tarafından Ossë'nin gazabından kurtarıldı ve dalgalar onu taşıyıp Nevrast'ta kıyıya attı. Kurtulanın adı Voronwë idi ve Turgon'un Gondolin'den haberci olarak gönderdiği kişilerden biriydi.

Artık Morgoth'un aklı fikri Turgon'daydı, çünkü düşmanları içinde ele geçirmeyi yahut yok etmeyi en çok istediklerinden biri olan Turgon

elinden kaçmıştı. Ve bu düşünce içine dert oldu, zaferine gölge düşürdü, çünkü Fingolfin'in kudretli hanedanından gelen Turgon, hakkı gereği tüm Noldor'un Kralı olmuştu; Morgoth ise Fingolfin hanedanından hem nefret ediyor, hem de korkuyordu, çünkü düşmanı Ulmo'nun dostlarıydılar ve vücudunda taşıdığı yaraları Fingolfin'in kılıcı açmıştı. Üstelik tüm akrabaları içinde en çok da Turgon'dan korkuyordu, çünkü eskiden Valinor'da Morgoth'un gözü ona takılıp kalıyor ve henüz belirsiz bir zamanda da olsa, yıkımının Turgon'dan geleceğini hissederek içine bir sıkıntı çöküyordu.

Bu nedenle Húrin, Morgoth'un huzuruna çıkarıldı, çünkü Morgoth onun Gondolin Kralı'yla dostluğundan haberdardı, ama Húrin ona meydan okudu ve onunla alay etti. Bunun üzerine Morgoth, Húrin'i, Morwen'i ve çocuklarını lanetledi, onları karanlık ve acılı bir yazgıya mahkum etti ve Húrin'i zindandan çıkarıp Thangorodrim'in yüksek yerlerinden birinde bir koltuğa oturttu. Húrin burada Morgoth'un kuvveti ile kıskıvrak bağlanmış vaziyetteydi, Morgoth ise yanı başında durup onu bir kez daha lanetledi: "Otur burada şimdi ve kalbinin en kıymetlilerinin kötülüğe ve umutsuzluğa boğulacakları bu toprakların seyrine dal. Sen ki benimle alay etmeye ve Arda'nın yazgılarının efendisinin, Melkor'un gücüne karşı gelmeye cesaret ettin. Bu yüzden benim gözlerimle görecek, benim kulaklarımla duyacaksın ve her şey o korkunç sona ulaşana dek burayı asla terk etmeyeceksin."

Ve aynen böyle oldu; ama Húrin'in kendisi ya da soyundan gelen herhangi biri için merhamet yahut ölüm dilediğine dair hiçbir olay anlatılmaz.

Morgoth'un emri üzerine, Orklar canla başla çalışıp, büyük savaşta can verenlerin bedenlerini, tüm eşyalarını ve silahlarını Anfauglith'in ortasında koca bir tepe gibi üst üste yığdılar; ortaya ta uzaktan görülebilecek bir tepe çıktı. Haudh-en-Ndengin, yani Katledilenler Tepesi ve Haudh-en-Nirnaeth, yani Gözyaşı Tepesi dedi Elfler buraya. Ama orada çimen bitti ve Morgoth'un yarattığı tüm o çölde, o tepenin üzerinde yeniden uzun ve yeşil çimenler boy verdi ve ondan sonra Morgoth'un hiçbir yaratığı, altında Eldar ile Edain'in kılıçlarının paslandığı o toprağa bir daha ayak basmadı.

21
TURAMBAR TÚRIN'E DAİR

Belagund'un kızı Rían, Galdor'un oğlu Huor'un karısıydı ve onunla, kardeşi Húrin'le birlikte Nirnaeth Arnoediad'a gidişinden iki ay önce evlenmişti. Efendisinden hiçbir haber gelmeyince kaçıp yaban topraklarda saklandı, ama Mithrimli Gri Elfler ona el uzattılar ve oğlu Tuor doğduğunda onu büyüttüler. Sonra Rían Hithlum'dan ayrıldı ve Haudh-en-Ndengin'e giderek, tepenin üzerine yatıp son nefesini verdi.

Baragund'un kızı Morwen, Dor-lómin'in Efendisi Húrin'in karısıydı ve oğulları Túrin, Erchamion Beren'in Neldoreth Ormanı'nda Lúthien'e rastladığı o yıl doğmuştu. Morwen ile Húrin'in, Lalaith, yani Hande (Gülüş) adında bir de kızları vardı; Túrin kardeşini çok severdi, ama bu küçük kız, Angband'dan esen bir rüzgârın Hithlum'a taşıdığı bir salgın hastalık nedeniyle üç yaşında öldü.

Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Morwen Dor-lómin'den ayrılmayıp orada kaldı, çünkü kendisi bir bebek daha bekliyordu ve Túrin henüz sekiz yaşındaydı. Çok acılı günlerdi, çünkü Doğulular Hithlum'a gelip Hador halkından geriye kalanları aşağıladılar, onlara zulmettiler, topraklarına ve mallarına el koyup, çocuklarını esir aldılar. Ama Dor-lómin Hanımı'nın güzelliği ve heybeti öylesine büyüktü ki, Doğulular korkuyla titrediler ve aralarında onun tehlikeli olduğunu, büyü yapan bir cadı olduğunu ve Elflerle işbirliği yaptığını fısıldaşıp durdular. Ama Morwen artık yoksuldu ve Brodda adında bir Doğuluyla evlenen Húrin'in akrabası olan Aerin adındaki kadın dışında kimseden de yardım görmüyordu ve oğlu Túrin'in köle olarak alınıp götürülmesinden çok ama çok korkuyordu. Bu yüzden oğlunu gizlice göndermesi gerektiği hissine kapıldı ve Kral Thingol'e onu misafir etmesi için yalvarmayı düşündü, çünkü Barahir'in oğlu Beren babasının akrabasıydı ve üstelik, başlarına felaketler gelmezden evvel, Húrin'in de dostuydu. Bu yüzden, Matem Yılı'nın güzünde Morwen, Túrin'in yanına iki yaşlı hizmetkârını katarak, onları bir giriş yolu bulabilirlerse Doriath'a sığınmaları için evden gönderdi. Böylece, o günlerden bahseden destanların en uzunu olan *Narn i Hîn Húrin*, yani

Húrin'in Çocuklarının Hikâyesi adlı destanda anlatılan Túrin'in kaderi örülmüş oldu. O hikâye burada kısaca anlatılıyor, çünkü Silmarillerin ve Elflerin yazgısıyla iç içe geçmiş vaziyette ve Kederin Hikâyesi diye geçiyor, çünkü acı dolu ve Bauglir Morgoth'un yaptığı en kötü işlerin bahsi burada geçiyor.

Morwen yılın başında doğum yaptı ve kızına Ağıt anlamına gelen Nienor adını koydu. Ama Túrin ve beraberindekiler büyük vartalar atlatıp nihayet Doriath sınırına ulaştılar; Kral Thingol'ün baş sınır muhafızı Güçlüyay Beleg onları bulup Menegroth'a götürdü. Thingol, Túrin'i kabul etti ve babası Sebatkar Húrin'in onuruna onu bağrına bastı, çünkü Elf dostları olan hanedanlar Thingol'ün hislerini değiştirmişlerdi. Ondan sonra haberciler Hithlum'a gidip, Morwen'e Dor-lómin'den ayrılarak kendileriyle birlikte Doriath'a dönmesini teklif ettiler, ama o Húrin'le yaşadığı evi yine de terk etmedi. Elfler ayrılırken, onlara Hador hanedanının mirasının en önemli parçası olan Dor-lómin'in Ejder Miğferi'ni verip gönderdi.

Túrin Doriath'ta serpilip güçlendi, ama yazgısı kederliydi. Dokuz yıl boyunca Thingol'ün salonlarında yaşadı ve bu süre zarfında acısı hafifledi, çünkü zaman zaman Hithlum'a giden haberciler her seferinde Morwen ve Nienor hakkında birbirinden güzel haberler getiriyorlardı. Ama bir gün geldi ki, kuzeye giden habercilerden dönen olmadı ve Thingol de peşlerinden başka haberci salmadı. Bu olay Túrin'in annesi ve kardeşi için büyük bir korkuya kapılmasına sebep oldu ve yüreğindeki ümitsizlikle Thingol'ün huzuruna çıktı ve zırhla kılıç istedi. Böylece Dor-lómin'in Ejder Miğferi'ni de takıp Doriath sınırları üzerindeki muharebeye katıldı ve Cúthalion Beleg'in birliğinde savaştı.

Ve üç yıl sonra Túrin Menegroth'a döndü, ama yaban topraklardan çıkıp gelmişti ve üstü başı dağılmış, eşyaları ve giysileri yıpranmıştı. Doriath halkı arasında Kral'ın gözünde değerli biri vardı ki, adı Saeros'tu. Túrin'in, Thingol'ün evlatlığı olarak kazandığı onur çoktandır bu adamın gözüne batıyordu; mecliste Túrin'in karşısına oturarak ona sataştı: "Eğer Hithlum'un erkekleri böylesine yabani ve korkunçsa, kadınları nasıldır acaba? Saçlarından başka bir şeyle örtünmeksizin geyikler gibi koşturuyorlar mı ortalarda?" Bu lafın üzerine Túrin büyük bir öfkeye kapılıp sürahiyi aldı ve Saeros'a attı ve onu fena yaraladı.

Ertesi gün Túrin Menegroth'tan sınıra dönmek için ayrılırken Saeros yolunu kesti, ama Túrin onu alt etti ve avlanmış bir hayvan gibi çırılçıplak ormanda koşturdu. Bunun üzerine Saeros dehşet içinde kaçarken su akan dar bir geçide düştü ve bedeni sudaki büyük bir kayaya çarparak parçalandı. Ama başkaları da gelip olup biteni gördü; bunların arasında Mablung da vardı ve o Túrin'e, Menegroth'a dönüp af dileyerek Kral'ın vereceği cezayı çekmesini söyledi. Ama Túrin artık bir suçlu olduğunu düşünüp, zindana atılmaktan korkarak Mablung'un emrine karşı geldi ve hızla dönüp Melian Kuşağı'ndan geçerek Sirion'un batısındaki ormanlara girdi. O kötü günlerde yaban arazide gizlenen ve önlerine çıkan herkesi, Elf, İnsan ya da Ork diye ayırmadan soyan evsiz barksız ve tehlikeli bir çeteye katıldı.

Ama olup biten her şey Thingol'ün huzurunda anlatılıp değerlendirildiğinde, Kral Túrin'e haksızlık edildiğine inanıp onu affetti. O sırada Güçlüyay Beleg onu arayarak kuzey sınırından Menegroth'a dönüyordu; Thingol Beleg'e şöyle dedi: "Kederliyim, Cúthalion, çünkü Húrin'in oğlunu oğlum saydım, Húrin bizzat gölgelerin içinden dönüp de kendi hakkını istemedikçe de öyle kalacak. Túrin'in haksız yere buralardan yaban ele gönderilmesine tek bir laf etmeyeceğim ve geldiğinde onu kucaklayacağım, çünkü çok severim."

Beleg ise şöyle cevap verdi: "Onu bulana dek arayacağım ve eğer yapabilirsem Menegroth'a geri getireceğim, çünkü ben de onu severim."

Bunun ardından Beleg Menegroth'tan çıktı ve Beleriand'ın en uç köşelerine gidip bin bir güçlük içinde boş yere Túrin'den haber almaya çalıştı.

Ama Túrin uzun zamandır kanunsuzların arasında yaşıyordu, hattâ onların reisi olmuştu ve kendisine Haksızlığa Uğramış Neithan adını vermişti. Teiglin'in güneyindeki ormanlık arazide sürekli tetikte yaşıyorlardı, yine de Túrin'in Doriath'tan kaçışının ardından bir yıl geçmişken bir gece Beleg onların inine ulaşmayı başardı. Şans eseri Túrin o esnada kamp yerinde değildi ve haydutlar Beleg'i tutup bağladılar; ona işkence ettiler, çünkü onun Doriath Kralı'nın casusu olmasından korkmuşlardı. Ama Túrin dönüp de yaptıklarını gördüğünde, yaptıkları tüm kötü ve kanunsuz işler için vicdan azabı duydu ve Beleg'i serbest bırakıp dostluklarını tazeledi ve Túrin orada, Angband'ın hizmetkârları

hariç, bir daha hiç kimsenin ne canına ne de malına kastetmeyeceğine dair yemin etti.

Bunun üzerine Beleg, onu elinden geldiğince ikna etmeye çalışarak, Kral'ın onu affettiğini anlattı ve ülkenin kuzey hudutlarında onun gücüne ve yiğitliğine ihtiyaçları olduğunu söyledi. "Yakın bir zamanda Orklar Taur-nu-Fuin'den aşağıya inen bir yol buldular," dedi, "Anach Geçidi'nin içinden de bir yol açtılar."

"Orayı hatırlamıyorum," dedi Túrin.

"Hiçbir zaman sınırlardan o kadar uzaklaşmamıştık," dedi Beleg. "Ama çok uzaklarda Crissaegrim'in tepelerini ve doğuda Gorgoroth'un kara duvarlarını görmüştün. Anach onların arasındadır, Mindeb'in yükseklerdeki pınarlarının üzerinde, zorlu ve tehlikeli bir yoldur; ancak pek çoğu o yoldan çıkıp geliyor ve bir zamanlar huzurlu bir yer olan Dimbar Kara El'in altına giriyor ve Brethil İnsanları çok dertli. Orada bize ihtiyaçları var."

Ama Túrin'in gururu bu affı kabul etmesine engel oldu ve Beleg'in döktüğü diller hissiyatını değiştirmedi. O da elinden geldiğince, Beleg'i Sirion'un batısındaki topraklarda kalmaya zorladı, ama Beleg de bunu yapacak değildi; ona şöyle söyledi: "İnatçısın Túrin ve dik başlısın. Benim dönme vaktim geldi. Eğer Güçlüyay'ı yanında görmek istersen gel beni Dimbar'da bul, çünkü oraya döneceğim."

Ertesi gün Beleg yola çıktı ve Túrin kamptan bir ok atımı mesafeye kadar onunla gitti, ama yolda tek kelime söylemedi. "Öyleyse vedalaşıyor muyuz, Húrin'in oğlu?" dedi Beleg. Bunun üzerine Túrin batı tarafına baktı ve çok uzaklarda Amon Rûdh'un yüce tepelerini gördü; önünde uzanan yoldan habersiz bir halde şöyle cevap verdi: "Beni Dimbar'da ara, dedin. Ben de sana, beni Amon Rûdh'ta bul diyorum! Yoksa bu bizim son vedamız olur." Sonra dostça ama kederli bir şekilde ayrıldılar.

Şimdi Beleg, Bin Mağara'ya dönmüştü; Thingol'le Melian'ın huzuruna çıkıp onlara Túrin'in yoldaşlarının kendisine yaptıkları kötülükler hariç, olup bitenleri anlattı. Thingol içini çekti ve şöyle dedi: "Túrin bana daha ne yaptıracak?"

"Bana izin verin efendim," dedi Beleg, "gidip ona göz kulak olayım ve elimden geldiğince kılavuzluk edeyim; o zaman hiçbir insan elf

sözcüklerinin basitçe konuşulduğunu söyleyemez. Ayrıca böylesi büyük bir iyiliğin yaban ellerde yok olup gitmesini istemiyorum."

Bunun üzerine Thingol, Beleg'e dilediğince davranması için izin verdi ve şöyle dedi: "Cúthalion Beleg! Yaptığın pek çok şey için sana minnettar kaldım, ama evlatlık oğlumu bulman da bunlardan biri. Ayrılırken benden ne dilersen dile, seni eli boş göndermeyeceğim."

"O zaman değerli bir kılıç isteyeceğim," dedi Beleg, "çünkü artık Orklar tek bir yay için çok fazlalar ve çok yakın mesafedeler ve benim kılıcım onların zırhlarına denk değil."

"Sahip olduklarımdan birini seç," dedi Thingol, "kendi kılıcım Aranrúth dışında."

Sonra Beleg Anglachel'i seçti; bu çok değerli bir kılıçtı ve ışık saçan bir yıldız gibi gökyüzünden düşen demirden yapıldığı için bu adı almıştı; yerin altından çıkarılan bütün demirleri parça parça edebilirdi. Ortadünya üzerinde buna benzer tek bir kılıç vardı sadece. Bu kılıç, aynı cevherden, aynı kılıç ustası tarafından yapıldığı halde bu hikâyede anlatılmaz; o usta, Turgon'un kardeşi Aredhel'i eşi olarak alan Karanlık Elf Eöl'dü. Anglachel'i, Nan Elmoth'a yerleşmek için, buna pek iyi gözle bakmayan Thingol'e tımar olarak vermişti, ama bu kılıcın eşi olan Anguirel'i saklamıştı ki o kılıcı da oğlu Maeglin kendisinden aşırdı.

Ama Thingol, Anglachel'in kabzasını Beleg'e doğru döndürdüğünde Melian kılıca baktı ve şöyle dedi: "Bu kılıçta kötülük var. Kılıç ustasının karanlık yüreği hâlâ bu kılıcın içinde yaşıyor. Bu kılıç hizmet ettiği eli sevmeyecek, seninle de uzun süre kalmayacak."

"Yine de elimde tutabildiğim sürece onu kullanacağım," dedi Beleg.

"Benim de bir hediyem var Cúthalion," dedi Melian, "bu, yaban topraklarda senin ve seçtiklerinin yardımına koşacak." Elflerin yol azığı olan *lembas* çıkınını, gümüş yapraklara sarılmış halde ona verdi; çıkının etrafını saran sicimler, Kraliçe'nin beyaz balmumundan, tek bir Telperion çiçeği biçimindeki mührüyle birleştirilmişti, çünkü Eldalië geleneklerine göre *lembas*'ın saklanması ya da verilmesi işi yalnızca Kraliçe'ye aitti. Melian, Túrin'e bundan büyük iyilik yapamazdı, çünkü Eldar daha önce asla İnsanların bu yol azığından yararlanmalarına izin vermemişlerdi; zaten bundan başka çok örnek de yaşanmadı.

Sonra Beleg aldığı hediyelerle Menegroth'tan ayrıldı ve yeniden kuzey hudutlarına geldi; kaldığı kulübe ve pek çok arkadaşı buradaydı. O dönemde Orklar Dimbar'dan püskürtüldüler ve Anglachel kınından sıyrıldığına memnun oldu, ama kış gelip de savaş durulduğunda, yoldaşları aniden Beleg'i kaybettiler, bir daha da geri dönmedi.

Beleg kaçakların yanından ayrılıp da Doriath'a döndüğü zaman, Túrin onları Sirion'un vadisinden çıkarıp batıya doğru uzaklaştırmıştı, çünkü sürekli kovalanma korkusuyla huzursuz hissederek, diken üstünde yaşamaktan yorulmuşlardı ve daha güvenli bir sığınak aradılar. Ve bu, önlerinde kaçan üç Cüceye rastladıkları akşam gerçekleşti; geride kalan Cüceyi tutup yere çaldılar ve çetedeki insanlardan biri yayını alıp, alacakaranlıkta gözden kaybolan diğerlerine bir ok fırlattı. Ele geçirdikleri cücenin adı Mîm'di; Túrin'in önünde eğilip canını bağışlamasını diledi ve karşılığında onları, yerini sadece kendisinin bulabileceği salonlara götürmeyi teklif etti. Bunun üzerine Túrin Mîm'e acıdı ve canını bağışladı; ona şöyle dedi: "Evin nerede?"

Mîm şöyle cevap verdi: "Bu diyarın yukarılarında durur Mîm'in evi, yüksek tepenin üzerinde; Elfler bütün isimleri değiştirdiğinden beridir bu tepeye Amon Rûdh deniyor."

Bunun üzerine Túrin cevap vermedi ve Cüceye gözünü dikti; sonunda şöyle dedi: "Sen bizi oraya götüreceksin."

Ertesi gün Mîm'in peşine düşüp Amon Rûdh'a doğru yola çıktılar. Tepe, Sirion ve Narog vadilerinin arasında yükselen kırların uçundaydı ve taşlık kırın üzerinde bir taç gibi yükseliyordu, ama sarp, gri tepesi, taşları kaplayan kızıl *seregon* dışında çıplaktı. Ve Túrin'in çetesindeki adamlar yaklaştıkça batıya doğru yol alan güneş bulutların arasından sıyrılıp o tacın üzerine düştü ve *seregon* çiçeğe boğuldu. Sonra aralarından biri şöyle söyledi: "Tepenin doruğunda kan var."

Ama Mîm onları gizli patikalardan Amon Rûdh'un sarp yamaçlarından yukarıya çıkardı ve kendi mağarasının girişinde eğilip Túrin'e şöyle dedi: "Bar-en-Danwedh'e, Fidye Evi'ne buyurun, çünkü artık böyle anılacak."

Mîm'i selamlamak üzere elinde lamba taşıyarak bir Cüce geldi ve aralarında konuştular ve hızla mağaranın karanlığına dalıp kayboldular, ama Túrin de peşlerinden gitti ve sonunda, mağaranın oldukça ilerisinde,

zincirlerle asılmış soluk lambalarla aydınlatılmış bir odaya vardı. Orada Mîm'i duvarın kenarında taş bir sedirin üzerinde dizüstü otururken buldu; sakalını yolup ağlıyor ve durmadan aynı ismi haykırıyordu ve sedirin üzerinde başka bir Cüce yatıyordu. Ama Túrin girip Mîm'in yanında durdu ve ona yardım etmeyi önerdi. Bunun üzerine Mîm ona bakıp şöyle dedi: "Senin yapabileceğin bir şey yok. Çünkü bu benim oğlum Khîm ve ölü yatıyor; bir okla vurulmuş. Günbatımında ölmüş. Oğlum Ibun anlattı bana."

Bunun üzerine Túrin Mîm'e acıdı ve şöyle dedi: "Yazık! Eğer yapabilseydim o oku geri alırdım. Artık bu ev gerçekten Bar-en-Danwedh olarak adlandırılacak ve eğer servete kavuşursam, çektiğin acının bedeli olarak, kalbini biraz olsun ferahlatmasa bile, fidyemi oğlun için sana altınlarla ödeyeceğim."

Bu sözler üzerine Mîm ayağa kalktı ve uzun uzun Túrin'e baktı. "Seni duydum," dedi. "Kadim zamanların Cüce efendileri gibi konuştun; buna hayret ettim. Rahata ermiş olmasam da, şimdi yüreğim biraz soğudu; eğer istersen bu eve yerleşebilirsin, çünkü ben de fidyemi ödeyeceğim."

Böylece Túrin, Mîm'in Amon Rûdh üzerindeki gizli evinde yaşamaya başladı; mağaranın önündeki çimenlikte dolandı ve doğuya, batıya, kuzeye baktı. Kuzeye doğru baktığında, Amon Obel'in etrafında yemyeşil yükselen Brethil Ormanı'na gözü takılıp durdu ve gözleri daima o tarafa doğru çevrildi de çevrildi; nedenini bilmiyordu, çünkü yüreği, uzakta göğün etekleri altında sıra sıra dizili olan evinin duvarlarını yani Gölgeli Dağları bir anlığına görecekmiş gibi hissettiği kuzeybatıya çevriliydi. Ama akşamleyin Túrin, güneş uzaklardaki sahiller üzerinde kümelenmiş pusların içine doğru kıpkızıl çöküp de Narog vadisindeki gölgeler koyulurken, günbatımını izlerdi.

Sonraki zamanlarda Túrin sık sık Mîm'le sohbet etti ve onunla yalnız başına oturarak elemini ve yaşam hikâyesini dinledi. Çünkü Mîm, kadim zamanlarda büyük Cüce kentlerine girmeleri yasaklanmış olan Cücelerin soyundandı ve Morgoth'un dönüşünden çok önce batıya, Beleriand'a doğru yürümüşlerdi, ama bedenleri de, demircilik sanatındaki ustalıkları da zayıfladı, eğilmiş omuzlar ve sinsi adımlarla yürüyerek gizlilik içinde bir yaşam sürmeye başladılar. Nogrodlu ve Belegostlu Cüceler dağları aşıp da batıya gelmezden evvel, Beleriandlı Elfler bu diğerlerinin ne olduğunu

bilmiyorlar ve onları avlıyorlar, katlediyorlardı, ama sonradan onları kendi hallerine bıraktılar ve Sindarin dilinde onlara Bodur Cüceler yani Noegyth Nibin dediler. Onlar kendilerinden başka kimseyi sevmezlerdi; Orklara duydukları nefret ve korkunun aynını Elflere karşı da duydular, ama en çok Sürgünlere kinlendiler, çünkü Noldor'un topraklarını ve evlerini ellerinden aldıkları anlatılırdı. Kral Felagund Finrod'un deniz yoluyla gelişinden çok evvel, Nargothrond mağaralarını keşfetmişlerdi ve toprağın kazılması işini onlar başlatmışlardı ve Amon Rûdh'un çıplak zirvesinin, Kel Tepe'nin altında Bodur Cüceler, ormanların Yeşil Elfleri tarafından rahatsız edilmeden, ağır aksak elleriyle uzun yıllar süren uğraşları sonucunda mağaraları oymuş ve derinleştirmişlerdi. Ama sonunda, sayıları azalmış, Mîm ve iki oğlu hariç hepsi Ortadünya'dan silinip gitmişlerdi; Mîm ise, Cücelerin hesabına göre bile yaşlıydı, yaşlı ve unutulmuş. Salonlarında demirhaneler bomboş, baltalar paslanmıştı ve isimleri ancak Doriath ve Nargothrond'a dair kadim hikâyelerde hatırlanıyordu.

Ama kış zamanı gelip çattığında, kuzeyden inen kar, onların nehir vadilerinde görüp bildiklerinden çok daha şiddetli oldu ve Amon Rûdh bu derin örtünün altında kaldı ve Angband'ın gücü arttıkça Beleriand'da kışların kötüleştiğine kanaat getirdiler. O dönemde yalnızca en zorlu kişiler dışarıya çıkmaya cesaret ettiler ve bazısı hasta düştü; hepsi de açlık yüzünden zayıfladı. Ama bir kış gününün loş günbatımında birdenbire iri cüsseli, beyazlar içinde ve pelerinli, başlıklı bir adam yanlarında belirdi; tek bir söz etmeden ateşin yanına yürüdü. Ve adamlar korkudan sıçradıklarında o güldü, başlığını geriye attı, geniş pelerininin altından büyük çıkınını çıkardı ve Túrin yanan ateşin ışığında Cúthalion Beleg'in yüzünü bir kez daha gördü.

Beleg böylece bir kez daha Túrin'e döndü ve buluşmaları sevinçli oldu; küçücük bir çetenin reisi olan Túrin'in zihnini yaban topraklardaki yaşamından daha yukarılara çıkaracağını düşünerek Dor-lómin'in Ejder Miğferi'ni de Dimbar'dan getirmişti. Ama Túrin'in hâlâ Doriath'a dönmeye niyeti yoktu ve Beleg bilgeliğine rağmen sevgisine teslim olarak onun yanında kaldı ve onu bırakıp gitmedi; bu süre zarfında da Túrin'in çetesi için canla başla çalıştı. Yaralananlara, hasta düşenlere baktı; onlara Melian'ın *lembas*'ından verdi; hepsi de çarçabuk toparlandılar, çünkü Gri Elfler, Valinor'dan gelen Sürgünlerden bilgide ve beceride eksik olsalar da,

Ortadünya yaşamına dair bilgileri İnsanların fersah fersah ötesindeydi. Ama Beleg güçlü kuvvetli ve hem gözü, hem de zihniyle uzak görüşlü olduğu için kanunsuzlar arasında itibar sahibi oldu, ama Mîm'in Bar-en-Danweth'e gelen Elflere duyduğu nefret arttıkça arttı; kimselerle konuşmayarak oğlu Ibun'la birlikte evinin en koyu gölgeleri altına çekilip oturdu. Ama bunlar Túrin'in hiç mi hiç dikkatini çekmedi ve kış geçip de bahar geldiğinde yapacak daha mühim işleri çıktı.

Peki artık kim bilirdi Morgoth'un tasarladıklarını? Şimdi kuzeydeki kara tahtında oturmuş, kendisine gelen tüm haberleri kötülüğüyle ölçüp biçen ve düşmanlarının yapıp ettiklerini ve niyetlerini, en bilgesinin korktuğundan bile daha iyi takip eden, Yüce Şarkı'nın Ainur'u arasında kudretli Melkor olarak anılan Morgoth'un zihninden geçenleri Kraliçe Melian dışında kim hakikaten kavrayabilirdi ki? Sık sık da Morgoth'un fikirleri oralara ulaştı, ama Melian tarafından bu işler hep bozuldu.

Ve şimdi Angband'ın gücü kuvveti yerine gelmişti; ordularının öncü kuvvetleri, etrafı yoklayan bir elin uzun parmakları gibi Beleriand'a uzanan yolları kolaçan ettiler. Anach'tan geçip geldiler ve Dimbar ile Doriath'ın kuzey hudutlarının tamamı alındı. Sirion'un uzun geçidine ulaşan kadim yoldan geldiler, bir zamanlar Finrod'un Minas Tirith'inin bulunduğu adayı geçtiler ve buradan Malduin ve Sirion arasındaki topraklara, oradan da Brethil'in çıkıntılarından Teiglin geçitlerine uzanan topraklara kadar ilerlediler. Yol oradan Korunan Düzlük'e devam ediyordu, ama Orklar bu düzlükte şimdiye kadar çok da ilerilere gitmemişlerdi, çünkü artık yaban topraklarda gizli bir dehşet kök salmıştı ve kızıl tepenin üzerindeki, henüz haberdar olmadıkları dikkatli gözler üzerlerindeydi. Túrin, Hador Miğferi'ni başına yeniden geçirmişti ve Dimbar'da yenik düşen miğferle yayın umulanın da ötesinde bir güçle canlandığı haberi ormanın içinde, nehir boyunca ve tepelerin geçitlerinden dört bir yanda fısıldanır olmuştu. Bu haberler üzerine reislerini kaybetmiş, yurtlarından edilmiş ama yılmamış olanlar yeniden yüreklenip iki reisi aramaya çıktılar. O devirde Teiglin ile Doriath'ın batı hududu arasındaki ülkenin tamamı Dor-Cúarthol, yani Yay ve Miğfer Ülkesi olarak anıldı; Túrin kendisine yeni bir isim verdi ve Gorthol, yani Korkunç Miğfer dedi; yüreği yeniden ateşlenmişti. İki reisin yaptıklarının ünü Menegroth'ta, Nargothrond'un yeraltındaki salonlarında ve hattâ gizli Gondolin ülkesinde dahi duyuldu ve Angband'da da tanınır oldular. Morgoth bu habere güldü, çünkü

Húrin'in oğlunu bu kez de Ejder Miğferi ele vermişti; Amon Rûdh çok geçmeden casusların ablukası altına alındı.

Yılın sonuna doğru Cüce Mîm ile oğlu Ibun, kışlık erzak olarak yaban arazide kök toplamak için Bar-en-Danweth'ten ayrıldılar ve Orklar tarafından esir alındılar. Mîm ikinci kez düşmanlarına, Amon Rûdh'un üzerindeki evine giden gizli patikaları gösterme vaadinde bulundu, ama bir yandan da verdiği sözü geciktirmenin yolunu aradı ve Gorthol'un katledilmemesi için ricada bulundu. Bu sözler üzerine Orkların reisi güldü ve Mîm'e şöyle dedi: "Elbette Húrin'in oğlu Túrin katledilmeyecek."

Bar-en-Danweth böylece ele verilmiş oldu, çünkü Mîm'in yol gösterdiği Orklar sinsice yaklaşıp gece vakti saldırdılar. Túrin'in çetesinden pek çok kişi uykusunda katledildi, ama bazıları da kaçıp, içerideki merdivenden tepenin zirvesine çıktılar ve orada düşene kadar savaştılar; kanları, taşın üzerini örtmüş olan *seregon*'un üzerine fışkırdı. Túrin ise, savaşırken bir ağla yakalanıp düşürüldü ve götürüldü.

Ve sonunda etraf yeniden sessizliğe büründüğünde Mîm evinin gölgelerinden sürünerek dışarıya çıktı ve güneş Sirion'un sisleri arasında yükselirken, tepenin zirvesinde yatan ölülerin yanı başında durdu. Ama orada yatanların tümünün ölmemiş olduğunu anladı, çünkü biriyle göz göze geldi; Elf Beleg'in gözlerinin içine baktı. Bunun üzerine, Mîm, ne zamandır içinde biriken nefretle Beleg'in üzerine yürüdü ve yanına düşmüş olanlardan birinin altında duran Anglachel'i olduğu yerden çekip çıkardı, ama sendeledi ve Beleg kılıcı geri aldı ve Cüceye sapladı; Mîm ise dehşet içinde tepenin zirvesinden kaçtı. Beleg arkasından şöyle bağırdı: "Hador hanedanının intikamı senden bir gün mutlaka alınacak!"

Beleg şimdi ağır yaralıydı ama Ortadünya'nın kudretli Elflerinden biriydi, üstelik bir şifa üstadıydı. Bu yüzden ölmedi ve yavaş yavaş gücünü geri kazandı; Túrin'in cesedini bulup gömmek için boşuna arandı durdu. Ama onu bulamadı ve o zaman, Húrin'in oğlunun hâlâ hayatta olduğunu ve esir düşüp Angband'a götürüldüğünü anladı.

Beleg umutsuzca Amon Rûdh'dan ayrıldı ve Orkların izlerini takip ederek kuzeye, Teiglin geçitlerine ulaştı; Brithiach'ın üstünden geçip Anach Geçidi'ne doğru yol alırken Dimbar'ı boydan boya katetti. Ve artık çok da uzaklarında sayılmazdı, çünkü Beleg uyumadan yol alıyordu, ama Orklar yolda avlanmışlar ve kuzeye doğru kimsenin peşlerinden

geleceğinden korkmadan yolda oyalanmışlardı; korkutucu Taur-nu-Fuin ormanlarında bile izlerinin peşini bırakmadı, çünkü Beleg'in yeteneği Ortadünya üzerinde kimselerde yoktu. Ama gece vakti uğursuz topraklardan geçerken, kocaman ölü bir ağacın dibine yatmış uyuyan birine rast geldi; ve Beleg, uyuyan kişinin yanından geçerken adımlarını yavaşlattığında bunun bir Elf olduğunu gördü. Bunun üzerine onunla konuşup *lembas* verdi ve bu korkunç yere onu hangi yazgının getirdiğini sordu; yolcu adının Gwindor olduğunu söyledi; Guilin'in oğlu Gwindor.

Beleg içi acıyarak baktı ona, çünkü Nirnaeth Arnoediad'da cesaretle Angband'ın esas kapılarına doğru atılmış ve ele geçirilmiş olan Nargothrond efendisinin güçlü bedeninin ve mizacının korku dolu, ezik bir gölgesi kalmıştı geriye. Çünkü metallerle cevherleri çıkarıp işlemedeki becerileri nedeniyle, Morgoth'un ele geçirdiği Noldor'un hemen hiçbiri öldürülmemişti; Gwindor da hayatta kalanlar arasındaydı, ama kuzeydeki madenlere çalışmaya gönderilmişti. Madenci Elfler zaman zaman, yalnızca kendilerinin bildiği gizli tünellerden kaçmayı başarıyordu; işte Beleg de bu sayede Taur-nu-Fuin'in labirentlerinde kaybolup zihni bulanan Gwindor'u bulmuştu.

Gwindor ona, ağaçların arasında yatıp gizlenirken kuzeye doğru ilerleyen büyük bir Ork kafilesinin geçtiğini, yanlarında kurtların da olduğunu anlattı; aralarında elleri zincirlenmiş bir İnsan da vardı; onu kamçılayarak yürütüyorlardı. "Çok uzun boyluydu," dedi Gwindor, "Hithlum'un puslu tepelerinde yaşayan İnsanlar kadar vardı boyu." Bunun üzerine Beleg, Taur-nu-Fuin'de ne aradığını anlattı; Gwindor, Túrin'in çekeceği acıyı önlemesinin imkânı olmadığını söyleyerek onu bu takipten caydırmaya çalıştı. Ama Beleg Túrin'i bırakıp gitmeyecekti ve duyduğu acıyla Gwindor'un yüreğindeki umuda can verdi; Anfauglith'in kıraç kum tepelerine doğru inen dik yamaçların üzerindeki ormandan çıkana dek Orkları izleyerek birlikte yola devam ettiler. Gün ışığı sönerken, Orklar, çıplak küçük bir vadide, Thangorodrim'in doruklarını gören bir yere kamplarını kurdular; kurt gözcüleri yerleştirip kendileri içki alemine daldılar. Beleg ile Gwindor küçük vadiye doğru sürünürlerken batıdan müthiş bir fırtına kopup geliyor, uzaklarda, Gölgeli Dağların üzerinde şimşekler çakıyordu.

Kamptaki herkes uykuya çekildiğinde Beleg yayını aldı ve karanlıkta sessizce birer birer kurt gözcülerini indirdi. Sonra büyük bir tehlikeye

atılarak kampa daldılar ve Túrin'i elleri ve ayaklarından çürümüş bir ağaca zincirlenmiş halde buldular; ona fırlatılmış bıçaklar ağacın gövdesinin her yanına saplanmıştı; çok yorgun olduğu için uykusunda adeta kendinden geçmişti. Beleg ve Gwindor bağları kesip onu vadiden dışarıya taşıdılar, ama yolun biraz yukarısındaki sık dikenli ağaçların ötesine götüremediler. Hemen orada yere yatırdılar, ama fırtına çok yakına kadar gelmişti. Beleg kılıcı Anglachel'i çıkarıp Túrin'in zincirlerini kopardı, ama kader o gün epeyce zorluydu, çünkü zincirleri keserken kılıç kaydı ve Túrin'in ayağı hafifçe delindi. Bunun üzerine Túrin aniden öfke ve korku ile ayıldı; birinin kılıcını kınından sıyırıp üzerine eğildiğini görünce Orkların yeniden ona işkence etmeye geldiklerini düşünerek avazı çıktığı kadar bağırıp ayağa fırladı; karanlıkta boğuşurken Anglachel'i ele geçirdi ve Cúthalion Beleg'i düşmanı zannettiği için oracıkta katletti.

Ama özgürlüğüne kavuştuğunu zannedip, kıymetli hayatını hayali düşmanlara satmaya hazırlanırken, büyük bir şimşek çaktı ve Beleg'in yüzüyle karşılaştı. Bunun üzerine Túrin ne yaptığının farkına vararak bu korkunç ölüme bakakaldı ve kaskatı kesildi; etraflarında titreşen şimşeğin aydınlattığı yüzü öylesine berbat haldeydi ki, Gwindor yere kapaklandı ve kafasını kaldırıp onun gözlerine bakmaya cesaret edemedi.

Ama şimdi de vadideki Orklar uyanmışlardı ve kampta bir kargaşa baş göstermişti, çünkü batıdan gelen yıldırımın denizin öte yanındaki düşmanları tarafından gönderildiğini zannederek büyük bir korkuya kapılmışlardı. Ardından bir rüzgâr çıktı, sağanak yağmur bastırdı ve Taur-nu-Fuin'den aşağıya seller aktı ve Gwindor bağırarak Túrin'i başlarına gelmek üzere olan tehlikeye karşı uyarsa da ondan cevap alamadı; Túrin, hareket etmeksizin ve ağlamaksızın, fırtınanın ortasında Cúthalion Beleg'in yanında oturuyordu.

Sabahla birlikte fırtına Lothan'ın üzerinden doğuya kaydı ve güz güneşi sıcacık ve pırıl pırıl yükseldi, ama Orklar Túrin'in çoktan uzaklara kaçtığından emin oldukları ve izler de bu fırtınada silinip gideceği için onu aramaya falan kalkışmadan aceleyle çekip gittiler; Gwindor onların ta uzaklarda Anfauglith'in buhar tüten kumluklarında uzaklaştıklarını gördü. İşte böylece, Húrin'in oğlunu, Taur-nu-Fuin'in eteklerinde, çıldırmış ve kendinden geçmiş bir halde, kendi vurdukları zincirden daha ağır bir yükün altında bırakıp Morgoth'un huzuruna elleri boş döndüler.

Sonra Gwindor, Beleg'i gömmesine yardım etmesi için Túrin'i uyandırdı; Túrin uykuda yürür gibi kalktı; birlikte Beleg'i derin olmayan bir mezara koyup, yanına Beleg'in kara porsuk ağacından müthiş yayını, Belthronding'i bıraktılar. Ama korkunç kılıç Anglachel'i, toprakta işe yaramadan yatmak yerine Morgoth'un hizmetkârlarından intikam almasının yeğ olduğunu söyleyerek Gwindor alıkoydu ve Melian'ın *lembas*'ını da yaban arazide kendilerine güç vermesi için aldı.

Arkadaşların en hakikatlisi, Kadim Günlerde Beleriand ormanlarında yaşamış olanlar içinde en beceriklisi Güçlüyay Beleg işte böyle, en sevdiğinin elinden ölümü tattı; bu keder Túrin'in yüzüne kazındı ve asla kaybolmadı. Ama Nargothrondlu Elfin içindeki güç ve cesaret tazelenmişti; Taur-nu-Fuin'den çıkarak Túrin'i uzaklara götürdü. Uzun ve zorlu patikalarda ilerlerken Túrin bir kez bile ağzını açmadı; yıl bitip de kış kuzey topraklarına doğru yaklaşırken amaçsız ve arzusuz bir halde yürüdü. Ama Gwindor onu daima korudu ve rehberi oldu; böylece Sirion üzerinden batıya doğru geçtiler ve sonunda Narog'un Gölge Dağlarının eteklerinde yaşam bulduğu pınarlara, Eithel Ivrin'e ulaştılar. Gwindor orada Túrin'e şöyle dedi: "Thalion Húrin'in oğlu Túrin, uyan! Ivrin'in gölünde sonsuz neşe vardır. Onun güzelliğini ta kadim günlerde yaratmış olan Ulmo'nun kirlenmekten koruduğu, tükenmeyen kehribar kaynaklardan beslenir." Bunun üzerine Túrin eğilip sudan içti; birden kendisini yere attı ve sonunda gözyaşları boşaldı; çılgınlığı son buldu.

Orada Beleg için bir şarkı yaptı ve adına *Laer Cú Beleg*, Büyük Yayın Şarkısı dedi; etraftaki tehlikelere aldırmaksızın şarkısını yüksek sesle söyledi. Ve Gwindor Anglachel'i onun ellerine bıraktı; Túrin kılıcın ağır, güçlü ve kudretli olduğunu anladı, ama gövdesi kararıp hantallaşmış, ucu körelmişti. Sonra Gwindor şöyle dedi: "Bu, Ortadünya'da gördüklerimden farklı, garip bir kılıç. Tıpkı senin gibi Beleg için yas tutuyor. Ama kaygılanma, çünkü Nargothrond'a, Finarfin'in ülkesine dönüyorum; sen de benimle geleceksin ve orada iyileşip toparlanacaksın."

"Sen kimsin?" dedi Túrin.

"Gezgin bir Elf, Beleg'in karşılaştığı ve teselli ettiği kaçak bir köle," dedi Gwindor. "Ama bir zamanlar, Nirnaeth Arnoediad'a gidene dek Nargothrond'un efendilerinden biri, Guilin'in oğlu Gwindor'dum ve sonra Angband'da esir kaldım."

"Peki, Dor-lómin savaşçılarından, Galdor'un oğlu Húrin ile karşılaştın mı?" diye sordu Túrin.

"Onu hiç görmedim," dedi Gwindor. "Ama hâlâ Morgoth'a meydan okuduğuna ve Morgoth'un onu da, tüm soyunu da lanetlediğine dair bir söylenti Angband'da kulaktan kulağa geziyor."

"Buna inanırım," dedi Túrin.

Sonra yola koyuldular ve Eithel Ivrin'den çıkıp, Elf nöbetçileri tarafından yakalanıp esir olarak gizli kaleye getirilene dek Narog kıyıları boyunca güneye doğru yol aldılar. Túrin'in Nargothrond'a gelişi böyle oldu.

Genç ve güçlü bir adam olarak yurdundan çıkıp, şimdi ise çalışmaktan ve gördüğü işkencelerden dolayı yaşlı, ölümlü bir İnsan gibi görünen Gwindor'u ilk başta kendi halkı dahi tanımadı, ama Kral Orodreth'in kızı Finduilas onu tanıdı ve buyur etti, çünkü Nirnaeth'e gitmeden önce kalbini ona vermişti ve Gwindor onun güzelliğine öylesine tutulmuştu ki, ona Ivrin gölcükleri üzerindeki güneş pırıltısı anlamına gelen Faelivrin sözünü yakıştırmıştı. Gwindor'un hatırı için Túrin de Nargothrond'a kabul edildi ve orada saygın bir yer buldu. Ama Gwindor onu tanıtacağı sırada, Túrin onu durdurdu ve şöyle dedi: "Ben (Kötükaderli'nin oğlu Kanı lekelenmiş anlamında) Úmarth 'ın oğlu Agarwaen'im, ormanlarda yaşayan bir avcıyım," dedi; Nargothrondlu Elfler bunun üzerine bir daha soru sormadılar.

Zaman geçtikçe Túrin Orodreth'in himayesinde yükseldi ve Nargothrond'daki hemen herkes tarafından benimsendi. Çünkü gençti ve daha yeni yeni yetişkinliğe adım atıyordu; annesi Morwen Eledhwen'e gerçekten de benziyordu: Koyu renk saçlı, soluk tenli, gri gözlüydü ve Kadim Zamanlardaki fani İnsanların hepsinden çok daha güzeldi. Konuşması, hali tavrı kadim Doriath krallığına yaraşır şekildeydi. Hattâ Elfler arasında dahi Noldor'un yüce hanedanlarından birinden gelmiş sanılabilirdi. Bu yüzden pek çok kişi ona Adanedhel dedi, yani Elf-İnsan. Nargothrond'un yetenekli demircileri kılıç Anglachel'i onun için yeniden dövdüler ve daima siyah kalmasına rağmen ucu soluk bir ateşle parıldadı; adına Gurthang, yani Ölüm Demiri dendi. Korunan Düzlük'te giriştiği dövüşlerde öylesine cesur ve becerikliydi ki, kendisi de Mormegil, yani Kara Kılıç olarak nam saldı ve Elfler onun için şöyle söylediler: "Talihin kötü bir cilvesi ya da uzaktan atılan uğursuz bir ok dışında hiçbir şey

Mormegil'in bileğini bükemez." Bu yüzden, onu korumak için ona bir cüce zırhı verdiler ve gözünün döndüğü bir anda, silahlıkta bulduğu altından dökülmüş bir cüce maskesini muharebeden önce başına geçirdi ve tüm düşmanları onu gördükleri anda kaçıştılar.

Sonradan sonraya, Finduilas'ın kalbi Gwindor'dan geçti ve tüm çabasına rağmen karşı koyamayarak Túrin'e âşık oldu, ama Túrin'in neler olup bittiğinden haberi yoktu. Kalbi kırılan Finduilas acılar içinde kaldı; sararıp soldu, sessizliğe gömüldü. Gwindor ise karanlık düşüncelere daldı ve sonra Finduilas'a şöyle dedi: "Finarfin hanedanının kızı, aramıza keder girmesine müsaade etmeyelim, çünkü Morgoth hayatımı altüst etmiş olsa da, hâlâ seni seviyorum. Kalbinin sesini dinle, ama dikkatli ol! Ilúvatar'ın Büyük Çocuklarının, Genç olanlarıyla evlenmesi ne yakışık alır şeydir, ne de akıllıca olur, çünkü onların yaşamları kısadır ve çok geçmeden bizi sonsuza dek dul bırakıp göçer giderler. Bizim anlayamadığımız büyük hüküm yani ölüm yüzünden buna izin verir, bir iki istisna haricinde. Ama bu adam Beren değil. Gören gözlerin hemen fark edeceği gibi, bu adamın üzerinde bir hüküm var ki hiç de aydınlık bir hüküm değil. Sen de o yazgıya dahil olma. Eğer sen izin verirsen aşkın seni acıya ve ölüme sürükleyecek. Bana kulak ver! O gerçekten *Úmarth* oğlu *Agarwaen* olsa da, gerçek ismi Túrin, Morgoth'un Angband'da esir tuttuğu ve tüm soyunu lanetlediği Húrin'in oğlu. Bauglir Morgoth'un kudretini ise sorgulama! Bu kudretin yapabileceklerini bende görmüyor musun zaten?"

Bunun üzerine Finduilas uzun bir süre düşüncelere daldı, ama sonunda sadece şunu söyledi: "Húrin'in oğlu Túrin beni sevmiyor ve asla da sevmeyecek."

Sonradan Túrin olup biteni Finduilas'tan öğrendiğinde öfkeden deliye döndü ve Gwindor'a şöyle dedi: "Beni kurtardığın ve koruduğun için sana sevgi duydum. Ama şimdi gerçek adımı açıklayıp, hakkımdaki hükmü peşimden getirerek bana kötülük ediyorsun, dostum."

Gwindor onu şöyle yanıtladı: "O hüküm zaten senin içinde, adında değil ki."

Orodreth, Mormegil'in aslında Thalion Húrin'in oğlu olduğunu öğrendiğinde ona büyük bir onur bahşetti ve Túrin Nargothrond halkı içinde kudretli bir kişi oldu. Ama onların gizli kapaklı, uzaktan oklarla savaşma biçimlerinden hazzetmedi ve cesurca ortaya atılıp, açıktan

dövüşmeyi arzuladı; fikirlerini Kral'la uzun uzun, enine boyuna tartıştı. O günlerde Nargothrondlu Elfler gizliliklerini bir kenara bırakıp göğüs göğüse çarpışmalara girdiler ve büyük bir mühimmat deposu kuruldu ve Noldor, Túrin'in teklifi üzerine, ordularını daha kolay tahliye edebilmek için Narog üzerine, Felagund kapılarından dışarıya ulaşımı sağlayacak sağlam bir köprü inşa ettiler. Bundan sonra, Angband'ın hizmetkârları doğu yönünde Narog ve Sirion arasındaki topraklardan sürülüp, batı yönünde Nenning'e ve ıssız Falas bölgelerine atıldılar; Gwindor Kral'ın divanlarında Túrin'in izlediği yolun yanlış olduğunda ısrar ederek daima onun aleyhine konuşurken, kendi kendisinin saygınlığına halel getirdi ve kimselerin kulak asmadığı biri oluverdi, çünkü artık gücü azalmış, ordunun ön saflarından gerilere düşmüştü. Böylece Nargothrond, Morgoth'un gazabının ve nefretinin hedefi haline geldi, ama Túrin'in dileği üzerine gerçek adı hâlâ anılmamıştı ve yaptığı işlerin ünü Doriath'a, hattâ Thingol'ün kulağına geldiği halde, söylentilerde ondan yalnızca Nargothrondlu Kara Kılıç olarak bahsedildi.

Mormegil'in yaptıkları sayesinde Morgoth'un gücünün Sirion'un batısında durdurulduğu bu sükunet ve umut devrinde, Morwen nihayet kızı Nienor'la birlikte Dor-lómin'den kaçıp Thingol'ün salonlarına doğru zorlu bir yolculuğu göze almıştı. Orada ise onu yeni bir acı bekliyordu, çünkü vardığında Túrin'in gitmiş olduğunu ve Ejder Miğferi'nin Sirion'un batısındaki topraklarda kayboluşundan beri ona dair tek bir haber dahi gelmediğini öğrendi, ama Morwen Nienor'la birlikte Thingol'ün misafiri olarak Doriath'ta kaldı ve saygı gördü.

Ay'ın yükselişinin dört yüz doksan beşinci yılı dolmuştu ve baharda Nargothrond'a Gelmir ve Arminas isimli iki Elf geldi; bunlar Angrond'un halkındandı, ama Dagor Bragollach'tan beri, Gemiyapımcısı Círdan'ın yanına güneye yerleşmişlerdi. Yaptıkları uzun yolculuktan, Orklarla diğer uğursuz yaratıkların Ered Wethrin'in eteklerinde ve Sirion Geçidi'nde toplandığına dair haberlerle gelmişlerdi, ayrıca Ulmo'nun Círdan'ı, büyük bir tehlikenin Nargothrond'a yaklaştığına dair uyardığını da anlattılar.

"Suların Efendisi'nin sözlerine kulak verin!" dediler Kral'a. "Böyle söyledi Gemiyapımcısı Círdan'a: 'Kuzeyin Kötülüğü Sirion'un pınarlarını kirletti ve benim gücüm akan suların damarlarından çekiliyor. Ama esas daha kötü bir şey yaklaşıyor. Bu yüzden Nargothrond'un Efendisi'ne şunu söyleyin: Kalenin kapılarını kapatıp dışarıya çıkmayın. Sürünerek gelen

kötülüğün sizi bulamaması için gururunuzun taşlarını söküp atın gürültülü nehre."

Orodreth habercilerin bu felaket dolu sözlerinden dolayı kaygılanmıştı, ama Túrin'in bu öğütleri dinlemeye hiç niyeti yoktu, en azından büyük köprünün yerlebir edilmesine izin vermeyecekti, çünkü kibirli ve zorlu biri olup çıkmıştı; aklına estiği gibi emir veriyordu.

Çok geçmeden Brethil'in Efendisi Handir katledildi, çünkü Orklar topraklarına girdiler ve Handir onlara savaş açtı, ama Brethil İnsanları yenildiler ve ormanlarına geri çekildiler. Ama sırasını bekleyen Morgoth güz mevsimi geldiğinde, uzun zamandır hazırladığı müthiş ordusunu Narog halkının üzerine saldı ve Urulóki Glaurung Anfauglith'i aşıp Sirion'un kuzey vadilerine geldi ve ortalığı talan etti. Ered Wethrin'in gölgeleri altında Eithel Ivrin'i kirletti, oradan Nargothrond ülkesine geçip Narog ve Teiglin arasındaki Korunan Düzlük'ü, Talath Dirnen'i yaktı.

Bunun üzerine Nargothrond savaşçıları harekete geçtiler; Túrin o gün heybetli ve korkutucu görünüyordu; atıyla Orodreth'in sağında ilerlediğini gören ordunun cesareti arttı. Ama Morgoth'un ordusu, nöbetçilerin anlattıklarından çok daha genişti ve cüce maskesiyle korunan Túrin hariç hiç kimse Glaurung'un saldırısına mukavemet gösteremedi; Orklar, Elf ordusunu püskürtüp Ginglith ve Narog arasındaki Tumhalad arazisine sıkıştırdılar ve hapsettiler. O gün tüm Nargothrond ordusu ve ihtişamı yok olup gitti ve ön saflarda savaşan Orodreth katledildi; Guilin'in oğlu Gwindor ise ölümcül bir yara aldı. Ama Túrin onun yardımına koştuğunda yaratıklar kaçışıverdiler; Túrin Gwindor'u taşıyıp ormana kaçırarak çimenlere yatırdı.

Gwindor, Túrin'e şöyle söyledi: "Benim seni taşıdığım gibi sen de beni taşıdın ve şimdi ödeştik! Ama benimki talihsizlikti, seninki ise boş bir çaba, çünkü bedenim iyileşemez durumda ve artık Ortadünya'yı terk etmem gerekiyor. Ve seni sevsem de, Húrin'in oğlu, seni Orkların elinden kurtardığım için pişmanım. Ama belli ki seni cesaretin ve gururun sayesinde hâlâ seviyorum, hâlâ hayattayım ve belli ki Nargothrond bir süre daha ayakta kalacak. Eğer beni seviyorsan, şimdi bırak git! Vakit kaybetmeden Nargothrond'a git ve Finduilas'ı kurtar. Ve sana son sözüm şudur: O, tek başına, senin için verilmiş hükmün karşısında durup seni

koruyor. Eğer sen onun ümidini kırarsan, o hüküm seni mutlaka ele geçirecek. Elveda!"

Bunun üzerine Túrin, yolda karşısına çıkanları yanına alarak hızla Nargothrond'a döndü; o vakitte güz korkunç bir kışa dönüşmekte olduğu için, onlar giderken kuvvetli bir rüzgâr ağaçların yapraklarını döktü. Ama Orkların orduları ve ejder Glaurung onun önündeydiler ve gözcüler, Tumhalad düzlüğünde neler olup bittiğini anlayamadan, Túrin'in karşısında beliriverdiler. O gün, Narog üzerindeki köprünün ne büyük bir bela olduğu anlaşıldı, çünkü büyük ve güçlüydü, kolayca yıkılacak gibi değildi; düşman rahatça derin nehri aştı ve Glaurung ateşler saçarak Felagund kapılarının önüne kadar geldi, onları devirdi ve içeriye daldı.

Ve Túrin oraya vardığında, Nargothrond'un hemen hemen bütünüyle yağmalandığını gördü. Orklar, silah taşıyanlar arasında geriye kalanların hepsini ya katletmişler ya da şehirden kovmuşlardı ve o anda bile büyük salonlarla odalar yağmalanıyor, tahrip ediliyordu; yanmaktan ve katliamdan kurtulmuş olan kadınlarla kızlar ise, Morgoth'un hizmetine girecek köleler olarak kapıların önündeki taraçalara doldurulmuşlardı. Túrin işte bu yıkımın ve felaketin üzerine yetişti ve kimse onu durduramadı, durduramazdı da; önüne çıkan herkesi devirip köprüden geçti ve esirlere doğru ilerledi.

Şimdi tek başınaydı, çünkü peşinden gelen birkaç kişi de kaçıp gitmişti. Ama o anda Glaurung, yıkılan kapılardan çıkıp, Túrin ile köprü arasında yerini aldı. Sonra, içindeki kötü ruhun sesiyle birdenbire konuştu: "Selam sana, Húrin'in oğlu. İyi ki karşılaştık!"

Bunun üzerine Túrin o tarafa sıçrayıp, ona doğru koca koca adımlarla ilerledi ve Gurthang'ın ağzı alev alev parladı, ama onun darbesini durdurup, iblis gözlerini kocaman açarak Túrin'e baktı. Túrin kılıcını yukarıya kaldırırken korkusuzca gözlerinin içine baktı ve o anda ejderin kapaksız gözlerinin donduran büyüsüne kapılıp taş kesildi. Uzun bir süre taştan oyulmuş gibi dikildi, şimdi ikisi, Nargothrond kapılarının önünde bir başlarına, sessizce durdular. Glaurung, Túrin'le alay ederek yeniden konuştu: "Baştan aşağı kötülüksün sen, Húrin'in oğlu. Nankör bir evlatlık, haydut, arkadaş katili, aşk hırsızı, Nargothrond'a el koyan, çılgın reis ve soyunu terk edensin. Annenle kız kardeşin, Dor-lómin'de esir olarak, yoksulluk ve sıkıntı içinde yaşıyorlar. Sen prensler gibi giyiniyorsun, onlar

çula çaputa sarınıyorlar ve onlar senin hasretini çekerken sen onlara aldırmıyorsun. Baban böyle bir oğula sahip olduğu için kimbilir ne kadar sevinirdi; öğrenecek de." Ve Glaurung'un büyüsünden kurtulamamış olan Túrin, bu sözleri dinlerken kendisini çarpıtılmış bir aynada gördü ve gördüklerinden iğrendi.

Ve ejder gözleriyle Túrin'in zihnini esir almış eziyet ederken, Orklar sürüler halinde topladıkları esirlerle birlikte onun bulunduğu yerin yakınından geçtiler ve köprüye yöneldiler. Finduilas da onların arasındaydı ve giderken Túrin'e seslendi, ama onun bağırışları ve esirlerin feryatları kuzeye giden yolda duyulmaz olana dek Glaurung onu bırakmadı. O ses Túrin'in kulaklarında çınladıkça çınlıyordu.

Sonra birden Glaurung bakışlarını çevirdi ve bekledi; Túrin, korkunç bir rüyadan uyanan biri gibi yavaşça hareket etti. Kendisine geldiğinde, haykırarak ejderin üzerine atıldı. Ama Glaurung güldü ve şöyle dedi: "Eğer katledilmek istiyorsan, memnuniyetle yaparım. Ama bunun Morwen'le Nienor'a bir faydası dokunmaz. Elf kadınının feryadına hiç kulak vermedin. Kendi kanından olanları da mı inkar edeceksin?"

Ama Túrin kılıcını geri çekerek ejderin gözüne batırdı ve Glaurung geriye doğru bükülerek Túrin'in karşısına bütün heybetiyle dikildi ve şöyle dedi: "Yoo! En azından yiğitsin, hem de karşıma çıkan herkesten çok. Ve düşmanlarımızın cesaretini takdir etmediğimizi söyleyenler yalancıdır. Bak şimdi! Seni bırakıyorum. Eğer yapabilirsen, akrabalarının yanına git. Haydi git! Eğer bu günlerin hikâyesini anlatacak bir Elf ya da İnsan kalırsa geriye, bu armağanı reddettiğin takdirde senden aşağılayarak bahsedecektir."

Bunun üzerine hâlâ ejderin gözlerinin etkisinde olan Túrin, sanki kalbinde merhamet taşıyan bir düşmanla karşı karşıyaymış gibi, Glaurung'un sözlerine kandı ve dönüp köprüye doğru koştu. Ama o giderken, Glaurung korkunç bir sesle arkasından şöyle seslendi: "Acele et, Húrin'in oğlu, Dor-lómin'e koş! Belki de Orklar bir kez daha senden önce davranırlar. Ve eğer Finduilas'ı kurtarmak için oyalanırsan, Morwen'i bir daha asla göremezsin, kardeşin Nienor'u asla göremezsin ve ikisi de adına lanet okurlar."

Ama Túrin kuzey yoluna sapıp uzaklaştı ve Glaurung bir kez daha güldü, çünkü efendisinin verdiği görevi başarmıştı. Sonra iyice keyiflendi

ve korkunç alevlerini salıp etrafındaki her şeyi küle çevirdi. Talan işine dalıp gitmiş olan Orkların yola koyulmaları için emir verip, onları son değerli parçaya kadar yağmalama zevkinden mahrum etti. Sonra köprüyü yıkıp Narog'un sularına attı ve böylece bütün tehlikeleri savuşturmuş bir halde, Felagund'un malını mülkünü istifleyip en kuytu salonda onların üzerine yattı ve bir süre dinlendi.

Túrin, Narog'la Teiglin arasındaki terk edilmiş topraklar üzerinde aceleyle yol aldı ve Korkunç Kış onu karşılamak için bastırdı, çünkü o yıl kar, güz sona ermeden düşmüştü ve bahar hem geç gelmiş, hem de hava ısınmak bilmemişti. Yol boyunca, ormanlardan ve tepelerden Finduilas'ın onu çağıran sesini duyar gibi olmuştu ve katlanılmaz bir acı içindeydi, ama Glaurung'un yalanları yüreğine işlemişti bir kere; zihninde sürekli, Orkların gelip Húrin'in evini yaktıklarını ve Morwen'le Nienor'a işkence ettiklerini canlandırarak yoluna devam etti.

Sonunda, durmak dinlenmek bilmeyişi ve geldiği uzun yol (kırk fersahtan fazla yolu dinlenmeden yürümüştü) yüzünden yıpranmış bir halde, kışın ilk don vaktinde, daha önce iyileştirildiği Ivrin gölcüklerine ulaştı. Ama gölcükler şimdi donmuş çamur birikintisine dönüştüğü için oradan su içemedi.

Böylece, kuzeyden gelen kar fırtınaları altında, Dor-lómin geçitlerini zar zor aşıp, çocukluğunun geçtiği toprakları yeniden buldu. Kıraç ve kasvetliydi ve Morwen gitmişti. Evi boş, yıkık dökük ve soğuktu ve civarında da hiçbir canlı yaşamıyordu. Bu yüzden Túrin oradan çıkıp gitti ve Húrin'in akrabası olan Aerin'in kocası Doğulu Brodda'nın evine geldi; orada yaşlı bir hizmetkârdan, Morwen'in uzun zaman önce gittiğini, Nienor'la birlikte Dor-lómin'den kaçtıklarını öğrendi; yerini de Aerin'den başka bilen yoktu.

Bunun üzerine Túrin geniş adımlarla Brodda'nın yemek yediği masaya seğirtti ve onu tutup kılıcını çekti; Morwen'in nereye gittiğini söylemesini istedi. Aerin ona, Morwen'in oğlunu aramak üzere Doriath'a gittiğini açıkladı. "Çünkü söylediklerine göre şimdi ölmüş olan güneyli Kara Kılıç," dedi, "toprakları kötülükten arındırmıştı." Bu sözler üzerine Túrin'in gözleri açılıverdi ve Glaurung'un büyüsünün son etkisi de kaybolup gitti. Morwen'e acı çektirenlere duyduğu nefret, kendisini şaşkına çevirmiş olan yalanlara duyduğu kızgınlık ve acı yüzünden, kapkara bir kin onu esir aldı

ve Brodda ile onun misafiri olan diğer Doğuluları oracıkta katletti. Ve sonra, avlanmış bir adam gibi kış vakti kendini dışarı attı, ama Hador'un halkından geriye kalan ve yaban araziyi tanıyan birkaç kişi ona yardım etti ve yağan kar altında, onlarla birlikte kaçıp Dor-lómin dağlarının güneyindeki bir haydut sığınağına geldi. Túrin buradan yola çıkıp, yeniden çocukken yaşadığı topraklardan geçti ve Sirion vadisine döndü. Yüreğinde feci bir acı vardı, çünkü Dor-lómin'e ve halkından geriye kalan bir avuç insana acıdan başka bir şey götürmemişti, şimdi ise gidişine sevinmişlerdi; tek bir tesellisi vardı, o da, Kara Kılıç'ın cesareti sayesinde Doriath yollarının Morwen'e açılmasıydı. Ve aklından şunları geçirdi: "Demek ki yaptığım işlerin herkese zararı dokunmadı. Ve daha erken gelmiş olsaydım bile, akrabalarıma daha fazla ne bahşedebilirdim ki? Çünkü Melian Kuşağı parçalanırsa, son umut da uçup gider. Yoo, gerçekten her şey olması gerektiği gibi oluyor, çünkü ben gittiğim her yerin üzerine bir gölge düşürüyorum. Bırakayım da onları Melian korusun! Ben de bir süre üzerlerine gölgemi düşürmeyip onları rahat bırakayım."

Túrin vahşi bir hayvan gibi Ered Wethrin'den aşağıya inip, pür dikkat dağların eteklerindeki ormanlarda dolaşarak, kuzeydeki Sirion Geçidi'ne giden tüm yollarda pusular kurdu ve Finduilas'ı boş yere arayıp durdu. Ama çok geç kalmıştı, çünkü bütün izler kışın sillesiyle yok olmuş, yıkanıp gitmişti. Böylece eli boş vaziyette güneye doğru ilerlerken, Orklar tarafından saldırıya uğramış bir grup Brethilli İnsana denk geldi ve onları kurtardı, çünkü Orklar, Gurthang'ı gördükleri anda kaçışıyorlardı. Kendisini Ormanların Yabanisi olarak tanıttı; İnsanlar gelip kendileriyle yaşamasını teklif ettiler, ama Nargothrondlu Orodreth'in kızı Finduilas'ı bulması gerektiğini söyledi. O zaman ormancıların reisi Dorlas, Finduilas'ın üzücü ölüm haberini verdi. Brethil İnsanları, Nargothrondlu esirleri kurtarmak umuduyla, Teiglin geçitlerinde Ork birliklerine pusu kurmuşlar, ama Orklar esirlerini oracıkta zalimce öldürmüşlerdi; Finduilas'ı ise kargı ile bir ağaca mıhlamışlardı. Finduilas, ölüp giderken şöyle demişti: "Mormegil'e, Finduilas'ın burada olduğunu söyleyin." Bu yüzden onu yakınlardaki bir tepeciğin üzerine götürüp yatırmışlar ve oraya Elf-kızının Tepeciği, yani Haudh-en-Elleth demişlerdi.

Túrin kendisini oraya götürmelerini emretti ve orada ölümden farksız bir kederin karanlığına gömüldü. İşte o zaman Dorlas, bu Yabani'nin, ünü Brethil'in ücra köşelerine kadar ulaşan kara kılıcı taşımasından ve Kral'ın

kızının peşine düşmesinden, aslında Nargothrondlu Mormegil ve bir söylentiye göre, Dor-lóminli Húrin'in oğlu Túrin olduğunu anlayıverdi. Bu yüzden ormancılar onu kaldırıp evlerine kadar taşıdılar. Artık, Amon Obel'in üzerindeki Ephel Brandir'de, ormandaki yükseltinin üzerinde kazıklarla çevrili bir yurt kurmuşlardı kendilerine, çünkü Haleth'in halkı savaşta kırılıp gitmişti ve başlarında bulunan Handir'in oğlu Brandir çocukluğundan beri topaldı ve yumuşak huylu bir adamdı, Kuzeyin gücünden sakınmak için savaşmaktan çok gizliliğe bel bağlamıştı. Bu yüzden Dorlas'ın getirdiği haberler onu ürpertti ve tabuttaymışçasına boylu boyunca yatan Túrin'in yüzüne baktığında, içine geleceğe dair bir hissin gölgesi çöktü. Baharın gelişiyle birlikte Túrin karanlığından silkinip kurtuldu ve eski gücüne kavuşup ayaklandı; geçmişini ve taşıdığı gölgeyi arkasında bırakıp Brethil'de gizlenebileceğini düşünüyordu. Bu yüzden kendisine yeni bir isim verdi ve Ulu Elf dilinde Kötü Talihin Efendisi anlamına gelen Turambar olarak anıldı; ormancılardan, kendisinin bir yabancı olduğunu ya da bir zamanlar başka bir isim taşıdığını unutmalarını istedi. Yine de savaşmaktan da bütünüyle vazgeçemeyecekti, çünkü Orkların Teiglin geçitlerine gelmelerine ya da Haudh-en-Elleth'in yakınlarında dolaşmalarına katlanamazdı; bu yüzden, uzak durmalarını sağlamak için orayı Orklar için korkutucu bir yer haline getirdi. Ama kara kılıcını bir kenara bırakıp, daha çok ok ve yay kullanır oldu.

Yenilginin ardından kaçıp Kara Kış'ta yaban topraklarda hayatta kalabilenler sonunda Thingol'ün topraklarına sığınıp nöbetçiler tarafından Kral'ın huzuruna çıkarıldılar ve böylece Nargothrond'a olup bitenlere dair haberler Doriath'a ulaşmış oldu. Bazıları düşmanın tamamen kuzeye püskürtüldüğünü söyledi, bazısı Glaurung'un hâlâ Felagund'un salonlarında olduğunu anlattı; birileri ise Mormegil'in katledildiğini anlattı, birileri de ejderin büyü yaparak onu taşa çevirip alıkoyduğunu söyledi. Ama hepsi, Nargothrond'daki pek çok kişinin, Mormegil'in Húrin'in oğlu Túrin olduğunu bildiklerini söyledi.

Bunu duyan Morwen'in aklı başından gitti; kimsenin sözüne kulak asmayıp tek başına oğlunu aramak, hiç değilse ondan haber almak için atına binip yaban topraklara doğru yola çıktı. Bu yüzden Thingol, Mablung'un yanına güçlü kuvvetli muhafızlarını katıp, Morwen'i bulup koruması ve haberleri öğrenmesi için peşi sıra gönderdi, ama Nienor'un kalması emredildi. Ancak o da soyuna yaraşır biçimde korkusuzdu ve

kızının da kendisiyle birlikte tehlikeye düştüğünü gördüğü takdirde geri döneceğini umut ederek, Thingol'ün halkından biri gibi giyinip kılık değiştirerek kadersiz yolculuğuna çıktı.

Sirion kıyıları yakınında Morwen'e rast geldiler; Mablung onu Menegroth'a dönmesi için iknaya çalıştı, ama Morwen artık aklını kaçırmıştı ve laf anlayacak gibi değildi. Sonra Nienor'un da çıkıp geldiği fark edildi ve Morwen'in emrine rağmen dönmeyi reddetti; Mablung çaresizce onları Alacakaranlık Göllerindeki gizli teknelere kadar getirdi; oradan açılıp Sirion'un öte yakasına geçtiler. Üç günlük bir yolculuğun ardından, çok zaman evvel Felagund'un büyük emekler dökerek Nargothrond'un kapıları önüne diktiği Casuslar Tepesi, Amon Ethir'e vardılar. Mablung orada Morwen ile Nienor'un etrafına muhafızlar yerleştirdi ve daha ileriye gitmelerini yasak etti. Ve kendisi izcilerle birlikte, etrafta düşman olduğuna dair bir işaret görmeyince Narog'a kadar gizlice ilerleyebildiği kadar ilerledi.

Ancak Glaurung yaptıkları her şeyin farkındaydı ve büyük bir öfke ile gelip nehrin içine uzandı; nehirden öyle kesif bir buhar ve korkunç bir koku yükseldi ki, Mablung ve adamları kör olup kayboldular. Glaurung da kalkıp Narog üzerinden doğuya geçti.

Amon Ethir üzerindeki nöbetçiler ejderin saldırısını fark edip Morwen'le Nienor'u kaçırmak üzere atıldılar ve onları da alıp yeniden doğuya doğru tüm hızlarıyla kaçtılar, ama rüzgâr kör eden sisi üzerlerine taşıdı ve ejderin yaydığı korkunç koku yüzünden çılgına dönen atları yoldan çıkıp oraya buraya kaçıştılar; sonunda bazısı ağaçlara çarpıp can verdi, diğerleri ise uzaklaşıp gittiler. İki hanım işte böylece kayboldu ve gerçekten, Morwen hakkında Doriath'a bir daha tek bir kesin haber gelmedi. Ama atından düşüp yara almadan kurtulan Nienor, Mablung'u beklemek üzere Amon Ethir'e döndü ve böylece o kokuşuk dumanın üstündeki gün ışığına ulaştı; batıya baktığında ise, kafasını tepenin üstüne koymuş halde boylu boyunca yatan ejderle göz göze geldi.

İradesi ile bir süre ona karşı direndi, ama ejder gücünü ortaya koydu ve kim olduğunu öğrenip, onu gözlerinin içine bakmaya zorladı, sonra da, başına gelenleri, hattâ adını ve diğer varlıkların adlarını dahi hatırlayamasın diye, ona topyekün karanlık ve unutkanlık büyüsü yaptı; Nienor öyle bir hale geldi ki günler boyunca ne gözü gördü, ne kulakları

işitti, ne de kendi iradesiyle kımıldayabildi. Sonra Glaurung onu Amon Ethir üzerinde bir başına dikilir halde bırakıp Nargothrond'a döndü. Glaurung'un sisler içinde bırakıp gittiği Mablung ise, büyük bir cesaret gösterip Felagund'un salonlarını keşfe çıkmış ve ejderin yaklaştığını görünce oradan kaçıp Amon Ethir'e dönmüştü. Mablung tepeyi tırmanırken güneş batıyor, gece çöküyordu; taş kesilmiş halde yıldızların altında dikilip duran Nienor dışında kimseyi bulamadı. Ne ağzından tek bir söz çıkıyor, ne de söyleneni duyuyordu, yalnızca elini tuttuğunda peşinden gidiyordu. Bu yüzden ona boş bir çaba görünse de Nienor'u da yanına alıp götürdü, çünkü yaban topraklarda, yardım görmeden zaten ikisi de ölüp gidecek gibiydi.

Ama Mablung'un yol arkadaşlarının üçü onları yolda buldu ve yavaş yavaş ilerleyip önce kuzeye, sonra da Sirion'un ötesindeki Doriath toprakları sınırına ve Esgalduin'in döküldüğü yerin yakınında bulunan korunaklı köprüye doğru gittiler. Doriath'a yaklaşırlarken Nienor'un gücü ağır ağır geri geldi, ama yine de ne konuşabiliyor, ne de duyabiliyordu, yalnızca yardım alarak yürüyordu. Ama nihayet sınıra yaklaştıklarında, faltaşı gibi açık gözlerini yumdu ve uyuyabildi; onu yatırdılar ve kendileri de yorgunluktan bitmiş halde oldukları için etraflarını kolaçan etmeden dinlenmeye çekildiler. Orada, artık sık sık cesaret edebildikleri kadar Doriath'ın sınırlarına yaklaşmaya başlayan Ork çetelerinden birinin saldırısına uğradılar. Ama o sırada Nienor yeniden görüp duymaya başladı ve Orkların bağırış çağırışıyla ayılıp dehşet içinde kaçıp canını kurtardı.

Bunun üzerine Orklar onun peşine düştüler; Elfler de onları takip ettiler ve ona zarar veremeden hepsini yere serdiler, ama Nienor onlardan da kaçtı. Çünkü uyandığında korkudan delirmiş halde bir geyikten hızlı koşarak kaçmıştı ve çırılçıplak kalana dek elbiseleri birer birer yırtılmıştı, böyle koşarak gözlerinin önünden kaybolup kuzeye doğru yol aldı; uzun süre aramalarına rağmen ne ona ulaşabildiler, ne de ona dair bir ize rastladılar. Ve Mablung sonunda çaresiz bir şekilde Menegroth'a dönüp haberleri iletti. Bu haberler Thingol'ü de, Melian'ı da kedere boğdu, ama Mablung yeniden yola çıkarak boş yere Morwen'le Nienor'un izini sürmeye çalıştı.

Bu arada Nienor ormanın içinde bitap düşene kadar koştu ve sonunda düşüp uyudu; aydınlık bir sabaha uyandı ve ışık, sanki ilk kez görüyormuş gibi onu büyüledi, diğer her şey de gözüne yepyeni ve yabancı göründü,

çünkü hiçbirinin adını bilmiyordu. Ardında uzanan karanlık ve korkunun gölgesi dışında hatırladığı hiçbir şey yoktu; bu yüzden avlanmış bir hayvan gibi tetikte yürüyüp durdu ve açlıktan ölecek hale geldi, çünkü ne yiyecek bir şeyi vardı, ne de yiyeceğini nasıl bulacağına dair bilgisi. Ama sonunda Teiglin geçitlerine varıp karşıya ulaştı ve Brethil'in ulu ağaçları altında sığınacak bir yer aradı, çünkü korkmuştu ve kaçıp durduğu karanlık ona yetişiverecekmiş gibi geliyordu.

Ama bu, güneyden gelen müthiş bir fırtınaydı ve yıldırımı gören Nienor, kulaklarını kapatarak kendisini Haudh-en-Elleth tepeciğinin üzerine attı; bu kez de yağmur hızla üzerine yağarak onu sırılsıklam etti, o ise, can çekişen bir hayvan gibi öylece yattı. Orkların civarda dolaştıklarını duyup Teiglin geçitlerine doğru giden Turambar onu buldu ve şimşek ışığı altında, Finduilas tepeciği üzerinde katledilmiş bir genç kız gibi görünen bedeni fark ettiğinde kalbinden vurulmuş gibi oldu. Ama ormancılar kızı kaldırdılar ve Turambar onu pelerinine sardı; onu alıp yakınlardaki bir barakaya götürdüler ve ısıttılar, karnını doyurdular. Ve Turambar'ın yüzüne bakar bakmaz Nienor'un içi ferahladı, çünkü sonunda, karanlığın içinde arayıp durduğu şeylerden birini bulduğunu hissetti; ondan sonra da Turambar'ın yanından asla ayrılmadı. Ama Turambar ona adı, soyu ve başına gelen felaket hakkında sorular sormaya başladığında, kendisinden bir şey istendiğini anlayan ama ne olduğunu bir türlü çözemeyen bir çocuk gibi çaresiz kaldı ve ağladı. Bunun üzerine Turambar ona şöyle dedi: "Üzülme. Hikâyeni sonra anlatırsın. Ama ben sana bir isim vereceğim ve seni Gözyaşı Kızı, Níniel diye çağıracağım." Kız bu adı duyduğunda başını salladı ve sadece "Níniel," dedi. Bu, içine düştüğü karanlığın ardından ağzından çıkan ilk sözcük oldu ve ondan sonra da ormancılar arasında adı daima böyle bilindi.

Ertesi gün onu Ephel Brandir taraflarına taşıdılar, ama Celebros'un coşkun suyunun Teiglin'e döküldüğü Yağmurlu Merdiven Dimrost'a geldiklerinde, Níniel'i öyle bir titreme aldı ki burası sonradan Titreyen Sular, Nen Girith diye anılır oldu. Daha ormancıların Amon Obel üzerindeki evlerine varamadan ateşlenip yatağa düştü ve bu yüzden uzunca bir süre ayağa kalkamadı; burada Brethil'in kadınları ona bakıp, kendi dillerini tıpkı bir çocuğa öğretir gibi öğrettiler. Daha güz gelmeden, Brandir'in yeteneği sayesinde hastalığı atlattı ve konuşmaya başladı, ama Haudh-en-Elleth'te Turambar'ın kendisini bulduğu zamanın öncesine dair

hiçbir şey hatırlamıyordu. Ve Brandir ona gönlünü verdi, onun yüreği ise Turambar'ın aşkıyla doluydu.

O dönemde Orklar ormancıları rahat bıraktılar, Turambar da savaşa gitmedi ve Brethil barış ve huzura kavuştu. Turambar'ın kalbi Níniel'e kaydı ve ona evlenme teklifinde bulundu, ama Níniel, âşık olmasına rağmen biraz zaman istedi. Çünkü bu teklifi duyan Brandir ne yapacağını kestirememiş ve Turambar'la rekabetinden dolayı değil, Níniel'in iyiliği için, bu evliliği engellemenin yollarını aramaya başlamıştı; sonunda Turambar'ın aslında Húrin'in oğlu Túrin olduğunu açıkladı ve Níniel bu ismi bilmemesine rağmen zihnine bir gölge çöreklendi.

Nargothrond'un yağmalandığı olaydan üç yıl sonra, Turambar yeniden Níniel'e evlenme teklifinde bulundu ve eğer kendisini reddederse, yaban topraklarda savaşmaya döneceğine yemin etti. Ve bu kez Níniel onu seve seve kabul etti; yaz ortasında evlendiler; Brethilli ormancılar onların şerefine muazzam bir şölen düzenlediler. Ama yılın sonu gelmeden, Glaurung emrindeki Orkları Brethil üzerine gönderdi; Turambar ise hiçbir şeye karışmadan evinde oturdu, çünkü Níniel'e, yalnızca eve saldırdıkları takdirde savaşacağına dair söz vermişti. Ama ormancıların durumu giderek kötüleşiyordu ve Dorlas onu, kendi halkı gibi benimsediği kişilerden yardımını esirgemekle suçladı. Bunun üzerine Turambar kalkıp kara kılıcını yeniden ortaya çıkardı ve Brethil İnsanlarından büyük bir ordu toparlayıp Orkları büyük bir hezimete uğrattı. Ama Glaurung, Kara Kılıç'ın Brethil'de olduğu haberini duydu ve yeni yeni kötülükler tasarlayarak duyduğu bu haberi değerlendirdi.

Ertesi yılın baharında Níniel hamile kaldı; üzerine üzüntü ve bitkinlik çöktü; işte o sıralarda, Ephel Brandir'e, Glaurung'un Nargothrond'dan yola çıktığına dair ilk söylentiler ulaştı. Bunun üzerine Turambar uzaklara gözcüler gönderdi, çünkü artık istediği her şeyi buyurabiliyor, Brandir'in varlığını pek de umursamıyordu. Yaza doğru Glaurung Brethil hudutlarına vardı ve Teiglin'in batı sahillerinin yanına boylu boyunca uzandı; bu olay orman halkı arasında büyük bir korku doğmasına neden oldu, çünkü Koca Solucan'ın umdukları gibi yakınlardan geçip Angband'a dönmeyeceği ve kendilerine saldırıp topraklarını harap edeceği apaçık ortadaydı. Bu yüzden gelip Turambar'a danıştılar; o ise, bütün güçlerini toparlayıp saldırmanın boş bir çaba olduğunu, onu ancak kurnazlıkla ve şansları yaver gittiği takdirde alt edebileceklerini söyledi. Bu yüzden kendisi,

hudutlara gidip ejderi aramaya talip oldu ve diğerlerine Ephel Brandir'de kalmalarını ama kaçmaya da hazırlıklı olmalarını emretti. Çünkü Glaurung kendisini yenecek olursa ilk önce orman insanlarının evlerine saldırıp onları yok edecekti ve elbette ona karşı koyma ihtimalleri yoktu, ama eğer o saldırdığı zaman uzaklara kaçıp dağılmış olurlarsa pek çoğu canını kurtarabilirdi, çünkü Glaurung, Brethil'de uzun süre oyalanmaz, kısa sürede Nargothrond'a dönerdi.

Sonra Turambar atılacağı tehlikeli görevde kendisiyle birlikte halktan da birilerinin gelmesini istedi; Dorlas öne çıktı, ama başka kimse gönüllü olmadı. Bu yüzden Brandir halkını azarladı ve Haleth hanedanının mirasçısına yaraşır biçimde davranamayan Brandir'den küçümseyerek söz etti; Brandir bu sözlerle halkının önünde küçük düşürülmüştü ve kalbi kırılmıştı. Ama Brandir'in akrabası Hunthor çıkıp, onun yerine gitmek için izin istedi. Bu olaylardan sonra Turambar veda etti ve olacaklara dair hisleri Níniel'in içini korkuyla doldurdu; ayrılık anları çok acılı oldu, ama Turambar iki yoldaşıyla yola koyulup Nen Girith'e gitti.

Bunun üzerine Níniel içindeki korkuyla baş edemedi ve Ephel'de oturup Turambar'dan haber gelmesini beklemek istemediği için yola çıktı; onunla birlikte büyükçe bir grup da evlerini terk etti. Bu, Brandir'i iyiden iyiye dehşete düşürdü ve Níniel'i de, onunla birlikte gidecek olan halkının insanlarını da bu acele karardan caydırmaya çalıştı, ama kimse onun sözüne kulak asmadı. Böylece krallık unvanını bıraktı ve kendisini küçümseyen halkına karşı sevgisini yitirdi; bir tek Níniel'e duyduğu aşk yüzünden kılıç kuşanıp onun peşine düştü, ama topal olduğu için çok arkalarda kaldı.

Turambar Nen Girith'e günbatımında vardı ve Glaurung'un, Teiglin'in sarp kıyılarının üzerinde, uçurumun kenarında yattığını ve gece çöktüğünde hareket edecek gibi göründüğünü öğrendi. Bu habere sevindi, çünkü ejder, nehrin derin noktalarından birinde, avcılardan kaçan bir geyiğin bile üzerinden aşabileceği kadar dar bir vadide, Cabed-en-Aras'ta yatıyordu ve Turambar, onun daha fazla ilerlemeyip bu vadiden karşıya geçeceğini düşündü. Bu yüzden alacakaranlıkta aşağıya doğru sürünerek ilerleyip, geceleyin alttaki derin nehre inmeyi ve coşkun akan sudan karşıya geçmeyi tasarladı, sonra karşıdaki uçuruma tırmanacak ve böylece ejderin altında pusuya yatmayı planladığı yere ulaşmış olacaktı.

Turambar bu tasarıyı gerçekleştirmek için davrandı, ama karanlıkta Teiglin akıntılarına geldiklerinde Dorlas'ın cesareti kırıldı ve tehlikeli geçide yanaşamayıp utanç içinde ormana kaçtı. Yine de Turambar ve Hunthor rahatça karşıya geçtiler, çünkü çağıldayan suyun çıkardığı ses diğer sesleri bastırıyordu ve Glaurung da hâlâ uykudaydı. Ama gece yarısından önce ejder doğruldu ve büyük bir ses ve esinti çıkararak ön tarafını vadinin karşısına attı, sonra da arka tarafını sürüklemeye başladı. Turambar ve Hunthor, hızla yukarıya tırmanıp Glaurung'a ulaşmaya çalışırken az kalsın sıcağın ve kötü kokunun etkisiyle telef olacaklardı; sonunda, ejderin geçişi yüzünden yerinden oynayan bir koca taşın kafasına çarpıp nehre fırlattığı Hunthor öldü. Hiç de korkak olmayan Haleth hanedanından Hunthor, böylece can verdi.

Bunun üzerine Turambar tüm cesaretini ve gücünü toplayıp, uçuruma tek başına tırmandı ve ejderin gövdesinin altına ulaştı. Sonra Gurthang'ı çekip, kolunun ve nefretinin olanca gücüyle, dibine kadar Solucan'ın yumuşak göbeğine soktu. Ama Glaurung ölüm sancısını hissettiğinde haykırdı ve korkunç bir ızdırapla arka tarafını havaya kaldırıp kendisini vadinin öte tarafına yuvarladı, orada toprağı döverek ve kıvrılarak can çekişti. Ve son alevlerini de kusup, hareketsiz kalana dek etrafındaki her şeyi yakıp yıktı.

Turambar, Glaurung can çekişmeye başladığı sırada Gurthang'ı elinde tutamamış, kılıç ejderin karnında saplı olduğu yerde kalmıştı. Bu yüzden Turambar, kılıcını geri alıp düşmanına bakmak için bir kez daha suyun öte yanına geçti; Glaurung'u, boylu boyunca yere serilmiş ve bir tarafına yuvarlanmış halde buldu; Gurthang'ın kabzası karnında duruyordu. O zaman Turambar kabzayı kavrayıp ayağını karnına dayadı ve ejderi taklit ederek Nargothrond'daki sözlerini bağıra çağıra tekrarladı: "Selam sana, Morgoth'un Solucanı! Yine karşılaştık! Şimdi öl ve karanlığa karış! Húrin'in oğlu Túrin intikamını almış oldu."

Sonra kılıcını çevirerek çekti, ama bir damla kara kan delikten sızıp eline değdi ve zehir tenini yaktı. Tam o anda Glaurung gözlerini açıp ona öyle büyük bir kötülükle baktı ki, Turambar darbe yemiş gibi oldu ve hem bu darbe, hem de eline değen zehrin acısıyla kendinden geçti ve ölü gibi yere serildi; kılıcıysa altında kalmıştı.

Glaurung'un çığlıkları ormanlarda yankılanmış ve Nen Girith'te bekleşen insanlara kadar ulaşmıştı; sesleri duyup karşılara bakanlar uzakta ejderin yarattığı yıkımı ve yangını gördüler; bunu, ejderin galip geldiğine ve kendisine saldıranları alt ettiğine yordular. Ve Níniel düşen suların yanında oturup titredi; Glaurung'un sesi kızı daha önce sarmış olan karanlığı harekete geçirmişti; şimdi kendi iradesiyle şuradan şuraya hareket edemez haldeydi.

Topallayarak bitkin halde Nen Girith'e ulaşmış olan Brandir, onu bu halde buldu ve ejderin nehri geçip, düşmanlarını alt ettiğini duyduğunda Níniel'e çok acıdı. Ama bir yandan da şöyle düşündü: "Turambar öldü, ama Níniel hayatta. Belki artık benimle gelir, ben de alıp onu uzaklara götürürüm, ejderden birlikte kaçarız." Bu yüzden bir süre sonra Níniel'in yanına geldi ve ona şöyle söyledi: "Gel! Artık gitme zamanı. İstersen seni de götüreceğim." Ve elinden tuttu; Níniel ise sessizce ayağa kalktı ve peşinden gitti; karanlıkta kimse gidişlerini görmedi.

Ama geçitlere giden yolda ilerlerlerken, ay yükseldi ve toprağın üzerine gri bir ışık düştü; Níniel şöyle dedi: "Yol bu mu?" Brandir, Glaurung'dan olabildiğince kaçıp, yaban topraklara sığınmak dışında aklında bir şey olmadığını söyledi. Ama Níniel şöyle cevap verdi: "Kara Kılıç benim sevdiğim ve kocamdı. Yalnızca onu aramak için gidiyorum. Sen başka ne düşünebildin ki?" Ve hızlı hızlı yürüyerek ondan uzaklaştı. Böylece Teiglin geçitlerine doğru gelip, bembeyaz ay ışığı altında Haudh-en-Elleth'i gördü ve büyük bir korkuya kapıldı. Sonra pelerinini çıkarıp atarak çığlık çığlığa nehir boyunca güneye ilerledi ve beyaz kıyafeti ay ışığında parıldadı.

Böylece Brandir yamaçtan onu görüp, yoluna çıkmaya niyetlendi, ama Níniel, Cabed-en-Aras uçurumunun yanında yatan Glaurung'un cesedinin yanına vardığında hâlâ ona yetişememişti. Orada yatan ejdere aldırmadı bile, çünkü yanında yatan adamı görmüştü; Turambar'ın yanına koştu ve boş yere adını söyleyip durdu. Sonra elinin yandığını görüp, gözyaşlarıyla yarayı yıkadı ve elbisesinden yırttığı bir parçayla sardı; sonra Turambar'ı öpüp uyanması için yalvardı. Tam o anda, Glaurung ölmeden evvel son kez kımıldadı ve son nefesinde şunları söyledi: "Selam sana Húrin'in kızı Níenor. Ölmeden önce bir kez daha karşılaştık. Nihayet kardeşini bulmuş olma mutluluğunu sana bahşediyorum. Ve şimdi onu tanıyacaksın: karanlıkta sırtından hançerler, düşmanları için tehlikelidir, dostlarına

sadık değildir ve soyunun lanetidir, Húrin'in oğlu Túrin! Ama yaptıklarının en beterini sen içinde hissedeceksin."

Sonra Glaurung öldü ve Nienor'un gözlerinin önüne çektiği kötülük perdesi indi; yaşamını yeniden bütünüyle hatırladı. Sonra eğilip Túrin'e bakarak bir çığlık attı: "Elveda, sen, iki kere sevdiğim! *A Túrin Turambar turun ambartanen:* kadersizliğin kölesi olan kaderin efendisi! Ne mutlu ki ölüp gidene!" Yıkımın eşiğine gelmiş olan Brandir tüm bu konuşulanları duyup hızla Nienor'un yanına geldi, ama o korkudan ve acıdan çıldırmış bir halde koştu ve Cabed-en-Aras'ın kıyısına kadar gelip kendisini aşağıya attı ve çağıldayan sularda kaybolup gitti.

Brandir onun arkasından gelip aşağıya baktı ve dehşetle geri çekildi, çünkü artık yaşam arzusunu yitirmiş olsa da, ölümü gürüldeyen sularda arayamadı. Ve o günden sonra hiçbir insan gelip Cabed-en-Aras'tan aşağıya bakmadı; kuşlar ve diğer hayvanlar bile o tarafa gelmediler; tek bir ağaç bitmedi burada ve adı da Cabed Naeramarth oldu, Korkunç Kadersizliğin Atlayışı.

Ve Brandir, haberleri halkına iletmek üzere Nen Girith'e doğru yola çıktı; ormanda Dorlas ile karşılaştı ve onu öldürdü: Bu, Brandir'in döktüğü ilk ve son kan oldu. Ve Nen Girith'e geldiğinde insanlar ona seslendiler: "Gördün mü onu? Níniel gitti."

O da şöyle cevap verdi: "Níniel sonsuza dek gitti. Ejder öldü; Turambar da; bütün bunlar, güzel haberler." Halk bu sözler üzerine onun çıldırdığını söyleyerek homurdandı, ama Brandir onlara şöyle dedi: "Bırakın da sözümü bitireyim! Sevgili Níniel öldü. Daha fazla yaşamak istemeyerek kendisini Teiglin'e attı, çünkü Dor-lóminli Húrin'in kızı Nienor'un ta kendisi olduğunu ve Turambar'ın ise kardeşi, yani Húrin'in oğlu Túrin olduğunu öğrendi."

Ama daha sözünü bitirir bitirmez halkı gözyaşlarına boğuldu ve tam o sırada Túrin karşılarında belirdi. Çünkü ejder öldüğünde baygınlıktan çıkıp yorgunluktan uyuyakalmıştı. Ama gece soğuğu onu dondurmuş, Gurthang'ın kabzası ise onu rahatsız edip uyandırmıştı. Sonra birinin gelip de elini iyileştirdiğini fark etmiş ve buna karşın, onu buz gibi toprakta yatar halde bırakmasına çok şaşırmıştı ve etrafına seslenip de yanıt alamayınca yardım aramaya başladı, çünkü hasta ve yorgundu.

Ama halk onu gördüğünde, onun ruhunun ne denli huzursuz olduğunu bildiklerinden bir adım gerilediler, ama o şöyle dedi: "Yo! Hadi sevinin, çünkü ejder öldü ve ben hayattayım. Ama niçin benim öğüdümü dinlemeyip kendinizi tehlikeye attınız? Peki ya Níniel nerede? Göreceğim geldi. Sakın ha, onu evden çıkarıp da getirmediniz, değil mi?"

Bunun üzerine Brandir, onun da geldiğini ve sonra da öldüğünü söyledi. Ama Dorlas'ın karısı bağırdı: "Yo, efendimiz, Brandir çıldırmış. Çünkü biraz evvel buraya gelip sizin öldüğünüzü söyledi ve bunu da müjdeli bir haber diyerek anlattı bize. Ama siz yaşıyorsunuz."

Bu sözler Turambar'ı hiddetlendirdi, çünkü Brandir'in aşklarını kıskandığı için söylediği ve yaptığı her şeyde kendisine ve Níniel'e karşı kötü niyetle davrandığını düşündü ve Yumru Ayak diye çağırarak, Brandir'e korkunç sözler sarf etti. Bunun üzerine Brandir duyduğu her şeyi anlattı ve Níniel'in, Húrin'in kızı Nienor olduğunu söyledi; bağırarak Glaurung'un son sözlerini tekrarladı ve Turambar'a, soyuna da, kendisine evini açan herkese de lanetini bulaştırdığını söyledi.

Turambar bu sözler üzerine çılgına döndü, çünkü kendisi hakkında verilen hükmün artık gerçekleşmek üzere olduğunu anladı ve Brandir'i, Níniel'i ölüme sürüklemekle ve eğer kendisi uydurmamışsa, Glaurung'un yalanlarını ballandıra ballandıra anlatmakla suçladı. Sonra Brandir'e lanetler yağdırıp katletti ve halkın arasından kaçıp ormana sığındı. Ama bir süre sonra aklı başına geldi ve Haudh-en-Elleth'e gelip oturdu; yapıp ettiklerini bir bir düşündü. Ve Finduilas'a seslenip, kendisine bir akıl vermesini istedi, çünkü Doriath'a gidip akrabalarını arayarak mı, yoksa onları tamamen bırakarak, savaştan savaşa koşup ölümünü kovalayarak mı daha büyük kötülüklere yol açacağını kestiremiyordu.

Ve Turambar orada tek başına otururken, Mablung yanında Gri Elflerden bir orduyla Teiglin geçitleri üzerinden geldi ve Túrin'i tanıyıp selam verdi; onu sağ salim bulduğu için gerçekten memnun oldu, çünkü Glaurung'un yola çıktığını ve Brethil'e yöneldiğini duymuştu, öte yandan, Nargothrondlu Kara Kılıç'ın da artık orada yaşadığı haberi gelmişti kendisine. Bu yüzden Túrin'i uyarmak ve ihtiyacı olduğu takdirde destek sağlamak için kalkıp gelmişti, ama Túrin ona şöyle dedi: "Çok geç kaldın. Ejder öldü bile."

Bu sözler Mablung'u ve yanındakileri hayrete düşürdü, Túrin'e büyük övgülerde bulundular, ama sözleri onun umrunda bile olmadı; sadece şöyle dedi: "Tek bir şey istiyorum: Bana akrabalarımdan haber verin, çünkü Dorlómin'de onların Gizli Krallık'a gittiklerini duydum."

Bunun üzerine Mablung ıkına sıkıla Morwen'in kaybolduğunu ve Nienor'un sessiz unutkanlık büyüsü ile büyülenip, Doriath sınırında onlardan kaçtığını ve kuzeye doğru gittiğini anlatmak mecburiyetinde kaldı. Túrin nihayet hakkında verilmiş olan hükmü öğrendi ve Brandir'i haksız yere katlettiğini anladı ve Glaurung'un sözleriyle anlatmak istediklerini bütünüyle kavramış oldu. Çıldırmış gibi kahkahalar attı ve bağırdı: "Gerçekten de acı bir şaka!" Ama Mablung'a gitmesini ve lanetlenmiş Doriath'a dönmesini emretti. "Ve bu lanet senin görevinin de üzerinde!" diye bağırdı. "Sadece seninki biraz eksik. Şimdi ise gece çöküyor."

Sonra onlardan rüzgâr gibi kaçtı; Mablung ve yanındakiler, onun ne tür bir çılgınlığa kapıldığını merak ederek şaşkınlık içinde kaldılar ve peşinden gittiler. Ama Túrin onları çoktan geride bırakmış ve Cabed-en-Aras'a gelmişti; gürüldeyen suyun sesini duydu ve sanki kış gelmiş gibi ağaçların yapraklarının tamamen sararıp döküldüğünü gördü. Sahip olduğu onca şeyden sonra, elinde kalan tek şeyi, kılıcını çekti ve şöyle dedi: "Selam sana Gurthang! Seni kavrayan el dışında hiçbir efendi ya da bağlılık tanımazsın. Hiçbir kandan da çekinmeyeceksin. Turambar Túrin'in canını da böyle alır mısın, beni çabucak katleder misin?"

Ve kılıçtan cevap olarak buz gibi bir ses çınladı: "Evet, kanını memnuniyetle içeceğim, böylece efendim Beleg'in kanını ve haksız yere katledilen Brandir'in kanını belki unutabilirim. Seni hızla katledeceğim."

Bunun üzerine Túrin, kabzayı toprağa yerleştirip Gurthang'ın üzerine atıldı ve kara kılıç canını oracıkta aldı. Ama Mablung ile Elfler gelip cansız yatan Glaurung'a ve Túrin'in bedenine baktılar ve kederlendiler; Brethilli İnsanlar oraya vardıklarında, Túrin'in neden çıldırıp kendisini öldürdüğünü öğrendiler ve şaşırdılar; Mablung acıyla konuştu: "Ben de Húrin'in Çocukları üzerine verilmiş hükümden payımı aldım; getirdiğim haberler, sevdiğim bir kişinin katline sebep oldu."

Sonra Túrin'i kaldırdılar ve Gurthang'ın kırılıp parçalandığını gördüler. Elflerle İnsanlar orada büyük bir odun yığını oluşturdular ve koskocaman

bir ateş yaktılar ve ejderi kül ettiler. Túrin'i, öldüğü yüksek tepeciğe yatırdılar ve Gurthang'ın parçalarını yanı başına bıraktılar. Bütün işler tamamlandığında, Elfler, Húrin'in Çocukları için bir ağıt yaktılar; tepeciğin üzerine büyük, gri bir taş dikildi ve üzerine Doriath rünleriyle şu sözler kazıldı:

TURAMBAR TÚRİN DAGNIR GLAURUNGA

Ve altına da şunları yazdılar:

NÍNIEL NIENOR

Ama onun bedeni orada değildi ve Teiglin'in soğuk sularının onu nereye götürdüğü asla öğrenilemedi.

22
Doriath'ın Yıkılışına Dair

Turambar Túrin'in hikâyesi işte böyle sona erdi, ama Morgoth ne uykuya dalmış, ne de kötülüklerine ara vermişti; Hador ailesiyle görülecek hesapları vardı hâlâ. Húrin gözünün önünde olmasına ve Morwen aklını yitirmiş halde yaban topraklarda dolaşıp durmasına rağmen, onlara kötülük etmeye doymuyordu.

Mutsuzluk Húrin'in kaderi idi, çünkü kötülüğün işleyişine dair her şeyi en az Morgoth kadar Húrin de biliyordu, ama yalanlar gerçeklere karıştı ve iyi olan ne varsa gizlendi, çarpıtıldı. Morgoth'un en büyük çabası, Thingol ile Melian'ın yarattığı şeylerin üzerine elinden gelen her biçimde bir kötülük ışığı düşürmekti, çünkü onlardan nefret ediyor ve bir yandan da korkuyordu. Bu yüzden, artık vaktin geldiğine hükmettiğinde, istediği yere gidebileceğini söyleyerek Húrin'in esaretine son verdi ve bunu, kesin bir yenilgiye uğramış olan düşmanına acıdığı için yapıyormuş gibi gösterdi. Ama yalan söylüyordu, çünkü amacı, Húrin'in ölmeden evvel, İnsanlara ve Elflere duyduğu nefreti daha da ileriye götürmesiydi.

Bu hükmü duyan Húrin, Morgoth'un acımasızlığını bildiği için sözlerinin birine bile inanmadığı halde, özgürlüğü reddetmedi ve Karanlık Efendi'nin sözlerinin içinde canlandırdığı acılarla yola koyuldu; oğlu Túrin'in ölümünün üzerinden bir yıl geçmişti. Yirmi sekiz yıl boyunca Angband'da esir tutulmuştu ve görüntüsü giderek korkunç bir hal almıştı. Saçı ve sakalı ağarmış ve uzamıştı, ama kocaman kara bir asaya tutunarak eğilip bükülmeden yürüyor ve bir kılıç taşıyordu. Yürüye yürüye Hithlum'a geçti; Doğuluların reislerine, Angband'ın kara askerlerinden oluşan büyük bir birliğin Anfauglith kumluğu üzerinden geldiklerine ve yanlarında, büyük saygı duyulduğu anlaşılan yaşlı bir adamın olduğuna dair haberler ulaştı. Bu yüzden Húrin'e dokunmadılar ve o topraklarda istediği gibi dolaşmasına izin verdiler ve akıllıca davrandılar; halklarının geri kalanı ise, Morgoth'un müttefiki ve onur bahşettiği biri gibi Angband'dan çıkıp gelen bu adamdan sakındılar.

Böylece, özgürlük Húrin'in kalbindeki yaraları azdırmış oldu ve Hithlum topraklarından çıkıp dağlara doğru gitti. Oradan, uzaklarda bulutların arasındaki Crissaegrim'in zirvelerini gördü ve Turgon'u hatırladı ve bir kez daha saklı Gondolin ülkesine gitmeyi arzuladı. Bu yüzden Ered Wethrin'den aşağıya indi; Morgoth'un yaratıklarının her adımını gözlediklerinden ise habersizdi, böylece Brithiach'ı aşıp Dimbar'a geldi ve Echoriath'ın karanlık eteklerine ulaştı. Buradaki topraklar soğuk ve ıssızdı; sarp bir kayalığın altındaki koskoca taşlığın dibinde durup umutsuzca etrafına baktı; eski Kaçış Yolu'ndan geriye kalan görünür tek şeyin bu kayalık olduğunu bilmiyordu: kuru nehrin önü kesilmiş ve kemerli kapı gömülmüştü. Sonra Húrin, çok uzun zaman önce, gençliğinde olduğu gibi kartalları bir kez daha görebileceğini düşünerek başını kaldırıp gri gökyüzüne baktı, ama sadece doğudan sürüklenen gölgeleri ve yalçın tepelerin etrafında dönenen bulutları gördü; duyduğu tek ses ise taşların üzerinde ıslık çalan rüzgârdı.

Ama şimdi ulu kartallar eskisinden de sık gözlüyorlardı etrafı ve onlar, ta aşağılardaki, solup giden ışığın içindeki umutsuz Húrin'i hemen fark ettiler ve bu haber gerçekten önemli göründüğü için, Thorondor derhal Turgon'un yanına uçtu. Ama Turgon şöyle söyledi: "Morgoth uyuyor muymuş? Sen yanılmışsın."

"Hayır, yanılmıyorum," dedi Thorondor, "eğer Manwë'nin kartallarının yanılmak gibi bir âdetleri olsaydı, efendim, sizin bunca saklanmanız çok zaman önce boşa giderdi."

"O zaman uğursuz sözler ediyorsun," dedi Turgon, "çünkü söylediklerinin tek bir anlamı olabilir. Demek ki Thalion Húrin bile Morgoth'a teslim olmuş. Kalbim ona kapalıdır."

Ama Thorondor gidince oturup uzun uzun düşüncelere daldı ve Dor-lóminli Húrin'in yapıp ettiklerini hatırlayarak dertlendi; sonunda yüreği yeniden ısındı ve Húrin'i bulup Gondolin'e getirmeleri için kartalları yolladı. Ama çok geç kalmıştı; onu bir daha ne ışıkta, ne de gölgede asla görmediler.

Çünkü Húrin Echoriath'ın sessiz uçurumlarının ve saçlarını kırmızıya boyayıp bulutları delerek batan güneşin karşısında üzüntü içinde dikiliyordu. Sonra birden, hiç kimseden çekinmeksizin yaban toprakların ortasında bağırdı ve toprakların merhametsizliğine lanet okudu; sonunda,

yüksek bir kayanın üstüne çıkıp Gondolin tarafına bakarak haykırdı: "Turgon, Turgon, Serech Bataklıklarını hatırla! Ey Turgon, saklı salonlarının içinde benim sesimi duymayacak mısın?" Ama kuru otların arasında esen rüzgârdan başka ses yoktu. "Neyse, yine de onlar Serech'te günbatımında ıslık çalıyorlar," dedi ve o konuşurken güneş Gölge Dağlarının ardına geçti ve Húrin'in üzerine bir karanlık çöktü; birden rüzgâr kesildi ve ıssız topraklara bir sessizlik çöktü.

Yine de Húrin'in söylediklerini duyan birkaç kişi vardı etrafta ve tüm bu sözleri kuzeydeki Karanlık Taht'a derhal bildirdiler; Morgoth gülümsedi, çünkü kartallar yüzünden hiçbir casusunu Kuşatan Dağların ardındaki topraklara gönderememiş olmasına rağmen, artık Turgon'un ne tarafta yaşadığını kesin olarak öğrenmişti. İşte bu, Húrin'in özgürlüğünün yol açtığı ilk kötülük oldu.

Karanlık çökerken Húrin kayadan aşağıya zıpladı ve içindeki acıyla derin mi derin bir uykuya daldı. Ama uykusunda Morwen'in ağıt yaktığını ve sık sık onun adını söylediğini duydu; sesi Brethil'den geliyor gibiydi. Bu yüzden şafak vakti uyanıp kalktı ve Brithiach'a döndü; Brethil'in çıkıntıları boyunca ilerleyip gecenin bir vakti Teiglin geçitlerine vardı. Gece gözcüleri onu gördüler, ama dehşete kapıldılar, çünkü eski savaş tepeciğinden çıkıp gelmiş, etrafında karanlığını sürükleyen bir hayalet gördüklerini sanmışlardı; Húrin sonunda Glaurung'un yakıldığı alana geldi ve Cabed Naeramarth uçurumunun yanına dikilmiş olan uzun taşı gördü.

Ama Húrin taşa bakmadı bile, çünkü orada ne yazdığını biliyordu ve orada tek başına olmadığını fark etti. Taşın gölgesinde, dizleri üzerine çökmüş oturan bir kadın vardı ve Húrin sessizce orada dururken, yıpranmış başlığını geriye atıp başını yukarıya kaldırdı. Saçları kırlaşmış, yaşlı bir kadındı, ama birden gözleri adamınkilere değdi ve Húrin onu tanıdı, çünkü yabani ve korku dolu olsalar da, o gözlerde, çok zaman evvel, kadim günlerde fani kadınların en gururlusuna ve güzeline Eledhwen adını kazandıran o ışık hâlâ parlıyordu.

"Sonunda geldin," dedi kadın. "Çok uzun zaman bekledim."

"Yollar çok karanlıktı. Elimden geldiğince hızlı ilerledim," diye cevap verdi adam.

"Ama çok geç kaldın," dedi Morwen. "İkisi de kayıp."

"Biliyorum, evet," dedi adam. "Ama sen buradasın."

Ama Morwen şöyle dedi: "Bir bakıma evet. Tükendim. Güneşle birlikte gideceğim. Artık çok az vaktim kaldı: Eğer biliyorsan, söyle! Kızımız onu nasıl bulmuş?"

Ama Húrin cevap vermedi; ikisi de taşın yanında oturdular ve bir daha konuşmadılar; güneş battığında Morwen içini çekip Húrin'in elini kavradı ve hareketsiz kaldı; Húrin onun öldüğünü anladı. Alacakaranlık ışığında yüzüne baktı; acının ve yaşadığı zulümlerin Morwen'in yüzünde bıraktığı çizgiler yumuşamış gibi geldi ona. "O yenilmedi," dedi ve gözlerini kapattı, gece biterken çıt çıkarmadan yanında oturdu. Cabed Naeramarth'ın suları kükremeye devam ediyordu, ama Húrin'in kulağına hiçbir ses gitmiyordu, gözü görmez olmuştu; hiçbir şey hissetmiyordu, çünkü kalbi taşa dönmüştü. Ama yüzüne keskin yağmur damlalarıyla vuran soğuk bir rüzgâr çıktı ve onu canlandırdı; içindeki öfke zihnini ele geçirerek, ateş gibi tütmeye başladı; artık tüm arzusu, çektiği ızdırap içinde onlarla uğraşmış olan herkesi suçlayarak, kendisine ve ailesine yapılmış olan bütün haksızlıkların intikamını almaktı. Bu kararın ardından ayağa kalktı ve Cabed Naeramarth üzerinde, taşın batı tarafına Morwen için bir mezar hazırladı ve üzerine şu sözcükleri kazıdı: *Eledhwen Morwen de burada yatıyor.*

Anlatıldığına göre, Glirhuin adında, Brethilli arp çalan bir kahin bir şarkı yapmış ve bu şarkıda, Morgoth'un, Kadersizlik Taşı'nı ne kırabildiğini, ne de yıkabildiğini söyler; hattâ deniz toprakları içine kattığında dahi taş ayakta kalır; sonradan gerçekten de böyle oldu, Tol Morwen, Valar'ın gazabını gösterdiği günlerde yarattıkları yeni kıyıların ötesinde hâlâ ayakta durur. Ama Húrin orada yatmaz, çünkü onun üzerine verilmiş olan hüküm onu başka yerlere sürükledi ve Gölge de peşini bırakmadı.

Húrin, Teiglin'i aşıp Nargothrond'a giden kadim yoldan güneye doğru ilerledi ve doğu tarafında, çok uzak bir noktada tek başına duran yüksek Amon Rûdh'u gördü; orada olmuş olanları bildi. Sonunda Narog kıyılarına ulaştı ve kendisinden önce Doriathlı Mablung'un cesaret ettiği gibi, yıkılmış köprünün taşları üzerinden, coşkun nehrin karşısına geçti; asasının üzerine eğilerek, kırılmış Felagund kapılarının karşısında durdu.

Burada, Glaurung'un ayrılmasından sonra, Bodur Cüce Mîm'in Nargothrond'a ulaştığı anlatılmalı; Mîm yıkılmış salonlarda sürünüp, buraları eline geçirdi ve avuçlarını altınlarla değerli taşların içine daldırıp onları parmaklarının arasından akıtıp keyiflendi, çünkü Glaurung'un ruhunun ve herkes tarafından hatırlanan hareketlerinin yarattığı dehşet yüzünden hiç kimse Mîm'e yaklaşıp da onu soymaya kalkmadı. Ama şimdi biri çıkıp gelmişti ve eşikte dikiliyordu; Mîm gelip yabancıya ne istediğini sordu. Ama Húrin ona şöyle dedi: "Sen kim oluyorsun da Felagund Finrod'un evine girmemi engelliyorsun?"

Mîm ona şöyle yanıt verdi: "Adım Mîm ve kibirli yaratıklar denizi aşıp gelmeden evvel Cüceler Nulukkizdîn'in salonlarını oymuşlardı. Ben sadece bana ait olanı geri aldım, çünkü halkımdan geriye sadece ben kaldım."

"O zaman artık o mirastan faydalanamayacaksın," dedi Húrin, "çünkü ben Galdor'un oğlu Húrin'im ve Angband'dan çıkıp döndüm ve oğlum Turambar Túrin ki sen onu gayet iyi hatırlarsın, şimdi oturduğun bu salonları mahveden ejder Glaurung'u yendi ve ben de Dor-lómin'in Ejder Miğferi'ne kimin ihanet ettiğini bilmiyor değilim."

Bunun üzerine Mîm, istediği her şeyi alıp karşılığında canını bağışlaması için Húrin'e yalvardı, ama Húrin onun yakarışını duymadı bile; onu oracıkta, Nargothrond kapıları önünde yere serdi. Sonra içeriye girdi ve Valinor hazinelerinin karanlık ve yıkım içinde yerlere dökülüp dağıldığı bu korkunç yerde bir süre kaldı, ama anlatılanlara bakılırsa, Nargothrond yıkıntısından çıkıp göğün altında durduğunda, bütün o hazineler içinden yalnızca bir tek şeyi yanına almıştı.

Bu kez doğuya doğru gitti ve Sirion çağlayanlarının üzerindeki Alacakaranlık Göllerine vardı; burada, Doriath'ın batı sınırlarını koruyan Elfler tarafından yakalanıp Bin Mağaralar'da bulunan Kral Thingol'ün huzuruna çıkarıldı. Thingol onu görünce hayretler içinde kaldı ve bu korkunç görünümlü yaşlı adamın Morgoth'un esiri Thalion Húrin olduğunu anladı, ama onu nezaketle buyur edip itibar gösterdi. Húrin Kral'a yanıt vermedi, ama pelerininin altından Nargothrond'dan ayrılırken yanına aldığı şeyi çıkardı; bu, Felagund Finrod için çok eski devirlerde Nogrodlu ve Belegostlu zanaatkârlarca yapılmış olan ve onların Kadim Günlerde yarattıkları eserler içinde en büyük ünü kazanan, Finrod'un ise, yaşadığı dönemde, Nargothrond'un tüm hazinelerinin üzerinde değer

biçtiği Nauglamír'den, yani Cücelerin Gerdanlığından başkası değildi. Ve Húrin bunu, saldırgan ve acı sözler ederek Thingol'ün ayaklarının dibine attı.

"Al ücretini," diye bağırdı, "çocuklarıma ve karıma sahip çıkışının ücreti! Çünkü bu, hem Elfler hem İnsanlar arasında meşhur olan Nauglamír'dir ve onu, senin akraban olan Finrod'un, Doriathlı Thingol'ün verdiği ödevi yerine getirmek için, Barahir'in oğlu Beren'le yola çıkarken bıraktığı yerden, Nargothrond'un karanlığından sana getirdim!"

Bu sözler üzerine Thingol bu muhteşem hazineye baktı ve bunun Nauglamír olduğunu gördü; Húrin'in niyetini de gayet iyi anlamıştı, ama ona acıdığı için öfkesini dizginleyip, hakaretlerini sineye çekti. Ve sonunda Melian konuştu ve şöyle dedi: "Thalion Húrin, Morgoth sana büyü yapmış, çünkü her şeyi Morgoth'un gözlerinden, bilerek ya da bilmeyerek, her şeyi yalanlarla çarpıtılmış halleriyle görmüşsün. Oğlun Túrin uzun yıllar boyunca Menegroth salonlarında büyüyüp yetişti ve ona, Kral'ın oğlu sıfatıyla sevgi ve itibar gösterildi ve bir daha Doriath'a dönmeyişi ne Kral'ın, ne de benim isteğim üzerine oldu. Ve sonrasında karın ve kızın da burada itibar görerek ağırlandılar; biz Morwen'i Nargothrond'a gitmekten vazgeçirmek için elimizden gelen her şeyi yaptık. Sen şimdi gelip Morgoth'un ağzıyla dostlarını suçluyorsun."

Melian'ın sözlerini dinleyen Húrin öylece durup uzun uzun Kraliçe'nin gözlerine baktı; o gözlerde, düşmanın karanlığından hâlâ Melian Kuşağı ile korunan Menegroth'ta olup biten her şeyi okudu ve sonunda, Bauglir Morgoth tarafından başına sarılan felaketi bütünüyle kavradı. Ve geçmişte olanlardan söz etmeyi kesti ve Thingol'ün tahtı önünde duran Nauglamír'i yerden alıp ona verdi ve şöyle dedi: "Alın, efendim, Cücelerin Gerdanlığı'nı, hiçbir şeyi olmayan birinden bir hediye ve Dor-lóminli Húrin'den bir hatıra olarak. Artık benim yazgım tamamlanmış oldu ve Morgoth amacına ulaştı, ama artık onun kölesi değilim."

Sonra dönüp gitti ve Bin Mağaralardan çıktı; onu görenler kenara çekildiler ve kimse onu durdurmaya çalışmadı; kimse de nereye gittiğini öğrenemedi. Ama, Húrin'in, amacını ve arzusunu yitirmiş bir halde yaşayamadığı, sonunda kendisini batı denizine attığı söylenir; fani İnsanların en güçlü savaşçısının sonu da böyle geldi.

Ama Húrin Menegroth'tan gidince, Thingol, dizlerinde duran müthiş hazineye gözlerini dikip uzun süre sessiz kaldı; bu mücevherin yeniden yapılması ve içinde de Silmaril'in olması gerektiği düşüncesi aklına düşmüştü. Çünkü yıllar geçtikçe Thingol, Fëanor'un mücevherini saplantı haline getirmişti ve en değerli hazinesinin kapalı kapılar ardında durmasından rahatsız oluyor; onu gece gündüz yanından ayırmıyordu.

O günlerde, Cüceler Ered Lindon'daki konaklarından kalkıp Beleriand'a yaptıkları yolculukları sürdürüyorlardı ve Taşlar Sığlığı'ndan, yani Sarn Athrad'dan Gelion'u aşıp, kadim yoldan Doriath'a gidiyorlardı, çünkü metal ve taş işçiliğinde çok büyük bir hünere sahiplerdi ve Menegroth'un salonlarında onların zanaatına büyük ihtiyaç vardı. Ama artık eskiden olduğu gibi küçük gruplar halinde değil, Aros ve Gelion arasındaki tehlikeli bölgede kendilerini savunabilmek için geniş ve silahlı birlikler halinde geliyorlardı ve bunun için onlara Menegroth'ta yaşayıp çalışacakları odalar ve demirhaneler hazırlanmıştı. İşte tam o sırada, Nogrod'un büyük zanaatkârları Doriath'ta bulunuyorlardı ve bu yüzden Kral onları çağırıp arzusunu açıkladı; eğer yetenekleri o denli büyükse, Naugrim'i yeniden yapmalı ve bu kez içine Silmaril'i de yerleştirmeliydiler. Bunun üzerine Cüceler atalarının eserine baktılar ve Fëanor'un parıldayan taşına büyülenerek göz gezdirdiler; onlara sahip olup uzak dağlardaki yurtlarına götürmek için müthiş bir arzu duydular. Ama düşüncelerini açık etmediler ve kendilerine verilen görevi üstlendiler.

İşleri uzun sürecekti; Thingol ise tek başına çalıştıkları demirhanelere geliyor ve onlar çalışırken daima yanlarında oturuyordu. Sonunda arzusu yerine getirildi ve Elflerle Cücelerin en mükemmel eserleri bir araya getirildi; güzelliği mükemmeldi, çünkü Nauglamír'in üzerinde bulunan sayısız değerli taş, ortalarında duran Silmaril'in ışığını harikulade renklerle yansıtıyor ve etrafa yayıyordu. Sonra Cücelerin arasında tek başına olan Thingol, onu alıp boynuna takmaya kalktı, ama Cüceler onu durdurup, gerdanlığı kendilerine vermesini istediler ve şöyle dediler: "Elf Kralı hangi hakla Nauglamír üzerinde hak iddia ediyor; bu gerdanlık, bizim atalarımız tarafından, ölüp gitmiş olan Felagund Finrod için yapılmamış mıydı? Kendisi ise ona, Nargothrond'un karanlığından onu bir hırsız gibi alan Dor-lóminli İnsan Húrin'in eliyle sahip oldu." Ama Thingol içlerinden geçeni anlamıştı ve onların aslında Silmaril'i arzuladıklarını ve gerçek niyetlerini gizlemek için bahane aradıklarını gördü; kapıldığı öfke

ve gururu yüzünden, karşı karşıya kaldığı tehlikeyi umursamak bir yana, Cüceleri küçümseyerek, şunları söyledi: "Nasıl olur da sizin gibi kaba bir ırktan gelenler, gelişimini tamamlamamış halkınızın atalarından yıllarca evvel, Cuiviénen sularının yanı başında hayata gözlerini açan benden, Beleriand Efendisi Elu Thingol'den, bana ait bir şeyi isteme cüretini gösterebilir?" Ve uzun boyuyla kibirli kibirli aralarında durarak, utanç verici sözlerle, mükafatlandırılmadan Doriath'ı terk etmelerini buyurdu.

Kral'ın sözleri üzerine Cücelerin şehveti kızgınlığa dönüştü ve etrafını çevirip ellerini üzerine attılar; onu katlettiler. Bir Ainu ile birleşmiş tek Ilúvatar Çocuğu olan Doriath Kralı Elwë Singollo, Menegroth'un derinliklerinde böyle can verdi ve Valinor Ağaçlarını görmüş olan Terk Edilmiş Elflerin biriciği, dünya gözüyle en son Silmaril'i gördü.

Sonra Cüceler Nauglamír'i alarak Menegroth'tan çıktılar ve Region'dan geçip doğuya kaçtılar. Ama haber ormanda hızla yayıldı ve Cücelerden pek azı Aros üzerine varabildi, çünkü doğu yolunu ararlarken takip edilip öldürüldüler; Nauglamír de geri alınıp büyük bir acı içinde olan Kraliçe Melian'a getirildi. Yine de Thingol'ün katillerinin ikisi doğu hudutlarındaki takipten kaçmayı başardı ve sonunda Mavi Dağlardaki ücra şehirlerine vardılar; Nogrod'da, Cücelerin, emeklerinin karşılığını vermeyip onları aldatan Elf Kralı'nın emriyle Doriath'ta katledildiklerini söyleyerek, olup biteni başka şekilde aktardılar.

Nogrodlu Cücelerin, akrabalarının ve büyük zanaatkârlarının ölümü için duydukları öfke ve yas büyük oldu; sakallarını yolup ağıtlar yaktılar ve uzun uzun intikam tasarıları yaptılar. Belegost'tan yardım istedikleri ama olumsuz cevap aldıkları söylenir; Belegostlu Cüceler onları amaçlarından döndürmeye çalıştılarsa da, öğütleri boşunaydı; çok geçmeden Nogrod'dan büyük bir ordu yola çıktı ve Cüceler, Gelion'u aşıp batıya, Beleriand'a doğru ilerlediler.

* * *

Doriath'ta büyük değişimler meydana gelmişti. Melian uzun bir müddet sessizce Kral Thingol'ün yanında oturdu; yıldızların ışığıyla aydınlanan günleri ve devirler önce, Nan Elmoth'un bülbülleri arasında ilk karşılaşmalarını hatırladı; Thingol'den ayrılmasının, daha büyük bir

ayrılışın habercisi olduğunu ve Doriath'ın yazgısının yaklaşmakta olduğunu biliyordu. Çünkü Melian, kutsal Valar ırkından geliyordu ve çok güçlü, bilge bir Maia idi, ama Elwë Singollo'ya duyduğu aşk uğruna, Büyük Ilúvatar Çocuklarının bedenine bürünmüş ve bu birleşme sonucunda, Arda'nın etten kemikten engelleri ve zincirleri ile sarmalanmıştı. Bu beden ile ona Tinúviel Lúthien'i doğurmuştu ve bu bedenle Arda'nın özü üzerinde bir kudret kazanmıştı; Melian Kuşağı sayesinde ise, Doriath uzun devirler boyunca kötülüklerden korunmuştu. Ama şimdi Thingol ölmüştü ve ruhu Mandos'un salonlarına gitmişti; onun ölümü Melian'da da bazı değişikliklere yol açmıştı. Böylece, Neldoreth ve Region ormanları üzerindeki kudreti o anda kayboldu ve büyülü nehir Esgalduin farklı bir sesle konuşur oldu; Doriath ise düşmanlarına açık hale geldi.

Ondan sonra Melian, Mablung dışında kimseyle konuşmadı; ona, Silmaril'e göz kulak olmasını ve bir an önce Ossiriand'daki Beren ile Lúthien'e haber göndermesini emretti; kendisi Ortadünya'yı terk etti ve geldiği yerde, yani Lórien bahçelerinde acılarını düşünmek için, batı denizinin ötesindeki Valar topraklarına göçtü. Bu hikâyede bir daha ondan söz edilmiyor.

Böylece, Naugrim ordusu Aros'u aşıp rahatça Doriath ormanlarına girdi ve karşılarına kimse çıkmadı, çünkü çok kalabalık ve vahşilerdi; Gri Elflerin reisleri şüpheye ve umutsuzluğa kapıldılar ve amaçsızca sağa sola dağıldılar. Ama Cüceler yollarından sapmayıp büyük köprüyü aştılar ve Menegroth'a girdiler; Kadim Günlerde yaşanan acı dolu olaylar arasında en kederlisi burada yaşandı. Çünkü Bin Mağaralarda bir savaş koptu ve çok sayıda Elfle Cüce katledildi; bu olay da asla unutulmadı. Ama sonunda Cüceler galip geldiler; Thingol'ün salonları yağmalandı ve talan edildi. Nauglamír'in bulunduğu hazine odasının kapısında Ağır Elli Mablung can verdi ve Silmaril alındı.

Beren ile Lúthien o dönemde hâlâ, Ered Lindon'dan gelip Gelion'a karışan nehirlerin en güneyindeki Adurant Nehri'nde bulunan Yeşil Ada'da, Tol Galen'de yaşıyorlardı ve oğulları Eluchíl Dior, Galadriel Hanım'la evlenen Doriath prensi Celeborn'un akrabası Nimloth'u eş olarak almıştı. Dior ile Nimloth'un oğulları Eluréd ve Elurín'di; bir de kızları olmuştu ve adına Elwing, yani Yıldız Serpintisi demişlerdi, çünkü babasının evinin yanındaki Lanthir Lamath Çağlayanı'nın serpintisinde yıldız ışıklarının parıldadığı bir gecede doğmuştu.

Savaş gereçlerini kuşanmış çok büyük bir Cüce ordusunun, dağlardan aşağıya inip Taşlar Sığlığı üzerinden Gelion'u aştıkları haberi Ossiriandlı Elfler arasında hızla yayılmıştı. Bu haber çok geçmeden Beren ile Lúthien'e de ulaştı ve o sıralarda bir haberci gelip Doriath'ta olup biteni onlara aktardı. Bunun üzerine Beren harekete geçti ve Tol Galen'den çıktı; oğlu Dior'u çağırıp kuzeye, Ascar Nehri'ne gitti; Ossiriandlı Elflerin pek çoğu da onlara eşlik etti.

Menegroth'tan zayiat vererek dönen Nogrod Cücelerinin yolu tekrar Sarn Athrad'a düştüğünde, görünmeyen düşmanların saldırısı başladı, çünkü Doriath'ın yağmasında topladıkları ganimeti yüklenmiş vaziyette Gelion'un kıyılarında tırmanırlarken, ormanlar bir anda Elf borularının sesleriyle doldu ve her yönden oklar yağmaya başladı. Cücelerin pek çoğu o ilk saldırıda düştüler, ama tuzaktan kaçabilenler bir arada kaldılar ve doğu tarafındaki dağlara kaçtılar. Dolmed Dağı'nın eteklerindeki uzun yamaçları tırmanırlarken, karşılarına Ağaçların Çobanları çıktılar ve Cüceleri, Ered Lindon'un gölgeli ormanlarına püskürttüler: hiçbirinin, evlerine ulaşan yüksek geçitlerden yukarıya tırmanamadığı anlatılır.

Sarn Athrad'daki bu muharebe, Beren'in son dövüşüydü; burada Nogrod Efendisi'ni elleriyle öldürüp Cücelerin Gerdanlığı'nı söküp aldı, ama Cüce ölürken tüm hazineyi lanetledi. Sonra Beren hayranlıkla, Morgoth'un demir tacından kesip çıkardığı Fëanor'un mücevherine baktı; şimdi, Cücelerin ince işçiliği sayesinde altınların ve değerli taşların arasında parıldıyordu; Beren gerdanlığı alıp üzerindeki kanı nehirde temizledi. Ve muharebe sona erdiğinde Doriath'ın hazinesi Ascar Nehri'ne gömüldü, o zamandan sonra nehir yeni bir isimle, Altınyatağı, Rathlóriel olarak anıldı, ama Beren, Nauglamír'i alıp Tol Galen'e götürdü. Nagrod Efendisi ile çok sayıda Cücenin öldürüldüğü haberi, Lúthien'in acısını pek de hafifletmedi, ama anlatıldığı ve şarkılara konu edildiği kadarıyla, Lúthien gerdanlığı, o ölümsüz mücevheri boynuna taktığında, Valinor ülkesi dışında görülmüş en müthiş güzelliğe ve letafete sahip olmuştu ve kısa bir süre için, Yaşayan Ölünün Ülkesi, Valar topraklarından bir köşeye benzedi ve bir daha başka hiçbir yer orası kadar asude, bereketli ve ışıklı olmadı.

Thingol'ün vârisi Dior, Beren ve Lúthien'le vedalaşıp, karısı Nimloth'la birlikte Lanthir Lamath'tan ayrıldı ve Menegroth'a geldi; genç oğulları Eluréd ile Elurín ve kızları Elwing de onlarla birlikte Menegroth'a yerleşti.

Sindar halkı onları büyük bir sevinçle karşıladı ve ölen akrabaları ve Kralları ve Melian'ın gidişi yüzünden duydukları kederin karanlığından sıyrıldılar ve Eluchíl Dior kendisini, Doriath krallığının ihtişamına yeniden kavuşmasına adadı.

Bir güz gecesi, geç saatlerde, bir kişi Menegroth kapılarına dayanıp Kral'ın huzuruna çıkmak istediğini bildirdi. Bu, Ossiriand'dan buralara kadar koşturup gelmiş olan bir Yeşil Elf efendisiydi; kapıdaki nöbetçiler onu, Dior'un yalnız başına oturduğu odasına götürdüler; haberci hiçbir şey söylemeden Kral'a bir mücevher kutusu verdi ve gitti. Kutunun içinde, Silmaril'le bezenmiş Cücelerin Gerdanlığı duruyordu; Dior kutuya bakıp, Erchamion Beren ile Tinúviel Lúthien'in öldüklerini ve İnsan ırkı için, dünyanın ötesinde yazılmış olan yazgıya yol aldıklarını anladı.

Dior, anne babasının, Morgoth'un dehşetinden alıp umudun ötesine taşıdıkları Silmaril'e uzun uzun baktı; ölümün onları bu denli çabuk alıvermesi Dior'u çok kederlendirmişti. Ama bilgeler, ölümlerini hızlandıranın Silmaril olduğunu söylemişlerdir, çünkü gerdanlığı takan Lúthien'in güzelliğinin alevi, fani diyarlar için fazlasıyla parlaktı.

Sonra Dior doğruldu ve Nauglamír'i boynuna taktı; dünyanın çocuklarının, üçe ayrılmış ırkın, Edain'in, Eldar'ın ve Kutlu Diyar'ın Maiar'ının en güzeli oluvermişti.

* * *

Ama dağılmış olan Beleriand Elfleri arasında, Thingol'ün vârisi Dior'un Nauglamír'i taktığı söylentisi hızla yayıldı ve şöyle söylendi: "Fëanor'un Silmarillerinden biri yeniden Doriath ormanında yanıyor," ve Fëanor oğullarının yemini yeniden uykusundan uyandı. Lúthien, Cücelerin Gerdanlığı'nı taktığı müddetçe hiçbir Elf ona saldırmaya cesaret edememişti, ama şimdi, Doriath'ın yeniden ayağa kalkışını ve Dior'un ihtişamını duyan Fëanor'un yedi akrabası gittikleri yerlerden dönüp toplandılar ve hakları olanı istediklerini bildirdiler.

Ama Dior, Fëanor'un oğullarına cevap vermedi; bunun üzerine Celegorm kardeşlerini, Doriath üzerine bir saldırıya hazırlanmaları için harekete geçirdi. Kışın ortasında birdenbire Menegroth'a gelip, Dior ile Bin Mağaralarda savaştılar ve böylece Elflerin Elfleri katli ikinci kez

yaşandı. Bu savaşta Celegorm, Dior'un elinden öldü; Curufin'le esmer Caranthir de hayatlarını kaybettiler, ama Dior ile karısı Nimloth da hayatta kalamadılar ve Celegorm'un zalim hizmetkârları onların genç oğullarını yakalayıp, ormanda aç bilaç ölüme terk ettiler. Maedhros bundan pişman oldu ve onları uzun süre Doriath ormanında aradı, ama bu çabası boşunaydı; Eluréd ile Elurín'in kaderi hiçbir hikâyede anlatılmadı.

Doriath böylece yıkıldı ve bir daha asla yükselmedi. Ama Fëanor'un oğulları aradıklarını bulamadılar, çünkü halktan geri kalan birkaç kişi onlardan kaçtı ve Dior'un kızı Elwing'i de yanlarına aldılar; Silmaril'i yanlarında taşıyarak bir zaman sonra deniz kıyısına, Sirion Nehri'nin deltalarına vardılar.

23

TUOR'A VE GONDOLIN'İN DÜŞÜŞÜNE DAİR

Húrin'in kardeşi Huor'un, Sayısız Gözyaşı Savaşı'nda öldürüldüğü anlatılır; o yılın kışında karısı Rían, Mithrim yabanında bir çocuk dünyaya getirdi ve adını Tuor koydu; bu çocuğu, hâlâ o tepelerde yaşayan Annael adlı bir Gri Elf büyüttü. Tuor on altı yaşına bastığında, Elfler yaşadıkları Androth mağaralarını terk edip gizlice Sirion limanlarına gitmeyi tasarladılar, ama kaçmayı başaramadan Orklarla Doğuluların saldırısına uğradılar; bu saldırıda Tuor, Hithlumlu Doğuluların reisi olan Lorgan tarafından esir alındı. Bu esarete üç yıl dayanabildi, ama sonunda kaçtı ve Androth mağaralarına dönüp tek başına bir hayat kurdu; Doğululara o kadar büyük zararlar verdi ki, Lorgan başına ödül koydu.

Ama Tuor böyle tek başına bir haydut olarak dört yıl geçirdikten sonra, Ulmo onun yüreğine, atalarının ülkesinden çekip gitme fikrini yerleştirdi, çünkü Tuor'u, tasarılarını gerçekleştirecek kişi olarak seçmişti. Tuor bir kez daha Androth mağaralarını terk edip, Dor-lómin'den geçerek batıya gitti ve Turgon'un halkının çok yıllar önce Nevrast'ta yaşarlarken inşa ettikleri Noldor'un Kapılarını, yani Annon-in-Gelydh'i buldu. O noktada karanlık bir tünel açılıyor ve dağların altından geçip, çalkantılı bir nehrin batı denizine döküldüğü yere, yani Cirith Ninniach'a, Gökkuşağı Yarığı'na çıkıyordu. Böylece Tuor, ne İnsanlara, ne de Orklara görünmeden kaçtı ve Morgoth'un kulağına da hiçbir haber gitmedi.

Ve Tuor, Nevrast'a gelip, Büyük Deniz Belegaer'e baktı ve tutkuyla bağlandı; denizin sesi ve ona duyduğu özlem daima yüreğinde, kulaklarında yaşayacaktı; ve sonunda onu alıp Ulmo'nun diyarlarının derinliklerine götüren bir huzursuzluk taşıyordu içinde. Sonra tek başına Nevrast'a yerleşti, o yılın yaz mevsimi öylece geçti; Nargothrond'un yazgısı ise gittikçe yaklaşıyordu, ama güz geldiğinde, güneye doğru kanat çırpan yedi büyük kuğu gördü ve bunu, orada fazlasıyla oyalandığına dair bir uyarı olarak aldı ve onları deniz kıyısı boyunca takip etti. Böylece sonunda, Taras Dağı'nın eteklerindeki terk edilmiş Vinyamar salonlarına vardı ve

içeri girdi; orada, uzun yıllar önce Ulmo'nun emriyle Turgon'un bıraktığı kalkanı, zırhı, kılıcı ve miğferi buldu; bunları kuşanıp kıyıya indi. Ama o sırada batıda bir fırtına koptu ve bu fırtınanın içinde Suların Efendisi Ulmo bütün ihtişamıyla belirip, denizin kenarında duran Tuor'la konuştu. Ve Ulmo ona, yola çıkıp saklı Gondolin krallığını aramasını emretti ve onu düşmanlarının gözlerinden sakınacak müthiş bir pelerin verdi.

Ama sabah olup da fırtına dindiğinde, Tuor Vinyamar duvarlarının yanında duran bir Elfe rast geldi; bu Elfin adı Voronwë idi, Turgon'un Batı'ya gönderdiği son gemiyle yelken açıp gitmiş olan Gondolinli Aranwë'nin oğluydu. Ama sonunda derin okyanustan dönen gemi Ortadünya sahillerinin karşısında büyük bir fırtınaya yakalandığında, Ulmo, tüm denizciler arasında sadece onu kurtarmış ve Vinyamar yakınlarında sahile atmıştı; Suların Efendisi'nin Tuor'a verdiği görevi öğrenince hayrete düşen Voronwë, Gondolin'in gizli kapılarına kadar ona rehberlik etmeye de razı gelmişti. Böylece, birlikte yola koyuldular ve o yılın Kara Kışı kuzeyden kopup üzerlerine çöktüğünde, Gölge Dağlarının çıkıntıları altından dikkatli bir şekilde doğuya doğru ilerlediler.

Yolculukları sırasında nihayet Ivrin gölcüklerine ulaştılar ve ejder Glaurung'un geçerken burayı ne hale getirdiğini görüp kederlendiler, ama oraya bakarlarken, birinin aceleyle kuzeye doğru ilerlediğini gördüler; bu, uzun boylu, siyahlara bürünmüş bir İnsandı ve kara bir kılıç taşıyordu. Ama ne onu tanıyorlar, ne de güneyde olup bitenleri biliyorlardı; adam tek bir söz söylemeden yanlarından geçip gitti.

Ve sonunda, Ulmo'nun onlara verdiği kudretle Gondolin'in gizli kapısına ulaştılar; tünelden geçip iç kapıya geldiler ve muhafızlar tarafından tutuklanıp götürüldüler. Sonra, yedi kapılı Orfalch Echor koyağına götürüldüler ve tırmandıkları yolun sonundaki büyük kapının muhafızı olan Pınarlı Ecthelion'un huzuruna çıkarıldılar; Tuor orada pelerinini çıkarıp attı ve Vinyamar'dan alıp kuşandığı silahlar sayesinde, gerçekten Ulmo tarafından gönderildiği anlaşıldı. Sonra Tuor, etraftaki tepelerin ortasına yeşil bir mücevher gibi yerleştirilmiş olan güzel Tumladen vadisini seyre daldı ve ta uzakta, Amon Gwareth'in kayalık yükseltilerinin üzerindeki yüce Gondolin'i, Öte Diyarlardaki Elflerin evlerinde söylenegelen tüm şarkılarda, ünü ve ihtişamı en büyük olan, yedi isimli şehri seçti gözleri. Ecthelion'un emriyle büyük kapının kulelerinde borular çalındı ve yankıları tepelere vurdu; uzaktan, şehrin beyaz duvarları

üzerinden boruların çağrısını yanıtlayan berrak ses, tan vaktinde düzlüğe aktı.

Böylece Huor'un oğlu Tumladen'den geçip Gondolin kapısına vardı ve şehrin geniş merdivenlerinden çıkarak sonunda Kral'ın kulesine getirildi ve Valinor Ağaçlarının görüntülerine baktı. Sonra Tuor, Fingolfin'in oğlunun, Yüce Noldor Kralı Turgon'un huzuruna çıktı; Kral'ın sağında kız kardeşinin oğlu Maeglin, sol tarafında ise, kızı Celebrindal Idril oturuyordu; Tuor'un sesini duyanlar, onun gerçekten fani ırktan bir İnsan olduğuna inanmakta güçlük çekerek sözlerine hayranlıkla kulak verdiler, çünkü bu sözler, tam o anda kendisine iletilen Ulmo'nun sözleriydi. Ve, Noldor'un tüm eserleri yok olup gittiği zaman, Mandos'un Laneti'nin gerçekleşeceği konusunda Turgon'u uyardı; ona kendi elleriyle kurduğu güzel ve güçlü şehrini bırakıp gitmesini ve Sirion boyunca ilerleyip denize ulaşmasını emretti.

Bunun üzerine Turgon, Ulmo'nun öğüdünü kafasında uzun uzun ölçüp biçti ve aklına Vinyamar'da ona söylenmiş olan şu sözler geldi: "Kendi elinden ve yüreğinden çıkmış olana fazlaca bağlanma; Noldor'un esas umudunun Batı'da olduğunu ve Deniz'den geldiğini unutma." Ama Turgon zaman geçtikçe kibirlenmişti; Gondolin, Elflerin Tirion'u kadar güzelleşip onu andırır olmuştu; bir Vala'nın tersini söylemesine karşın, şehrinin gizli ve karşı konulmaz gücüne yine de güveniyordu; Nirnaeth Arnoediad'dan beridir, şehrin halkı da ne dışarıdaki Elflerle İnsanların acılarına yeniden ortak olmayı, ne de korku ve tehlike içinde yola çıkıp Batı'ya dönmeyi arzuluyordu. Kendilerini, yolu izi olmayan, büyülü tepelerin ardına kapatıp, kimseyi, Morgoth'un elinden kaçıp gelmiş olanı bile içeriye almadılar; öte topraklardan gelen haberler ise belirsiz ve uzaktı, pek de umurlarında olmamıştı. Angband'ın casusları onları boş yere arayıp durmuşlardı; yurtları, bir söylenti ve kimsenin çözemediği bir sır olarak kalmıştı. Maeglin divanlarda sürekli olarak Tuor'a karşı çıkıyordu ve belli ki Turgon'un yüreğinde sözlerinin ağırlığı daha fazla oldu; sonunda ise, Ulmo'nun emrini reddetti ve öğüdünü geri çevirdi. Ama Vala'nın uyarısında, çok eskiden, daha Noldor'u terk etmeden önce Araman sahilinde söylenmiş olanları yeniden duydu ve Turgon'un kalbinde ihanet korkusu yeşerdi. Kuşatan Dağlardaki saklı kapının esas girişinin kapatılmasının nedeni buydu; o andan sonra, şehir ayakta kaldıkça, hiç kimse, ne barış ne de savaş göreviyle Gondolin'den dışarıya çıkamadı.

Nargothrond'un düşüşü, Thingol ile vârisi Dior'un katli, Doriath'ın yıkılışı hakkındaki haberler, Kartalların Efendisi Thorondor tarafından getirildi, ama Turgon, dışarıda yaşanan felaketlere kulaklarını tıkamıştı ve bir daha Fëanor'un oğullarından hiçbirinin yanında olmayacağına yemin etti; halkına da, tepelerin sınırları dışına çıkmayı yasakladı.

Ve Tuor da Gondolin'de kaldı, çünkü şehrin saadeti ve güzelliği, halkın bilgeliği onu büyülemişti; zamanla hem bedenen hem de zihnen gücünü kuvvetini kazandı ve sürgün Elflerin ilminin inceliklerini öğrendi. Bir zaman sonra Idril'in kalbi ona yöneldi, onunki de Idril'e; Maeglin'in gizli nefreti ise büyüdükçe büyüdü, çünkü Idril'e, Gondolin Kralı'nın tek vârisine sahip olmayı dünyada her şeyden çok istiyordu. Ama Tuor Kral'ın gözünde öyle yükseldi ki yedi yılın sonunda, Turgon kızının onunla evlenmesine izin verdi, çünkü Ulmo'nun emrini yerine getirmiş olmasa da, Noldor'un kaderinin, Ulmo'nun elçisininkiyle iç içe geçtiğini anlamıştı ve Gondolin ordusu Sayısız Gözyaşı Savaşı'ndan çekilmeden evvel Huor'un söylediği sözleri unutmamıştı.

Bu evlilik kararı üzerine çok büyük ve neşeli bir şenlik tertip edildi, çünkü Tuor, Maeglin ve onun gizli taraftarları dışında tüm halkın kalbini kazanmıştı; böylece Elflerle İnsanlar arasındaki ikinci birleşme yaşandı.

Sonraki yılın baharında, Tuor ile Celebrindal Idril'in oğulları Yarıelf Eärendil, Gondolin'de doğdu; Noldor'un Ortadünya'ya gelişinin üzerinden beş yüz üç yıl geçmişti. Eärendil üstün bir güzelliğe sahipti, çünkü yüzünde, gökyüzünün ışığına benzer bir ışık vardı ve Eldar'ın güzelliği ile bilgeliğini; eski İnsanların ise gücünü ve cesaretini taşıyordu; deniz, tıpkı babası Tuor'a konuştuğu gibi, onun da kulağına ve yüreğine daima fısıldadı.

Gondolin neşe ve huzur dolu günler geçiriyordu ve henüz kimse, Húrin'in, içeriye giremeyince, Kuşatan Dağların ötesindeki yaban topraklarda durup, umutsuzca Turgon'a seslenirken attığı çığlıklar yüzünden Morgoth'un Saklı Krallık'ın yerini öğrendiğini bilmiyordu. O zamandan beri Morgoth aklını, hizmetkârlarının asla geçmemiş oldukları Anach ve Sirion'un yukarı tarafları arasında yer alan dağlık araziyle bozmuştu, yine de Angband'dan gönderilen hiçbir casus, kartalların keskin gözleri yüzünden buralara gelememişti ve Morgoth tasarılarını bir türlü tamamlayamadı. Ama Celebrindal Idril bilge ve basiretliydi; kalbine bir

kuşku düştü ve önsezileri ruhunu çepeçevre sardı. Bu yüzden o dönemde, şehirden başlayıp, yerin altından duvarların çok ötesine, Amon Gwareth'in kuzeyine ulaşan gizli bir yol açtırdı ve bu yoldan çok az kişiyi haberdar etti; özellikle Maeglin'in kulağına gitmemesini sağladı.

Eärendil'in henüz genç olduğu bir sırada, Maeglin ortadan kayboldu. Çünkü, daha önce de anlatıldığı gibi, madenciliği ve metalleri keşfetmeyi bütün diğer zanaatların üzerinde tutuyordu ve şehirden uzakta bulunan dağların içinde maden arayıp, hem barış hem de savaş zamanı için aletler yapan Elflerin de reisiydi. Ama Maeglin sık sık, halkından az kişiyi yanına katıp tepelerin sınırlarının ötesine geçiyordu; Kral'ın ise, emrinin ihlal edildiğinden haberi yoktu; böylece işte bir gün Maeglin Orkların eline esir düştü ve Angband'a getirildi. Maeglin güçsüz ya da korkak değildi, ama orada yapılan işkence ruhunu zayıf düşürdü; Gondolin'in yerini, şehre çıkan yolları ve nerelerden saldırılabileceğini Morgoth'a anlatması karşılığında canı bağışlandı ve serbest bırakıldı. Morgoth'un keyfine diyecek yoktu; Maeglin'e, şehir alındığı zaman, onun adına şehri yönetme hakkını ve Celebrindal Idril'e sahip olmayı vaat etti; açıkçası, Idril'e duyduğu arzu ve Tuor'a beslediği nefret, Maeglin'in ihanetini kolaylaştırmış ve Kadim Günlerin tarihinde yazılı en rezil şeyi yapmaya itmişti. Sonra Morgoth, kimse ihanetten şüphelenmesin diye onu geri gönderdi; hem de böylece Maeglin, zamanı geldiğinde saldırıya içerden destek verecekti. Idril'in üzerine çöreklenen karanlık her an yoğunlaşırken, o, Kral'ın salonlarında yüzünde gülümseme ve kalbinde kötülükle yaşayıp gitti.

Sonunda, Eärendil'in yedi yaşına girdiği yıl, Morgoth hazırlıklarını tamamladı ve Balroglarını, Orklarını ve kurtlarını Gondolin'in üzerine saldı; onların yanında Glaurung'un dölü olan ejderler de vardı; artık çok kalabalık ve korkunç bir ordu olmuşlardı. Morgoth'un orduları, en yüksek ve en az gözetlenen kuzey tepeleri üzerinden, bir şenlik sırasında, gece vakti geldi; Gondolin halkının tamamı duvarların üzerine çıkmış güneşin doğuşunu bekliyor ve yükselişine şarkılarla eşlik ediyordu, çünkü sabahleyin, Güneşin Kapıları adını verdikleri büyük şenlik başlayacaktı. Ama kızıllık doğudan değil, kuzeyden yükseldi; düşman, Gondolin'in duvarlarının tam altına gelene kadar durmadan ilerledi ve şehir çepeçevre kuşatıldı. Soylu ailelerin reisleri ve onların savaşçıları umutsuzca ortaya atılıp yiğitlik gösterdiler; bunların arasında Tuor da vardı. Olup bitenlerin

büyük bölümü *Gondolin'in Düşüşünde* anlatılır: Pınarlı Ecthelion'un, Kral'ın meydanında Balrogların Efendisi Gothmog ile yaptığı ve her iki tarafın da öldüğü dövüş; Turgon'un kulesinin, yıkılana dek hane halkı tarafından savunulması; bu kulenin düşüşü ve Turgon'un yıkıntılar arasındaki ölümü çok görkemli olmuştur.

Tuor, Idril'i şehrin yağmalanmasından evvel kaçırmaya çalıştı, Maeglin onu da, Eärendil'i de yakalamıştı; Tuor duvarların üzerinde Maeglin ile dövüştü ve onu aşağıya fırlattı; Maeglin'in bedeni alevlerin içine düşmeden önce üç kez Amon Gwareth'in kayalık yamaçlarına çarptı. Sonra Tuor ile Idril, Gondolin halkından geriye kalanları, o ateş ve yıkımın yarattığı karmaşa esnasında becerebildikleri kadar toparlayıp, Idril'in hazırlattığı gizli geçide götürdüler; o geçidi Angband reislerinin hiçbiri bilmiyordu ve birilerinin kaçıp da kuzeye doğru, dağların en yüksek kısımlarına ve Angband'a en yakın noktaya gideceklerini de akıl edemediler. Yangının dumanları ve kuzeyden gelen ejderlerin saçtıkları alevler içinde kuruyup giden Gondolin'in güzel pınarlarının buğusu, Tumladen vadisinin üzerine yaslı bir sis olarak çöktü, ama Tuor ile yanındakilerin kaçışına da katkısı oldu, çünkü tünelin girişinden dağların eteklerine kadar hâlâ uzun ve açıkta kalan bir yol vardı. Yine de oraya vardılar; acı ve kederle umduklarının da ötesine tırmandılar, çünkü yüksek kısımlar soğuk ve korkunçtu ve aralarında pek çok yaralı, kadın ve çocuk da vardı.

En yüksek zirvelerin gölgesi altında, dönemeçli daracık bir yoldan ibaret olan, Cirith Thoronath, yani Kartalların Yarığı adlı korkutucu bir geçit vardı; sağ tarafı dimdik bir uçurumdu, sol tarafında ise, boşluğa uzanan dehşet verici bir yamaç bulunuyordu. O daracık yolda tek sıra halinde ilerlerken, Orkların saldırısına uğradıklarında, çünkü Morgoth etraftaki tepelerin hepsine gözcüler yerleştirmişti ve yanlarına da bir Balrog katmıştı, korkunç bir vaziyete düşmüşlerdi; Thorondor vaktinde yardımlarına gelememişti ve Gondolinli Altın Çiçek hanedanının reisi sarı saçlı Glorfindel'in yiğitliği sayesinde zar zor kurtuldular.

O yüksek noktadaki zirvelerden birinin üzerinde Glorfindel'in Balrogla tutuştuğu kavga pek çok şarkıya konu olmuştur, sonunda ikisi de uçuruma yuvarlanıp ölür. Ama kartallar gelip Orkların üzerine saldırdılar ve çığlıklar atarak onları gerilettiler; Orklar ya öldürüldü, ya da aşağıya düştüler ve hepsi yok oldu; böylece, Gondolin'den birilerinin kaçtığı söylentisi uzun bir süre Morgoth'un kulağına gelmedi. Sonra Thorondor, Glorfindel'in cansız

bedenini uçurumdan aldı ve hep birlikte geçidin yanında taştan bir tepecikle onun üzerini örttüler; orada yemyeşil çimenler bitti; dünya değişene dek, taşların kıraçlığının ortasında sarı sarı çiçekler açtı.

Böylece Huor'un oğlu Tuor, Gondolin halkından geriye kalanları alıp dağların ötesine geçirdi ve Sirion vadisine ulaştırdı; tehlikeli yollardan dikkatle ilerleyip güneye doğru kaçarak, sonunda Nan-tathren'e, Söğütler Diyarı'na vardılar, çünkü Ulmo'nun gücü hâlâ büyük nehirdeydi ve nehir söğütlerin yanı başında akıyordu. Orada bir süre dinlenip yaralarını tedavi ettiler ve tedirginliklerini üzerlerinden attılar, ama kalplerindeki acı iyileşebilecek gibi değildi. Gondolin'in ve orada ölüp giden Elflerin, genç kızların, hanımların ve Kral'ın savaşçılarının anısına bir şölen düzenlediler ve yıl sona ererken Nan-tathren'in söğütleri altında, sevgili Glorfindel için pek çok şarkı söylendi. Tuor orada oğlu Eärendil için, Suların Efendisi Ulmo'nun geçmiş zamanda Nevrast'ın kıyılarına gelişini anlatan bir şarkı yaptı ve denize duyduğu özlem kalbinde yeniden uyandı; tıpkı oğlunun kalbinde uyandığı gibi. Bu yüzden Idril ile Tuor Nan-tathren'den ayrıldılar ve nehri takip ederek güneye, denize doğru yol aldılar; orada, Sirion'un deltalarına yerleştiler ve halklarını, kısa bir süre önce oraya kaçmış olan Dior'un kızı Elwing'in halkıyla birleştirdiler. Gondolin'in düşüşü ve Turgon'un ölümü hakkındaki haberler Balar'a ulaşınca, Fingon'un oğlu Gil-galad Ereinion, Ortadünya'daki Noldor'un Yüce Kralı payesini aldı.

Ama Morgoth, ona asla zarar vermemiş, daima ona en kuvvetli yardımları sunmuş olan Fëanor oğullarına ve yeminlerine boş verip, tam anlamıyla zafer kazandığını düşündü ve kapkaranlık zihninde, Silmarillerden birini kaybetmiş olmasına yazıklanmayarak güldü, çünkü onunla birlikte Eldar halkının son kırıntısının da Ortadünya topraklarından silinip gideceğini ve bir daha başına dert olmayacağını zannediyordu. Sirion sularındaki yeni yurtlarını biliyorsa da, hiçbir işaret vermedi; zamanını kolladı ve yeminle yalanların yaratacakları etkiyi bekledi. Ancak, Sirion ile denizin kıyısındaki, Doriath'tan ve Gondolin'den toplanan halk genişledi ve Círdan'ın denizcileri de Balar'dan kalkıp yanlarına geldiler; Ulmo'nun elinin gölgesi altında, Arvernien kıyılarına giderek daha da yakın yerlere evlerini kurarak, dalgalara ve gemi yapımına kendilerini alıştırdılar.

Anlatıldığı kadarıyla, o dönemde Ulmo, derin sulardan çıkıp Valinor'a geldi ve Valar'dan Elfler adına yardım istedi; onları affetmelerini,

Morgoth'un onlardan katbekat üstün olan kudretinden kurtarmalarını ve İki Ağacın Valinor'da parıldadığı Saadet Günleri'nin ışığını bir başlarına yansıtan Silmarilleri geri almalarını rica etmiş. Ama Manwë yerinden kımıldamamış bile; onun yüreğinden geçenleri hangi hikâye anlatabilir ki? Bilgeler derler ki, henüz vakit gelmemişti ve Elfler ve İnsanların amaçları adına konuşabilecek, hataları için özür ve yarattıkları felaketler için merhamet dileyip, Güçleri harekete geçirebilecek sadece bir kişi vardı; Fëanor'un yeminini, son bulana kadar ve Fëanor'un oğulları, Silmarillerin üzerinde acımasızca hak iddia etmekten vazgeçene kadar, belki Manwë bile geçersiz kılamazdı. Çünkü Silmarilleri parıldatan o ışığı Valar kendileri yapmıştı.

Tuor o günlerde, yaşlılığın giderek üzerine çöktüğünü hissetti ve denizin derinliklerine duyduğu özlem yüreğinde büyüdükçe büyüdü. Bu yüzden büyük bir gemi inşa etti ve adını, Eärrámë, Deniz-Kanadı koydu; Celebrindal Idril'i de yanına alıp günbatımına ve Batı'ya doğru yelken açtı ve adı bir daha ne bir hikâyede, ne de bir şarkıda anılmadı. Ama sonradan şarkılarda, fani İnsanlar arasında yalnızca Tuor'un kadim ırktan sayıldığı ve sevdiği Noldor'un arasına katıldığı ve yazgısının, İnsanlarınkinden ayrıldığı söylendi.

24
EÄRENDIL'İN YOLCULUĞU VE GAZAP SAVAŞI

Parlak Eärendil sonradan, Sirion'un deltaları yakınında yerleşen halkın efendisi oldu ve güzel Elwing'le evlendi; çocukları Elrond ve Elros, Yarıelfler olarak anıldılar. Ama Eärendil orada kalamadı ve Öte Diyarların kıyıları etrafında yaptığı yolculuklar içindeki huzursuzluğu hafifletmedi. Yüreğinde iki amaç belirmiş ve denize olan özleminde birleşmişti: Geri dönmemiş olan Tuor ile Idril'i aramak üzere denize açılmak istiyor ve ölmeden önce bir ihtimal, son kıyıya ulaşıp, Elflerle İnsanların mesajını Batı'daki Valar'a iletmeyi ve yüreklerinde, Ortadünya'da yaşanan acılar karşısında merhamet uyandırmayı düşünüyordu.

Eärendil, Brithombar ve Eglarest limanlarının yağmalanması sırasında kaçan halkıyla birlikte gelip Balar Adası'na yerleşmiş olan Gemiyapımcısı Círdan'la dostluğunu hızla ilerletti. Círdan'ın yardımıyla, şarkılarda anlatılan gemilerin en güzeli olan Vingilot'u, Köpük-çiçeğini inşa etti; geminin kürekleri altın, Nimbrethil'in huşağacı ormanlarından getirilen tahtaları beyaz ve yelkenleri gümüşi ay gibiydi. *Eärendil Destanı*'nda, derinlerde ve ayak basılmamış diyarlarda, birçok denizde ve çeşit çeşit adalarda geçen maceralarına dair şarkılar söylenir, ama Elwing onunla birlikte gitmemişti ve kederli bir şekilde Sirion'un deltalarında oturup durdu.

Eärendil, o yolculukta ne Tuor'a ve Idril'e rast geldi, ne de Valinor kıyılarına ulaşabildi; gölgeler ve büyüler eliyle bozguna uğratılmış, rüzgârlar tarafından püskürtülmüş bir halde, Elwing'e duyduğu özlem yüzünden Beleriand sahilindeki evine doğru rotasını çevirdi. Ama yüreği ona acele etmesini söylüyordu, çünkü rüyalarına giren bir korku üzerine çöreklenmişti ve daha önceden kavgaya tutuştuğu rüzgârlar onu arzuladığı kadar hızla geriye taşıyamadılar.

Elwing'in sağ olduğuna ve Silmaril'in sahibi olarak Sirion deltalarında yaşadığına dair ilk haberler Maedhros'un kulağına geldiğinde, Doriath'ta

yaptıklarından pişman olduğu için, hiçbir şey yapmadan uzak durmuştu. Ama zaman geçtikçe, yeminlerini yerine getirmedikleri düşüncesi yeniden onun ve kardeşlerinin içini kemirmeye başladı ve avlandıkları yerlerden dönüp toplanarak, limanlara, dostluk mesajlarıyla birlikte, sert taleplerini de ilettiler. Elwing ve Sirion halkı, Beren'in savaşıp kazandığı, Lúthien'in boynunu süsleyen ve güzel Dior'un uğruna katledildiği mücevheri, en azından efendileri Eärendil çıktığı yolculuktan dönmediği müddetçe verecek değildi, çünkü onlara kalırsa, Silmaril evleri ve gemileri üzerine şifa bahşediyor ve onları kutsuyordu. Ve böylece Elflerin Elfleri katlettiği en son ve en korkunç olay meydana geldi; bu, lanetlenmiş yeminin yol açtığı korkunç hataların üçüncüsüydü.

Çünkü Fëanor'un hâlâ hayatta olan oğulları, Gondolinli sürgünlerle, Doriath halkından geriye kalanların üzerine aniden saldırıp hepsini yok ettiler. Bu muharebede kendi halklarından birkaç kişi kenarda durdu, çok azı da isyan etti ve bunlar da, kendi efendilerine karşı gelip Elwing'e yardım edenler olarak katledildiler (işte Eldar'ın o günlerde yüreğine yer eden keder ve karmaşa böylesine büyüktü), ama sonunda, Fëanor oğulları içinde yalnızca ikisi kalmış olsa da, Maedhros ve Maglor galip geldiler, çünkü o muharebede hem Amrod, hem de Amros öldürüldü. Círdan ile Yüce Kral Gil-galad'ın gemileri Sirion Elflerine yardım için alelacele yola çıksalar da çok geç kaldılar; Elwing de, oğulları da yoktu. Sonra, saldırıda hayatta kalmış olan çok az sayıdaki Sirionlu, Gil-galad'ın peşine takılıp Balar'ın yolunu tuttu ve bunlar, Elros ile Elrond'un esir alındıklarını, Elwing'in ise, göğsünde Silmaril'le, kendisini denize attığını anlattılar.

Böylece Maedhros ve Maglor mücevheri ele geçirememişlerdi, öte yandan Silmaril kaybolup gitmiş de değildi. Çünkü Ulmo Elwing'i dalgaların arasından dışarıya taşıyıp, ona kocaman, ak bir kuş biçimi vermişti; sevgilisi Eärendil'i arayarak suyun üzerinde süzülürken, Silmaril göğsünde bir yıldız gibi parlıyordu. Bir gece vakti dümenin başında duran Eärendil, onun, ayın altında hızla akan beyaz bir bulut gibi, denizin üzerinde garip bir yöne yol alan bir yıldız gibi, fırtınanın kanatlarındaki soluk bir alev gibi kendisine yaklaştığını gördü. Şarkıda, kuşun havadan gelip, hızı yüzünden Vingilot'un güvertesine baygın halde boylu boyunca serildiği ve Eärendil'in onu göğsüne aldığı anlatılır, ama ertesi sabah uyandığında, karısını kendi bedeni içinde, yüzüne dökülmüş saçlarıyla yanında uyurken bulunca Eärendil'in gözleri hayretle açılır.

Eärendil ile Elwing'in, Sirion limanlarının yıkılışı ve oğullarının esir alınışı yüzünden duydukları acı çok büyüktü; oğullarının katledilmiş olmalarından korkuyorlardı, ama öyle olmamıştı. Çünkü Maglor, Elros ile Elrond'a acımış ve onları bağrına basmıştı; sonradan beklenmedik şekilde, aralarındaki sevgi büyüdü, ama Maglor'un kalbi, o korkunç yeminin ağırlığından dolayı hasta ve yorgundu.

Eärendil, artık Ortadünya topraklarında hiçbir umut olmadığını görüp, yeniden umutsuzluğa kapıldı ve evine dönmek yerine, bu kez Elwing'i de yanına alarak bir kez daha Valinor'u aramaya koyuldu. Şimdi sık sık Vingilot'un pruvasında duruyordu ve Silmaril'i alnına bağlamıştı; onlar Batı'ya yaklaştıkça Silmaril'in ışığı giderek artıyordu. Bilgelere göre, zamanla Teleri gemilerinden başka kimselerin bilmedikleri sulara varabilmelerinin sebebi, kutsal mücevherin gücüydü; bu sularda ilerleyip, Büyülü Adalara gelip büyülerinden kaçtılar; Gölgeli Denizlerde yol alıp gölgelerinden geçtiler ve durup Tol Eressëa'ya, Yalnız Ada'ya baktılar, ama çok oyalanmadılar ve sonunda Eldamar Koyu'na demir attılar; bu geminin Doğu'dan gelişini gören Teleri, ta uzaktan Silmaril'in ışığını ve ne denli müthiş olduğunu fark edip hayrete düştüler. Ve ilk canlı İnsan, Eärendil, ölümsüz kıyıya yanaştı ve orada Elwing'le ve diğerleriyle konuştu; bunlar, tüm yolculuklarında onunla gelmiş olan üç denizciydi: adları, Falathar, Erellont ve Aerandir'di. Ve Eärendil onlara şöyle söyledi: "Sizler Valar'ın öfkesinin kurbanı olmayasınız diye, ben tek başıma buraya ayak basacağım. Ama bu tehlikeyi, İki Soyun iyiliği için tek başıma üstleneceğim."

Ama Elwing şu yanıtı verdi: "O zaman yollarımız sonsuza dek ayrılır, ama senin atılacağın tüm tehlikeyi ben de göğüsleyeceğim." Ve beyaz dalgalara atlayıp ona doğru koştu, ama Eärendil kederliydi, çünkü Batı'nın Efendilerinin, Ortadünya'dan gelip Aman sınırlarını geçme cüretini gösteren birine duyacakları öfkeden korkuyordu. Ve orada, yolculukları boyunca yanlarından ayrılmayan yoldaşlarına veda ederek, onlardan sonsuza dek ayrıldılar.

Sonra Eärendil, Elwing'e şöyle dedi: "Beni burada bekle, çünkü mesajı sadece bir kişi taşır ve bu da benim yazgım." Ve tek başına ilerleyip, Calacirya'ya geldi, burası ona boş ve sessiz geldi, çünkü tıpkı Morgoth ile Ungoliant'ın çağlar önce çıkıp geldikleri zamanki gibi, Eärendil de oraya bir şenlik zamanı ulaşmıştı ve Elf halkının neredeyse tamamı Valimar'a

gitmiş ya da Manwë'nin Taniquetil'in üzerindeki salonlarında toplanmıştı ve geriye sadece, Tirion duvarlarının üzerindeki gözcüler kalmıştı.

Ama birileri onu ve taşıdığı müthiş ışığı çok uzaklardan gördü ve koşturarak Valimar'a gitti. Eärendil, yeşil Túna tepesine tırmandı ve burayı kıraç buldu; Tirion'un sokaklarında yürüdü, buralar da boştu; Kutlu Ülke'ye bile bir kötülüğün musallat olmasından korktuğu için içine bir sıkıntı çökmüştü. Tirion'un bomboş yollarında yürüdü ve giysileriyle pabuçlarına bulaşan toz elmas tozu oldu; o da, yüksek beyaz merdivenlerden tırmanırken parıldayıp ışıldıyordu. Hem Elf hem de İnsan dillerinde etrafına seslendi, ama hiçbir cevap alamadı. Bu yüzden, sonunda yolunu yeniden denize doğru döndürdü, ama tam sahile inen yola girdiğinde tepenin üzerinde birisi belirdi ve müthiş bir sesle ona seslenip, şöyle dedi:

"Selam sana Eärendil, denizcilerin en şöhretlisi, haber vermeden gelmesi beklenen, umudun ötesinden gelişi özlenen! Selam sana Eärendil, Güneş'ten ve Ay'dan önceki ışığın taşıyıcısı! Dünya'nın Çocuklarının görkemi, karanlıkta parlayan yıldız, günbatımında ışıldayan mücevher, sabahları ışıldayan!"

Bu ses, Manwë'nin habercisi Eonwë'nin sesiydi; Valimar'dan gelmişti ve Eärendil'i, Arda'nın Güçlerinin huzuruna çağırıyordu. Ve Eärendil, Valinor'a gidip Valimar'ın salonlarına girdi, bir daha da asla İnsanların topraklarına ayak basmadı. Sonra Valar toplanıp, denizin derinliklerinden Ulmo'yu da çağırdılar ve Eärendil, önlerinde durup İki Soy adına getirdiği mesajını sundu. Noldor adına özür diledi ve korkunç kederleri için merhamet, İnsanlar ve Elflere acımalarını ve düştükleri zor durumda onlara yardım eli uzatmalarını istedi. Ve dilekleri bahşedildi.

Elfler arasında denir ki, Eärendil, karısı Elwing'i aramak için gittiğinde, Mandos onun yazgısı hakkında konuştu ve dedi ki: "Fani İnsan ölümsüz topraklarda yaşamaya mı geldi ve yaşayacak mı?" Ulmo şöyle cevap verdi: "Bunun için dünyaya geldi. Ve söyle bana: Eärendil, Hador'un soyundan gelen Tuor'un mu, yoksa Finwë'nin Elf soyundan gelen Turgon'un kızı Idril'in mi oğlu?" Mandos bunun üzerine şöyle dedi: "Kendi istekleriyle sürgüne giden Noldor'a eşittir, geri dönmeyebilir."

Ama her şey konuşulduktan sonra Manwë hükmünü verdi ve şöyle dedi: "Bu meselede hüküm verme hakkı bana tanındı. İki Soya duyduğu

sevgi nedeniyle, kendisini attığı tehlikede ne Eärendil'e, ne de ona duyduğu sevgi nedeniyle kendisini tehlikeye sokan karısı Elwing'e bir zarar gelecek, ama ikisi de bir daha asla Dış Topraklardaki Elflerle İnsanların arasında bulunmayacaklar. Ve benim ikisi hakkında vardığım karar şudur: Eärendil'e, Elwing'e ve oğullarına, kaderini paylaşacakları soyu ve hangi soyla birlikte yargılanacaklarını özgürce seçmeleri için izin verilecektir."

Eärendil gideli uzun zaman olmuştu ve Elwing bir başına korkuyordu; deniz kıyısında yürüyerek Teleri gemilerinin bulunduğu Alqualonde'nin yakınına kadar geldi. Teleri halkı ona dostça davrandı ve Doriath'la Gondolin hakkındaki hikâyelerini, Beleriand'ın acılarına dair söylediklerini dinlediler ve hem hayretler içinde kaldılar, hem de onlara acıdılar; Eärendil döndüğünde onu Kuğuların Limanı'nda buldu. Çok geçmeden Valimar'a çağrıldılar ve Kadim Kral'ın verdiği karar onlara da bildirildi.

Bunun üzerine Eärendil, Elwing'e şöyle dedi: "Sen seç, çünkü ben artık dünyadan yoruldum. Ve Elwing, Lúthien yüzünden, Ilúvatar'ın İlk Çocuklarıyla birlikte yargılanmayı seçti; Eärendil ise, kalbi daha çok İnsan soyunun ve babasının halkının yanında olmasına rağmen, onun hatırı için aynı seçimi yaptı. Sonra Eönwë, Valar'ın emriyle, Eärendil'in yoldaşlarının hâlâ haber bekledikleri Aman sahiline gitti, bir tekne alıp üç denizciyi bindirdi ve Valar büyük bir rüzgârla onları Doğu'ya gönderdiler. Ama Vingilot'u alıkoyup kutsadılar ve dünyanın en ucundaki Valinor'a getirdiler; gemi burada, Gece Kapısından geçip göklerin okyanuslarına yükseltildi.

Gemi hoş ve muhteşem olmuştu; saf ve parlak bir ateş her yanında titriyordu; Denizci Eärendil, elf cevherlerinin tozuyla parıldayarak dümende oturuyordu ve Silmaril alnından sarkıyordu. Bu gemiyle çok uzaklara, hattâ yıldızsız karanlıklara kadar yolculuklar yaptı, ama en çok, dünyanın sınırlarına yaptığı yolculuklardan Valinor'a dönerken, sabahları veya akşamları, kah gündoğumunda, kah günbatımında parıldarken görüldü.

Elwing bu yolculuklara katılmadı, çünkü soğuk ve yolu izi olmayan ıssız yerlere bedeni dayanamayabilirdi ve zaten o toprağı ve denizin ya da tepelerin üzerinden esen tatlı rüzgârları tercih ediyordu. Bu yüzden, kuzey

tarafında, Ayrılan Denizlerin sınırında onun yaşayacağı beyaz bir kule inşa edildi, bazen dünyanın bütün deniz kuşları orada toplandı. Ve daha önce bir kez onların suretine bürünen Elwing'in bütün kuş dillerini öğrendiği rivayet edilir; hattâ kuşlar ona uçmayı öğrettiler, kanatları ise beyaz ve gümüşi griydi. Ve bazen, Eärendil dönüş yoluna, Arda sınırlarına yaklaştığında, onu karşılamak üzere kanatlanıp uçardı; tıpkı uzun bir zaman evvel denizden kurtarıldığında uçtuğu gibi. O zaman, Yalnız Ada'da yaşayan en keskin görüşlü Elfler, Vingilot'un limana girişini selamlamak üzere parıldayarak ve günbatımında gül rengine bulanmış halde sevinçle süzüldüğünü görürlerdi.

Vingilot, göklerin denizlerinde ilk kez yelken açmak için hazırlandığında, beklenmedik bir ışıltı ve parlaklıkla yükseldi ve Ortadünya halkı bunu ta uzaklardan görüp hayretler içinde kaldı; gördüklerini bir işaret olarak yorumladılar ve ona Gil-Estel, Yüce Umudun Yıldızı dediler. Ve bu yeni yıldız akşam vakti gökyüzünde belirdiğinde, Maedhros, kardeşi Maglor'a şöyle dedi: "Batıda parıldayan bu şey kesinlikle bir Silmaril, değil mi?"

Maglor şöyle cevap verdi: "Eğer bu, denize düştüğünü gördüğümüz Silmaril, Valar'ın gücü ile yeniden göklere yükselmişse, mutlu olalım, çünkü artık ihtişamı pek çok kişi tarafından izleniyor, üstelik tüm kötülüklerden de uzakta bir yerde." Ondan sonra Elfler göklere baktılar ve artık üzülmediler, ama Morgoth'un içine bir şüphe düşmüştü.

Yine de, söylendiğine göre Morgoth Batı'dan bir saldırı gelmesini beklemiyordu, kibri öylesine büyümüştü ki, artık kimsenin ona karşı savaş açamayacağına hükmetmişti. Üstelik, Noldor'u, Batı'nın Efendilerine sonsuza dek yabancılaştırdığını ve huzurlu ülkelerinde mutlu mesut yaşayan Valar'ın, artık onun dış dünyadaki krallığıyla uğraşmadıklarını düşündü, çünkü ona göre, merhamet duygusuyla yapılan işler daima yararsız, garip ve anlaşılmazdı. Ama Valar ordusu muharebeye hazırlanıyordu ve Ingwë'nin halkı Vanyar da onların beyaz sancaklarının arkasında yürüyorlardı, bunların yanında, Finwë'nin oğlu Finarfin'in halkı, yani Valinor'u asla terk etmemiş olan Noldor da savaşa katıldı. Teleri'nin çok azı savaşa gitmeye gönüllü oldu, çünkü Kuğu Limanı'ndaki kıyımı ve gemilerinin ellerinden alınışını unutamıyorlardı, ama Eluchíl Dior'un kızı olan ve kendi soylarından gelen Elwing'in sözlerini can kulağıyla dinlediler ve Valinor ordusunu denizden doğuya taşıyacak gemileri yönetecek kadar

denizci gönderdiler. Ama Teleri gemilerini terk etmedi ve hiçbiri Öte Diyarlara adımını atmadı.

Valar ordusunun Ortadünya'nın kuzeyine doğru yaptığı yürüyüş hakkında çok az şey söylenir hikâyelerde, çünkü Öte Diyarlarda yaşayıp da oradaki acıları çeken ve o günlerin tarihini yazmış olan Elflerin biri bile onların arasında değildi; orada olanları da ancak uzun zaman sonra, Aman'daki akraba halklardan öğrenebilmişlerdi. Ama sonunda Valinor güçleri Batı'dan kalkıp gelmiş ve Eonwë'nin borusunun meydan okuyan sesi gökyüzünü doldurmuştu; Beleriand silahlarının görkemiyle alevlendi, çünkü Valar ordusu dinç, güzel ve korkunç görünüyordu ve dağlar ayak sesleriyle çınladı.

Batı ve Doğu ordularının karşılaşmasına Büyük Muharebe ve Öfke Savaşı denir. Morgoth tahtının tüm gücü savaşta hazır bulundu ve sayıları o kadar fazlaydı ki, Anfauglith dolup taştı ve Kuzey'in tamamı bu savaşla alev aldı.

Ama bu da Morgoth'a yaramadı. Kaçıp yeryüzünün derinliklerindeki ulaşılmaz dehlizlere gizlenen birkaçı dışında bütün Balroglar yok edildi; sayısız Ork birliği, koca bir ateşe atılmış samanlar ya da yakıcı bir rüzgârın önüne katılıp savrulan yapraklar gibi kavruldular. Çok azı, ancak uzun yıllar sonra ortaya çıkıp dünyanın başına yeniden dert olacaktı. Ve Valar'ın yanında savaşan Elf-dostları, İnsanların Ataları da işte bu kadar az kalmışlardı; o günlerde Baragund ile Barahir'in, Galdor ve Gundor'un, Huor ile Húrin'in ve diğer pek çok efendilerinin uğruna can vermişlerdi. Şimdi ise İnsanların oğullarının çok büyük bir kısmı, örneğin Uldor'un halkı yahut doğudan yeni gelenler, düşmanın yanında yürüyorlardı ve Elfler bunu asla unutmadılar.

Sonra, ordularının dağıldığını ve gücünün kaybolduğunu gören Morgoth korktu ve çıkıp savaşmaya cesaret edemedi. Hazırladığı son umutsuz saldırı planını uyguladı ve Angband'ın çukurlarından, daha önce hiç görülmemiş olan kanatlı ejderleri çıkardı; bu dehşet verici ordunun saldırısı öylesine ani ve yıkıcı oldu ki Valar ordusu geri çekildi, çünkü ejderler korkunç gökgürlemeleriyle, şimşeklerle ve ateşten bir fırtınayla çıkagelmişlerdi.

Ama Eärendil, beyaz aleviyle parlayarak geldi; gökyüzünün en müthiş kuşları Vingilot'ta toplanmıştı, reisleri ise Thorondor'du; havada yapılan

savaş tüm bir gün ve şüphe dolu bir gece boyunca sürdü. Güneş doğmadan evvel Eärendil, ejder ordusunun en güçlüsü olan Kara Ancalagon'u alt etti ve gökyüzünden aşağıya fırlattı; ejderin cesedi Thangorodrim kulelerinin üzerine düştü ve onları yerlebir etti. Sonra güneş doğdu ve Valar ordusu galip geldi; neredeyse bütün ejderler öldürüldü ve Morgoth'un bütün çukurları parçalanıp çatısız bırakıldı; Valar'ın kudreti yeryüzünün derinlerine kadar indi. Morgoth sonunda kovuğundaydı, ama yine de korkaktı. Madenlerinin en ücra köşelerine kadar kaçtı, barış yapmalarını istedi ve af diledi, ama ayakları kesildi ve yüzükoyun yere savruldu. Sonra, çok zaman önce bir kez daha bağlandığı Angainor zinciriyle tutuldu; demir tacı boynuna takılacak bir tasmaya dönüştürüldü ve başını dizlerinin üzerine eğdi. Tabii, Morgoth'un elinde bulunan iki Silmaril de taçtan çıkarıldı ve gökyüzünün altında tertemiz parladılar; onları Eönwë aldı ve sakladı.

Böylece kuzeydeki Angband'ın gücüne bir son verildi ve kötülüğün ülkesi yıkıldı; toprağın altındaki zindanlardan bir sürü esir kurtarıldı ve tüm umutların ötesinden alınıp, gün ışığına kavuştular; çıktıklarında, değişmiş olan dünyayı uzun uzun izlediler. Çünkü düşmanların hasedi öylesine büyüktü ki, batı dünyasının kuzey bölgeleri parçalanarak ayrıldı ve deniz, bir sürü derin yarıkta gürüldedi; etrafı bir kargaşa ve korkunç bir ses sardı; nehirler ise ya yok olup gitti, ya da başka yataklarda aktılar ve vadiler yükselirken, tepeler dümdüz edildi; Sirion artık yoktu.

Sonra Eönwë, Kadim Kral'ın habercisi olarak, Beleriandlı Elflere, Ortadünya'yı terk etmeleri çağrısında bulundu. Ama Maedhros'la Maglor bu çağrıya kulak asacak değillerdi; artık yorgun ve bitkin olsalar da, umutsuzca yeminlerini tamamlamaya girişmek için hazırlandılar, çünkü Silmariller için savaşmışlardı ve bütün dünyaya karşı tek başlarına kalsalar bile, muzaffer Valinor ordusuna da kafa tutacaklardı. Bu yüzden, babaları yaşlı Fëanor'un elleriyle yaptığı ve Morgoth'un çaldığı o mücevherleri teslim etmesi için Eonwë'ye bir mesaj gönderdiler.

Ama Eönwë, babalarının eseri üzerinde oğullarının daha önceleri hakkı bulunduğunu ama bu hakkın, yeminleri yüzünden gözleri körleşmiş bir halde giriştikleri pek çok acımasızlık yüzünden ve en çok da, Dior'u katledip, limanlara saldırdıklarından dolayı ortadan kalktığını bildirdi. Silmarillerin ışığı şimdi yeniden geldiği yere, Batı'ya dönmeliydi; Maedhros'la Maglor da Valinor'a dönüp, Valar'ın yargısına uymalıydılar;

kendisi mücevherleri ancak onların kararıyla başkasına devredebilirdi. Bunun üzerine Maglor gerçekten bu emre itaat etmek istedi, çünkü kalbi kederliydi ve şöyle dedi: "Yemin, bizim uygun zamanı bekleyemeyeceğimizi söylemiyor ve belki de Valinor'da her şey affedilir ve unutulur ve biz de huzura kavuşuruz."

Ama Maedhros, Aman'da dönüp de Valar'ın lütfunu göremezlerse, yeminlerinin tamamlanmamış olacağını ve hattâ artık imkansız hale geleceğini anlatıp, şunu söyledi: "Eğer kendi topraklarında Güçlere karşı çıkarsak, ya da onların kutsal ülkesine yeniden savaş götürmeye niyetlenirsek, nasıl korkunç bir kadere uğrarız, kimbilir."

Maglor hâlâ sakin duruyordu ve ona şöyle cevap verdi: "Eğer Manwë ve Varda, onları şahit saydığımız bir yeminin yerine getirilmesinden bizi men ediyorlarsa, zaten o yemin bozulmuş olmaz mı?"

Maedhros bu kez şöyle cevap verdi: "Ama sesimiz nasıl olup da Dünya Sınırlarının ötesine geçip de Ilúvatar'a ulaşacak? Ve o çılgınlık anında Ilúvatar üzerine ant içtik, eğer sözümüzü tutmazsak Sonsuz Karanlığı çağırmış olacağız. O zaman bizi kim kurtaracak?"

"Eğer bizi kimse kurtaramazsa," dedi Maglor, "o zaman Sonsuz Karanlık gerçekten yazgımız olur; yeminimizi tutsak da, bozsak da. Ama eğer vazgeçersek daha az kötülük yapmış olacağız."

Ama sonunda Maedhros'un dediği oldu, Silmarilleri nasıl ele geçireceklerine dair planlar yaptılar. Kılık değiştirip gece vakti Eonwë'nin konakladığı kampa geldiler ve Silmarillerin saklandığı yere doğru sürünerek ilerlediler; oradaki nöbetçileri öldürüp mücevherleri aldılar. Sonra kamptaki herkes karşılarına dikildi ve sonuna kadar dövüşüp ölmeyi de göze aldılar. Ama Eönwë, Fëanor'un oğullarının öldürülmelerine izin vermedi, bu yüzden kimseyle dövüşmeden kaçıp gittiler. İkisi de birer Silmaril'i almıştı, çünkü şöyle demişlerdi: "Çünkü birini kaybettik, ikisi kaldı; kardeşlerimiz içinde de sadece ikimiz kaldık, bu yüzden, kader belli ki babamızın mirasını aramızda pay ediyor."

Ama mücevher Maedhros'un elini yaktı ve dayanılmaz bir acı verdi; Maedhros o an, Eonwë'nin söylediği gibi, mücevherin üzerindeki haklarını yitirdiklerini ve yeminin bozulduğunu anladı. Ve birden keder ve

umutsuzluğa kapılıp, kendisini, içinde ateşler yanan dipsiz bir yarığa atıverdi ve böyle öldü; taşıdığı Silmaril ise Dünya'nın bağrına gömüldü.

Silmaril'in yaptığı işkencenin acısına dayanamadığı söylenen Maglor da sonunda onu denize attı; ondan sonra daima, dalgaların yanı başında, acı ve pişmanlık içinde şarkılar söyleyerek sahillerde dolaştı. Çünkü Maglor, kadim ozanların en kudretlilerindendi ve adı, Doriathlı Daeron'un hemen ardından anılırdı, ama bir daha Elf halklarının arasına karışmadı. Ve böylece Silmariller uzun süredir aradıkları evlerini bulmuş oldular: biri gökleri dolduran havada, biri dünyanın kalbindeki ateşlerin içinde, biri de suların derinliklerinde.

O günlerde, Batı denizinde harıl harıl gemiler inşa ediliyordu ve oradan çok sayıda Eldar Batı'ya doğru yelken açtı, bir daha da gözyaşı ve savaş diyarlarına geri dönmediler. Vanyar da beyaz sancaklarının altında döndüler ve Valinor'a zafer kazanmış bir halde girdiler, ama Morgoth'un tacındaki Silmarilleri yanlarında getiremedikleri için zafer sevinçlerini yitirmişlerdi ve dünya yıkılıp yeniden yapılmadığı sürece, o mücevherlerin bulunup da bir araya getirilemeyeceklerini biliyorlardı.

Beleriandlı Elfler, Batı'ya geldiklerinde, hem batıya hem de doğuya bakan Yalnız Ada, Tol Eressëa'ya yerleştiler; buradan Valinor'a da gelebilirlerdi. Yeniden Manwë'nin sevgisini kazandılar ve Valar tarafından affedildiler; Teleri de yaşadıkları eski kederleri affettiler ve lanet unutuldu.

Ama hâlâ Eldalië'nin hepsi birden, çok acılar çekip, çok uzun zaman yaşadıkları Öte Diyarları terk etmeye gönüllü değildi; bazıları çağlar boyunca Ortadünya'da oyalandı. Bunlar arasında, Gemiyapımcısı Círdan, Doriathlı Celeborn ve onun karısı Galadriel vardı, ki o, Noldor'u alıp Beleriand'a sürgüne getirenlerden geriye kalan son kişiydi. Yüce Kral Gil-galad da kalanlar arasındaydı; kendisine bahşedilen Eldar arasında sayılma hakkını kullanan Yarıelf Elrond da onunla birlikteydi, ama kardeşi Elros, İnsanlar arasında sayılmayı seçmişti. Ve bu kardeşlerin soyundan sadece, İlkdoğanların kanına sahip İnsanlar ve Arda'dan önce de var olan ilahi ruhlar dünyaya gelecekti, çünkü onlar Thingol ile Melian'ın çocuğu Lúthien'in oğlu Dior'un kızı Elwing'in oğullarıydılar ve babaları Eärendil, Gondolinli Turgon'un kızı Celebrindal Idril'in oğluydu.

Valar, Morgoth'u, Gece Kapısı'ndan, Dünyanın Duvarlarının ötesine, Zamansız Boşluk'a ittiler; o duvarların üzerinde daima bir nöbetçi bekledi

ve Eärendil de, gökyüzünün surları üzerinden gözünü ayırmadı. Yine de, Dehşet ve Nefretin Gücü, Morgoth Bauglir'in, kudretli ve lanetli Melkor'un, Elflerle İnsanların yüreklerine ektiği yalanlar asla ölmeyen ve yok edilemeyen bir tohumdu ve daima yeni baştan filizlenecek, en son günlere kadar, daima karanlık meyvesini taşıyacaktı.

SILMARILLION burada sona eriyor. Eğer yüce ve güzel olandan, karanlığa ve yıkıma geçiverdiyse, bu, Bozulmuş Arda'nın yazgısındandır ve eğer bir değişiklik olacaksa ve Bozulan yerine konacaksa, bunu ancak Manwë ile Varda bilebilir, ama bunu açıklamadılar ve böyle bir şey Mandos'un hükümlerinde de bildirilmedi.

AKALLABÊTH

AKALLABÊTH

NÚMENOR'UN ÇÖKÜŞÜ

Eldar'ın anlattığına göre, İnsanlar dünyaya Morgoth'un Gölgesi devrinde gelmişler ve derhal onun hâkimiyeti altına girmişlerdi, çünkü Morgoth vakit kaybetmeden casuslarını onların arasına göndermişti; İnsanlar onun kötü ve kurnazca sözlerine kulak vermişler ve Karanlığa tapmalarına karşın, ondan daima korkmuşlardı. Ama kötülüğe sırtını dönen bazıları da vardı, bunlar akrabalarının yaşadıkları toprakları terk ettiler ve batıda gölgenin solduramadığı bir ışık olduğuna dair bir söylenti duydukları için daima batıya doğru ilerlediler. Morgoth'un hizmetkârları büyük bir nefretle peşlerine düşmüşlerdi ve yolları hem uzun, hem de zorluydu; yine de nihayet denize bakan topraklara ulaştılar; Beleriand'a girdikleri dönemde Mücevher Savaşı kopmuştu. Sindar dilinde onlara Edain dendi; Eldar'ın dostu ve müttefiki oldular ve Morgoth'a karşı girişilen savaşta büyük yiğitlik gösterdiler.

Parlak Eärendil, işte bu soyun baba tarafından geldi; *Eärendil Destanı*'nda, Morgoth tam zafer kazanmışken, onun sonunda, İnsanların Rothinzil dediği gemisi Vingilot'u inşa ettiği ve Valinor'u arayıp durarak, hiçbir denizcinin yelken açmadığı denizlerde yolculuk ettiği anlatılır; bu yolculuğa çıkarkenki amacı, belki Valar onlara merhamet edip, bu kadar darda kalmışlarken yardım eder düşüncesiyle, İki Soy adına Güçlerin karşısına çıkıp konuşmaktı. Bu yüzden Elfler de, İnsanlar da ona Kutlu Eärendil dediler, çünkü çok büyük emek harcayıp, tehlikelere atıldıktan sonra görevini tamamladı ve Batı'nın Efendilerinin ordusu kalkıp Valinor'dan geldi. Ama Eärendil, bir zamanlar gönül verdiği topraklara bir daha asla ayak basmadı.

Büyük Savaş'ta, Morgoth sonunda alt edilip Thangorodrim yıkılırken, Valar'ın yanında İnsan soyundan sadece Edain savaştı, diğerlerinin pek çoğu Morgoth'un askeri oldu. Ve Batı'nın Efendilerinin zaferinden sonra, hayatta kalmış olan İnsanlar kaçıp, pek çok akrabalarının Valar'ın da Morgoth'un da çağrılarını reddederek, yabani ve kanunsuz bir hayat sürüp balta girmemiş topraklarda dolanıp durduğu doğuya döndüler. İşte kötü İnsanlar bu yabanilerin arasına katılıp üzerlerine korkunun gölgesini

serdiler ve onların efendileri oldular. Bunun üzerine Valar, çağrılarını reddeden ve Morgoth'u efendileri bilen İnsanları bir süre daha Ortadünya'da başıboş bıraktılar; bu dönemde İnsanlar karanlık içinde yaşadılar ve Morgoth'un hâkimiyetini sürdürdüğü günlerde meydana getirdiği çeşit çeşit kötü yaratıkla cebelleştiler: iblisler, ejderler, biçimsiz canavarlar ve Ilúvatar Çocuklarının taklidi olan pislik Orklar. Ve İnsanların pek çoğu mutsuz oldu.

Manwë ise, Morgoth'u alıp, Dünya'nın sınırları ötesindeki Boşluk'a kapattı; Batı'nın Efendileri tahtlarında oturdukça, Morgoth bir daha asla kendi varlığı ile Dünya yüzünde görülmedi. Yine de, ektiği tohumlar, onlara meyleden biri çıktığında hemen büyüyüp filizlendi ve kötücül meyvesini verdi. Çünkü onun gücü varlığını sürdürdü ve hizmetkârlarını asla başıboş bırakmadı; onları daima Valar'a karşı ayaklandırdı ve Valar'a boyun eğenleri yok ettirdi. Batı'nın Efendileri bunu gayet iyi biliyorlardı. Bu yüzden, Morgoth uzaklara sürüldüğünde, ondan sonra gelecek çağlar hakkında konuşmak üzere divanı topladılar. Batı'ya dönmek üzere çağırdıkları ve çağrılarına kulak veren Eldar gelip Eressëa Adası'na yerleşti; o topraklarda Avallónë adında bir liman bulunuyordu, çünkü burası Valinor'a en yakın şehirdi ve sonunda denizin sınırındaki Ölmez Topraklara yaklaşan denizcinin gördüğü ilk şey Avallónë Kulesi'ydi. Üç sadık hanedandan gelen İnsanların Atalarına ayrıca yüklü bir ödül de verildi. Eönwë aralarına gelip onları eğitti; onlara bilgelik, güç ve diğer İnsan soylarının sahip olduğundan daha uzun bir hayat bahşedildi. Edain için, her iki tarafından büyük bir denizle ayrıldığı için Ortadünya'dan da, Valinor'dan da bağımsız, yeni bir ülke meydana getirildi; gerçi yine de Valinor'a daha yakındı. Bu toprakları Ossë, Yüce Su'yun dibinden çıkarıp yükseltti; Aulë gelip ülkeyi kurdu ve Yavanna da güzelliklerle bezedi; Eldar da Tol Eressëa'dan çiçekler ve pınarlar getirip buraya taşıdılar. Bu topraklara Valar, Armağan Diyar, Andor dedi; Eärendil Yıldızı, artık her şeyin yerli yerinde olduğunun bir işareti gibi ve denizin üzerinde bir rehber olarak bu toprakların üzerinde parladı ve İnsanlar, Güneş'in yolu üzerindeki bu gümüş alevi görüp hayran kaldılar.

Sonra Edain, bu yıldızı takip ederek derin sulara doğru yelken açtılar; Valar ise denizi günlerce sakin tutup, gün ışığını ve yelken rüzgârını eksik etmediler ki sular, Edain'in gözleri önünde dalgalanan bir cam gibi ışıldadı ve dalgaların köpükleri, gemilerinin pruvası önünde kar gibi aktı.

Rothinzil ise öylesine parlaktı ki, İnsanlar sabahları bile onun batıda parlayışını, başka yıldızlar onun yanında duramadıkları için bulutsuz gecelerde bir başına ışıldayışını izlerlerdi. Ve Edain, ona doğru gittiklerinde, nihayet denizin sınırlarına varırlar ve ta uzakta, altın rengi bir pusun içinde titreşen Armağan Diyar'ı, Andor'u, onlar için hazırlanan toprakları gördüler. Sonra denizdeki yolculuklarına son verip, güzel ve bereketli bir ülkeye vardılar ve mutlu oldular. Buraya, Yıldız Tarafı, Elenna toprakları adını verdiler; ama Yüce Eldarin dilinde Númenórë, Anadûnê de dediler.

Gri Elflerin kendi dillerinde Dúnedain adıyla andıkları halkın doğuşu böyle oldu: Númenóreanlar, İnsanların Kralları. Ama yine de, çok uzun yaşamalarına ve gölge üzerlerine düşene dek hiç hasta olmamalarına rağmen, Ilúvatar'ın bütün İnsan ırklarının başına verdiği ölüm yazgısından kaçamadılar. Bu yüzden bilgelikleri ve ihtişamları arttıkça arttı ve İnsan soyları içinde en çok İlkdoğanlara benzediler; Ortadünya'nın en uzun evlatlarından daha uzun boyluydular ve gözlerindeki ışık parlak yıldızları andırıyordu. Ama, kızları ve oğulları babalarından daha hoş ve güzel olmalarına rağmen, çocukları pek azdı ve sayıları çok yavaş artıyordu.

Eskiden beri, Númenor'un en büyük şehri ve limanı, batı kıyılarının ortasındaki Andúnië idi, çünkü burası tam günbatımına cepheden bakan bir yere kurulmuştu. Ülkenin orta kısımlarında ise yüksek ve sarp bir dağ vardı ve adı da Göğün Sütunu, Meneltarma'ydı; bu dağın üzerinde Ilúvatar Eru'nun adıyla kutsanmış, her yanı açık ve üstünde çatısı olmayan yüksek bir yer bulunuyordu; Númenóreanların topraklarında başka da tapınak ya da mabet yoktu. Bu dağın eteklerine kralların mezarları inşa edilmiş ve yakındaki bir tepenin üzerine de şehirlerinin en güzeli Armenelos kurulmuştu; Valar'ın, Dúnedain Kralı olarak atadıkları Eärendil'in oğlu Elros'un yaptırdığı kule ve hisar da bu şehirdeydi.

Elros ve kardeşi Elrond, Edain'in üç hanedanının soyundan geliyorlardı, ama Gondolinli Idril ve Melian'ın kızı Lúthien büyükanneleri oldukları için, bir taraftan hem Eldar'a, hem de Maiar'a bağlıydılar. Ilúvatar'ın tüm İnsanlara verdiği ölümü Valar da onların üzerinden çekip alamazlardı, ama Yarıelfler mevzuunda Ilúvatar karar hakkını onlara vermişti ve onlar da, Eärendil'in oğullarının kaderlerini kendilerinin seçmesi gerektiği hükmüne varmışlardı. Ve İlkdoğanların arasında kalmak

isteyen Elrond'a, onların ömrü bahşedildi. İnsanların kralı olmayı seçen Elros'a ise, yine de Ortadünyalı İnsanlarınkinden katbekat uzun bir ömür verildi ve onun soyundan gelenler, hükümdar ailesine mensup krallar ve efendiler, Númenóreanların ölçülerine göre bile uzun sayılacak hayatlar yaşadılar. Elros ise, beş yüzyıl yaşadı ve tam dört yüz on yıl boyunca Númenóreanlara hükmetti.

Böylece, yıllar geçip de Ortadünya geriler ve ışıkla bilgelik solup giderken, Dúnedain, Eldar'la dostluk edip Valar'ın himayesinde yaşıyorlardı ve hem zihnen hem de bedenen ilerliyorlardı. Çünkü halk kendi dilini konuşsa da, krallar ve efendiler, ittifak günlerinde öğrendikleri Elf dilini de biliyor ve konuşuyorlardı; böylece, hem Eressëalı hem de Ortadünya'nın batısından gelen Eldar'la görüşmeyi sürdürüyorlardı. Ve halkın alimleri, Kutlu Ülke'de konuşulan ve dünyanın başlangıcından beri pek çok hikâye ile şarkının anlatılıp muhafaza edildiği Yüce Eldarin dilini de öğrenirlerdi; bu alimler, bir sürü mektup, parşömen ve kitap hazırlar ve bunlara, şimdi herkesin unuttuğu, ülkelerinin parlak dönemlerinde gerçekleşmiş çok sayıda alimce işleri ve mucizeleri kaydederlerdi. Zaman geçtikçe Númenóreanların tüm efendilerinin kendi adlarının yanına Eldarin isimleri de ekleniverdi; tıpkı Númenor'da kurdukları şehirlerle güzel mekanlar ve Öte Diyarların kıyılarında olduğu gibi.

Dúnedain, bütün zanaatlarda güçlenmişti ve eğer isteselerdi, savaşma ve silah yapımı hususlarında Ortadünya'nın kötücül krallarını rahatça geçerlerdi, ama onlar barışçıl bir halk olmuşlardı. En çok gemi yapımı ve denizcilik hünerlerinin üzerine gittiler ve dünya küçüldüğü için eşi benzeri görülemeyecek olan denizciler haline geldiler; yürekli erkeklerinin ateşli gençlik günlerinde gösterdikleri en büyük maharet ve atıldıkları maceralar hep engin denizlerde yaptıkları yolculuklardı.

Ama Valar Efendileri, batı tarafında, Númenor kıyılarını göremeyecekleri kadar uzaklaşmalarını yasaklamışlardı; Dúnedain ise, bu yasağın esas nedenini pek anlamamış olsalar da, uzun bir süre hallerinden memnun kaldılar. Ama Manwë, Númenóreanların ne Kutlu Diyarları aramaya heveslenmelerini, ne de Valar'la Eldar'ın ölümsüzlüğüne ve ölmez şeylerin diyarlarına hayran olup, huzur içinde yaşadıkları ülkelerinin sınırlarının ötesine geçmeyi arzulamalarını hiç istemiyordu.

Çünkü o günlerde Valinor hâlâ dünya gözüyle görülebilir haldeydi ve Ilúvatar, Morgoth eğer gölgesini dünyanın üzerine düşürmemiş olsaydı, neler olabileceğini gösteren bir anıt ve dünya üzerinde bir hane olarak Valar'ın orada kalmasına izin vermişti. Númenóreanlar bunun gayet farkındaydılar ve bazen, gökyüzü açık ve güneş doğuda olduğunda, uzaklara bakıp, batıda, çok ileride, uzak bir sahilin üzerindeki bembeyaz parıldayan bir şehir, devasa bir liman ve bir kule görürlerdi. Çünkü o zamanlarda Númenóreanlar keskin bakışlıydılar, gerçi onların arasında da ancak en şahin gözlüler, belki Meneltarma'dan ya da gidebilecekleri en uzak noktaya kadar açılmış yüksek bir gemiden baktıklarında bu görüntüye ulaşabilirlerdi. Çünkü Batı'nın Efendilerinin yasağını delmeye hiçbiri cüret etmezdi.

Ama bilge Númenóreanlar, o uzak toprakların Valinor'un Kutlu Toprakları değil, aslında, Ölmez Toprakların en doğudaki noktasında, Eressëa üzerinde bulunan Eldar limanı, yani Avallónë olduğunu biliyorlardı. İlkdoğanlar bazen, günbatımında uçan beyaz kuşlara benzeyen küreksiz gemileriyle hâlâ çıkıp Númenor'a gelirlerdi. Ve Númenor'a çeşit çeşit hediyeler getirirlerdi: şarkı söyleyen kuşlar, rahiyalı çiçekler, müthiş faydalı bitkiler. Ve bir keresinde, Eressëa'nın orta kısımlarında yetişen Beyaz Ağaç, Celeborn'un bir fidesini getirmişlerdi; bu, Túna Ağacı Galathilion'un fidesi, Yavanna'nın Eldar'a Kutlu Ülke'de gösterdiği Telperion imgesiydi. Ve ağaç, Armenelos Kralı'nın bahçesinde serpilip çiçeklendi; adı Nimloth'tu ve akşamları çiçek açardı, gecenin karanlığı onun mis kokusuyla dolardı.

Böylece, Valar'ın yasağı yüzünden o günlerde Dúnedain'in yolculukları, kuzeyin karanlığından, güneyin yakan sıcaklığına ve güneyin ötesindeki alt karanlığa uzanan bir alanda, batıya değil, daima doğuya doğruydu; hattâ bazen içdenizlere kadar ulaşırlar ve gemileriyle Ortadünya civarında seyredip, yüksek pruvalarından bir an için doğudaki Sabah Kapılarını görüverirlerdi. Dúnedain, bazen de Yüce Toprakların kıyılarına kadar gelirler ve terk edilmiş Ortadünya'ya acırlardı; Númenor efendileri, İnsanların Karanlık Yıllarında yeniden batı kıyılarına ayak bastılar ve kimse de onları durdurma cüretini göstermedi. Çünkü o devirde, gölgenin altında oturup duran İnsanların pek çoğu artık zayıf düşmüş ve ürkekleşmişti. Númenóreanlar ise aralarına katılıp onlara pek çok şey öğrettiler. Yanlarında mısır ve şarap getirmişlerdi; İnsanlara tohum

ekmeyi ve taneleri öğütmeyi, ağaç oymayı, taşı biçimlendirmeyi ve sanki bu hızlı ölünen ve pek az mutluluk yaşanan topraklarda olabilirmiş gibi, yaşamlarını düzenlemeyi öğrettiler.

O dönemde, Ortadünya'nın İnsanları rahata erdiler; batı sahillerinin her yanındaki ıssız ormanlar geriye döndüler ve Morgoth'un döllerinin taktıkları prangalarını atıp, karanlığın yarattığı dehşeti unuttular. Uzun boylu Deniz Krallarının hatıralarına hürmet ettiler ve ülkelerine gitmek için aralarından ayrıldıklarında dönmelerini ümit ederek onları tanrı olarak andılar; çünkü o zamanlarda Númenóreanlar ne uzun uzun Ortadünya'da kalıyorlardı, ne de orada yerleşecekleri evler inşa etmişlerdi. Onların doğuya yelken açmaları gerekiyordu, ama kalpleri daima batıya dönerdi.

Bu hasret yılar geçtikçe büyüdü de büyüdü; Númenórean'ın içinde, uzaktan gördükleri ölmez şehre bir açlık baş gösterdi; ölümden ve hazzın sona erişinden kaçmak için duydukları sonsuz yaşama arzusu güçlendi; güçleri ve ihtişamları büyürken, içlerindeki huzursuzluk da arttı. Çünkü Valar, Dúnedain'e uzun bir yaşam bahşetmiş olsa da, dünyanın bir sonu olduğu, hepsinin, hattâ Eärendil'in ailesinden gelenlerin bile öldüğü ve ömürlerinin Eldar'ın gözünde kısacık olduğu bilgisini akıllarından söküp atamamışlardı. Böylece üzerlerine bir gölge çöktü: belki Morgoth'un gücü hâlâ iş başındaydı ve dünya üzerinde dolaşıp duruyordu. Ve Númenóreanlar, önce yüreklerinde gizlice, sonradan açık açık konuşarak, İnsanların yazgısı aleyhinde ve en çok da Batı'ya yelken açmalarını engelleyen yasak hakkında homurdanmaya başladılar.

Aralarında şunları söylüyorlardı: "Neden biz yaptığımız her şeyi, evimizi bırakıp ölürken ve hiç bilmediğimiz bir yere giderken, Batı'nın Efendileri sonsuz bir huzur içinde öylece yaşıyorlar? Ve efendilere karşı isyan çıkarmış olan Eldar bile ölmüyor. Üstelik biz bütün denizleri artık avucumuzun içi gibi bildiğimiz ve gemilerimizin yol alamayacağı kadar fırtınalı ya da geniş tek bir deniz bile olmadığı halde, biz neden Avallónë'ye gidip dostlarımızı selamlayamıyoruz?"

Bazıları da çıkıp şöyle dedi: "Güçlerin yaşadığı huzuru, bir gün için bile olsa tatmak için, neden Aman'a dahi gidemiyoruz? Arda halkları arasında biz de güç ve kudret kazanmadık mı?"

Eldar bu sözleri Valar'a iletti; Manwë, Númenor'un en parlak döneminde kararmaya başlayan bulutları görüp kederlendi. Ve Dúnedain'e, kralla ve kendisini dinleyenlerle, kader ve dünyanın düzeni hakkında samimiyetle konuşacak haberciler gönderdi.

"Dünyanın kaderini," dediler haberciler, "yalnızca bir kişi değiştirebilir. Ve gerçekten karşınıza çıkacak olan hilelerden ve tuzaklardan kaçıp, Kutlu Ülke'ye, Aman'a kaçabilseydiniz de bunun size pek bir faydası olmazdı. Çünkü halkını ölümsüz kılan Manwë'nin toprakları değil, orada yaşayan Ölümsüz toprakları kutsadı; siz ise orada, çok güçlü ve sabit bir ışığın çevresindeki pervaneler gibi, kısa sürede yıpranıp solarsınız."

Ama Kral şöyle dedi: "Ama benim büyükbabam Eärendil yaşamıyor mu? Yoksa o, Aman diyarlarında değil mi?"

Haberciler şu cevabı verdiler: "Biliyorsun ki onun kaderi apayrı yazıldı ve ölümsüz İlkdoğanların arasında sayıldı; o da, artık asla bu hükmü değiştirip, fani topraklara dönemez. Ama siz, Ilúvatar'ın sizi yarattığı biçimde, İlkdoğanlardan değil, fani İnsanlardansınız. Ama anlaşılıyor ki siz her iki soyun da yaşadığı güzel şeylere sahip olmayı, istediğinizde Valinor'a yelken açıp, canınız çektiğinde evinize dönmeyi arzuluyorsunuz. Bu mümkün değil. Valar bile Ilúvatar'ın sunduğu hediyeyi geri alamaz. Diyorsunuz ki, Eldar cezalandırılmadılar ve isyan edenler bile ölmüyorlar. Ölümsüzlük onlar için ne ödül, ne de ceza değil, yalnızca varoluşlarının gereğidir. Onlar kaçamazlar; bu dünyaya bağlılar, ne kadar sürerse sürsün, asla burayı terk edemezler, çünkü bu hayat onların. Ve sizin, neredeyse hiç karışmadığınız İnsanların isyanı yüzünden cezalandırıldığınızı ve bu yüzden öldüğünüzü söylüyorsunuz. Ama bu ilk başta bir ceza olarak tasarlanmadı. Siz ölüm sayesinde, alıp başınızı dünyadan kaçabiliyorsunuz, ona bağımlı değilsiniz, umutta da, usançta da. Böyle düşündüğümüzde, bu yüzden hangimiz diğerine imrenmeli sizce?"

Númenóreanlar şu cevabı verdiler: "Neden biz Valar'ı ya da en azından Ölümsüz'ü kıskanmayacakmışız? Çünkü bizden, önümüzde uzanan o kısacık zaman içinde neler olacağını bilmeksizin, körü körüne bir güven ve kesinleşip kesinleşmeyeceği belirsiz bir umut duymamız bekleniyor. Ve üstelik biz dünyayı seviyoruz ve kaybetmek de istemiyoruz."

Bunun üzerine haberciler şöyle dediler: "Gerçekten de Valar, Ilúvatar'ın sizin hakkınızda neler düşündüğünü hiç bilmiyorlar ve bundan sonra

olacakların hepsini de açıklamış değil. Ama en azından şuna eminiz ki, sizin yuvanız ne Aman topraklarında, ne de Dünya sınırları içinde bir yerlerde. Ve İnsanların hükmü, yani dünyadan çekip gitmeleri gerektiği kararı, ilk başta Ilúvatar'ın bir hediyesiydi. Morgoth'un yarattığı gölgenin altında kalınca, onları korkutan devasa bir karanlıkla çevrelendiklerini hissettikleri için bir kedere dönüştü; bazıları dik başlı ve kibirli oldular ve yaşamları ellerinden zorla alınmadan, teslim olmaya yanaşmadılar. Birbiri ardına eklenip duran yılların yükünü taşıyan bizler, bunu pek de anlamıyoruz, ama eğer söylediğiniz gibi, bu keder içinize dert olduysa, o zaman gölgenin yüreklerinizde bir kez daha belirip büyümesinden korkarız. Bu yüzden, eski zamanların gölgesine karşı savaşıp ondan kaçmış olan sizler, İnsanların en güzelleri Dúnedain olsanız da, size şunu diyoruz: Dikkatli olun! Eru'nun kudreti ve iradesi inkar edilemez ve çok geçmeden yine sizi zorlayacak bir bağa dönüşmemesi için, bütün samimiyetimizle sizden beklenen güveni boşa çıkarmamanızı emrediyoruz. Bunun yerine, sonunda arzularınızın en azından bir kısmının gerçekleşmesini umut edin. Ilúvatar, her birinizin kalbine Arda sevgisini koydu ve bunu amaçsızca yapmadı. Yine de, bu amaç açıklanmadan evvel pek çok İnsan nesli gelip geçebilir ve bu amaç Valar'a değil, size açıklanacak."

Bu olaylar Gemiustası Tar-Ciryatan ve oğlu Tar-Atanamir'in yaşadığı dönemde gerçekleşti; ikisi de kibirli ve mala mülke düşkün adamlardı ve şimdi vermek yerine almaya başlamışlar, Ortadünyalı İnsanları haraca bağlamışlardı. Haberciler, on üçüncü Kral olan Tar-Atanamir'e gelmişlerdi; onun devrinde Númenor ülkesi iki bin yıldan uzun bir zamandır ayaktaydı ve gücünün değilse de, mutluluğunun doruklarına ulaşmıştı. Ama Atanamir, habercilerin öğütlerinden hiç hoşnut kalmamıştı ve pek de kaale almadı; halkının büyük bir bölümü de onun tavrını benimsedi, çünkü bir umuda bağlanmak yerine, kendi hayatları sona ermeden ölümden kaçmanın yolunu bulmayı diliyorlardı. Ve Atanamir, bütün dünyevi hazların bittiği noktanın da ötesine geçip hayata sıkı sıkı tutunarak çok uzun süre yaşadı; Númenóreanlar içinde, aklını yitirip insanlıktan çıkana kadar inatla hayatta kalan ilk kişi oydu; oğlunun vakti geldiği halde krallığı devralmasına da izin vermedi. Çünkü Númenor efendileri, zaten uzun olan hayatlarının oldukça ileri bir döneminde evlenmeyi ve oğulları hem bedenen hem de zihnen olgunluğa eriştiklerinde, çekilip, ustalıklarını onlara devretmeyi âdet edinmişlerdi.

Sonradan, Atanamir'in oğlu Tar-Ancalimon kral oldu; o da babasının kafasındandı ve onun döneminde Númenor halkı ikiye bölündü. Bir tarafta, Kralın Adamları denilen, daha geniş bir grup vardı; bunlar kibirlenmişler, Eldar ile Valar'dan uzaklaşmışlardı. Öte tarafta ise, daha küçük bir topluluk olan Elf-dostları, Elendili vardı; bunlar Kral'a ve Elros hanedanına sadık kalsalar da, Batı'nın Efendilerinin öğütlerine kulak veriyorlardı. Yine de, kendilerine Vefakarlar diyen Númenorlular bile, halklarının derdinden kendilerini bütünüyle sıyırabilmiş değillerdi ve ölüm düşüncesi onların da başına belaydı.

Böylece, Batılı kudreti ve ihtişamı alıp yürürken, huzuru gittikçe bozuldu. Çünkü krallar ve tebaaları, henüz bilgeliklerini, yitirmemişlerdi ve Valar'a karşı artık sevgi duymasalar da onlardan korkuyorlardı. Açık açık Yasağı delip de belirlenen sınırların ötesine yelken açmadılar. Büyük gemilerinin dümenini hâlâ doğuya kırıyorlardı. Ama üzerlerine çöreklenen ölüm korkusu gittikçe kararıyordu ve ellerinden geldiğince ölümü geciktirmeye çabalıyorlardı; bu yüzden, alimleri harıl harıl hayata dönüşün ya da en azından İnsan ömrünü uzatmanın sırrını bulmaya çalışırlarken, diğerleri de, öldükten sonra bedenlerinin konulması için koca koca evler inşa etmeye başladılar. Sonunda edindikleri tek beceri, ölü İnsan bedeninin çürümeden saklanabilmesi oldu ve bütün ülkeyi, ölüm düşüncesinin karanlıkta kilit altında tutulduğu sessiz mezarlarla doldurdular. Hayatta olanlar ise, durmadan daha fazla mal ve zenginlik arzulayarak, zevk ve sefa hırsına kapıldılar; Tar-Ancalimon'un devrinden sonra, yılın ilk ürününün Eru'ya sunulması âdeti ihmal edildi ve artık insanlar ülkenin ortasındaki Meneltarma yükseltilerinde bulunan Kutsalyer'e çok seyrek gider oldular.

O dönem, Númenóreanların kadim diyarların kıyılarında geniş meskenler kurdukları dönemdi, çünkü onlara göre, kendi toprakları küçülüyordu ve artık orada onlara rahat huzur kalmamıştı; Batı tarafı yasaklı olduğu için, artık Ortadünya'da servete ve hâkimiyete sahip olmayı arzuluyorlardı. Büyük limanlar ve güçlü kuleler inşa ettiler, pek çoğu da gelip buralara yerleşti, ama yardımcı ve öğretmen gibi değil de, efendi, usta yahut övgülerin sahibi görünümündeydiler. Rüzgâr kocaman gemilerini doğuya taşıyor ve yüklenmiş halde geri getiriyordu; kralların gücü ve haşmeti arttıkça artıyordu; sarhoş oluyor, şenlikler düzenleyip eğleniyor; altından ve gümüşten kıyafetlere bürünüyorlardı.

Bütün bunlarda Elf-dostlarının pek az payı vardı. Sadece onlar, Elflerle dostluklarını koruyarak ve Sauron'a karşı onlara destek vererek, sık sık kuzeye, Gil-galad'a geliyorlardı; onların limanı Yüce Anduin'in deltaları üzerindeki Pelargir'di. Ama Kralın Adamları, güney tarafında çok uzak noktalara yelken açıyorlardı; sahip oldukları hâkimiyet ve kaleler, İnsanlara dair efsanelerde de anlatılan bir sürü söylentiye yol açtı.

Başka kaynaklarda anlatıldığına göre, bu devirde Sauron Ortadünya'da yeniden hareketlenip güçlendi ve Morgoth'un hizmetinde yükselerek, onun büyük desteğiyle kötülüklerine geri döndü. Daha on birinci Númenor Kralı Tar-Minastir'in döneminde Mordor topraklarının etrafını çevirip güçlendirerek, Barad-dûr Kulesi'ni inşa etti ve ondan sonra, İnsanların gözünde bir tanrıya dönüşüp, bütün kralların kralı olabilmek için, daima Ortadünya'nın hâkimiyetini ele geçirmeye uğraştı. Sauron, atalarının yaptıkları yüzünden, Elflerle kadim ittifakları ve Valar'a sadakatleri nedeniyle Númenóreanlardan nefret ediyordu; ayrıca, Tek Yüzük'ün yapıldığı ve Sauron'la Eriador'daki Elflerin savaştıkları eski bir zamanda, Tar-Minastir'in Gil-galad'a yaptığı yardımı da unutmuyordu. Şimdi, Númenor krallarının güçlenip ihtişam kazandıklarını öğrenmişti; bu yüzden onlardan daha da çok nefret ediyor ve bir yandan da, topraklarını işgal edip, doğu üzerinde kurduğu hâkimiyeti elinden almalarından korkuyordu. Ama uzunca bir süre, Denizlerin Efendilerine meydan okumaya cüret edemedi ve kıyılardan çekildi.

Ama Sauron hilelerinden asla vazgeçmedi ve anlatıldığı kadarıyla, Dokuz Yüzük'ü kullanarak tuzağa düşürdüklerinden üçü Númenor soyundandı. Ve Yüzüktayfları, Úlairi, yani Sauron'un hizmetkârları ortaya çıktıklarında, İnsanlar üzerindeki hâkimiyeti, gücü ve yarattığı dehşet inanılmaz ölçüde büyüdü ve Númenóreanların deniz kıyısındaki güçlü bölgelerine saldırmaya başladı.

O günlerde, Númenor üzerindeki gölge daha da yoğunlaştı ve Elros hanedanından gelen kralların yaşamları, isyanları yüzünden soldu, ama onlar Valar'a karşı daha da bilendiler. Ve yirminci kral, atalarının asasını alarak, Elf dillerini bir kenara bırakıp ve konuşulmasını dahi yasaklayıp, Adûnakhôr, Batı'nın Efendisi adını alarak tahta çıktı. Yine de, kralların, başlarına kötülük gelmesin diye ihlal etmekten en çok korktukları kadim geleneğe uyularak, Herunúmen adı, Kralların Listesine Yüce Elf dilinde kaydedildi. Vefakarlar, Valar'a ait olan bu ismi almasını fazlasıyla kibirli

buldular; yürekleri, Elros hanedanına sadakatleri ve atanmış Güçlere duydukları saygı arasında büyük bir bocalamaya düştü. Ama başlarına daha da kötüsü gelecekti. Çünkü, yirmi üçüncü kral Ar-Gimilzôr Vefakarların en büyük düşmanıydı. Onun zamanında Beyaz Ağaç kendi haline terk edildi ve kurumaya başladı; o, Elf dillerinin konuşulmasını kesin bir biçimde yasakladı ve hâlâ gizlice ülkesinin batı kıyılarına yanaşan Eressëa gemilerindekileri ağırlayanları cezalandırdı.

Artık Elendili özellikle Númenor'un batı kısımlarında yaşıyordu, ama Ar-Gimilzôr, Vefakarlardan oldukları anlaşılanların, buradan çıkarılıp, ülkenin doğusuna sürülmelerini ve orada sürekli izlenmelerini emretti. Böylece, sonraki dönemde Vefakarların esas yurtları, Rómenna Limanının yakınları oldu; oradan birçoğu Gil-galad imparatorluğundaki Eldar'la konuşabilecekleri kuzey sahillerini arayarak Ortadünya'ya yelken açtılar. Kralların bundan haberleri vardı, ama Elendili ülkeyi terk edip geri dönmedikleri sürece bunu engellemeye çalışmadılar, çünkü, yaptıkları işlerden ve fikirlerinden Batı'nın Efendilerinin haberdar olmamalarını umarak, halkları ve Valar'ın Casusları dedikleri Eressëalı Eldar arasında sürüp giden dostluğun bitmesini istiyorlardı. Ama yaptıkları her şeyden Manwë'nin haberi vardı ve Valar, Númenor krallarına öfkelilerdi, onlara artık ne öğüt veriyorlar, ne de onları koruyorlardı; Eressëa gemileri bir daha asla günbatımında çıkıp gelmediler ve Andúnië limanları sahipsiz kaldı.

Kralların hanedanından sonra en saygın kişiler Andúnië efendileriydi, çünkü onlar, dördüncü kral Tar-Elendil'in kızı Silmarien dolayısıyla, Elros'un soyundan geliyorlardı. Bu efendiler krallara sadıklardı ve onlara saygıda kusur etmediler; Andúnië Efendisi daima Asa divanının baş üyelerinden biri oldu. Ama en başından beri, Eldar'a da çok büyük bir sevgi duydular ve Valar'a saygı gösterdiler; üstlerindeki gölge büyürken de, ellerinden geldiğince Vefakarlara yardım ettiler. Ama uzun bir süre boyunca esas fikirlerini açık etmediler; bunun yerine, bilgece öğütler vererek Asa'nın efendilerinin yüreklerini doğru yola çekmeye çalıştılar.

Güzelliğiyle meşhur bir Inzilbêth Hanım vardı; annesi ise, Ar-Gimilzôr'un babası Ar-Sakalthôr'un devrinde Andúnië Efendisi olan Eärendur'un kardeşi Lindórië'ydi. Gimilzôr bu kızla evlendi, ama Inzilbêth ondan pek hoşlanmıyordu, çünkü annesi tarafından eğitildiği için kalbi Vefakarların yanındaydı, ama kralların ve oğullarının kibri fazlasıyla

büyümüştü ve istekleri reddedilemezdi. Ar-Gimilzôr ve eşi ya da oğulları arasında sevgi bağı yoktu. Büyük oğul Inziladûn, hem zihnen hem de bedenen annesine çekmişti, ama küçük olan, Gimilkhâd, babasının yolundan gitti, hattâ kibir ve inat konusunda onu bile aştı. Eğer yasalar izin verseydi, Ar-Gimilzôr da asayı büyük oğluna değil, ona devredecekti.

Ama Inziladûn tahta çıktığında, o da eskiler gibi Elf dilinde bir isim aldı ve hem gözü hem de zihni keskin görüşlü olduğundan ve ondan nefret edenler bile, uzgörülü bir kişi olduğu için sözlerinden çekindiklerinden dolayı kendisine Tar-Palantir adını verdi. Bir süre Vefakarların huzur içinde yaşamalarını sağladı ve ibadet döneminde bir kez daha, Ar-Gimilzôr'un kaderine terk ettiği, Meneltarma üzerindeki Eru Kutsalyer'ine gitti. Beyaz Ağaç'a yeniden büyük bir saygı sundu ve ona baktı; eğer ağaç kurursa, kralların soyunun da yok olup gideceğine dair bir kehanette bulundu. Ama Valar'ın atalarının küstahlığına karşı öfkelerini dindirmek için onun pişmanlığı çok geç kalmıştı, üstelik, atalarının halkının büyük bir kısmı pişman falan değildi. Gimilkhâd ise güçlü ve kabaydı; Kralın Adamlarının başına o geçmişti ve cesaret edebildiği kadarıyla abisinin iradesine karşı geliyordu; sakladığı şeyler de vardı. Böylece Tar-Palantir'in devrinde keder daha da çoğaldı; o da zamanının büyük bölümünü batıda geçirecekti; sık sık Andúniё'ye yakın Oromet tepesi üzerindeki Kral Manastir'in kadim kulesine çıkıyor ve bir geminin çıkıp gelmesini umut ederek, hasretle batıya dalıp gidiyordu. Ama Batı'dan Númenor'a bir daha asla gemi gelmedi ve Avallónë'yi bulutlar örttü.

Gimilkhâd, iki yüzüncü yaşını göremeden öldü (güçlerini yitirmeye başlamalarına rağmen, bu ölüm Elros hanedanından biri için oldukça erkendi), ama bu ölüm Kral'ın rahatlamasını sağlamadı. Çünkü Gimilkhâd'ın oğlu Pharazôn, babasından da huzursuz, servet ve güç düşkünü bir adama dönüşmüştü. O dönemde Númenóreanların Ortadünya kıyılarında yaptıkları savaşları yönetmek için sık sık uzaklara gidiyor ve Númenor'un İnsanlar üzerindeki hâkimiyetini güçlendirmeye çalışıyordu; böylece, hem denizde hem de karada bir reis olarak büyük şöhret kazandı. Bu yüzden, babasının ölüm haberini alıp Númenor'a döndüğünde, halkının büyük desteğini aldı, çünkü çok büyük bir servet getirmiş ve o dönemde çok eli açık davranmıştı.

Ve duyduğu kederden iyice yorgun düşen Tar-Palantir, bir gün geldi öldü. Onun oğlu yoktu; kızının adı Elf dilinde Míriel'di; Númenóreän

asasının kanuni hakkı şimdi ona geçmişti. Ama Pharazôn, Míriel'in karşı çıkmasına aldırmadan onunla evlendi; böylece büyük kötülük yapmış oldu ve bu kanunen de yasaktı, çünkü Númenor kanunları, hükümdar ailesinde bile, ikinci dereceden daha yakın kuzenlerin evliliğine izin vermiyordu. Evlenince Pharazôn asaya da sahip oldu ve Ar-Pharazôn (Elf dilinde Tar-Calion) adını aldı; kraliçenin adı ise Ar-Zimraphel olarak değişti.

Númenor'un kuruluşundan beri, Deniz Krallarının Asası'nı elinde tutanların içinde en kudretlisi ve kibirlisi Altın Ar-Pharazôn'du; ondan önce tam yirmi dört kral ve kraliçe Númenóreanları yönetmişti ve şimdi, Meneltarma Dağı'nın altındaki derin mezarlarında, altından yataklarda istirahata çekilmişlerdi.

Ar-Pharazôn, Armenelos şehrindeki süslü tahtında gücünün bütün ihtişamıyla otururken, savaş hakkında derin düşüncelere dalıyordu. Çünkü, Ortadünya'dayken, Sauron'un ülkesinin gücünden ve onun Batılı'ya duyduğu nefretten haberdar olmuştu. Ve şimdi, doğudan dönen reisler ve gemilerin kaptanları huzuruna çıkıp, Ar-Pharazôn Ortadünya'dan döndüğü andan beri, Sauron'un birliklerini göndermeye başladığını, kıyıdaki şehirleri sıkıştırdığını, İnsanların Kralı unvanını aldığını bildirdiler; ayrıca Sauron, amacının Númenóreanları denize dökmek, hattâ mümkünse Númenor'u toptan yıkmak olduğunu da açıklamıştı.

Bu haberler Ar-Pharazôn'u çileden çıkardı; bu mesele üzerine gizlice kafa yorarken, sınırsız bir güç ve iradesi üzerinde tam bir hakimiyet arzusuyla yanıp tutuşuyordu. Valar'ın fikrini almadan ve kendisi dışında aklı başında hiç kimseye akıl danışmadan, İnsanların Kralı unvanının sadece kendisine ait olabileceğine hükmetti; Sauron'u zorla kölesi ve hizmetkârı yapacaktı, çünkü kibri yüzünden, hiçbir kralın, Eärendil'in vârisiyle aşık atacak kadar güçlü olamayacağına inanmıştı. Bu yüzden, o dönemde çok sayıda silah yaptırıp cephaneliğine yığdı, bir sürü savaş gemisi inşa ettirip baştan sona silahlarla donattı ve hepsini hazır ettiğinde, ordusunu peşine takıp doğuya yelken açtı.

Ve insanlar, günbatımında kızıla boyanmış, kırmızı ve altın renklerinde parıldayan yelkenlerin yaklaştığını gördüklerinde, kıyılarda yaşayanlar büyük bir korkuya kapıldılar ve kaçışıverdiler. Ama donanma nihayet, Númenóreanların, insan eliyle yapılmamış olan güçlü limanının

bulunduğu, Umbar denen yere vardı. Denizin Kralı, Ortadünya üzerinde ilerlerken, etrafındaki topraklar bomboş ve sessizdi. Tam yedi gün boyunca borular ve bayraklar eşliğinde yolculuk ederek bir tepeye ulaştı ve tahtıyla büyük çadırını bu tepenin üzerine kurdurdu; kendisi kampın tam ortasına yerleşti ve ordusunun barınacağı mavi, altın rengi ve beyaz çadırlar, kocaman çiçeklerden oluşan bir tarh gibi onun etrafına dizildi. Yerleştikten sonra habercilerini gönderip, Sauron'un huzuruna çıkmasını ve kendisine sadakat yemini etmesini emretti.

Ve Sauron geldi. Kudretli kulesi Barad-dûr'dan kalkıp gelmesine rağmen, muharebe teklifinde bulunmadı. Çünkü Denizin Kralı'nın gücünün ve haşmetinin, söylentileri bile fersah fersah aştığını görmüştü ve en muazzam hizmetkârlarının bile onların karşısında duracağına ihtimal vermiyordu; Dúnedain üzerindeki gücünün de henüz etkili olmadığını anlamıştı. Ama o, kaba gücün kâr etmediği yerde, kurnazlıkla istediğini alma hususunda çok marifetli ve yetenekliydi. Bu yüzden, Ar-Pharazôn karşısında boynunu büktü ve dilini yumuşatıverdi; Sauron'un ağzından çıkan her şeyin hoş ve akıllıca olduğunu gören insanlar hayretler içinde kaldı.

Ama Ar-Pharazôn henüz oyuna gelmemişti; birden aklında, Sauron'u zapt etmek ve ettiği bağlılık yeminini sağlama almak için, onu da, Ortadünya'daki hizmetkârlarını da alıp, Númenor'da rehin tutmak geldi. Sauron buna sanki mecbur bırakılmış gibi bir tavırla razı geldi, ama bu fikir içten içe çok hoşuna gitmişti, çünkü bu durum tam da onun arzuladığı şeydi. Böylece Sauron, denizin öte yanına yolculuk edip, Númenór topraklarını ve ihtişamının doruklarında olan Armenelos'u uzun uzun izledi ve hayret etti, ama aslında yüreği daha da büyük bir haset ve kinle dolmuştu.

Ama aklı ile dilinin kurnazlığı ve gizli arzusunun gücü öylesine büyüktü ki, daha üç yıl geçmeden Kral'ın gizli fikirlerinin sırdaşı oluverdi, çünkü Kral'ı sabah akşam, baldan tatlı sözlerle pohpohluyor ve bildiklerinin çoğunu insanlardan özenle saklıyordu. Efendilerinin gözünde nasıl yükseldiğini gören divan üyeleri ise, Andúnië lordu Amandil hariç, ona yaltaklanmaya başlamışlardı bile. Ondan sonra ülkede usul usul bir değişim baş gösterdi ve Elf dostlarının yürekleri yanıp kavruldu; pek çoğu korkudan çekilip gittiler, kalanlar ise kendilerini Vefakarlar olarak niteleseler de, düşmanları onları isyankarlar diye anar oldu. Bir kere

insanlara sözünü dinletmeyi başaran Sauron, bir sürü iddiada bulunarak, Valar'ın öğrettiği her şeyi tersine çevirdi; dünyada, doğuda ve hattâ batıda, miktarı belirsiz servetlerin yığılı olduğu, daha pek çok denizler ve diyarlar olduğunu düşünmelerini istedi. Ve üstelik, bu toprakların ve denizlerin sonuna kadar gitseler bile, onun ötesinde Kadim Karanlık uzanıyordu. "İşte dünya da o karanlıktan meydana getirildi. Çünkü yalnızca Karanlık içimizde huşu uyandırır ve bu Karanlığın Efendisi, diğer dünyaları, kendisine hizmet edenlerin gücü sonsuza dek artsın diye, onlar için birer armağan olarak yaratmıştır belki de."

Ve Ar-Pharazôn şöyle dedi: "Karanlığın Efendisi de kim?"

Bunun üzerine Sauron, Kral'la kapalı kapılar ardında konuştu ve ona şu yalanı söyledi: "O, adı artık anılmayandır, çünkü Valar, İnsanları kendi emirleri altında tutmak için, çılgın zihinlerinde yarattıkları bir hayaleti, yani Eru'nun adını ortaya atıp, Karanlığın Efendisi hakkında sizi yanılttılar. Sadece onların isteklerinden bahseden Eru'nun kahinleridir onlar çünkü. Ama onların esas efendisi galip gelecek ve sizi bu aldanıştan çekip kurtaracak; onun adı, Özgürlük Getiren, Alemin Efendisi, Melkor'dur ve o sizi, Valar'dan daha güçlü kılacak."

Bunun üzerine Kral Ar-Pharazôn, yeniden Karanlığa ve o Karanlığın Efendisi Melkor'a tapmaya başladı; ilk başta inancını gizli tutsa da çok geçmeden halkının önünde de açık etti ve onların da büyük bir bölümü onun yolundan ilerledi. Ama Vefakarlar arasından geriye kalan bir topluluk, daha önce de söylendiği gibi, Rómenna ve civarındaki topraklarda yaşamını sürdürüyordu; geriye kalan az sayıda Vefakar ise ülkenin dört bir yanına dağılmıştı. Ve zor zamanlarında, cesaretli davranıp önderleri olmasını bekledikleri kişi, yani reisleri, Kral'ın divan üyelerinden biri olan Amandil ve oğlu Elendil idi; Elendil'in oğulları Isildur ve Anárion ise, Númenór hesabına göre, o devirde delikanlı çağlarındaydılar. Amandil ile Elendil çok büyük kaptanlardı ve Armenelos'taki tacın ve tahtın ait olduğu yönetici sınıftan gelmeseler de, Elros sülalesine mensup Tar-Minyatur'un soyundan geliyorlardı. Gençlik dönemlerini birlikte geçiren Amandil ve Pharazôn o vakitler çok yakındılar; bu yüzden de Amandil Elf dostlarından biri olmasına rağmen, Sauron'un gelişine kadar daima divanda yer aldı. Ama Sauron'un, Númenor'da en çok nefret ettiği kişi olduğu için divandan azledilmişti. Ama öylesine asil bir kişi ve öylesine müthiş bir kaptandı ki, halktan pek çok kişi ona hâlâ büyük bir hürmet

duyuyordu ve ne Kral ne de Sauron, henüz ona ellerini sürmeye cesaret edemiyorlardı.

Bu yüzden Amandil, Rómenna'ya çekildi ve hâlâ vefakarlardan olduklarını düşündüğü kişilerin de gizlice yanına gelmelerini istedi, çünkü şimdi kötülüğün süratle yayılacağından ve tüm Elf dostlarının tehlikede olmalarından korkuyordu. Çok geçmeden korktuğu başına geldi. Çünkü Meneltarma o günlerde kuş uçmaz kervan geçmez bir yere dönüşmüştü ve Sauron bu kutsal mekanı kirletmeye cüret edemese de, Kral, hiç kimsenin, Ilúvatar'a inançlarını yitirmemiş olan Vefakarların bile, ölüm sancıları içinde o tepeyi tırmanmalarına izin vermezdi. Ve Sauron, Kral'ı, avlusunda büyüyüp serpilmiş olan Beyaz Ağacı, Güzel Nimloth'u kesmesi için zorluyordu, çünkü bu ağaç Eldar'ı ve Valinor'un ışığını hatırlatan bir simgeydi.

Kral, Tar-Palantir'in dediği gibi, hanedanının kaderinin bu ağaçla sıkı sıkıya bağlı olduğuna inandığı için, başta buna razı gelmedi. Böylece, aptallık edip, artık Eldar'dan da Valar'dan da nefret ettiği halde, anlamsızca Númenor'un eski ittifakının gölgesine tutunmaya çabalıyordu. Amandil, Sauron'un korkunç amacını öğrendiğinde, sonunda isteğini mutlaka gerçekleştireceğini bildiği için yüreği yandı. Sonra, Elendil'le ve oğullarıyla konuşarak, Valinor Ağaçları hikâyesini hatırlattı; Isildur tek bir söz etmeden gece vakti çıkıp gitti ve daha sonradan adının anılmasına yol açan bir iş yaptı. Kılık değiştirip tek başına Armenelos'a ve Kral'ın artık Vefakarların girmesine izin verilmeyen avlusuna gitti ve Sauron'un kesin emriyle yasaklandığı halde, ağacın yanına kadar gitti; hizmetkârları gece gündüz ağacın başındaydılar. Ama o sırada, güzün sonu geldiği, kış yaklaştığı için, Nimloth ne ışık saçıyordu, ne de dallarında çiçekleri vardı; Isildur bu karanlıkta muhafızların arasından geçip, ağacın dallarında asılı olan meyvelerden birini aldı ve dönüp gitti. Ama muhafızlar ortaya çıkıp ona saldırdılar; Isildur dövüşerek yoluna devam etti ve birçok yara aldı, ama kaçmayı da başardı; ayrıca, kılık değiştirdiği için kimin gelip de ağaca saldırdığı anlaşılamadı. Isildur sonunda zar zor Rómenna'ya ulaştı ve gücünü tamamen yitirmeden evvel meyveyi Amandil'e verdi. Sonra bu meyve toprağa ekildi ve Amandil tarafından kutsandı; bu tohum bir sürgün verdi ve baharda filizlendi. İlk yaprağı açtığında ise, uzun zamandır yataktan kalkamayan ve ölümün eşiğine gelmiş olan Isildur ayağa kalktı ve yaraları kapanıverdi.

Bu, pek de kısa bir zamanda olamadı, çünkü saldırının ardından Kral, Sauron'un ısrarına boyun eğdi ve Beyaz Ağaç'ı kestirerek, atalarının ittifakına tamamen sırt çevirmiş oldu. Ama Sauron, Númenóreanların şehrinin ortasındaki tepenin üstüne görkemli bir tapınağın, Altın Armenelos'un yapılmasını sağladı; tapınak daire şeklindeydi ve elli ayak kalınlığında duvarları vardı; binanın temeli beş yüz ayak genişliğindeydi; duvarların da yerden yüksekliği beş yüz ayaktı; bu duvarların üzerine görkemli bir kubbe yerleştirilmişti. Kubbe tepeden tırnağa gümüşle kaplanmıştı ve güneşin altında öylesine parıldıyordu ki uzaklardan dahi seçilebiliyordu, ama çok geçmeden bu ışık sönüverdi ve gümüş karardı. Çünkü tapınağın ortasında ateş yakılan bir sunak vardı; kubbenin tepesinde de, devasa dumanın dışarıya çıkmasını sağlayan bir hava deliği bulunuyordu. Sauron, bu sunaktaki ilk ateşi, Nimloth'un gövdesinden kesilen odunlarla yaktı; bu odunlar çatırdayarak yandı ve küle döndü; yaydığı kötü koku ise insanları hayrete düşürdü; bütün ülke, ancak yedi gün sonra batıya doğru hareket eden bir bulutun altında kaldı.

Ondan sonra da burada yanan ateşin ve yükselen dumanın ardı arkası kesilmedi, çünkü Sauron'un gücü günden güne artarken, akan kanlarla, işkenceyle ve akla hayale gelmedik günahlarla dolu bu tapınakta, Melkor'un İnsanları Ölüm belasından kurtarması için kurbanlar veriliyordu. Ve kurbanlarını büyük çoğunlukla Vefakarlar arasından seçiyorlardı; tabii yapılan suçlamada asla, Özgürlük Getiren Melkor'a tapınmamalarından söz edilmiyor, bunun yerine, Kral'dan nefret ettikleri, asi oldukları söyleniyor ya da neden olarak, yalan ve zehir üreterek kendi akrabalarına karşı düzen kurmaları gösteriliyordu. Tabii bu suçlamaların büyük bölümü yanlıştı, ama bunlar zor günlerdi ve nefret daha fazla nefreti doğuruyordu.

Ama bütün bunlara karşılık, Ölüm topraklarından çıkıp gitmek şöyle dursun, bir sürü korkunç biçimde, daha kısa zamanda ve sık sık bu topraklara uğrar oldu. Çünkü bir zamanlar insanlar ağır ağır yaşlanıp, nihayet dünyadan yorulduklarında uykuya yatarlarken, artık ya akıllarını yitiriyorlar, ya da hastalıklara kapılıyorlardı; ölümden ödleri kopuyordu, ama ölüp de gittikleri yer, efendileri olarak kabul etmiş oldukları Melkor'un diyarıydı, böylece can havliyle kendi kendilerini lanetlemişlerdi. Ve işte o günlerde, insanlar ellerine silahlarını alıp, incir çekirdeğini doldurmayan sebeplerle birbirlerini katlettiler, çünkü artık en ufak şeye

sinirlenir olmuşlardı; insanlar, Kral'a, efendilere, ya da hiçbir alakaları olmayan birisine karşı kötü sözler etsinler de, Kral'ın adamları gelip zalimce öç alsınlar diye, Sauron ve emrine soktuğu kişiler, ülkenin dört bir yanında dolaşıp insanları birbirlerine düşürüyorlardı.

Yine de Númenóreanlar, uzunca bir süre gelişip büyüdükleri hissine kapıldılar, çünkü mutlulukları artmasa da, aralarındaki zenginler servetlerini büyüttükçe büyütüyorlardı. Çünkü Sauron'un yardımları ve fikirleri sayesinde, malları ve mülkleri katbekat arttı, makineler icat ettiler ve inşa ettikleri gemiler her geçen gün genişleyip mükemmelleşti. Artık Ortadünya'ya büyük bir güç ve cephane ile yelken açıyorlardı; eskiden yanlarında hediyelerle gidişleri tarihe karışmıştı, hattâ artık, hükmetmeye giden bir topluluk bile değil, sadece ateşli savaşçılardı. Ve Ortadünyalı insanları avlayıp, mallarını ellerinden alıyor, onları da esir alıyorlardı; bu esirlerin pek çoğu da sunaklarında vahşice katlediliyordu. Çünkü o dönemde, kalelerinin içinde bir sürü tapınaklar ve mezarlar inşa ettiler; bunlar insanların gözünü korkutuyor ve bir sürü korkutucu hikâyede anlatıldığı gibi, kadim zamanlardaki müşfik krallarının anıları dünyadan silinip gidiyor ve karanlığa gömülüyordu.

Böylece, Yıldızın Ülkesinin Kralı, Ar-Pharazôn, Morgoth'un krallığından beri dünya üzerinde hüküm sürmüş en kudretli tirana dönüşmüştü; tabii aslında, tahtın ardına gizlenmiş olan Sauron her şeyin idaresini elinde tutuyordu. Ama yıllar yılları kovaladı ve Kral, günleri uzadıkça, ölümün gölgesinin yaklaştığını hissederek, korku ve öfke doldu. Artık Sauron'un çok uzun zamandır hazırlandığı ve beklediği saat gelmişti. Ve Kral'a gidip, onun artık herhangi bir emre ya da yasağa tabi olmak bir yana, dünya üzerindeki her şeye hükmetmeyi düşünecek kadar büyük bir güce kavuştuğunu söyledi.

Ve şunları dedi: "Valar, ölümün var olmadığı o topraklara kendileri sahip oldular ve İnsanların kralları, ölümün girmediği toprakları zorla ellerinden alıp, onların yerine dünyayı yönetemesinler diye, hırsları ve korkuları yüzünden, gerçeği ellerinden geldiğince saklayıp, size yalan söylüyorlar. Ve sonsuz hayat, şüphesiz, herkese değil, sadece kudretli, görkemli ve müthiş bir soydan gelen, buna layık olan kişilere sunulduğu halde, bu armağan, adalete karşı gelinerek, esas sahibinden, belki ancak Manwë'nin mukayese edilebileceği, yeryüzünün oğullarının en güçlüsü,

Kralların Kralı, Ar-Pharazôn'dan esirgendi. Ama büyük krallar hayır nedir bilmezler; onlar hakları olanı gider alırlar."

Artık ömrü sonuna yaklaşan ve ölümün gölgesi altına girmiş ve sersemlemiş olan Ar-Pharazôn, Sauron'un sözlerine kulak verdi ve kendi kendine, Valar'a karşı nasıl savaş açabileceğini düşünüp tartmaya başladı. Uzunca bir süredir savaş planını hazırlıyordu; bundan açıkça söz etmese de herkesten gizlemesi mümkün değildi. Ve Kral'ın amacının farkına varan Amandil, tam anlamıyla dehşete kapıldı, çünkü İnsanların savaşta Valar'ı alt edemeyeceğini ve bu savaşın önüne geçilmediği takdirde, dünyanın kesin bir yıkıma uğrayacağını biliyordu. Bu yüzden oğlu Elendil'i çağırdı ve ona şunları söyledi:

"Karanlık günler yaşıyoruz ve Vefakarların sayısı böylesine az olduğu için, İnsanlar adına hiçbir umut kalmadı. Bu yüzden, büyükbabamız Eärendil'in çok eskiden aldığı kararı uygulamayı düşünüyorum; Batı'ya yelken açıp, orada izin verseler de vermeseler de, Valar'la ve hattâ Manwë ile konuşmaya ve her şeyin sonu gelmeden evvel, yalvarıp onun yardımını almaya çalışacağım."

"Yani Kral'a ihanet mi edeceksin?" dedi Elendil. "Çünkü biliyorsun bizi hain ve casus olmakla suçluyorlar ve bu suçlamalar şimdiye kadar hep asılsız olmuştu."

"Eğer Manwë'nin böyle bir haberciye ihtiyacı olduğunu düşünseydim," dedi Amandil, "Kral'a ihanet etmiş olurdum. Ama hiçbir koşulda, hiç kimsenin kalpten bağışlanamayacağı tek bir ihanet vardır. Ama ben İnsanlara merhamet etmeleri ve onları hilekar Sauron'un elinden kurtarmaları için yalvaracağım, çünkü en azından bazıları inançlarını yitirmediler. Ve tüm halkım suçlu duruma düşmesin diye, yasağı delmemin cezasını tek başıma çekeceğim."

"Peki, baba, yaptığın şey öğrenildiği takdirde, arkanda bırakıp gittiğin ailenin başına neler geleceğini zannediyorsun?"

"Bu asla öğrenilmemeli," dedi Amandil. "Gizlice hazırlanacağım ve her gün buradan kalkıp giden bütün gemiler gibi ben de gemimle doğuya yelken açacağım; ancak sonra, rüzgarın ve şansımın izin verdiği kadarıyla, o civarda dolaşıp güneye ve kuzeye gidip, batıya dönerek, bulabildiğimin peşinden gideceğim. Ama sana ve halkıma tavsiyem, oğlum, diğer gemileri

hazırlamanız ve yanınızdan ayırmak istemediğiniz şeyleri gemilere yüklemenizdir; gemiler hazır olduğunda, Rómenna Limanı'nda bir yalan uydurup, zamanı geldiğinde benim peşimden doğuya yelken açmayı planladığını ilan et. Amandil, bir süreliğine ya da temelli bırakıp gidersek, haddinden fazla keder duyacağı o tahtta oturan akrabalarının gözünde bir şey ifade etmiyor artık. Ama sen çok sayıda insanı yanına almaya niyetliymiş gibi görünme, yoksa Kral'ın canı, harıl harıl hazırlandığı savaş yüzünden fena sıkılır, çünkü toplayabildiği herkese ihtiyacı var. Hâlâ yollarından dönmediklerini bildiğin Vefakarları arayıp bul ve tasarını onlarla paylaş; gelmek isterlerse, seninle birlikte gizlice yola çıksınlar."

"Peki bu plan ne olacak?" dedi Elendil.

"Savaşa karışmamak ve sadece olup biteni izlemek," dedi Amandil. "Dönene kadar başka bir şey söyleyemem. Ama bu topraklar artık kirlendiği için, büyük ihtimalle, Yıldızın Ülkesi'nden, sana yol gösterecek tek bir yıldız olmaksızın kaçacaksın. Ve sonra, sığınacak başka bir yer arayıp, ölümü bu dünyada tadarak, sevdiğin her şeyi kaybedeceksin. Ama bu sürgün ülkesinin batıda mı, yoksa doğuda mı olacağını sadece Valar söyler."

Sonra Amandil, tıpkı ölüme giden biri gibi, tüm ailesine veda etti. "Çünkü," dedi, "bakarsınız, beni bir daha asla göremezsiniz, ya da uzun zaman önce Eärendil'in gösterdiği işareti ben size gösteremem. Çünkü bizim tanıdığımız bu dünyanın sonu çok yakındır."

Amandil'in gece vakti küçük bir gemiyle yola çıktığı, doğuya dümen kırıp, bir süre o civarda yol aldıktan sonra batıya geçtiği anlatılır. Yanına en sevdiği üç hizmetkârını aldı ve dünya yüzünde onlara dair ne bir söz işitildi, ne de bir işarete ulaşıldı; haklarında ne bir hikâye anlatılır, ne de kaderlerine ilişkin bir tahminde bulunulur. İnsanlar, bir kez daha elçileri sayesinde kurtulamadılar; Númenor'un ihaneti kolay affedilir cinsten değildi.

Ama Elendil, babasının söylediği her şeyi harfiyen yerine getirdi ve gemileri ülkenin doğu kıyısından açıldı; Vefakarlar yanlarına karılarını, çocuklarını, kendilerine miras kalmış olan değerli şeyleri ve yüklüce miktarda mal aldılar. Bunların arasında, Númenóreanların bilgeliklerini yitirmedikleri günlerinde icat ettikleri şeyler, kutular, mücevherler, kırmızı ve siyah mürekkeple yazılmış ilim tefrikaları gibi güzel ve mühim

şeyler vardı. Bir de Eldar'ın armağanı olan Yedi Taş'ı yanlarına almışlardı; Isildur'un gemisinde ise Güzel Nimloth'un filizi olan genç ağaç koruma altındaydı. Böylece Elendil her şeyi hazır etti ve o günlerde yaşanan ve yapılan kötü şeylere hiç karışmadı; daima, bir türlü gelmek bilmeyen o işareti bekleyip durdu. Sonra gizlice batı sahillerine yol alıp, denizin öte yanına baktı, çünkü üzerine bir acı ve hasret çökmüştü, babasını çok ama çok seviyordu. Ama Ar-Pharazôn'un donanmasının batıdaki limanlarda toplanışından başka hiçbir şey göremedi.

Bir zamanlar Númenór adasının havası, daima insanların ihtiyaçlarına ve beğenisine uygun bir kıvamda olurdu: yağmur tam mevsiminde ve ölçülü yağardı; gün ışığı da öyleydi, kah daha sıcak, kah daha serin olur, rüzgâr denizden eserdi. Ve rüzgâr batıdan estiğinde, pek çoklarının burnuna, ölmeyen çayırlarda ezelden ebede çiçek açan ve fani kıyılarda adları olmayan çiçeklerinki gibi, uçucu ama tatlı, kalbi titreten bir koku dolardı. Ama artık bunların hepsi değişmişti, çünkü göğün kendisi kararmıştı ve o günlerde daima yağmur, dolu ve şiddetli rüzgârlar taşıyan fırtınalar kopardı; Yıldız'ın yükselişinden beri başlarına asla büyük felaketler gelmemişti belki, ama artık her an bir Númenóreän gemisi batıp, geri dönmez olmuştu. Ve bazen akşam vakitlerinde, kanatları kuzeye ve güneye doğru yayılmış bir kartal şeklinde devasa bir bulut uzakta yavaşça belirip, günbatımını siler atardı ve birden, görüp görecekleri en karanlık gece üstlerine çöküverirdi. Ve bu kartal biçimindeki bulutların bazıları kanatlarının altında şimşekler, denizle bulut arasında yankılanan yıldırımlar getirirdi.

O zaman insanlar korkuya kapılırlardı: "Batı'nın Efendilerinin kartallarına bakın!" diye bağırırlardı. "Manwë'nin kartalları Númenor'a geldi!" Ve yerlere kapaklanırlardı.

Sonra küçük bir kısmı bir süre için nedamet getirirdi, ama diğerleri onların kalplerini yeniden katılaştırırdı ve hep birlikte yumruklarını havaya sallayarak şöyle derlerdi: "Batı'nın Efendileri bize karşı entrikalar çevirdiler. Önce onlar davrandı. Sonraki darbeyi biz vuracağız!" Bu sözler Kral'ın ağzından çıksa da, bütünüyle Sauron'a aitti.

Artık şimşekler sıklaşmış, insanları, tepelerin üstünde, düzlüklerde ve şehrin sokaklarında yere çalmaya başlamıştı; şimşeklerden biri ise, ateşten bir ok gibi tapınağın kubbesine düşmüş ve onu paramparça edip

dağıtmıştı; dağılan parçalar alevler içinde kalmıştı, ama tapınak sapasağlamdı; Sauron tepede durmuş, şimşeğe meydan okumuştu ve kılına bile zarar gelmemişti; işte o saniyede insanlar onu tanrı gibi görüverdiler ve kulu kölesi oldular. O yüzden de, az sonra başlarına gelecek olanlara dair gönderilen son işareti kaale almadılar. Çünkü ayaklarının altındaki toprak sarsılıyor, yeraltından vuran bir yıldırımla gürüldeyen deniz birbirine karışmışçasına, büyük bir iniltiyle birlikte Meneltarma'nın zirvesinden bir duman çıkıyordu. Ama Ar-Pharazôn'un buna karşılık yaptığı tek şey, her yanı yeni yeni silahlarla donatmaktı.

O dönemde Númenóreanların donanması, ülkenin batısındaki denizin üzerini bin adacıktan meydana gelmiş bir takımada gibi doldurmuştu; gemilerin direkleri, dağların üzerindeki ormanlara, yelkenleri ise, kararan bir buluta benziyordu; bayrakları altın rengi ve siyahtı. Ve her şey Ar-Pharazôn'un tek bir sözüne bakıyordu; Sauron Tapınağın en içteki dairesine çekilmişti; insanlar ona yakacağı kurbanları getirmişlerdi.

Sonra, Batı'nın Efendilerinin kartalları günbatımında çıkıp geldiler; gözün alabildiğinin ötesine uzanan bir sıra halinde ilerleyerek, savaş düzeninde yaklaştılar; yaklaşırlarken kanatları gitgide daha da yayılarak gökyüzünü kaplıyordu. Arkalarındaki Batı gökleri kıpkırmızı yanıyordu ve korkunç bir öfkenin aleviyle aydınlanmış vaziyette, o göğün altında kora dönmüşlerdi, öyle ki tüm Númenór, için için yanan bir ateşle aydınlanmış gibi oldu ve insanlar başlarını çevirip de yanlarındakinin yüzüne baktıklarında, büyük bir öfkenin kızıllığını tenlerinde hissettiler.

Sonra Ar-Pharazôn cesaretini toplayıp, güçlü gemisi Denizin Kalesi, Alcarondas'a çıktı. Altın ve samur rengi geminin bir sürü küreği ve direği vardı; Ar-Pharazôn'un tahtı ise buraya yerleştirilmişti. Sonra Kral zırhını ve tacını kuşanıp sancağını kaldırdı ve çapaların çekilmesi için işaret verdi; işte o dakikada Númenor'un boruları yıldırım gibi gümbürdedi.

Böylece Númenóreanların donanması, Batı'nın savaş çağrısına cevap verdi; neredeyse hiç rüzgâr yoktu, ama onların bir sürü küreği, kamçılarla yan yana dizilip kürekleri çekecek bir sürü de köleleri vardı. Güneş battı ve ortalığa müthiş bir sessizlik çöktü. Dünya, başına gelecekleri beklerken, toprakların üzerine karanlık çöktü ve deniz kıpırtısız kaldı. Gemiler yavaş yavaş limanlarda durup bakanların görüş alanından çıktılar, ışıkları solup kayboldu; gece onları aldı ve sabah olduğunda gitmişlerdi. Çünkü doğudan

bir rüzgâr çıkıp onları uzaklara sürükledi; Valar'ın yasağını delip, Ölümsüzlerle savaşarak, dünyanın sınırları içindeki sonsuz yaşamı ellerinden almak için yasak denizlerde yol aldılar.

Ar-Pharazôn'un donanması denizin derinliklerinden gelip, Avallónë ile Eressëa adacığının etrafını kuşattı; Eldar yasa boğuldu, çünkü Númenóreanların yarattığı bulut batmakta olan güneşin ışığını kesmişti. Ve sonunda Ar-Pharazôn, Kutlu Ülke'ye, Aman'a ve Valinor kıyılarına kadar geldi; her taraf hâlâ sessizdi ve hükümleri pamuk ipliğine bağlıydı. Çünkü Ar-Pharazôn nihayet duraksadı ve arkasına döndü. O çıt çıkmayan sahillere bakıp, Taniquetil'in, kardan beyaz, ölümden soğuk, sessiz, sabit ve Ilúvatar'ın ışığının gölgesi gibi müthiş bir şekilde parladığını gördüğünde yüreğine bir şüphe düştü. Ama artık kibrinin kölesiydi ve sonunda gemisinden inip, eğer bu topraklar için gelip de savaşan çıkmazsa, kendisinin olacağını söyleyerek, uzun adımlarla sahilde dolaştı. Ve Númenóreän ordusu, tüm Eldar'ın bırakıp kaçtığı Túna çevresine karargahını kurdu.

Bunun üzerine Manwë, Ilúvatar'ı çağırdı, çünkü o dönemde Valar, Arda'nın hakimiyetinden vazgeçmişlerdi. Ilúvatar gücünü gösterip dünyanın şeklini değiştirdi ve Númenór ile Ölümsüz Topraklar arasında derin bir yarık açtı; sular bu yarığa dolarken, oluşan şelalelerin sesi ve dumanı göğe yükseldi ve dünya sarsıldı. Ve Númenóreanların donanması uçuruma yuvarlandı ve gemiler batıp sonsuza dek suyun altında kaldılar. Ama, Aman'a ayak basmış olan Kral Ar-Pharazôn ve fani savaşçıları, yıkılan tepelerin altına gömüldüler: Son Muharebe'ye ve Hüküm Günü'ne kadar, o tepelerin altındaki Unutulanların Mağarası'nda hapsoldukları söylenir.

Aman toprakları ve Eldar'ın yurdu olan Eressëa ise, alınıp, İnsanların bir daha asla erişemeyecekleri bir yere taşındı. Armağan Diyar, Andor; Kralların Númenor'u ve Eärendil'in Yıldızı, Elenna yerlebir edildi. Burası, büyük yarığın doğusuna yakın bir yerde bulunduğu ve temelleri alabora olduğu için, karanlığın içine yuvarlandı ve geriye hiçbir iz kalmadı. Artık yeryüzünde, kötülüğün hüküm sürdüğü herhangi bir zamanın hatırasının yaşadığı hiçbir yer kalmamıştı. Bu yüzden Ilúvatar Ulu Denizleri yeniden yaratıp, doğusuna Boş Toprakları yerleştirdi; yeni diyarlar ve yeni denizler yaratıldı ve Valinor ile Eressëa, oradan alınıp saklı şeylerin ülkesine taşındığı için, dünya küçüldü.

Bu kötü son, İnsanların beklemediği bir anda, donanmanın geçişinin otuz dokuzuncu günü başlarına geldi. Sonra aniden, Meneltarma'dan bir ateş fışkırdı ve çok güçlü bir rüzgâr çıktı, toprak altüst oldu ve gökyüzü tersine döndü; tepeler ortadan kayboldu ve Númenór, bütün çocukları, karıları, genç kızları ve kibirli hanımlarıyla; bütün bahçeleri, salonları, kuleleri ve mezarları ve zenginlikleriyle, mücevherleri, ağları ve boyalı, oymalı, süslü şeyleriyle ve bütün cümbüşleri, müziği, bilgeliği ve ilmiyle birlikte denize gömüldü: sonsuza dek yok olup gittiler. Ve hepsinin ardından yükselen yeşil, soğuk, köpüklerle bezeli bir dalga, yukarılara tırmanıp, gümüşten, fildişinden yahut incilerden güzel Kraliçe Míriel'i koynuna alıp götürdü. Meneltarma'nın dik patikalarından kutsal alana tırmanmak için çabalamakta çok geç kalmıştı, çünkü dalgalar ona yetişti ve Míriel'in çığlığı kükreyen rüzgârın içinde kaybolup gitti.

Fakat, Amandil gerçekten Valinor'a ulaşıp Manwë'yle konuşmuş olsun ya da olmasın, Elendil, oğulları ve halkları, o günkü yıkımdan canlarını kurtardılar. Çünkü Elendil, Kral'ın savaşa giderken yaptığı çağrıyı reddederek Rómenna'da kalmıştı ve kendisini yakalayıp tapınağın ateşlerine atmak için gelen Sauron'un askerlerinden kaçıp gemisine binmiş ve açılıp, sahilin ilerisinde zamanın gelmesini beklemişti. O durduğu yerde toprak onları, denizin her şeyi içine katıp uçuruma doğru çeken müthiş taşkınından korudu; sonra da fırtınanın ilk şiddetli darbesinden sakındı. Ama her şeyi yutan o dalga, toprakların üzerine yuvarlanıp da Númenor'u önüne katıp devirdiğinde, az kalsın boğulacaktı ve yok olup gitmenin nispeten hafif bir acı verdiğine hükmetti, çünkü ölümün yol açtığı hiçbir ayrılış, o gün yaşanan kayıptan ve ızdıraptan daha kötü olamazdı, ama insanoğlunun görüp bildiği bütün rüzgârlardan daha şiddetli bir rüzgâr batıdan gürleyerek gelip gemilerini uzak bir noktaya sürükledi ve bu mutsuz insanları, suyun üzerindeki samanlar gibi tutup, yelkenlerini yırttı ve direklerini kırıp attı.

Dokuz gemi vardı: dördü Elendil'in, üçü Isildur'un ve ikisi Anárion'un; kıyametin alacakaranlığı içinden çıkıp gelen fırtınadan kaçıp dünyanın karanlığına sürüklendiler. Dünyanın derinlikleri büyük bir öfke ile altlarından yükseldi ve tepelerine birikmiş kıvrım kıvrım karlarla dağ gibi dalgalar onları bulut yığınlarının ortasına taşıdı ve çok günler sonra Ortadünya kıyılarına attı. O yıkım sırasında bütün sahiller ve deniz tarafındaki bölgeler büyük bir değişim geçirmiş ve altüst olmuştu, çünkü

denizler karanın içlerine ilerlemiş ve kıyı şeridi sular altında kalmıştı, kadim adacıklar denize gömülmüş, yeni adalar meydana çıkmıştı ve tepeler yerlebir olmuş, nehirler başka yönlere akar olmuşlardı.

Elendil ve oğulları Ortadünya'da krallıklar kurdular ve ilimleri ve zanaatları, Sauron'un Númenor'a gelişinden önce sahip oldukları bilginin yanında hiç kalsa da, dünyanın vahşi insanlarına müthiş göründü. Elendil'in vârislerinin sonraki çağlarda yaptıklarını ve henüz sonu gelmemiş olan Sauron'la giriştikleri kavgayı konu alan hikâyelerde çok şey anlatılır.

Çünkü Sauron, Valar'a ve Eru'nun denizlerle ülkeleri uğrattığı felakete karşı büyük bir öfke ve korkuyla dolmuştu. Yalnızca Númenóreanların ve kibirli krallarının ölmelerini umut etmişti; olanlar ise bunu fersah fersah aşmıştı. Ve tapınağın ortasındaki kara koltuğunda oturan Sauron, Ar-Pharazôn'un savaş borularını duyduğunda gülmüştü; fırtınayla yıldırım seslerini duyduğunda da gülmüştü ve üçüncü kez, Edain'den artık sonsuza dek kurtulduğunu düşünerek keyifle güldüğü sırada, kendi başına yaptığı kutlamanın orta yerinde, tapınağı uçurumun dibini boyladı. Ama Sauron ölümlüler gibi etten ve kemikten değildi ve içinde büyük kötülükler yaptığı beden üzerinden sökülüp alınmasına ve bir daha insanlara asla hoş görünemeyecek olmasına rağmen, ruhu yine de kendisini kurtarıp derinlerden yukarıya çıktı ve denizin üzerinden kara bir rüzgâr gibi süzülüp, Ortadünya'ya, yuvası Mordor'a geri geldi. Barad-dûr'da müthiş Yüzük'ünü yeniden eline aldı ve kendisine yeni bir kılık, kötülüğü ve nefreti görünür kılan yeni bir biçim yaratana dek o karanlık ve sessiz yerde yaşadı; Korkunç Sauron'un Gözü'nün karşısında ise, pek az kişi dayanabildi.

Ama bunlar, burada baştan sona anlatılmış bulunan Númenor'un batışına ilişkin öyküde geçmez. Hattâ bu toprakların adı bile silinmiştir ve o tarihten sonra İnsanlar ne Elenna'dan, ne geri alınmış olan Armağan'dan, yani Andor'dan, ne de dünyanın sınırları içinde var olmuş bir Númenórë'den söz ettiler; ama deniz kıyısındaki sürgünler, yüreklerinde uyanan arzuyla batıya doğru döndüklerinde, dalgaların içine gömülmüş olan Mar-nu-Falmar'dan, yani Batık Akallabêth'ten, Eldarin dilinde ise Atalantë'den bahsettiler.

Sürgünler arasından pek çokları, Meneltarma'nın zirvesinin, yani Göğün Sütunu'nun sonsuza dek sular altında kalmadığına, burası kutsanmış bir yer olduğu ve Sauron'un döneminde dahi kimse orayı kirletmediği için, bir gün yeniden suların üzerine çıkıp, denizin üzerinde yalnız bir ada olarak kaldığına inandılar. Hattâ Eärendil'in soyundan gelen bazıları sonradan orayı aramaya dahi çıktı, çünkü bilge kişiler, keskin görüşlü olanların Meneltarma'nın zirvesinden, Ölümsüz Diyar'ın ışıltısını gördüklerini söylüyorlardı. O büyük yıkımdan sonra bile, Dúnedain'in yüreğinde daima batı vardı ve dünyanın değiştiğini bildikleri halde şöyle diyorlardı: "Avallónë yeryüzünden silindi ve Aman diyarı alınıp götürüldü, dünyanın üzerine çökmüş olan bu karanlıkta da onları bulmak imkansız. Ama bir kere yaratıldılar ve hâlâ gerçek anlamda, dünyanın yaratılışındaki biçimleriyle varlıklarını sürdürüyorlar."

Çünkü İnsanlar, fani İnsanların bile, eğer kutsanmışlarsa, kendi bedenlerinin yaşamının dışındaki başka zamanları da görebileceğine inanıyorlardı ve daima, sürgünde yaşadıkları bu topraklardan kaçıp, ölmemiş olan ışığı bir biçimde görme hasreti duyuyorlardı, çünkü ölüm düşüncesinin verdiği acı, denizin derinliklerinden çıkıp peşlerine düşmüştü. İşte bu yüzden, aralarından çıkan büyük denizciler, Meneltarma Adası'na rast gelmeyi ve oraya çıkıp bir zamanlar var olan şeylerin görüntüsünü izlemeyi umarak, engin denizleri araştırıp durdular. Ama o adayı asla bulamadılar. Ve denizlere yelken açanlar yeni diyarlara vardılar, oraların da tıpkı eski topraklar gibi olduğunu, ölümden kaçılamadığını gördüler. Ve daha da uzaklara kadar gidenler ise, yeryüzünün etrafında bir kuşak olduğunu gördüler ve sonunda, yorgun argın başladıkları yere döndüler ve şöyle dediler: "Artık bütün yollar kıvrımlı."

Böylece, sonraki zamanlarda İnsanların krallarının bütün gemi yolculuklarından ve bilimden ya da yıldız ilminden öğrendikleri şey, dünyanın gerçekten yuvarlak yapılmış olduğuydu, yine de, Eldar'ın yola çıkıp, eğer yapabilirse, Kadim Batı'ya ve Avallónë'ye gelmesine izin veriliyordu. Bu yüzden İnsanların alimleri, mutlaka bir Dümdüz Yol olması gerektiğini söylüyorlardı, çünkü onlara bu yolu bulma izni verilmişti. Ve yeni dünya küçülürken, onlar bunu öğrettiler, eski yol ve Batı'nın anılarının patikası, havadan ve nefeslerden geçen, görünmeyen, güçlü bir köprü varmışçasına hâlâ uzanıyordu (şimdi tıpkı dünya gibi bu yol da

kıvrımlıydı) ve yardım almayan fanilerin ayakta kalamayacakları Ilmen'den geçip, Tol Eressëa'ya, Yalnız Ada'ya varıyor ve belki de onun ötesine, hâlâ Valar'ın yaşadıkları ve dünyanın öyküsünün gelişimini izledikleri Valinor'a kadar gidiyordu. Ve denizin kıyıları boyunca, belki kaderleri, belki de Valar'ın lütfü veya yardımıyla, Dümdüz Yol'a giren ve altlarında batmış olan dünyanın yüzünü gören ve böylece lambaların aydınlattığı Avallónë rıhtımlarına ulaşan ya da gerçekten Aman hududundaki en son kumsallara varıp, orada ölmeden evvel, hem korkutucu hem de güzel olan Beyaz Dağ'dan etrafa bakan denizcilere ve ümitsiz adamlara dair hikâyeler ve söylentiler dolaşıp durdu.

GÜÇ YÜZÜKLERİNE VE ÜÇÜNCÜ ÇAĞ'A DAİR

GÜÇ YÜZÜKLERİNE VE ÜÇÜNCÜ ÇAĞ'A DAİR

HİKAYELER BURADA SONA ERİYOR

Eski zamanlarda, Beleriandlı Sindar'ın Gorthaur dedikleri, Maia Sauron vardı. Arda'nın ilk günlerinde Melkor onu baştan çıkarıp ittifak yapmış ve o da, düşmanın en büyük ve güvenilir hizmetkârı haline gelmişti, çünkü pek çok başka biçim alabiliyor ve eğer isterse, uzun bir süre asil ve güzel görünüp, en dikkatli kimseler dışında herkesi aldatabiliyordu.

Thangorodrim yıkılıp da Morgoth alt edildiğinde, Sauron yine hoş yüzünü takınıp, Manwë'nin habercisi Eonwë'nin önünde yerlere kapanmış ve yaptığı bütün kötülükleri inkar etmişti. Bazıları, bunun ilk hatası olmadığını, ama Sauron'un, Morgoth'un düşüşü ve Batı'nın Efendilerinin büyük gazabı yüzünden dehşete kapılıp korktuğu için gerçekten nedamet getirdiğini düşündüler. Ama, bu suçları kendi emriyle affetmek Eonwë'nin gücünü aşardı, bu yüzden Sauron'a, Aman'a gelip Manwë'nin önünde yargılanmasını emretti. Sauron utanmıştı ve aşağılanarak dönüp, Valar'ın hükmünü almaya yanaşmadı, verecekleri hüküm muhtemelen, inancını kanıtlamak için uzunca bir süre kölelik yapması olacaktı, çünkü Morgoth'un himayesindeyken güçleri gerçekten çok büyüktü. Bu yüzden, Eönwë gittiğinde, Ortadünya'da saklandı ve yeniden kötülüğe bulandı, çünkü Morgoth'un onu bağladığı zincirler çok sağlamdı.

Büyük Muharebe'de ve Thangorodrim'in düşüşü sırasında yaşanan kargaşada, yeryüzünde şiddetli sarsıntılar yaşandı ve Beleriand yıkılıp harabeye döndü, kuzey ve batı taraflarında pek çok bölge Ulu Deniz'in sularına gömüldü. Doğuda, Ossiriand'da Ered Luin'in duvarları yıkıldı ve güney tarafında büyük bir gedik açıldı, bir körfez oluştu. Lhûn Nehri bu körfeze yeni bir yataktan akıp dökülüyordu, bu yüzden körfezin adı Lhûn Körfezi olmuştu. Bu topraklar, Noldor tarafından eskiden beri Lindon olarak anılırdı, daha sonraları da ismi değişmedi; uzun zaman boyunca

savaşıp emek döktükleri Beleriand'ı terk etmeye gönüllü olmayan Eldar'ın birçoğu taşınma işini ağırdan alıyor ve hâlâ burada yaşıyordu. Kralları, Fingon'un oğlu Gil-galad'dı; denizci Eärendil'in oğlu ve Númenor'un ilk kralı Elros'un kardeşi Elrond da onun yanındaydı.

Elfler limanlarını Lhûn Körfezi'nde inşa ettiler ve Mithlond adını verdiler; bu limanlar sağlam birer sığınak oldukları için çok sayıda gemi buralarda tutuluyordu. Eldar, yeryüzünde yaşanan karanlık günlerden kaçıp kurtulmak için durmak dinlenmek bilmeden Gri Limanlardan demir alıyorlardı, çünkü İlkdoğanlar, Valar'ın lütfuyla, istedikleri zaman, kuşatan denizlerin ötesinde, Eressëa ve Valinor'da yaşayan akrabalarını ziyaret etmek için hâlâ Dümdüz Yol'dan gidip dönebiliyorlardı.

O çağda, Ered Luin dağlarını aşıp, içerideki bölgelere geçen başka Eldar da vardı. Bunların büyük çoğunluğu, Doriathlılar ve Ossiriandlılar arasından hayatta kalmayı başarmış olan Teleri'ydi; bu topluluk, denizden çok uzaktaki dağlarda ve ormanlarda yaşayan Silvan Elflerinin arasında ülkeler kurdular, ama denize duydukları özlemi asla içlerinden söküp atamadılar. Yalnızca, İnsanların Holün dedikleri, Ered Luin'in ötesindeki topraklarda, yani Eregion'da, Noldor soyundan gelen Elfler sağlam bir ülke kurabildiler. Eregion, Cücelerin Khazad-dûm dedikleri, Elflerin ise Hadhodrond ve sonraki dönemde Moria adını verdikleri büyük konaklarının bulunduğu bölgenin yakınındaydı. Elflerin şehri Ost-in-Edhil'in anayolu, Khazad-dûm'un batı geçidine bağlanıyordu, çünkü Cücelerle Elfler arasında, her iki halkın da zenginleşmesi amacıyla, daha önce asla görülmedik türden bir dostluk meydana gelmişti. Eregion'daki Mücevher Ustaları Topluluğu, yani Gwaith-i-Mírdain zanaatkârları, Fëanor hariç, gelmiş geçmiş en yetenekli mücevher ustalarıydı; aralarında gerçekten maharetiyle sıyrılan kişi ise, Curufin'in oğlu Celebrimbor'du; *Quenta Silmarillion*'da anlatıldığı gibi, Celegorm ve Curufin Nargothrond'u terk edip giderlerken, o, babasıyla ilişkisini koparmış ve orada kalmıştı.

Ortadünya'nın başka başka yerlerinde de çok uzun yıllar boyunca barış hakim oldu, yine de, Beleriand halkının gelip yerleştiği yerler hariç, toprakların büyük bir kısmı yabani ve ıssızdı. Çok sayıda Elf, tıpkı sayısız yıl önce yaşamış oldukları gibi, bu topraklara gelip yerleştiler ve denizden uzaktaki uçsuz bucaksız topraklarda özgürce dolaştılar, ama onlar Avari'ydiler; onlar için Beleriand bir söylentiden, Valinor ise uzak, yabancı bir isimden ibaretti. Güneyde ve daha uzaktaki doğu topraklarında

İnsanların sayısı çoğaldı; Sauron hâlâ iş başında olduğu için, bunların çoğu kötülüğün yoluna girdiler.

Sauron, dünyanın ıssızlaştığını gördükçe, Morgoth'u alt eden Valar'ın, Ortadünya'yı yine unuttuğunu geçiriyordu içinden ve kibri arttıkça artıyordu. Eldar'a nefretle bakıyor, bir süre evvel gemileriyle Ortadünya kıyılarına çıkan Númenor'lu İnsanlardan çekiniyordu, ama uzunca bir süre zihninden geçenleri gizledi ve içinde yavaş yavaş şekillendirdiği planlarını sır olarak tuttu.

Yeryüzündeki tüm halklar içinde en kolay etkileyip idare edebileceği topluluğun İnsanlar olduğunu düşünüyordu, ama hatırı sayılır bir zaman boyunca, hem güzel hem de bilge bir kişi kılığında oradan oraya dolaşıp, hizmetine girmeleri için Elfleri ikna etmeye uğraştı. Sadece Lindon'a gidemedi, çünkü Gil-galad ile Elrond ondan ve hoş görünümünden şüpheleniyorlardı ve bu yüzden, gerçekte kim olduğunu bilmeseler de, topraklarına girmesine izin vermiyorlardı. Ama diğer tüm ülkelerde Elfler onu memnuniyetle kabul ettiler ve bu Elflerin pek azı, onları uyarmak için Lindon'dan gelen habercilere kulak verdiler, çünkü Sauron, Armağanların Efendisi, Annatar adını almıştı ve Elfler de onunla kurdukları dostluktan ilk başta çok kâr etmişlerdi. Ve Sauron onlara şöyle demişti: "Yazık, böylesine büyük kişilerde böylesine zayıflık! Çünkü Gil-galad kudretli bir kral ve Usta Elrond tüm ilimlerde bilge bir kişi, yine de bana işlerimde yardım etmeye yanaşmıyorlar. Acaba bunun nedeni, diğer ülkelerin de, kendi toprakları gibi huzura kavuşmasını istememeleri olabilir mi? Ama o zaman, Elfler Ortadünya'yı Eressëa, hattâ Valinor kadar güzel bir yere dönüştürebilecekleri halde, buralar sonsuza kadar karanlık ve ıssız kalmaz mı? Ve siz de kalkıp oralara dönmediğinize göre, tıpkı benim gibi, Ortadünya'yı sevdiğinizi zannediyorum. O zaman bizim görevimiz, el ele verip Ortadünya'yı zenginleştirmek ve denizin ötesindekilerin sahip oldukları gücün ve bilginin büyüklüğünden habersiz buralarda dolanan Elf soylarının hepsini yükseltip ileriye götürmek değil midir?"

Sauron'un fikirlerinin en fazla ilgiyle karşılandığı yer Eregion oldu, çünkü orada yaşayan Noldor daima becerilerini ve yaptıkları işin inceliğini arttırmanın yollarını ararlardı. Dahası onların içi hiç de huzurlu değildi, çünkü Batı'ya dönme istekleri reddedilmişti ve şimdi, hem gerçekten sevdikleri Ortadünya'da kalmak, hem de terk edip geldikleri topraklarda yaşadıkları huzuru yeniden tatmak istiyorlardı. Bu yüzden Sauron'u can

kulağıyla dinlediler ve ondan pek çok şey öğrendiler, ne de olsa müthiş bir bilgiye sahipti. O günlerde Ost-in-Edhilli demirciler, daha evvel yaptıkları bütün icatları aşmışlar ve düşünüp taşınıp Güç Yüzükleri'ni yapmışlardı. Ama çalışmalarına Sauron rehberlik etmişti ve yaptıkları her şeyi dikkatle izlemişti, çünkü Elfleri bir şekilde boyunduruğu altına almak istiyordu.

Elfler şimdi pek çok şey yaparlarken, Sauron gizlice Tek Yüzük'ü hazırlamakla meşguldü; bu yüzükle herkesin hakimi olacak; hepsinin gücü zincir altına alınacak, hepsi sadece bu yüzüğe tabi olacaklar ve o var olduğu sürece var olacaklardı. Ve bu yüzüğü yaparken, Sauron'un gücünün ve kudretinin büyük bölümü Tek Yüzük'e geçmişti, çünkü Elf yüzüklerinin gücü çok büyük olurdu ve onlara hükmedecek kişilerin, yüzüğünkini aşan bir etkiye sahip olmaları gerekirdi ve Sauron bu yüzüğü Gölge Diyarı'ndaki Ateş Dağı'nda şekillendirmişti. Ve Sauron, Tek Yüzük'ü taktığında, güçleri daha az olan yüzüklerle yapılan her şeyi tek tek algılar ve onları takan herkesin düşüncelerini okuyup, onları yönetebilirdi.

Ama Elfler o kadar kolay ele geçecek gibi değillerdi. Sauron Tek Yüzük'ü parmağına takar takmaz onun farkına vardılar, onu tanıdılar ve hem kendilerini, hem de yaptıkları her şeyi yönetmeye başlayacağını anladılar. Bunun üzerine öfke ve korkuyla yüzüklerini çıkarıp attılar. Ama o, kandırıldığını ve Elflerin oyuna gelmediklerini anlayıp, öfkesinden çılgına döndü ve Elf zanaatkârlarının, onun öğütleri ve bilgisi olmaksızın şimdiki becerilerine asla erişemeyeceklerini iddia ederek, tüm yüzüklerin kendisine getirilmesi talebiyle onlara karşı savaş açtı. Ama Elfler ondan kaçtılar; yüzüklerinin üçünü kurtarıp, uzaklara taşıdılar ve gizlediler.

Bunlar, yapılan yüzüklerin son Üç'üydü ve en büyük güçlere sahip olanlarıydı. Adları Narya, Nenya ve Vilya, yani Ateş, Su ve Hava Yüzükleriydi; yakut, adamant ve safirle bezenmişlerdi; Sauron, tüm Elf yüzükleri içinde en çok onlara sahip olmak istiyordu, çünkü bu yüzüklere sahip olanlar, zamanın yarattığı yıpranmayı savuşturabilir, dünyanın yarattığı yorgunluğu geciktirebilirdi. Ama Sauron yüzükleri bir türlü bulamadı, çünkü yüzükler bilge kişilere emanet edilmişti ve onlar yüzükleri saklayıp, Sauron Hüküm Yüzüğü'ne sahip olduğu sürece asla kullanmadılar. Bu sayede Üç Yüzük asla kirlenip lekelenmedi, çünkü Celebrimbor onları tek başına şekillendirmişti ve aslında onlar da Tek olanın hükmü altında bulunsalar bile, Sauron onlara asla elini süremedi.

O zamandan itibaren, Sauron ile Elfler arasındaki savaşların ardı arkası kesilmedi ve Eregion harabeye döndü, Celebrimbor katledildi ve Moria'nın kapıları dışarıya kapandı. O dönemde Yarıelf Elrond, İnsanların Rivendel dediği Imladris kalesini ve sığınağını inşa etti ve burası çok uzun bir süre ayakta kaldı. Ama Sauron bu arada diğer Güç Yüzüklerinin hepsini elinde topladı ve kendi soylarının sahip olduğu gücün ötesinde, gizli güçlere sahip olmayı arzulayan herkesi yönetebileceğini umut ederek Ortadünya'daki diğer halklara dağıttı. Cücelere yedi, ama İnsanlara dokuz yüzük verdi; çünkü onlar, daha önce olduğu gibi, bu konuda da onun gücü altına girmeye en hazır topluluk olduklarını kanıtladılar. Ve Sauron, hepsinin yapımında payı olduğu için, hükmettiği yüzüklerin hepsini kolayca kötülüğüne alet etti; yüzüklerin tümü lanetlendi ve onları kullanan herkese sonunda ihanet ettiler. Cüceler, yola getirilmelerinin ne kadar zor ve belalı olduğunu kanıtladılar; başkalarının hakimiyetine fena karşı koyuyorlardı; akıllarından geçenleri anlamak ise bir o kadar zordu ve gölgelere doğru çekilmeleri de mümkün değildi. Yüzüklerini yalnızca servet edinmek için kullanırlardı, ama öfkeleri ve önüne geçemedikleri altın hırsları yüreklerini yakıp kavuruyordu, ki bu yüreklerin kötülüğü sonradan Sauron'a büyük fayda sağladı. Anlatıldığına göre, eski Cüce Krallarının Yedi İstifi'nin her birinin ilk parçası bir yüzüktü, ama bu istifler uzun zaman evvel yağmalanmıştı ve ejderler onları midelerine indirmişlerdi; Yedi Yüzük'ün bazısı ise ateşte yanıp gitmiş, bazısını Sauron bulmuştu.

İnsanlar ise çok daha kolay tuzağa düştüklerini kanıtlamışlardı. Dokuz Yüzük'ün sahipleri, kendi devirlerinde büyük güç kazanarak, eski zamanların kralları, büyücüleri ve savaşçıları haline geldiler. Büyük servetlere ve ihtişama sahip oldular olmasına, ama bu zenginlik onları felakete sürükledi. Dışarıdan göründüğü kadarıyla yaşamları sonsuzdu, ama onlar için tahammül edilmez hale geldi. Eğer isterlerse, gökte parıldayan güneşin altında, dünya üzerindeki hiçbir göze görünmeden dolaşabilir, fani insanların gözlerine görünmeyen şeyleri görebilirlerdi, ama onlar sık sık Sauron'un yarattığı hayalleri ve sanrıları görür oldular. Ve birer birer, er ya da geç, esas güçleri ve başlangıçtaki iradelerinin iyiliği veya kötülüğü ölçüsünde, hepsi, taşıdıkları yüzüğün esiri oluyor; Sauron'un elinde tuttuğu Tek olanın boyunduruğuna giriyorlardı. Ve gölgeler ülkesine girip, Hüküm Yüzüğü'nü takan kişi dışında herkes için görünmez hale geliyorlardı. Onlar, Nazgûl, yani Yüzük Tayflarıydı,

düşmanın en korkunç hizmetkârlarıydılar; karanlık peşleri sıra yürürdü ve ölümün sesleriyle çığırırlardı.

Artık Sauron'un açgözlülüğü ve kibri iyice artmıştı, sınır falan tanımaz olmuştu ve kendisini, Ortadünya'daki her şeyin efendisi olup, Elfleri yok etmeye ve eğer yapabilirse, Númenor'un çöküşünü tamamlamaya adamıştı. Özgürlüğe ve rekabete tahammülü yoktu ve kendisini Yeryüzünün Efendisi olarak adlandırıyordu. İstediği zaman İnsanlara bilge ve hoş görünüp onları kandırabilmek için yüzündeki maskeyi hâlâ çıkarmamıştı. Ama yeri gelirse, daha çok güce ve korkuya dayanarak hüküm sürüyordu; onun gölgesinin dünyanın üzerine yayıldığını görenler ondan Karanlık Efendi diye söz ediyorlar, ona Düşman diyorlardı; Sauron ise, Morgoth'un günlerinden beri yeryüzünde ya da yeraltında yaşamlarını sürdüren tüm kötü yaratıkları yeniden etrafına topluyordu; Orklar yine onun komutası altındaydılar ve sinekler gibi hızla çoğaldılar. Böylece, Elflerin Kaçış Günleri diye andıkları, Kara Yıllar başladı. O dönemde Ortadünyalı Elflerin pek çoğu Lindon'a kaçtılar ve topraklarını dönmemek üzere terk ettiler; birçoğu ise Sauron ve hizmetkârlarının elinde can verdi. Ama Lindon'daki Gil-galad gücünü yitirmemişti ve Sauron, henüz ne Ered Luin Dağlarını aşmaya, ne de limanlara saldırmaya cesaret edemiyordu; ayrıca Númenóreanlar, Gil-galad'dan yardımlarını esirgemiyorlardı. Diğer bölgeler ise Sauron'un hakimiyeti altındaydı ve kaçabilenler hızla ormanlara ve dağlara sığınıyorlar ve takip edilme tedirginliğini asla üstlerinden atamıyorlardı. Doğuda ve güneydeki İnsanların neredeyse tamamı onun emrine girmişlerdi ve o günlerde güç kazanıp pek çok kasaba, güçlü taş duvarlar inşa ettiler; demir silahlar kuşanıp, kalabalık ve korkunç bir ordu olarak savaşlara koşuyorlardı.

Gün oldu, Sauron'un batı diyarları üzerindeki katliamının sonu geldi. Çünkü *Akallabêth*'te anlatıldığı gibi, Númenor'un kudreti onun için bir tehditti. Ülkelerinin en parlak devrini yaşadığı dönemde Númenóreanların gücü ve ihtişamı öylesine büyüktü ki, Sauron'un hizmetkârlarından hiçbiri onların karşısında duramamıştı; bunun üzerine Sauron, gücünü kullanarak yapamadığını kurnazlıkla başaracağını umarak, bir süreliğine Ortadünya'yı terk edip Kral Tar-Calion'un rehinesi olarak Númenor'a gitmişti. Ve yeteneğini kullanıp, sonunda Númenór halkının büyük bölümünün yüreklerini çürütene kadar orada kalmıştı; onları Valar'la savaşa sokup, uzun bir müddet boyunca arzuladığı yıkımlarını

gerçekleştirmişti. Ama bu yıkım, Sauron'un öngördüğünden çok daha korkunç oldu, çünkü Batı'nın Efendilerinin öfkelendiklerinde ortaya koydukları gücü unutmuştu. Dünya yerlebir oldu, karalar yerin dibine çekildi, deniz üzerlerini örttü ve Sauron'un kendisi de oluşan büyük uçuruma yuvarlandı. Ama ruhu oradan çıkıp, kendisine bir ev arayarak, kara bir rüzgârın üzerinde Ortadünya'ya geri döndü. Yokluğunda Gil-galad'ın gücünün müthiş arttığını, kuzeydeki ve batıdaki bölgelere yayıldığını ve Puslu Dağların ve Yüce Nehir'in ötesine geçip ta Ulu Yeşilorman'ın sınırlarına dayanmış olduğunu ve bir zamanlar kendisinin huzur içinde yaşayıp gittiği güçlü yerlere yaklaştığını gördü. Bunun üzerine Sauron geriye çekilip kalesini Kara Diyar'da kurdu ve savaş planlarına daldı.

O dönemde yıkımdan kurtarılan Númenóreanlılar, *Akallabêtb*'te anlatıldığı gibi, doğuya kaçmışlardı. Bunların reisi Uzun Boylu Elendil ve oğulları Isildur ile Anárion'du. Kralın akrabalarıydılar ve Elros'un soyundan geliyorlardı, ama Sauron'un sözlerine hep kulaklarını tıkamışlar ve Batı'nın Efendileriyle savaşmayı reddetmişlerdi. İnancını yitirmemiş olan herkesi gemilerine toplayıp, büyük yıkım yaşanmadan önce Númenór ülkesini terk etmişlerdi. Hepsi de kudretli adamlardı; gemileri büyük ve güçlüydü, ama fırtınalara yakalanmışlardı, devasa dalgaların üzerinde, neredeyse bulutlara kadar yükselmişler ve fırtınaya yakalanmış kuşlar gibi, sonunda gelip Ortadünya'ya konmuşlardı.

Dalgalar Elendil'i getirip Lindon diyarına bırakmıştı, Gil-galad ise onu dostça karşılamıştı. Elendil oradan Lhûn Nehri'ne ve Ered Luin'in öte yanına geçip, kendi ülkesini kurdu ve halkı, Eriador topraklarında, Lhûn ile Baranduin'in yatakları etrafındaki pek çok bölgeye yerleşti, ama esas şehri Nenuial Gölü'nün yanında kurulan Annúminas'tı. Kuzeyin aşağılarında bulunan Fornost'ta, Cardolan'da ve Rhudaur tepelerinde; Emyn Beraid ile Amon Sûl üzerinde yükselen kulelerde de Númenóreanlar yaşıyorlardı; bu yerlerin hepsinde geriye pek çok harap olmuş eser ve mezar kalmıştı, ama Emyn Beraid hâlâ denize nazırdı.

Isildur ile Anárion güneye doğru sürüklenmişler ve sonunda gemilerini, Belfalas Koyu'nda, Rhovanion'dan akıp batı denizine karışan Yüce Nehir Anduin'e ulaştırmışlardı; bu topraklarda, adı sonradan Gondor olan bir ülke kurdular; Kuzey Krallığı'nın adı ise Arnor'du. Ülkelerini kurdukları o devrin en eski günlerinde, Númenor'lu denizciler Anduin

deltalarında bir liman ve güçlü şehirler kurdular, doğuda, yakın bir yerde bulunan Kara Diyar'daki Sauron'a rağmen. Sonraki günlerde bu limana yalnızca Númenor'lu Vefakarlar yanaştılar ve bu yüzden, o bölgenin sahil kesimindeki halkın büyük kısmı, tamamen ya da bir ölçüde Elf dostlarının ve Elendil'in halkının akrabalarıydı ve oğullarını bağırlarına bastılar. Güney ülkesinin esas şehri ise Osgiliath'tı, ortasından Ulu Nehir akardı; Númenóreanlar bu nehre, üzerinde mükemmel görünüşlü kulelerin ve evlerin olduğu kocaman bir köprü inşa ettiler; denizden gelen koca koca gemiler bu şehrin limanlarına demirlediler. Diğer güçlü yerleri de her iki kıyıya inşa ettiler: Doğan Ayın Kulesi, Minas Ithil'i, Mordor'a bir tehdit olarak Gölge Dağlarının doğu tarafındaki bir yamacına diktiler; batı tarafında ise, Batan Güneşin Kulesi, Minas Anor'u, geniş vadilerde yaşayan yabani insanlara karşı kalkan olarak Mindolluin Dağı'nın eteklerine yaptılar. Isildur'un evi Minas Ithil'deydi, Anárion'unki ise Minas Anor'da, ama iki kule arasındaki ülke ikisinin ortak malıydı ve tahtları, Osgiliath'ın Yüce Salonunda yan yana dururdu. Bunlar, Gondor'daki Númenóreanların esas yurtlarıydı, ama hüküm sürdükleri devirlerde, Argonath'ta, Aglarond'da ve Erech'te diğer olağanüstü ve güçlü işlerini inşa ettiler; İnsanların Isengard dedikleri Angrenost sınırında ise, kırılmaz taştan Orthanc Zirvesi'ni yaptılar.

Sürgünler, Númenor'dan pek çok hazine ve yetenekleriyle mucizelerinden oluşan müthiş bir miras getirmişlerdi; bunların en bilinenleri Yedi Taş ve Beyaz Ağaç'tı. Beyaz Ağaç, Sauron tarafından yakılmadan evvel, Númenor'un Armenelos şehrindeki kralın avlularında dikili bulunan Güzel Nimloth'un meyvesinden yetiştirilmişti; Nimloth'un kendisi ise, Valar'ın topraklarında Yavanna'nın can verdiği Ağaçların En Yaşlısı, Beyaz Telperion'un bir görüntüsü olan Tirion Ağacı'nın bir filiziydi. Eldar'ın ve Valinor'un ışığının bir hatırası olan Ağaç, Minas Ithil'de, Isildur'un evinin önüne dikildi, çünkü meyveyi yanıp gitmekten kurtaran Isildur olmuştu; Yedi Taş ise, kardeşler arasında paylaştırıldı.

Üçünü Elendil, ikişer tanesini ise oğulları aldılar. Elendil'inkiler, Emyn Beraid'le Amon Sûl'un üzerindeki ve Annúminas şehrindeki kulelere konuldular. Oğullarının taşları ise, Minas Ithil ile Minas Anor'da ve Orthanc ile Osgiliath'ta duruyordu. Bu taşların gücü, onlara bakan kişinin, hem zamanda, hem de mekanda çok uzakta olup biten şeyleri görebilmesiydi. Pek çok kişiye yalnızca diğer taşların etrafında gerçekleşen

olayları gösterirlerdi, çünkü bu taşlar sürekli birbirlerini çağırırlardı, ama büyük irade ve zihin gücüne sahip olan kişiler, bakışlarını diledikleri yöne döndürmeyi öğrenebilirlerdi. Böylece Númenóreanlar, düşmanlarının gizlemek istedikleri pek çok şeyden haberdar olurlardı ve kudretli oldukları dönemde gözlerinden kaçan hemen hiçbir şey olmazdı.

Anlatılanlara bakılırsa, Emyn Beraid kuleleri, aslında Númenor'lu Sürgünler tarafından inşa edilmemiş, Gil-galad tarafından, arkadaşı Elendil için yaptırılmıştı ve Emyn Beraid'in Görme Taşı, kulelerin en yükseği olan Elostirion'a yerleştirilmişti. Elendil'in üzerine sürgün olmanın hasreti çöktüğünde, oraya gider ve ayrılan denizin ötesine bakardı; hattâ bazen ta uzaklardaki Eressëa Adası'nın üzerinde bulunan, Efenditaşın eskiden beri muhafaza edildiği Avallónë Kulesi'ni gördüğüne inanılır. Elfler, Sauron'un gölgesi altındaki topraklara gelemeyebilecekleri için, Númenor'lu Vefakarlar, kötü günlerinde rahat etsinler diye, Eldar bu taşları Elendil'in babası Amandil'e armağan etmişlerdi. Uzaktan izlemeye yarayan taşların adı Palantíri idi, ama çok zaman önce Ortadünya'ya getirilmiş olan taşların tümü kaybolmuştu.

Böylece Númenor'lu Sürgünler ülkelerini Arnor ile Gondor'da kurdular, ama aradan çok uzun yıllar geçmeden, düşmanları Sauron'un da dönmüş olduğu ortaya çıktı. Daha önce anlatıldığı gibi, gizlice, kendisine ait olan, Ephel Dúath'ın, Gölge Dağlarının ötesindeki kadim Mordor krallığına gelmişti ve bu ülke, kuzeyde Gondor'a komşuydu. Orada, Gorgoroth ovası üzerine, büyük ve güçlü kalesi Barad-dûr'u, Kara Kule'yi inşa etti; orada bir de, Elflerin Orodruin dedikleri ateşten bir dağ bulunuyordu. Aslında Sauron da çok uzun zaman önce yurdunu bu sebepten dolayı buraya kurmuştu, çünkü bu dağın altındaki kaynaktan fışkıran ateşi büyülerinde ve demircilik işlerinde kullanıyordu; Hüküm Yüzüğü'nü de, Mordor diyarının ortasında yapmıştı. Kendisi için yeni bir şekil yaratana dek, orada, karanlıkta oturup düşüncelere daldı; Númenor'un batışı sırasında uçuruma yuvarlanınca hoş görünümünü sonsuza dek terk etmiş olduğu için korkunç görünüyordu. Yüce Yüzük'ü yeniden eline alıp, kendisini güçle donattı; Sauron'un Gözü'nün kötülüğünün karşısında ise, Elfler ve İnsanlar arasında pek az kişi dayanabildi.

Sauron şimdi, Eldar ve Batılı İnsanlara karşı savaşmaya hazırdı ve dağın ateşleri yeniden uyandı. Orodruin'in dumanını çok uzaklardan görüp, Sauron'un döndüğünü' anlayan Númenóreanlar, bu dağı yeniden

Amon Amarth, Kıyamet Dağı diye anmaya başladılar. Ve Sauron, doğudan ve güneyden kalkıp gelen hizmetkârlarından çok büyük bir güç oluşturdu, bunların arasında yüce Númenór soyundan gelenlerin sayısı da az değildi. Çünkü, Sauron'un Númenor'a misafir olduğu günlerde, neredeyse halkın tamamının yüreklerini karanlığa doğru çevirmişlerdi. Bu yüzden, o dönemde doğuya yelken açıp, kıyılarda kaleler ve evler inşa edenlerin pek çoğu, daha o zaman Sauron'un gücüne meyil etmişti ve Ortadünya'da ona hâlâ memnuniyetle hizmet ediyorlardı. Ama Gil-galad'ın gücü yüzünden, hem güçlü hem de kötü olan bu efendilerin hainler topluluğunun büyük bölümü, güneye, çok uzaklara gidip yurtlarını oraya kurdular; yine de iki tanesi, Anduin dağlarının ötesinde, Mordor'un güney kısımlarındaki geniş arazilerde yaşayan büyük ve zalim Haradrim arasında başa geçen Herumor ve Fuinur oradaydı.

Bu yüzden, Sauron zamanının geldiğini gördüğünde, çok büyük bir orduyla Gondor'un yeni ülkesinin karşısına dikildi ve Minas Ithil'i alıp, Isildur'un orada büyüyen Beyaz Ağaç'ını kesti. Ama Isildur kaçtı; ağacın tohumunu da alıp karısı ve oğullarıyla birlikte nehirden aşağıya doğru inip, Elendil'i aramak üzere Anduin deltalarından denize açıldı. Bu sırada Anárion, düşmana karşı Osgiliath'ı savunuyordu ve bir süre için onu dağlara geri püskürtmüştü, ama Sauron gücünü yeniden topladı ve Anárion, yardım gelmediği takdirde krallığının uzun süre dayanamayacağını biliyordu.

Elendil ile Gil-galad oturup birbirlerine danıştılar, çünkü Sauron'un fazlasıyla güçlendiğini ve birleşmedikleri takdirde hepsini teker teker yeneceğini anlamışlardı. Bu yüzden, Son Anlaşma denen ittifakı kurdular ve Elflerle İnsanlardan çok kalabalık bir ordu oluşturup, Ortadünya'nın doğusuna ilerlediler; bir süre Imladris'te durdular. O savaşta bir araya gelen ordunun, Ortadünya'nın gelmiş geçmiş en güzel ve en mükemmel silahlara sahip ordusu olduğu ve Valar ordusunun Thangorodrim'e saldırdığı zamandan beri bu kadar büyük bir ordunun bir araya getirilmediği söylenir.

Ordu, Imladris'ten çıkıp bir sürü geçidi aşarak Puslu Dağların ötesine geçti ve Anduin Nehri'nden aşağılara ilerledi, böylece sonunda Kara Diyar'ın kapıları önündeki Muharebe Düzlüğü'nde, Dagorlad'da, Sauron'un ordusuyla karşı karşıya geldiler. O gün tüm canlılar ikiye ayrılmıştı, Elfler dışında her türün, hattâ kuşların ve hayvanların bile

birkaç üyesi kendi ordularını kurmuşlardı. Bir tek onlar bir arada, Gil-galad'ı izliyorlardı. Her iki tarafta da az sayıda Cüce savaştı, ama Morialı Durin'in akrabaları Sauron'a karşı dövüştüler.

Gil-galad'la Elendil'in ordusu zafer kazandı. Çünkü Elflerin gücü o günlerde hâlâ yerindeydi ve Númenóreanlar uzun boylu ve güçlülerdi, öfkeleri ise müthişti. Gil-galad'ın mızrağı karşısında kimseler duramazdı ve Elendil'in kılıcı Orklarla İnsanların ödünü patlattı, çünkü hem güneş hem de ay ışığıyla parıldıyordu ve adı Narsil'di.

Sonra Gil-galad ve Elendil, Mordor'a girdiler ve Sauron'un kalesini kuşattılar ve bu kuşatma tam yedi sene sürdü; birleşik ordu, düşmanın attığı ateş, ok ve süngü darbeleriyle acıklı kayıplar aldı; Sauron pek çok kez üstlerine saldırdı. Gorgoroth vadisinde, Elendil'in oğlu Anárion ve pek çok başkası katledildi. Ama sonunda kuşatma öylesine daraldı ki, Sauron dışarı çıkıp Gil-galad ve Elendil ile dövüştü ve ikisini de katletti; Elendil düşerken, kılıcı altında kalıp kırıldı. Ama Sauron'u yere çalmayı başardılar; Isildur, Narsil'in kırık parçasıyla Hüküm Yüzüğü'nü Sauron'un elinden kesti ve kopan parmakla birlikte yüzüğü de yakaladı. O zaman Sauron, o kavgada yenilmiş oldu ve bedeninden çıkıp gitti; ruhu uzaklara kaçıp, yıkık dökük yerlerde gizlendi ve çok uzun yıllar boyunca dünya üzerinde görülebilir bir şekle bürünmedi.

Böylece, En Eski Günlerin ve Kara Yılların ardından, Üçüncü Çağ başladı; o dönemde umut ve şenliklerin anısı hâlâ tazeydi; uzun bir süre boyunca Eldar'ın Beyaz Ağaç'ı İnsanların krallarının avlularında çiçek açtı, çünkü Isildur, Gondor'dan ayrılmadan önce, kurtardığı tohumu, kardeşinin anısına Anor hisarına dikti. Sauron'un hizmetkârları bozguna uğrayıp dağılsalar da, bütünüyle yok edilememişlerdi ve pek çok İnsan kötülüğün yolundan çıkıp, Elendil'in vârislerinin buyruğu altına girmiş olsa da, yine de çok daha fazlası Sauron'u özlemle anıyor ve Batı krallıklarına kin güdüyordu. Kara Kule yerlebir edilmesine rağmen, temelleri olduğu yerde kalmış ve unutulmamıştı. Númenóreanlar, Mordor diyarına bir nöbetçi yerleştirdiler, ama Sauron'un hatırasının yarattığı dehşet ve Barad-dûr'un yakınında bulunan Ateş Dağı ve küllerle dolu Gorgoroth vadisi yüzünden, kimse gelip de burada yaşamaya cesaret edemedi. Pek çok Elf, pek çok Númenóreän ve onların yanında savaşan pek çok İnsan, Muharebe ve Kuşatma sırasında can vermişti; Uzun Boylu Elendil ve Yüce Kral Gil-galad artık hayatta değillerdi. Böylesi bir ordu bir

daha asla toparlanamadı ve bir daha Elflerle İnsanlar böylesi bir ittifak kuramadılar, çünkü Elendil'in döneminden sonra iki soy birbirinden uzaklaştı.

Hüküm Yüzüğü ise, o devirde, bilgelerin bile aklından uçup gitti, ama yine de yok edilmedi. Çünkü Isildur, yüzüğü yanında duran Elrond ile Círdan'a teslim edemedi. Onlar, yüzüğü alıp, yakınlardaki Orodruin'in ateşine atmasını öğütlediler, ne de olsa yüzük bu ateşle dövülmüştü, bu yüzden orada yok olacak ve Sauron'un gücü de sonsuza dek azalacaktı ve o da, yaban topraklarda, kötülüğün bir gölgesi olarak kalacaktı. Ama Isildur bu öğüdü reddetti ve şöyle dedi: "Bu yüzüğü, babamın ve kardeşimin canlarının diyeti olarak tutacağım elimde. Hem, düşmana ölümcül darbeyi indiren ben değil miydim?" Ve elinde tuttuğu yüzük ona, bakıp da doyulamayacak kadar güzel geldi ve bu güzelliği ateşe atıp yok etmeye gönlü elvermedi. Bu yüzden, yüzüğü de alıp ilk önce Minas Anor'a döndü ve kardeşinin anısına Beyaz Ağaç'ı oraya dikti. Ama kardeşinin oğlu Meneldil'e öğütlerini verip, güney ülkesini ona devrettikten sonra, yüzüğü hanedanının mirası olarak alıp, fazla oyalanmadan yola koyuldu ve bir zamanlar Elendil'in gelmiş olduğu yoldan kuzeye doğru ilerleyip Güney Krallığı'nı terk etti, çünkü niyeti, babasının, Kara Diyar'ın gölgelerinden çok uzakta, Eriador'da bulunan ülkesinin başına geçmekti.

Ama Puslu Dağlarda pusuya yatmış olan Orklar, Isildur'u baskına uğrattılar ve beklenmedik bir anda, Loeg Ningloron'un, Sevinçli Düzlüklerin yakınında, Ulu Nehir ile Yeşilorman arasında kurduğu kampa yukarıdan hücum ettiler; çünkü Isildur, bütün düşmanlarının öldüğüne kanaat getirip, etrafa tek bir nöbetçi dahi dikmemişti. Orada halkının neredeyse tamamı katledildi ve bunların arasında üç büyük oğlu Elendur, Aratan ve Ciryon da vardı; karısıyla en küçük oğlu Valandil'i ise, savaşa giderken Imladris'te bırakmıştı. Isildur yüzük sayesinde kaçmayı başardı, çünkü yüzüğü taktığında görünmez oluyordu, ama Orklar, nehre varıp da atlayana kadar, onu kokusundan ve bıraktığı izlerden takip ettiler. Yüzük orada ona ihanet etti ve kendisini yapanın yani Sauron'un öcünü aldı; Isildur yüzerken parmağından düştü ve suyun içinde kayboldu. Bunun üzerinde Orklar, suda debelenen Isildur'u gördüler ve üzerine bir sürü ok yağdırdılar; böylece onun da hayatı sona erdi. Halkından sadece üç kişi, uzun bir yürüyüşün ardından dağları aşıp geldiler; bunlardan biri Isildur'un, babasının kılıcının parçalarını emanet ettiği silahtarı Ohtar'dı.

Böylece Narsil, Isildur'un Imladris'teki vârisi Valandil'in eline vaktinde ulaştı, ama kılıç parçalanmıştı ve ışığı kaybolmuştu, ama yeniden dövülmedi. Efendi Elrond, Hüküm Yüzüğü yeniden bulunup da Sauron dönene kadar kılıcın yeniden dövülmemesi gerektiğine dair bir kehanette bulundu, ama Elfler de İnsanlar da bunların bir daha asla olmayacağını umut ediyorlardı.

Valandil, Annúminas'a yerleşti, ama halkının nüfusu çok azalmıştı ve Númenóreanlar ile Eriadorlu İnsanlardan geriye kalan arazi ve Elendil'in inşa ettirdiği tüm o yapılardan ayakta kalanlar çok çok azdı; Dagorlad'da, Mordor'da ve Sevinçli Düzlüklerdeki pek çok şey yıkılıp gitmişti. Valandil'in ardından başa geçen yedinci kral Eärendur'un devrinin ardından, Batılı İnsanları ve Kuzey'in Dúnedain'i bölünüp küçük küçük krallıklar ve efendilerin topraklarına dönüştüler, böylece birer birer düşmanlarına yem oldular. Yıllar geçtikçe öylesine küçülüp zayıfladılar ki artık eski ihtişamlarından eser yoktu, ellerinde çayırlardaki yeşil tepecikler kalmıştı sadece. Nihayet, yaban topraklarda dolanıp duran tuhaf insanlardan başka hiçbir şey kalmadı ve diğerleri de artık ne evlerinin yerinden, ne de yolculuklarının amacından haberdardı ve Imladris'teki Elrond'un hanedanı dışında hepsinin soyu unutulup gitmişti. Kılıcın parçaları ise, Isildur'un vârisleri tarafından, babadan oğula, İnsan nesilleri boyunca büyük bir saygı görse de, kırık bir şekilde saklandı.

Güneydeki Gondor ülkesi ise ayakta kaldı ve bir süre için ihtişamı arttı; Númenor'un, çöküşünden evvelki dönemde ulaştığı zengin ve görkemli halini andırıyordu. Gondor halkı yüksek kuleler, sağlam yapılar ve çok sayıda geminin yanaştığı limanlar inşa etmişti; İnsan Kralların Kanatlı Tacı, pek çok başka ülkeden gelen ve farklı diller konuşan halkları huşu içinde bırakıyordu. Uzun yıllar boyunca, Beyaz Ağaç, Minas Anor'da Kral'ın sarayının önünde serpilip durdu; bu ağacın tohumunu Isildur, denizin derinliklerinden çıkarıp Númenor'dan getirmişti; bundan önceki tohum ise Avallónë'den, ondan önceki, dünyanın henüz genç olduğu dönemlerden önceki günde, Valinor'dan gelmişti.

Ve sonunda, Ortadünya'nın hızla geçen yıpratıcı yılları içinde Gondor zayıfladı ve Anárion'un oğlu Meneldil'in soyu bozuldu. Çünkü Númenóreanların kanı, diğer insan soylarıyla çok fazla karışmış, güçleri ve bilgelikleri azalmıştı; ömürleri kısalmış, Mordor'u gözetim altında tutamayacak kadar uyuşuk bir vaziyete gelmişlerdi. Ve Meneldil'in yirmi

üçüncü kuşaktan vârisi Telemnar'ın döneminde, doğudan esen rüzgârların taşıdığı veba Kral'la çocuklarına büyük bir darbe indirdi ve Gondor halkının büyük kısmı bu felakette kırılıp gitti. Sonra Mordor sınırlarındaki kaleler ıssız kaldı ve Minas Ithil'in halkı yok olup gidince şehir boşaldı; kötülük gizlice Kara Diyar'a döndü ve Gorgoroth'un külleri soğuk bir rüzgâr esmiş gibi savruldu, karanlık şekiller orada kümelendi. Bunların aslında, uzun zamandır gizli kalan Dokuz Yüzük Tayfı, Sauron'un Nazgûl dediği Úlari oldukları anlatılır. Şimdi, efendilerinin dönmesi için bir yol hazırlamaya girişmişlerdi, çünkü Sauron yeniden güç kazanıyordu.

Ve Eärnil'in devrinde ilk darbelerini indirdiler; bir gece vakti, Gölge Dağlarının geçitlerinden Mordor'un dışına çıktılar ve Minas Ithil'e yerleştiler; burayı öylesine korkutucu bir yer haline getirdiler ki, insanlar dönüp o tarafa bakmaya bile cesaret edemez oldular. Ondan sonra şehrin adı Minas Morgul, Büyü Kulesi oldu ve Minas Morgul, batıdaki Minas Anor'la asla bitmeyen bir savaşa girişti. Sonra, insanların yok olup gidişiyle birlikte ıssız kalan Ossiriand, hayaletlerin gezindiği bir hayalet şehre dönüştü. Ama Minas Anor yıkılmadı ve yeni bir isim alıp Minas Tirith, Muhafız Kulesi olarak anılmaya başladı, çünkü krallar oradaki kalenin üzerine, çok yüksek, güzel ve dört bir yanı gören, beyaz bir kule inşa ettirdiler. Bu şehir hâlâ gururlu ve güçlüydü ve Beyaz Ağaç bir müddet daha buradaki kralların saraylarının önünde çiçek açtı; Númenór halkından geriye kalanlar, nehrin geçişini Minas Morgul'dan gelen saldırılara ve Batı'nın bütün düşmanlarına, Orklara, canavarlara ve kötü insanlara karşı savunmayı sürdürdüler, böylece arkalarındaki topraklar, yani Anduin'in batısı da, savaştan ve yıkımdan uzak tutuldu.

Minas Tirith, son Gondor Kralı, Eärnil'in oğlu olan Eärnur'un ölümünden sonra da ayakta kaldı. Eärnur, Morgul efendisinin tehdidine karşılık vermek üzere Minas Morgul'un kapısına kadar tek başına giden kraldı; Morgul efendisiyle teke tek dövüştü, ama Nazgûl tarafından kandırıldı ve canlı olarak işkence şehrine getirildi; onu bir daha gören olmadı. Eärnur'un vârisi yoktu; Kral'ın nesli sona erdiği için, vefakar Mardil hanedanının vekilharçları başa geçip, şehri ve gittikçe küçülen ülkeyi yönettiler; Kuzey'in Binicileri, Rohirrim de, eskiden Calenardhon diye anılan ve Gondor krallığının parçası olan, yemyeşil Rohan topraklarına gelip yerleştiler ve şehrin efendilerine yaptıkları savaşlarda yardım ettiler.

Ve kuzey tarafında, Rauros Çağlayanları ile Argonath'ın Kapılarının ardında, kötü yaratıkların, karanlık efendileri Sauron yeniden ortaya çıkma vakti gelene dek, saldırmaya cesaret edemediği başka savunma noktaları, insanların haklarında pek az şey bildikleri daha kadim güçler vardı. Ve Eärnil'in ölümünden sonra, Sauron'un döndüğü güne kadar, Nazgûl bir daha asla nehri geçip, insanların gözlerine görünecekleri şekillere bürünüp şehirlerinden çıkmaya cüret etmediler.

Gil-galad'ın ölümünden sonraki günlerde, Efendi Elrond, Üçüncü Çağ'da Imladris'ten ayrılmadı ve birçok Elf, Ortadünya'da yaşayan bütün ırklardan bilge ve güçlü halklar onun etrafında toplandılar; uzun bir zaman boyunca, güzel olan her şeyin anısını canlı tuttular; Elrond'un evi, yorgun düşenlerin ve zulüm görenlerin sığınağı; güzel öğütlerle, yüksek ilimin merkezi oldu. İster çocuk, ister büyük olsun Isildur'un vârislerinin tümü onun evine sığındılar, çünkü hem Elrond'la aynı soydan geliyorlardı, hem de bilge Elrond, kendi soylarının gelecekteki üyelerinden birine, bu çağın son büyük işlerinde çok büyük görevler düşeceğini biliyordu. Ve Dúnedain'in dirliği iyice bozulup, halk gezginlere dönüştüğünde, Elendil'in kılıcının parçaları Elrond'a emanet edilmişti.

Imladris, Yüce Elflerin Eriador'daki esas şehriydi, ama Lindon'un Gri Limanlarında da, Elf Kralı Gil-galad'ın halkından birileri yaşıyordu. Bazen Eriador topraklarına doğru ilerleseler de, büyük kısmı deniz kıyısında yaşıyor ve dünyadan çok yorulan İlkdoğanların binip Batı'nın en ucuna yelken açtıkları Elf gemileri yapıyorlar ve tamir ediyorlardı. Gemiyapımcısı Círdan, limanların efendisiydi ve önde gelen bilgelerden biriydi.

Bilgeler, Elflerin lekesiz ve tertemiz sakladıkları Üç Yüzük'ü ağızlarına dahi almıyorlar, hattâ nereye konduklarını Eldar arasında bile pek az kişi biliyordu. Yine de, Sauron'un düşüşünden sonra Yüzükler etkilerini daima hissettirmişler, bulundukları şehirler bayram havasına bürünmüş ve her şey, zamanın biriktirdiği acıların lekesinden arınıp temizlenmişti. Elfler işte bu yolla, daha Üçüncü Çağ sürerken, Safir Yüzük'ün güzel Rivendell vadisinde, Elrond'un gözetiminde durduğunu anlamışlardı, çünkü göğün en parlak yıldızları onun evinin üzerinde parıldıyordu; Adamant Yüzük ise, Galadriel Hanım'ın yaşadığı Lórien Diyarı'ndaydı. Galadriel, Orman Elflerinden bir kraliçeydi; Doriathlı Celeborn'un karısı olmasına karşın kendisi Noldor soyundandı ve Valinor'daki günlerden önceki dönemi hatırlayanlardan biriydi ve Ortadünya'da kalmış olan tüm Elflerin en

kudretlisi ve güzeliydi. Ama, Elrond, Galadriel ve Círdan hariç, Kızıl Yüzük'ün kimde olduğu, ta en son zamana kadar gizli kaldı.

Böylece, Üçüncü Çağ boyunca, bölgelerin ikisinde Elflerin saadeti ve güzelliği olduğu gibi kaldı: Imladris'te ve Celebrant ile Anduin arasındaki gizli topraklarda, ağaçların altında çiçekler açtıkları ve Orkların da, başka kötü yaratıkların da adım atamadığı Lothlórien'de. Yine de, Elfler arasında öngörülen, Sauron'un geri dönmesi halinde, Hüküm Yüzüğü'nü ya onun bulacağı, ya da en iyi ihtimalle, düşmanlarının bulup yok edeceğiydi, ama her iki durumda da Üç Yüzük'ün güçleri yok olacak ve onların ayakta tuttukları her şey yıkılıp gidecekti; o durumda Elfler de alacakaranlığa gömülecekler ve İnsanların Hakimiyeti başlayacaktı.

Gerçekten de, o günden sonra olaylar bu yönde gelişti: Bir, Yedi ve Dokuz yok edildi; Üç Yüzük'ün gücü sona erdi ve onlarla birlikte Üçüncü Çağ kapandı; Ortadünya'daki Elflerin Hikâyeleri de sona yaklaştı. Bunlar Kararan Yıllardı; o dönemde denizin doğusundaki Elflerin baharı kışa dönmeye başladı. O dönemde, dünyanın en kudretli ve güzel çocukları Noldor, hâlâ Öte Diyar'da dolaşıyordu ve dilleri fanilerin kulaklarına çalınıyordu. O dönemde dünyada pek çok güzel ve muhteşem şey, ama onlarla birlikte pek çok kötü ve korkunç şey de varlığını sürdürüyordu: Orklar, devler, ejderler ve iğrenç yaratıklar; ormanlarda yaşayan, adları unutulup gitmiş kadim, bilge ve tuhaf yaratıklar bir aradaydılar; Cüceler hâlâ tepelerde ter döküyor, bugün kimselerin boy ölçüşemeyeceği taş ve metal işleri yapıyorlardı. Ama İnsanların Hakimiyeti adım adım yaklaştı ve Kara Efendi, Mirkwood'da bir kez daha ortaya çıkana dek, her şey tek tek değişti.

Eskiden bu ormanın adı, Yüce Yeşilorman'dı ve geniş düzlükleri ve geçitleri her türlü hayvanın ve cıvıldayan kuşların uğrak yeriydi; Kral Thranduil'in ülkesi de orada, kayınlarla meşelerin altındaydı. Ama çok yıllar sonra, dünyanın yaşadığı bu çağın yaklaşık üçte biri tamamlandığı sırada, güneyden gelen bir karanlık yavaş yavaş bu ormanın dört bir yanına sirayet etti ve ormanın gölgeli açıklıklarında korku kol gezdi; korkunç hayvanlar ava çıktılar; vahşi ve kötü yaratıklar tuzaklarını oralara kurdular.

Bunun üzerine ormanın adı değişip Mirkwood oldu, çünkü ormanın derinlerine çok koyu gölgeler sinmişti ve pek az kişi buralardan geçmeyi

göze alabiliyordu; bir tek kuzeyde, Thranduil'in halkı, kötülüğü topraklarının sınırından henüz sokmamışlardı. Bu karanlığın nereden geldiğini bilen kişi yok gibiydi; hattâ bilgeler bile, bu sorunun cevabını çok zaman sonra bulabildiler. Bu, Sauron'un gölgesi ve dönüş işaretiydi. Çünkü doğunun harap olmuş topraklarından gelip, ormanın güneyine yerleşti ve ağır ağır büyüyerek orada yeniden bir şekle büründü; evini karanlık tepede kurdu ve orada büyüsünü yaptı; halk, ilk başta ne kadar tehlikeli olduğunu anlayamasa da, hepsi Dol Guldur Büyücüsü'nden korktu.

Mirkwood'da daha ilk gölgelerin hissedildiği sırada, Ortadünya'nın batısında, insanların Sihirbazlar dediği Istari beliriverdi. O dönemde, limanlarda yaşayan Círdan dışında hiç kimse nereden geldiklerini bilmiyordu; Círdan ise, denizin öte yanından geldiklerini sadece Elrond'a ve Galadriel'e açıkladı. Ama sonradan Elfler arasında, Batı'nın Efendilerinin onları haberci olarak gönderdikleri konuşuldu; Sauron yeniden ortaya çıktığı takdirde, gücünün karşısında duracak, Elflere, İnsanlara ve iyiliğin yolundan giden tüm canlılara cesaret vereceklerdi. Görünüşleri insana benziyordu; yaşlı ama dinçlerdi; yıllar içinde yavaş yavaş yaşlandılar ve büyük mesuliyetleri sırtlanmış olsalar da pek az değiştiler; hem ellerinin, hem de zihinlerinin güçleri pek çok, bilgelikleri ise muazzamdı. Uzun süre, Elfler ve İnsanlar arasında bir o yana bir bu yana gidip geldiler; bu arada hayvanlar ve kuşlarla da görüştüler; Ortadünya halkları onlara bir sürü isim taktı, çünkü gerçek isimleri hiçbir zaman açıklanmadı. En güçlüleri, Elflerin Mithrandir ve Curunír, kuzeydeki İnsanların ise Gandalf ve Saruman diye adlandırdıklarıydı. Curunír aralarında en yaşlı olandı ve ilk olarak o gelmişti; onun ardından Mithrandir ile Radagast gelmişler, Istari'nin diğerleri ise Ortadünya'nın doğusuna gitmişlerdi, ki hikâyelerin hiçbirinde de onlardan bahsedilmez. Radagast tüm kuşların ve hayvanların dostuydu, Curunír ise sık sık İnsanların arasında bulunurdu; hem usta bir konuşmacıydı, hem de demirciliğe dair her türlü maharete sahipti. Elrond'la ve Elflerle kafaca en çok uyuşan Mithrandir'di. Kuzeyde ve batıda en uzak noktalara kadar gider, hiçbir ülkede uzun uzadıya konaklamazdı; ama Curunír doğuya yolculuk etmiş ve döndüğü zaman, Númenóreanların en güçlü oldukları devirde yaptıkları Isengard Halkası içinde bulunan Orthanc'a yerleşmişti.

Daima en yiğitleri Mithrandir oldu; Mirkwood'daki karanlıktan en çok şüphelenen de oydu, çünkü pek çokları, karanlığı yaratanların Yüzük Tayfları olduklarını sanırken, o, bu gölgenin gerçekten Sauron'un dönüşünün işareti olmasından korkuyordu; bu yüzden kalkıp Dol Guldur'a gitti, ama Büyücü ondan kaçtı ve uzun süre her an tetikte yaşanan bir huzur dönemi başladı. Ama sonunda Gölge döndü ve gücü arttıkça arttı; Ak Divan denilen Bilgelerin Divanı da ilk kez o zaman toplandı ve bu divana, Elrond, Galadriel, Círdan ve diğer Eldar efendileri ile Mithrandir ve Curunír de katıldı. Ve Curunír (yani Ak Saruman), Sauron'un eski tasarıları ve işleri hakkında en ayrıntılı bilgiye sahip olduğu için, divanın reisi seçildi. Aslında Galadriel'in gönlünden geçen, Mithrandir'in Divan Başkanı olmasıydı ve Saruman bu yüzden onlara kin besledi, çünkü kibri ve yönetme arzusu almış yürümüştü, ama Mithrandir bu görevi reddetti, çünkü onu göndermiş olanlara duyduğu bağlılık dışında hiçbir bağın ve birliğin içinde bulunmazdı ve asla ev kurup yerleşmez, hiçbir davete cevap verip gitmezdi. Saruman şimdi, Hüküm Yüzüklerinin yapımını ve geçmişlerini öğrenip bu ilmi araştırmaya koyulmuştu.

Artık Gölge daha da büyümüş ve Elrond ile Mithrandir'in içlerine büyük bir sıkıntı çökmüştü. Bu yüzden Mithrandir yeniden büyük bir tehlikeye atılarak bir kez daha Dol Guldur'a ve Büyücü'nün çukurlarına kadar gitti ve korkularının gerçek olduğunu anlayıp, oradan kaçtı. Elrond'un yanına dönüp ona şunları söyledi:

"Eyvahlar olsun ki tahminimiz doğru çıktı. Oradaki, pek çoklarının ne zamandır iddia ettikleri gibi Úlari'den biri değil. Şimdi orada yeniden bir surete bürünüp hızla güçlenen, Sauron'un ta kendisi ve Yüzükleri birer birer toplayıp, Tek Yüzük'e ve Isildur'un vârislerinin hayatta olup olmadıklarına dair durmadan haber almaya çalışıyor."

Ve Elrond ona şu cevabı verdi: "Isildur, Yüzük'ü alıp da teslim etmeyi reddettiği anda, Sauron'un dönüşü kaderimize yazılmış oldu."

"Yine de, Tek Yüzük kayıp," dedi Mithrandir, "ve o bir yerlerde saklı kaldığı sürece, biz eğer oyalanmadan gücümüzü toparlarsak, düşmanı alt edebiliriz."

Bunun üzerine Ak Divan toplandı ve Mithrandir, derhal harekete geçip bir şeyler yapmaları için çağrıda bulundu, ama Curunír ona karşı çıktı ve sadece bekleyip olacakları izlemelerini öğütledi.

"Çünkü Tek Yüzük'ün bir daha Ortadünya'da bulunacağına inanmıyorum," dedi. "Anduin'e düştü ve bana kalırsa, çoktan denize karıştı. Bütün dünya yıkılıp da denizin derinlikleri yerinden oynayana, yani dünyanın sonuna kadar da orada kalacak."

Bu yüzden, o dönemde hiçbir şey yapılmadı, ama Elrond'un içine bir şüphe düştü ve Mithrandir'e şöyle söyledi: "Yine de Tek Yüzük'ün bulunacağını ve o zaman bir kez daha savaşın patlayacağını ve bu savaşla birlikte Üçüncü Çağ'ın sona ereceğini hissediyorum. Şimdilik benim göremediğim bir şans eseri kurtarılmadığımız takdirde, bu çağın sonunda gerçekten ikinci bir karanlığa gömüleceğiz."

"Dünyada pek çok şey tuhaf tesadüflere bağlıdır," dedi Mithrandir, "bilgeler sendelediklerinde, çoğu kez yardım zayıf olanlardan gelir."

İşte bilgeler böyle dertleniyorlardı, ama henüz kimse, Curunír'in karanlık düşüncelerin etkisi altına girdiğini ve zaten içten içe bir hain olduğunu bilmiyordu: Çünkü kendisinden başka kimsenin Yüce Yüzük'ü bulmasını istemiyor, onu eline geçirip, tüm dünyayı dilediğince yönetmeyi arzuluyordu. Sauron'u alt etme umuduyla çok uzun bir müddet yöntemlerini incelemişti; şimdi ise yaptığı işleri kınamak şöyle dursun, onu bir rakip olarak görüyor ve kıskanıyordu. Ve Sauron'a ait olan yüzüğün, tekrar ortaya çıkar çıkmaz, sahibini arayacağına hükmetmişti, ama eğer Sauron yeniden sürülebilirse, yüzük de saklandığı yerde kalırdı. Bu yüzden, yüzük yeniden meydana çıktığında, hem dostlarından hem de düşmanından erken davranmayı umarak, tehlikenin üzerine gidip bir süre Sauron'u kendi haline bırakmak istiyordu.

Sevinçli Düzlüklerin üzerine bir gözcü dikti, ama çok geçmeden, Dol Guldur'un hizmetkârlarının, nehrin o bölgeden geçen bütün kollarını arayıp taradıklarını keşfetti. Bunun üzerine, Isildur'un nasıl öldüğünü Sauron'un da öğrenmiş olduğunu anladı ve korkuya kapılıp Isengard'a çekilerek, Güç Yüzüklerinin ilmini ve yapılış biçimlerini her zamankinden daha derinlemesine araştırmaya koyuldu. Ama, hâlâ Yüzük hakkındaki haberleri alacak ilk kişi olma umuduyla, Divan'daki kimseye bir şey söylemiyordu. Kendisine casuslardan büyük bir ordu kurdu, bunların çoğu kuşlardı, çünkü Radagast aklına ihaneti falan hiç getirmeden ve bunun da düşmanı gözetleme yöntemlerinden biri olduğuna hükmederek, ona kuşlarını ödünç vermişti.

Ama Mirkwood'un üzerine çökmüş olan gölge her geçen gün yoğunlaşıyordu ve dünyanın karanlık deliklerinden çıkan uğursuz yaratıklar Dol Guldur'a gidip duruyorlardı; orada yeniden tek bir gücün altında toparlanıyorlar ve Elflerle, Númenór halkından kalanların başına bela oluyorlardı. Bu yüzden Divan sonunda yeniden toplantıya çağrıldı ve Yüzüklerin ilmi üzerine uzun uzun tartışıldı; Mithrandir Divan'a hitaben şunları söyledi:

"Yüzük'ün bulunması gerekli değil, çünkü Yüzük yok edilmeyip bu dünyadaki varlığını sürdürdükçe, sahip olduğu güç de var olacak ve Sauron'un gücü artacak, umudu da ayakta kalacak. Elflerin ve Elf-dostlarının gücü ise eskisine göre zayıf. Sauron yakında, Yüce Yüzük'e falan gerek kalmadan, sizin karşınızda fazlasıyla güçlü duruma gelecek, çünkü Dokuz'a hükmediyor ve Yedi'nin üç tanesini yeniden ele geçirdi bile. Saldırmamız gerek."

Curunír bu kez Mithrandir'e destek verdi, çünkü Sauron'un, nehre çok yakın olan Dol Guldur'dan sürülmesini ve suları araştırma fırsatının elinden alınmasını istiyordu. Bu yüzden, son bir kez, Divan'a yardımda bulundu; hep birlikte güçlerini ortaya koydular ve Dol Guldur'a saldırıp, Sauron'u saklandığı yerden çıkardılar ve Mirkwood kısa bir süre için yeniden tekin bir yer oldu.

Ama saldırmak için çok geç kalmışlardı. Çünkü Karanlık Efendi bu saldırıyı öngörmüş ve atacağı adımları çok önceden hesaplamıştı; Dokuz Hizmetkârı, Úlari, ondan önce yola çıkıp, onun gelişi için hazırlığa başlamışlardı. Bu yüzden kaçışı yalnızca bir kandırmacaydı ve çok geçmeden geri döndü; bilgeler onu engellemeye fırsat bulamadan, Mordor'daki krallığına geri döndü ve Barad-dûr'un kara kulelerini bir kez daha yükseltti. O yıl, Ak Divan son kez toplandı, sonra Curunír Isengard'a çekildi ve diğerleriyle alakasını kesip tamamen içine kapandı.

Orklar toplanıyorlar ve doğu ile güneyin ücra köşelerindeki vahşi halklar silahlanıyorlardı. Korkunun artması ve savaş söylentilerinin dolaşmaya başlaması, Elrond'un kehanetini doğruluyordu; Tek Yüzük ise, Mithrandir'in öngördüğünden de garip bir tesadüfle, gerçekten bulundu ve hem Curunír'den, hem de Sauron'dan saklandı. Çünkü onlar araştırmaya başlamadan çok evvel, yüzük Anduin'de bulunup alınmıştı; bulan kişi ise, krallar Gondor'u kaybetmeden önce, nehrin kıyısında

yaşayan küçük bir balıkçı topluluğundan biriydi ve bu kişi yüzüğü dağların en derinlerine, kimselerin bulamayacağı bir yere sakladı. Yüzük uzunca bir süre orada kaldı, hattâ Dol Guldur'a saldırının düzenlendiği yıl, bu kez, Orklardan kaçıp toprağın derinliklerinde saklanan bir yolcu tarafından yeniden bulundu ve çok uzaklardaki bir ülkeye, ta Periannath'a, Eriador'un batısında yaşayan Küçük Halkın, Buçuklukların ülkesine götürüldü. O güne kadar Elflerin de İnsanların da pek önemsemedikleri ve ne Sauron'un, ne de Mithrandir dışındaki diğer bilgelerin düşüncelerinde hiç yer vermedikleri bir halktı Buçukluklar.

Şimdi şansı ve dikkati sayesinde, Sauron'un dahi kulağına gitmeden evvel, Yüzük'ten ilk haberdar olan Mithrandir'di, ama umutsuzluğa ve şüpheye kapılmıştı. Çünkü, Curunír gibi bir tirana ve karanlık bir efendiye dönüşmeyi dilemedikçe, Yüzük'ün, onu kullanacak bilgeye kötülüğü çok büyük oluyordu, ama ne sonsuza dek Sauron'dan saklanabilirdi, ne de Elflerin zanaatları onu yok edebilirdi. Bu yüzden, kuzeydeki Dúnedain'in yardımıyla, Mithrandir Periannath topraklarına gözcüler dikti ve doğru zamanın gelmesini bekledi. Ama Sauron'un bin tane gözü, bin tane kulağı vardı ve çok geçmeden, hayatta en çok arzuladığı şey olan Tek Yüzük'le ilgili söylentileri duydu; Nazgûl'u derhal oraya, Yüzük'ü almaya gönderdi. Bunun üzerine savaş patladı ve muharebe sonucunda, Sauron'la birlikte Üçüncü Çağ da, tıpkı başladığı gibi bitti.

Ama o günlerde yapılan yiğitçe ve hayret uyandıran şeyleri görenler, Yüzük Savaşı'nı ve savaşın nasıl, hem beklenmedik bir zaferle ve çok önceden öngörülen bir acıyla sona erdiğini başka yerlerde hikâye ettiler. O günlerde, Isildur'un vârisinin kuzeyde ortaya çıkıp, Elendil'in kılıcının parçalarını aldığını, kılıcın Imladris'te yeniden dövüldüğünü ve sonra İnsanların müthiş reisinin bu kılıçla savaşa gittiğini söyleyebiliriz. O, Isildur'un soyundan gelen yirmi dokuzuncu vâris, Arathorn'un oğlu Aragorn'du ve kendisinden önce gelen herkesten çok Elendil'e benziyordu. Muharebe Rohan'da yapıldı ve hain Curunír alt edilip Isengard yıkıldı; Gondor şehrinin önünde muazzam bir savaş oldu ve Sauron'un Reisi, Morgul'un Efendisi, orada karanlığa göçtü; Isildur'un vârisi, Batı'nın ordusunu Mordor'un Kara Kapısına götürdü.

Bu son muharebede, Mithrandir, Elrond'un oğulları, Rohan Kralı, Gondor efendileri ve Isildur'un vârisi ile kuzeyden gelen Dúnedain yer aldılar. Bu savaşta ölümü ve yenilgiyi tattılar; bütün yiğitlikleri boşunaydı,

çünkü Sauron fazlasıyla güçlüydü. Ama o anda, Mithrandir'in söylemiş olduğu şey kanıtlandı ve bilgelerin sendeledikleri yerde, zayıf olanlar imdada yetişti. Çünkü, o zamandan beri pek çok şarkıda söylendiği gibi, onları kurtaranlar, Periannath, yani Küçük Halk, tepelerin ve çayırların sakinleri oldu.

Çünkü denir ki, Buçukluk Frodo, Mithrandir'in emriyle bu görevi üstlendi ve hizmetkârını da yanına alıp, tehlikeleri ve karanlığı aşarak, sonunda Sauron'a rağmen, Hüküm Dağı'na vardı; Yüce Güç Yüzüğü'nü orada yapıldığı ateşe attı ve Yüzük sonunda yok oldu, kötülüğü de kaybolup gitti.

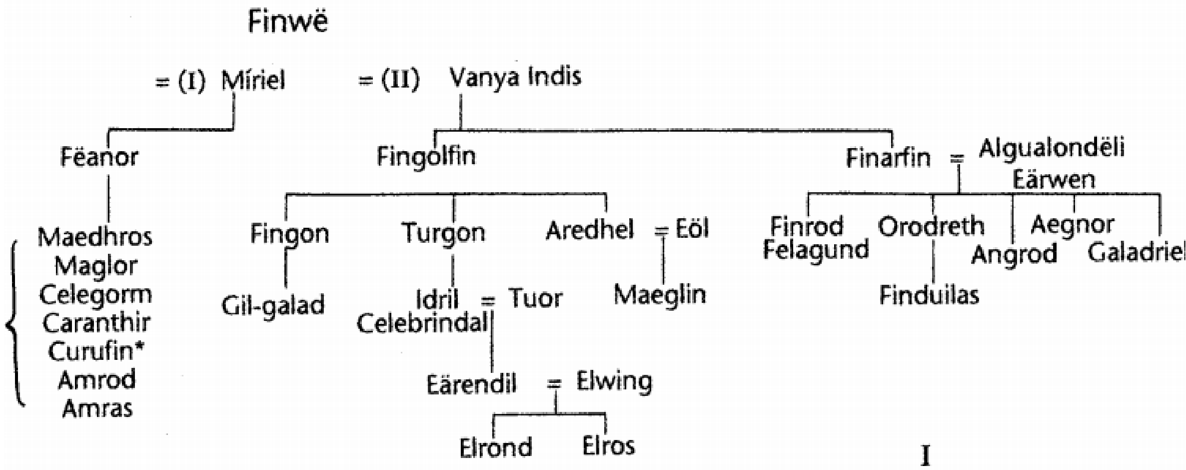
Bunun üzerine Sauron yenilgiye uğradı ve kesin bir şekilde mağlup oldu ve bir kötülük gölgesi gibi çekip gitti; Barad-dûr kuleleri yerlebir olup harabeye döndüler ve onların çöküşünün söylentisi pek çok diyarı titretti. Böylece huzur yeniden hissedildi ve yeryüzüne yeniden bahar geldi; Isildur'un vârisi, Gondor ile Arnor'un Kralı olarak taç giydi ve Dúnedain yeniden yükseldi ve ihtişamları yeniden arttı. Minas Anor'un avlusunda Ak Ağaç yeniden çiçek açtı, çünkü Mithrandir, Gondor şehrini bembeyaz kaplayan kalın Mindolluin karlarının altında bir tohum bulmuştu ve o tohum orada büyüdükçe, Kadim Günler kralların yüreklerinden asla bütünüyle silinip gitmedi.

Bunların hepsi, büyük ölçüde Mithrandir'in öğütleri ve uyanıklığı sayesinde başarıldı ve savaşın son birkaç gününde, çok saygın bir efendi olarak kabul gördü ve beyazlar giyerek savaşa gitti, ama gitme vakti gelene kadar onun Kızıl Ateş Yüzüğü'nün taşıyıcısı olduğu öğrenilemedi. İlk başta bu yüzük, Limanların Efendisi Círdan'a emanet edilmişti, ama o, yüzüğü Mithrandir'e vermişti, çünkü onun nereden geldiğini ve sonunda nereye döneceğini biliyordu.

"Şimdi al bu yüzüğü," dedi, "çünkü çok emek dökeceksin ve görevlerin ağır olacak, ama bu yüzük, hepsinde sana yardım edecek ve bitkin düşmeni engelleyecek. Çünkü bu, Ateş Yüzüğü ve belki bununla giderek soğuyan bir dünyada kalplerdeki cesareti yeniden ateşleyebilirsin. Ama benim kalbim denizle ve ben en son gemi demir alana kadar, limanları koruyarak gri sahillerde yaşayacağım. O zaman seni burada bekleyeceğim."

Gemi beyazdı ve yapımı uzun zaman almıştı; Círdan ise, sözünü ettiği sonu uzun bir süre bekledi. Ama bütün işler tamamlandığında; Isildur'un

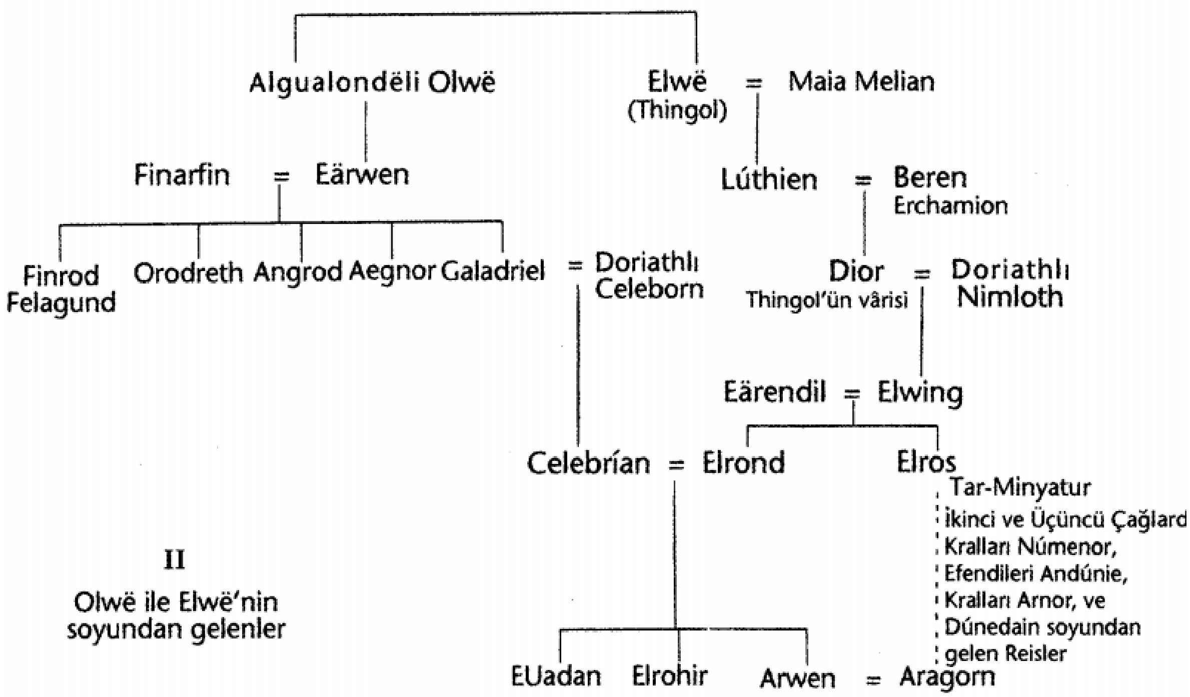
vârisi İnsanların hükümdarı olup ve Batı'nın hâkimiyeti ona geçtiğinde, Üç Yüzük'ün gücünün de sona erdiği ortaya çıktı; dünya, İlkdoğanlar için yaşlanmış ve solmuştu. O zaman, Noldor soyundan gelen son Elfler de limanlardan demir alıp, Ortadünya'dan sonsuza dek ayrıldılar. Ve en sonunda da, Üç Yüzük'ün Taşıyıcıları denize açıldılar ve Efendi Elrond, Círdan'ın hazır ettiği gemiyi aldı. Güz zamanı bir alacakaranlıkta gemi Mithlond'dan yola çıkarak, Kıvrımlı Dünya'nın denizleri altına indi, yuvarlak göğün rüzgârları peşlerini bırakana kadar ilerledi ve gemi, dünyanın puslarının üzerindeki yüksek göklerde Kadim Batı'ya geçti ve Eldar'ın hikayesi de, şarkısı da burada sona erdi.

I

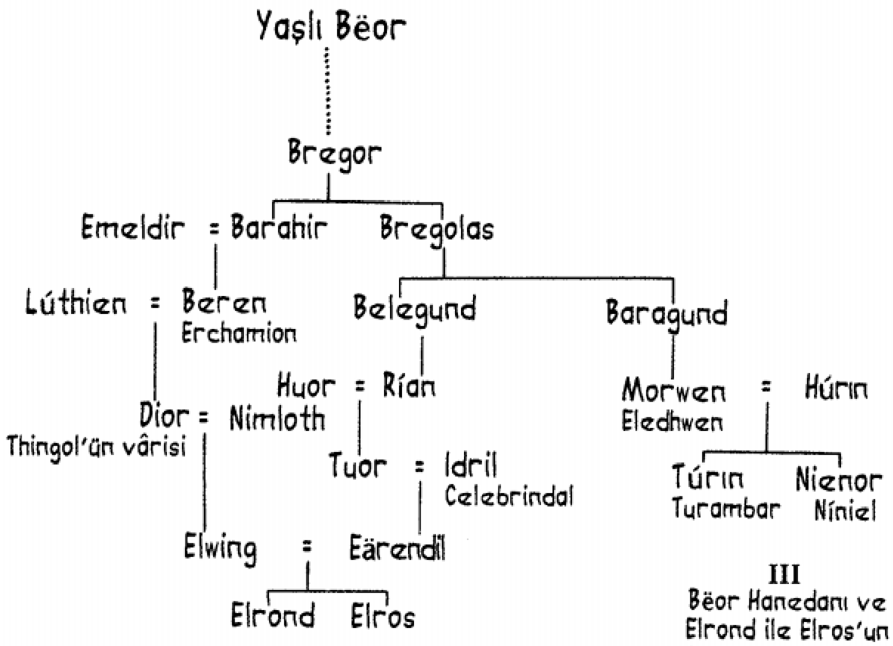
Finwë Hanedanı ve Elrond ile Elros'un Noldor soyu

* Celebrimbor'un babası

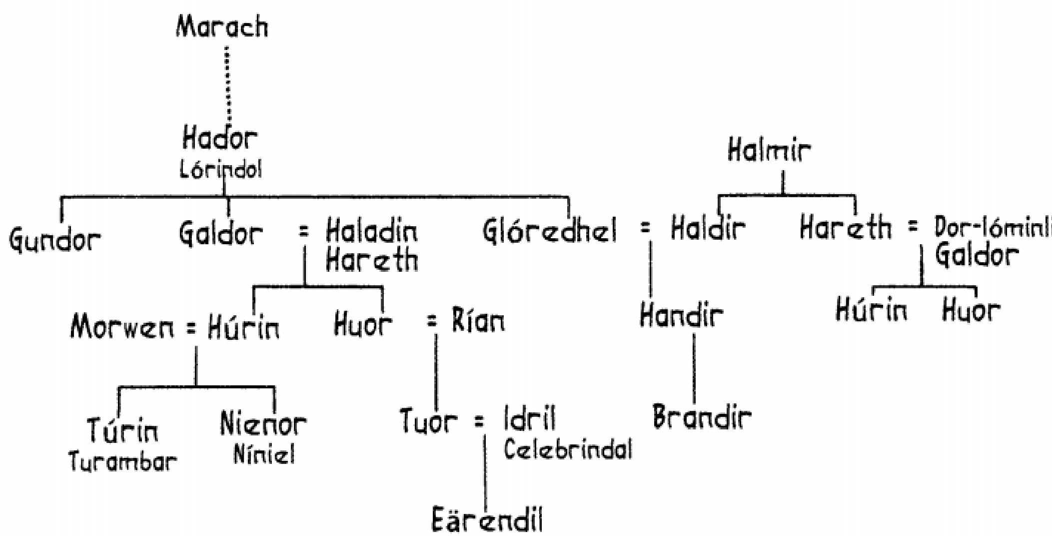

II

Olwë ile Elwë'nin soyundan gelenler

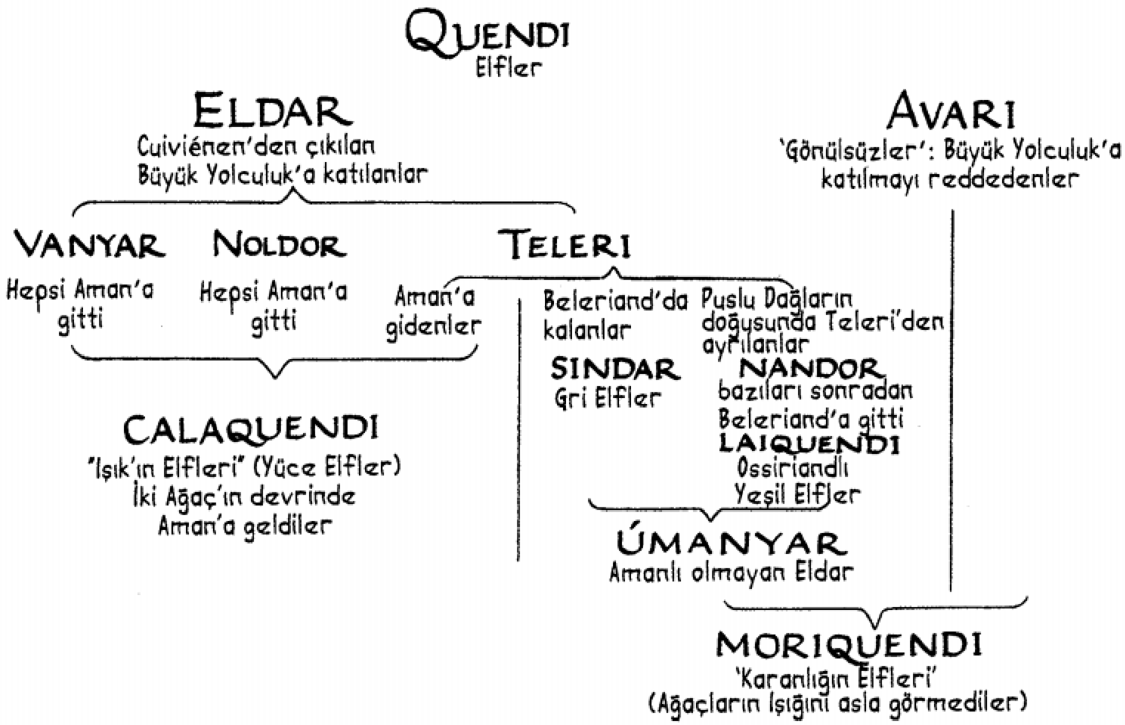

III
Bëor Hanedanı ve
Elrond ile Elros'un
ölümlüler arasından
gelen soyu

IV
Dor-lóminli Hador
Hanedanı

V
Haleth Halkı
Brethilli Haladin

QUENDI
Elfler
ELDAR
Cuiviénen'den çıkılan
Büyük Yolculuk'a katılanlar
AVARI
'Gönülsüzler': Büyük Yolculuk'a
katılmayı reddedenler
VANYAR
Hepsi Aman'a gitti
NOLDOR
Hepsi Aman'a gitti
TELERI
Aman'a gidenler
Beleriand'da kalanlar
Puslu Dağların doğusunda Teleri'den ayrılanlar
SINDAR
Gri Elfler
NANDOR
bazıları sonradan Beleriand'a gitti
LAIQUENDI
Ossiriandlı
Yeşil Elfler
CALAQUENDI
"Işık'ın Elfleri" (Yüce Elfler)
İki Ağaç'ın devrinde
Aman'a geldiler
ÚMANYAR
Amanlı olmayan Eldar
MORIQUENDI
'Karanlığın Elfleri'
(Ağaçların Işığını asla görmediler)

TELAFFUZ ÜZERİNE NOTLAR

Aşağıdaki notlar, Elf dillerinde isimlerin telaffuzuna ilişkin birkaç temel noktayı basitçe açıklamak için hazırlandı.

SESSİZ HARFLER

C

Her zaman k olarak okunur, hiçbir zaman s sesini vermez, bu yüzden Celeborn'un okunuşu, Seleborn değil, Keleborn'dur. Tulkas, Kementári gibi birkaç örnek için, bu kitapta yazılışta k harfi kullanıldı.

CH

Her zaman İskoç dilindeki loch ya da Almancadaki buch sözcüklerindeki ch sesinin karşılığını verir; kesinlikle İngilizcedeki church sözcüğündeki ch sesiyle telaffuz edilmez. Örneğin, Carcharoth ve Erchamion.

DH

Her zaman İngilizcedeki th ile karşılanan (yumuşak) sesi ifade eder; thin kelimesindeki th'nin değil, then kelimesindeki th'nin karşılığıdır. Örnek olarak Maedhros, Aredhel ve Haudh-en-Arwen gösterilebilir.

G

Her zaman İngilizcede get kelimesindeki g sesinin karşılığıdır. Bu yüzden, Region ve Eregion gibi kelimeler, İngilizcedeki

region kelimesi gibi telaffuz edilmez; ve Ginglith'in ilk harfi olan g ise, İngilizcedeki begin kelimesindeki, g gibi seslendirilir.

Çift yazılan sessiz harfler uzun telaffuz edilir; bu yüzden, örneğin *Yavanna*, İngilizcedeki *unaimed* ya da *penny gibi* değil, *unnamed* veya *penknife* kelimelerindeki uzun sesle karşılanır.

SESLİ HARFLER

AI İngilizcedeki *eye* kelimesinin sesine sahiptir; bu yüzden *Edain'in* ikinci hecesi İngilizcedeki *Dane* gibi değil, *dine* gibi telaffuz edilir.

AU İngilizcede *town* kelimesinde bulunan *ow* sesine karşılık gelir; bu yüzden *Aulë'nin* ilk hecesi İngilizcedeki *owl* kelimesi gibi, *Sauron'un* ilk hecesi ise, İngilizcedeki *sore* gibi değil, *sour* kelimesi gibi telaffuz edilir.

EI *Teiglin*'de olduğu gibi, İngilizcedeki *grey* kelimesinin sesine sahiptir.

IE İngilizcedeki *piece* kelimesi gibi telaffuz edilmez, her iki sesli harf, yani hem *i* hem de *e* ile birlikte telaffuz edilir; bu yüzden *Neena* değil, *Ni-enna*'dır.

UI *Uien*'de olduğu gibi, İngilizcedeki *ruin* kelimesinin sesiyle telaffuz edilir.

AE *Aegnor* ve *Nirnaeth*'teki ve *Noegyth* ve *Loeg*'deki *OE gibi, tek tek okunan sesli harflerin birleşimi şeklinde a-e* ve *o-e* biçiminde telaffuz edilir, ama *ae, ai* ile aynı şekilde, *oe* ise, İngilizcedeki *toy* kelimesi gibi telaffuz edilebilir.

EA ve EO *Birlikte seslendirilmezler, iki ayrı hece oluştururlar; bu birleşimler ëa ve ëo biçiminde yazılır (veya, ismin başında yer alıyorlarsa Eä ve Eö olurlar: Eärendil, Eönwë).*

Ú *Húrin, Túrin, Túna gibi sözcüklerde oo sesiyle telaffuz edilir, yani Tyoorin değil, Toorin'dir.*

ER, IR, UR *(Nerdanel, Círdan, Gurthang'da olduğu gibi) bir sessiz harften önce geldiğinde, ya da kelimenin sonunda yer aldığında (Ainur'da olduğu gibi) İngilizcedeki fern, fir, fur kelimeleri gibi değil, İngilizcedeki air, eer, oor kelimeleri gibi telaffuz edilmelidir.*

E

Kelimelerin sonunda yer aldığı zaman, mutlaka ayrı bir sesli harf olarak telaffuz edilir ve bu konumda bulunduğunda *ë* biçiminde yazılır. *Celeborn, Menegroth*

örneklerindeki gibi, kelimelerin ortasında da aynı biçimde seslendirilir.

Sindar dilindeki tek heceli baskılı okunan kelimelerdeki uzatma işareti vurgusu, böyle kelimelerdeki, özellikle uzun sesli harfleri gösterir (*Hîn* ve *Húrin* gibi), ama Adûnaic (Númenor dili) ve Khuzdul (Cüce dili) dillerinde uzatma işareti sadece uzun sesli harfleri göstermek için kullanılır.

İsim İndeksi

Bu kitapta geçen isimlerin sayısı çok fazla olduğu için, bu indeks, her bir kişi ve yerle ilgili kısa bilgiler sunuyor. Bu bilgiler, metinde yer alan olayların tamamını içeren özetler değil, ve anlatıdaki esas karakterlerin büyük çoğunluğu hakkındaki bilgiler son derece kısa tutuldu, ama böyle bir indeksin hacmi çok büyük olacağı için, boyutunu farklı yollarla küçülttüm.

Bu sorunun esas nedenlerinden biri, Elf dilindeki isimlerin çevirilerinin, metnin içinde sık sık tek başına da kullanılmasıydı; yani, örneğin Kral Thingol'ün ikametgahı hem *Menegroth,* hem de Bin Mağara olarak (ve aynı zamanda birlikte) geçiyor. Bu tür örneklerin çoğunda, Elf dilindeki isimlerle çevirilerini aynı başlığın altında birleştirdim (örneğin, *Echoriath* başlığı altında Kuşatan Dağlar ifadesi de yer alıyor). Çevrilmiş olan isimler, sadece esas isme bir gönderme yapılarak ve metinde tek başına kullanılmışsa listede yer alıyor.

Adanedhel: "Elf-İnsan", Túrin'e, Nargothrond'da verilen isim.

Adûnakhôr: "Batı'nın Efendisi", on ikinci Númenor Kralı'nın aldığı isim, Adûnaic (Númenor dili) dilindeki ilk örnek; Quenya dilinde adı Herunúmen'dir.

Adurant: Ossiriand'daki Gelion'a karışan altıncı ve en güneydeki nehir. Anlamı "çift akıntı", bu isim, Tol Galen etrafında bölünerek akan yatağına gönderme yapıyor.

Aeglos: "Kar Noktası", Gil-galad'ın mızrağı.

Aegnor: Kardeşi Angrod'la birlikte Dorthonion'un kuzey yamaçlarını koruyan, Finarfin'in dördüncü oğlu; Dagor Bragollach'ta öldürüldü. Anlamı, "Korkunç Ateş".

Aelin-uial: "Alacakaranlık Gölleri", Aros'un, Sirion'a karıştığı yer.

Aerandir: "Denizgezgini", Eärendil'e yolculuklarında eşlik eden üç denizciden biri.

Aerin: Húrin'in Dor-lómin'deki akrabası; Doğulu Brodda'nın karısı oldu, Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Morwen'e yardım etti.

Agarwaen: "Kanı lekelenmiş", Túrin'in, Nargothrond'a geldiğinde kendisine koyduğu isim.

Aglarond: "Parıldayan Mağara", Ered Nimrais'teki Miğfer Dibi.

Aglon: "Dar Geçit", Dorthonion ile Himring'in batı yükseltileri arasındaki geçit.

Ainulindalë: "Ainur'un Müziği", *(Yüce) Müzik, (Yüce) Şarkı* da denir. Aynı zamanda, Kadim Günlerde, Tirionlu Rúmil'in bestelediği Yaratılış hikâyesinin de adı.

Ainur: "Kutsal Olanlar" (tekil *Ainu),* Ilúvatar tarafından yaratılan ilk varlıklar, Eä'dan önce yaratılmış olanlar, Valar ve Maiar "sınıfı".

Akallabêth: "Yıkılmış", Adûnaic dilindeki, Quenya dilinde *Atalantë*'ye karşılık gelen isim. Aynı zamanda, Númenor'un Çöküşü'nün hikâyesinin başlığı.

Alcarinquë: "Muhteşem", bir yıldızın adı.

Alcarondas: Ar-Pharazôn'un, Aman'a yolculuk ettiği büyük gemi.

Aldaron: "Ağaçlar Kralı", Vala Oromë'nin Quenya dilindeki adı. Bkz. *Tauron.*

Aldudénië: "İki Ağaç İçin Yas", Elemmirë adlı bir Vanyar Elfi tarafından yakılan ağıt.

Almaren: Melkor'un ikinci saldırısından önce Valar'ın, Arda'da yaşadıkları ilk yer: Ortadünya'nın ortasındaki büyük bir gölde bulunan bir adacık.

Alqualondë: "Kuğuların Limanı", Teleri'nin Aman kıyılarındaki en büyük şehri ve limanı.

Aman: "Kutlu, kötülükten azade", Valar'ın, Almaren Adası'nı terk ettikten sonra yaşadıkları, Batı'da, Yüce Deniz'in ötesinde bulunan

topraklar. Genellikle *Kutlu Ülke* olarak anılır.

Amandil: "Aman Âşığı", Númenor'da Andúnië'nin son efendisi, Elros'un soyundan gelir ve Elendil'in babasıdır; Valinor'a doğru yola çıkmış ve bir daha dönmemiştir.

Amarië: Valinor'da kalmayı seçen Vanyar Elfi, Felagund Finrod'un sevgilisi.

Amlach: Marach'ın oğlu olan Imlach'ın oğlu; Estoladlı insanlar arasındaki çatışmanın öncüsü; af dileyip Maedhros'a hizmet etmiştir.

Amon Amarth: "Kıyamet Dağı", Sauron'un, Númenor'dan dönüşünden sonra ateşleri yeniden yanmaya başlayan Orodruin'e verilen ad.

Amon Ereb: "Yalnız Tepe" (kısaca *Ereb),* Ramdal ile Doğu Beleriand'daki Gelion Nehri arasındadır.

Amon Ethir: "Casuslar Tepesi", Felagund Finrod'un, Nargothrond'un kapılarının doğusunda yükselttiği tepe.

Amon Gwareth: Tumladen düzlüğünün ortasında, üzerinde Gondolin'in kurulduğu tepe.

Amon Obel: Üzerine Ephel Brandir'in kurulduğu, Brethil Ormanı'nın ortasındaki tepe.

Amon Rûdh: "Kel Tepe", Brethil'in güneyinde tek başına yükselen tepe; Mîm'in yurdu ve Túrin'in kanunsuz topluluğunun yatağı.

Amon Uilos: "Ebedi Karbeyazı Dağı", Taniquetil'in Sindarin ismi.

Amras: Amrod'un ikiz kardeşi, Fëanor oğullarının en küçüğü; Sirion deltasında Eärendil'in halkına yapılan saldırıda, Amrod ile birlikte katledildi.

Anach: Ered Gorgoroth'un batı ucunda bulunan Taur-nu-Fuin'den başlayan geçit.

Anadûnê: Batıili.

Anar: Altın-ateş, güneş.

Ancalagon: Eärendil tarafından yok edilen Morgoth'un kanatlı ejderlerinin en büyüğü.

Andram: Uzun Duvar, Beleriand'ı ikiye ayıran yamacın adı.

Anduin: Puslu Dağların doğusunda yer alır, Yüce Nehir olarak da anılır.

Anfauglir. "Uzun Nehir", Susuzluğun Ağzı, Kurt Carcharoth'a verilen bir ad.

Anfauglith: "Nefeskesen Toz"; Ani Alev Muharebesi'nde Morgoth'un yakıp yıktığı düzlüğe verilen ad.

Angainor: Melkor'un bağlandığı zincir.

Angband: "Demir Hapisane, Demir Cehennem", Morgoth'un Ortadünya'nın kuzeybatısındaki kalesi.

Angband Kuşatması: Noldor'un Melkor'u kalesine sıkıştırdığı dört yüz yıllık dönem.

Anghabar: Gondolin etrafındaki Kuşatan Dağlarda bulunan maden.

Anglachel: Thingol'ün Eöl'den alıp Beleg'e verdiği değerli kılıç; Túrin için yeniden dövülüp bu kez Gurthang olarak anıldı.

Angrist: Nogrodlu Telchar tarafından yapılan bıçak; Beren Silmaril'i Morgoth'un tacından almak için bu bıçağı kullandı.

Angrod: Finarfin'in üçüncü oğlu; Dagor Bragollach'ta katledildi.

Anguirel: Eöl'ün kılıcı.

Apanónar: Eldar tarafından İnsanlar için kullanılan bir kelime.

Aranrúth: Thingol'ün kılıcı.

Aratar: En güçlü sekiz Vala'yı belirten sözcük.

Arda: Dünya'yı Manwë'nin diyarı olarak tanımlayan sözcük.

Ard-galen: Dorthonion'un kuzeyindeki büyük çimenlik.

Aredhel: Turgon'un kız kardeşi, Nan Elmoth'ta Eöl'le karşılaştı ve birlikte oldu; Maeglin'i doğurdu.

Arien: Maia'dan biri, Valar tarafından Güneş'i yönlendirilmek üzere seçildi.

Aros: Doriath'ın güneyindeki nehir.

Atanatári: Edain.

Atani: Valinor dilinde İnsanlara verilen isim.

Aulë: Bir Vala; demircilerin ve zanaatkarların efendisi, Yavanna'nın eşi.

Avari: Cuiviénen'den batıya yürümeyi reddeden Elflere verilen ad.

Avathar: Melkor'un Ungoliant'la buluştuğu ıssız topraklar.

Azaghâl: Belegostlu Cücelerin efendisi; Glaurung'u yaraladı ve onun tarafından katledildi.

Balar Koyu: Beleriand'ın güneyinde, Sirion Nehri'nin denize aktığı koy. .

Balrog: Morgoth'un hizmetkârlarından ateşten zebani.

Barad Eithel: Eithel Sirion'daki Noldor Kalesi.

Barad Nimras: Eglarest'in batısında Finrod'un yaptırdığı kale.

Baragund: Morwen'in babası ve Barahir'in yeğeni, yandaşı.

Barahir: Beren'in babası; Dagor Bragollach'ta Finrod'u kurtarıp yüzüğünü hediye aldı; Dorthonion'da katledildi.

Batı'nın Efendileri: Valar.

Bauglir: Morgoth'un isimlerinden biri.

Bekleyiş Salonları: Mandos'un salonları.

Beleg: Doriath'ın sınır muhafızlarının reisi, Túrin'in öldürdüğü dostu.

Belegaer: Ortadünya ile Aman arasındaki Batı Denizi.

Belegost: Cücelerin Mavi Dağlardaki kentlerinden biri.

Belegund: Rían'ın babası, Barahir'in yeğeni ve yoldaşı.

Beleriand: Ortadünya'nın kuzeybatısının bütün kıyıları, Sirion Nehri'nin Doğu ve Batı olarak ikiye böldüğü bölge. İlk Çağ'ın sonunda yıkıldı ve deniz altında kaldı.

Beleriand Savaşları: Birinci Savaş, Güçler Savaşı.

Belthil: Gondolin'de Telperion'dan model alınarak yapılan ağaç.

Bëor: Beleriand'a giden ilk İnsan grubunun reisi; Finrod'un kulu, Bëor Hanedanı'nın atası.

Bereg: Bëor'un oğlu Baran'ın torunu; Estolad'da mutlu olamayan ve dağları aşarak Eriador'a dönen İnsanların lideri.

Beren: Barahir'in oğlu; Thingol'ün kızı Lúthien'e âşık olup, onunla evlenmek için Morgoth'un tacından Silmaril'i aldı; Angband'daki kurt Carcharoth tarafından öldürüldü; ölümden geri döndü; Lúthien'le birlikte Tol Galen'de yaşadı. Elrond ve Elros'un büyükbabası, Númenor Krallarının atası.

Beri Topraklar: Ortadünya.

Bór: Doğuluların reisi, üç oğluyla birlikte Maedhros ve Maglor'un hizmetine girdi.

Borlach: Bór'un üç oğlundan biri, kardeşleriyle beraber Nirnaeth Arnoediad'da öldürüldü.

Borlad: Bór'un üç oğlundan biri.

Boromir: Bëor'un torunu; Beren'in babası olan Barahir'in büyükbabası, Ladros efendilerinin ilki.

Boron: Boromir'in babası.

Borthand: Bór'un üç oğlundan biri.

Brandir: Handir'in oğlu, Haleth halkının reisi, Nienor'a âşık oldu; Túrin tarafından öldürüldü.

Bregolas: Baragund ve Belegund'un babası; Bragollach'ta öldürüldü.

Bregor: Barahir ve Bregolas'ın babası.

Brethil: "Gümüşi parıltılı huşağacı", Teiglin ve Sirion nehirleri arasındaki orman; Haladin'in (Haleth halkı) yerleştikleri yer.

Brilthor: "Parıldayan Sel", Ossiriand'da Gelion'a akan nehirlerin doğusu.

Brithiach: "Çakıllı Sığlık", Brethil Ormanı'nın kuzeyinde, Sirion'daki sığlık.

Brithombar: "Brithon kenti", Beleriand kıyısındaki Falas limanlarının kuzeyde olanı.

Brithon: "Çakıllar", Brithombar'da Büyük Deniz'e dökülen nehir.

Brodda: Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Húrin'in akrabası Aerin'i karılığa alan Hithlumlu Doğulu; Túrin tarafından öldürüldü.

Büyük Topraklar: Ortadünya.

Cabed-en-Aras: Túrin'in Glaurung'u öldürdüğü Nienor'un ölmek için atladığı Teiglin Nehri üzerindeki derin geçit.

Cabed Naeramath: "Korkunç Kadersizliğin Atlayışı", Nienor'un kayalıklarından atlamasının ardından Cabed-en-Aras'a verilen isim.

Calacirya: "Işık Yarığı", Pelóri dağlarında oluşturulan tek geçit, böylece İki Ağaç'ın ışığı Eldamar'a ulaştı.

Calaquendi: "Işığın Elfleri", Aman'da İki Ağaç'ın ışığında yaşayan ya da yaşamış olan Elfler (Yüce Elfler).

Camlost: "Boşelli", Beren'in, Kral Thingol'e Silmaril olmadan dönüşünden sonra kendisine verdiği isim.

Caragdûr: Eöl'ün atılarak öldürüldüğü uçurum.

Caranthir: Fëanor'un dördüncü oğlu, Esmer de denir; Thargelion'u yönetti; bir saldırıda öldürüldü.

Carcharoth: Beren'in Silmaril'i taşıyan elini ısırıp koparan kurt, Angband'ın Kurdu da denir; Doriath'ta Huan tarafından öldürüldü.

Carnil: Kızıl renkli bir yıldızın adı.

Celeborn (I): "Gümüş Ağacı", Tol Eresseä Ağacı'nın adı.

Celeborn (II): Doriathlı Elf, Thingol'ün akrabası; Galadriel'le evlendi ve İlk Çağ'ın ardından Ortadünya'da kaldı.

Círdan: "Gemiyapımcısı", Telerin, Falas efendisi; Nirnaeth Arnoediad'dan sonra limanlar yakılıp yıkıldığında Gil-galad'la birlikte Balar'a gitti; İkinci ve Üçüncü Çağlar boyunca Lhûn Körfezi'ndeki Gri Limanları bekledi.

Curufin: Fëanor'un beşinci oğlu, Becerikli denir; Celebrimbor'un babası.

Cüceler: Aulë tarafından yaratıldılar. Kendilerine Khazâd adını verdiler.

Cücelerin Yedi Babaları: Aulë tarafından yaratılıp Ilúvatar'ın kutsadığı ilk yedi Cüce.

Cüce Yolu: Ered Luin'den gelip, Nogrod ve Belegost şehirlerinden Beleriand'a yönelen ve Sarn Athrad sığlığında Gelion Nehri'ni aşan yol.

Daeron: Kral Thingol'ün ozanı ve baş ilimefendisi; Cirth'in (Rünler) tasarlayıcısı; Lúthien'e âşık oldu ve ona iki kez ihanet etti.

Dagnir: Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldaşından biri.

Dagnir Glaurunga: "Glaurung'un Felaketi", Túrin'in mezar taşına kazınan unvanı.

Dagor Aglareb: "Muhteşem Savaş", Beleriand Savaşlarının üçüncüsü.

Dagor Bragollach: Beleriand Savaşlarının dördüncüsü.

Dagor-nuin-Giliath: "Yıldızlar Altındaki Savaş", Beleriand Savaşlarının ikincisi, Fëanor'un Ortadünya'ya gelişinin ardından Mithrim de gerçekleşti.

Dairuin: Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldaşından biri.

Denethor: Lenwë'nin oğlu; sonunda Mavi Dağları aşarak Ossiriand'a gelip yerleşen Nandor Elflerinin lideri; Amon Ereb'de öldürüldü.

Dimbar: Sirion ve Mindeb nehirleri arasındaki bölge.

Dimrost: "Yağmurlu Merdiven", Brethil Ormanı'nda Celebros'un çağlayanı; daha sonra *Nen Girith* diye isimlendirildi.

Dior: Beren ve Lúthien'in oğlu, Elwing'in (Elrond'un annesi) babası; Thingol'ün ölümünden sonra Ossiriand'dan Doriath'a geldi; Beren ve Lúthien'in ölümünün ardından Silmarili aldı; Fëanor oğulları tarafından Menegroth'ta öldürüldü.

Doğu Beleriand: Beleriand'ın Gelion'un batısı ile Sirion'un doğusunda kalan bölgesi.

Doriath, Dimbar, Nan Durgortheb, Himlad, Estolad ve Taur-im-Duinath'ı içerir. Thingol ve Fëanor Hanedanı tarafından yönetildi.

Doğulular: Esmer İnsanlar da denir; Bragollach'tan sonra zamanla doğudan Beleriand'a geldiler ve Nirnaeth Arnoediad'da savaştılar; Morgoth Hithlum'u onlara verdi.

Dolmed: "Islak Zirve", Ered Luin'deki büyük bir dağ, Cüce şehirleri olan Nogrod ve Belegost'un yakınında.

Dor Caranthir: "Caranthir'in Ülkesi"; bkz. *Thargelion.*

Dor-Cúarthol: "Yay ve Miğfer Ülkesi"; Beleg ve Túrin'in, Amon Rûdh'da saklandıkları yerden korudukları bölgenin ismi.

Dor Daedeloth: "Dehşetin Gölgesinin Diyarı"; Morgoth'un kuzeydeki toprakları.

Dor Dínen: "Sessiz Topraklar"; Esgalduin ve Aros nehirlerinin kuzeydeki kısımları arasında bulunan, kimsenin yaşamadığı bölge.

Dor Firn-i-Guinar: "Yaşayan Ölünün Ülkesi"; Beren ve Lúthien'in Ölüler Evi'nden döndüklerinde yaşadıkları Tol Galen civarındaki bölge.

Doriath: "Çit Ülkesi", *(Dor Iâth),* Melian Kuşağı'ndan dolayı böyle denir; Neldoreth ve Region ormanlarındaki Thingol ve Melian krallığı; Esgalduin Nehri üzerindeki Menegroth şehrinden yönetildi.

Dorlas: Brethilli bir Haladin İnsanı; Túrin ve Hunthor ile Glaurung'a saldırmaya gitti, ama korkup kaçtı; Topal Brandir tarafından öldürüldü.

Dor-lómin: Hithlum'un güneyinde, Ered Lómin ile Mithrim Dağları arasındaki bölge, Fingon'un toprakları, Hador ailesine verildi, Morgoth'un egemenliğine geçtiğinde Doğuluların yurdu oldu.

Dor-lómin'in Ejder Miğferi: Hador Hanedanı'nın mirası, Túrin tarafından kullanıldı; *Hador'un Miğferi* de denir.

Dorthonion: "Çamlar Ülkesi', Beleriand'ın kuzey sınırlarındaki büyük ormanlık ve dağlık bölge, sonraları Taur-nu-Fuin denmiştir.

Drengist: Ered Lómin'i delerek çıkan uzun haliç. Fëanor Hanedanı'ndan gelen Sürgünler, Ortadünya'ya buradan ayak bastılar.

Duiltven: Ossiriand'da Gelion'a birleşen nehirlerin beşincisi.

Dúnedain: "Batı'nın Edain'i."

Durin: Khazad-dûm Cücelerinin atası.

Eä: "Budur" ya da "Bırak Olsun"; Dünya, maddi Evren; Dünya'nın oluşmaya başlaması için Ilúvatar'ın söylediği sözler.

Eärendil: "Denizin Âşığı". Yarı Elf, Kutlu, Parlak ve Denizci de denir. Tuor ve Idril'in oğlu; Gondolin'in yağmalanmasından kaçmasının ardından Sirion deltasında Dior'un kızı Elwing ile evlendi; Aman'a giderek Morgoth'a karşı yardım diledi; Silmaril'i taşıyarak gemisi Vingilot ile göklere yükseldi.

Eärwen: Thingol'ün kardeşi olan Alqualondë'li Olwë'nin kızı; Noldor liderlerinden Finarfin ile evlendi. Çocukları Finrod, Orodreth, Angrod, Aegnor ve Galadriel, anneleri sayesinde Teleri kanına sahip olarak Doriath'a girmelerine izin verildi.

Echoriath: "Kuşatan Dağlar"; Gondolin düzlüğünü kuşatan dağlar.

Ecthelion: Gondolin'in yağmalanması sırasında Balrogların efendisi Gothmog tarafından öldürülen ve onu öldüren Gondolinli Elf efendisi.

Edain: "İkinci-gelenler", *Atani.*

Edrahil: Finrod ve Beren'in yanında savaşan ve Tol-in-Gaurhoth zindanlarında ölen, Nargothrondlu Elflerin reisi.

Eglador: Melian Kuşağı ile çevrilmeden önce Doriath'ın adı; muhtemelen *Eglath* ismiyle bağlantılı.

Eglarest: Beleriand'daki Elf limanlarının güneyde olanı.

Eglath: "Terkedilmiş Halk". Thingol'ü aramak için Beleriand'da kalan Teleri.

Eilinel: Mutsuz Gorlim'in karısı.

Eithel Ivrin: "Ivrin Pınarları", Ered Wethrin'in altında Narog'un kaynağı.

Eithel Sirion: "Sirion'un Kaynağı", Ered Wethrin'in doğu yüzündeki Sirion Nehri'nin doğduğu yerler. Orada Fingolfin ve Fingon'un güçlü kalesi de (*Barad Eithel)* vardır.

Elbereth: Varda'yı tanımlayan Sindarin dilindeki sözcük.

Eldalië: "Elf halkı"; *Eldar* anlamında kullanılır.

Eldamar: "Elfyurdu", Aman'da Elflerin yerleştiği bölge. Aynı ismi taşıyan koy.

Eldar: "Yıldızların Halkı", Elflerin bir hikâyesine göre, bu isim Oromë tarafından tüm Elflere verilmişti. Amanlı Elflere ve herhangi bir zamanda Aman'da yaşamış tüm Elflere, Yüce Elfler *(Tareldar)* ve Işığın Elfleri *(Calaquendi)* denildi; bkz. *Karanlık Elfler, Umanyar.*

Eldarin: "Eldar'a dair"; Eldar dil(ler)i için kullanılır; terimin oluşumu gerçekte *Yüce Eldarin* de denilen Quenya'yı ima eder.

Eledhwen: "Elf pırıltısı"; *Morwen.*

Elemmirë (1): Bir yıldız.

Elemmirë (2): Aldudénië "yi yazan Vanya'nın adı.

Elendé: Eldamar'ın bir adı.

Elendil: Uzun diye anılır; Amandil'in oğlu, Númenor'da Andúnië'nin son efendisi, Eärendil'le Elwing'in soyundan gelir, ama doğrudan kralların soyundan değildir; oğulları Isildur ve Anárion'la birlikte kaçtı ve Ortadünya'da Númenor diyarlarını kurdu; İkinci Çağ'ın sonunda Sauron'a karşı yapılan savaşta Gil-galad'la birlikte katledildi.

Elendili: "Elf dostları"; Tar-Ancalamion'un devrinde ve sonraki krallar zamanında Elfler ilişkilerini kesmemiş olan Númenóreanlara verilen isim.

Elenna: "Yıldıza Doğru"; İkinci Çağ'ın başlangıcında Edain, Eärendil'in (gökteki yıldız olarak) rehberliğinde yelken açtığı için Númenor'a verilen bir isim.

Elentári: "Yıldız Kraliçesi", Varda'nın isimlerinden biri. Galadriel'in Lórien'deki ağıtında *(Yüzük Kardeşliği)* böyle seslenilir. *Elbereth, Tintallë.*

Elenwë: Turgon'un karısı, Idril'in annesi; Helcaraxë'den geçerken öldü.

Elerrína: "Yıldızlarla Taçlanmış"; Taniquetil.

Elf Dostları: Edain; İnsanların (Bëor, Haleth ve Hador) Üç Hanedanı.

Elrond: İlk Çağ'ın sonunda İlkdoğanlara ait olmayı seçen, Üçüncü Çağ'ın sonuna dek Ortadünya'da kalan; Eärendil ve Elwing'in oğlu. Imladris'in efendisi; *Efendi Elrond, Yarı-elf Elrond.*

Elros: "Yıldızköpüğü". Eärendil ve Elwing'in oğlu; İlk Çağ'ın sonunda İnsanlar arasında sayılmayı seçen, çok uzun yaşayan Númenor'un ilk kralı *(Tar-Minyatur* diye çağrılır).

Eluchil: "Elu'nun (Thingol) Vârisi"; Beren ve Lúthien'in oğlu Dior'un unvanlarından biri.

Eluréd: "Elu'nun Vârisi"; Dior'un büyük oğlu; Fëanor oğulları tarafından bir saldırıda Doriath'ta öldürüldü.

Elurín: "Elu'nun hatırlanışı"; Dior'un küçük oğlu; kardeşi Eluréd ile öldürüldü.

Elwë: Lakabı *Singollo* "Gripelerin". Kardeşi Olwë ile Cuiviénen'den yapılan yolculukta Teleri'nin lideriydi; Nan Elmont'ta kaybolana dek. Sonra Melian'la birlikte Doriath'ı yöneterek Sindar Efendisi oldu; Beren'den Silmaril'i aldı; Cüceler tarafından Menegroth'ta katledildi. Sindarin dilinde ismi *(Elu) Thingol. Thingol, Karanlık Elfler.*

Elwing: "Yıldızserpintisi", Dior'un kızı; Silmaril'i yanına alarak Doriath'tan kaçtı; Sirion deltasında Eärendil ile evlendi ve onunla Valinor'a gitti. Elrond ve Elros'un annesi.

Emeldir: Adamyürekli Emeldir diye de bilinir; Barahir'in karısı, Tek Elli Beren'in annesi, Dagor Bragollach'ın ardından Bëor Hanedanı'nın kadın ve çocuklarını Dorthonion'dan götürdü.

Endor: "Orta Ülke"; Ortadünya.

Engwar: "Hastalıklılar"; Elflerin İnsanlara taktığı lakaplardan biri.

Eöl: Karanlık Elf diye çağrılır; Nan Elmont'ta yaşayan ve Turgon'un kız kardeşi Aredhel ile evlenen demirci; Cücelerin arkadaşı; Anglachel (Gurthang) adlı kılıcı yaptı; Maeglin'in babası; Gondolin'de ölüme bırakıldı.

Eönwë: Maia'ların en güçlülerinden biri; Manwë'nin Habercisidir; İlk Çağ'ın sonunda Morgoth'a saldıran Valar ordusunun lideri.

Ephel Brandir: "Brandir'in dış çitleri"; Brandirli İnsanların Amon Obel üzerindeki yerleşim yeri; ayrıca *Ephel* de denir.

Ephel Dúath: "Gölge Çiti", Gondor ile Mordor arasındaki sınır dağlar, *Gölge Dağları* olarak da anılır.

Erchamion: "Tek Elli", Angband'dan kaçışının ardından Beren'e verilen unvan.

Erech: Isildur'un Taşı'nın bulunduğu Gondor'un batısındaki bir tepe.

Ered Engrin: "Demir Dağlar", Melkor tarafından yükseltilip kar ve buzla kaplanan dağlar.

Ered Gorgoroth: "Dehşet Dağları"; Ungoliant ve soyunun yaşadığı, Nan Durgortheb'in kuzeyindeki dağlar; *Gorgoroth* da denir.

Ered Lindon: Ered Luin, Mavi Dağlar.

Ered Lómin: "Yankılı Dağlar", Hithlum'un batı duvarını oluştururlar.

Ered Luin: 'Mavi Dağlar", *Ered Lindon* da denir. İlk Çağ'ın sonundaki yıkımın ardından Ortadünya'nın kuzeybatı kıyı alanını oluşturdu.

Ered Nimrais: "Ak Boynuz Dağları"; Ak Dağlar; Puslu Dağların güneyinde, doğudan batıya uzanan dağlar.

Ered Wethrin: "Gölge Dağları, Gölgeli Dağlar"; Dor-nu-Fauglith'in (Ard-galen) batı sınırını oluşturur; Hithlum ve Batı Beleriand arasında uzanan dağlar.

Eregion: "Kutsal Toprak", (İnsanlar tarafından *Hollin* de denir), Puslu Dağların eteklerinde, İkinci Çağ'da Noldor diyarı olan bölge; Elf yüzükleri burada yapılmıştır.

Ereinion: "Kralların Oğlu", Fingon'un oğlu, soyadı olan *Gil-galad* adıyla bilinir.

Erellont: Eärendil'e eşlik eden üç denizciden biri.

Eriador: Puslu ve Mavi Dağlar arasındaki bölge. Arnor Krallığı buradadır.

Eru: "Tek Olan", "Yalnız Olan"; Ilúvatar.

Esgalduin: "Perde altındaki nehir", Neldoreth ve Region ormanlarını bölen, Sirion Nehri'ne birleşen Doriath Nehri. Elf-nehri de denir. Büyülü bir nehirdir.

Estë: "Dinleniş"; bir Ainu, Valië, Irmo'nun karısı.

Estolad: "Karargah", Bëor ve Marach'ı izleyen İnsanların, Mavi Dağları aşarak Beleriand'a girdikten sonra yerleştikleri Nan Elmoth'un güneyindeki topraklar.

Ezellohar: Valinor'un İki Ağacının bulunduğu tepecik; *Corollairë* de denir.

Faelivrin: Gwindor'un Finduilas'a verdiği isim.

Falas: "Kıyı", Beleriand'ın batı kıyıları; Nevrast'ın güneyi.

Falathar: "Kıyının Efendisi", Eärendil'e yolculuğunda eşlik eden üç denizciden biri.

Falathrim: "Kıyı halkı", Falaslı Teleri Elfleri, efendileri Círdan'dır.

Falmari: "Dalgaların halkı", Deniz Elfleri; Ortadünya'dan ayrılıp Batı'ya giden Teleri halkına verilen isim.

Fëanor: "Ateşin Ruhu", Finwë'nin en büyük oğlu, Fingolfin'in üvey kardeşi; Noldor'un en önemlisi, isyancıların lideri; Fëanor alfabesini tasarladı; Silmarilleri yarattı; Mithrim'de Dagor-nuin-Giliath'ta öldürüldü. İsmi *Curufinwë (curu* 'beceri') idi; bu ismi beşinci oğlu Curufin'e verdi; ama o daima annesinin verdiği isimle bilindi.

Fëanturi: "Ruhların Efendileri", Námo ve Irmo adlı Vala'lar.

Felagund: "Mağaralar Efendisi", Nargothrond'u kurmasının ardından Kral Finrod'a verilmiş isim; kökeninde Cüce diline ait bir sözcük, *(felak-gundu:* mağara kazıcısı).

Finarfin: Finwë'nin üçüncü oğlu; Fëanor'un üvey kardeşlerinin en genci; Noldor Sürgünü'nden sonra Aman'da kaldı. Noldor prensleri arasında sadece onun ve çocuklarının saçları altın rengiydi, bu özelliği Vanya olan annesi Indis'ten geliyordu.

Finduilas: Orodreth'in kızı, Gwindor tarafından sevildi; Nargothrond'un yağmalanmasında esir düştü, Teiglin Geçitlerinde Orklar tarafından öldürüldü.

Fingolfin: Finwë'nin ikinci oğlu; Fëanor'un üvey kardeşlerinin büyüğü; Beleriand'ın Yüce Noldor Kralı; Hithlum'da yaşadı; Morgoth tarafından

öldürüldü.

Fingon: Fingolfin'in en büyük oğlu, Cesur denir; Maedhros'u Thangorodrim'den kurtardı; babasının ölümünün ardından Yüce Noldor Kralı oldu; Nirnaeth Arnoediad'da Gothmog tarafından katledildi.

Finrod: Finarfin'in en büyük oğlu; "Güvenilir" ve "İnsanların Arkadaşı" da denir. Nargothrond'un kurucusu ve kralı, bu yüzden *Felagund* diye de çağrıldı; Dagor Bragollach'ta Barahir tarafından kurtarıldı; Beren'e eşlik ederek Barahir'e kefaretini ödedi; Beren'i savunurken Tol-in-Gaurhoth zindanında öldürüldü.

Finwë: Cuiviénen'den batıya yolculuk sırasında Noldor'un başındaydı; Fingolfin ve Finarfin'in babası; Formenos'ta Morgoth tarafından katledildi.

Fírimar: "Ölümlüler", Elf dilinde İnsanlara verilen isimlerden biri.

Formenos: "Kuzey Kalesi", Valinor'un kuzeyindeki Fëanor ve oğullarının kalesi.

Galadriel: Finarfin'in kızı; Felagund Finrod'un kız kardeşi; Noldor ayaklanmasının liderlerinden biri; Doriathlı Celeborn ile evlenip İlk Çağ'ın ardından onunla birlikte Ortadünya'da kaldı; Lothlórien'de Suyun Yüzüğü, Nenya'nın koruyucusu.

Galathilion: Vanyar ve Noldor için Yavanna tarafından Telperion'un görüntüsünden yaratılan ağaç.

Galdor: Uzun, diye anılır; Lórindol Hador'un oğlu ve onun ardından Dor-lómin'in efendisi; Húrin ve Huor'un babası; Eithel Sirion'da öldürüldü.

galvorn: Eöl tarafından tasarlanan metal.

Gelion: Doğu Beleriand'ın büyük nehri; Himring ve Rerir Dağı'ndan doğar ve Mavi Dağlardan akan Ossiriand nehirleriyle beslenir.

Gelmir (1): Nargothrondlu Elf; Gwindor'un kardeşi, Bragollach'ta esir edildi ve Eithel Sirion'un önünde Nirnaeth Arnoediad'dan önce muhafızları kışkırtmak için öldürüldü.

Gelmir (2): Angrod'un halkından bir Elf, Arminas'la birlikte Orodreth'i uyarmak için Nargothrond'a geldi.

Gildor: Dorthonion'da Barahir'in on iki arkadaşından biri.

Gil-Estel: "Umudun Yıldızı", Gemisi Vingilot'la Ortadünya'nın göklerine ilk yükselişinde Eärendil'e verilen isim.

Gil-galad: "Parlaklığın Yıldızı", Fingon'un oğlu Ereinion'a verilen isim. Turgon'un ölümünün ardından Ortadünya'da Noldor'un son Yüce Kralı oldu. İlk Çağ'ın bitişinden sonra Lindon'da kaldı. Elendil ile birlikte, Elflerin ve İnsanların yaptıkları Son İttifak'ın lideri oldu; onunla birlikte Sauron ile yapılan savaşta öldürüldü.

Gimilkhâd: Ar-Gimilzôr'un en küçük oğlu, Ar-Pharazôn'un babası, Númenor'un son kralı.

Ginglith: Batı Beleriand'da Narog Nehri'ne karışan bir nehir.

Glaurung: Morgoth'un ejderlerinin ilki, *Ejderlerin Babası* denir; Bragollach, Nirnaeth Arnoediad ve Nargothrond'un yağmalanmasında savaştı; Túrin'in ve Nienor'un üzerine büyüsünü yaydı; Cabed-en-Aras'ta Túrin tarafından öldürüldü. *Büyük Solucan* ve *Morgoth 'un Solucanı* da denir.

Glingal: "Asılı Alev", Gondolin'de Turgon'un yaptığı Laurelin'in görüntüsü.

Glirhuin: Brethilli bir ozan ve kahin.

Glóredhel: Dor-lóminli Lórindol Hador'un kızı ve Galdor'un kız kardeşi; Brethilli Haldir ile evlendi.

Glorfindel: Şehrin yağmalanmasından kaçarken Cirith Thoronath'ta bir Balrog ile dövüşerek ölen Gondolinli Elf.

Golodhrim: "Noldo halkı"; Noldor'un Sindarin karşılığı.

Gondolin: "Saklı Kaya"; (bkz. *Ondolindë).* Kuşatan Dağlar tarafından çevrelenen Kral Turgon'un gizli şehri.

Gondolindrim: "Gondolin Halkı".

Gondor: "Taş Ülkesi", Ortadünya'nın güneyindeki Númenóreän krallığının adı, Isildur ve Anárion tarafından kuruldu.

Gonnhirrim: "Taşın Efendileri", Cüceleri tanımlayan sözcük.

Gorgoroth: Ered Gorgoroth.

Gorlim: Mutsuz da denir; Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldaşından biri. Karısı Eilinel'in bir görüntüsü sayesinde tuzağa düşürüldü ve Barahir'in yerini Sauron'a anlattı.

Gorthaur: Sauron'un Sindarin ismi; Zalim diye de anılır.

Gorthol: "Korkutucu Miğfer", Dor-Cúarthol'un ülkesinde İki Reis'ten biri olarak Túrin'in aldığı ad.

Gothmog: Balrogların efendisi; Angband'ın yüksek reisi; Fëanor'u, Fingon'u ve Ecthelion'u katletti, Ecthelion tarafından öldürüldü. (Aynı isim Üçüncü Çağ'da Minas Morgul'un Muhafızı tarafından da kullanıldı; *Kral'ın Dönüşü).*

Gri Elfler: Sindar.

Gri Pelerin: bkz. *Singollo, Thingol.*

Gri Elfdili: Bkz. *Sindarin.*

Gri Elfler: Bkz. *Sindar.*

Gri Limanlar: bkz. Limanlar, *Mithlond.*

Grond: Morgoth'un büyük topuzu, ki Fingolfin'le savaşırken onu kullanmıştır; Ölüler Diyarı'nın Çekici denir. Daha sonra Minas Tirith kapılarına karşı kullanılan koçbaşına da bu isim verilmiştir.

Guilin: "Uyanış Şarkısı", Gelmir ve Gwindor'un babası, Nargothrondlu elf.

Gundor: Hador Lórindol'un küçük oğlu, Dor-lómin'in efendisi; Bragollach'ta babasıyla birlikte öldürüldü.

Gurthang: "Ölüm Demiri", Nargothrond'da Túrin için yeniden dövülmesinden sonra Beleg'in kılıcı Anglachel'e verilen isim. Kılıç Túrin tarafından *Mormegil* diye isimlendirildi.

Gümüş Çiçeği: Ay, Telperion'un çiçeğinden yaratıldığı için bu isimle de anılır.

Güneş'in Çocukları: İnsanlar.

Gwindor: Nargothrondlu Elf, Gelmir'in kardeşi; Angband'da esir edildi ama kaçtı; Túrin'in kurtarılmasında Beleg'e yardım etti; Túrin'i Nargothrond'a getirdi; Orodreth'in kızı Finduilas'ı sevdi; Tumhalad Savaşı'nda öldürüldü.

Hadhodrond: Khazad-dûm'un (Moria) Sindarin ismi.

Hador: Lórindol "Altınkafalı" veya *Altınsaçlı Hador* denir. Dor-lómin'in efendisi; Fingolfin'in kulu, Galdor'un babası, Húrin'in babası; Hador Hanedanı'na *Edain'in Üçüncü Hanedanı* denir.

Haladin: Beleriand'a giren İnsanların ikinci grubu; sonradan *Haleth'in Halkı* dendi, Brethil Ormanı'nda yaşadılar, *Brethilli İnsanlar* da denir.

Haldad: Thargelion'da Orkların saldırısına karşı halkını savunan Haladin lideri ve orada öldürüldü; Haleth Hanımı'nın babası.

Haldan: "Uzun Demirci", Haldar'ın oğlu; Haleth Hanımı'nın ölümünden sonra Haladin lideri.

Haldar: Haldad'ın oğlu, Haleth Hamını'nın erkek kardeşi; babasıyla birlikte Thargelion'a yapılan bir Ork saldırısında öldürüldü.

Haldir: Brethilli Halmir'in oğlu; Dor-lóminli Hador'un kızı Glóredhel ile evlendi; Nirnaeth Arnoediad'da öldürüldü.

Haleth: Haleth Hanımı da denir; Thargelion'dan Sirion'un batısındaki topraklara kadar Haladin lideri.

Halmir: Haladin Efendisi, Haldan'ın oğlu; Doriathlı Beleg'le Dagor Bragollach'tan sonra Sirion Geçidi'nden güneye gelen Orkları yendi.

Handir: Haldir ve Glóredhel'in oğlu, Topal Brandir'in babası; Haldir'in ölümünden sonra Haladin efendisi; Orklarla olan savaşta Brethil'de öldürüldü.

Haradrim: Haradlı (Güney) İnsanlar, Mordor'un güneyindeki topraklar.

Hareth: Brethilli Halmir'in kızı; Dor-lóminli Galdor ile evlendi. Húrin ve Huor'un annesi.

Hathaldir: Genç denir; Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldaşından biri.

Hathol: Lórindol Hador'un babası.

Haudh-en-Arwen: 'Hanım Höyüğü", Brethil Ormanı'nda Haleth'in gömüldüğü höyük.

Haudh-en-Elleth: "Elfkızının Höyüğü", Teiglin Geçitlerinin yanında Finduilas'ın gömüldüğü höyük.

Haudh-en-Ndengin: "Katledilenler Höyüğü", Nirnaeth Arnoediad'da ölen Elflerin ve İnsanların bedenlerinin yığılmasıyla yapılan, Anfauglith düzlüğündeki tepe.

Haudh-en-Nirnaeth: "Gözyaşları Höyüğü", *Haudh-en-Ndengin'in* başka bir adı.

Helcar: Ortadünya'nın kuzeydoğusundaki içdeniz; orada daha önce Illuin'in yükseldiği dağ bulunuyordu; Elflerin ilk kez uyandığı Cuiviénen Gölü, bu denizde bir koy olarak anlatılır.

Helcaraxë: Araman ve Ortadünya arasındaki boğaz; ayrıca *Gıcırdayan Buz* diye de isimlendirilir.

Helevorn: "Kara Cam", Caranthir'in yaşadığı, Thargelion'un kuzeyinde Rerir Dağı'nın altında bir göl.

Helluin: Sirius yıldızı.

Herumor: İkinci Çağ'ın sonunda Haradrim arasında güçlü hale gelen, Númenor'lu bir dönek.

Hildor: "Takipçiler" veya "Sonradan Gelenler"; Ilúvatar'ın Genç Çocukları, İnsanların Elf dilindeki adı.

Hildorién: İnsanların (Hildor) ilk kez uyandığı Ortadünya'nın doğusundaki ülke.

Himlad: "Serin Düzlük", Aglon Geçidi'nin güneyinde Celegorm ve Curufin'in yerleştiği bölge.

Himring: Üzerinde Maedhros'un kalesinin olduğu Maglor Boşluğu'nun batısındaki büyük tepe.

Hirilorn: "Hanım Ağacı", Lúthien'in hapsedildiği, Doriath'taki üç gövdeli büyük kayın ağacı.

Hísilómë: "Puslar Ülkesi"; Hithlum.

Hithaeglir: "Puslu Zirveler Şeridi", Puslu Dağlar.

Hithlum: Puslu Topraklar. Doğuda ve güneyde Ered Wethrin'le, batıda Ered Lómin'le çevrelenen bölge.

Huan: Oromë'nin Celegorm'a verdiği Valinor'dan gelen devasa kurt; Beren ile Lúthien'in dostu ve yardımcısı; Carcharoth tarafından katledildi.

Hunthor: Cabed-en-Aras'ta Glaurung'a saldıran Túrin'e eşlik eden Brethilli Haladin İnsanlarından biri; orada düşen bir taşla öldü.

Huor: Dor-lóminli Galdor'un oğlu, Rían'ın kocası ve Tuor'un babası; kardeşi Húrin'le birlikte Gondolin'e gitti ve Nirnaeth Arnoediad'da öldürüldü.

Húrin: "Güçlü", Yiğit" *Thalon* olarak da anılır; Dor-lóminli Galdor'un oğlu; Morwen'in kocası; Túrin ile Nienor'un babası; Dor-lómin'in efendisi; Morgoth tarafından Nirnaeth Arnoediad'da yakalanıp Thangorodrim'e kondu ve uzun yıllar burada kaldı; oradan serbest kalınca Nargothrond'da Mîm'i öldürdü ve Nauglamír'i Kral Thingol'e götürdü.

Idril: "Gümüşayak" *Celebrindal* olarak anılır; Turgon ile Elenwe'nin kızı, Eärendil'in annesi; onunla birlikte Gondolin'den Sirion'un ağzına kaçtı; oradan Tuor'la birlikte Batı'ya doğru yola çıktı.

İlkdoğanlar: Ilúvatar'ın İlk Çocukları; Elfler.

Illuin: Aulë tarafından yapılan Valar'ın Lambalarından biri. Ortadünya'nın kuzeyinde buluyordu; Melkor'un dağı yerlebir etmesinden sonra Helcar'ın içdenizi orada yaratıldı.

Ilmarë: Bir Maia, Varda'nın odalığı.

Ilúvatar: "Her Şeyin Babası".

Imlach: Amlach'ın babası.

Imladris: "Rivendell" Puslu Dağların vadisinde Elrond'un yaşadığı yerleşim birimi.

İndis: Bir Vanyarin Elfi, Ingwë'nin yakın akrabası. Aman'da Taniquetil'e yerleşti, Elflerin Yüce Kralı seçildi.

İnsanlar: Bkz. *Atani, Ilúvatar'ın Çocukları, Doğulular, Sonradangelenler, Hildon, Edain, Apanónar, Fîrimar, Engwar.* Gasp ediciler, Yabancılar,

Esrarlılar, Kendinden Lanetli, Beceriksizler, Gece Korkakları ve Güneş'in Çocukları da denir.

Inziladûn: Ar-Gimilzôr ile Inzilbêth'in büyük çocukları; sonradan *Tar-Palantir* olarak anıldı.

Inzilbêth: Ar-Gimilzôr'un eşi, kraliçe; Andúnië efendilerinin hanedanından.

Irmo: Genellikle Lórien olarak anılan Vala. İsmi "Tutkunun Efendisi" anlamına gelir.

Isengard: Elfçe bir isim olan *Angrenost*'un çevirisi.

Isil: Ay'ın Elf dilindeki adı.

Isildur: Elendil'in büyük oğlu, Númenor'un sular altında kalışı sırasında babası ve kardeşi Anárion'la birlikte kaçtı ve Ortadünya'da Númenóreän diyarlarını kurdu; Minas Ithil'in efendisi, Sauron'un parmağından Hüküm Yüzüğü'nü kesip aldı; Yüzük parmağından kaydığı zaman Anduin'de Orklar tarafından katledildi.

Istari: Büyücüler. *Curunír, Saruman; Mithrandir, Gandalf, Olórin; Radagast.*

Ivrin: Narog Nehri'nin yükseldiği Ered Wethrin'in eteklerindeki göl ve şelaleler.

Kara Kılıç: Bkz. *Mormegil.*

Kara Elf: Eöl'ün lakabı.

Kara Elfler: Aman dilinde, Büyük Deniz'i geçmeyen tüm Elfler, Kara Elflerdir *(Moriquendi).* Ancak sürgün zamanında Noldor ve Sindar Elfleri dışındakiler için de aynı isim kullanılmış olup, görece olarak *Avari* ile aynı anlama gelir. Ayrıca Caranthir, Thingol'e verdiği sıkıntılardan dolayı Kara Elf olarak adlandırmıştır.

Kementári: "Dünya'nın Kraliçesi", Yavanna'ya verilen isimlerden biri.

Khazâd: Cücelerin kendi dillerinde *(Khuzdul)* kendilerine verdikleri isim.

Khazad-dûm: "Cüce konakları", Durin soyundan gelen Cücelerin Puslu Dağlardaki büyük konakları. (Bkz. *Hadhodrond, Moria, Khazâd). Dûm,*

muhtemelen 'çukurlar, salonlar, konaklar' anlamında bir çoğul ya da topluluk eki.

Khîm: Bodur Cüce Mîm'in oğlu, Túrin'in haydut grubundan birisi tarafından okla öldürüldü.

Khuzdul: "Cüce dili".

Ladros: Noldor Kralları tarafından Bëor Hanedanı İnsanlarına yurt olarak verilen Dorthonion'un kuzeydoğusunda uzanan topraklar.

Laer Cú Beleg: "Büyük Yay'ın Şarkısı", Túrin tarafından Cúthalion Beleg'in anısına, Eithel Ivrin'de yazıldı.

Laiquendi: "Yeşil Elfler".

Lalaith: "Gülüş", Húrin ve Morwen'in çocuk yaşta salgın hastalık sonucunda ölen kızları.

Lammoth: "Büyük Yankı", Drengist Halici'nin kuzeyine düşen bölge; Ungoliant'la mücadelesinde Morgoth'un çığlığının duyulmasından sonra bu isimle anıldı. Büyük Yankı da denir.

Lanthir Lamath: "Yankıyan Sesler Çağlayanı"; Dior'un Ossiriand'da yaşadığı ve kızı "Yıldızserpintisi" Elwing'in isimlendirildiği yer.

Laurelin: "Altın'ın Şarkısı"; Valinor'un İki Ağacı'nın genç olanı.

Legolin: Ossiriand'da Gelion'a akan nehirlerin kuzeyden üçüncüsü.

*Leithian Destanı: Silmarillion'*daki hikâyenin dayandığı Beren ve Lúthien hakkında uzun bir destan.

Lembas: "Yolazığı", Elflerin uzun yolculukları için yanlarına aldıkları, uzun süre taze kalabilen ve doyurucu yiyecek.

Lenwë: Cuiviénen'den batıya yapılan yolculuk sırasında Puslu Dağları geçmeyi reddeden ve Nandor halkını kuran Elf lideri; Denethor'un babası.

Lhûn: Eriador'da Lhûn Halici'nden denize dökülen nehir.

Linaewen: "Kuşların Gölü"; Nevrast'taki büyük göl.

Lindon: İlk Çağ'da Ossiriand'a verilen isim. İlk Çağ'ın sonundaki karışıklıkların ardından Lindon ismi, hâlâ Deniz'in üzerinde kalan Mavi

Dağların batısındaki topraklar için kullanıldı.

Lindórië: Inzilbêth'in annesi.

Lómelindi: "Alacakaranlık şarkıcıları"; bülbül.

Lómion: "Alacakaranlığın Oğlu" Aredhel'in oğlu Maeglin'e koyduğu isim.

Lórellin: "Altın Yıldızların Gölü", Valinor'da, Lórien bahçelerinin içinde bir göl. Valia Estë'nin gündüzleri uyuduğu yer.

Lorgan: Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Hithlum'daki Doğuluların reisi; Tuor'u esir etti.

Lórien: "Altın", genellikle Lórien diye çağrılan Vala Irmo'nun bahçelerinin ve yaşadığı yerin ismi.

Lórien: Celebrant ve Anduin nehirleri arasında Celeborn ve Galadriel tarafından yönetilen topraklar. Muhtemelen Vala Irmo'nun Valinor'da yaşadığı yerin Quenya dilindeki isminden değiştirilerek verilmiştir. Lothlórien ismindeki "loth" Sindarin dilinde çiçek anlamına gelir.

Lórindol: "Altınkafa", bkz. *Hador.*

Losgar: "Kızıl Kar", Fëanor tarafından Drengist Halici'nde Teleri gemilerinin yakıldığı ve yangının uzaklardan kızıl renkte görüldüğü yer.

Lothlann: "Geniş ve boş", Maedhros Sınırları'nın kuzeyindeki büyük düzlük.

Lothlórien: "Çiçeklenen Lórien".

Lumbar: Bir yıldızın adı.

Lúthien: Kral Thingol ve Maia Melian'ın kızı; Silmaril macerasının tamamlanmasının ve Beren'in ölümünün ardından ölümlü olmayı, onun kaderini paylaşmayı seçti.

Mablung: Doriathlı Elf, Thingol'ün komutanlarının şefi, Túrin'in dostu; "ağır ellilerden" olarak anıldı, Menegroth'ta Nauglamír'i korurken Cüceler tarafından öldürüldü.

Maedhros: Fëanor'un en büyük oğlu, Uzun denir; Fingon tarafından Thangorodrim'den kurtarıldı; Himring ve civarındaki toprakları yönetti;

Nirnaeth Arnoediad'da yıkılan Maedhros Birliği'ni oluşturdu; İlk Çağ'ın sonunda Silmarillerden birini ele geçirdi ve bu onun ölümüne neden oldu.

Maedhros Birliği: Maedhros tarafından Morgoth'a saldırmak için kurulan askeri ittifak.

Maeglin: "Keskin Bakış", Eöl ve Turgon'un kız kardeşi Aredhel'in oğlu; Nan Elmoth'ta doğdu; Gondolin'de yüceldi ve ama sonra giriş yollarını Morgoth'a açıkladı; şehrin yağmalanması sırasında Tuor tarafından öldürüldü.

Maglor: "Altın El", Fëanor'un ikinci oğlu, büyük bir şarkıcı ve ozan; Maglor Geçidi denilen toprakları yönetti; İlk Çağ'ın sonunda Maedhros'la birlikte Ortadünya'da kalan iki Silmaril'den birini ele geçirdi ve denize fırlattı.

Maglor Geçidi: Kuzeye karşı savunma tepelerinin olmadığı, Gelion'un kuzey kolları arasındaki bölge.

Magor. "Korkutucu El", Malach'ın oğlu; Batı Beleriand'a giren Marach'ı izleyen İnsanların lideri.

Mahal: Cüceler tarafından Aulë'ye verilen isim.

Máhanaxar: Valar'ın divan kurduklarında oturdukları tahtların yerleştirildiği, Valmar kapılarının dışındaki Hüküm Çemberi.

Mahtan: Noldor'un en büyük demircisi; Fëanor'un karısı Nerdanel'in babası.

Maiar: Valar'dan bir sonraki kademede bulunan Ainur; tekili *Maia.*

Malach: Marach'ın oğlu; Elf dilindeki adı *Aradan.*

Malduin: "Altın Nehir", Teiglin'e bağlanan nehirlerden biri.

Malinalda: "Altın Ağaç", Laurelin'in başka bir adı.

Mandos: Nadiren kullanılsa da haklı olarak Yargıç, 'Námo' diye çağrılan Vala'nın Aman'da yaşadığı yerin adı; genellikle Mandos olarak çağrılır.

Manwë: Valar'ın reisi, *Súlimo, Eski Kral* ve *Arda'nın Hükümdarı* diye de çağrılır.

Marach: Beleriand'a giren üçüncü İnsan topluluğunun lideri; Lórindol Hador'un atası.

Mar-nu-Falmar: "Dalgaların Altındaki Topraklar", Çöküşten sonra Númenor'a verilen isim.

Melian: Valinor'u terk edip Ortadünya'ya gelen bir Maia; zaman içinde Doriath'ta Kral Thingol'ün kraliçesi oldu, kötülüğün girmemesi için bölgenin etrafına sihirli bir kuşak yerleştirdi, Melian Kuşağı; Lúthien'in annesi, Elrond ve Elros'un ana tarafından atası.

Melkor: Büyük asi Vala'nın Elf dilindeki adı, başlangıçta Ainur'un en güçlüsüyken zamanla kötülüğün yaratıcısı haline geldi; daha sonra *Morgoth, Bauglir, Karanlık Efendi, Düşman* vs. diye adlandırıldı. Silmarilleri zorla almasının ardından *Morgoth* denildi. Ulu Savaş'ın ardından yakalanarak Valar tarafından Eä'nın dışına, Boşluk'a atıldı.

Menegroth: "Bin Mağara", Thingol ve Melian'ın, Doriath'ta Esgalduin Nehri'ndeki gizli salonları.

Meneldil: Gondor Kralı Anárion'un oğlu.

Menelmacar. Orion takımyıldızı.

Mereth Aderthad: "Yeniden Birleşme Şöleni"; Fingolfin'in Ivrin gölcükleri yakınında düzenlediği ziyafet.

Mîm: Túrin'in haydut grubuyla birlikte Amon Rûdh'daki evine *(Bar-en-Danwedb)* sığındığı ve onları Orklara ihbar eden Bodur Cüce; Nargothrond'da Húrin tarafından öldürüldü. Son Bodur Cüce.

Minas Anor: "Güneş Kulesi", Sonradan Minas Tirith olarak anıldı; Anárion'un kenti.

Minas Ithil: "Ay Kulesi", Isildur'un kenti.

Minas Morgul: "Sihir Kulesi", Yüzük Tayfları tarafından ele geçirildikten sonra Minas Ithil'e verilen isim.

Minas Tirith: "Muhafız Kulesi", Tol Sirion'da Finrod tarafından yükseltildi; bkz. *Tol-in-Gaurhoth.*

Mindeb: Dimbar ve Neldoreth Ormanı arasındaki nehir, Sirion'un kollarından biri.

Mindon Eldaliéva: "Eldalië'nin Mağrur Kulesi", Ingwë'nin Tirion şehrindeki kulesi; kısaca *Mindon.*

Míriel: Finwë'nin ilk karısı, Fëanor'un annesi; onun doğumunun ardından öldü. Ellerinin yeteneği yüzünden *Serindë* diye anılır.

Mithlond: "Gri Limanlar", Lhûn Körfezi'ndeki Elf limanları.

Mithrandir: "Gri Gezgin", Olórin'in yani Gandalf'ın Elf dilindeki adı. .

Mithrim: Hithlum'un doğusundaki büyük gölün ve gölün etrafındaki bölgenin ve batıya uzanarak bölgeyi Dor-lómin'den ayıran dağların adı. İsim kökeninde Noldor'un Beleriand'a dönüşünden önce o bölgede yaşayan Gri Elfleri betimler.

Mordor: "Kara Topraklar", *Gölgeli Topraklar* olarak da anılır; Ephel Dúath dağlarının doğusundaki Sauron'un diyarı.

Morgoth: "Kara Düşman". Bu isim Melkor'a ilk kez Silmarilleri zorla elde etmesinin ardından Fëanor tarafından verildi. Bkz. *Melkor.*

Moria: "Kara Kanyon", Khazad-dûm'un (Hadhodrond) sonraki adı.

Moriquendi: Karanlık Elfler.

Mormegil: "Kara Kılıç", Nargothrond ordusunun lideri olarak Túrin'e verilen isim; bkz *Gurthang.*

Morwen: "Karanlık Hanım", Barahir'in yeğeni, Beren'in babası olan Baragund'un kızı, Húrin'in karısı, Túrin ve Nienor'un annesi; *Dor-lómin'in Hanımı* diye çağrılır.

Nahar: Oromë'nin atı, Eldar tarafından kişnemesi yüzünden adlandırıldığı söylenir.

Námo: "Yargıç, Takdir Edici"; bir Ainu, Vala, Aratar içinde sayılır; genellikle yaşadığı yerin adı olan *Mandos* diye çağrılır.

Nandor: "Geri Dönenler"; Cuiviénen'den batıya yapılan yolculukta, Puslu Dağları geçmeyi reddeden Lenwë'nin liderliğindeki Teleri topluluğu. Ama bir kısmı Denethor'un liderliğinde Mavi Dağların üzerinden geçerek Ossiriand'a yerleşmiş ve onlara Yeşil Elfler denmiştir.

Nan Dungortheb: "Korkunç Ölüm Vadisi"; kısaca *Dungortheb;* Ered Gorgoroth'un uçurumları ve Melian'ın Kuşağı arasındaki vadi.

Nan Elmoth: "Yıldız-alacakaranlığı Vadisi"; Elwë'nin Melian ile ilk kez karşılaştığı, büyülenerek kaybolduğu, Celon Nehri'nin doğu kıyısındaki orman; daha sonra Eöl'ün yaşadığı yer.

Nan-tathren: "Söğüt vadisi"; dilimize Söğüt Diyarı olarak çevrildi; Narog'un Sirion'a karıştığı bölge. Aynı zamanda Tasarinan, Nan-tasarion da denir.

Nargothrond: "Narog Nehri üzerindeki büyük kale"; Finrod tarafından kurulan ve Glaurung tarafından yıkılan büyük yeraltı kenti; ayrıca Narog'un doğusuna ve batısına uzanan Nargothrond diyarı.

Narn i Hîn Húrin: "Húrin'in Çocuklarının Hikayesi", Beleriand hikayelerinin en uzunu olan destan; Túrin ve Nienor'un yazgısını anlatır. Eärendil'in zamanında Sirion limanlarında yaşamış ve Fëanor oğullarının saldırısında ölmüş bir İnsan olan, ozan Dírhaval'a atfedilir. *Narn* şiir biçiminde yazılmış, ama konuşulmuş ve şarkısı söylenmemiş hikayeyi belirtir.

Narog: Ered Wethrin eteklerindeki Ivrin'de doğup Nan-tathren'de Sirion'a karışan, Batı Beleriand'ın ana nehri. Andram'ı kestiği yerde oluşan derin vadide Nargothrond inşa edilmiştir.

Narog Mağaraları: [Narog Nehri'nin batı kıyısındaki Yüce Faroth altında bulunan mağaralar. Oraya daha önce yerleşen Bodur Cüceler tarafından *Nulukkizdîn* denildi; ardından da Nargothrond.]

Narsilion: "Güneş'e ve Ay'a dair"; Valar'ın Güneş'i ve Ay'ı yaratışını anlatan şarkı.

Nauglamir: "Cücelerin Gerdanlığı"; Cüceler tarafından Finrod için yapıldı. Húrin tarafından Nargothrond'dan çıkarılıp Thingol'e götürüldü ve bu zaman içinde Thingol'ün ölüm sebebi oldu.

Naugrim: "Bodur Bırakılan Halk"; özellikle İlk Çağ'da Elflerin Cüceler için kullandığı en yaygın tanımlama.

Nazgûl: Bkz. *Yüzük-tayfları.*

Neithan: "Mahrum ettirilen biri"; Haksızlık Edilen; Túrin'in haydutlar arasındayken kendisine verdiği isim.

Neldoreth: Doriath'ın kuzey bölümünü oluşturan büyük kayın ormanı; *İki Kule'de,* Ağaçsakal'ın şarkısında *Taur-na-Neldor* diye geçer.

Nen Girith: "Titreten Su"; Brethil Ormanı'ndaki Celebros çağlayanı Dimrost'a Níniel'i titrettiği için verilen ad.

Nénar. "Yücelerdeki Su", Varda'nın İlkdoğanları için yaptığı yıldızlardan biri.

Nenning: Eglarest Limanı'nda denize ulaşan, Batı Beleriand Nehri.

Nenuial: Eriador'daki 'Alacakaranlık Gölü', Baranduin Nehri'nin doğduğu ve hemen ardında Annúminas şehrinin inşa edildiği yer.

Nenya: Elflerin üç yüzüğünden biri, Su Yüzüğü, Galadriel tarafından taşındı ve Adamant Yüzüğü olarak da adlandırıldı.

Nerdanel: Bilge de denir. Demirci Mahtan'ın kızı; Fëanor'un karısı.

Nessa: Bir Valier -Valar Kraliçesi-, Oromë'nin kız kardeşi ve Tulkas'ın karısı.

Nevrast: Turgon'un Gondolin'e gidişinden önce yaşadığı, Ered Lómin'in ötesinde, Dor-lómin'in batı bölgesi. Bu isim aslında Ortadünya'nın tüm kuzeybatısının ismiydi. (Karşıtı *Haerast* 'Uzak Kıyı', Aman'ın kıyısı.)

Nienna: Bir Valier, Aratar içinde sayılır; merhametin ve matemin hanımı, Mandos ve Lorien'in kız kardeşi.

Nienor: "Yas Tutuş"; İnsanların Üçüncü Hanedanı'ndan, Húrin ve Morwen'in kızı; Túrin'in kız kardeşi; Glaurung tarafından Nargothrond'da büyülenerek kim olduğunu bilmeden Níniel adıyla Brethil'de Túrin'le evlendi; sonunda gerçeği ve ondan gebe kaldığını öğrenince kendisini Cabed-en-Aras'tan attı.

Nimbrethil: Beleriand'ın güneyindeki Arvernien'deki huşağacı ormanı; Rivendell'de Bilbo'nun şarkısıyla karşılaştırın: "Yolculuk yapmak için Nimbrethil'de kesilmiş keresteden bir gemi yaptı *(Yüzük Kardeşliği)".*

Nimloth (1): Númenor'un Ak Ağacı, Celeborn'dan oluşturuldu; Isildur tarafından alınan meyvesi, Minas Ithil'in Ak Ağacı'nın oluşturdu.

Nimloth (2): Thingol'ün vârisi Dior ile evlenen Doriathlı Elf; Elwing'in annesi; Fëanor'un oğullarının saldırısında Menegroth'ta öldürüldü.

Nimphelos: Thingol tarafından Menegroth'un yapılması için çalışan Belegost Cücelerinin efendisine verilen büyük inci.

Níniel: Túrin'in kardeş olduklarını bilmeden kız kardeşine verdiği isim; bkz. *Nienor.*

Ninquelótë: Telperion'un başka bir adı, 'Beyaz Çiçek'.

Niphredil: Lúthien doğduğunda yıldız ışığında Doriath'ta açan ak bir çiçek. Ayrıca Lothlórien'de Çerin Amroth'ta yetişir. *(Yüzük Kardeşliği).*

Nirnaeth Arnoediad: 'Sayısız Gözyaşı"; kısaca *Nirnaeth;* Beleriand Savaşlarının beşincisi.

Nivrim: Sirion'un batı kıyısında uzanan dar bir ormanlık bölge.

Noegyth Nibin: Bodur Cüceler.

Nogrod: Yeraltına oyulmuş Cüce kenti; Cücelerin Mavi Dağlardaki iki şehrinden biri; ilk başlarda Novrod diye de adlandırıldı.

Noldolantë: 'Noldor'un Düşüşü', Fëanor oğlu Maglor tarafından yazılan ve Noldor'un başkaldırısını ve Ortadünya'daki yazgılarını anlatan bir ağıt.

Noldor: "Bilgeler" (ama bilgi sahibi olma anlamında bilge; zeka sahibi veya ses hükmüne sahip olma anlamında değil); *Golodhrim;* tekili *Noldo.*

Nóm: "Bilge, Bilgelik"; Bëor'un halkından olan İnsanların, Beleriand'da Eldar halkından ilk karşılaştıkları kişi olan Felagund Finrod'a verdiği isim.

Nulukkizdîn: Nargothrond'un Cüce dilindeki adı.

Númenor: "Batıili"; Valar tarafından İlk Çağ'ın ardından Belagaer'in batısındaki sularda, Edain için yurt olarak hazırlanan büyük ada. Ayrıca *Anadûnê, Andor, Elenna, Yıldız Ülkesi* ve yıkılışının ardından *Akallabeth, Atalantë ve Mar-nu-Falmar* diye de anılır.

Númenóreän: "Batı halkı"; Bkz. *Dúnedain.*

Nurtalë Valinóreva: "Valinor Saklanışı".

Ohtar. "Savaşçı", Isildur'un beyi, Elendil'in kılıcının parçalarını Imladris'e getirdi.

Oiolossë: "Ebedi-kar-beyazı", Taniquetil için Eldar arasında kullanılan en yaygın isim, Sindar diline *Amon Uilos* olarak çevrildi; ama *Valaquenta'ya* göre "Taniquetil'in en büyük zirvesi"ydi.

Oiomúrë: Araman'ın kuzeyinde Helcaraxë'ye yakın puslarla kaplı bir bölge.

Olórin: Bir Maia; Istari'lerden biri; *Mithrandir, Gandalf.*

Olvar. "Kökleri toprakta büyüyen şeyler"; tüm bitkiler. Yavanna ile Manwë'nin konuşmalarında geçen bir ifade.

Olwë: Kardeşi Elwë ile Cuiviénen'den batıya yolculukta Telerilerin lideriydi. Aman'da Alqualondë Telerilerinin Efendisi oldu.

Ondolindë: "Taş Şarkısı"; Gondolin'in ilk ismi.

Orfalch Echor: Kuşatan Dağların içinden geçen büyük koyak. Gondolin'e ana girişin son engelleri.

Ork: Morgoth'un yaratıkları.

Ormal: Aulë tarafından yapılan ve Ortadünya'nın güneyine yerleştirilen Valar Lambası.

Orocarni: "Kızıl Dağlar"; Ortadünya'nın doğusunda İlk Çağ'da var olan dağlar.

Orodreth: Finarfin'in ikinci oğlu; Tol Sirion'daki Minas Tirith'in muhafızı; kardeşi Finrod'un ölümünün ardından Nargothrond'un kralı oldu; Finduilas'ın babası; Tumhalad Savaşı'nda öldürüldü.

Orodruin: Sauron'un Hüküm Yüzüğü'nü yaptığı Mordor'daki dağ; *Amon Amarth* olarak da bilinir.

Oromë: Bir Vala, Aratar'dan biri; büyük bir avcıdır, Cuiviénen'de Elfleri ilk görüp yöneten Vala'dır; Vána'nın eşi; *Aldaron, Tauron* ve Yüce Süvari olarak da anılır. *Yüzüklerin Efendisi*'nde Sindarin karşılığı olan *Araw* denir.

Oromet: Númenor'un batısında Andúnië limanına yakın bir tepe.

Orthanc: Isengard Halkası içindeki Númenóreän kulesi.

Ortadünya: Büyük Deniz'in doğusundaki topraklar; *Beri Topraklar, Dış Topraklar, Büyük Topraklar; Endor* da denir.

Osgiliath: "Yıldızların Tepesi", kadim Gondor'un en önemli kenti; Anduin'in iki yakasında yer alır.

Ossë: Bir Maia, Ulmo'nun kulu, onunla Arda'nın sularına girdi; Teleri halkının sevgilisi ve öğretmeni.

Ossiriand: "Yedi Nehir Ülkesi" (Beleriand'ın en doğusunda, Mavi Dağlar ile Gelion Nehri arasındaki bölge) Yeşil Elflerin ülkesi. *İki Kulede* Ağaçsakal'ın şarkısında "Yaz vakti dolandım Ossiriand'ın karaağaç ormanlarında. Ah! Yaz vakti Ossir'in Yedi Irmağındaki ışık ve müzik!" *Lindon.*

Ost-in-Edhil: "Eldar Kalesi"; Elflerin Eregion'daki kentleri.

Palantíri: "Uzaktan seyredenler", Elendil ve oğulları tarafından Númenor'dan getirilen Gören Taşlar, Aman'da Fëanor tarafından yapıldı.

Pelargir: Anduin deltasının üst kısmındaki Númenóreän limanı.

Pelóri: "Çevreleyen yükseltiler"; aynı zamanda *Aman Dağları* ve *Savunma Dağları* da denir, Almaren'deki yerleşimlerinin yıkılmasından sonra Valar tarafından Aman'ın çevresinde yükseltildi; hilal şeklinde kuzeyden güneye uzanıyor, Aman'ın doğu kıyılarına yakın.

Pharazôn: Ar-Pharazôn.

Quendi: "Seslerle konuşanlar"; Elflerin kendilerine verdikleri asıl isim. (Avari dahil, tüm Elfleri kapsar).

Quenta Silmarillion: "Silmarillerin Tarihi"

Quenya: Kadim dil, tüm Elflerin ortak dili; Valinor'da yaratıldı ve Noldor sürgünleri tarafından Ortadünya'ya taşındı, ama özellikle Kral Thingol'ün kullanılmaması için verdiği emirden sonra günlük konuşmada tamamen terk edildi. *Eldarin, Yüce Eldarin, Valinor Dili, Valinor Elflerinin dili, Noldor dili, Batı 'nın Yüce Dili* de denir.

Radagast: Istari'den (Büyücüler) biri.

Radhruin: Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldaşından biri.

Ragnor: Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldaşından biri.

Ramdal: "Duvar'ın sonu", (bkz. *Andram)* Doğu Beleriand'da, Andram'ın doğu ucunda yer alan dağlar.

Rána: "Avare"; Noldor'un Ay'a verdiği isim.

Rathlóriel: "Altınyatağı"; Nogrod Cücelerinin Doriath'tan yağmaladığı hazinenin içine batırılışından sonra Ascar Nehri'nin adı.

Rauros: Anduin Nehri'ndeki büyük şelaleler.

Region: Doriath'ın güney kısmını oluşturan yoğun orman.

Rerir: Doğuda, Gelion'un iki dalından büyüğünün doğduğu, Helevorn Gölü'nün kuzeyindeki dağ.

Rhovanion: Puslu Dağların doğusundaki geniş bölge.

Rhudaur: Eriador'un kuzeydoğusundaki bölge.

Rían: Beren'in babası Barahir'in yeğeni olan Belegund'un kızı; Huor'un karısı, Tuor'un annesi; Huor'un ölümünün ardından Haudh-en-Ndengin'de kederinden öldü.

Ringil: Fingolfin'in kılıcı.

Ringwil: Nargothrond'da Narog Nehri'ne karışan akıntı.

Rivil: Dorthonion'da kuzeye düşen ve Serech Bataklığı'nda Sirion'a akan akıntı.

Rochallor: Fingolfin'in atı.

Rohan: "Atlar Diyarı"; eskiden Calenardhon denen geniş çimenlikler nedeniyle sonraları Gondor'a verilen isim.

Rohirrim: Rohanlı "At Efendileri".

Rómenna: Númenor'un doğu sahilindeki liman.

Rothinzil: Eärendil'in gemisi Vingilot'un Adûnaic (Númenóreän) ismi. "Köpükçiçeği" ile aynı anlamda.

Rúmil: Tirionlu bir Noldor bilgesi. *Ainulindalë*'yi yazan ve ilk harf sistemini yaratan kişi.

Saeros: Nandor Elfi, Doriath'ta Thingol'ün başdanışmanlarından biri; kıskançlığı yüzünden Túrin'i hor gördü ve onun tarafından kovalanarak öldü.

Salmar: Ulmo'yla birlikte Arda'ya inen ve Ulmo'ya *Ulumúri'yi* yapan bir Maia.

Sarn Athrad: "Taşların geçiş yeri"; Taşlar Sığlığı; ki Nogrod ve Belegost'tan Ascar Nehri boyunca gelen Cüce Yolu, Gelion Nehri'ni oradan geçer.

Saruman: Istari'lerden biri olan *Curunír*'in İnsanlar arasındaki ismi.

Sauron: "Nefret uyandıran"; *Gorthaur,* Melkor'un en önemli hizmetkarı, onun hizmetine girmeden önce Aulë'nin Maia'larından biriydi.

Serech: Dorthonion'dan Rivil'in aktığı, Sirion Geçidi'nin kuzeyindeki büyük bataklık.

Seregon: "Taşın Kanı", Amon Rûdh'da büyüyen koyu kırmızı çiçekli bir bitki.

Serindë: "Nakışçı", *Míriel.*

Silmarien: Númenor'un dördüncü Kralı Tar-Elendil'in kızı; ilk Andúnië efendisinin annesi.

Silmariller: İki Ağaç'ın yok edilmesinden önce Fëanor tarafından yapılıp, onların ışığıyla doldurulan canlı mücevherler.

Silpion: Telperion'un başka bir adı.

Silvan Elfleri: Orman Elfleri de denir. Puslu Dağların ötesine asla geçmemiş olan Nandor Elflerinin soyundan gelirler.

Sindar: Gri Elfler de denir. Ortadünyaya dönen Noldor Sürgünlerinin Beleriand'da buldukları, Ossiriandlı Yeşil Elfler dışındaki, Teleri kökenli tüm Elflere bu isim verildi. Bu ismi Noldor yaratmış olabilir, çünkü bu soydan tanıştıkları ilk Elfler kuzeydeydi; Mithrim Gölü (bkz. *Mithrim)* civarında; Gri Elfler (Valinor) Işık'tan veya Karanlık'tan (Avari) değillerdi, Alacakaranlık Elfleriydiler. Ama bütün bu toprakların ve halkların yüce kralı olarak kabul edildiği için Elwë'nin ismi *Thingol* (Quenya *Sindacollo, Singollo* 'Gri Pelerin') diye kabul edildi. Sindar halkı kendilerine *Edhil,* (çoğulu *Edhel)* dediler.

Sindarin: Beleriand Elf dili, ortak Elf dilinden türemiştir, ama uzun çağlar boyunca Valinor'dan çok farklı bir hale gelmiştir; Beleriand'daki Noldor sürgünleri tarafından kullanılmışlardır. Ayrıca Gri Elf dili ve Beleriand Elfleri'nin dili de denir.

Singollo: "Gri Pelerin, Gri Örtü"; *Sindar, Thingol.*

Sirion: "Büyük Nehir", Beleriand'ı Batı ve Doğu diye ikiye ayıran nehir.

Soronúmë: Bir takımyıldız.

Súlimo: "Nefes Verici"; Manwë'nin unvanı, *Valaquenta*'da bu sözcük "Arda Soluğunun Efendisi" olarak çevrilmiştir.

Talath Dirnen: "Korunan Düzlük"; Nargothrond'un kuzeyindedir.

Talath Rhúnen: "Doğu Düzlüğü"; Thargelion için önceleri kullanılan isim.

Taniquetil: "Ulu Beyaz Zirve", Pelóri dağlarının en yükseği, Arda'nın en yüksek dağı; Aman'ın doğusunda Deniz'in sınırına yakındır, zirvesinde Manwë ve Varda'nın yaşadığı yer olan Ilmarin vardır. *Oiolossë, Elem'na, Amon Uilos.*

Tar-Ancalimon: Númenor'un on dördüncü kralı. Onun zamanında Númenóreanlar karşıt iki gruba ayrıldı.

Taras Dağı: Nevrast'ın dağlık burnunda yer alan bir dağ; eteklerine Turgon'un Gondolin'e gitmeden önceki kenti olan Vinyamar kurulmuştu.

Tar-Atanamir: Númenor'un on üçünü Kralı; Valar habercileri ona geldiler.

Tar-Calion: Ar-Pharazôn'un Elf dilindeki ismi.

Tar-Ciryatan: "Gemiyapımcısı"; Númenor'un on ikinci kralı.

Tar-Elendil: Númenor'un dördüncü kralı, Silmaren'in babası.

Tar-Minastir: Númenor'un on birinci kralı; Sauron'a karşı Gil-galad'a yardım etti.

Tar-Minyatur: Yarı-elf Elros'un Númenor Kralı olarak aldığı isim.

Tar-Míriel: Míriel (2).

Tar-Palantir: Númenor'un yirmi dördüncü kralı; nedamet getirip kralların izinden ayrıldı ve Elf dilinde *Inziladûn* ismini aldı.

Tarn Aeluin: Barahir ve arkadaşlarının sığındıkları ve katledildikleri Dorthonion'daki göl.

Taur-en-Faroth: Narog Nehri'nin batısına uzanan ormanlık yaylalar; *Yüce Faroth* da denir.

Taur-im-Duinath: "Nehirler arasındaki orman"; Sirion ve Gelion arasındaki Andram'ın güneyindeki ormanlık bölge.

Taur-nu-Fuin: "Gece Altındaki Orman"; Dorthonion'un sonraki adı. *Deldúwath.*

Tauron: "Ormancı"; *(Valaquenta*'da "Ormanların Efendisi" diye çevrildi); Sindar arasında Oromë'nin ismi.

Teiglin: Ered Wethrin'de doğan ve güneyde Brethil Ormanı'nı sınırlayan nehir. *Teiglin Geçişleri.*

Telchar: Nogrodlu demircilerin en meşhuru, Angrist'i ve *(İki Kule'de* Aragorn'a göre) Narsil'i yaptı.

Teleri: Elwë (Thingol) ve Olwë'nin önderliğinde Cuiviénen'den batıya yapılan yolculukta Eldar topluluklarının üçüncüsü ve en büyüğü. Kendileri için verdikleri isim *Lindar*'dır (Şarkı-söyleyenler). Yürüyüşte önlerinde ilerleyenler onlara *Teleri,* Arkadan-gelenler adını vermiştir. Teleri'nin çoğu Ortadünya'yı terk etmedi; Sindar ve Nandor halkları Teleri Elflerinin soyundan gelirler. *Falmari* diye de bilinirler.

Telperion: Valinor'un İki Ağacı'nın yaşlı olanı. *Ak Ağaç.*

Telumendil: Bir takımyıldız.

Thalion: "Güçlü, Yiğit". *Húrin.*

Thalos: Ossiriand'da Gelion'a bağlanan nehirlerin ikincisi.

Thangorodrim: "Zulüm Dağlan"; İlk Çağ'ın sonundaki Ulu Savaş'ta yıkıldı.

Thargelion: "Gelion'un ötesindeki Ülke"; Rerir Dağı ve Ascar Nehri arasında bulunan ve Caranthir'in yerleştiği bölge. *Dor Caranthir ve Talath Rhûnen* de denir.

Thingol: "Gri Pelerin. Gri Örtü"; Elf dilinde *Sindacollo, Singollo;* kardeşi Olwë ile Cuiviénen'den Teleri ordusunun lideri ve ardından Doriath Kralı olan Elwë'nin Beleriand'da bilinen ismi; *Gizli Kral* da dendi.

Thorondor: "Kartalların Kralı"; *Kral'ın Dönüşü:* "Ortadünya gençken yuvasını Kuşatan Dağların ulaşılmaz zirvelerine kuran Yaşlı Thorondor". *Crissaegrim.*

Thranduil: Sindar; Yüce Yeşilorman'ın kuzeyindeki Silvan Elflerinin Kralı; Yüzük Kardeşliği'nde yer alan Legolas'ın babası.

Thuringwethil: "Gizli Gölgenin Kadını"; Sauron'un Tol-in-Gaurhoth'ta, büyük bir vampir yarasa suretine bürünen habercisi; Lúthien bu surete bürünerek Angband'a girdi.

Tilion: Ay'ı idare eden Maia.

Tintallë: "Aydınlatıcı"; Yıldızları yapan Varda'nın en eski isimlerden biri. Galadriel'in Lórien'deki ağıtında *(Yüzük Kardeşliği)* ondan böyle bahsedilir. *Elbereth, Elentári.*

Tinúviel: "Alacakaranlığın Kızı", Beren'in Lúthien'e verdiği isim; bülbül anlamına gelen şiirsel bir sözcük. *Lúthien.*

Tirion: "Büyük Gözetleme Kulesi" Aman'da Túna tepesine kurulan Elf kenti.

Tol Eressëa: "Yalnız Ada" (kısaca *Eressëa)* Ulmo'nun yarattığı, Vanyar'ın, Noldor'un ve sonradan Teleri'nin okyanusu geçmek için bindikleri, Aman kıyılarının yakınlarında Eldamar Koyu'nda duran ada. Teleri halkı Alqualondë'ye gitmeden önce uzun süre Eressëa'da yaşadı; Noldor ve Sindar'ın büyük kısmı İlk Çağ'ın ardından orada yaşadı.

Tol Galen: "Yeşil Ada"; Beren ve Lúthien'in dönüşlerinin ardından yaşadıkları, Ossiriand'daki Adurant Nehri üzerinde bulunan ada.

Tol-in-Gaurhoth: "Kurtadamların Adası"; Tol Sirion, Sauron tarafından ele geçirildikten sonra bu adı aldı.

Tol Morwen: Beleriand'ın sular altında kalışından sonra oluşan, Túrin, Nienor ve Morwen'in gömüldüğü yere dikilen taşın durduğu ada.

Tol Sirion: Finrod'un Minas Tirith'i inşa ettiği, nehrin Sirion Geçidi kısmında bulunan ada; Sauron ele geçirdikten sonra Tol-in-Gaurhoth

olarak anıldı.

Tulkas: Bir Vala; "güç ve cesarette en görkemli" olan, Arda'ya en son gelen Vala; *Astaldo* diye de anılır.

Tumhalad: Nargothrond ordusunun yenildiği, Narog ve Ginglith nehirleri arasındaki vadi.

Tumladen: "Geniş vadi"; Kuşatan Dağlar tarafından gizlenen vadi. Ortasına Gondolin şehri kuruldu. (Zamanla Gondor'da bir vadiye aynı isim verildi: *Kralın Dönüşü).*

Tumunzahar: Nogrod.

Túna: Tirion'un kurulması için Calacirya'da yükseltilen yeşil tepe.

Tuor: Huor ve Rían'ın oğlu; Mithrimli Gri Elfler tarafından büyütüldü; Ulmo'nun mesajını taşıyarak Gondolin'e girdi; Turgon'un kızı Idril'le evlendi; onunla ve oğulları Eärendil ile şehir yıkıldığı sırada kaçtı; gemisi Eärrámë ile Batı'ya açıldı.

Turambar: "Kaderin Efendisi"; Túrin'in Brethil Ormanı'nda saklanırken aldığı son isim.

Turgon: Bilge olarak anılır; Fingolfin'in ikinci oğlu; gizlice Gondolin'e gitmeden önce Nevrast'ta, Vinyamar'da yaşadı. Ölene dek Gondolin'i yönetti. Eärendil'in annesi olan Idril'in babasıdır.

Tûr Haretha: Brethil Ormanı'nda, Haleth Hanım'ın gömüldüğü tepecik. *Haudh-en-Arwen.*

Túrin: Húrin ve Morwen'in oğlu; 21. bölümde anlatılan *Narn i Hîn Húrin* destanında anlatılır; diğer isimleri *Neithan, Gorthol, Agarwaen, Mormegil, Ormanların Yabanisi, Turambar.*

Uinen: Bir Maia; Denizlerin Hanımı; Ossë'nin karısı.

Uldor: Lanetlenmiş diye anılır; Kara Ulfang'ın oğlu; Nirnaeth Arnoediad'da Maglor tarafından öldürüldü.

Ulfang: Kara diye anılır; Doğuluların reisi; üç oğluyla birlikte Caranthir'in hizmetine girdi; Nirnaeth Arnoediad'da ihanet etti.

Ulfast: Kara Ulfang'ın oğlu; Nirnaeth Arnoediad'da Bór'un oğulları tarafından öldürüldü.

Ulmo: Bir Vala, Aratar içinde sayılır, *Suların Efendisi* ve *Denizin Kralı* diye çağrılır. İsmi Eldar tarafından "Yağmur-yağdıran" olarak çevrildi.

Ulumúri: Salmar adlı Maia'nın yaptığı, Ulmo'nun büyük boruları.

Ulwarth: Kara Ulfang'ın oğlu; Nirnaeth Arnoediad'da Bór'un oğulları tarafından öldürüldü.

Úmanyar: Cuiviénen'den batıya yolculuğa çıkan, ama Aman'a ulaşamayan Elfler; "Aman'da Olmayanlar"; bunun yanında, *Amanyar* "Aman'da Olanlar".

Úmarth: "Kadersiz", Túrin'in Nargothrond'da babası için uydurduğu isim.

Umbar: Belfalas Körfezi'nin güneyinde, Númenóreanların kalesi ve doğal bir liman.

Ungoliant: Dev örümcek; Melkor'la birlikte Valinor Ağaçlarını yok etti. *Yüzüklerin Efendisi'nde (İki Kule)* Shelob "mutsuz dünyanın başına dert olan Ungoliant'ın son çocuğuydu" ifadesi kullanılır.

Urthel: Dorthonion'da Barahir'in on iki yoldaşından biri.

Urulóki: "Ateş-yılanı" anlamına gelen Elfçe sözcük; ejder.

Utumno: Melkor'un ilk güçlü kalesi, Valar tarafından yıkıldı.

Vairë: "Dokumacı"; bir Valier; Mandos Námo'nun karısı.

Valacirca: "Valar'ın Orağı", Büyükayı takımyıldızı.

Valandil: Isildur'un en küçük oğlu; Arnor'un üçüncü kralı.

Valaquenta: "Valar'ın Hikayesi", *Silmarillion*'dan bağımsız bir çalışma.

Valar: "Güçler", (tekili *Vala);* Zaman'ın başlangıcında Eä'ya gelerek Arda'yı koruyup yönetme görevini alan ulu Ainur'a verilen isim. Ayrıca *Ulular, Arda'nın Hükümdarları, Batı'nın Efendileri, Valinor'un Efendileri de* denir.

Valaraukar: "Gücün İfritleri" (tekili *Valarauko),* Sindarin'deki *Balrog*'un karşılığı.

Valaróma: Oromë'nin borusu.

Valier: "Valar Kraliçeleri" (tekili *Valië);* sadece *Valaquenta'da* kullanılan bir ifade.

Valimar: Valmar.

Valinor: Pelóri'nin ötesinde yer alan, Aman'daki Valar toprakları; *Korunan Diyar* da denir.

Valmar: Valar'ın Valinor'daki şehri; bu isim *Valimar* biçiminde de kullanılır. Galadriel'in Lórien'deki ağıtında *(Yüzük Kardeşliği* II 8) Valinor'a eşit kullanılmıştır.

Vána: Bir Valië, Yavanna'nın kız kardeşi ve Oromë'nin karısı; *Ebedi-taze* diye anılır.

Vanyar: (tekili *Vanya);* Cuiviénen'den batıya yolculukta Ingwë'nin izinden giden ilk Eldar topluluğu. *Güzel Elfler* diye anılırlar; isimleri altın rengi saçlarına göndermede bulunur.

Varda: "Mağrur"; *Yıldızların Hanımı* diye de anılır. Manwë'nin karısı ve onunla Taniquetil'de yaşar. Yıldızları yaptığı için diğer isimleri *Elbereth, Elentári, Tintallë.*

Vása: "Tüketen", Noldor arasında Güneş'e verilen isim.

Vilya: Elflerin Üç Yüzüğü'nden biri, Hava Yüzüğü; önce Gil-galad tarafından, sonra da Elrond tarafından taşındı. *Safir Yüzük.*

Vingilot: "Köpükçiçeği", (Quenya dilinde tam karşılığı *Vingilótë);* Eärendil'in gemisinin adı. *Rothinzil.*

Vinyamar: Taras Dağı'nın altındaki Nevrast'ta, Turgon'un kenti. Anlamı muhtemelen, "Yeni Yerleşim".

Voronwë: "Yiğit", Gondolinli Elf. Nirnaeth Arnoediad'dan sonra Batı'ya gönderilen yedi gemiden kurtulan tek denizci; Vinyamar'da Tuor ile karşılaştı ve onu Gondolin'e kadar götürdü.

Wilwarin: "Kelebek"; bir takımyıldız.

Yavanna: Bir Vala, ikinci en kudretli Valië, Aratar içinde sayılır; Aulë'nin karısı, *Kementári* diye de anılır.

Quenya Ve Sindarin İsimlerindeki Öğeler

Bu notlar, Eldar dillerine ilgi gösterenler için derlendi ve örnek olarak *Yüzüklerin Efendisi* kullanıldı. Zorunlu olarak, doğruluğu tamamen kanıtlanmasa da bir kesinlik ve tamamlanmışlık havası katılarak, sınırlı tutuldular; bu hem uzunluğundan, hem de editörün bilgisinin sınırlı oluşundan kaynaklanıyor. Başlıklar sistematik olarak köklere veya Sindarin ve Quenya biçimlerine göre değil, keyfi olarak düzenlendi; bunun amacı isimlerin bileşen öğelerini mümkün olduğunca basit bir şekilde ortaya koymaktır.

adan: (çoğulu *Edain) Atani'ye* bakınız. *Adanedhel, Aradan, Dúnedain.*

aelin: "göl, havuz", *Aelin-uial;* bkz. *lin (I).*

aglar: "zafer, ihtişam", *Dagor Aglareb, Aglarond.* Quenya dilinde *alkar,* sessiz harflerin yerini değiştirmesini içerir: Sindarin'de *aglareb Alkarinquë*'yi karşılar.

aina: "kutsal", *Ainur, Ainulindalë.*

alda: "ağaç" (Quenya), *Aldaron, Aldudenië, Malinalda.* Sindarin'de *galadh'ı* karşılar.

alqua: "kuğu" (Sindarin dilinde *alph),* Alqualondë'de. *Alak-* "acele etmek" kökünden, *Ancalagon* olarak da görülür.

amarth: "kötü kader", *Amon Amarth, Cabed Naeramarth, Úmarth.*

amon: "tepe", birçok ismin ilk öğesi olarak akla gelen Sindarin sözcüğü; çoğulu *emyn (Emyn Beraid).*

anca: "ağız", *Ancalagon.*

an (d): "uzun", *Andram, Anduin'de;* Gondor'daki *Anfalas* ("Uzunkıyı"), Anudin'de bir ada olan *Cair Andros* ("uzun-köpük gemisi") ve *Angerthas*" uzun rûn-dizesi".

andúnë: "günbatımı, batı", *Andúnië,* Sindarin'de *annûn'a* karşılık gelir.

anga: "demir", Sindarin'i *ang, Angainor, Angband, Anghabar, Anglachel, Angrist, Angrod, Anguirel, Gurthang; angren* "demirden" *Angrenost,* çoğulu *engrin, Ered Engrin.*

anna: "armağan", *Annatar, Melian, Yavanna; Andor* "Armağan Toprak"la aynı gövde.

annon: "büyük kapı ya da geçit", çoğulu *emyn, Annon-in-Gelydh.*

ar-: "yanında, dışarıda" (Quenya'da *ar "ve",* Sindarin'de *a).*

ar(a)-: "yüksek, soylu, muhteşem" birçok isimde karşımıza çıkar, *Aradhan, Aredhel, Argonath, Arnor* vs gibi.

arien: (Güneşin Maia'sı) *as-* kökünden türetilmiştir, Quenya árë "güneş ışığı" olarak da gözükür.

atar: "baba", *Atanatári'de,* Ilúvatar.

band: "hapisane, tutukluluk", *Angband'da,* orijinali *mbando,* Quenya'sı *Mandos'ta* gözüküyor. (Sindarin *Angband* = Quenya *Angamando)*

bar: "ev, mesken", *Bar-en-Danwedh.* (Quenya *már,* Sindarin *bar)* hem kişilerin hem halkların "evi" anlamına gelir, bu yüzden pek çok yer isminde gözükürdü, *Brithombar, Dimbar* (ilk öğenin anlamı "üzüntülü, kederli"), *Eldamar, Val(i)mar, Vinyamar, Mar-nu-Falmar* gibi.

barad: "kule", *Barad-dûr, Barad Eithel, Barad Nímras;* çoğulu *Emyn Beraid.*

beleg: "güçlü", *Beleg, Belegaer, Belegost, Laer Cú Beleg'de.*

bragol: "ani", *Dagor Bragollach'ta.*

brethil: muhtemelen "gümüş huşağacı" anlamına gelir; Arvernien'deki huşağacı ormanı *Nimbrethil.*

brith: "çakıl", *Brithiach, Brithombar, Brithon'da.*

calen (galen): "yeşil" anlamında Sindarin sözcüğü, *Ard-galen, Tol Galen, Calenardhon;* Anduin'in yanında *Parth Galen* 'Yeşil Çimen' ve Gondor'da *Pinnath Gelin* 'Yeşil Bayırlar'.

cuiviё: "uyanış", *Cuiviénen* (Sindarin *Nen Echui).*

cul-: "altın kırmızısı", *Culúrien.*

dae: "gölge", *Dor Daedeloth* ve belki *Daeron.*

dagor: "savaş"; kökü *ndak-,* bkz. *Haudh-en-Ndengin.*

dîn: "sessiz", *Dor Dínen;* bkz. *Rath Dínen,* 'Minas Tirith'teki Sessiz Sokak' ve *Amon Dîn,* 'Gondor'daki fener tepelerinden biri'.

dol: "zirve", *Lórindol;* genellikle tepelere ve dağlara ilişkin kullanılır, *Dol Guldur, Dolmed, Mindolluin.*

dôr: "toprak" *ndor'dan* türetilmiştir; *Doriath, Dorthonion, Eriador, Gondor, Mordor* gibi birçok Sindarin isminde bulunur. Quenya'da gövde, farklı bir sözcük olan 'halk' anlamındaki *nórë* ile karıştırılır; *Valinórë* kökeninde tam anlamıyla 'Valar halkı', *Valandor* "Valar ülkesi", aynı şekilde *Númen(n)órë* "Batı halkı", Númendor 'Batı ülkesi'. Quenya *Endor* 'Ortadünya', *ened* 'orta' ve *ndor*dan gelir; bu Sindarin'de *Ennor'dur.*

draug: "kurt", *Draugluin'de.*

dú: "gece, loşluk", *Deldúwath, Ephel Dúath. Dõmé'dan.*

duin: "(uzun) nehir", *Anduin, Baranduin, Esgalduin, Malduin, Taur-im-Duinath'ta.*

dûr: "karanlık", *Barad-dûr, Caragdûr, Dol Guldur'da; Durthang'da.*

ëar: "deniz (Quenya)", *Eärendil, Eärrámë* ve birçok başka isimde. Sindarin *gaer (Belegaer).*

echor: Echoriath 'Çevreleyen Dağlar', *Orfalch Echor,* bkz. Minas Tirith'te Pelennor çayırlarının etrafındaki *Rammas Echor* 'dış çemberin büyük duvarı'.

edhel: "elf, (Sindarin), *Adanedhel, Aredhel, Glóredhel, Ost-in-Edhil;* ayrıca *Peredhil* 'Yarı Elfler'.

eithel: "kuyu", *Eithel Ivrin, Eithel Sirion, Barad Eithel; Mitheithel.*

êl, elen: "yıldız". Elf efsanesine göre, *ele,* Elflerin yıldızları ilk kez gördüklerinde söyledikleri 'Bak!' ilkel bir ünlemdi. Bu kökenden yıldız anlamındaki sözcükler *êl* ve *elen,* yıldızlara dair anlamındaki *elda* ve *elena* sıfatları türedi.

er: "tek, yalnız", *Amon Ereb,* (bkz. *Erebor,* 'Yalnız Dağ'), *Erchamion, Eressëa, Eru'da.*

ereg: "diken", *Eregion, Region'da.*

esgal; "perde, saklanma", *Esgalduin'de.*

falas: "kıyı, köpüklü dalgalar çizgisi" (Quenya falassë), *Falas, Belfalas'ta.*

faroth: 'av, kovalama' anlamındaki bir kökten türetilmiştir.

faug-: "açıklık", *Anfauglir, Anfauglith, Dor-nu-Fauglith'te.*

fëa: "ruh", *Fëanor, Fëanturi'de.*

fin-: "saç", *Finduilas, Fingon, Finrod'da.*

formen: "kuzey (Quenya)", *Formenos'ta,-* Sindarin *forn* (aynı zamanda *for, forod), Fornost'ta.*

fuin: "kasvet, karanlık", (Quenya *huinë), Fuinur, Taur-nu-Fuin'de.*

gaer: "deniz", *Belegaer,* Ossë'nin Sindarin ismi olan *Gaerys.*

gaur. "kurtadam"; *Tol-in-Gaurhoth'ta.*

gil: "yıldız" *Dagor-nuin-Giliath, Osgiliath* (*giliath* 'yıldızlar ordusu'); *Gil-Estel, Gil-galad'da.*

girith: "ürperme", *Nen-Girith'te.*

golodh: Quenya *Noldo'nun* Sindarin biçimi. Çoğulu *Golodhrim* ve *Gelydh.*

gond: "taş", *Gondolin, Gondor, Gonnhirrim, Argonath, seregon.* Kral Turgon'un gizli kentinin ismi.

gor: "dehşet, korku", *Gorthaur, Gorthol'da; gor'un* tekrarlanmasıyla *goroth* da aynı anlamda; *Gorgoroth, Ered Gorgoroth 'ta.*

gûl: "büyü", *Dol Guldur, Minas Morgul.* Sözcük, *Noldor'da* bulunan aynı eski gövdeden, *ngol-'dan* türetilmiştir; bkz. Quenya *nólë* 'uzun çalışma, ilim, bilgi'.

gurth: "Ölüm", *Gurthang'da.*

gwaith: "halk", *Gwaith-i-Mirdain'de.*

gwath, wath: "gölge", *Deldúwath, Ephel Dúath'ta.*

hadhod: Hadhodrond (Khazad-dûm'un çevirisi) *Khazâd'ın* Sindarin'e uyarlanışı.

haudh: "tepecik", *Haudh-en-Arwen'de.*

heru: "efendi", *Herumor, Herunúmen'de;* Sindarin'i *hîr, Gonnhirrim, Rohirrim, Barahir'de.*

him: "serin", *Himlad'da.*

hini: "çocuklar", *Eruhíni* "Eru'nun Çocukları"nda.

hîth: "sis", *Hithaeglir, Hithlum'da.*

iâ: "boşluk, uçurum", *Moria'da.*

iâth: "çit", *Doriath'ta.*

iaur: "yaşlı", *Iant Iaur,* bkz. Bombadil'in Elf ismi *Iarwain'de.*

kal- (gal-): "parlamak" anlamında kök, *Calacirya, Calaquendi, Tar-calion; galvorn Gil-Galad, Galadriel'de.*

káno: "komutan"; bu Quenya ismi *Fingon* ve *Turgon'daki* ikinci öğenin kökenidir.

kel-: "gitmek", suyun "akışı", *Celon'da.*

kemen: "yeryüzü", *Kementári'de.*

khelek-: "buz", *Helcar, Helcaraxë'de* (Quenya *helka* 'buzlu, buz gibi soğuk').

khil-: "takip etmek", *Hildor, Hildórien, Eluchil.*

kir-: "kesmek, ayırmak", *Calacirya, Cirth, Angerthas, Cirith'te (Ninniach, Thoronath).*

lad: "düzlük, vadi", *Dagorlad, Himlad;*

lhach: "sıçrayan alev", *Dagor Bragollach*'ta.

lin (1): "havuz, göl", *Linaewen*'de.

lin- (2): "şarkı söylemek, müzik yapmak" anlamında bir kök, *Ainulindalë, Laurelin, Lindar, Lindon, Ered Lindon'da.*

lith: "kül", *Anfauglith, Dor-nu-Fauglith'te.*

lok-: "eğmek", *Urulóki'de.*

lómë: "alacakaranlık", *Lómion, lómelindi'de.*

londë: "karayla kuşatılmış liman", *Alqualondë'de;* Sindarin biçimi *lond (lonn), Mithlond'da.*

los: "kar", *Oiolossë'den,* Sindarin'i *loss, Amon Uilos, Aeglos'ta.*

loth: "çiçek", *Lothlórien, Nimloth;* Quenya'sı *lótë, Ninquelótë, Vingilótë'de.*

luin: "mayi", *Ered Luin, Helluin, Luinil, Mindolluin'de.*

maeg: 'keskin, delip geçen", (Quenya *maika), Maeglin'de.*

mal-: "altın", *Malduin, Malinalda'da.*

mãn-: "iyi, kutsal, bozulmamış", *Aman, Manwë, Amandil, Araman, Úmanyar'da.*

mel-: "sevgi", *Melian (Melyanna'dan* 'sevgili hediye').

men: "yol", *Númen, Hyarmen, Rómen, Formen'de.*

menel: "gökler", *Meneldil, Menelmacar, Meneltarma.*

mîr: "mücevher", (Quenya'si *mírë), Elemmírë, Gwaith-i-Mírdain, Míriel, Nauglamír, Tar-Atanamir'de.*

mith: "gri", *Mithlond, Mithrandir, Mithrim;* ayrıca *Mitheithel'de.*

mor: "karanlık", *Mordor, Morgoth, Moria, Moriquendi, Mormegil, Morwen'de.*

moth: "günbatımı", *Nan Elmoth'ta.*

nan(d): "vadi", *Nan Dungortheb, Nan Elmoth, Nan Tathren 'de.*

nár: "ateş", *Narsil, Narya'da.* Sindarin'i *naur, Sammath Naur'da.*

naug: "cüce", *Naugrim'de.*

-(n)dil: kişisel isimlerin yaygın son eki; *Amandil, Eärendil, Elendil, Mardil'de,* 'bağlılık'ı, 'tarafsız sevgi'yi belirtir.

-n(dur): Eärendur gibi isimlerde *-(n)dil'le* aynı anlamda.

neldor: "kayın ağacı", Neldoreth'te.

nen: "su"; *Nen Girith, Nenning, Nenuial, Nenya; Cuiviénen, Uinen'de.*

nim: "beyaz", (önceden *nimf, nimp), Nimbrethil, Nimloth, Nimphelos, Barad Nimras, Ered Nimrais'te.*

orn: "ağaç", *Celeborn, Hírilorn'da.*

orod: "dağ", *Orodruin, Thangorodrim; Orocarni, Oromet'te.* Çoğulu *ered, Ered Engrin'de.*

os(t): "kale", *Angrenost, Belegost, Formenos, Fornost, Mandos, Os(t)giliath, Ost-in-Edhil'de.*

palan: (Quenya) "uzak ve geniş", *palantíri, Tar-Palantir'de.*

pel-: "sarmak, kuşatmak", *Pelargir, Pelóri,* ayrıca *Ephel Brandir, Ephel Dúath'ta*

quen- (quet-): "söylemek, konuşmak" *Quendi (Calaquendi, Laiquendi, Moriquendi), Quenya, Valaquenta, Quenta Silmarillion'da.* Sindarin biçimlerinde *qu yetine p* (veya *b*) vardır,

ram: "duvar", (Quenya'si *ramba), Andram, Ramdal'da.*

ran-: "dolaşmak, ayrılmak", *Mithrandir, Aerandir;* Rána "Ay"da.

rant: nehir adlarında "yol, yön"; *Adurant, Celebrant'ta.*

ras: "boynuz", *Barad Nimras; Caradhras* ve *Methedras*'ta; çoğulu *rais, Ered Nimrais.*

rauko: "şeytan", *Valaraukar;* Sindarin'i *raug, rog,* örneğin *Balrog.*

ril: "parlaklık", *İdril, Silmaril; Andúril ve mithril* (Moria-gümüş).

rim: "büyük sayı, ordu", (Quenya'si *rimbë)* genellikle toplanan çoğunluk için kullanıldı; *Golodhrim, Mithrim* (bkz. indeks), *Naugrim, Thangorodrim* vs.

ring: "soğuk, titreme", *Ringil, Ringwil, Himring;* ayrıca *Ringló*'da.

ris: "yapışmak", *Crissaegrim, Imladris'te.*

roch: "at", Quenya'si *rokko, Rochallor, Rohan'da.*

rómen: "yükselen, gündoğumu, doğu" (Quenya), *Rómenna'da.* Doğu için Sindarin sözcükleri *rhûn (Talath Rhúnen).*

rond: kemerli çatı ya da bu tür bir çatısı olan büyük salon veya oda anlamında; *Nargothrond, Hadhodrond, Aglarond'da.*

ros: "köpük, su serpintisi, serpinti", *Celebros, Elros, Rauros, Cair Andros'ta.*

ruin: "kırmızı alev", (Quenya'si *rúnya), Orodrúin'de.*

rûth: "öfke", *Aranrúth'ta.*

sarn: "(küçük) taş", *Sarn Athrad*'da.

sereg: "kan", (Quenya'si *serkë), seregon'da.*

sil- (veya *thil-):* "parlamak (beyaz veya gümüş ışıkla)", *Belthil, Galathilion, Silpion;* ve Ay anlamına gelen Quenya sözcüğü *Isil,* Sindarin sözcüğü *Ithil, Isildur, Narsil; Minas Ithil, Ithilien'de.*

sîr: "nehir", *sir-* 'akmak' kökünden, *Ossiriand, Sirion'da.*

sûl: "rüzgâr", *Amon Sûl, Súlimo'da.*

tal (dal): "ayak", *Celebrindal; Ramdal'da.*

talath: "düzlük", *Talath Dirnen, Talath Rhúnen'de.*

tar-: "yüksek, yüce", Númenor krallarının Quenya isimlerinin ön eki; ayrıca *Annatar*'da.

tathar: "söğüt", *Nan-tathren'de* sıfat *tathren;* Quenya'si *tasarë, Tasarinan, Nan-tasarion.*

taur: "tahta, orman", (Quenya'sı *taurë), Tauron, Taur-im-Duinath, Taur-nu-Fuin.*

tel-: "bitirmek, sona ermek, sonuncu olmak", *Teleri'de.*

thalion: "güçlü, gözüpek", *Cúthalion, Thalion'da.*

thang: "zulüm", *Thangorodrim, Durthang'da.*

thar-: "çapraz, öbür tarafa", *Sarn Athrad, Thargelion;* ayrıca *Tharbad'da.*

thaur: "nefret uyandıran, iğrenç", *Sauron (Thauron'dan), Gorthaur'da.*

thin(d): "gri", *Thingol;* Quenya'sı *sinda, Sindar, Singollo 'da.*

thôl: "miğfer", *Dor Cúarthol, Gorthol.*

thôn: "çam ağacı", *Dorthonion'da.*

thoron: "kartal", *Thorondor* (Quenya'si *Sorontar), Cirith Thoronath'ta.*

tin: "pırıldamak", Tinrallë'de.

tir: "izlemek, korumak", *Minas Tirith, palantíri, Tar-Palantir, Tirion'da.*

tol: "ada" Tol Eressëa, Tol Galen'de.

tum: "vadi", *Tumhalad, Tumladen;* Quenya'si *tumbo, Utumno'da;* Sindarin'i *Udûn.*

tur: "güç, hüküm", *Turambar, Turgon, Túrin, Fëanturi, Tar-Minyatur.*

uial: "alacakaranlık", *Aelin-uial, Nenuial'de.*

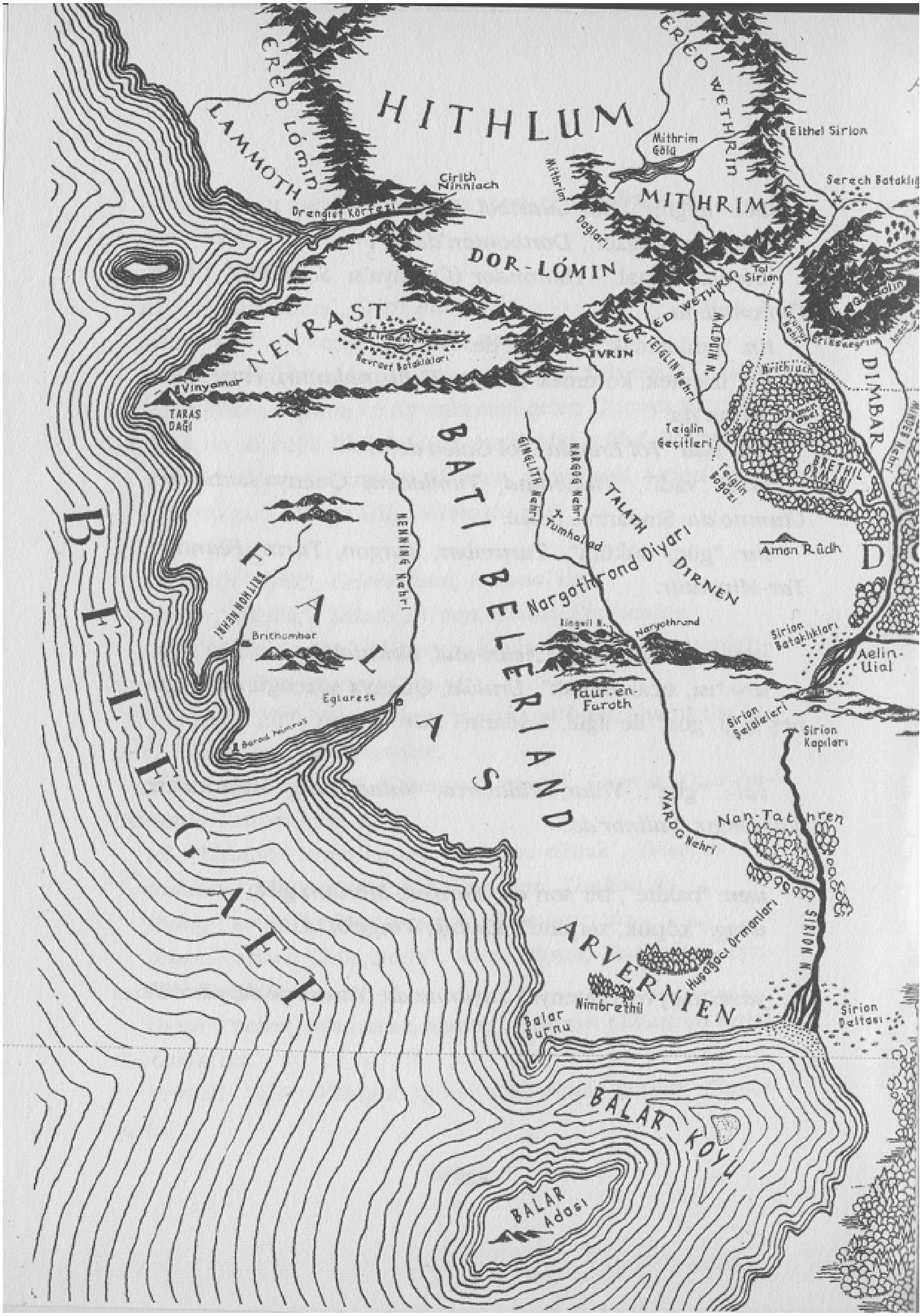
ur-: "ısı, sıcak olmak", *Urulóki;* Quenya sözcüğü *aurë* "güneş ışığı, gün" ile ilgili, Sindarin'i *aur.*

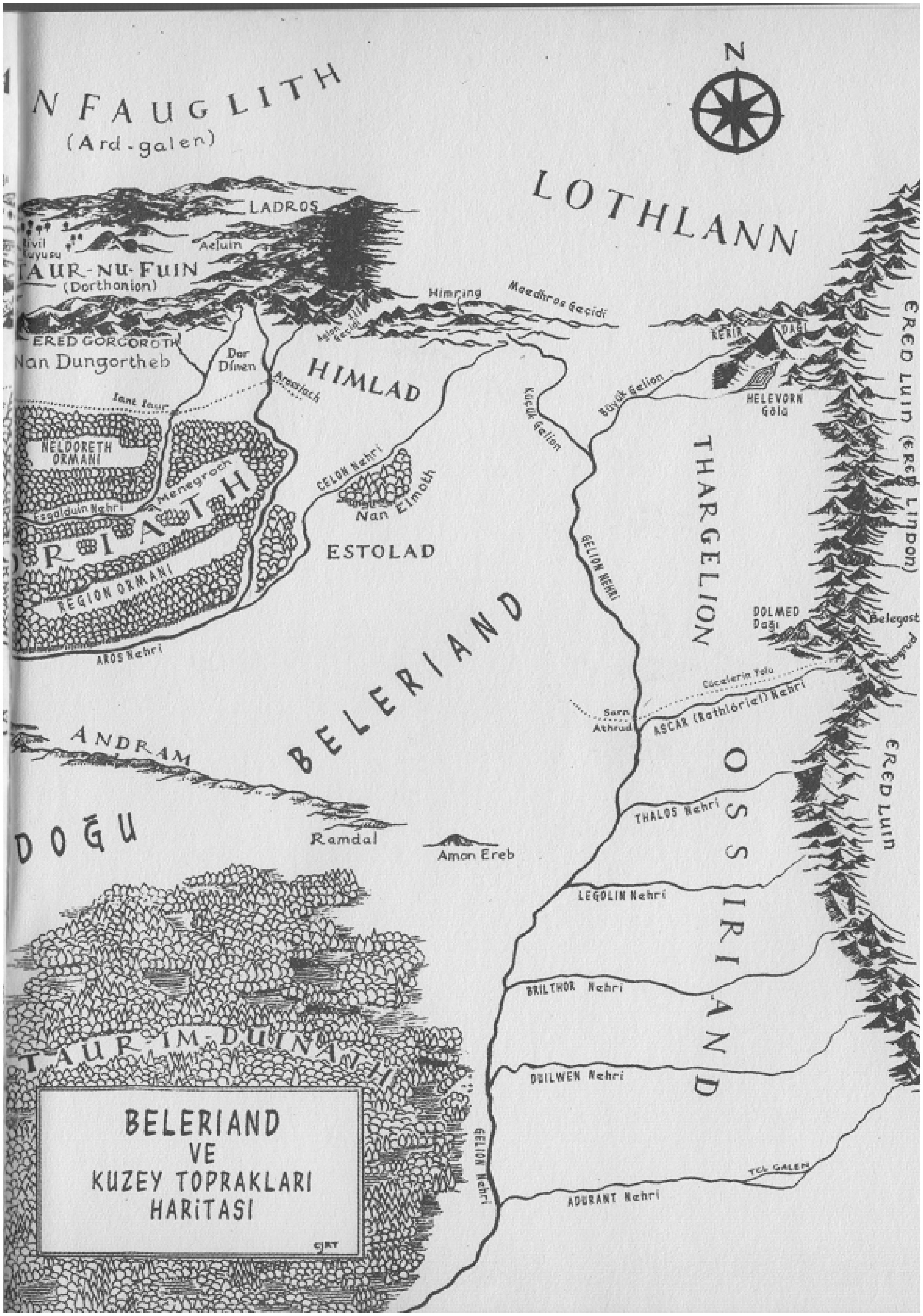
val-: "güç", *Valar, Valacirca, Valaquenta, Valaraukar, Val(i)mar, Valinor'da.*

wen: "bakire", bir son ek; *Eärwen, Morwen* gibi.

wing: "köpük, serpinti", *Elwing, Vingilot'ta.*

yávë: "meyve" (Quenya) *Yavanna'da; Yavanniё'de; yáviё'de.*

HITHLUM
ERED LÓMIN
LAMMOTH
Cirith Ninniach
Drengist Körfezi
DOR-LÓMIN
MITHRIM
Mithrim Gölü
Mithrim Dağları
ERED WETHRIN
Eithel Sirion
Serech Bataklığı
Tol Sirion
NEVRAST
Nevrast Bataklıkları
Vinyamar
TARAS DAĞI
IVRIN
Teiglin Nehri
Malduin N.
Brithiach
DIMBAR
Mindeb Nehri
BRETHIL ORMANI
Teiglin Geçitleri
Teiglin Boğazı
BATI BELERIAND
FALAS
BELEGAER
Ginglith Nehri
Narog Nehri
Nenning Nehri
Brithon Nehri
Brithombar
Eglarest
Barad Nimras
TALATH DIRNEN
Nargothrond Diyarı
Tumhalad
Amon Rûdh
Nargothrond
Taur-en-Faroth
Sirion Bataklıkları
Aelin-Uial
Sirion Şelaleleri
Sirion Kapıları
Nan-Tathren
Sirion N.
ARVERNIEN
Nimbrethil
Balar Burnu
Sirion Deltası
BALAR KOYU
BALAR Adası

N
NFAUGLITH
(Ard-galen)
LOTHLANN
LADROS
Aeluin
TAUR-NU-FUIN
(Dorthonion)
Himring
Maedhros Geçidi
ERED GORGOROTH
Nan Dungortheb
Dor Dínen
HIMLAD
Arossiach
NELDORETH ORMANI
Menegroth
Esgalduin Nehri
CELON Nehri
Nan Elmoth
ESTOLAD
REGION ORMANI
AROS Nehri
Küçük Gelion
Büyük Gelion
HELEVORN Gölü
THARGELION
GELION NEHRİ
ERED LUIN (ERED LINDON)
DOLMED Dağı
Belegost
Cücelerin Yolu
Sarn Athrad
ASCAR (Rathlóriel) Nehri
BELERIAND
ANDRAM
DOĞU
Ramdal
Amon Ereb
THALOS Nehri
OSSIRIAND
ERED LUIN
LEGOLIN Nehri
BRILTHOR Nehri
DUILWEN Nehri
TAUR-IM-DUINATH
GELION Nehri
TOL GALEN
ADURANT Nehri
BELERIAND VE KUZEY TOPRAKLARI HARİTASI

{1} Bu *konularda* bir hayli kafa yormuş olsam da.

{2} Bu, zannediyorum, temel olarak Sanat (ve alt-yaratı) ile Birincil Gerçeklik'in ilişkisi sorunu çerçevesinde düşünülüyor.

{3} Kötülüğün Başı için öyle değil: Onunki alt-yaratısal bir Düşüştü ve bu yüzden Elfler (alt-yaratının mükemmel temsilcileri) hususi düşmanları, arzu ve nefret nesneleri, kötücül oyunlarına maruz kalan varlıklardı. Onların düşüşü, tahakküm altına girmeleri ve (bir dereceye kadar) sanatlarından kopup, gücün peşine düşmeleriydi.

{4} Sembolik ve alegorik bir önem taşımasının yanı sıra, Işık, Evrenin doğasında öylesine ilksel bir semboldür ki tahlili pek de mümkün görünmüyor. Valinor'un Işığı (çöküşlerden önce var olan bir ışıktan süzülüp alınmıştır) mantıktan kopmamış bir sanatın ışığıdır; o ışık şeyleri hem bilimsel (ya da felsefi), hem de yaratıcı güce dayalı (alt-yaratısal) olarak görür ve güzel oldukları kadar iyi de olduklarını söyler. Güneş'in Işığı (ya da Ay'ın), Kötülük bu Ağaçları kuruttuktan sonra var olmuştur.

{5} Elbette gerçekte bu, benim "elflerimin" yalnızca insan doğasının bir yönünün temsili ya da tahayyülü olduğu anlamına geliyor.

{6} Elrond baştan beri kadim bilgeliğin sembolü; onun hanedanı da İlmi temsil ediyor; iyiye, bilgeliğe ve güzele dair tüm geleneğin hürmet dolu hatırasının korunması anlamına geliyorlar. Bu, eyleme, değil, tefekküre ait bir kurgu. Bu yüzden, bu mekân tüm edimlere, "maceralara" uzanan yolda ziyaret edilen bir yer. Bir edime ulaşan yol üzerinde olduğu da doğrudur (*Hobbit*'te olduğu gibi), ama oradan çıkıldığında bütünüyle beklenmedik bir yöne gidilmesi de kaçınılmaz olabilir. Yani, *Yüzüklerin Efendisi*'nde peşi sıra gelen kötülükten kaçan kahraman Elrond'un yanına sığınarak yepyeni bir yöne sapar: gidip o kötülükle kaynağında yüzleşmek.

{7} Burada, her bir "Tür"ün biyolojik ve ruhsal doğasının getirdiği doğal bir yaşam süresi olduğu (daha sonradan, Yüzük'ü bir süre ellerinde tutan Hobbitlerin öyküsünde yeniden göreceğimiz) görüşünü alıyorum. Bu süre niteliksel ya da niceliksel olarak artırılamaz, bu yüzden zamanın

uzatılması, bir telin kaldıramayacağı kadar gerilmesi yahut "yağın incecik sürülmeye çalışılması" gibi, katlanılmaz bir işkenceye dönüşür.